

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ČASOPIS PRO KATOLIKY,

ZVLÁŠTĚ

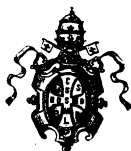
PRO ZBOŽNÉ SPOLKY A BRATRSTVA MEZI ČECHOSLOVANY.

S POVOLENÍM DUCHOVNÍ VRCHNOSTI POŘÁDÁ

P. PETR HLOBIL,

benediktin rajhradský.

Ročník XLII.

Rok 1908.

V Brně.

Tiskem a nákladem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

OBSAH.

Básně.	Strana		Strana
Láska k Pánu Ježíši (L. Kr.)	1	Život lidský — cesta křížová (F. Vrátil)	310
K Novému roku (F. Vrátil)	5	Věda bez víry (J. Al. Vl. Římský)	318
Andělové strážní (F. Vrátil)	10	Doba válek (J. Al. Vlastimil-Římský)	324
Slunce světa (J. Vl. Římský — Dr. Opletal)	11	Sám ve chrámě (J. Al. Vl. Římský)	332
Dva ráje (F. Vrátil)	24	Dělník v rakvi (J. Al. Vl. Římský)	332
Čas (F. Vrátil)	24	Soška Jezulátka (F. Vrátil)	336
Duch obětí (J. Al. Vlastimil-Římský)	31	Útočiště v pokušení (Fr. Vrátil)	34
Boj křesťana (F. Vrátil)	33	Matičce (Marie Kadlčáková)	358
Pán náš (J. Al. Vlastimil-Římský)	33	Chudoba Ježíše Krista (Fr. Vrátil)	361
Srdce Páně (J. Al. Vl. Římský)	43	Učme se od Ježíše (Fr. Vrátil)	366
Z Následování Krista (F. Vrátil)	44	Srdce Páně — kvítek růžový (Fr. Vrátil)	371
65, 112, 232, 281, 294, 327.			
Rodinné štěstí (J. Al. Vl. Římský)	47		
Vznešený cíl lidského života (F. Vrátil)	61		
Hořký kalich utrpení (F. Vrátil)	65		
Pláč Kristův (J. Al. Vl. Římský)	74		
Modleme se za obrácení pohanů (F. Vrátil)	83		
Sedmero těžkých křížů světa (F. Vrátil)	85		
Život lidský (F. Vrátil)	89		
Vstaň, lide můj! (Vl. Šťastný)	97		
Socialní motiv (J. Al. Vl. Římský)	109		
Svatokrádežné přijímání (F. Vrátil)	123		
Útočiště hříšníků (J. Al. Vl. Římský)	129		
Vezmi kříž svůj a následuj mne! (F. Vrátil)	141		
Chrám Boží (F. Vrátil)	145		
Úkol muže (J. Al. Vl. Římský)	147		
Na křídlech vánků (Beneš Sion)	152		
Věčná radost a žalost (F. Vrátil)	161		
Kněz Kristův (J. Al. Vl. Římský)	165		
Prosbá	190		
Věcí kaple (F. Vrátil)	193		
Svaté Panně Lurdské (Žofie Gottwaldová)	197		
Nejáv. Srdci — všech srdci (Ž. Gottwaldová)	212		
Budiž světlo (Jiří Kameníček)	225		
Panorama (J. Al. Vl. Římský)	239		
O milování Pána Ježíše Krista (F. Vrátil)	245		
Ó dej Kriste, ať svět spěchá k Tobě (F. Vrátil)	257		
Nad kolébkou (J. Al. Vl. Římský)	264		
Pojď ke mně, ó lide dělnický (F. Vrátil)	265		
Chraň se pychy, žij v pokorě! (F. Vrátil)	270		
Milhavé ráno v Římě (J. Al. Vl. Římský)	272		
U kříže ve stínu lesa (Jiří Kameníček)	278		
Bohem povždy Kristus bude (F. Vrátil)	289		
Modlitba k věčné Láске (J. Al. Vl. Římský)	291		
Upřímné slovo (F. Vrátil)	299		
Probožené Srdce Páně (F. Vrátil)	307		
		Nábožná pojednání.	
		Nový rok — den díků, den prosby (Ig. Zháněl)	2
		Když Bůh s námi, kdo proti nám? (St. J. Pavlík)	8
		Obnova světa v Kristu Ježíši (B. Hendl)	12, 34
		Co tu stojíte celý den zahálějící? (Ig. Zháněl)	45
		Otčenáš a pozdravení andělské (František P. Kosík)	48, 174, 233
		Pod křížem (Boh. Hendl)	66
		Svatý Josef, náš učitel (Boh. Hendl)	72
		Božské Srdce — zdroj útěchy (Š. Kromus)	75, 110
		Ježíš umírá za kříží (Ig. Zháněl)	98
		Matka Páně pod křížem (Boh. Hendl)	100
		Ponížení a sláva Rodičky Boží (Boh. Hendl)	130
		Vstoupil na nebesa (Ig. Zháněl)	138
		Čiňte pokání (Ig. Zháněl)	166
		Jakou lásku žádá od nás Spasitel? (B. Hendl)	169
		Svatá Anna, vzor křesťanských žen (B. Hendl)	198
		Každý z nás budiž missonářem (Ig. Zháněl)	226
		Pořádek křesťanského života (Boh. Hendl)	229
		Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti (Ignát Zháněl)	258
		Kříž a Srdce Páně (Boh. Hendl)	261
		Sedm dní téhodne posvěceno sedmi prosbami	
		Otčenáš (Dr. Rud. Zháněl)	266
		Pout života (Boh. Hendl)	290
		Domu Božimu přísluší svatost (Ig. Zháněl)	292
		Chrám, oltář, svatostánek (Boh. Hendl)	295
		Slavnost Věch svatých (Boh. Hendl)	325
		Modlete se bez ustání (Ig. Zháněl)	328
		Útěcha nemocných (Fr. Janovský)	337
		Rok církevní a duch obřadů v církvi katolické (Boh. Hendl)	356

	Strana
Ježíš Kristus a Jan Křtitel (Ig. Zháněl)	359
Vánoční »Gloria« (Boh. Hendl)	363
Svatý Jan, miláček Páně (Boh. Hendl)	367
Na konec roku (Boh. Hendl)	372
Od stromu naučte se podobenství (Dr. Rud. Zháněl)	374

Hlavní úmysly.

V lednu: Kučžské 50leté jubileum sv. Otce Pis X.	31
V únoru: Lurdské jubileum	63
V březnu: Farní missie	95
V dubnu: Neporušenost víry	127
V květnu: Zasvěcení se Marii Panně	159
V červnu: Pobožnost k božskému Srdci Páně	191
V červenci: Kněžské semináře	223
V srpnu: Křestanská výchova	255
V září: Věrné plnění Božích přikázání	287
V říjnu: Křestanská rodina	319
V listopadu: Uctívání svatých, jmenovitě svatých patronů	381
V prosinci: Apoštolát laiků	383

Poučná a vzdělávací pojednání.

Co nás čeká? (Boh. Hendl)	6
O hvězdách (St. Jar. Pavlík)	16
Životopis sv. Jana z Kříže	19
52, 78, 113, 148, 177, 208, 249, 276.	
Marie — holubice (St. J. Pavlík)	38
Svatá Dorota (Boh. Hendl)	40
Z cest kněze (Ig. Zháněl): Popis některých význačnějších katedrál ve Španělsku	54
Návštěva římských katakomb	81
Zvláštnosti španělských katedrál	117
Tančící dervišové	146
Několik dojmů z Francie	181
Pařížské kostely	213

	Strana
Notre Dame v Patizi	236
Pout na hoře Olivetské	309
Escorial, největší klášter na světě	333
Něco o chudobě (B. Sion)	84
Zmrtvých vstání Páně, zázrak největší (Boh. Hendl)	103
Poznání Boha jest hlavním úkolem nateho života (Boh. Hendl)	134, 162
Příčiny odpadu od víry (Dr. Rud. Zháněl)	142
O pomluvě (Ig. Zháněl)	194
Bl. Magdalena Žofie Baratova (Dr. R. Zháněl)	202
Pracuj rukama, pracuj umem, pracuj bez ustání noci i dnem! (Beneš Sion)	240
Každý si sám svůj osud kuje (Boh. Hendl)	242
Věrnost v maličkostech (Boh. Hendl)	270
Co pomůže nám v nehodách tohoto času? (Boh. Hendl)	273
Blahoslavená Zdislava (Boh. Hendl)	303
Pečujeme o krásu domu Božího (J. St. Pavlík)	308

O křestanských záležitostech.

Obrazky z katol. missií (M. Weinberger)	24
58, 86, 120, 153, 185, 219, 246, 279, 311, 343, 377.	
Jubilejní pout Moravanů do Říma roku 1908	184, 286
Vznešený jubilant svatý Otec Pius X.	322
Šedesátileté vládařské jubileum J. V. císaře pána, Františka Josefa I.	354

Různé zprávy.

Různé zprávy (Ig. Zháněl)	29
62, 90, 124, 157, 188, 222, 252, 282, 313, 346, 380.	
Děkuvzdání božskému Srdci Páně	31
63, 94, 127, 159, 191, 223, 255, 287, 319, 351, 383.	

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

LEDEN 1908.

Blahoslavený člověk, jemuž jest jméno Hospodinovo nadějí jeho a neohledává se na marnosti a bláznovství křivá; vězte, že žádný nebyl zahanben, kdo doufal v Boha. (Žalm 39. Str. 2.)

Láska k Pánu Ježíši.

Jenom Tebe, jenom Tebe,
Bože lásky srdce mého,
jenom Tebe, jenom Tebe,
v Tobě je mé celé nebe,
bez Tebe žítí neblahé,
Srdce božské, Srdce drahé.

Tuá jen láska uždy mne blaží,
celý vesmír jí nevyuáží;
srdce svého půl dám Tobě
a druhou půl opět Tobě —
nic neponechám sobě,
bych byla Tvou v každé době.

Krásu učeňá, Lásko učeňá!
jásej, duše má pouděňá,
že sám Bůh vyuolil tebe,
pro tebe sestoupil s nebe,
by tam blažil na uždy tebe.

Ó Lásko má, ó Krásu má!
hygnu, umírám po Tobě,
já, Tvé slabé, bídné robě;
nezapudíš mne od sebe,
Tys mé všecku, Tys mé nebe.

Toužím, pláču jen po Tobě,
hledám Tebe v každé době;
uše, co mi kdý mile bylo,
srdce dámu opustilo.
Děle mji žítí bez Tebe,
Tys mé všecku, Tys mé nebe!

Láskou a touhou umírám,
do Tuých pět ran se zavírám,
uždy jen dej milovat Tebe,
Tys mé všechno, Tys mé nebe!

L. Kr.

Nový rok — den díků, den prosby.

Novoroční rozjímání.

azdá změna dotkne se člověka; nastane-li v jeho domě jiný pořádek, hned je tím zasažen třeba i celý jeho dosavadní život. Velkou změnu způsobuje každý nový rok, neboť pobádá nás, abychom pohlédli na starý, uplynulý, jehož běh nám jest znám, ale zároveň připomněli si budoucnost a činíme to snad okem zakaleným, srdcem krvácejícím, neboť nevíme co nám přinese právě nastávající nový rok. Když přicházejí k nám v den nového roku přátelé a známi přejíce ústně i písemně vše dobré, zda nepřál by si mnohý, kdyby měl dar prorocký a mohl zvědět, zda všechna tato přání, všechny tyto naděje nejsou vidiny, marná očekávání? Jak často zapomináme hledíce do budoucna, přítomnosti, zapomináme, že máme svatou povinnost vzpomínati na Boha, který nám vše uštědřil, a od něhož očekávati máme také všechnu budoucnost. Volejme se žalmistou: »Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi

učinil?« (115, 3.) Všechno zkoumání budoucnosti je marno; žádný neodhrne roušky, kterou jí Bůh zakryl, nikdo nezví co dobrotitost i milosrdenství Boží nám udělí, ale všem nám známo jest, co přinesla nám minulost, zda přijali jsme z ruky všemohoucího Boha dobré, odměnu či trest? Ovšem často zapomináme, že sami jsme byli příčinou potkalo-li nás něco zlého, nemilého, že ne Bohu, ale sobě vinu dávati musíme. Nuže rozjímajme, kterak nás novoroční den pohnouti má, abychom vzdali Bohu nejpočetnější díky za vše dobré co nám, našim domům, našim milým prokázal. Uvážíme-li hlouběji, ani snad nevíme, máme-li mu více děkovati za dobra, která prokázal našemu tělu, či která uštědřil naší duši. Plni svaté hrůzy citíme svou nicotu, dojati voláme z hloubi srdce svého: »Ó Hospodine, čím se Ti odplatím za všechno, co jsi mi učinil?«

Nový rok, den díků.

1. Děkujme za dobrodiní tělesná. Pravi-li svatý Pavel: »Sláva a čest každému, kdo činí dobré« (k Řím. 2, 10), čím větší platnost má vyzvání toto, povážíme-li, že jedinému Bohu máme vše k poděkování. »Neboť z něho, skrze něho a v něm jsou všechny věci, jemu sláva na věky« (k Řím. 11, 36). Věru poněkud-li se pozastavíme u slov těchto, budeme ve velkých rozpacích kde a v čem máme začít, a kde přestat, neboť vše je darem našeho milosrdného Boha, našeho nejlaskavějšího nebeského Otce, k němuž plni důvěry voláváme, byvše od jeho jednorozeného k tomu povzbuzeni: Otče náš! Pohlédneme okem svým kamkoliv chceme, všude zříme díla rukou jeho. Co je nám dražšího než náš život? Život i vše, co s ním souvisí, je dar, je milost Boží. Každý paprsek světelný, který zastihne tvé oko, každé dechnutí, které vzedme tvá prsa, každý úder tvého srdce, tvé tepny, každý spánek, kterým obcerstvuješ práci zemlené údy a čerpáš nových sil ku přístímu, tebe očekávajícímu dílu — toť vše je dar milostivého Otce nebeského.

Rozhlédni se okolo sebe! Půda, která byvši propracována rodí tobě a dává stonásobnou úrodu, vzduch, který dýcháš, obloha, která dává rosu v příhodný čas, slunce, dodávající vzrůstu přírodě, čtvero ročních počasí, strohá zima, v níž odpočívá dočasným spánkem půda, která plodila, jaro, v němž obživne k životu, léto,

v němž vše dozrává; podzim, kdy opět připravuje se k odpočinku, bouře, blesk, déšť, sníh, zda není vše dilem rukou našeho všemohoucího Pána? »Pojďme a klanějme se jemu, a padějme na kolena před ním, neboť on Hospodin náš.« (Žalm 94, 6—7.) Co bychom si byli počali, kdyby nás byla stihla neúroda, nemoce, kdyby nám byl někdo z našich milých zemřel? Již tedy tento nepatrný, neúplný výpočet tělesných dobrodiní, jež prokázal nám Bůh v minulém roce vybízí, bychom Bohu za vše z plna srdce děkovali, »blahoslavený člověk, jemuž jest jméno Hospodinovo nadějí jeho, a neohledává se na marnosti a bláznovství křivá« (Žalm 39, 5), »vězte, že žádný nehl zahanben, kdo doufal v Boha« (Sir. 2, 11).

2. Děkuje za dobrodiní duše. Rozmýšlíme-li se, zda duše naše v uplynulém roce pokročila v dobrém, snad najdeme něco, v čem jsme v před pokročili; kéž nepozorujeme, že jsme dále od svého cíle, dojití království nebeského. Vykonali-li jsme něco dobrého, nezapomeňme, že Bůh nás silil, nadchnul vůli i rozum náš, když odhodlali jsme se vážně a opravdově pracovati o spásu své nesmrtelné duše. Rozpomeňme se, kolik blažených hodin ztrávili jsme v kostele, poslouchajíce slovo Boží, jsouce přítomni nejsvětější oběti, přistupujíce ku stolu Páně. Jakou slasti bylo srdce naše naplněno, když dosáhnuvše svátostního rozřešení, vzbudivše dokonalejši lítost a vykonavše uložené pokání umiňovali jsme si, že chceme býti lepšími. Či byl někdo z vás bázlivý, nesmělý, bál se jíti do kostela, stydl se přijímati svaté svátosti? Bohužel jsou lidé, kteří ze strachu, aby se jim bezbožní a nevěrci nevysmáli, aby nepozbyli zákazníků, odběratelů, neutrpěli škody, nepozbyli práce, zapírají viru, nebrání ji, když se jí někdo posmívá. Nejsou-liž jako chlápci, kteří jsouce poslání někam od rodičů, a vidouce na cestě štěkajícího psa, vracejí se s plácem a s nepořízenou domů, nejsou-li to bázliví zajáci, kteří se nechají zaplašiti od pokrmu každým strašákem, postaveným na polích?

Nikdo nezapomeň: měl jsi po celý rok stále vedle sebe anděla strážného, který tě vedl na cestu dobrou, staral se, bys neurazil nohy své o kámen. Kolik přimluví měli jsme u trůnu Božího, kteří, když jsme se k nim s prosbami utíkali, neúnavně činní byli svým orodováním za nás u trůnu Božího? Kolikráte byli jsme pokoušeni ku zlému ďáblem, »který obcházal jako lev řvoucí hledaje, kde by koho pohltil« a Bůh nedovolil, aby nás svedl, zachránil nás milostí svou před pádem. Snad byla duše naše tvrdá, suchá, nepřístupná dobré radě, nechtějíc bráti úcastenství na milostech Božích, ale vzpamatovali jsme se, Bůh použil brzy toho, brzy onoho prostředku, ukázal nám, jak sladké jest jeho jho, jak lehké jeho břímě. At tedy vzpomínáme na své tělo, ať na svou duši, vidíme že máme nesmírně mnoho příčin, vzdávati Bohu díky za vše dobré, co nam prokázal v minulém roce. »Díky činíme vždycky za vše ve jménu Pána Ježíše Krista« (k Efes. 5, 20). Ale spojme s díky za minulost, za prokázaná dobrodiní také prosbu, by nás i v budoucnosti hájil a přijal pod svou ochranu.

Nový rok, den prosby.

Máme-li mnoho příčin děkovati Bohu na nový rok za udělená nám dobrodiní, máme zajisté též mnoho důvodů, abychom se k němu utíkali s prosbou, by nevzdaloval od nás své ochranné ruky a dále nám pomáhal. My všichni víme, co nám přinesla minulost, ale nevíme co bude v budoucnosti, ač namáhají se mnozí, aby ji odkryli, je pro nás všechny zastřena neproniknutelnou záclonou. Poohlédneme se kolem sebe a jistě uvidíme, že mnozí, kteří slavili s námi loňský nový rok, odešli již na věčnost; kdož ví, komu z nás je letoší, právě začatý rok též posledním? Mnohý z nás slyší snad naposledy nyní slovo Ježíšovo: »Hleďte

nejprve království Božího a spravedlnosti jeho« (Mat. 6, 33). Zapomněli jsme, že je hlavním účelem našeho života naše věčná spása, život posmrtný, a jen od nás samých závisí, jaký bude, věčně šťastný, či věčně nešťastný. Proto napomínal Bůh již ve Starém Zákoně: „Uchyl se od zlého a čin dobré, hledej pokoje a stíhej jej.“ (Žalm 33, 15.) Naopak zase je blahoslavený, kdo činí dobré: „Požehnán bude, který se bojí Boha.“ (Žalm 127, 4.) Jaký šťastný bude pro nás celý nastávající rok, budeme-li se báti Boha, budeme-li kráčet po jeho cestách, ale jaké neštěstí pro nás, kdybychom zůstali oddáni hříchu! Nikdo nenamítá: znám lidi zlé a jsou přece šťastni, dobře se jim vede! Považ, že je skoro vždy toto štěstí jen zdánlivé, jejich klid je falešný, radost jejich je krátce trvající; praví Písmo svaté: „Viděl jsem bezbožníka velmi vyvýšeného a pozdviženého, jako cedry libanonské a šel jsem tudy a hle, již ho nebylo, a hledal jsem ho, a není více nalezeno místo jeho.“ (Žalm 36, 36—37.)

Nebude snad dlouho trvat, v domech našich zavládne smutek. Kdož ví, zda neočekává nás v budoucnosti to či ono neštěstí? Snad brzy na věky uhasne míle na tebe pohližející oko tvého dobrého otce, tvé milé matě? Snad na věky zmizí radostný úsměv na tváři tvého drahého dítěte, jímž tě vítá, když uondán přijdeš po celodenní lopotě domů do svého rodinného kruhu. Mnohý by nám s pláčem odpověděl, kdybychom se ho v krátké snad době zeptali: otče, matko, kde je pýcha tvých očí, kde je všechna tvá naděje, již jsi skládal na své dtky? Tyto a jiné podobné, snad ještě bolestnější rány jsou pro nás v letoším roce uschovány. Zdali nemáme z plna srdce Boha prositi, by nám také dal sílu, bychom vše snesli; jaká potěcha pro nás, že slíbil nám nejvyšší dobrotitivý Bůh, že nikoho z nás nebude zkoušet více, než snesou síly jeho! Vše co na světě jest, pomine, proto obračejme oči své k nebi, k původci všeho, k Bohu; zde na světě nic věčně netrvá, nic není stálého; stálým, který nikdy se nemění, jest jen Bůh, a církev jeho je skálou, již darmo se namáhají síly nepřátelské sklátiti a vyvrátiti. Ve víře v Boha, ve víře v církev Ježíšem založenou, najdeme pravého pokoje, pravého štěstí, najdeme šťastnou budoucnost, budeme mít šťastný nový rok. Je-li Bůh s námi, je-li naším přítelem, pak máme vše, čeho potřebujeme ku svému štěstí, klidu a pokoji. Hledej tedy každý z nás nejprve a především království Božího a jeho spravedlnosti, snaž se býti ctnostným, a vše ostatní bude ti přidáno. „Ti, kteří hledají Hospodina, nebudou zkráceni v ničem dobrém“ (Žalm 33, 11), „neboť pokrm dává těm, kteří se bojí Hospodina.“ (Žalm 110, 5.)

Nikdo nedej se zahanbiti nějakým okamžitým úspěchem, ale měj na mysli další, vzdálenější budoucnost. Proslulý biskup Bossuet chtěl jednou na nový rok dáti svým čtyřem dělníkům nějaký dar. Zavolal je k sobě, a předložil jim zlaták (20 K) a pěkně vázanou knihu: životy svatých, což obě leželo na stole. Tři, majíce na mysli jen okamžité ukojení své žádostivosti po penězích, sáhli dychtivě po zlatáku, a poučné knížky, která mohla jim poskytnouti ušlechtilé poučení pro celý život, ani sobě zhruba nepovšimli. Jen čtvrtý vzal do ruky legendy svatých a prosil o tuto knihu, neboť měl doma slepou matku, již chtěl způsobiti radost tím, že ji bude denně z knížky předčítati život některého svatého. Zdánlivě vybral si tedy méně cenný novoroční dárek, ale jak byl překvapen, když otevřev knihu, našel v ní čtyry zlatáky, ten který odmítl, a ty, které si vzal jeho soudruzi. — Podobně i my potkáme se s dobrým výsledkem, vyvolíme-li si po celý nastávající rok i po všechna příští za své soudruhy ctnost, spravedlnost, rozšafnost, svatost, pak bude nám dle slov samého Spasitele vše ostatní přidáno.

Budiž nový rok dnem díků za vše, co nám Bůh dobrého prokázal; budiž však zároveň dnem prosby, by i na dále nás chránil ode všeho zlého. O rok jsme všichni sestarali, o rok jsme blíže své smrti, své věčnosti. Kéž nás posílí Bůh a pomůže, abychom vše vykonávali z lásky k němu, a jen to co se mu líbí. „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho.“ Ó Bože, dej nám Ducha svatého, aby nás osvitil, dal nám poznati cestu pravou, bychom po ní kráčejíce, mohli dosáhnouti věčné slávy.

Ignát Zhdmel.

K Novému roku.

Draží přátelé! Rok nový
dnešního dne vítáme,
pod těmi našimi krový
věnce sobě splítáme
z různých nadějí a přání,
z různých tužeb srdcí svých,
majíce v Boha doufání,
jenž dlí v stáncích nebeských.

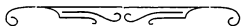
Snad všem nám se v tomto roce
mnohé tužby nesplní,
místo radosti hluboce
nám se srdce naplní
mnohým zármutkem a bolem,
slzy budou stékati
nám s očí, my sebe kolem
s pláčem budem gíratí.

Jen na různých nebudeme
nikdo z nás mít ustláno,
všecko to, co si přejeme,
nebude nám popřáno,
cestou trním posáženou
častěj jíti musíme,
mnohou mukou netušenou
na té cestě zkusíme.

Děj se s námi vůle Boží!
Co Bůh činí, dobré jest;
kříže, jež Bůh na nás vloží,
trpělivě hleďme nést;
všecko v tomto roce novém
Pánu Bohu poručme
a se v utrpení mnohém
trpělivosti učme.

Především se hříchu chraňme,
jejž má Bůh v nenávisti,
Boha hříchem již neraňme,
buďme od hříchu čisti,
Bohu obětujme všude
všecky práce, každý krok,
a pak jistě šťastným bude
pro nás tento nový rok.

Čtenářům školy B. Š. P. věnuje F. Vrátil.

Co nás čeká?

K novému roku:

„Všecky věci dobré učinil časem svým, a svět vydal
bádání jejich, aby nenalezl člověk díla, kteréž jest působil
Bůh od počátku až do konce.“
(Kazatel 3, 11.)

Solva dozněly půlnoční úderý hodin v noci Svatosylvestrovské a s nimi uprchl rok starý, již zase nastupuje vládu svou rok nový. Co bylo v roce uplynulém, víme, co jsme zažili dobrého a vytrpěli zlého, cítíme, avšak jak bude v roce novém? Tot' zajisté otázka, která maně napadne každému, jenž trochu jen přemýšlí o životě svém. O kdybych jen mohl alespoň poněkud tušiti, co se stane v budoucnosti, takové přání hybe se v srdci tak mnohého; vždyť je to jako s přirozeností naší spojeno, že rádi bádáme o budoucích věcech, a pokud tato zvědavost není příčinou nespokojenosti a reptání proti Bohu, že budoucnost zahalil před očima našima — není také hříšná. A dnes zajisté jest pochopitelné, že člověk poněkud by rád do budoucnosti pohlédl a seznal, co jej čeká, vždyť ví, že rok jest přece jen dosti dlouhá doba a že v jediném roce tak mnoho se přihoditi může, dobrého i zlého. A proto, kdo by zazlival nám, jestliže se dnes sami sebe tážeme: co přinese mně asi nový rok? Zůstanu zdrav, či uvrhne mne nemoc na lůžko bolestné? Podaří se mi práce, obchod, moje zaměstnání, či utrpím ztráty? Bude spokojenost a mír sídliti pod střechou domu mého, anebo nesvár rozčeří klidnou hladinu života? Dočkám se a se mnou moji milí zase konce tohoto roku, anebo zavítá mezi nás trpký host — smrt a urve některého drahého člena rodiny?

Takové a podobné otázky zajisté mihají se v hlavě naší, avšak odpovědi pravé na ně si dáti nemůžeme. Oko naše ani tělesné ani duševní nevidí v budoucnost, ta zahalena jest rouškou nepřehlednou; jediný Bůh jest vševědoucí, jediný před ním leží všechna budoucnost odhalena, neboť není u něho

rozdílu času, nám však moudrá jeho prozřetelnost za dobré uznala budoucnost neodhalovati. Máme býti proto snad netrpělivými? Máme snad reptati proto proti ustanovení Božímu? O nikoliv! Spíše děkovati za to máme Otci nebeskému, neboť, co činí, dobře činí, a i v tom, že budoucnost nám neotvírá, viděti musíme otcovskou a moudrou péči jeho o naše blaho a naši spokojenost na zemi i pro naši spásu věčnou. Máť při tom všemoudrý Bůh vzácné záměry, a sice chce tím:

1. povzbuditi a udržovati nás v činnosti.

Povinnosti člověka jest zajisté, aby se staral a pracoval o vlastní blaho a o blaho ostatních lidí pokud možné jest, a v této jeho činnosti, pakli jí svědomitě koná, nalézá také své uspokojení a svou blaženost. Nyní však, co by se stalo s naší horlivostí v práci, kdybychom věděli napřed, že se nám dařiti nebude, že nám užítku nepřinese? Zdali pak bychom neomdlávali, ba vši činnosti nezanechali? Tím bychom však netoliko sobě škodili, sebe o vzácné zásluhy okrádali, nýbrž i bližnímu škodu působili. Máť zajisté každý člověk dosti na starostech a pracích jednoho dne; jak by mu bylo, kdyby věděl napřed o všech těch těžkostech, překážkách v budoucnosti, které by takřka nejednou se mu naválily, zdali by neklesla jeho mysl, neselábla jeho síla? Vždyť víme, že v trudu a starosti, v zármutku a bolu i tělo slaběji pracuje. nežli ve dnech radosti a jasné mysli? Kdo pak by věděl napřed, že se mu dobře povede, zajisté by nebyl tím k větší pilnosti pobádán, nýbrž spíše v lenosti utvrzován. A tak by jeden díl lidstva žil v lehkomoyslné nečinnosti, maje před sebou

budoucnost šťastnou, a druhý díl v trpké beznadějnosti, vida nezdar všeho svého snažení ba i zlosti by se naplnilo srdce jeho, kdyby viděl, že mnohdy jiní dělíti se budou o vítězky mozolných jeho prací. A výsledek toho všeho by byl: rozbroj, nenávisť jedněch proti druhým, pýcha, závist, lenost a rozmařilost, bída, nespokojenost, ba i zoufalství by bylo údělem lidstva. A proto děkujeme Bohu moudrému a dobrotivému, že všecku budoucnost zakryl před očima našima, a že tím podněcuje a udržuje nás v činnosti ustavičné. Tím pomoheno jest všem; otec stavi, děti a vnuci ve stavení bydlí, jeden zasévá, druhý klidí, otec sází stromy a potomci teprve jich ovoce trhají atd. Tak pracuje jedno pokolení pro druhé, jedno století pro následující, a člověk skládající práci svou důvěrně v ruce Boží, získává si velikých zásluh před Bohem.

2. Jiný záměr Boží jest naše radost životní.

Zkušenost nás učí, že neštěstí, které dlouho napřed předvídáme, ubírá nám všecku radost a klid a činí nás ustavičně ustrašenými, tak že nemáme pokoje ani ve dne ani v noci, ba ani v radovánkách, majíce ustavičně neštěstí budoucí na očích. Trpíme tedy dříve již, nežli vlastní utrpení nás stihlo, a tím se utrpení zvětšuje a rozmnožuje a radost naše životní ukracuje.

Nuže, co by se z nás stalo, kdybychom všecko utrpení celého budoucího života, jemuž přece nikdo neujde, najednou před sebou zřejmě viděli? Kde bychom vzali tolik síly a statečnosti očekávati je beze strachu? I ten nejsilnější duch by podlehl, ten nejkrásnější kvítek z nebeské zahrádky — naděje by uvadl, a člověk by se shroutil do hrozného stavu zádumčivosti a zoufalství, neboť trampoty, bolesti a neštěstí, které na člověka mnohdy čeká — jsou hrozné. Jaký by to byl pak život? Bylo by to ustavičné mučednictví, život bez radosti, bez naděje, život konečně otupělý a nekonečně bídný. Přikvačí-li na nás nehoda a neštěstí neočekávaně, zajistě námi zatřese, nás ohromí, ale jen na okamžik, neboť jsme-li v plné síle činnosti, dovedeme také lépe snést i největší tíhu a přemoci i největší překážky a zase

s novou silou a novou nadějí déle žiti a pracovati v naději, že je to snad to poslední, čím nás Bůh navštívil, a že zasvitne nám hvězda štěstí a Božího požehnání. I radosti budoucí, jistě předvídané, by ztratily pro nás na kouzlu, ceně, kráse a živosti. Netrpělivost, s kterou bychom je čekali, ztrávilaby již část jejich ceny. Jak nevyrovnatelné potěšení však působí nám nenadálá radost, a to tím větší, když přichází právě v čas, kdy jí nejvíce zapotřebí máme, když dlouho jsme si nevěděli rady, nenašli pomoci, tu radost ta přichází nám jako anděl s nebes, jímá srdce naše a pozvívá je k tomu všelaskavému dárci všeho dobra, k Bohu, u vděčnosti a lásky. Bůh chce nás mít spokojené, chce, abychom se ze života radovali, a jemu za vše vděčnými byli, proto v moudrosti své zakryl nám budoucnost.

3. Třetí pak záměr Boží při tom jest naše mravní dokonalost.

Zkušenost nás učí, že mnozí, přemnozí lidé i přes všecko varování a napominání přece po cestě hříchu a neřestí kráčí, a že by ještě hůře si počínali, kdyby je neodstrašoval budoucí možný trest a zhoubné následky hříchů jejich. Tak rozmařilce drží ještě poněkud na uzdě pomnění, že by v budoucnosti mohl upadnouti do těžké nemoci následkem svých hříchů, zloděje odstrašuje přece poněkud strach před polapením a žalářem, lenocha trápí pomýšlení na budoucí bídu a nouzi, podvodník, lupič, vrah má strach před vyvrazením, hanbou a trestem, a všickni přece při vzpomínce na smrt, která by je z nenadání mohla překvapiti, se zachvějí a mnohdy od nejhoršího se odvrátí. A nyní nechme je pohlédnouti do budoucnosti, nechme je viděti, že zlé jejich činy nebudou mít tak škodlivých následků, že zločiny jejich nebudou vyvrženy, že je na světě mine trest, že smrt sama až po dlouhých letech na ně čeká, pak uděláte z nich lidi, kteří se před žádným sebe větším zločinem nestaví. Budou to zlosyni, kteří se ani lidí ani Boha nebojí. A nyní jakou cenu by měla ctnost lidská, kdyby člověk jen proto dobré činil, že v budoucnosti jistě odměny dojde, a tuto již viděl. Jako ten,

kdo zlého se jen proto vystřihá, že trest jej za to stihne, nemá ceny před Bohem, tak také i ten, jenž dobré koná jen pro budoucí odměnu, nenajde milosti u Boha, neboť oběma schází ta pravá pohnutka, láska Boží. Kdybychom tedy viděli v budoucnosti odměnu dobra svého, přišli bychom v pokušení, jen pro ně dobré činiti, ctnosti pilní býti a duše vlastně by oloupena byla o nejvzácnější svou ctnost, křesťansko-mravní dokonalost, která záleží v tom, abychom zlého se varovali a dobré činili, a to proto, že tak se Bohu líbí, z poslušnosti a lásky k Bohu. Neměl by pak náš život mravný žádné ceny pro život věčný, neboť odměnu za dobré činěné bychom dostali již na světě.

Proto jak moudře to zařídil Bůh, že zahálil budoucnost před zraky našima! Jak vzácné a nám veleužitečné záměry otcovské jeho srdce při tom má! Ale tak to již bývá, že neradi uznáváme za moudré a dobré, co se nám poněkud nelíbí a reptáme proti Bohu i tam, kde nejlépe se o nás stará. Děkujeme tedy z plna srdce Pánu Bohu všemoudrému a přelaskavému, že nám zatarasil cestu ke svatyni budoucích věcí. Čeho nám

ku spáse třeba věděti z budoucnosti, to zjevil nám, toho se držíme s důvěrou dětinnou v jeho lásku, dobrotu a moudrost, kráčíme po cestě, kterou ukázal nám. Zřekneme se ochotně toho, co nám odřekl, užijeme vděčně toho, co nám uděluje, činíme rádi to, co nám přikazuje, a v ostatním spolehejme na prozíratelnost Boží, která všecko k dobrému vede a i cestou trnitou a kamenitou nás dověsti může k bráně radosti nebeských. Bez všetečného hloubání o budoucnosti započneme s novou silou a horlivostí nový rok ve jménu Božím a jménu Spasitelově Ježíše Krista, jenž našim pravým vůdcem i zářícím vzorem ve všem jest. Zachovejme si vždy tu svatou naději, která nás povždy udržuje, těší a silí. Konejme dobré dle vůle Boží a důvěřujeme v Boží pomoc a ochranu, a potom zajisté také tento rok bude pro nás rokem klidné a požehnané činnosti, bude s pomocí Boží rokem plným zásluh pro život věčný, a proto také rokem v pravdě radostným a šťastným. A v tom smyslu přejeme všem milým čtenářům »Skoly Božského Srdce Páně« »šťastný a veselý nový rok!«

Boh. Hendl.

Když Bůh s námi, kdo proti nám?

Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa. (Mat 28, 20.)

Nehoráznou práci má pošta v čas vánoční a novoroční. Tolik blahopřání a gratulací novoročních, že až člověku zrak přebáží. Tažme se však: Kolik z nich jest upřímně míněno? Ty zcela jednoduché gratulace, to jsou ty upřímné. Pošle-li dítě psaní z ciziny rodičům, přišli-li rodiče dětem, bratři sestrám a sestry bratrům: taková blahopřání jsou obyčejně na pohled zcela skromná, ale za to jsou psána zlatým pérem lásky. Ale ty skvostné gratulace, s prachem sněhovým, s pozlátkem, reliefovými ozdobami, počtem let, se sněhuláky, kramposy, andělíčky atd., to je všechno pro formu, aby se vyhovělo etiketě, aby se uspořádovalo psaní.

Ach, co tu štěstí se přeje! Plné koše a bedny! Kdyby se všechna přání vyplnila, byla by země zrovna rájem. Ale to by též nebylo dobře. Čím bychom si potom nebe zasloužili? Pán Bůh ví už dobře, co má dělati. Jenom malé procento ze zaslaných blahopřání nechá dojítí splnění, abychom myslí nepozbyli; jinak však navštěvuje nás křížem. Zdalíž tomu není tak? Obrátte zrak zpět na rok minulý. Vyplnila se všechna přání, kteráž jste před rokem dostali? Zažili jste sice mnohou radost, a za to buď Pán Bůh pochválen; bylo však vám též přestáti mnoho utrpení, a zdá se, jako kdyby se ta utrpení rok od roku množila a rostla. Pán Bůh ví dobře, že cvikem se stává člověk mistrem, že jste

vstavu vždy větši a větší utrpení přeneští. On to dělá zrovna tak jako lékař s léčbou arsenikem: napřed málo a potom vždy víc a více, až si přirozenost zvykla. Tak jest i s léčbou citronovou. První den užijeme jednu, druhý den dvě atd.

Než i za ta utrpení chceme s Jobem Pánu Bohu poděkovati, neboť je poslal k naší spáse. Teď stojí opět nový rok před námi. Co nám donese tento rok? Aby se to dověděli, dívají se mnozí do kalendáře, jaká jest panující planeta, zda měsíc, nebo Venuše, nebo Merkur, nebo Mars, neb Jupiter či Saturn? Ta věc s panujícími planetami jest památkou na časy pohanské nebo na ony časy, kdy ještě pověrečná astrologie mysle lidí ovládala. Já však díím: Naše panující planeta, náš roční pán, a sice nejen tento, ale každý rok, jest nikdo jiný jak Pán Bůh. Stojíme pod žezlem jeho dobrotné prozřetelnosti, a nemáme se tudíž pro tento rok čeho obávat, i kdyby nás mnohé trampoty měly tížiti; neboť Pán Bůh to míní s námi dobře, on je při nás, on jest nám vždy na blízku se svou pomocí, on je s námi. Když Bůh s námi, kdo proti nám?

Někdo ovšem jest proti nám, a to jest ďábel, náš protivník, jenž stále na naši záhubu pomýšlí a k pomoci bere zlý svět a zlou žádostivost. To je též trojspolek, satan, svět, zlá žádostivost, se třemi spojenými armádami, žádostivosti očí, žádostivosti těla a pýchou života. Než tento trojspolek nemá za účel mír zachovati, naopak on chce mír vyhubiti a lidstvo peklu podmaniti. Tento tedy trojspolek jest každý čas proti nám. Avšak má otázka: Když Bůh s námi, kdo proti nám? má tento smysl: Je-li Bůh s námi, kdo nám může škoditi, koho bychom se obávali? Nikoho, neboť je při nás, jako byl při všech spravedlivých.

Abrahamovi bylo přestáti mnohou pernou zkouškou; ale on vždy důvěřoval v Pána Boha, jenž ho byl svou pomocí ujistil. Neboj se, Abrahame, řekl mu jednou, já jsem tvá ochrana a tvá převelická odměna. Já jsem Bůh všemohoucí; kráčeji přede mnou a buď dokonalý.

A k jeho synu Isákovi, jenž pro neúrodu v zemi panující chtěl se vystěhovati do Egypta, pravil Bůh: Nechoď

do Egypta, ale zůstaň v zemi, o níž ti povím. Buď v ní cizincem, a já chci býti s tebou a tobě žehnati.

Když byl Jakob nucen utíkat před bratrem svým Esauem do Mesopotamie, nebylo mu volno u srdce, neboť strastiplný život měl k očekávání; ještě u vysokém stáří vystál mnoho k vůli svému milému Josefovi, o němž se domníval, že jej zvět sežrala. Ale Hospodin ho potěšil podivuhodným snem, v němž viděl řebřík nebeský, a pravil k němu: Já chci býti tvým ochráncem, kamkoliv půjdeš, a chci tě do této země zase zpět přivést, a neopustím tebe, a vykonám všechno, co jsem mluvil. Když se Jakob ze sna probudil, učinil slib a řekl: Bude-li Bůh se mnou a bude-li mne opatrovati na té cestě, po které kráčím, a dá-li mi chleba k nasycení a čím bych se oblekl. a vrátím-li se šťastně do domu otce svého: mým Bohem bude mi Hospodin, a tento kámen, jež jsem na znamení postavil, bude slouiti domem Božím a ze všeho, co mi dáš, chci ti desáté obětovati. A Bůh byl skutku při něm a proměnil všechno jeho utrpení v radost, jež večer jeho života osladila.

Z vůle Boží měl Mojžíš národ israel-ský osvoboditi. To nebyl nikterak snadný úkol; měl co zápasiti s tvrdošíjností Faraonovou a s tvrdou hlavou Israelitů, kteří stále toužili po hrncích egyptských. Ale Bůh mu dodával mysle z hofího keře řka: Já chci býti s tebou, já chci býti ve tvých ústech a tebe učiti, co bys mluvil.

I udatnému Josuovi slíbil Pán Bůh svou pomoc: Jako jsem byl s Mojžíšem, tak budu i s tebou; žádným způsobem tebe neopustím; buď zmužilý a silný!

Co řekl anděl Gedeonovi, jenž byl Bohem vyhládnut, aby vysvobodil Israele z rukou Madianitů? Hospodin je s tebou, silný hrdino! Já budu s tebou, praví Hospodin, a bítí budeš Madianity jako jednoho muže!

Čím si dodával mysle David ve všech pronásledováních, jimž byl vystaven, při všech trampotách, jež ho potkávaly? Důvěrou v Pána Boha všemohoucího. I kdybych — modlil se — chodil ve stínu smrti, nebudu se báti zlého, poněvadž ty se mnou jsi. Hospodin jest mým světlem a mým spasením, koho

bych se bál? On mne skryje ve svém stanu, v den neštěstí ochrání mne pod střechou stanu svého. Kdo v ochraně Nejvyššího přebývá, najde pokoj v zástítku Boha nebeského. I řekne k Hospodinu: Štít můj jsi ty a mé útočiště! Anděldům svým přikázal Bůh, aby tě opatrovali na všech cestách tvých; na rukou tebe ponosou, abys o kámen neurazil nohy své. Po hadu a bazilišku kráčetí budeš a šlapati po lvu a draku. V Tebe, Hospodine, jsem doufal, na věky nebudu zahanben.

Tak tedy pomáhal Pán Bůh všem spravedlivým a byl při nich ve všech jejich strastech a zkouškách, a oni měli tak pevnou v něj důvěru, že Job na příklad řekl: I kdyby mne Hospodin usmrtil, chci přece v něho doufati. Nebude Pán Bůh i při nás? Ó ano! Milý Spasitel sám nám to slíbil: Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa. Nebojte se těch, kteří tělo zabíjejí, ale duši uškoditi nemohou. Neboj se, malé stáde, neboť se zalíbilo vašemu Otci dáti vám království. Všechny vlasy na hlavě vaší jsou spočteny. Zdaž li ne-

prodávají dva vrabce za halír; ani jeden z nich nespadne na zem bez mého Otce. Nebojte se tedy, vy stojíte víc než mnoho vrabců! Všichni vás budou nenáviděti pro jméno mé; budou vás pronásledovati; než důvěřujte: já jsem přemohl svět. Svou trpělivostí budete vládnouti nad duši svou. Pojdte ke mně všichni, kteří se namáháte a břímě nesete, já vás občerstvím!

Nemáme se tedy čeho báti, ať si přijde co chce; my jsme v ruce Boží. Bůh je s námi! Je-li však Bůh s námi, kdož může býti proti nám? Nepřátelé víry, nepřátelé nevinnosti jsou proti nám; ale oni nám nebudou moci uškoditi, jestliže Boha se nespustíme. Dokud zůstane dítě na blízku matky, nemá se čeho obávat. Přidržíme se Pána Boha jako dítě sukně matčiny, a on bude naším ochráncem ve všech protivenskvích, která snad i v tomto roce nás potkají. Chceme tudíž započítí tento nový rok s důvěrou v Boha a v jeho prozřetelnost, která všechno, i to zlé, vede k dobrému, a modliti se: Pomoc naše ve jménu Páně, kterýž stvořil nebe i zemi.

J. St. Pavlik.

Andělové strážní.

Stvořitel když stvořil člověka haždého, dal mu za ochránce anděla strážného, a ten anděl strážný, jak ve dne, tak v noci, bdí nad svým světencem s svou ochrannou mocí.

Od dětské kolébky až k tmavému hrobu, anděl strážný chrání všude, po vši dobu světence, kterého přijal pod stráž svoji, když on k životnímu nastupoval boji.

Anděl strážný stále dli po našem boku, po celý náš život, a při každém kroku, a až nás povolá k sobě nebes Vládc, provázet nás bude svatý anděl strážce.

Jsou však ještě jiní strážní andělové, a to jsou milení naši rodičové, oni stále bdějí nad dítkami svými, a opravdu jsou jim anděly strážnými.

Však mnohé děti glé svou neposlušností ty strážné anděly, kteří ke vši etnosti a k všemu dobrému je vždy povzbuzují, hněvají, a jejich srdce zarmucují.

Andělů strážných znám však ještě druh jeden, kterými jest člověk cestou k nebi veden, kteří odvracejí člověka od zlého, a jej povzbuzují k všemu, co dobrého.

Dobré knihy jsou to, dobré časopisy,
zábavné poučné a duchovní spisy,
však poměrně málo na světě jest lidí,
kteří dobré knihy čtou, jimi se řídí.

F. Vrátil.

== Slunce světa. ==

Slunéčko vzešlo za horou
plně tak, jasně planoucí,
život se vzbudil osvěžen
jako ten vánek vanoucí.

Žel, že je v světě přece noc,
záští noc, pýchy, nevěry —
a vše, co svatým v pravdě je
čítá se mezi pověry....

Láska-li Tvá je pověrou,
Bože náš s kříže těšící,
zázraky Tvé-li nepohnou,
jež konáš mocnou pravici —

čím chce se lidstvo přesvědčit,
kdy pozná lásku záhadnou? —
Tehdy mu Slunce vzejde zas,
až jeho vášně uvadnou!

Jimi Tvé Slunce zmlženo —
toť kletba světa jediná!
Čemu svět nejvíc odpírá,
je Tvoje svatá nevina!

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Obnova světa v Kristu Ježíši.

Unárodů středověku nalézáme domněnku, že orel má tolik síly, že se až ke slunci může vznést a do něho pohlížeti. Jestliže však při letu tomto umdlévá, že musí zase na zemi slétnouti a do jakéhosi zázračného pramene se ponořiti, potom že nabude zase předešlé síly své.

Takovému orlu podobá se církev Páně na zemi, která nadpřirozenou silou jsouc vedena, má za úkol lidstvo povznášeti k slunečným výšinám života věčného a která ustavičně síly své obnovuje v prameni, z něhož všechen život i všechna síla se prýští v zakladateli svém Ježíši Kristu. Když byl Šavel, napotomní apoštol Pavel, blízko města Damašku samým Kristem Pánem obrácen, tu pozbyl sice na tři dny zraku tělesného, tím jasněji však viděly oči jeho duševní v budoucnost celou a zřel zde celý božský záměr, kterak má svět zdokonalen býti v Kristu. A proto shrnul celý program církve, celé její působení v lidstvu od počátku až do skonání světa v jedinou krátkou větu: »Všecko obnoviti v Kristu Ježíši.« On sám dal světu vzácný příklad, s jakou vroucností a silou, s jakou odhodlaností a vytrvalostí se tento největší úkol pojímati a prováděti má; ukázal také však sám na sobě, jaké nevyčerpatelné bohatství síly a pomoci leží v milostech, které udílí Kristus Pán; vždyť sám pravil: »Z milosti Boží jsem, co jsem.« Také církev má v Kristu Pánu svůj životní základ. Žijíc v něm prospívá věkem, avšak nestárne, roste, ale nemění se. V něm má církev onoho Ducha, jenž na počátku se nad vodami vznášel a všecko na světě tak krásně pořádal a jenž jako duch znovuzrození světla a síly se snesl na apoštoly o prvním křesťanském svátku Letnic. V Kristu Pánu má církev pramen života, jenž čistý jest a průhledný až na dno, má v něm i základ oné pravé obnovy k tomu se nesoucí, aby duch světa, jenž Bohu odporuje, přemožen byl Duchem Božím.

Tyto novoty asi hýbaly duši našeho sv. Otce Pia X., když postaven byl na

vrchol důstojnosti pozemské, na stolec sv. Petra, a pozoroval v jak bídném stavu nalézá se nyní lidstvo, jak nebezpečné náhledy se šíří, jak duch světa Kristu a víře jeho nepřátelský sebevědomě pozvedá hlavu a zpupně si počíná, aby lidstvo zkazil. Sv. Otec Pius X. neleká se při nebezpečném stavu tomto tak o církev, tuto 2000letou budovu Kristovu, která sice chvítí se může, ale zbořena nebude; více obává se však o lidstvo, které holdujíc směrům podvrtným se od Boha vzdaluje a tím již k záhubě jak časně tak věčné spěje. Sv. Otec je sobě vědom, že jediný lék v těžké této nemoci lidstva býti může Ježíš Kristus, nebeský lékař, a že tento lék uložen jest v církvi jeho, která jako dříve i nyní ještě moc má, aby divokou sílu krotila, staré obrozovala a novou páskou zase lidstvo spojovala. Proto brzy po svém zvolení za papeže, upozornil Pius X. lidstvo na ono světlo, které větším ještě leskem nežli slunce světu září a v jehož světle se obražejí ony právě věčně trvající statky člověčenstva, jichž si dobýti má. A světlem tím jest Ježíš Kristus. »S důvěrou v sílu Boží,« tak praví sv. Otec, přikládáme ruku k dílu a prohlašujeme, že jediným cílem naší papežské činnosti má býti: »Všecko obnoviti v Kristu, aby Kristus všecko ve všem byl.«

Jelikož všecko vznešené a ušlechtilé není toliko darem Božím, nýbrž i ovocem lidského přičinění, vyzývá papež všechny dítky církve, v první řadě duchovenstvo, aby nejdříve obraz Kristův v sobě obnovili a tak vznešenost a užitečnost křesťanského náboženství na sobě ukazující, i jiné pro Krista a jeho svatou církev získávali.

A toho jest zajisté za naší doby nanejvýše potřeby neboť nyní se vše pozoruje a také velice přísně posuzuje. Život nekřesťanský křesťanův pak uvádí se za důvod proti pravosti a božskému původu náboženství křesťanského. A že svět vůbec obnovy potřebuje, nebude nikdo, kdo věci pozoruje a zná, popírati, neboť právě o lidstvu platí slova Pisma, »že svět postaven jest ve zlém«. Kde je spokojenost? Kde pravá radost a štěstí? Kde

horlivost v dobrém a ve ctnosti? Kde ovoce hluboké víry a lásky? Lidstvo přilnulo k hmotě, zamilovalo si jen tento krátký život, po budoucím nebaží, aniž proň pracuje, a přece je to vše znepokojuje. Schází nám něco, co by nás šťastnými a spokojenými učinilo, co by život náš cenným a záslužným dělalo, schází nám mravnost důstojná člověka, schází vespolečná láska a trpělivost, schází hrdinská vytrvalost a obětavost, což všechno přece jsou neocenitelné statky lidstva, sloužící mu ku štěstí. Hledají se sice léky tu i tam, leccos se navrhuje co by přivedlo nápravu, ale na jednoho se zapomíná, na Krista Ježíše, jenž přece jest »uhelným kamenem« a »zakladem«, mimo který jiný se položití nemůže. Nelze lidstvo obrátiti leč v Kristu Ježíši, a tuto úlohu má církev katolická.

O zbožném malíři Fiesolovi, jemuž říkali »fratr anděl«, se vypravuje, že vždycky na svých obrazech maloval obličej Páně kleče, jakoby se mu klaněl. A také obrazy jeho dýší něžnou krásou nadpozemskou, kterou jen pravá víra spojená s hlubokou zbožností mohla nakreslit. A kdo by mohl Krista Pána jinak pozorovati nežli kleče, nežli v hluboké pokoře? S čím dá se na zemi porovnat jeho velikost, jeho vznešenost?

V něm jest božství s lidskou přirozeností sloučeno, a to skutkem lásky a milosrdenství, kterýžto skutek netoliko že jediný v dějinách lidstva největší má důležitost, nýbrž i trůn trojjediného Boha novou slávou obklopil. Kristus Ježíš jako věčná moudrost a král v říši pravdy rozseval slova učení svého jako semeno do srdcí lidstva, a slova jeho slyšel svět po celá století, a slyšíme je my až podnes v neztencené živosti a moci. Chudické dítko betlemské porazilo falešné modly pohanské; kříž Kristův svrhl tyrany s jejich trůnů, Kristovy ruce probodené vysadily svět z veřejí a daly dějinám jiný směr. On jediný — Kristus Ježíš — mohl umíraje ono sebevědomé a vítězné zároveň slovo do světa zvolati: »Dokonáno jest!« Kříž Kristův vztýčen jest uprostřed časův a uprostřed světa, jakožto mezník, jenž čas dělí před a po něm, jakožto znamení požehnání, avšak také jakožto znamení, které zkouší duchy lidské a roztrhává.

Kristus Pán netrpí polovičatost ani nerozhodnost, on žádá úplné, dobrovolné rozhodnutí se buď pro něho anebo proti němu; jiného východu neponechává. Proto také vzniklo jméno jeho, jeho učení největší boj, boj duchů, který často i v boj hmotný se provalil; otázka »kdo jest Kristus Ježíš« hýbala a hýbá světem ustavičně a dělí jedny od druhých. A boj tento předpověděl Pán Ježíš a soustředil jej kolem vlastní osoby své. Na kříži umřel sice, ale i na kříži jest králem panujícím a soudcem světa. Dlouhá století přešla kolem kříže Kristova s láskou k němu i s nenávistí v souhlasu s ním i s odporem proti němu, přešla kolem něho se svými vynálezy a radostmi, se svými žaly a tužbami, ale přece každé století musilo se před ním pokloniti a opakovati vlastní jeho slova: »Ty jsi cesta, pravda a život!«

V Kristu Ježíši obsaženo jest celé zjevení Boží a celá Boží moudrost. Jakožto Bůh-člověk spojuje nebe se zemí, provádí vykopení její a zjednává věčný život. V životě svém i ve smrti ukazuje neskonalou cenu lidské duše a velikou důležitost života pozemského, s ničím neporovnatelnou cenu cíle životního a nejvyššího; ukazuje své právo na celou bytost člověka, ale také svou lásku, kterou jej vésti chce k blaženému spojení s Bohem. A na tohoto Krista Pána poukazuje církev naše po všechny časy, i za dob našich, aby dokázala, že světu něco říci má a že mu také něco vznešeného a velikého nabídnouti může, co žádá vzdělanost, ani věda, ani umění, ani přirozený vývin dáti nemůže, něco nebeského, věčného, co světlem svým a silou svou všechno pozemské proniká a povznáší.

S tímto vědomím, které se jeví ve vyznání víry, nastoupila církev apoštolská cestu svého poslání mezi národy. Netrvalo to dlouho a již mohla položit národy římské a řecké vzdělanosti Ukřižovanému k nohám. Sama jsouc pronásledována a mučena, dobývala srdci pronásledovatelův a mučitelův a přiváděla je ku Kristu svému Pánu. S křížem Kristovým přicházela k národům vzdělaným i divokým, a započala jejich křesťanskou výchovu. Tak přišla i ve věrověstech sv. bratřích Cyrillu a Methodovi

k národu našemu a získala naše praotce Kristu, a to tak, že v brzku krásné květy vypučely na stromě slovanského křesťanství: sv. Ludmila, bl. Ivan, sv. Václav, bl. Mlada, za nimiž kráčí celá řada mučedníků, vyznavačův a panen svatých z nečetného poměrně národa našeho.

Kristův kříž vnikl s celou svou mocí i s celou svou útěchou jak do paláců knížat a králů tak i do chýšek lidu dělného, jak do veřejného života tak i do tiché cely klášterní, do rodin, do rukou umírajících, přišel na věže nádherných chrámův i na koruny našich panovníků. V Kristu majíc základy své, snášela církev největší protivenství, hrozné bouře zmítaly ji, bouře vnitřní i zevnitřní, a to po celá století, a přece nevyrátily ji, ba církev vždycky ukázala nevyčerpatelnou sílu a moc vnitřní, kterou sama se obrozovala, i jiným k obrodu napomáhala, pakliže služeb jejich ochotně užívali.

Duch našich časů, t. j. to citění a toužení, které se jeví ve světě, nedá se zajisté srovnati s duchem Božím. Vděčně sice uznávati musíme, že mnoho dobrého lidstvu doba naše přinesla, že mnoho vykonáno jest ve vědách, uměních, vynálezech a objevech na užitek lidstva. Avšak kdo hlouběji nahlédne, uvidí, že tím právě postavilo se lidstvo na stanovisko hmotářské, že podmaňuje si síly přírodní, dělá ze sebe pána bez ohledu na Boha; že jen to cenu má před tváří světa, co se dá počítati, prodati, zužítkovati, okusiti.

Tělo platí, duše méně nebo nic; ba zapírá se i jsoucnost duše, a člověk staví se na rovný stupeň se zvířetem, byť poněkud jemnější a dokonalejší. Proto také ztrácí život nadpozemský cenu, zaniká touha po něm, a také důkladná naň příprava. Bůh, Kristus, víra, ctnost, sebezapírání, to jsou pro mnohé již prázdná slova bez obsahu, které je ještě dráždí k většímu odporu, zatvrzlosti. Požitky pozemské se zjemnily, vkus se vytříbil, radovánky se rozmnožily, jest úplná svoboda a volnost ve věcech víry a náboženství, mnohé hříchy a neřesti se už ani nestíhají — lidstvo má čeho si přeje — a přece není šťastné. Tento život krátký s jistým

koncem nemůže je oblažiti, vždy zůstává pochybnost, vždy výčitky svědomí, vždy jakýsi strach před budoucností. Sliby, které dávali proroci nevěry, kterak se lidem dobře bez Boha povede, se nevyplnily, a nyní stojí lidstvo bez rady vydáno jsouc na pospasy pochybovačství, neklidu, ba i mnohdy zoufalství. Proto všickni slechetní, kteří znajíce zubožený stav nynějšího světa, a hrozící mu nebezpečí, chtějíce lidstvo zachrániti, poukazují na jednostranné pojmání života, toliko ze stránky hmotné a pozemské a usilují přimknouti se k moci vyšší. Z této snahy vyplývá nutně zase snaha vráteti se k náboženství a k Bohu, což prvním krokem jest k obrození lidstva.

Každá pravá obnova člověka musí však směřovati k jeho nitru, k jeho duševní činnosti, která se jeví jak v myšlenkách a úmyslech tak i provedených činech; musí se tedy týkati mravní stránky člověka, z čehož vyplývá, že musí býti náboženská. Avšak náboženství nesmí se zde zneužívat, aby snad sloužilo jen k tomu, by na uzdě drželo vášně nižších vrstev lidstva, kdežto vyšší a nejvyšší by snad si mysleli, že náboženství nepotřebují. Náboženství Kristovo nedá se zneužívat, a kdo by ho k nekálým účelům zneužíval, se zlým by se potázel. Náboženství Kristovo jest něco velikého, vznešeného, přesvatého, a proto nesmí sloužiti za prostředek lidem neshlechetným. Již římský pohanský řečník Cícero líčil blažený stav lidstva, kdyby se řídilo vznešeným mravním zákonem a tento v sobě hledělo takřka vtělit, neboť by mělo pevný, jistý božský zákon, který jasná pravidla života dává a nás ze svévole vášní a žádostivosti vytrhuje. Čeho si tento mudrlec pohanský přál, toho dostalo se světu v Kristu Ježíši.

Kristus Pán stojí před světem v plné své božské vážnosti. Jeho řeč jeví sílu nejvyšší, ale dojmá také spolu co nejnížší všechna srdce, která po něm vznešeném, božském touží. On zlatou páskou připoutal tento život náš k cíli nejvyššímu, kterýžto cíl člověka pobádá, aby rozvinul všechny schopnosti jak těla tak duše a hleděl ho dosáhnouti. Řeči Kristově rozuměli všickni, ať učení, ať prostí; k jedném mluvil »jako moc maje«, k druhým i k dítkám, jako bratr a otec

něžně milující. Řeč Kristova jest vážná, upomínající přísně na povinnosti, ale také plná blahé naděje, plná mírnosti a smířující lásky. Kristus láme jho hříchu, pozvává padlé, a jen on může kajícím říci slovo: »Odpouštějí se tobě hříchové tvoji.« Spravedlivě udržuje a vůli jejich dává pevnost a sílu nepřemožitelnou. Ustavičně rozněcuje v duších, které se mu otvírají, hrdinnost mravní síly a obětavosti, která přemáhá svět.

A vize, jakým jest Kristus vznešeným vzorem pro nás všechny! Je tak přístupným a srozumitelným, že i dítě mu rozumí, a zase přece tak velikým a vznešeným, že i nejslechetnější duchové lidští ho nedostihli. Všem, židům i pohanům, všem národům a všem stavům, muži práce rovněž tak jako muži vědy, muži činu jako muži rozjímání stal se Kristus vším a ve všem.

Proto byl a jest vzor Kristův po všechny časy neúčinnějším a nejsilnějším prostředkem výchovy a vzdělání ducha celého lidstva. Göthe, slavný německý básník a spisovatel, který nebyl právě nejpobožnější, praví: »Ať duševní kultura pokračuje jak chce daleko, ať vědy rostou do šířky a hloubky, ať se duch lidský rozšiřuje jak chce, nikdy nepovznese se nad vznešenost a mravní kulturu, která z evangelii vysvitá a září.« A tuto duševní vysokou a zároveň uslechující kulturu — vzdělanost hlásá nám církev Páně, a tím také podává všem pravou moudrost životní, stejným způsobem a stejnou měrou jak dítěti žebráka tak dítěti královskému.

Pohanský jeden básník napsal: »Nenávím sprostý lid a držím jej daleko od sebe.« Nad školou však Kristovou stojí psáno: »Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a umdlíte!« Před Ježíšem není rozdílu v osobách, ani dle stavů, ani dle jmění, ani dle vloh, neboť všickni bez rozdílu potřebují takého ideálu, který by jasně před očima jejich stál a jim také sílu dával, pouta vášní a lidských chyb přetřhati. A kdo může dáti lidstvu tak účinné pohnutky, která jak mysl tak srdce jímají? Snad plané učení mravů bez Boha? Snad nauka, že vše lidské, také zároveň dovolené jest, že není hříchův ani ctnosti, že člověk svým jest a své vůle pánem a neplatí

proň zákon jiný? Jak slabé jsou tyto zásady, vidíme každého dne, že nenesou kýženého ovoce, učí nás skutečnost, a přece se jich mnozí drží, drží proto, jen aby nemusili uznati Krista za vzor a za Pána. Podobní jsou ovšem těm pošetilým, o nichž vypravuje jistý básník, že lační jsouce pokladů, hrabou rukama a jsou rádi, když vyhrabou dešťovky.

Odmysleme si jen to vše, co ještě z křesťanské vzdělanosti nám zbylo, odmysleme si všecko působení církve ve škole, v chrámě, ve zpovědnici, u lůžka nemocných, odmysleme si požehnání, které vylévá církev posud i na ty, kteří ji hanobí a tupí, odmysleme si všecku zbožnost a spravedlnost, která posud v křesťanských rodinách panuje, zkrátka odmysleme si všecken křesťanský duch z lidstva, a potom uvidíme, jaké ovoce přináší strom zasazený ne v Kristu, nýbrž v antikristu, ne ve víře, nýbrž v nevěře, a zhrozíme se nejen my, nýbrž i ti, kteří mermomocí strom ten zalévají, opatrují, aby jen nezahynul, nýbrž své škodlivé a otravné ovoce dále plodil. Ze všeho vysvitá pravda svatá, nevyvratitelná, že toliko Kristus Ježíš jediným pravým jest učitelem a vychovatelem lidstva a bez něho nebo proti němu že nic pořádného, užitečného, vznešeného se nesvede. A poněvadž výchova se musí začínati již u dětí v útlém mládí, proto svatou jest povinností rodičův obnoviti i děti své v Kristu, t. j. dle zásad a učení jeho sv. náboženství je učiti a vésti. Mají ovšem také proto právo žádati, aby ti, kteří místo jejich u dítěte zastávají — učitelé čili škola, ať nižší, ať vyšší, dle Krista se řídili v učení i výchově, aby dítkám nezbraňovali k božskému jejich příteli jiti, aby víra v útlých srdcích dítek nebyla podřývaná, tatáž víra, která jediná jim jednou má býti oporou, potěchou, pomocí v těžkém často boji životním.

Vychovávající takto dítky své podle Krista, nepečují rodiče toliko o blaho jejich duchovní a pozemské, nýbrž i sami o sebe, neboť pilné plnění čtvrtého přikázání Božího bude jim sladkou odměnou. Konají však také dílo velezáslužné pro vlast i krále. Četl jsem v jednom listě toto: »Co prospívá, je-li meč z ostřa nabroušený, když ruka, která má jej

nésti, jest slabá?« Ano, co prospívá, jestliže hmotné podmínky života národa se rozvíjejí, jestliže vnitřní síla životní zasychá, jestliže oni činitelé klesají, kteří sloupem jsou a oporou síly národa?

A což teprve, když pozorujeme člověka v jeho rozličných strastech, křížích, nemocech, starostech atd. Vždyť bida, nemoc, stáří, bolest, zármutek, neštěstí, nelze ani tou nejlepší kulturou ze světa vyhnati. Ba zkušenost nás spíše učí, že čím více lidstvo ve vzdělanosti prospívá, tím více se stává kořistí bolesti a trampot. Kdo osvětlí tento záhadný bod v životě člověka, kdo dá potěchu, posilu, pomoc? Není to moudrost světská, ale moudrost božská, která nám svítí i do těchto nejtemnějších hlubin lidského utrpení, a Kristus Pán se svým křížem, tento »muž bolesti« učinil cestu kříže — cestou královskou.

Kříž Kristův stojí uprostřed trpícího lidstva a osvětluje i oslazuje bolesti jeho: s kříže Páně jako rosa stéká balsám útěchy a posily do srdce trpícího a trpící Kristus učí trpícího člověka

o záslužnosti utrpení, o mravním jeho užitku pro život »vezdejší i budoucí. Kristus na kříži dobrovolně a z lásky umírající pro všechny ostatní učí trpící, jak velkou cenu má před Bohem utrpení s trpělivostí a odevzdaností do vůle Nejvyššího snášené, jak očišťuje duši a připodobňuje člověka Kristu, učí, že i utrpení je skutek, skutek vysoké mravní ceny a dobroty. Proto trefně praví biskup Keppler, pojednávaje o »utrpení lidstva« : »Že nemilosrdně s lidstvem zacházejí ti, kteří hledí požitkářstvím i nejnižšího druhu lidstvo necitelným učiniti k utrpení a bolesti. Berou lidem sílu životní, neboť činíce je schoulostivějšími k bolesti, činí je takými i k životu, neboť žítí jest přece trpět.« Proto kdo bere člověku sílu a ochotu trpět, bere mu sílu k životu potřebnou, a jest buď bláznem anebo zločinem, pro nějž není žádný trest tuze velký. A to činí všickni, kdo berou lidstvu Krista, jeho svatou víru, tím berou trpícím všechno, co je drží, zanechávají jim jen čiré zoufalství.

(O. p.)

O hvězdách.

Viděli jsme hvězdu jeho na východě. (Mat. 22.)

stronomie (hvězdářství) udělala v posledních stoletích veliké pokroky. Zasnouti musíme nad schopností lidského rozumu, jenž nám odhaluje tajemství světa hvězdného. Dávno minul čas, kdy se věřilo, že země stojí a slunce že se kolem ní pohybuje. Teď známe na vlas dráhy hvězd, aspoň většiny z nich. Hvězdy, jež za jasné noci na nebi vidíte, jsou samá slunce, která jen proto se zdají tak malá, protože jsou od nás nesmírně daleko vzdálena. Jejich vzdálenost jest vypočítána. Každé z těch hvězdných sluncí je obklopeno planetami a měsíci, jež kolem něho krouží. Též jsou na nebi tak zvaná dvouhvězdí, to jsou dvě slunce, jež se v kruhu nebo v elipse kolem společného bodu pohybují, jako dvě rafiky na hodinách.

Takovým dvouhvězdím s dvěma slunci na nebi církevním, jsou dva veliké svátky vánoční, Hod Narození Páně a Zjevení Páně, (svatých tří králů). Nevíme, kterému bychom dali přednost. Obyčejně se Narození Páně k největším svátkům počítá, Zjevení Páně k menším svátkům. Hod Boží vánoční jest vyznamenán třemi mšemi; ale on nemá úplné oktávy (osmidenního slavení); tato se jenom spolu slaví. Po vánocích připadne mnoho svátků svatých. Slavnost Zjevení Páně má úplnou oktávu; celých osm dní je mše svatá a hodinky církevní o tajemství zjevení Páně. Ty dva svátky se navzájem doplňují, jsou od sebe závislé, jsou takřka jedním svátkem na dva dny rozděleným.

V Hod vánoční viděli jsme pastýře spěchatí do Betlema; anděl to byl jenž

jim cestu ukázal. V "od Zjevení Páně zříme tři krále konati estu k jesličkám, a hvězda je to, která jim cestu ukazuje, hvězda je jejich vůdcem k Pánu Bohu. Tak nám doposud ukazují hvězdy cestu do nebe, ony nás doposud vedou k Pánu Bohu, a nejenom nás křestany, ale všechny lidi i pohany; neboť ony svítí všem lidem, a ode všech mohou býti pozorovány a obdivovány.

Prvky (původní látky), z nichž hvězdy pozůstávají, stvořil Bůh z ničeho na počátku. Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi — zní 1. verš 1. kapitoly Písma svatého. Postupem času — během milionů let — se prvky ty ve hvězdy utvářily, a čtvrtého dne tvůrčího proniklo mlhami jejich světlo až na zemi. Čtvrtého dne byly tak vyvinuté, jak je dnes spatřujeme. My díme: Čtvrtého dne stvořil Bůh slunce, měsíc a hvězdy. V 1. kapitole knihy Genesis (1. knihy Mojžišovy) čteme o tom: I řekl Bůh: Buďte světla na obloze nebeské, a ať dělí den a noc a jsou na znamení časů, dnů i let; aby svítila na obloze nebeské a osvětlovala zemi. I stalo se tak. A učinil Bůh dvě světla veliká: světlo větší aby panovalo nade dnem, a světlo menší, aby panovalo nad nocí, i hvězdy. A postavil je na obloze nebeské, aby svítila nad zemí, a panovala nad dnem a nocí a dělila světlo a tmou. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I stal se večer a jitro, den čtvrtý.

Nevěřící učenci tvrdí, že je materie či látka věčná, to jest, všechny ty nerosty a plyny, z nichž se nebeská tělesa vyvinula, že vždy tu byly. Toť jest mylným tvrzením. Materie není věčná, ani nemůže býti věčná, jak křesťanská filosofie dokazuje. Materie nepovstala sama sebou, ona bere původ od Boha, jenž ji z ničeho stvořil. Kdyby byla povstala sama sebou, musela by býti Bohem. Hvězdný svět není sám od sebe, nýbrž od Boha stvořen. Svět ten je ohromnými, uměleckými hodinami, jejichžto kolečka — jednotlivá nebeská tělesa, se v nejkrásnějším pořádku pohybují. Hodinářem, jenž je sestavil, je Pán Bůh. Hvězdný svět je nádhernou a velkolepou budouvou, jejíž architektem není nikdo jiný než Pán Bůh.

Slovutný hvězdář Athanasius Kircher měl přítele, jenž popíral jsoucnost Boží

a často tvrdil, že nebeská tělesa povstala sama sebou. Jednou navštívil tento přítel onoho hvězdáře, a spatřil u něho globus (zeměkouli) velmi uměle zhotovený. I tázal se: Kdo zhotovil ten globus? Hvězdář odpověděl: Nikdo ho nezhotovil, on povstal sám od sebe. Přítel se dozlobil, že ho má hvězdář k lepšímu; Kircher mu však řekl: Jsou-li ony veliké koule na nebi samy od sebe, proč by nemohla tato malá koule býti sama od sebe? Nevěřící přítel se zamyslel a poznal, že jeho náhled není správný.

To nejsou největší hvězdáři, kteří stvoření popírají; největší hvězdáři byli muži plní víry a zbožnosti; právě nauka o hvězdách silila jejich přesvědčení o jsoucnosti všemohoucího Boha a jeho moudré a dobrotivé prozřetelnosti. Všechny hvězdy na nás volají: Pán Bůh nás učinil! On je nejvyšší moudrým, on je nejvyšší dobrotivým. Právě při pohledu na hvězdné nebe musíme se s vírou modliti: Věřím v Boha Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země.

Co pravidla makkabejská matka k svému nejmladšímu dítěti? Ona řekla: Prosím tě, můj synu, vzhledni a pozoruj nebe a zemi, a vše co v nich jest, a poznej, že Bůh všechno to z ničeho učinil. Proto se neboj toho kata, ale ukáž se hodným svých bratří a přijmi smrt, abych tě s tvými bratřími v životě věčném opět sledala.

Trpělivý Job vyzývá nás, abychom uznali moc a moudrost Boží, patřice na hvězdy nebeské, an praví: On, totiž Bůh, rozpíná nebesa sám a kráčí přes vlny mořské. On tvoří Vůz, a Oriona a Hyády i skryté hvězdy jihu. On koná věci veliké a nepochopitelné a podivuhodné, jichžto není počtu. Duch jeho ozdobil nebesa.

A co dí David? Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho vzestuje obloha. Chvalte Hospodina, slunce a měsíce, chvalte jej všechny hvězdy a světla!

V knize přísloví čteme o Boží moudrosti: Když připravoval nebesa, byla jsem při tom; když podle podrobného zákona kruh opsal kolem hlubin a když vzduch nahoře upevnil, tu jsem byla u něho a konala všechno.

Moudrý Sirach je u vytržení nad krásou nebes a jejich Tvůrce, jehožto moudrost velebí, a k oslavování jeho vybízí: Obloha na výsosti je ozdobou od něho, tvárnost nebes, jak velkolepý to pohled! Krása nebes je jasnost hvězd, Hospodin osvětluje svět na výsosti. Postaveny slovem Svatého tam stojí a neumdlévají ve stráži na svých místech.

Ba je pravda, hvězdy neumdlévají ve stráži na svých místech; ony plní úkol, jež jim Bůh vykázal, ony se ubírají na vlas dráhami, jež jim Bůh předepsal. Kdyby odbočily v pravo nebo v levo, bylo by veta po nich; byly by z pořádku ven a vzaly by zkázu. I tobě, milý křesťane, vykázal Pán Bůh určité místo. Možná že je zcela nepatrné jako stanoviště naší země v ohromném prostoru světovém; ale byť by bylo sebe menším, je přece zrovna tak důležitě jako kterékoli jiné. Vytrvej na svém místě, vyplň svědomitě povinnosti svého stavu a neodbočuj od zákona Božího ani na levo ani na pravo, abys nešel vstříc své záhubě, ale jdi přímou cestou.

Milý křesťane, plň rád vůli Boží, jak ji i hvězdy vyplňují. Poslyš, jak krásně se o tom prorok Baruch vyjadřuje: On posílá světlo, a ono jde; on je volá, a ono třesouc se poslouchá. Hvězdy vydávají své světlo na svých stanovištích a radují se; když jsou volány, praví: Tu jsme! A svítí vesele před Tvůrcem. O jak krásným je toto přirovnání! Děti slyšte! Jak často volají vás rodiče k modlitbě, ke práci, pryč od zlého. Zda-li též hned k nim běžíte a voláte: Tu jsme!? Zda-liž též vesele povinnosti své plníte? Poslyšte i vy, dorostlí křesťané! Nebeský otec volá vás hlasem zvonu do chrámu Páně. O jděte s radostí do kostela a řekněte: Tu jsme! Milý Spasitel zve vás k svému stolu a dí: Pojdte ke mně všichni! O jděte k němu s radostí a řekněte: Tu jsme!

Hvězdy svítí na svých stanovištích. Tak musíš i ty, můj milý křesťane, svítiti ve svém postavení dobrým příkladem! Tak svít světlo vaše před lidmi, aby viděli skutky vaše dobré, a velebili Otce, jenž je v nebesích. Nikdo nestaví světlo pod kbelec, ale na svícen, aby svítilo všem, kteří jsou v domě. Tak pravil Spasitel. Tento dobrý příklad nechť

dají zvláště představení a výše postavení, neboť obyčejný lid pozoruje osoby výše stojící. Co by se stalo, kdyby slunce přestalo svítiti? Tu by přestaly svítiti i Merkur, Venuše, Mars, Jupiter, Saturn, Uran a Neptun i měsíc, a celá země by byla v temnotu zahalena. Tak se to má i s dobrým příkladem. Když rodiče, když představení nesvítí dobrým příkladem, kterak mají děti a poddaní? Žiji-li velicí páni bez víry, není divu, že i dělníci lid víry nemá.

Tolik hvězdiček je na nebi, malých a velkých, a Pán Bůh ví o všech. On spočítá množství hvězd a volá je všechny jejich jménem, praví žalmista. On se stará o všechny. Lidé též je tolik jako hvězd na nebi. K Abrahamovi řekl Hospodin: Popať na nebe a spočítej hvězdy, můžeš-li. Tak četným má býti tvé potomstvo. Já ti chci žehnati a tvé potomky rozmnožiti jako hvězdy nebeské a jako písek na břehu mořském. A hleďte, o každém člověku ví pán Bůh, nejenom o králích, ministrech, umělcích a učencích, jichžto jména jsou v celém světě známa, ale i o nádenících a služebných i žebrácích. Každý, i ten nejnepatrnější člověk, leží Pánu Bohu na srdci, a je předmětem jeho otcovské péče. Jak dobrotivý je Pán Bůh! Důvěřujme vždy v jeho dobrotu, neklesejme na mysli, když se nám zle vede, když nás lidé opouštějí, pronásledují, pomlouvají. Pán Bůh ví o nás, a nepouští nás:

Jsou hvězdy, které náhle se objeví a hned zas zmizí; jenom kratinký čas zamihnou se a zazáří na obloze. Tak mnohý člověk chce zářiti před druhými, ne ctností, ale svou světskou moudrostí a svou nevěrou; on chce i druhé osvětliti a jim špatné zásady falešné osvěty na moc vštípit. To nejsou pravé hvězdy, to jsou meteory, které s nebe padají hluboko do propasti. To jsou i nadutí a pyšní lidé, kteří pohrdlivě hledí na druhé. Pýcha předchází pád. Viděl jsem bezbožného, dí David v 36. žalmu, velmi vyvýšeného a vyrostlého jako cedry na Libanonu. I šel jsem mimo a hle, už ho nebylo; hledal jsem ho, a místo jeho nebylo již k nalezení. Zachovej nevinnost a viz co pravého!

Je ovšem těžko nevinnost zachovati pro mnohá pokušení, jimž jsme vystaveni.

Je málo bezvětřných dní v roce; na podzim a z jara jsou bouřné větry na denním pořádku. Tak i ten život náš je zřídka klidný. Ustavičně bouří kolem nás zlé náklonnosti, nárůživosti a pokušení. Tu třeba pevně stát a bouřím odolávat, jako stálice na nebi. Proti hvězdám darmo orkán zuří, ony stojí vysoko na nebi a svítí nepetržitě, dokud svět stojí, dokud se Pánu Bohu líbí.

Přece však přijde jednou čas, kdy ztratí světlo své, a s nebe padati budou, jakž to byl Pán Ježíš předpověděl; potom budou jiné hvězdy na nebi, naše oslavená těla. Svatý Pavel píše Korintanům: Jiná je jasnost slunce, jiná je jasnost měsíce, jiná je jasnost hvězd; neboť hvězda od

hvězdy se různí jasností. Takž je i se vzkříšením mrtvých. Už teď skví se spravedliví jako hvězdy, milí Boží svatí, nejvíce blahoslavená Panna Maria, líbezná to a spanilá jitřenka. Pán Ježíš pravil jedenkrát: Spravedliví skví se budou jako slunce v říši otce jejich. Hvězdy na nebi jsou ponejvíce sama slunce. Budeme se skvíti jako hvězdná slunce, skvíme-li se teď nevinností, zbožností, každou ctností. Světlo zbožného života povede nás k milému Ježíšku, slunci to spravedlnosti. Jako třem mudrcům, tak i nám ukáže se potom Ježíšek, aby nám svítil, nás zahříval, nás obveseloval po věčné časy.

Jar. St. Pavúk.

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

Hlava třináctá.

P. Jan zakládá klášter v Baěze.

Pod vedením tohoto moudrého velkomyslného představeného uskutečnil P. Jan založení kláštera v Baěze. Delší již dobu toužili obyvatelé tohoto městečka, v němž v pravdě dle křesťanských mravů svěťští lidé jako duchovní, a duchovní jako mniši žili, mít ve středu svém bosé karmelity z Pagnuely; doposud tomu však papežský nuncius bránil.

P. Angelus ze Salazar znaje jich přání, sám chopil se té věci a navrhl provedení sv. Janu z Kříže. Světec, doposud vikář v Kalvarii, odcestoval ihned do kláštera Pagnuelského, kde vybral si několik bratří způsobilých ku založení nového domu. I biskup diecese té s radostí svolil ku založení kláštera a byl tomu rád, když sv. Jan za 1800 dukátů koupil vhodný dům pro klášter. Na to vrátil se do Pagnuely pro bratry. Před odchodem promluvil k nim unašející řeč o tom, jaká milost jest jim poskytnuta tím, že povoláni jsou státi se základními kameny nového kláštera, i povzbuzoval, aby také zdvojenou horlivostí kladli dobré základy i k duchovní své budově. Šli

pěšky, ač cesta byla velmi daleka a obtížna, zachovávali přísně předepsané posty a dorazili na místo v předvečer slavnosti nejsvětější Trojice. Přemýšleli na výzdobu kapličky, ačkoliv celé zařízení kapličky i sakristie jediný osel pohodlně nesl.

Ráno na slavnost nejsvětější Trojice sloužil P. Jan slavnou mší svatou. Sál, za kapli určený, byl přeplněn lidmi, kteří hlasem zvonku přivoláni přišli a byli jako okouzlení novotou věci, které jakoby přes noc byly povstaly. Byly mezi nimi i osoby z vyšších kruhů, muži učenosti a ctnostmi proslulí, kteří již dlouhý čas reformě nakloněni byli a nyní nanejvýš z toho se radovali, že přijdou do bližšího styku se svatými těmito řeholníky. Bylo jim nejen útěchou, ale i užitek, že mohli se světcem nebo jeho bratry častěji mluvit, neboť čerpali od ctnostných těch řeholníkův onu praktickou moudrost, která jejich vědomostem dodávala slávy a vítězné přesvědčivosti. Dobří žáci svatých byli v brzkú ještě lepšími učiteli svých žákův. A právě toto působení řádu na učené lidi a vzdělance, kteří chválou pro řád jen hořeli, dodalo netušeného lesku obnoveným karmelitům.

Mezi navštěvujícími byl i jistý kněz Marcel. Zpozořoval, že vše kromě kapličky, která nutným opatřena byla a již největší ozdobou byla veliká čistota, pořádek a jednoduchost, vše v domě jest velice chudé a téměř nedostatečné, zvláště lůžka otců. Poslal proto jednoho dne několik zíněnek do konventu. P. Jan z Kříže však neváhal ani okamžik a s vřelými díky poslal dar zpět s poznámkou, že bratři nemají nabízeného potřebí, ježto jim jejich slamené rohožky dostačí. Pro nemocné neměl světec pořízení žádného, ale přece nechtěl ani pro tento případ míti v domě zásoby, aby tak změkčilosti vchod byl zatarasen a bratři zachovali si čerstvou a živou důvěru v Boha. Však již v brzkou dostavila se příležitost, v níž měli bratři osvědčiti svoji silnou, stále živěnou důvěru.

Tenkrát zachvátil Evropu zvláštní druh kašle, jenž zimnicí byv provázen, nejen byl nebezpečným, ale často i smrti končil. V konventě P. Jana onemocnělo 18 osob, a poněvadž P. prokurátor viděl, že všechny ku ošetřování nemocných potřebné věci, jako postele, prádlo atd. chybí, prosil svého představeného, aby mu dovolil v městě vyžebrať to nejpotřebnější. Ku této žádosti odpověděl světec, že si též přeje z celého srdce, aby nemocní co nejlépe ošetřeni byli, ale že si zároveň spravedlivě žádá, aby nikomu nebyli řeholníci na obtíž, a pokračoval: »Máme dobrého Pána v domě, On se o nás laskavě postará, když ten čas, jehož bychom ku vyhledávání a prošení dobrodinců potřebovali, vynaložíme ku modlitbě za naše trpící.« Po této odpovědi, pln víry a důvěry odebral se do kostela před nejsvětější Svátost, kde s otcovskou starostlivostí za své k Bohu volal a s dětinnou oddaností do vůle Pána svého nouzi domu i svou pokorně poroučel. Modlitba spravedlivého proráží nebesa a vyslyšení nalézá u trůnu Božího. Hle, ještě téže noci a příštího jitra bylo 20 polštářů, zíněnek, plátěných šátkův a pod. zasláno. To bylo světcem novým podnětem, aby důvěru v Boha ve svých bratřích upevnil, a proto řekl: »Hleďte, jak odměněno bývá, když každého času v Boha a ne ve svou pili důvěru skládáme!« Těmito slovy neminil nikterak světec haněti a zakazovali pro-

středky, jichž láska a křesťanská moudrost užívá; věděl velmi dobře, že tentýž Mistr, který zapověděl učedníkům míti peníze a měšce, jim i přikázal, aby dům od domu chodili a vděčně přijímali vše, čeho jim štědrost lidí poskytne. Svatý Jan chtěl jen mnichům svým odniti příležitost, aby pod záminkou sbírání almužny neopouštěli samoty a všem křesťanům bez rozdílu chtěl dáti naučení, že v každé nouzi máme nejprve zraků svých k Bohu pozdvihovati u vroucí modlitbě a všeliké opatrnosti a chytrosti, která na Boha nespolehá, se varovati. »Pomoc naše ve jménu Páně.«

Veliká byla ochota, s kterou Bůh sluhu svého se ujal, ale svatý Jan byl také svou věrností při využitkování milosti a svou přípravou ku přijetí nové milosti toho hoden. Jen hořel nejčistší horlivostí pro svého Boha; prodělal s nejněžnější pozorností v Jeho přítomnosti a žádného prostředku nezanedbal, jímž by mohl bratry svoje blíže k Bohu povznést. Tím se stalo, že klášter jeho byl radostí andělův a útěchou celé Andalusi. Žádný klášter nemohl se honositi takovým mlčením, duchovními cvičeními, přisnou chudobou, životem velkomyslného sebezapření, samotou těla i duše jako klášter v Baěze.

Kromě mladých řeholníků, kteří na veřejné theologické přednášky chodili a jichž zjev všechny povzbuzoval, nevycházel nikdo po měsíce z klausury; volala-li však láska, tu spěchali všichni a pomáhali s největší radostí. Mladý jeden duchovní tvrdil, že činnosti Martině má se dáti přednost před rozjímáním Magdaleniným a nepříznivě se pronášel o sebestmrtnosti. Tomu pravil světec: »Můj otče, kdyby vás někdo ku pohodlnému životu přemluvit chtěl, a byt by to byl i muž, jenž zázraky činí, mějte se velmi na pozoru jemu uvěřiti a dle jeho zásad žiti. Uchopte se raději vroucně pokání a nehleďte Ježíže nikde jinde nežli na kříži. On si nás vyvolil ku profesi karmelitův, abychom svůj kříž u věrném následování jeho kříže nosili, všeho se zřikající, zvláště sebe; všechno pohodlí, abychom mu obětovali, ne však je vyhledávali.« Kdo chce býti mým učedníkem, zapři sebe sám. Nikdo nemůže dvěma panům sloužiti.

Ono mistrovství sv. Jana ve slově i skutku, jež původ mělo v hlubokém sebezapření, zjednálo světci i nemalou úctu u poddaných a největší důvěru a pozornost představených. Jeden z jeho nejprvnějších žáků se vyjadřuje: »Dal nám milý náš Spasitel ve svatém Janu druhého Eliáše, na nějž hledíce, mohou si jak poddaní tak představení vzít vzor; jeť on živou řeholí.«

Zcela zvláště však vynikla svatost jeho, když bylo poznáno, že i do srdce člověka vidí. Ku svaté zpovědi začala k němu chodit mladá dáma, jež slyšela o jeho učenosti a svatosti. Však pro jeho prostý způsob mluvení, pro nepatrnou jeho postavu a vystupování domnívala se, že svatý Jan nemá potřebných schopností ku vedení duší a že jeho pověst jest větší než skutečnost. Nedbajíc však těchto pochybností, přišla k svaté zpovědi opět. Než tu předešel ji světec slovy: »Milá dcero, jsem sice hříšník, ale žádný nevědomec.« Slečna touto promluvou zaražena, pravila: »Proč mi to říkáte, můj ctihodný otče?« »Poněvadž vím, že jest vám té vědomosti třeba,« zněla odpověď světcova. Tato rozmluva uvedla ji v nemalý podiv, neboť viděla, že tajnosti srdce jejího jsou odkryty a světci dána Bohem milost, v srdci jejím jako v otevřené knize čísti.

V konventě svém působil sv. Jan blahodárně; vždy vyzbrojen jsa slovem Božím, které ostřeji než dvousečný meč kostmi a morkem proniká, prodléval mezi svými zraňuje a hoje, káraje a miluje. Zvláště o dvě věci usiloval pevně a neústupně: o nezlomnou věrnost v plnění rozkazův a o vystříhání se všeho, co by pokoj a svornost rušiti mohlo. Říkával svým: »Jste chrám Ducha svatého, živého Boha, čiňte čest Tomu, jenž ve vás přebývá, předstihujte druh druhu se svatou horlivostí v povinném okrašlování tohoto přibytku; který z nejhorlivější koná, jest nejdokonalější.« »Žijte v pokoji! Jednota srdcí jest v pravdě holdování před Pánem; přechejte před každou hádkou, neboť ona přináší jen zmatek v rodinách. Mnohem pokornější jest při plném právu uhnouti, nežli ve slávě při svém setrvati. Buďte věrni v modlitbě, ale modlete se více srdcem nežli jazykem. Umrtvujte své

smysly, přece však ať meč vašeho pokání více ducha než tělo zraňuje.«

»Nejlépe Pánu Bohu, knížeti pokoje, sloužiti může člověk pokojný a mírumilovný. Pán Ježíš, tichý a pokorný srdcem, také dal nám pokoj za odkaz svůj, řka: »Pokoj svůj dávám vám.« Podivuhodno, nic z těch věcí, jež člověk míti a požívatí může, není sladší nad pokojný život. Pravý pokoj jest jen tam, kde jest pořádek. Pokoj jest klidný pořádek, spořádaný klid; jen plnění Božích přikázání, věrnost k Vykupiteli, podrobení se vůli Boží a poslušnost ku svaté církvi jsou prameny sladkého pokoje. Ne však bez namáhání! dojdeme pokoje, ten musí býti dobyt bojem, mečem Kristovým — však právě toho meče bojí se mnozí, meče pokání, pravdy, bolesti; a tak nedosáhnou pokoje ani se sebou ani s druhými.« Zlatá jsou slova ctih. Tomáše Kempenského: »Můj synu, chci tě naučiti cestě pokoje a pravé svobody: Snaž se plnit vždy spíše vůli druhých nežli svou! Vyvol vždy menší a ne větší! Hledej v každý čas poslední místo a hled všem podroben býti! Přej si vždy a pros, aby vůle Boží na tobě se dokonale vyplnila; hle, takový člověk dosahuje koruny klidu a pokoje.«

Takovým křesťanským duchovním vedením vychoval sv. Jan muže, kteří dle seděctví dějepisců poskytlí velmi prospěšné služby svaté církvi a v pravdě sloupky obnoveného řádu se stali. Velikou zásluhu o to kromě modlitby, horlivosti a slz ctihodného sluhu Božího, má i modlitba sv. Terezie a její duchovních dcer, jež se ustavičně Bohu v libeznou obět za řád přinášely. Jak velice se Pánu tyto oběti líbily, vidno z požehnání, jež brzo na novou tuto řeholní rodinu vylil.

Hlava čtrnáctá.

Obnoveným karmelitům dán vlastní představený. P. Jan převorem v Granadě. Smrt sv. Terezie.

Filip II. jsa povzbuzen velikými ctnostmi bosých karmelitů, stal se jejich zřejmým zastancem a ustanovil pro oba řády, zmírněný i obnovený vlastní komisaře. Na čtvrtletních konferencích usneseno, aby obnovení karmelitů tvořili zvláštní provincii pod vlastním předsta-

veným. S tím souhlasila i sv. Terezie, kteréž o radu se tázati neopomenuli. Nyní již scházelo jen svolení sv. apoštolské Stolice, a aby toto zjednáno bylo, poslán je P. Jan a Jesu Rocaa do Říma. S počátku měla věc ještě mnoho překážek, ale později ujal se jí kardinál Montalto potomní papež Sixtus V. tak vřele a vydatně, že sv. Otec Řehoř XIII. brevem ze 30. července 1580 reformovaný řád karmelitů potvrdil. Velikou radostí zajásal celý dvůr španělský a město Aleala, kde provinciální kapitula se konala, uspořádalo na počest procesí, jehož nejen všechny rodiny z města i okolí, ale i guvernér se šlechtou, rektor a členové university se účastnili. Odpoledne byly veřejné duchovní přednášky, v nichž obdivována u karmelitů učenost spojená s příjemnou skromností.

Po skončené kapitule chtěl se svatý Jan, jenž byl též přítomen, vrátiti do Bažzy, když tu zvolen byl převorem konventu granadského. Mniši tamější si vřele přáli, aby pod jeho vedením a jeho jasně skvoucími se ctnostmi v dokonalosti utvrzeni byli. Členové konventu v pravdě známi byli daleko svou velikou, ryzí ctností, ale přece byl na nich patrný a rychlý pokrok znatelným od té doby, kdy sv. Jan stal se jejich převorem.

Jako v řeholních obcích, tak tomu i v rodinách. Čhtěli-li rodiče ze svých dítek vychovati dobré křesťany a občany, v pravdě šťastné lidi v čase i na věčnosti, ať svítí jim zbožným životem svým, ať činí jim příkladem svým ono sladké násilí, jež jako magnet táhne srdce k Bohu, a na cestu dobra. Kde toho není, tam marny jsou všechny ostatní, byť sebe přísnější pokusy. Slova znějí příklady táhnou. Sem hodí se slova sv. Ambrože: »Skutky necht předcházejí, a naučení samo se dostaví. Dobře jednati, toť nejlepší poučení. Když i ústa mlčí, skutky mluví jakmile je spatříme, a nezasáhnou-li ucha, tím více vniknou v srdce.« Jak mnohým však rodičům a učitelům platí ostrá slova sv. Chrysostoma: »Nic není chladnějšího nad učitele, který jen ve slovech je moudrý, neboť tak jedná i herec na divadle. Skutky! Skutky! Skutky!«

Mniši granadští ukázali pramenem své lásky, svým stálým, téměř nepřetr-

žitým spojením s Bohem, svou věrností i v nejmenším, radostným nesením kříže, velkomyslným rozhodnutím se pro život dokonalejší a obtížnější, jak mnoho zmůže člověk s milostí Boží, pracuje-li s celou duší a ze vši síly. Veliká, velmi veliká je síce slabost lidská, není ničeho co by bylo tak lehkomyšlným, nestálým, tak v před se deroucím, na zdání visícím, sobě tak často cizím a proto ku klamu, pošetilosti, zlobě způsobilým, jako srdce člověka. Velmi pravdivým je pokorné vyznání sv. Bernarda: »Člověk je hříchy obtížen, břemenem těla obtěžkán, pozemskými starostmi zmitán, jedem tělesných žádostí otráven; slepý, chromý, nemocný; tisícerym nebezpečenstvím vydán, sterým obtížím podroben a ku ctnosti bezmocen.« Když však se toto ubohé srdce lidské zcela Bohu oddává, v pravdě a nerozděleně, rozhodne-li se úplně a odhodlaně pro Boha se obětovati a činí si vytrvale násilí, pak pozbyvá své slabosti, a ssaje v sebe sílu Boží; takové srdce pak dokáže věci podivuhodné, užitečné, precenné. Nepatrný člověk s milostí Kristovou stane se velikým, v pravdě výtečným. Kdo tuto blahou zkušenost získal, ten proniknut je onou zásadou, která i srdce u mnichů granadských oživovala: »Pánu Bohu samému náleží čest, a jemu dík za všechny příležitosti, prostředky, nástroje, skrze něž a v nichž své milé posvěcoval, ať již byly sladké nebo hořké.«

Jednomyslně vyznávali bratři v Granadě, že nikdy ještě neměli takového představeného, jenž by tak libezně a při tom tak silně duše k Bohu přivábili dovedl, jako sv. Jan; proto také pokorné a vřelé díky vzdávali Tomu, jenž jim sv. Jana poslal. Jednu však chybu postřehli přece na milovaném svém představeném, o níž však se domnívali, že ji snadným způsobem odložití může. Byl to zvyk, že neopětoval nikdy návštěv ani urozených osob. Naléháno na něj přátelským způsobem, aby přisnost svých náhledů a způsob jednání v této věci zmírnil, však světec, jenž byl navyklý vše co mluvil a konal, dříve před Bohem si rozvážiti, odvětil jim na jejich prosbu, svou libežnou, silnou prostotou, že se to pro bosé karmelity nehodí, aby dbali zdvořilůstek světské etikety, ale že se

spíše mají vyznačovati úplným zachováním klausury, a jen tehdy světu se ukazovati, volá-li láska a potřeba. Výrok tento je sice přísný, a byl od mála duší pochopen, a ještě méně milován. Když jednou provinciální vikář prohlížel kláštery a do Andaluzského kláštera, v němž světec převoroval přišel, nemohl se ani dosti vynadiviti tak věrnému zachovávání pravidel, přece však podotkl, že světec v lásce ku ustraněnosti příliš přehání, a že i při klausuře je dovoleno opětovati návštěvy osob z vyššího stavu.

Muž Boží, jemuž pouhé přání představených, byť i nejtišším pokynem projevené, bylo rozkazem, použil dnů slavnosti vánoční, aby opětoval dluhující návštěvu arcibiskupovi granadskému a presidentovi. Odebral se nejprve ku poslednímu, poněvadž jeho palác byl blíže kláštera. Vzdav poklonu a svou úctu, jež pánovi tak vysoko postavenému náleží, jal se světec omlouvati, že tak dlouho návštěvu odkládal, a dovolil si krásnou poznámku: »Ač jsem zdánlivě na Jeho Excelenci zapomněl, přece jsem žádného dne neopomenul za vysoce urozeného pána se modliti.« Místodržitel přijal blahosklonně tuto omluvu, a dal slovy, jež v ústech muže světského mohou býti nazvána zlatými, na jevo, že dosavadního chování světcova si jen vážíti může; pravilť: »Vězte, můj otče, že nás více vzdělává, když vás ve vašich, a nikoliv v našich domech spatřujeme. Více zavazuje nás sloužiti vám vaše ustraněnost, než vaše návštěvy, neboť víme, že tím plníte předpisy stavu svého, do něhož vás Pán v církvi své postavil; čím řídceji vás vidíme, tím více si vás vážíme.« Pokorný sv. Jan zcela a úplně s tímto náhledem srozuměn, namířil přímo k domovu, aniž by byl arcibiskupovi návštěvu oplatil.

O jak velice prospělo by lidem, kdyby i z našich dob osvojili si zásady tyto místo planého, času ukrádajícího, často i nespravedlivého jednání.

Pravá vzdělanost nevyžaduje úlisného mlkování, a sladkého zacházení, ale prosté vyplnění povinnosti s laskavou tvář, přívětivou skromnost, a moudrou otevřenost; pravé vzdělání chce pevnost bez příkrosti, něžnost bez upejpání, věrnost bez tlachavosti, lásku a pravdu.

Na cestě k domovu pravil svatý převor ku svému průvodci: »Tento muž (místodržitel) zahanbuje nás, přál bych si, aby to všichni řeholníci byli slyšeli a poznali, jak málo prospívají takové návštěvy, jež pokušitel pod pláštěm slušnosti zavěsti usiluje. Kéž bychom raději dnem i nocí o zákoně Páně uvažovali, pak zajisté On sám bez světských zápletek o nás se postará.« Častěji připomínal světec bratřím svým výpověď místodržitelovu a rozšiřoval ji po všech klášterech observance. Pro lidi ve světě žijící je také velmi dobře, když se neuzitečným, čas mařícím, srdce i ducha vyrušujícím návštěvám vyhýbají, neboť téměř vždy z nich přicházíme »méně lidmi«. Zvláště pro řeholníky a kněze je toto pravidlo důležité, a jest naopak špatným znamením, když rádi návštěvy přijímají a opětují. Jim platí slova: Nemocná ovce opouští stádo a bývá od vlků polapena.

Vždy se zdokonalovali, vždy svědomitěji plnili sliby své v mezích řeholních. Pokorně a horlivě sloužiti Bohu, bylo životním principem sv. Jana. Za převorování svého v Granadě dal světec nový důkaz své důvěry v Boha.

Prokurator přišel jednoho večera ku světci a oznámil mu, že není na druhý den ničeho v domě. Tu odpověděl světec: »Pán Bůh má ještě dosti času, aby nás potřebným opatřil: nesmíme hned na Jeho dopuštění si stěžovati. Ten, jenž nás dnes uživil, dá nám i zítra pokrmu.« Než časně ráno přišel hospodář opět se svou stížností, Sv. Jan ho ale znovu poukázal na modlitbu k Bohu a sám vytrval v důvěře v Boží pomoc. Brzy na to přišel kdosi ku bráně kláštera a tázal se, je-li skutečně nouze v jejich domě; celou noc prý nespál a zdálo se mu, že slyší slova: »Tobě je dobře si hověti, ale bratři karmelitě trou ubozí takovou bídu.« Zvěděv pak pravdu, udělil klášteru velikou podporu.

Když za nedlouho v podobné nouzi stěžoval si hospodář, že není nejen pro zdravé, ale ani pro nemocné ničeho v domě, odpověděl mu světec: »Můj synu, nemohli bychom jeden den bez pokrmu prožiti a to tím více, když Bůh naši trpělivost zkoušeti chce? Jdi jen do své cely, a poruč svou bídu Pánu.«

Tu dovolil si prokurator podotknouti, není-li to pokoušením Boha, že bratři nevycházejí, aby něčeho vyžebřali? S úsměvem dovolil mu světec, aby šel s jedním bratrem žebřati, ale dodal: »Dej pozor, bys nebyl od Boha zahanben.« Sotva vykročil prokurator před bránu kláštera a několik jen kroků učinil, přistoupil k němu obecní sluha, a dodal mu 12 zlatáků, jež klášteru připadají. S radostí zanesl je prokurator světcí, který této příležitosti použil, láskyplně a srdečně jej oslovil: »Milý synu, nebylo by tě to více těšilo, kdybys byl viděl, že Bůh pomohl, aniž ty bys byl kláštera opustil? Uč se na dobrotu Boží spoléhati. Ne naše starostlivost, ale důvěra v Boha pomůže naší chudobě. Chtějme v pravdě býti chudými, vždyť mnich, jenž všechno opustil, aby Bohu to obětoval, nikdy nebude nouzi trpiti.«

Ačkoliv tato heroická důvěra sv. Jana nemůže se státi pravidlem všech, jest nám přece poučením, jak v každé starosti a nehodě, jež nás čas od času potkávají, máme míti nevýratnou důvěru v Boha a pevně doufati, že Bůh požeňná podnikm našim. Bylo by však nebezpečno nám, kteří nemáme toho ducha a k tomu povolání od Boha jako sv. Jan, abychom i zevně napodobovali

jeho skutky, které v hlubokém jeho sebezničení a pokoře původ mají; takováto naše naděje mohla by býti smělostí, jako zase naopak bylo by u sv. Jana malomyslností, kdyby byl jinak jednal. Na nás jest, nikoliv po vnějším jednání světců se opíčiti, ale do vnitřního jejich ducha vniknouti a toho dle své síly a svého povolání napodobovati. Proto vyjadřuje se sv. Bernard: »V životě svatých nalazáme něco, čemu se obdivujeme a něco, co následovati můžeme. Neobčejné věci na svatých ctíme, ale nenapodobujeme, a to vším právem: neboť by nám, nepovoláným od Boha k takovým věcem mohlo vzejíti nebezpečí věčné spásy; jistější je pro nás, když raději ctnosti základní nežli vysoké, raději ctnosti pokory než slávy získati chceme. Následujeme světce ve střdmosti, zbožnosti, tiché mysli, kajcnosti, ostřihání jazyka, vytrvalé modlitbě a nelicené lásce. Napodobujeme jejich pokoru, dobročinnost, pohostinnost, trpělivost ke hříšníkům, přívětivost ke každému.«

Takovým jednáním získal si světec neobmezenou důvěru celého města a lidé rádi vedení jeho se svěřovali. Do téhož roku spadá úmrtí milované nevěsty Ježíšovy — sv. Terezie.

(P d.)

DVA RÁJE.

SYNU MILÝ, KDYŽ DO RÁJE SVĚHO,
NA ROZKOŠE MNOHÉ BOHATÉHO,
VLÁKAL TEBE TVŮJ NEPŘÍTEL SVĚT;
TEBE V RÁJI TOM NIC NETĚŠILO,
VE TVÉM TĚLE SRDCE SMUTNÉ BILO,
A TYS CHVÁTAL Z RÁJE TOHO ZPĚT.

SYNU, JÁ V SVŮJ NEBESKÝ RÁJ ZVU TĚ,
CESTOU KŘÍŽE NÁSLEDUJ MNE CHUTĚ,
NEDBEJ NA TO, CO TI ŘÍKÁ SVĚT;
V TOM MĚM RÁJI AŽ TY BUDEŠ PLÍTÍ,
NIKDY TOBĚ NEBUDE SE CHTÍTÍ
Z TOHO RÁJE UNIKNOUTI ZPĚT.

UTÍKAL JSI Z RÁJE POZEMSKÉHO,
V NĚMŽ MNOHO POŽITKU ROZKOŠNÉHO
K POŽÍVÁNÍ UCHYSTAL TI SVĚT;
AVŠAK Z MĚHO NEBESKÉHO RÁJE,
NEBESKÝCH ROZKOŠÍ POŽÍVAJE,
NEBUDEŠ CHTÍTÍ NIKDY, NIKDY ZPĚT.

F. Vrdtíl.

* * Č A S. * *

ČAS JSOU MÁRY, KTERÉ NEÚPROSNĚ, STÁLE
ČLOVĚKA BLÍŽ A BLÍŽ K HROBU UNÁSEJÍ,
A BEZ JEHO VLASTNÍ VŮLE DÁL A DÁLE
KE TMAVÉMU HROBU S ČLOVĚKEM VŽDY SPĚJÍ.

MÁRY ČASU ČLOVĚK ZASTAVIT S TO NENÍ,
ČAS TEN STEJNÝM TEMPEM STÁLE PO VŠÍ DOBU,
AŽ TMA NOČNÍ VŮKOL ANEB SVĚTLO DENNÍ,
UNÁŠÍ ČLOVĚKA KE TMAVÉMU HROBU.

VŠAK NEJEN KE HROBU. ALE TĚŽ K VĚČNOSTI
MÁRY ČASU NESOU, Ó ČLOVĚČE, TEHE,
VŽDYŽ PRO VĚČNÝ ŽIVOT, K VĚČNÉ BLAŽENOSTI
STVORIL TĚ BŮH, ČEHOŽ POSKYTNE TI NEBE.

PROTO HLEĐ, ČLOVĚČE, DOKUD TĚ ČAS NESE,
NEBESKOU BLAŽENOST SOBĚ VYZÍSKATI,
BYS V NEBI MOHL ŽÍT V NEKONEČNÉM PLESE
A NEMUSEL V PEKLE VĚČNĚ NARÍKATI.

F. Vrdtíl.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

I. Jak se v Číně cestuje.

Že cestování v Číně není žádnou zábavou, ukáže nám následující cestopis P. Ildefonsa Heiligensteina, missionáře z řádu Minoritů. Cestopis ten líčí nám zároveň zajímavé vyjevy ze života čínského lidu.

V Evropě — píše missionář — urazili bychom vzdálenost 150 kilometrů rychlíkem asi za dvě hodiny. Zde však není žádných rychlíků, ba ani „lokálků“, nýbrž samé pošty hlemýždí. Člověk se posadí do hrozně těžkopádné káry, a svěří svou malíčnost na 2½ až 3 dny — tak dlouho totiž trvá cesta 150 km dlouhá — dovednému anebo i nedovednému vozkovi, který tu a tam, aby jízda byla zajímavější, své svěřence hází do příkopy. Tak se mi aspoň dělo na mé poslední cestě z Činanfu do Xi-olliknanu.

Dne 11. května, ráno o 6 hodinách vyjeli jsme z naší biskupské residence. Můj sluha a vozka koupili si novou, střeše podobnou boudu s červenými trápci a seděli, jakoby jim patřil celý svět, vpředu na káře, kterou tentokráte

— podle čínských pojmů — obzvláště velkolepě vyzdobili. Vpředu byla totiž rozpjata plachta asi 1¼ metru dlouhá a několika tyčkami k vozu připevněna. Celá kára vypadala velmi pestře a zajímavě, ale já jsem předvídal, že to nevezme dobrý konec. Člověk musí jenom znáti úzounké uličky, a děsnou tlačenicí čínského města, majícího půl milionu obyvatel.

Vyjeli jsme tedy ze vrat na vyšápanou dlažbu a otočili jsme se o první roh. Bác! celá nádhera, náš pyšný, plachtový stan ležel na zemi; zavádili jsme totiž o vyčnávající do uličky krám čínského obchodního domu. Nyní bylo třeba svaté trpělivosti. Plachtová bouda byla zase postavena a k vozu připevněna. To trvalo ovšem dosti dlouho. Zatím musily všechny povozy a káry na ulici k vůli nám se zastaviti, neboť úzkou ulicí projeti nebylo možno. Neslyšel jsem však ani jednoho Číňana nadávati; všichni čekali trpělivě, až se pohneme. Byltě totiž náš povoz otočen červenou stuhou, znamená to, že buďto Evropan, nebo

mandarin jistě však nějaký da-gin, t. j. velký pán, uvnitř sedí.

Konečně hnuli jsme se dále, konečnými ulicemi a uličkami. Již jsem měl Čiňany v podezření, že se mnou schválně jezdí dokola, neboť v městě konal se právě výroční trh. Jeli jsme okolo nespočetných kramářských bud. Jak pestrý a malebný to pohled v těchto ulicích a uličkách! Trvalo to dobrou hodinu, než jsme konečně po mnohých překonaných překážkách z města vyjeli. O 6 hodinách jsme vyjeji, a teprv o 8 hodinách byli jsme za městem, právě naproti německému konsulátu. Nyní, myslil jsem si, půjde to rychleji; avšak hle, můj kočí právě zastavil povoz a povídá: »Nyní si koupíme něco k snědku.« Proti tomu nemohl jsem ničeho namítati, neboť, jak jsem věděl, byli oba vozkové strážliví. Nákup však trval tak dlouho, že už mi docházela trpělivost. Konečně po dlouhém čekání mohl jsem v jízdě pokračovati a asi po 15 minutách dostali jsme se k západnímu nádraží. Jelikož je tam německá pošta, a já jsem právě jistou zásilku z Tsingtau očekával, poslal jsem tam sluhu, aby se přesvědčil, zda pro mne něco došlo.

Zatím jeli jsme pomalu dále domnívajíce se, že sluha brzy kratší cestou za námi dojde. Na místě, kde tato kratší cesta do hlavní silnice ústí, jsme se zastavili. Čekali jsme dlouho, ale po sluhovi ani potuchy. Co nyní? Nezbyvalo mi, než vrátiti se k nádraží. Právě jsem tam došel, když někdo za mnou volá. Ohlédnu se, a vidím svého sluhu spocenému ke mně běžeti. »Co je?« volám, »nemohl jsem našeho povozu nalézt.« »A kde jsi byl?« »Utíkal jsem do města.« Běžel tedy nadarmo tam, odkud jsme byli přišli. To byla zase ztráta času nejméně jedné hodiny.

Odtud jelo se přímo ke Žluté řece, řčené také Honngcho. Okolo 11 hodiny dojeli jsme k jeřimu břehu. Jaký to pestrý život na obou březích a na řece samé! Nesčetní lidé, povozy a zvířata stály na břehu, aby se přes řeku přeplavily. Také náš povoz byl naložen na velký vor a za chvíli byli jsme na protějším břehu. Tam kázal jsem sluhovi, aby si sedl na vůz, sám pak přisedl jsem v předu k vozkovi. Chtěl jsem si

totiž prohlédnouti pouliční život v městě Cicho, kterým jsme právě jeli. Takového čínského města, s jeho malými, špinavými domy, úzkými uličkami, plnými neřádu a špíny, nelze popsati. Každá, i sebe menší vesnička v Evropě, je mnohem krásnější nežli takové město »nebeské říše«. Na ulicích je nečistota, které popsati nelze; zápachy nejrozmanitějšího druhu naplňují vzduch...

Bylo asi 12 hodin, když jsme vyjžděli z města. Uháněli jsme tryskem dále. Bylo nám ještě 20 *km* uraziti k hostinci aspoň trochu slušnému; nebyli jsme však ještě ani 10 minut za městem, když mne vozka i s károu a mezkou převrhl do příkopu u sinice. Myslil jsem opravdu, že uhodila má poslední hodina, neboť vůz překotil se právě na pravou stranu, kde jsem seděl, tak že na seskok nebylo lze pomysliiti. Nicméně vyšel jsem, Bohu díky, z nehody bez úrazu. Avšak můj sluha, jenž seděl uvnitř vozu, byl jako omráčen. Krvácel pod a nad pravým okem; na štěstí měl jsem léky s sebou, které mu zase brzy pomohly na nohy. Co nyní? My tři sami nebyli jsme sto, abychom vůz pozvedli; zavolali jsme tedy Čiňany, kteří nedaleko odtud na poli pracovali. Číňané nám pomohli, ja sám přiložil jsem také ruku k dílu, a konečně stála kára zase na cestě. Avšak jak jsme se měli dostati dále? Postroj obou mezků byl dílem potrhan, dílem poláman. Konečně popopravili jsme jej tak, že aspoň jedno zvíře mohlo býti zapraženo, druhé musilo klusati za vozem.

Na cestách bylo nesmírně mnoho prachu, slunce pražilo nemilosrdně a začal se i ozývati hlad. Teprv o 3 hodinách přijeli jsme do hostince, ve kterém jsem už několikrát byl přenocoval. Než jsme však k jídlu něco dostali, byly 4 hodiny. Zatím byli ve vsi sbubnováni kde jací řemeslníci, aby naši poškozenou káru opravili.

O 5 hodinách jeli jsme dále. Měli jsme ještě asi 15—20 *km* na stanici španělského missionáře P. Vily. O 1/28 hodině jsme tam dorazili, P. Vila, jenž se byl právě z čtrnáctidenní cesty vrátil, přijal nás velmi vřelě a laskavě. Následujícího dne zůstal jsem u něho, abych si odpočinul, neboť měl jsem ještě cestu

půldruhého dne před sebou. P. Vila, starý to a zkušený missionář, který byl dlouhá léta v jižní Americe působil, bavil nás svým vypravováním znamenitě, tak že jsme na útrapy cestovní zapomněli. Zábavu naši kořenil pěkný fonograf.

Následujícího rána jeli jsme dále. Odpoledne dorazili jsme do větší vesnice. Byl tam právě výroční trh, tak že jsme se oživenými ulicemi sotva prodrali. Ve větším hostinci, jehož majitelem byl křesťan, jsme se zastavili. Domácí pán přišel hned a učinil před námi »kótó«, t. j. hlubokou poklonu, při které čelo bezmála země se dotýká. Když jsme se po jídle ptali, co jsme dlužni, řekl že nic. Nicméně poslal jsem mu po svém sluhovi povinných 600 sapéh, t. j. asi 70 halířů.

O 6 hodinách večer přijeli jsme do Lin-nan-kuanu, kde žije čínský katolický kněz Ven, a zůstali jsme tam na noc. Následující den byla neděle. Ježto však P. Ibáñez mne v Xi-ollikuanu již včera očekával a já jsem důležité věci měl s ním sdělit, odjel jsem týž den hned po mši svaté. Na štěstí bylo nám ještě toliko 20 kilometrův uraziti. O 1/11 hodině přijeli jsme k císařskému průplavu, kde bylo velmi živo. Právě bylo došlo několik korábů z Tientsinu se stavebním dřívím pro náš nový, velký kostel. Od císařského průplavu měli jsme jenom ještě hodinu do Xi-ollikuanu. Byl jsem skutečně velmi rád, když jsem právě o 12 hodinách v poledne svého cíle došel. Cesta mne značně unavila a odpočinek byl mi nad míru vítán. Večer shromáždili se naši milí sirotci okolo mne. Nemohu vypsati, s jakou radostí se ke mne vrhli, ježto mne už celé čtyry neděle nebyli viděli. Každé dítě chtělo mi nějaký dárek přinést. Na konec měl jsem kapsu plnou ořechů, fik a kaštanů. Přišlo také droboucké dítě a volající »Loye« (starý pane), podávalo mi svůj chléb, že mi ho dá. Tak jsem se mezi malými Číňanky brzy zotavil, a na všechny útrapy vykonané právě cesty zapomněl.

II. Mor.

Bohu díky — píše v září m. r. missionář P. Otto Weishaupt v Samgamneru v Indii — uplynula tentokráte

doba deštivá příznivě, tak že jest naděje na dobrou žně, která nastane v říjnu a listopadu. Obilí stojí nyní v květu, dobrý déšť mohl by je zachrániti. Všecko touží po dešti, neboť od delšího času nepadlo ani krůpěje. Doufám, že se Bůh tentokráte nad námi smiluje.

Také mor vypukl loňského roku znovu v mnohých krajinách Indie. V poslední době řádl zvláště v diecesi Puna a v městě Samgamneru, které má přes 13 tisíc obyvatelův. Ačkoli polovice obyvatelů byla uprchla, vzrůstá počet úmrtí každodenně. Celkem umírá denně 12—15 lidí. Nákaza není sice tak silná, jako před lety, ale nicméně dosti příšerná. P. Zell řekl nedávno zcela správně: »Je to právě tak jako v bitvě, kdy brzy v pravo, brzy v levo soudruhovité padají. Silní, zdraví mužové, se kterými jsem ještě včera mluvil, stali se obětí moru.« Mohamedáni a nižší třídy Indův mrtvé pochovávají, vyšší třídy své mrtvé spalují, byli-li ženati. Svobodné rovněž pocho-vávají. Ohně na hranicích plápolající činí děsný, příšerný dojem; často hoří tři, čtyři i pět mrtvol zároveň. Spáleniště jest vždycky u řeky, neboť řeky jsou podle mínění Indů svaty. Popel, zbytky mrtvol, hází se také do řeky. Zde je spáleniště asi tisíc krokův od naší zahrady vzdáleno, tak že denně můžeme spočítati, kolik lidí umřelo. Před spaním chodíváme s P. Zellem obyčejně k řece, abychom se na ohně podívali. V temnu nočním jsou ještě příšernější nežli ve dne. »Kde jsou duše, jejichžto těla zde hoří?« tážeme se často sami sebe. Anebo: »Kdo přijde zítra na řadu?« Indie je totiž země téměř pohanská, částečně mohamedánská. Pohanský jeden brahmín řekl zcela správně: »Počet křesťanů je tak malý, jako nehet na malíšku vzhledem k celému lidskému tělu.« Bůh musí ještě veliké zázraky učiniti a celou řadu apoštolů, jakým byl sv. František Xaverský, vzbuditi.

V naší missii bylo naše působení minulého roku Bohem požehnáno. Od 1. ledna do konce roku čítali jsme 259 křtů, 108 pohřbů, 40 křesťanských od-davek. Učíte častěji vzpomínku při mši svaté a modlete se, aby Bůh našim pracím i dále žehnal.

III. Z Malé Asie.

V Malé Asii leží město jménem Peramos. Tamější obyvatelstvo jest dílem řecké, dílem turecké. Řekové jsou většinou pravoslavní, ale v poslední době vzmohl se i živel katolický. Katolíci mají svůj chrám a katolíci missonáři jsou v městě velmi oblíbeni. Práce jejich není ovšem tak snadná, neboť mají mocné nepřátele, ale přes to nabývají v městě půdy, a zvláště mezi nižšími třídami mají mnoho přátel a přívrženců. K tomu jim ne na poslední místě dopomohlo umění lékařské. A to bylo tak:

V poslední zimu vypukla v městě nakažlivá nemoc, která se rychle rozšířila a mnoho obětí si vyžádala. V městě samém není žádného lékaře, a povolati lékaře odjinud, je s velkými výlohami spojeno. Málokdo může za návštěvu lékařskou zaplatiti 30—40 korun. Tak bylo obyvatelstvo odkázáno na mastičkářství několik starých žen, které byly svá tajemství od matky a babičky zdědili. Mimo to dávali si nemocní od různých hudařů pouštění žilou a ztráceli tak kapku krve, kterou vůbec ještě měli. Missionář P. Theofistos máje s ubohými lidmi soustrast, odhodlal se svých skrovných lékařských vědomostí použiti ve prospěch dobré věci.

Nejprve ujal se dítě, mezi kterými nákaza nejvíce ráčila. Bůh požehnal jeho snaze, a první jeho ošetřovanci pozdravili se v několika málo dnech. Zpráva o jeho šťastných léčbách rozšířila se rychle po městě a brzy přicházely k němu matky ze všech stran s dětmi v náručí nebo vedouce je za ruku. »Doporučil jsem jim,« praví otec Theofistos, »především pevnou víru a modlitbu k Bohu u nej-světější Srdce Páně a dal jsem jim některé jednoduché léky.« Léky dobře účinkovaly a pak přicházeli i dospělí, staří i mladí. Důvěra k lékaři missonáři rostla, a jedna slepá starocha docela minila, že by jí dāti mohl i zrak. Zkrátka, otec Theofistos stal se brzy věhlasným mužem, avšak pobouřil proti sobě stranu rozkolníků. Zažalovali ho pro nedovolené provozování lékařského umění. Zuřivý

řecký lékař byl k soudu povolán za svědka. Mnozí z uzdravených musili před soudem vypovídati. Všichni chválili svého dobrodince a přáli mu, aby byl ještě sto let živ. Konec byl, že missonárovi bylo další konání skutků milosrdenství přísně zakázáno k jeho zármutku a na škodu ubohých lidí, kteří pak umírali jako muchy.

Ostatně jde všechno svou cestou. Bohužel úpí statečný starosta města, Theodor Kyriakidis, jenž byl katolického missonáře do města povolal, ve vyhnanství v Cařihradě. Jest obětí rozkolníků, kteří ho obžalovali jako veřejného buřiče. Již dva roky neviděl ani své manželky, ani svých dětí. Otec Theofistos však doufá, že za pomoci a přispění vyšších úřadů jeho osvobození vymůže.

Většina obyvatelstva stojí na straně missonářové a čeká jenom na dovolení vládní, aby se směla od rozkolníků odtrhnouti. Ve své prostotě domnívají se přemnoží, že je třeba jenom jediného slova papežova, a že sultán všechno povolí. Jistá dobrá žena pravila plačky: »Umru-li dříve, nežli se dočkám vyplnění svého přání, požádám své domácí, aby mi po smrti oči nezatlačovali, abych tak s otevřenýma očima pochována byla a spatřila den, kdy Peramos bude katolické.«

Rozkolníci znají dobře toto smýšlení lidu a napínají všechny síly, aby svolení úřadů k veřejným přestupům zamezili. Rozkolníci duchovní říkají otevřeně: »Bude-li Peramos katolickým, přestoupí v pěti letech celý kraj na víru katolickou.« Ve skutečnosti ztratilo rozkolnictví mezi obyvatelstvem již dávno veškerou půdu. Z 5000 duší navštěvují v neděle a svátky asi jenom 30 osob rozkolnickou bohoslužbu. Všecko čeká na stavbu katolického kostela a školy. Bohužel, jest doba posud nejistá a nelze zatím na věc tak velikou se odvážiti. Mimo to nedostává se i peněz. To jedině, nač missonář, na svém místě zmužile vytrvávající, spoléhá, jest almužna, které se mu dostává od velkomyslných duší.

Různé zprávy.

Kam dojdeme? V Praze byly naplepeny velké červené plakáty oznamující, že počal vycházeti nový pokrokový časopis pro děti, nazvaný „Jaro“, a zrovna prý vyšlo prvé číslo v 50.000 výtiscích. Hned v prvním článku tohoto lístku, který jest nadepsán „Dřevěný král“, dokazuje se, že může býti stát bez krále, ale nikdy bez dělníka a bez sedláka. Druhá stať má název „Pěkná povídka“, v níž vypravuje se o hříšném pokrytectví mnichův a činí se posměch z dobročinnosti klášterů. Kam dospějeme, rozšiřují-li se taková četba pro děti? Vždyť budou-li to děti čísti, musí srdce jejich zamrznouti v led bezcitnosti a náboženské otrlosti. Proto pryč se všemi dětskými časopisy, které jsou nepřátelské a lhotejné k naší svaté víře, a dávejme naší mládeži buď brněnského výtečného „Anděla Strážného“ nebo výbornou pražskou „Rajskou Zahradku“, v nichž horlí se pro nábožensko-mravní výchovu.

P. Hattler zemřel. Dne 11. října 1907 zemřel v Innosti kněz řádu jezuitského P. Frant. Hattler, kterému se často dával čestný název „rakouského apoštola pobožnosti k nejsv. Srdci Pána Ježíše.“ Narodil se dne 11. října 1829 v Tyrolsku; ve věku 14 let počal studovati a jsa chud, živil se hodinami. Po dokončených studiích vstoupil roku 1852 do řádu Tovaryšstva Ježíšova a byl roku 1860 vysvěcen na kněze. Byl velmi činným spisovatelem a měl od Boha velký dar, že dovedl i nejtěžší theologické věci podati lehce srozumitelným slohem. Byl dlouholetým redaktorem i příspěvatelem německého vydání „Školy B. S. P.“ O účtě k Srdci Pána Ježíše vydal více objemných spisů.

Kříž a francouzská trikolora. Francouzský missionář jezuita P. Marquette objevil řeku Mississippi. Nedávno byl slavnostně odhalen pomník, pozůstávající z velikého kříže, zhotoveného z mahagonového dřeva, který P. Marquettovi z vděčnosti postavili Američané. K slavnosti byl též pozván francouzský konsul v Chicagu, aby zastupoval Francii, zemi, která úředně od-

stranila ze škol a s cest veřejných kříž. Z úst amerického řečníka musil poslouchati zástupce vlády, která řeholníky okradla a vypověděla do vyhnanství, největší chválu o nich. Vrchní inspektor státu amerického Illinois totiž promluvil řeč, v níž chválil jezuity jako pravé učitele a vychovatele národa. Kříž, postavený na paměť P. Marquette, byl ovínut prapory v barvách Francie a Ameriky.

Papežův bratr zemřel. Koncem září 1907 zemřel mladší bratr nynějšího sv. Otce. Byl mladší než papež a jediný bratr vedle šesti sester. Otec jejich byl obecním sluhou v Riese a matka šičkou. Angelo Sarto (tak se jmenoval zemřelý) sloužil v rakouském vojsku jako prostý voják, pak si zařídil malý obchod v Gracii u Mantovy. Později byl poštovním agentem v Asole u Mantovy.

Papež jako přímluvcí. Nynější svatý Otec jest hudebník a velký přítel hudby. V říjnu 1907 zpíval u sv. Otce znamenitý zpěvák baritonista Kaschmann, který jest rodilý Rakušan, ale před 29 lety utekl z domoviny ze strachu před odvodem. Často již prosil o milost, ale nedostalo se mu jí. Naposledy podporovala jeho žádost i španělská královna, ale nadarmo. Nyní prosil Kaschmann sv. Otce o přímluvu; papež obrátil se se žádostí na našeho císaře pána vídeňskou nunciaturou, a tentokráte bylo vyhověno. Kaschmann dostal milost a může po 29 letech navrátiti se do své drahé otčiny.

Mezinárodní Mariánský sjezd. Ve dnech 24.—30. září bude se letos konati mezinárodní sjezd ve španělském proslaveném poutním místě Saragosse. Protektory jsou arcibiskup ze Saragossy a biskup z Madridu. Španělské komitě, které se již ustavilo, sestává z 35 pánů pod předsednictvím generálního vikáře madridského; komitě dám předsedá infantka Isabella bourbonská, kromě ní jest v komitě 7 vévodkyň, 12 markrabének a 8 hrabének. Protože se zároveň slaví jubileum svatého Otce jakož i v Lurdech, očekává se, že bude účastenství v Saragosse obrovské. Zároveň bude v Saragosse velká

Mariánská výstava, která bude otevřena dne 8. května a uzavřena 31. října. Obšírnější zprávy budou přinášeti listy „Canisius-Blätter“, které vycházejí ve Frýburku ve Švýcarsku a stojí ročně 1 K 70 h. Blížší sdělení podá ochotně prelát Kleiser ve Frýburku. Hlavně má být pojednáno při sjezdě o encyklice sv. Otce proti moderním proudům a o Mariánské antifoně: „Ó raduj se, Maria, Ty jediná jsi přemohla všechny bludy celého světa!“

Katolická universita ve Frýburku má v letoším zimním období 540 studujících (v posledním letním semestru bylo jich 472); řádných profesorů jest 50, mimořádných 22, z těchto jsou tři soukromí docenti. Lze doufat, že letos ještě bude otevřena scházející lékařská fakulta.

Kam spějeme? V Želivě shořela část tanního premonstrátského kláštera. Obyvatelstvo zdráhalo se hasiti, ač je prelát prosil se sepijatýma rukama, a poukazoval na poklady umění a literatury, jež jsou vystaveny velikému nebezpečí. Ale nadarmo! — V B. u Brna přijeli domů k rodičům návštěvou, k vůli zotavení dvě klášterní sestry. Ač skoro celá dědina je s nimi spřízněna, přece pokřikovaly na ně osklivě nejen děti, ale i dospělí, hlavně ženy. Sestry nařikaly: „Ve Vidni můžeme jíti po ulici, a nikdo nám neublíží ani slovem, a ve své otcině jsme vydány takovému surovostem!“ — V Praze měli schůzi studenti vysokých škol češi i Němci, a usnesli se, že má být i universit odstraněna bohoslovecká fakulta. — V Praze je na malířské akademii stolice pro církevní malbu. Organ poslance Kramáře „Den“ zasazuje se, aby byla jako úplně zbytečná odstraněna.

O trpělivosti. Spisovatel německý Fr. W. Förster píše: Trpělivost je největší síla, kterou najdeme na světě, neboť musí se vždy objeviti tam, kde je potřeba vyvésti něco těžkého, namahavého. Namaloval bych ji jako pokornou postavu s ubledlým obličejem, probdělýma očima a malými bílými prsty. Ale v této nepatrné podobě vykazuje nejvelkolepější výsledky, nejpodivuhodnější skutky. Trpělivost, zvláště ta, kterou vykonává někdo k vůli Bohu, vynucuje nám více úcty, než zevnější lesk a sláva. Tázal jsem se jednou boháče a velkého cestovatele X., kdy byl ve svém životě nejšťastnějším. Odpo-

věděl: „Když jsem měl v Mnichově horečku a ležel v nemocnici. Ošetřovala mne milosrdná sestra, a na její andělskou dobrotu a trpělivost nezapomenu jakživ. Byl jsem jí cizincem, a mimo mne ošetřovala několik jiných nemocných ve dne v noci — ale po celých osm neděl viděl jsem na jejím obličejí jenom zářící dobrotu — nikdy ani nejmenší stín nějaké mrzutosti, anebo rozčilenosti. Ano, tehdy jsem byl v nebi.“ Jak velké pozhnání by bylo, kolika hříchům by se zabránilo, kdybychom našli takové milosrdné bratry a sestry — nejen v nemocnicích, ale i v našich všech domech.

Rozlučnost starokatolických manželství. Nedávno rozhodl náš soud, že starokatolíci nemohou býti považováni za pravé katolíky, protože neuznávají neomylnosti papežovy. Proto není také jejich manželství nerozlučitelné; nejsou katolíky — proto je jejich manželství rozlučitelné. Snad není všeobecně známo, že i v Brně jsou starokatolíci, a podivná hra osudu! Své bohoslužby mívají v jídelni bývalého biskupského alumnátu v dominikánské ulici, kterážto budova přešla v majetek brněnské obce, když vystaven byl nynější nový alumnát.

Mariac-II. Po ukončení 750stého jubilea přeslavného poutního místa Maria Cell propůjčil svatý Otec Pius X. tomuto kostelu název a práva basiliky a nařídil, že během roku 1908 bude milostný obraz mariacelský zvláštním papežským vyslancem korunován. Opat ze svatého Lambrechtu, jemuž přináleží Maria Cell, ustanovil, že bude se konati tato slavnost od 1. do 8. září 1908, a to poslední den bude provedena korunovace.

Jubileum university v Innocosti. Dne 4. listopadu 1907 bylo padesát let, co zřízena byla v Innocosti bohoslovecká fakulta, která byla odevzdána pod správu jesuitův. Učení toto jest jedno z nejznamenitějších celého světa, neboť jsou tam vždy posluchači ze všech národů. Professory jsou vesměs jesuité.

Vliv židovstva. Ve Vidni jest na dva tisíce lékařův, a z nich jest asi 1200 židů! Nedávno bylo jmenováno na vídeňské universitě osm nových profesorův; a z těchto bylo židů — sedm. Jak viděti, nezbývá než brániti se všemi silami!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Kněz adorátor. Na přímlovu Rodičky Boží, sv. Antonína Pad. a ostatních sv. patronů mých, vyslyšel Bůh prosbu mou, vrátil mi zdraví, zbavil mne vážné choroby. Bože, veleben buď ve svatých svých!

Ze Sychrova. V nemoci své byv povzbuzen čtením »Školy B. S. P.« prosil jsem sv. Josefa

o přímlovu, aby prosba má o zdraví vyslyšena byla, což se stalo. Uzdraven vzdávám nejvroucnější díky Bohu všemohoucímu. J. V.

Z Domašova. Vzdávám srdečné díky božskému Srdci Páně za vysvobození z dlouhé a nebezpečné nemoci. T. L.

DUCH OBĚTI.

Na oltáři kalich stojí,
vedle symbol kříže:
oběť láme násilí a
všechny pekla mříže!

Nad křížem se trní věnec
ozářený vznáší:
oběť, mnohá utrpení
pokoj v duši vnáší!

„Pokoj lidem dobré vůle!“
anděl lásky věští:
k oběti kdo nezná cesty,
nenalezne štěstí!

Jos. Al. Vlastimil-Řítmský.

Kněžské 50leté jubileum sv. Otce Pia X.

(Hlavní úmysl.)

den sv. Ignáce 31. července r. 1903 vstoupilo do konklave 61 kardinálů voličů, z nichž jeden měl vyjiti jako hlava církve, náměstek Kristův na zemi. Volba se poněkud protáhla, teprve po sedmém hlasování dne 4. srpna na den sv. Dominika ohlášeno Římu a světu: habemus papam — máme papeže, zvolen dosavadní patriarcha benátský, kardinál Josef Sarto, který přijal jméno Pius X. A tak řídí nový papež už lodičku Petrovu pátý rok, na vinici Páně však pracuje už desetkrát tak dlouho; na podzim bude tomu 50 let, co v Riese, v rodišti svém, obětoval první mši sv., dával první kněžské požehnání. A že padesátiletá činnost kněze, je práci velkou, netřeba dokazovati. Nynější sv. Otec prodělal celou stupnici kněžských hodností: byl kaplanem, farářem, biskupem, kardinálem — konečně papežem. Slaví-li se jubilea v úřadech a rodinách, zdaž my katolíci celého světa zůstali bychom v jubilejním roce 50letého kněžství nejvyšší viditelné hlavy naší sv. církve, hladni? Není možno, aby dítě neslavilo svátek otcův, a není tedy možno, abychom i my katolíci, kteří přece ctíme v papeži Piu X. milovaného svého Otce, slavností jubilejní se nesúčastnili. Ano budeme slaviti zlaté kněžské jubileum náměstka Kristova tím vroucněji, že dnes je ta trojnásobná koruna papeže římského propletena i trním, a že právě dnes papež římský trpí nejvíc ústrků a pronásledování, a to od vlastních zpronevěřilých dítek. Po deset let už úsilovně rozšiřuje se heslo »Pryč od Říma«, ale ne pryč, nýbrž k Římu musí naše srdce směřovati, k tomuto od samého Boha ustanovenému středu, v němž sjednotiti se mají všichni národové a pokolení země. Bylo-li římským papežům vždy třeba podpory zevnější ku splnění jejich poslání, pocituje se tato potřeba

nyní tím více, protože doba dnešní jest plna útoků na církev svatou. Ale marny jsou útoky nepřátel: římský papež je skála, kterou sám Ježíš Kristus na zemi postavil, a jež trvat bude až do skonání světa. Boj, který dnes vede církev svatá, je tuhý, těžký, a aby dobře dopadl, aby církev z něho vyšla vítězně, je třeba svorné práce, pomoci nás všech, vespolečné lásky katolíků všech zemí a národů, všech stavů, bohatých i chudých, vznešených i nízkých. Je třeba konečně ukázati nepřítelům, že povstali jsme k obraně toho, co nám všem svato, k obraně víry, že postavili jsme se pod jeden prapor, na němž vlaje mocný znak — Kristův kříž.

A právě 50leté kněžské jubileum sv. Otce dává nám k tomu vhodnou příležitost. Nuže vystrojme slavnost dětinné lásky, slavnost oddanosti ke sv. Stolicí. Každý z nás jest jistě ochoten vetknouti do té trnové koruny sv. Otce růží lásky a vděčnosti, pomoci nésti těžký kříž nástupci sv. Petra. Osvěžeme tuto ochotu a lásku hlavně nyní v jubilejním roce. Ve všech dílech světa konají se k jubilejní slavnosti bedlivé přípravy. Sv. Otcí má býti dán od všech katolíků jubilejní dar na církevní účely. A každý z nás, i ten nejchudší, může nějaký dar dáti. Svätý Pavel v listě k Timotheovi dí: »Prosím pak především, aby činěny byly prosby, modlitby, přímlyvy za všechny lidi, za krále i za všechny, kteří jsou v úřadech« — a to je dar i pro nejchudšího, vroucí, hojná modlitba za sv. Otce a potřeby církve, a pak je dar pozemský, peněžitý, neb liturgická roucha a bohoslužebné předměty, jichž by sv. Otec mohl upotřebiti pro chudé kostely, a zvláště pro kraje misijní. Nuže, dokažme v jubilejním roce Jeho Svatosti Pia X., že marny jsou útoky nepřátel, my držíme se římského papeže a jeho nauky, a tak jistě v posledním den uslyšíme ono radostné: »Pojďte požehnaní Otce mého, a vládněte královstvím připravěným od ustanovení světa« (Mat. 25, 34). Dokažme skutkem slova, která se modlíme na svátek Nejsvětějšího Srdce: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, čím více tvého svatého náměstka pronásledují, tím více chceme při něm státi a za něj se modlíti.«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymínám(e), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu za zdar 50letého kněžského jubilea sv. Otce Pia X. a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plno-mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svätý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Modliti se za sv. Otce a sbíráti halíř svatopetrský.

Úmysl v únoru: Výročí 50leté zjevení se Panny Marie v Lurdech.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PANĚ.

Ročník XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1908.

Který prapor jest krásnější, nežli prapor lásky, jež Kristus vztýčil? Které vítězství jest dražší a záslušnější, nežli vítězství lásky, která všecko smiřuje, všecko přemáhá, vše oblažuje? Kdo obrodí svět, leč láska Kristova?

BOJ KŘESŤANA.

Chceš-li věčného pokoje
v nebi jednou požítí,
nelekej se těžké boje
pro nebe podstupovati
v životě svém zde na zemi
s nepřáteli svými třemi.

První nepřítel, tvé tělo,
v boj s ním když vyzývá tebe,
ó nedopusť, by snad mělo
vítězem učinit sebe,
přemoz jeho zlé žádosti,
svádící tě k nepravosti.

Svět je nepřítel tvůj druhý,
s kterým v boj se musíš dáti,
nechceš-li se s jeho sluhy
kořistí pekelnou státi;
zlý svět ten slouží ďáblu,
jemu duše lidské loví.

Ďábel, se svým pokušením,
třetí jest, kdo boj ti strojí,
rozličným on přestrojením
láká tě do říše svojí;
ty však pod praporem kříže,
přemůžeš pekelné kníže.

S těmi svými nepřáteli
v boji hled vždy zvítěziti,
bys odplaty věnec skvělý
v nebi jednou mohl vzíti,
kde boje již nejsou žádné,
mír kde, pokoj věčný vládne.

F. Vrdtil.

PÁN NÁŠ.

Celá ves dřímá
noci za ticha,
ba ani vánek
skoro nedýchá.

Měsíc si pluje
v nebes jezeru,
hvězdičky jasné
jihu, severu...

Bezpečný strážce
v chrámě opodál,
kněz při mši svaté
k nám Jež zavolal.

Kostelíčku náš,
v tobě bytuje,
který od všeho
zla nás varuje...

Ty jak nad celou
trůníš vesnicí,
tak i Kristus Pán
svojí pravici

žehná dětem svým —
třeba hříšní jsme —
Jeho láska přec
vždy se nás ujme!

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Obnova světa v Kristu Ježíši.

d té chvíle, kdy Ježíš Kristus, Syn Boží v těle lidském na kříži zemřel, započala pravá, nezištná láska na světě svoji úlohu. Vždyť k tomuto skutku lásky největší — obětování sama sebe za jiné, sestoupil Kristus Pán s výšin nebeských na tento náš svět, aby rozničil podobnou lásku v lidech a moci této je povznášel nahoru — k Bohu. Kristus učinil lásku nejmocnější ctností, ba mohli bychom říci, ctností všemohoucí, on dal ji nejčistší způsob, způsob nezištný, na sebe zapomínající lásky, učinil ji však také obecnou, vše objímající a vše pronikající, učinil ji tak velikou, jakou jest bída lidská, kterou měla láska zmenšovati, zmírňovati, oslazovati. Od doby smrti Kristovy jest i ten nejubožejší, ba i ten nejhorší člověk hoden, aby se vše proň učinilo: oheň lásky planoucí ze srdce umírajícího Spasitele rozžal podobný plamen v srdcích jeho učedníků, takže láska je pudila zasvětili život svůj i všechny síly své ubohým spolubližním a trpícím, a to nejen ve vlasti, nýbrž i v dálné cizině. Opustili vlast i rodinu, aby lásku svou přenesli až i na ostrovy, na nichž z ubohých nejubožejší žijí — malomocní, jejichž služba a ošetřování za odměnu přináší jistou smrt. Proto který prapor jest krásnější, nežli prapor lásky, jež Kristus vztýčil a v čele svých vyznavačů nese? Které vítězství jest dražší a záslušnější, nežli vítězství lásky, která všechno smiřuje, všechno přemáhá, všechno oblažuje? A touto láskou Kristovou má se obroditi i náš svět, namnoze lásce odumřelý. Evangelium lásky Kristovy má zase spojovati, co bylo rozdvojeno, sbratřovati, co bylo rozváděno, smiřovati, co bylo znepříteleno, a učiniti z lidstva rodinu jednu, rodinu Boží. A láska křesťanská, plane-li jí srdce celé, má ohromnou moc na srdce jiná. Kde nevystačí člověk rozumovými důvody, aby přesvědčil druhého, neboť často se jim jeho duch vzpírá, kde nepomáhají slova, aby navrátil se ku Kristu, tu na místě jest láska, té neubrání se ani srdce největšího zločince a zatvrzelce, ona vnikne i proti vůli jeho do srdce jeho, obměkčí je a přístupným učiní milosti Boží.

Tak jako květinka mrazem sežehnutá zase paprskem slunce se rozehrívá k novému životu, tak rozehrívá se i srdce studené slovem, a ještě více skutkem pravé lásky. Proto i boj s nepřáteli Kristovými musí býti veden láskou, a z lásky k nim a z lásky k Bohu, jehož majetkem duše jejich jsou. Všemmu může člověk uzavřít srdce své, ale důkazům lásky upřímné v pravdě křesťanské nikoli. Proto dobře pravil kdosi: »Láska všechno zušlechťuje, i to nejmenší,« a dodává všemu ceny, neláska však všechno znešvařuje, i to největší a nejsvětější.« Kéž bychom se učili pod křížem Kristovým lásce jeho a tak obrodili srdce svá k našemu prospěchu i ku prospěchu našich bližních a co nejvíce tak vyplnili vůli Spasitelovu: »Milujte se vzájemně!«

Svět před Kristem Pánem byl zkažený, On přišel, aby lidstvo obnovil. Obnoviti něco znamená očistiti, zdokonaliti, k původní kráse přivéstí a nikoli zničiti. Obnova chce vymýtiti vše, co bylo zkažené, shnilé a co přináší zkázu a smrt. Obnova chce, co žije posílniti, co nemocné jest uzdraviti, co nedokonalé zdokonaliti. Obnova v Kristu nechce statky pozemské ať duchovní ať hmotné lidstvu vzíti, naopak ve světle nadpřirozeného cíle člověka, jenž jest nebe a věčná blaženost duše, nabývají i statky pozemské ceny a v rovném světle objevují se nám stavy a pořádky, v nichž a z nichž na světě žijeme, neboť jsou nám nutným prostředkem k dosažení cíle. Čím více budeme bažiti po nebi, tím pilnějším budeme jistě ve svém stavu a povolání na zemi, neboť nesmí nikdo hřivnu, kterou mu Bůh svěřil, zakopati, nýbrž z ní svědomitě těžiti, aby obstál při soudu Božím. Proto i na práci naší a na našich obětech spočívá požehnání Boží.

Základem společnosti lidské jest bez odporu rodina. A hle! Nikde nám krásněji nezáří obnovující moc Kristova náboženství, nežli právě v oboru rodiny křesťanské. Kristus učinil z rodiny zahrádku nebeskou, učinil ji pevným pilířem pořádku společenského a pramenem, z něhož ustavičně prýští se požehnání. Zde v rodině vidíme tu podivuhodnou moc a něžnou ušlechtilost, kterou Bůh ženě propůjčil, a to netoliko Bohu oddané panně, nýbrž matce, již za vzor dal vlastní svou vyvolenou Matku, kterou korunoval korunou dvojí, korunou čistého panenství a korunou důstojnosti mateřské. Proto krásně praví biskup Ketteler: »Mezi všemi dary Božími jest matka darem největším; nevýslovně šťastné jest dítě, jemuž Bůh dobrou dal matku, a kdyby i v bidě se narodilo aneb v hadrech ku hrobu kráčelo.« A vskutku, kdo měl nebo má rodiče, kteří proniknutí jsouce náboženstvím Kristovým a znajíce vznešenou úlohu svou v rodině, láskou nezištnou a obětavou díky své objímají, ten na rodiče své nikdy zapomenouti nesmí, ba ani nemůže. Obraz dobré matky provází dítě ustavičně životem a v dobách pokušení ke zlému bývá mu záchranou. Ejhle, jak blahodárně působí Bůh skrze matku na rodinu! A proto s bolestí vidíme, že za dob našich posvátnost rodiny a duch Kristův v ní terčem jest šípů nepřátelských, za tím účelem, aby zničen byl vliv Boží na rodinu, aby rodina vymanila se z poslušnosti Božího a stala se rejdištěm podvrátných živlův. Aby rodinu od Krista a jeho církve odtrhli, namáhají se nepřátelé roztrhnouti ten nerozvížitelný svazek manželství mezi mužem a ženou. Z příčin mnohdy malicherných má se manželství rozloučiti, a sice tak, aby muž i žena zase volni byli a nový sňatek uzavřítí mohli. Že se tím svátostný ráz manželství křesťanského ničí, že se nečestem a hříchem brána dokořán otvírá, že se rodin a kazí, děti o pravou výchovu i lásku rodičův okrádají, že tím celá společnost lidská trpěti musí, na tom všem ovšem nepřátelům nesejde, jen když provedou své proti Bohu, Kristu a církvi jeho. Zde je třeba nápravy v rodině, je třeba obnovy, a sice v Ježíši Kristu.

Rodina křesťanská musí zase býti tím, čím ji učinil Kristus, společností svatou, z níž vychází vše dobré, užitečné, bohumilé; půdou, na níž jako v zahrádce Boží — rostou a daří se nejkrásnější stromky a kvetou nejněžnější květiny — kde otec podoben je svatému Josefu ve zbožnosti, poctivosti, pracovitosti a péči o rodinu, kde matka zastupuje místo anděla strážného jak pro manžela tak i pro děti, a dle vzoru nejkrásnějšího — Matky Páně — vychovává díky své v bázi Boží, jsouc jim sama vzorem a modlic se za ně, a kde díky — jako

druhdy dítko Ježíš — prospívají netoliko věkem, nýbrž i moudrostí a milostí před Bohem i lidmi. Pak taková, dle příkladu svaté rodiny v Nazaretě obrozená rodina křesťanská koná své poslání, plní svůj úkol na zemi, a jen takové také dává Bůh již zde na zemi odměnu velkou a sladkou: Boží požehnání, svatý pokoj a mír, vespolnou lásku a obětavost, svatou radost a spokojenost, což vše působí štěstí nevyrovnatelné, jehož zbožná rodina okouší. Jen pod křížem Kristovým a v jeho záštitě sídlí v rodině štěstí, jen v Kristu vzrůstá v rodině pokolení nové, ve víře pevné, ve ctnosti přísné a v povaze poctivé a stálé. Šťastný národ jest jen tehdy, jestliže jednotlivé rodiny, z nichž se skládá, šťastné jsou; bez Krista a jeho svatého učení však není štěstí pravého, proto obrod rodin v Kristu Ježíši jest jednou z prvních a nejdůležitějších potřeb věku našeho. Čím více se rodiny od Krista vzdalují, tím více hyne národ celý. Jen církev katolická může je zase ku místu zpět přivést a tím před záhubou zachrániti. Kéž také rodiny křesťanské poddají se jejímu blahodárnému vlivu ku vlastnímu svému prospěchu!

Jedním z hesel, která za dob našich slyšíme a za něž tak mnozí bojují a pro něž horují, je svoboda, volnost, jenže se obyčejně slovem tím rozumí neodvislost od Boha a jeho příkázání, ba i úplná nevázanost, která zapomíná, že svoboda jednoho přestává, kde svoboda druhého začíná, neboť jinak je to pak šlapání po právu jiných. Nikdo nechrání tak na jedné straně svobodu a na druhé straně autoritu, jako právě náboženství Kristovo. Slovo Páně: »Dávejte, co jest císaři císaři,« utvrdilo autoritu a moc vrchnosti pozemské více, nežli celé pluky vojska, nežli meč a oheň, jimiž ničí se půl světa. Věrnost, která nás pojí k vrchnostem Bohem daným, jest pevnější nežli všechny sliby i úmluvy, i kdyby byly co nejvíce stvrzeny a starými podpisy opatřeny. Avšak náboženství Kristovo také připomíná všem, že každý člověk jest k účelu vyššímu povolán, že jest dítkem Božím, a tudíž dle ducha svobodným, žádnému nepoddaným, a proto právem božským hájí také lidská práva jednotlivce. Proto jest církev Páně úhlavní nepřítelkyní vši tyranie a všeho utlačování jedněch druhými, jednoho stavu stavem druhým, jedné národnosti národností druhou atd.

Papež Lev XIII. praví o tom: »Církev svatá jakožto hlasatelka mravnosti evangelia jest ustavičným pramenem spravedlnosti a lásky, rozšiřovatelkou a trpítkou pravé svobody a jediné možné rovnosti. Ona chrání pravé meze ve všem právu a ve všech povinnostech společnosti lidské. Rovnost, kterou ona hlásá, nedotýká se rozdílů stavů, které přirozenost sama požaduje; svoboda, kterou ona přináší, nepoškozuje práva spravedlnosti, která náleží těm, kdož počtem i mocí vynikají, aniž poškozuje práva Boží, která mají přednost před právy lidskými.« Svoboda a rovnost, to jsou ideály křesťanské; jestliže se jim vezme podklad křesťanský, sklesnou s výše své dokonalosti a krásy na pouhá slova bez významu anebo zvrhnou se v pravý opak. Volnost a svoboda nesmí býti bez mezí, neboť nemá-li mezí, potom nestaví, nevzdělává, neprospívá, nýbrž boří, ničí, sesurovuje, na jedné straně vynáší vlastní »já« a na druhé straně šlape po bližním; jakož vidno u národa, jenž v poblouzení svém za své si obral hesla: »volnost, rovnost, bratrství« a je i na známky poštovní napsal; národ francouzský, u něhož bohužel zvrhla se krásná slova tato v pravý opak: volnost v bezúzdnost, rovnost v porobu, bratrství v nejhorší utiskování jiných, a to proto, že scházel podklad, vznešené učení Kristovo. Není to také jinak možné, neboť není na světě jiné moci tak silné.

a účinné, která by rozličné povahy lidské spojovala, a sice lehce, svobodně a radostně spojovala nad náboženství Kristovo, které dodává člověku síly, aby své vlastní choutky krotil, nad svou vlastní pokaženou přirozeností v boji vítězil, i vždy na paměti měl slovo veleprísného přikázání: »Miluj bližního jako sebe samého.« Proto jen tehdy zavládne mezi lidmi pravá svoboda, pravá rovnost a pravé bratrství, pakliže se vrátí ku prameni těchto krásných ideálů Kristu Ježíši, obrodí-li se společnost křesťanským učením Spasitelovým, které církev katolická hlásá a posilní-li se prostředky, které Kristus v církvi skýtá: modlitbou, svatými svátostmi a nejsvětější obětí mešní. Bez Krista pachtí se svět darmo po pokladech těchto — nenajde jich; a co lidstvu nepřátelé Kristovi za poklady a skvosty tyto vydávají, jest jen bidný padělek bez ceny, sklo místo perel, kámen místo dýmantů, jichž bezcennost, ba zhoubnost lidstvo co nejdříve na sobě s hrůzou zkusí.

Z toho ze všeho, ač jsme vše nevyčerpali, vidno, že jen obnova světa v Kristu Ježíši lidstvu pomůže z nynějšího smutného stavu a uvede jej zase na cestu vedoucí k cíli jemu vytčenému. Avšak to musí býti onen Ježíš, o němž první papež Petr veřejně vyznal: »Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.« Nikoli ten Kristus pomůže nám, jež si sestavili rozumáři dle svého vkusu a jak se jim hodil, ne ten Kristus spasil a spasil zase svět, jenž zbaven jest božství a moci nad světem, nýbrž onen Kristus, jak se nám jeví ve svatých evangeliích, Kristus, jenž s nebe přišel, aby nás k nebi povznesl, jenž od Boha vyšel, jsa sám pravým Bohem, jemuž dána jest veškerá moc na zemi a na nebi. Jen onen Kristus, jak jej hlásá svatá víra katolická, jest pravým Kristem Ježíšem, jak žil, působil, trpěl a zemřel, jen ten mohl o sobě říci: »Já jsem cesta, pravda a život.« A slovo Petrovo: »Ty jsi Kristus, Syn Boha živého,« to slovo víry spojuje nás ihned s církví jeho.

My věříme církvi, poněvadž věříme v Krista, my milujeme církev, poněvadž milujeme Krista, my stojíme věrně k církvi, poněvadž nechceme upustiti od Krista. On, Syn Boží, vsadil na hlavu její zářivou korunu pravdy; v hrozných bojích, které vedla a věsti musela církev o tuto svou korunu, utržila si ran dosti, avšak krása její nezmizela, ano, rány tyto skví se jako rubiny a krášlí ji jasně nevidaným. Kristus učinil církev velekněžkou svých svatých tajemství. Tato nebeská důstojnost dodává jí úcty v očích jejích dítek, úcty a vážnosti, jaké nepožívá nejmocnější král světa, činí ji vznešenou a velikou před očima národů, staví ji na horu jako město Boží, volající a zvoucí k sobě všechny, kteří ve vlnách tohoto světa zápasí a touží doplouti břehu pravdy a míru duše.

Slibme tedy všichni, že onu pravdu, kterou Kristus nám dal a kterou jménem jeho hlásá církev, v srdce i mysl svou pojmem, celý život svůj podle ní zařídíme, a také, pokud nám lze, i u bližních pravdě Kristově průchod zjednáme, abychom za jedno byli všichni s apoštolem řkoucím: »Kristus včera i dnes i na věky.«

Boh. Hendl.

Maria — holubice.

„Vstaň, přítelkyně má, krásná má a pojď: holubičko má v rozsedlinách skalních, ukaž mi tvář svou.“
(Velepisů 2, 13.)

Každý křesťan rád slýchává kázati a rád čte o Panně Marii, po-
něvadž ji má rád. Není však tak
snadno, o ní vždy něco nového
kázati a psáti, anebo něco již
známého, ale jiným způsobem a s jiného
stanoviska. Není toho také mnoho, co
nám Písmo svaté o ní sděluje; mnoho
si musíme k tomu přimyslet. Než láska
činí vynalézavou, a vždy nové vlastnosti
a přednosti na blahoslovené Panně od-
haluje, též i nové důkazy její lásky,
jejího milosrdenství. Bohatství jejich
ctností a milostí je tak veliké, že nikdy
nejsume hotovi s její chválou. Při pozo-
rování ctností a milostí těch daří se
nám asi tak, jako když velikou cestu
konáme. Všude vidíme hory a doly,
lesy, louky a pole, skály a potoky,
cesty a chodníky, domy a kostely: vždy
vidíme totéž, a přece všude něco no-
vého; neboť každá krajina má jinou
tvářnost, jež nás unáší k podivu.

Tuto úvahu chci připojit k slovům
svatého evangelia Lukášova, jež čteme
v den Očišťování Panny Marie: Přinesli
Ježíše do Jerusalema, aby jej Pánu před-
stavili, jakž příkázáno v zákoně Páně,
a aby oběť přinesli, páru hrdliček nebo
mladých holoubátek.

Maria obětuje za sebe dvě holou-
bátek; než ona sama je též holubičkou,
jakž z tohoto článku seznáte. Holoub-
kem nazýváme častí někoho, jemuž jsme
v lásce nakloněni; holoubkem nazývá
matka své milé dítko. Proč bychom my
nemohli Pannu Marii nazývat holoub-
kem, holubičkou, anžto ji my všeci
upřímně milujeme? Maria je naší holu-
bičkou, předmětem naší lásky, naší
milou, s níž zcela důvěrně můžeme ob-
covati. Čím více ji milujeme, čím více
lásku k ní ukazujeme, tím zbožnějšími
a světlejšími se stáváme.

Duch svatý sám ji jmenuje svou
holubičkou; ve velepisni čteme totiž:
»Zima již minula, déšť přestal, květiny
se ukázaly v zemi naší, čas řezání révy
a stromů přišel, hlas hrdličky slyšán
byl v zemi naší, kvetoucí vinice vydá-

vají svou vůni. Vstaň přítelkyně má,
krásko má a pojď: má holubičko v roz-
sedlinách skalních, v otvoru zdi, ukaž
mi svou tvář, nechať zní hlas tvůj v uších
mých; neboť hlas tvůj jest sladký a
obličej tvůj krásný.«

Jaro zde líčené znamená jaro doby
Messiášovy. V dobu tu slyšán byl v zemích
našich hlas hrdličky, hlas blahoslovené
Panny. Slyšíme její hlas, slyšíme ji mluvit:
»Kterak se to stane? Aj, já děvka Páně,
staniž mi se podle slova tvého.« Sly-
šíme ji zpívati: »Velebí duše má Ho-
spodina, a duch můj plesá v Bohu,
Spasiteli svém, neboť shlédl na poniženou
dívku svou.« Slyšíme ji se tázati: »Synu,
proč jsi nám tak učinil? Otec tvůj a já
s bolesti hledali jsme tebe.« Slyšíme ji
mluviti na svateb k Synu svému: »Ne-
mají vína!« A k sluhům: »Všecko,
cožkoliv vám řekne, učíte!« Málo slov,
jež slyšíme z jejích úst, ale pár těch
slov vyváží tisíc slov pro svůj hluboký
význam. Kdož by neslyšel rád hlasu
naší hrdličky, naší holubice?

Má holubičko v rozsedlinách skalních,
v otvoru zdi! Co jiného byl stáj betlemský,
jak otvor ve zdi, rozsedlina a skryš
skalní? Tam nalezneme nebeskou hrdli-
čku, tam se skryla před nepřivítivými
zraký obyvatelů betlemských. Teď však
nechť vyjde a ukáže nám tvář svou!
Ona to také učinila: čtyřicátého dne
opustila svůj úkryt a ukázala se v Jeru-
salemě, aby představila dítě své Hospo-
dinu: Simeon a Anna viděli v chrámě
její sličnou tvář a slyšeli sladký hlas její.

A opět čteme ve velepisni, jak
mluví Duch svatý k nevěstě své: »Jak
jsi krásná, má přítelkyně, jak jsi krásná!
Oči tvé jsou oči holubičí! Krásné jsou
tvé lice jako hrdličky!« V Písmě sv.
považuje se hrdlička a holubice za
odznak čistoty; neboť holubice je opravdu
čistá, hebká a sličná zvířátko. Panna
Maria má oči holubičí, to znamená,
ona má čisté a cudné oči, jež se před
všelikou nečistotou zavírají, jež jsou jen
otevřeny, aby patřily na nebeské věci.

Oči holubičí měly byste mít i vy,

křesťanští mládenci a křesťanské panny, oči čisté a stydlivé. Na očích poznáme, jaký je člověk. V očích dítěte zříme nevinnost; jsou však i oči, v nichž pozorovati můžeme žádostivost: to jsou oči nestoudné, které se točí za každým chasníkem, za každým děvčetem, to jsou hadí oči, které mají v sobě sílu, vyhlídnout obět k sobě přilákati. Bojte se takových očí! Opatrujte své vlastní oči, aby se ďábel nevloudil jimi do srdce a neposkvrnil duši vaši ohyznými představami.

Tvoje líce jsou jako hrdliččiny! To jsou rovněž čisté a stydlivé líce, jež se nedají dotknouti rukou nestydatou, ústy nečistými, jež se zarumění, začervenají, řekne-li někdo slovo nepatřičné a neslušné. »Krev jeho ozdobil líc mé«, modlila se sv. Anežka. Krev Kristova, láska ku Kristu zbarvila její líc. Jisté že měla blahoslavená Panna Maria takové čisté a stydlivé líc. Jenom Ježíšek směl je hladiť a líbat; ony hořely láskou k Ježíši; ony se podle zvyku východňanů závojem halily, aby nebyly zneuctěny cizím pohledem. Maria byla skrz naskrz počestnou, čistou a stydlivou pannou. Necht je nám vzorem, abychom i my ctnosti čistoty nade vše si vážili a ji milovali. Je to útlá ctnost, kteráž potřebuje obzvláštní péče. Nejkrásnější květiny jsou i nejchoulostivější. Čistota je takovou květinou. Opatrujme ji co nejvíce, nenosme ji na venek, sic zmrzne, to jest, držíme se skromně doma a vyhýbejme se nebezpečenstvím, jež jí venku hrozí, ať už na taneční podlaže, nebo kdekoli jinde, zalévejme ji pilně modlitbou, aby se dařila a kvěla.

Opět čteme ve velcpisni: »Hlas mého milého, jenž klepá: otevř mi, sestro má, přítelkyně má, holubice má, neposkvrněná má: neboť hlava má je plná rosy, moje kadeře plny nočních krůpějí.« Rosa znamená milosti Ducha svatého, jenž praví k Marii, své nevěstě: Otevř mi! Nechej mne přebývati v srdci tvém! Dovol, ať vykonám v tobě tajemství vtělení Syna Božího! Já jsem tě neposkvrněnou zachoval, já jsem si tebe za sestru, přítelkyni a nevěstu vyvolil; má hlava je plná rosy; já tě chci všemi milostmi zasypati, tebe obohatiti, tobě z rosy nebes žehnati!

Když byl Ježíš pokřtěn v řece Jordánu, sestoupil na něj Duch sv. v podobě holubice. Holubici tedy vyvolil si Duch svatý jakožto za svůj příbytek, neboť on miluje čistotu. Jinou holubici, holubici panenskou vyvolil si nejenom za svůj obrazný, nýbrž i za svůj skutečný příbytek, nejčistší srdce Mariino. Srdce blahoslavené Panny bylo živým chrámem Ducha sv. — I k tobě, křesťanská duše, mluví Ženich božský: Otevř mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má! Zavři své srdce hostům nezvaným, otevři je však svému Bohu, ať v něm bydlí a tobě žehná.

Blahoslavená Panna Maria byla předobrazena onou holubicí, kterou Noe z archy vypustil. Po prvnokrátě přiletěla zpět, poněvadž všecko bylo ještě zavodněno, a ona nenašla místa, k odpočinku. Potopa znamená hřích dědičný; Maria zůstala vzdálenou všelikého hříchu; její čistá a svatá duše vznášela se jako holubice nad přívalem hříchu, aniž by s ním přišla do styku. — Milý křesťane! Tobě jest žiti ve světě jakožto uprostřed hříchu, jimž je svět zatopený; žij tak, abys nebyl hříchem dotknut; drž se daleko od všelikého bahna nízkých žádostí, vzleť svým duchem k jasnému nebi jako holoubek neb skřivánek. Po druhé vypuštěna, vrátila se holubice Noemova do archy zpět, nesouc v zobáku zelenou ratolest olivovou. Tím se mu stala poselkyní míru. Hněv Boží se utišil, potopa přestala, dostavilo se jaro nového života ve znamení míru, jež duha představovala, Noe byl zachráněn a vysvobozen. Blahoslavená Panna přinesla nám též ratolest míru; ona zvěstovala lidem brzké vykoupení Ježíšem Kristem, knížetem pokoje. Komu se nedostává míru, ať v srdci, ať v domě, obrať se s důvěrou na Marii, ona mu k pravému pokoji a míru dopomůže.

Holubice byla v Starém Zákoně zvířetem obětním: jiní ptáci se Hospodinu neobětovali, jenom hrdličky a holubi. Blahoslavená Panna Maria byla před Pánem Bohem holubičkou obětní. Ona mu obětovala své mládí, jež prožila v chrámě, na blízku oltáře; ona mu obětovala svoje tělo, učinivši slib čistoty; ona mu obětovala všechny své bolesti, celé, sedmi meči poraněné srdce: ona

obětovala synáčka svého v chrámě jerusalémském a po 33 letech na hoře Kalvarské; ona dala Bohu sebe a vše, co měla. — Křesťanská matko, já tě též musím nazvat holubičkou obětní, pro mnohé bolesti, jež ti jest trpěti. Dříve jsi byla svému muži milým holoubkem; teď jsi snad holubicí obětovanou. Pohlédni na Marii, co všechno musí trpěti pro svého syna, aniž by co zavinila. Pros Matku Boží, o tichost holubičí, když tě všichni dožirají, o trpělivost, když se neštěstí na tebe přivalilo. Všechno trápení, kromě pekelného trápení, vezme jednou konec. I Maria byla od svého

trápení vysvobozena a na místo radosti uvedena. Když zemřela sv. Scholastika, viděl bratr její sv. Benedikt, duši její v podobě holubice k nebi se vznášeti. Duše blahoslavené Panny vznesla se k nebi jako na křídlech holubice, a brzy ji následovalo její panenské tělo. Necht' prosí za nás, abychom po přetrpěných bolestech jako pták z osidla vypuštěný břemene smrtelného těla zproštěni, vlétli k ní do nebe; v poslední den půjde za námi i tělo; potom budeme stále u své milé Matky, a nikdo již nás od ní neodloučí.

J. St. Pavlík

Svatá Dorota.

Ke dni 6. února.

Čteme-li dějiny naší svaté cirkve katolické v prvních třech stoletích po Kristu Pánu, tu trneme nad krvavým a ukrutným pronásledováním, kterým za dob tehdejších vydání bývali horliví a stateční křesťané, avšak radujeme se spolu nad vítězstvím cirkve Kristovy, která všecku zlobu světa pohanského přemohla, a obdivujeme se hrdinným ctnostem, kterými vynikali tehdejší křesťané, a to zejména neochvějně jejich víře a planoucí láске ku Kristu, která je sílila, že vše, i to, co člověk nejdražšího má, život za Krista Pána obětovali, a to s radostí a ochotou. A nebyli to jen snad mužové, nýbrž i ženy, mládenci a panny, ba i malé dívky, kteřížto všickni mučednickou smrtí dokázali, jak mocná jest vira Páně, která jim dodávala síly a jak drahým jest pokladem, dražším nežli život sám. A mezi nescíslnými těmito mučedníky vidíme i útlou pannu, jejíž jméno známé po vlastech našich lidovou hrou, sv. Dorotu, její svátek připadá na 6. února.

Dorota měla to velké štěstí, že narodila se z rodičů zbožných a po dokonalosti křesťanské toužících. Otec její

Dorus, byl vznešeným senátorem římským a spolu bohatcem, který vládl paláci v městě i statky na venkově, měl četná stáda i veliké vinice; avšak přece výše nežli všechno toto bohatství, kladl svaté náboženství Kristovo, jehož horlivým byl vyznavačem. Maje na paměti slova Páně k mládenci: »Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej vše co máš, rozdej chudým a následuj mne.« Opustil Dorus veškeré bohatství své a odebral se s manželkou svou Theou a dvěma malými dceruškami Kristou a Kallistou do města Cesareje, kde se usadil. Tu také se narodila mu poslední dceruška Dorothea, která již v útlém mládí svém naplněna byla Duchem svatým. Jsouc přísnou na sebe, pokornou a samoty milovnou, vynikajíc zbožností, čistotou srdce a horlivostí v konání křesťanských povinností byla panna Dorota zářivým příkladem všem křesťanům města. Isám místodržitel císaře římského, Sapricius, dozvěděl se o této vynikající panně křesťanské, a že tehdy právě pán jeho císař Dokletian znova začal krvavě křesťany pronásledovati, povolal Sapricius Dorotu před soudnou stolicí svou, aby se z viny své zodpovídala.

Jako vždycky při takovém soudě, vyzval i Sapricius šlechtitou křesťanku, aby se viry v Ježiše Krista zřekla a bohům pohanským obětovala, jelikož je to vůle císařova. Tu však statečná křesťanka odpověděla, že více sluší poslouchati Boha nežli lidi, a že Bůh přikázal jen jemu se klaněti a obětovati. Vždyť jest císař také jen smrtelným člověkem a nesmí prikazovati, co se Bohu protiví. Taková řeč se ovšem soudci pohanskému nelíbila a vzkřikl: »Bud' obětuj bohům dle vůle císařovy anebo budeš mučena na výstrahu všem ostatním.« Avšak ani hrozba tato neodstrašila věrnou křesťanku, která soudci odvětila: »Pán můj volá ke mně: nebojte se těch, kteří tělo zabijejí, nýbrž kdo tělo i duši do pekla svrhnutí může.« »A právě proto — vpadl jí do řeči soudce — právě proto musíš se báti bohův, aby se nerozhněvali na tebe, a proto musíš jim obětovati.« »Již jsem ti řekla — pravila na to Dorota — již jsem ti řekla, že mne nikdy k tomu nepřivedeš, abych falešným bohům obětovala, kteří marnivě a blahové lidi tak v moci mají, že jest hanba o tom povídati; zemřeli také tito lidé jako nerozumná zvířata, jelikož v životě neznali toho, jenž nebe i zemi, moře a vše co v něm jest, učinil. Duše jejich žijí ve věčném ohni s těmi, které vy pod všelijakými obrazy a modlami uctíváte.«

Soudce uslyšev tuto ráznou odpověď, tak se rozhorlil, že nebyl sobě ani mocen, a zavolav katany, jim přikázal, aby křesťanskou pannu ihned na mučidla natáhli, aby poznala, co trest jest, a tím spíše se rozhodla rozkazu jeho uposlechnouti. S klidem dobrého svědomí slyšela Dorota tento rozkaz a pravila: »Jak dlouho necháte mne ještě čekati? Učíněte, co činiti chcete, abych jen co nejdříve uviděla toho, jemuž z lásky žádám si úmrtí a žádných muk vašich se nebojím.« Vida soudce, že nic neporídí, dal hrdinnou křesťanku hoditi do

nádoby vařícího oleje, avšak Pán Bůh ji chránil, zůstala neporušená a chvále Boha vystoupila krásnější a svěžejší nežli byla dříve. Zázrak tento působil na přítomné pohany takou silou, že mnozí se ke Kristu Pánu, jenž věrně své ochraňuje, obrátili a se také pokřtiti dali.

Soudce však neviděl v zázraku tom prst Boží, nýbrž čary a kouzelnictví, a proto dal mučednici do žaláře vsaditi, v němž pobyla devět dní beze všeho pokrmu a nápoje. Potom dal ji vyvésti ke sloupu, na němž stála socha pohanského bůžka Apolona a poručil jí, aby se mu klaněla. Panna však odpověděla: »Jenom Bohu se klaním a ne ďáblu.«

Padnouc na kolena, pozvedla oči i ruce k nebesům a prosila Všemohoucího, aby ráčil nějakým způsobem zjevití, že on jest jediným Bohem a mimo něho že bohů není. V tom sjel blesk s nebe do sloupu a rozdrtil jej i s modlou. Pohané trnuli hrůzou a přemnozí z nich bili se kajicně v prsa a přiznali se zjevně k tomu Bohu, jež vyzývá a ctí sv. panna

Dorota, a žádali si, aby s ní spolu mučení byli.

Dorota byla proto za nohy pověšena, mrskána, pochodněmi pálena a na konec polomrtvá do vězení vržena. Druhého dne musela zase před soud. Jak však zhrozil se pohanský soudce, vida pannu úplně zdravou, na jejíž těle nebylo ani nejmenší stopy po věřejším mučení. Vida, že hrozbami a mučidly nic neporídí, chtěl to soudce zkusiti po dobroťe, a proto odevzdal Dorotu jejím sestrám, které již dříve se bázní před mukami daly pohnouti a obětovaly bohům. Doufal proto, že se jejich domlouvám podaří i Dorotu k tomu přiměti. A skutečně, namahaly se obě sestry co jen mohly, aby Dorotu přesvědčily, že jest daleko lépe poslechnouti příkazu císařova a zachovati si život, nežli vydati se tak ukrutnému mučení a hroznému smrti. Tu však Dorota starostlivá jsouc o věčnou

spásu odpadlých sester, vřidně je napomínala, aby ponněly, jakého hrozného hříchu se dopustily, zapřevše Boha pravého, jenž je tak miloval a za ně se obětoval. Ličila jim krátké utrpení, ale za to věčnou radost tak ohnivě a přesvědčivě, že brzy obě upřímnou lítost cítily nad svým proviněním. »O kéž bych mohla srdce vaše tak obměkčiti — zvolala svatá sestra — abyste odpad svůj odvolaly a tím našemu zbožnému oci v hrobě radost udělaly, že zanechal na světě bohabojné a zbožné dcery!«

Řečí touto nanejvýše dojaty jsouce, zvolaly ubohé sestry. »Jak však můžeme doufati odpuštění od Pána Ježíše, kterého jsme veřejně zapřely?« Dorota těšila je, poukazujíc na milosrdenství Boží, aby jen nezoufaly, neboť toto by bylo ještě větším hříchem nežli odpad sám. »Čiňte pokání upřímné a doufejte v milost Boží,« tak povzbuzovala svatá sestra sestry hříšné. I padly jí k nohám, prosíce, aby se za ně u Boha přimlouvala, a Dorota slzic modlila se za ně, řkouc: »O Pane Ježíši, jenž jsi řekl, že nad hříšníkem pokání činícím jest větší radost v nebi nežli nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují, ukaž milosrdenství své i na těchto ubohých, které zlý nepřítel Tobě byl urval. Uvěď tyto zbloudilé ovečky zase ke svému stádu zpět a dej jim tu milost, aby skrze příklad jejich i všickni, kteří tebe opustili, zase se k tobě navrátili.«

A tak, když po krátkém čase Dorota zase volána byla k soudu, nepřišla sama, nýbrž s ní i obě sestry, které veřejně odpadnutí své od víry křesťanské odvolaly a se slzami lítosti slibovaly, že až do smrti Kristu Ježíši věrnými zůstaní chťj. Z hrozného vzteku roztrhl soudce roucho své a hrozil jim nejhoršími mukami, jestliže hned slova svá neodvolají. Avšak obě sestry volaly: »Pane Ježíši, posiluj nás a shlédni milostivě na naši lítost!« Tu je dal tyran svázati a do kotle s hořící sirou a smolou uvrhnouti, kde také ducha vypustily. Tak zachránila Dorota duše svých sester a děkovala hlasitě Pánu Bohu za tuto velikou milost.

Nyní byl veškeren hněv Sapriciův obrácen proti Dorotě. Ihned poručil ji co nejukrutněji mučiti, chťje vzdor, jak

nazýval její statečnost, zlomiti. Než i v přehrozných holestech zářila radost nebeská v tvářé mučednice, nebo Pán sám ji těšil a silil. I otázal se jí soudce, proč stavi se veselou, když přece tolik trpěti musí? I odvětila mu sv. Dorota: »Nikdy v životě nebyla jsem tak potěšena, jako dnes. O jakou radost cítím, že jsem duše sester svých zlým duchům vytrhla a pro Ježíše zachovala. Přeskvostná radostná slavnost koná se dnes v nebesích. Andělé i archandělé plesají a s nimi jásají svatí apoštolé a všickni svatí mučedníci a proroci. Měj přece slitování, soudce, a dej mne zabíti, abych i já měla podíl na této nebeské slavnosti a radovati se mohla s těmi, za něž jsem krvavé slzy ronila. Duše má naplněna je touhou po milovaném ženichu, v jehož zahrádě budu trhati růže a jablka, a jimi se na věky občerstvovati.«

Za této řeči dal soudce mučení zdvojnásobniti a Dorotu na těle páliť. V těchto hrozných útrapách zvolala Dorota: »O bídнику, jsi přece jen tak málo mocný, jako tvoje modly. Rozkácen jsa nad touto urážkou, přikázal ji z mučidla sejmouti a pěstěmi v tvář bít, aby tak všechny urážky bohů zamezil. Na konec pak odsoudil ji k popravě mečem. Slyšíc ortel svůj, modlila se mučednice: „O ženichu duše moji, Ježíši Kriste, nevýslovně děkuji Tobě, že mne za hodnou uznáváš ráje a Tvé blažené společnosti.«

Hned byla vedena z města ven na místo popravné. Veliký zástup lidu provázal ji, neboť přemnozí cítili útrpnost s útlou pannou, jejíž nevinnost dobře znali. Na cestě přistoupil k ní Theofil, písař soudce Sapricia a jsa pamětliv slov Dorotinych, s posměskem pravil: »Pošli mně ze zahrady ženicha svého růže a ovoce.« Svěťice mu to přislíbila, jinoch však se posmíval její přípovědi. Došedši na místo popravné, klekla si Dorota a modlila se. A hle, vedle ní objevilo se náhle krásné pacholátko, podávající jí košíček plný krásných růží s třemi jablky. »Dones to, milý bratře — pravila mu Dorota — tajemnému písaři soudcovu.« Pozvedši oči k nebesům, vypustila Dorota svatou duši svou pod sekerou katovou dne 6. února roku 308.

Theofil byl právě u hostiny svého pána, kde se mluvilo o statečnosti křesťanské panny. S jizlivostí pohana vypravoval Theofil společnosti, jakou žádost vyslovil Dorotě; tu však přišel onen pacholik a podávaje mu košíček, pravil: »Tyto růže a jablka posílá ti sestra moje ze zahrady svého ženicha« a zmizel. Theofil byl jako bleskem omráčen, a vzpomínaje se, zvolal: »Ano, Ježíš Kristus jest pravým Bohem, víra v něho není žádný klam!« »Blázníš?« posmívali se spoluhostiníci. »Nikoli!« odvětil jinoh, »vždyť v celé zemi panuje krutá zima a není nikde ani jediné zelené halouzky na stromech, odkud jsou tyto růže a jablka? Před krátkým časem teprve požádal jsem Dorotu, a hle, již mně přináší neznámý hošík, co mně přislíbila. Kdo může toto vše za náhodu vyhlásiti? Blahoslavený, kdo může trpěti pro Ježíše, neboť on jest pravý Bůh.«

Slyše to místodržitel, přísně mu poručil, aby všechna slova svá odvolal. Avšak Theofil odpověděl srdnatě: »Denně jsem se Ježíši rouhával, nyní však poznávám, že jsem zhřešil, že Ježíš pravým jest Bohem, a proto lituji svých provinění.« Za to dostalo se mu trestu podobného jako Dorotě. Byl mučen a pálen, tělo jeho bylo rozedráno, avšak jako Dorota, i on zůstal vytrvalým a nebeský klid zračil se v jeho tváři. Častěji volal: »Kriste Ježíši, Tebe poznávám, přijmi mne v počet svých svatých!« Jelikož viděl místodržitel, že všechna i sebe hroznější muka nezdolají hrdinného jinoha v jeho víře, dal jej popraviti. S radosti a díky čině Bohu za tuto velikou milost, vypustil i Theofil duši svou pod ranami kata. Tak spasila Dorota, mučednice Páně, slovem i příkladem svým tři duše.

Přihle, jak statečnou byla sv. Dorota, dívka útlá a něžná ve všech útrapách a ve všem mučení! Všecko raději ztratila, nežli by Ježíše zapřela. Jak zahanbuje panna tato tak mnohé křesťany nynější, kteří se za víru svou stydí, úsměšky neradi snášejí, ba i lehkomyšlně od víry odpadávají. Jak ob stojí jednou takoví křesťané na soudu Páně před svatými mučedníky? Jak zahanbí svatá panna Dorota a jiné svaté panny mučednice tak mnohého křesťanského muže, který

nejsa ani mučen, ztrácí víru a s vírou i mravnost a propadá zkáze časné i věčné.

Jak milou byla Ježíši Kristu svatá Dorota, poněvadž byla čistou pannou! Podobna byla krásné růži, která krásu svou pro nebe má, i lásku svou tomu zachovává, od něhož bere posilu i potěchu. Jen na Ježíše Krista spoléhala sv. Dorota, a proto také byla tak silná a vytrvalá jak ve ctnosti svaté víry tak i svaté čistoty. O panny a mládenci křesťanští, proste Pána, aby i vám pomáhal zachovati nejkrásnější ozdoby vaší, svatou čistotu duše. Nespolehejte jen na sebe, nýbrž spíše na pomoc Boží, za tu se modlete, s ní však také spolupůsobte, potom neuškodí vám sebe větší pokušení a nástrahy zlého ducha. Čisté duše budou jednou nejbliže Beránkovi v nebi a provázeti jej budou kamkoli jde a zpívati budou píseň novou, kterou jen nevinné duše znají a zpívati smějí. Kdo by nám všem Pán Bůh na přimluvu svaté Doroty udělil milosti a pomoci své, abychom tak pevní a vytrvalí byli ve víře a lásce Boží jako ona a jednou také oslaveni byli jako ona v nebesích.

Boh. Hendl.

SRDCE PÁNĚ.

Znám srdce, bratři,
srdce lásky veliké:

ze rány jeho přýští proud se milostí.

a kolem srdce koruna je z hloží.

v plápolu lásky stojí kříž — —

Pohlédni na něj, vzhlédni výš!

Snad soucit v nitru Tvém se zvýší, zmnoží,

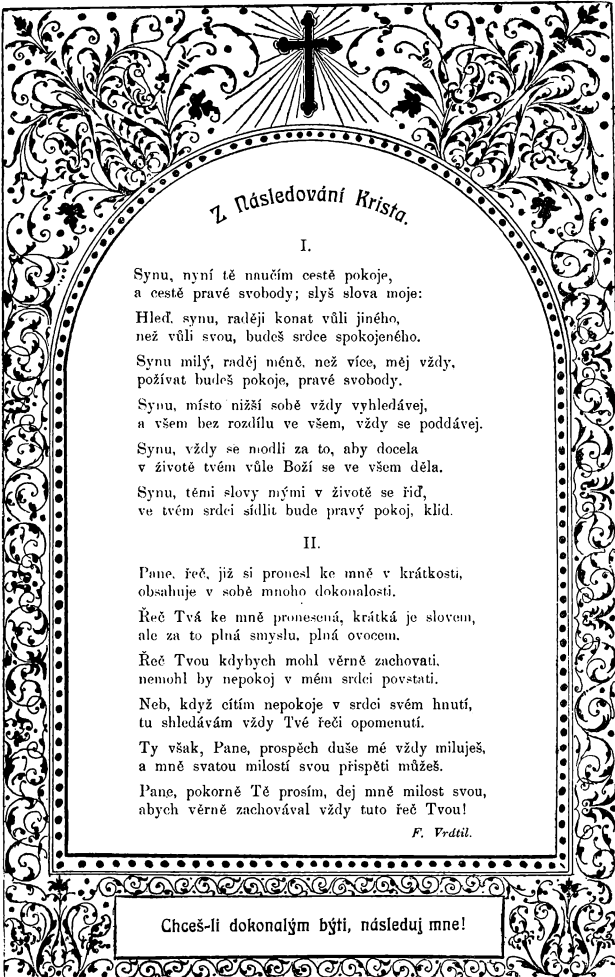
nabudeš v lásce: k němu ždoucí stálosti,

jež bude zřídlem téchy všeliké,

jaká Ti patří!

Jos. Al. Vlastimil-Římský

Z Následování Krista.

I.

Synu, nyní tě naučím cestě pokoje,
a cestě pravé svobody; slyš slova moje:

Hleď, synu, raději konat vůli jiného,
než vůli svou, budeš srdce spokojeného.

Synu milý, raděj méně, než více, měj vždy,
požívat budeš pokoje, pravé svobody.

Synu, místo nižší sobě vždy vyhledávej,
a všem bez rozdílu ve všem, vždy se poddávej.

Synu, vždy se modli za to, aby docela
v životě tvém vůle Boží se ve všem děla.

Synu, těmi slovy mými v životě se řiď,
ve tvém srdci sídlit bude pravý pokoj, klid.

II.

Pane, řeč, již si pronesl ke mně v krátkosti,
obsahuje v sobě mnoho dokonalostí.

Řeč Tvá ke mně pronesená, krátká je slovem,
ale za to plná smyslu, plná ovocem.

Řeč Tvou kdybych mohl věrně zachováti,
nemohl by nepokoj v mém srdci povstati.

Neb, když cítím nepokoje v srdci svém hnutí,
tu shledávám vždy Tvé řeči opomenutí.

Ty však, Pane, prospěch duše mé vždy miluješ,
a mně svatou milostí svou přispěti můžeš.

Pane, pokorně Tě prosím, dej mně milost svou,
abych věrně zachovával vždy tuto řeč Tvou!

F. Vrdtil.

Chceš-li dokonalým býti, následuj mne!

Co tu stojíte celý den zahálejíce?

Rozjímání na neděli devítník.

Písmo svaté, hlavně evangelia jsou drahokamy, které vylévají na všechny strany svou zář, a leskem svým osvětlují široké okolí, je v nich totiž obsaženo tolik pro nás důležitých pravd, že celý život lidský nestačí, aby se v ně úplně vžil, jejich obsah důkladně vyzvéděl a vypátral. V podobnosti, jež se předčítá na neděli devítník, připodobňuje se království nebeské hospodáři, který najal dělníky na svou vinici. Přijda několikrát za den na náměstí uviděl některé, kteří tam nečinně stáli a tu pravil jim: »Co tu stojíte celý den zahálejíce« (Mat. 20, 6). Použijme těchto slov, abychom poznali, jak i my máme se varovati dvou nectností, které se zahálkou úzce souvisejí, totiž požívavosti a duchovní lenosti.

Střežme se vši požívavosti.

Každý upřímný přítel národa uznává, že velkým nepřítelem je požívavost a to všeho druhu ve smyslu nejširším a proto používá každé příležitosti, aby před ní varoval, povzbuzoval, bychom se jí všichni co možná střežili. Ať se podíváme nač chceme ve svém okolí, všude s bolestí pozorujeme, že přibývá požadavků, jež stěží lze upokojiti.

Podívejme se na domy na příklad, jež jsme zdědili po svých předcích a v nichž nyní bydlíme. Dříve byla všude jednoduchost, ale za to poctivost a spravedlnost, obydlí bylo jednoduché, ale opatřeno vším, čeho bylo k živobytí potřeba. Nyní stavějí se domy, které mají vyhovovati krasocitu, mají býti pohodlny, ale nejsou tak trvanlivy, jako bývaly dříve. Když urodilo se předkům našim, vše zpeněžili a spokojili se s jednoduchou stravou; nyní raději si hospodáři vše ponechají pro sebe a pro své. Dříve stačilo pro dcery, čemu naučila je matka, nyní však posílají rodiče dcery do města, aby se naučily lépe vařiti, lépe se šatiti; každé příležitosti se používá ať při křtu, ať při posvícení, ať při svatbě aneb jindy, aby hovělo se choutce na jídlo a na pití. Té jednoduchosti, která bývala u předků našich, již není, mizí.

Co teprve má se říci o návštěvě hospod a nemírném pití opojných nápojů? Velká většina mužů vyhledává nejen v neděli, ale i ve všední dny hostince, tam oddává se karbanu a nemírnému pití. Co se nanafikají lidé, že jsou daně tak veliké, že dosáhly nesnesitelné výše, a nad dobrovolnou daní, kterou odvádějí hospodám, se nikdo nepozastaví. Jak divný pojem mají mnozí o střídmosti, tvrdit i když několik litrů vína vypili, že jen trošku se napili! Alkohol je velmi zhoubný, je to jed, který působí zhoubně na čívy, na mozek, vůbec na všechno ústrojí člověka. Kdysi potácel se opilec cestou ku svému domovu. Ale tak byl omámen nemírným pitím, že nijak nemohl najíti cesty a trefiti domů, proto pln zoufalosti tázal se kolemjdoucího: »kam jdu?« »Do záhuby«, zněla odpověď. »Do záhuby«, opakoval blbě opilec, ale v tom se zarazil, a zasténal: »Do záhuby, i ba je to pravda«. Slova »do záhuby« nešla mu z mysli; když ho kdosi zavedl domů a ze všeho se vyspal, umínil si, že vícekrát mu nikdo nesmí činiti výčitky, že by šel do záhuby a důkladně se polepšil, zanechav vůbec všeho pití. Hlavně jsou tři zla, která zavíňuje nemírné pití.

Zlo nemoci. Kolik je nešťastníků, kteří neumírají, ale sami se usmrčují. Či neznáme případů, v nichž mnozí upili se do smrti, aneb sami si smrt předčasně přivolali, že došla dříve, než kdyby bývali střídmi. Kolik pijáků pokazilo si žaludek, že vůbec pak nesnesou žádného jídla, chtějí se nasytiti nápojem. Jak trpí mozek! mnohdy se pijan i rozumem pomine. Jistý zkušený lékař odborný praví: pátý díl všech našich blázců bychom mohli zavřiti, kdyby se podařilo odstraniti ze světa alkohol. Když zahyne bídně piják nutno říci: sám je vinen. Ale bohužel dědi se kletba tato i na jeho děti a hřích tento trestá se až do třetího i čtvrtého kolena. Běda rodičům, kteří vinni jsou, že dítky jejich propadly této hrozně kletbě, neboť zanechávají dětem svým náklonnost k těmž hříchu — k pijáctví.

Druhý zlý následek požívavosti nápoje je chudoba. Jednou přišel státní úředník do chorobince, kdež se dal do řeči s jedním starcem. Ptal se ho: »Čím jste býval?« »Stolařem.« »Pil jste?« »Pil, jako každý jiný pořádný člověk dvě až tři sklenice piva denně.« »Kolik let jste to dělal?« »Čtyřicet let.« Úředník vytáhl svůj zápisník, počítal a za chvíli pravil ku starci: »Vizte, kdybyste byl nic nepil a šetřil, nebyl byste přišel do chorobince. Propil jste za svůj celý život i s úroky čtyřicet tisíc korun.« Kterýsi znalec praví, že nestřídmost dělníků pohlcuje třetinu jejich mzdy, vždyť jen u nás v Rakousko-Uhersku vydá se ročně za líhoviny 2145 milionů korun. Kolik se tu promrhá národního majetku? Kdyby se zavřela polovice hospod, ušetřilo by se polovice káznice a vězení, velké části polepšoven, blázinců, nemocnic, chudobinců, chorobinců a sirotčinců. V jakou bídu uvrhne nejen sebe, ale i svou celou rodinu, kdo je oddán nestřídmosti v pití!

Opilství má též v zápětí zlo hříchu; vždyť je to zrovna zvířecí požívavost; opilec nemá nikdy dosti. Hřích jeho není nikdy osamotnělý, ale následuje ho mnoho jiných hříchů, klení, pomluv, falešných přísah, na cti utržení, znešvecování svátků a jiných nepravostí. Proto praví sv. Augustin: »Nestřídmost je matkou všech přestupků a souhrnem všech neřestí.« Nezdá se někomu podivno, že obchody a krámy bývají v neděli zavřeny, ale brány alkoholu jsou otevřeny dokořán? Velká zla způsobuje tedy nesmírná požívavost nápoje. V Lyoně stál na ulici před hospodou muž s metrem v ruce a měřil výšku a šířku dveří, pak chytil se za čelo; jaksi mu to nesouhlasilo. Měřil po druhé a zase povážlivě kýval hlavou. Opět a opět měřil a uvažoval. Poznenáhla sešel se u něho velký zástup lidí, a kdosi se zeptal: »Co tu děláte příteli?« »Co dělám; tyto dveře jsou začarované. Nejsou ani dva metry vysoké, asi metr široké, a přece prošel jimi můj dům o dvou poschodích, vešla jimi všechna má pole, mě koně, krávy, vozy, všechno tudy prošlo, můj mír, čest, svědomí, dobré jméno — vše tam vešlo, a když nyní já tam chci vejít, vyhazují mne ven, protože nemám ani halíře.« Věru

nelze ani vylíčiti, kolik zla způsobuje požívavost nápoje!

Požívavost, která zavládla bohužel mezi lidem, je příčinou, že nbývá mezi námi blahobytu, chudneme a nařikáme na zlé časy. Kéž připoměli bychom si slova Kristova: »Království nebeské trpí násilí« (Mat. 11, 12), »jak těsná brána a ouzká je cesta, která vede k životu: široká brána a prostranná cesta je, kteráž vede k zahynutí a mnoho jest, kteří vcházejí skrze ni« (Mat. 7, 13—14).

Varujeme se vši lenosti.

Máme naše úsloví, které případně vystihuje, jaké zlo je lenost. Praví: Zahálka je příčinou všeho neštěstí. Duševně lenošný nestará se o nic, co souvisí se spásou jeho nesmrtelné duše, je ospalý, netečný, zrovna jako by byl mrtvý. Jaká je na př. modlitba jeho? Když se snad modlí, odřikávají jen jeho ústa slova, ale srdce nic neví o tom: ano u mnohých lenost tak dalece po kročila, že se vůbec z lenosti nikdy nemodlí. Mnozí jsou vždy čili, pracovití, ale jen v kostele hlavně při kázání podřimují, tu je jim čas dlouhý, nařikají, že vše příliš dlouho trvá. Ale nikdo nemyslí, že jsou takoví lenoši jenom za dnešních dnů. Byli již za časů svatého Augustýna, který vykládá, že mají vždy po ruce mnoho výmluv: »Čteš-li nějakou dobrou knihu, není jim to vhod a říkají: nečti, zkazíš si oči. Oplakávaš-li častěji své hříchy, praví: neplač, vyplačeš si oči. Jsi-li horlivý v modlitbě a vůbec v pobožnosti, vytýkají: nech toho, ještě se zblázníš!«

Další známkou duševní lenosti je, že kdo jí oddán, strání se zpovědnice, nechce jít ku svaté zpovědi, strání se svátosti oltářní, nechce do ruky vzít žádné dobré knihy, je mu proti chuti vše, co souvisí s naší vírou a s jejími příkázanými. Jsou mnozí, kteří nechají se nutiti k dobrému, je potřebí je upozorniti. Nejdou do kostela, až je pošlou představení; ze sebe, sami od sebe nic nechtějí vykonati, čekají, až je někdo vybidne, ssebou vezme, vše vylóží, vysvětlí, napomene. Učitel církevní, svatý Běda píše: »Lenoch nijak a nijak nechce, rád by sám místo Boha poroučel, sám nechce nic trpět pro Boha. Těší se, že

prísľibena odmena, ale slyší-li, že potrebi se přičiní a pracovat, zarazí se: práce, námaha ho odstraší, zůstane při pouhé vůli a všechnen skutek uteče.« »Žádosti zabíjejí lenivého, neboť nechtěly ničeho jeho ruce dělati, celý den žádá a dychtí.« (Príslovi 21, 25—25). Muže-li býti pravdivějšího popisu lenocha, než čteme v téže knize: »Jako se dveře obracejí na stěžejích svých, tak lenivý na lůžku svém: »schovává lenivý ruku pod paždí své a těžko mu, když ji má k ústům svým vztáhnouti.« (26, 14—15).

Lenoch všude vidí nepřátele, s kterými by musil bojovat. Napomíná-li ho někdo: zanech hry v karty, pití, návštěvy hospod, nemravnosti, jdi do kostela, poslouchej slovo Boží, přečti si dobrou knihu, vyhledávej společnost hodných lidí, tu je všecok postrašen, hrozí se a volá: »Lev je uprostřed ulic, byl bych zabít.« (Príslovi 22, 13), to jest lenoch najde vždy výmluvu, vše je mu obtížné, nepohodlné, nikdy se nemůže vážně a opravdově rozhodnouti, aby se obrátil. Jistý kazatel praví: »Člověk, který stále je lenivý v dobrém, podobá se vodě, která dlouho stojí, poznenáhlu začne hnít, usazují se v ní žížaly, hadi, mloci, žáby a jiná havěť: podobá se šutstvu, které se nenosí a visí neupotřebeno ve skříni, až se do něho zahnízdí moli a je rozežerou.« U člověka lenivého, který neklade žádného odporu, má ďábel lehký přístup, lehce se ho zmocní. Všechny náboženské úkony, jež koná lenivý buď z donucení anebo ze zvyku, nejsou než dětské hračky, i když se zdají býti něčím velikým. Udělají-li si děti z hlíny domy, mlýny, jezdí-li na hůlce jako na koni, domnívají se. Bůh ví co velikolepého a důležitého konají, kdežto velcí lidé se tomu usmějí a nazvou to dětin-skou hračkou. Podobně dobré skutky lenochů, i když je sami mají za něco důležitého, jsou v očích Božích bezcenný, protože nebyly vykonány z čistého úmyslu, pro Boha, ale jsou zevnější, mrtvou, studenou věcí.

Co tu stojíte, celý den zahálejíte?

Jak mnohý z nás třeba již i více let je oddán požívavosti, vynáší se nad svůj stav, není s ničím spokojen, je nestřídmý, ne-li vždy, aspoň někdy se

brzy v tom, brzy v něčem jiném zapomene, je liknavý, lenivý o svou spásu, nestará se pranic, aby se polepšil, zanechal již jednou všeho špatného a dal se na cestu dobrou. A hle, tu uslyší hlas Boží, který pln důrazu volá: »Co tu stojíš, celý den zaháleje?« Ty's nepřijal pozvání, nechal's vinohrad své duše zarůst, takže neroste v něm víno, ale plevel. Srdce tvé vypadá jako pole, o němž čteme: »Šel jsem přes pole člověka lenivého a přes vinici muže bláznava, a hle, všechno porostlo kopřivami a trní přikrylo svršek jeho a ohrada kamenná byla zbořena.« (Príslovi 24, 30—31.) Viz, tak to vypadá ve tvé duši, vše plno plevelu a trní. Nuže, přestaň býti požívavý, všeho chtivý, lenivý, Pán volá tě k práci: »Co tu stojíš celý den zaháleje?« Kdož ví, zda nenachýlil se již den tvůj k západu, a ty stojíš zaháleje? Mladý, starý slyš slovo Boží, pracuj pilně na vinici Páně, abys mohl za práci svou býti odměněn na věčnosti. Rozjímej častěji o slovech Kristových: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.« (Mat. 16, 24.)

Ignát Zhdrel.

RODINNÉ ŠTĚSTÍ.

Večer padá na krajinu,
umlká v lesích, polích zpěv
luny srp se jeví bledý
jiskrami nebe přioděv.

Mozolné si dlaně hoví
uprostřed mezi rodinou;
zdárné dítky vděčnosti své
polibky je obvinou.

Ticho... Zvoní Ānděl Dáně:
otec i s dětmi pokleká — —
všichni tonou v blaženosti,
cesta k ní není daleká!

Al. J. Vlastimil-Žitňanský

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albén Stol.* Česky podává *Fr. P. Košík*, katecheta.

(Část další.)

A já pokračuji dál: Jak pak má království Boží přijíti do zemi a obcí, když ho není v rodinách? Ano, kdyby bylo ve většině rodin, pak by bylo v obcích i zemích. Ty, jenž toto čteš, nemůžeš ovšem přetvořiti zemi, můžeš však přece svou trošku a více než dva haléře do Boží pokladnice světa vložit, když aspoň ve svém domě království Boží založíš. Dosud panuje krásný obyčej v některých našich krajinách, že v dobrých křesťanských rodinách visí na stěně obraz Ukřižovaného, který svrchu dolů na domáčí pohlíží. Co to asi znamená?

Kříž onen hlásá: »V tomto domě Kristus jest pánem a vládcem; vládně zde, a dle jeho rozkazu vše se v domě děje a řídí.« Kdyby jen tomu tak vždy bylo! Jako Kristus Pán ustanovil Petra svým náměstkem na zemi, tak také ty, milý hospodáři, máš býti jeho nástupcem, Petrem a hlavou v domě svém. Jako Petra ptá se Pán i tebe: »Šimone Petře, miluješ mne?« A ty odpovídáš: »Ano, Pane, ty víš, že tě miluji.« Pak praví tobě Pán: »Pasiž beránky mé, pasiž ovce mé!«

A kdo jsou, hospodáři nebo hospodyně, oni beránci a ovce tvého Spasitele, jež ty pásti máš? Jsou to tvé dítky, všichni u tebe sloužící, ano všichni, kteří tobě v domě tvém podřízení jsou. Tyto máš chrániti a pásti; chrániti, by do hříchu a neštěstí neupadli; a pásti, t. j. vésti, by byli dobře poučováni, by byli dobrých mravův a šlechetného, zbožného srdce. Mysli na to vždy, kdykoli ráno před Ukřižovaným svou ranní modlitbu konáš; měj každý den tuto rozmluvu s Ježíšem v otázkách i odpovědích a jedné dle toho každý den i každou noc, abys tak rodinu svou chránil a dobře vedl. Je to věc velikou a důležitou, rodinu chrániti a vésti, a máš-li Písmo svaté, najdi si u proroka Ezechiela hlavu 33. V této napsán jest důrazný pokyn, který úzkostí naplniti může každého duchovního správce i hospodáře; vzdýt i hospodář je správcem duší.

Stojí tam psáno: »I stalo se slovo Páně ke mně řkoucí: Synu lidský, mluv k synům lidu svého, a diš jim: Země, když uvedu na ni meč, a vezme-li lid země muže jednoho z nejposlednějších svých a ustanoví jej nad sebou strážným, a ten uzří-li meč přicházející na zemi, a zatroubí-li na troubu a zvěstuje lidu: uslyše pak, kdožkoli ten jest, zvuk trouby, a neopatřil by se, i přišel by meč, a vzal by jej. Krev jeho na hlavu jeho bude. Neboť zvuk trouby slyšel a neopatřil se, krev jeho na něm bude: pakli se ostřeže, duši svou zachová. Pakli by strážný uzřel meč přicházející a nezatroubil by na troubu, a lid by se neostříhl, a přišel by meč i vzal by z nich duši, ten zajisté v nepravosti své jat jest, ale krev jeho z ruky strážného vyhledávati budu. A tebe, synu lidský, ustanovil jsem strážným domu israelského. proto slyše z úst mých řeč, oznámíš jim ode mne. Když bych já řekl bezbožnému: Bezbožníče, smrti umřeš; a neřekl bys jemu, aby se bezbožný vystříhal cesty své, tu bezbožný pro nepravost svou umře, ale krve jeho z ruky tvé vyhledávati budu. Pakli by, když ty zvěstuješ bezbožnému, aby se obrátil od cest svých, on se neobrátil od cesty své, tu on pro nepravost svou umře, ty pak jsi vysvobodil duši svou. Protož ty, synu lidský, rci domu israelskému: Tak jste mluvili řkouce: Nepravosti naše a hříchové naši jsou na nás, a v nich my chřadneme, kterakž tedy budeme moci živi býti? Rci k nim: Život jsem já, praví Pán Bůh, nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil bezbožný od cesty své a živ byl. Obratěte se, obraťte se od cest svých nejhorších, a proč byste měli umřít, dome israelský? Ty tedy, synu lidský, řekni synům lidu svého: Spravedlnost spravedlivého nevysvobodí ho, v kterýžkoli den zhřeší, a bezbožnost bezbožného nebude škoditi jemu, v kterýžkoli den obrátí se od bezbožnosti své; a spravedlivý nebude moci živ býti ve spravedlnosti své, v kterýžkoli den zhřeší. Také řekl-li bych spravedlivému, že

životem živ bude, a on doufaje ve spravedlnost svou, činil by nepravost, všechny spravedlnosti jeho v zapomenutí dány budou, a pro tu nepravost svou, kterouž učinil, pro tu umře. Pakli bych řekl bezbožnému: Smrti umřeš, a on učinil by pokání od hříchu svého a činil by soud a spravedlnost a navrátil by základ ten bezbožný a vrátil by loupež a chodil by v přikázáních života, aniž by co činil ne-spravedlivého, životem živ bude a neumře. Žádní hříchové jeho, kterými zhrěšil, nebudou mu přičteny; protože soud a spravedlnost činí, životem živ bude.*

Myslím, že slova tato nepotřebují velkého výkladu, co asi znamenají. Kdo je třeba jen zběžně přečte, pozná jejich význam, byť sám pak se vymlouval a vytácel slovy: »Nechtěl jsem nic říkati, nechťl jsem napomínati, neboť jsem věděl, že to bude marno.« Božský Spasitel také dobře věděl, že u zrádce Jidáše marny budou všechny domluvy, marné všechno napomínání, že on půjde dál svou špatnou cestou, a přece jej Pán víc než jedenkrát napomínal a varoval.

Právě teď pěkná myšlenka mi napadá: Vstaň jednou v noci, když v domě vše pohříženo jest v tvrdý spánek, a vážným krokem jdi od postele k posteli (jdi však bos nebo v punčochách, abys nikoho nezbudil) a zastav se u každé postele, toto na mysli přemítaje:

»Představ si, duše má, že stojíš u hrobu svého dítěte (u dětí svých nejprve se zastav), jež dřímá již sen věčný, by až o dni posledního se probudilo. Kde by byla duše tohoto dítěte, kdyby již mrtvým bylo? Kolik je mu let? Snad teprve 2 neb 3 léta, anebo jest ještě mladší. Ty čisté, nevinné dítě, kdybys nespalo, nýbrž již mrtvé bylo, duše tvá spočívala by v lůně Božím, vznášejíc se a kochajíc v oblastech nebeských.« — Ach, dítě ráno se probudí a žítí bude snad ještě mnoho let. Co učiníš, otče a matko, aby toto dítě všech pohrom životních uchráněno zůstalo? Viz, jak hřích chystá se na dítě a rozličné útrapy životní. Jak docílíš, by dítě vždy duší dětinnou, věrnou a nábožnou, srdcem čistým a poslušným se honosilo, a to i v dobách, kdy schránka duše nesmrtelné, tělo, chřadnouti bude věkem. Věru mistrovské to umění, které vykonati na

zemi na dítkách svých rodiče jsou zavázáni. Když však rodiče na místě mistrovského kusu zkazí dítě svoje na duši, která těžkým hříchem poskvrněná hyne — jak nesnadno dovedou toho, by do nebe vpuštěni byli!

Kdo odpočívá vedle nejmenšího? Snad dítě jiné, sedmi-, desetileté. Kdyby toto mrtvé tu leželo, zda mohla by duše jeho vejíti tam, kam nic nečistého nevchází? Kdož to ví. Snad dítě již zlořečí, lže, hádá se rádo se svými sourozenci, snad již i bledá závist probouzí se v srdci jeho, když dítě jiné něčím jest obdařeno. Snad nerado se učí, raději hrajíc a skotačíc, snad neslušně se chová v kostele a nerado se modlí. Snad vzdorovitě jest k matce, neposlouchajíc na slovo, snad mlsné jest, takže nic před ním není jisto, co k jdlu jest. Tyto nectnosti jsou zlé símě, jež dítěti škodí a mnoho nepříjemností působí na tom i onom světě, jsou těžkou žalobou na vás, rodiče, jež čeká vás hned po smrti. Neboť, čím mladší jest dítě, tím více duše jeho závislá jest na rodičích, již zvláště za nectnosti jeho jsou zodpovědni. Hle, snad nebylo by právě dobře pro tebe, aby toto dítě tvoje bylo mrtvo, než ono žije a ráno zase ze sna procitne. Proto vážně zítra a vždy o to pečuj, bys z duše dítěte svého vykořenil plevel jeho neectností, dokud tento přilíš nezbujněl, a pokud duše mladá snadno se vyléčí z ran svých. Jak pečlivě matka ošetřuje nemocné své dítě, od lože jeho se nevzdalujíc, a všude pomoci a léku pro dítě hledajíc! A chorá duše dítěte hříšného vyžaduje péče a starostí snad menších?

Nyní zastav se u lože dítek větších, u lože osob služebných, tovaryšův a učeďníků. Znáš je a domyslíš se, jak asi obstála by duše jejich na věčnosti, kdyby Bohu uždálo se je k sobě povolati. Malé děti, malé starosti, velké děti, velké starosti. Ach, že častokrát mnohá ohavná nepravost vplížila se a kořeny zapustila v duších takových mladých lidí, mnozí z nich řádné a vytrvalé práci z daleka se vyhýbají, jak mnozí z nich vzdorovitě a urputně k rodičům se chovají, za poslušnost se hanbíce, jak nelaskavě a hrubě jednají s mladšími bratry a sestrami a o maličkých sourozencích tak mluví, jako kdyby tito práva neměli býti

na světě! Jak hněvivě často zlořečí, jak pýcha s hloupostí v jejich řečech se ob-
rážejí! Jak nešetně chová se k rodičům
dcera, když jí nových šatů k taneční
zábavě nechťejí koupiti, jak mnohdy vý-
rostek výdělků nechce rodičům dáti, řka :
»že prý na mladší děti vydělávati nebude,«
mnohý synáček a dceruška libují si
v zamilovaných pletkách a v jiných
zvycích nebezpečných.

Tot jsou zlé věci! Ty mi ovšem
odpověď: »Vždyť já jsem je mnohdy vy-
pískoval a napomenul, aby se polepšily,
leč vše jest marno.« Nedám ničeho na
tuto tvou výmluvu, jež podobá se větru
prach zdvihařícímu a šelestícímu v suchém
listí. Mají-li se lidé mladí opravdově po-
lepšiti, nutno jest, abys především ty byl
člověkem dokonalým: Opravdovost, zdr-
ženlivost, křesťanská statečnost a ná-
božnost mají tě ve všech okolnostech
života zdobiti, bys svým lidem zářil jako
vzor všech ctností. Rodičové na příklad,
kteří hněvu svého ukrotiti nedovedou,
jimž střídmost a křesťanská mírnost jsou
ctností neznámé, ti neteší se žádné váž-
nosti a moci, nemají v sobě nic králov-
ského, ač by měli býti v domě svém
takofka králi.

Jsou rodiny, kde nikdy otec dětí
nebije a nikdy neslyšeti v domě klení.
Když však promluví, a byť třeba jen
pohledem, každé slovo má svou váhu,
a děti neodolatelnou mocí uchváceny,
podrobují se vůli otcově. Zapotřebí jen,
aby otec a matka dokonale ovládali
vlastní tělo své a duši svou, aby nikdy
nedali se uchvátiti nemírnou zlostí, by
nikdy nevyslovili surových nadávek a
nehověli rozkošem tělesným: na takové
rodiče patří děti s posvátnou úctou a
ctí je jako živý obraz svatých.

Mnoho mohlo by se ještě přidati,
než nečiní-li se první, nemá příhodné
půdy ani ostatní, jako: opatrnost v přá-
telství, čtení nábožných knih, pilná práce
od rána do večera atd. Dvou však vy-
chovávacích prostředků nemohu pominouti,
a to jsou předně svaté svátosti.
Je s velikým prospěchem pro mladé lidi
a výtečnou methodou vychovávaci, když
jinoch a panna vedou se k tomu, by často
přijímali sv. svátosti — toť vlevá životní
sílu do duší jejich a chrání před hříchem
a prostopášnostmi zkaženého světa.

Než, jak můžeš toho od nich žádati,
když sám jen jednou za rok na zelený
čtvrtek s ostatní honoraci přistupuješ ke
stolu Páně a domníváš se, že dost pro
Boha jsi učinil? Častěji v roce ku stolu
Páně přistoupiti brání ti tak zvaný duch
času, jenž v nemilost pojal náboženství!
Druhý prostředek vychovávací jest ob-
sažen v tomto pravdivém příběhu.

Nábožná vdova měla asi 20letého
syna, jenž však žil zpustle a bezbožně.
Byl hrdý na svá studia (mnozí pyšní
bývají a hrdí na svou byt sebe více mělkou
vzdělanost) a mladická bujnost sváděla
ho ke hříchům. Všecky domluvy byly
marny, a nebohá matka utekla se k pro-
středku posledního, k pláči a modlitbě.
Jednou stěžovala si nábožnému jistému
biskupu, jenž potěšil ji slovy: »Buď dobré
mysli, ženo, bude snad jednou lépe,
neboť nemožno, aby syn tolika slzí za-
hynul.« A hle, matka dočkala se, že syn
její obrátil se k Bohu, stal se knězem,
ano i biskupem ve městě Hippo v Africe,
a jako světec a učitel církevní jest ctěn,
je to sv. Augustin. — Naučení, které
z příběhu plyne, jest jasné. Vždy bude
dosti synův a dcer nezdárných, ale mo-
dliti se možno také vždy, ve dne, v noci,
a Bůh náš dosud moci své nepozbyl nad
dušemi lidskými. Modli se jen statečně a
vroucně za syna nebo dceru, neboť Pán
Bůh náš jest příliš dobrotivý, a jistě
tebe v potřebách svých vyslyší.

Postav se konečně k loži své man-
želky nebo manžela. Vzpomeň si na
všecka pohoršení a mrzutosti, jimiž jsi
ji (jemu) v manželství vašem ublížil.
Představ si v mysli všechny hříchy,
k nimž manželku svou (manžela) jsi
svedl slovy neb příkladem. Zdaž jsi se
přičinil, abys chyby své manželky (man-
žela) vyhladil a odstranil, obezřele se
chovaje a Boha o to prose? A představ
si v mysli své, že (jeho) jejím strastem
pozemským a hříchům již jest konec,
ona (on) že zde před tebou ne spíci,
nýbrž (mrtev) mrtva leží! Vid', že smrt
manželky (manžela) hněla by tebe těžce,
zvláště když svědomí vyčítalo by tobě,
že jsi původcem mnoha strastí a hříchů
své družky (druha) v manželství! Hleď
tedy napravit, co se ještě napravit dá:
nahraď manželce své (manželu) minulé
strasti šetrností a přívětivostí! Všemož-

ným úsilím se vynasnaž, bys ji (jej) laskavou domluvou a příkladem nabádal k životu v pravdě křesťanskému a k častému přijímání sv. svátostí, pečuj horlivě, bys vyléčil nemoc její (jeho) duše. Jestli pak svědomí tvoje něco tajného ti radí, o čem já nic nevím, jednej dle jeho hlasu.

Do postele své se navrátiv, myslí si, že ležíš na loži smrtelném, že umíráš, že jsi umřel, a že kladou tělo tvoje do hrobu. V archivě Magdeburském jest uschován dopis od jistého faráře v Horn-hausech, jenž vypravuje: Brusič jistý v obci naší dotrpěl, a považován byl již několik hodin za mrtvého. Pak se ale probudil a ujišťoval, že nedobojoval svůj životní boj, a že ještě dva dny bude na živu. Tvrdil dále, že viděl před sebou v zápase smrtelném svůj celý život, se všemi hříchy, jichž se dopustil i s těmi, na něž dávno již zapomněl. Vše vznášelo se mu před očima jako přítomné, jako by se to právě odehrávalo. Dva dny na to zemřel.

Hle, milý čtenáři, po smrti každý zřítí bude jasně celý život svůj, nic však tu nedá se již změnit, a tak bude i s tebou. Proto projdi již nyní, jako kdybys umíral, dosavadní život svůj, jakýs žil. Hleď také před sebe k věčnosti, a poněvadž svědomí tvoje, předběžně zkoumajíc a rozhodujíc, vypravuje mnohdy člověku něco z budoucnosti a ze světa onoho, taž se ho: »Jaký byl by můj soud, a jaká věčnost, kdybys nyní mrtev byl?« A jistotně vznikly by v tobě myšlenky, které tak by tě znepokojily a trýznily, jako onen červ, o němž Spasitel dí, že nikdy neumírá a nikdy člověka trápiti neustává. Červ onen jasně by ti asi ukázal, že soud a věčnost tvá byla by

strašná. Proto křesťane milý, myslí si že jsi již zemřel a byl odsouzen, že však jsi z nesmírné milosti Boží obdržel lhůtu a právě nyní jsi se probudil z mrákot smrtelných! Toto uvažuj a dnes i po všechny dny pečuj, abys utěšeněji mohl zesnouti nežli teď. Tak smýšlej a jednej!

Kdybys byl tvým zpovědníkem, a ty byl ženou nebo mužem, který má rozum na pravém místě, snad bych ti uložil, abys každý měsíc (asi poslední den) obcházel dům svůj, a takové myšlenky a předsevzetí probouzel v srdci svém. Dojista všichni domácí by si toho všimli, že jsi se změnil a že něco zvláštního si ti přihodilo. Neboť byl bys mnohem vážnější než kdy jindy a káral bys a napomínal dítky a domácí tak důtklivě a dojmavě, že s udivením by všichni druh na druhu patřili s otázkou, co se to s tebou děje. To by vám však všem v domě prospěti mohlo k radostnému a slavnému zmrtvých vstání a ku šťastnému se shledání v království nebeském.

Kdybys však tímto způsobem u sebe a v domácnosti své zavedl království Boží, vykonal bys dílo před Bohem šlechetné a veliké, větší a záslušnější než byly všechny bitvy Bonapartovy, jež byly vlastně loupeží ve velkém. Buď pamětliv dobře, že denně se modlíš: »Přiď království tvé.« Vždyť byl bys jen prohnáným pokrytcem a fariseem, kdybys denně takto se modle ani prstem nehnul a se nepřičinil, aby království Boží přišlo do tvé duše, do tvého domu, do obce, do země a do celého světa. Měj se dobře a modliver se druhou prosbu hodně vroucně každý den a všemožně se přičiňuj o zdárný rozkvět království Božího zde na zemi!

(P. a.)

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

Hlava patnáctá.

Podivuhodné působení světce v Caravaku. Kapitola v Almadovaru. Přísný kající život. Založení kláštera v Malagu.

Celé Španělsko truchlilo nad úmrtím velké služebnice Boží, sv. Terezie, nejvíce však duchovní dcery její, ač i jim Pán v náhradu poručil sv. Jana z Kříže, jako druhou sv. Terezii. Duchem Božím naplněný světec, ačkoliv sám ztrátou sv. Terezie bolestně dotknut byl, dal si v pravdě otcovsky záležeti, aby dobré, zarmoucené řeholnice potěšil. Připomněl jim, že svatá jejich matka, jak možno se domnívati, krásnou korunu v zemi živých obdržela a nyní blaženě v Bohu odpocívá a mnohem více reformě svoji přímlovou prospěti může, než za života svého. Než nezapomněl též oné veliké pravdy, již sv. Augustin proslavil: že i nejsvětější život v očích Božích, jenž i na andělích poskvrny vidí, není zcela a úplně bez chyby — proto nařídil, aby ve všech klášterích reformy, jež již tehdy stály (16 ženských a 14 mužských), poskytnuta jí byla ona pomoc, kterou církev svatá svým věrným až i za hrob skýtá.

O kěz by celý svět, aneb alespoň katolici pochopili ono nezměrné štěstí a nevýslovnou milost »býti členem jedné pravé katolické církve«, království to Božího na zemi, která sice zde je založena, ale přece ani časem ani místem omezena není a sahá až vzhůru, ano i tam část svého údělu má, kde očisťují se občané její a pak bez poskvrny vcházejí v triumfu v říši vyvolenců. Jak útěchoplýnný jest pro umírající učení o očistci! Nebylo by hrozným pomyslení, že existuje pouze nebe a peklo, když každý z nás doznati musí, že žádné srdce lidské nemůže se vykázati onou čistotou, jaká se vyžaduje ku patření na Boha v kruhu blažených nebešťanů? Jakým balsámem je pro raněné srdce hříšníka víra v očistec, když pomyslí, že očekává nás soud, na němž činy naše světlem nad slunce jasnějším osvětleny budou, při němž i na našich ctnostech

a dokonalosti skvrny se objeví? Podivuhodně povznáší nás myšlenka, že i na onom světě je místo milosrdenství, kde pomáhá se ubohým, kteří ještě až na poslední peníz nezaplátili; že sv. Církev z pokladu svého duchovního mnoho obětuje, aby v lehkém hříchu zemřelým čas zkoušky ukrácen byl. Co tu mši sv., modliteb a kajících skutků!

Na nás jest za to Bohu děkovati, nikoliv však na duchovní bohatství a milosrdenství církve se spoléhati a lenosti v příčině spasení se oddati. Kdo se v životě o nebe nestará a ono namáhání, jež království Boží trpí, jiným po své smrti ponechává, v pravdě ten se velice sklame, neboť Bůh nebývá posmíván. Než vraťme se ku svému předmětu!

V době po úmrtí sv. Terezie dal světec mnohé důkazy vyššího osvětlení; jimž jej božská Velebnost v tak velké míře obmyslila. Chci jen jeden z nich uvést: Jedna řeholnice byla rozličnými pochybnostmi neobyčejně trýzněna. Myslíla, že nikdo jí kromě sv. Jana nemůže pomoci a proto odhodlala se mu psáti. Než však ještě počala, obdržela od světce dopis, v němž tak příhodně, tak pro duševní její stav potřebně bylo psáno, jakoby byla sama na vše se dříve tázala a nyní rady se jí dostalo. Psaní ukončeno bylo pamětihodnými slovy: »Jak dlouho má dcero, chcete býti na rukou někoho jiného nošena? Přál bych si vás viděti ve větší odloučenosti ducha a nespolehání na podporu lidskou, aby ani celé peklo nemohlo vás zastrášiti. K čemu jsou ty slzy, jež každého dne vyléváte? Jak mnoho času ztratila jste svým úzkostlivým přemýšlením, o němž se domníváte, že je dobré? Chcete-li mne o svých utrpeních zpraviti, jděte tam ku neposkvrněnému zrcadlu, k Synu věčného Otce; neboť tam vidím denně duši vaši a zajisté odtud odejde potěšena a nebude míti potřebu, aby u dveří ubohých lidí žebrala.«

Toto vyšší osvětlení bylo též prostředkem, jimž zničeny byly mnohé úklady zlého ducha. Několika mladým

novickám vnukl zlý duch myšlenku, že nebudou mít síly v tak přísném řádě vytrvati. Zdálo se jim, že nevyhnutelně musí podlehnouti. Jedné z nich, jež měla velmi citlivé srdce, vryla se tato myšlenka tak hluboko, že ustanovila se na tom — ač jí bylo vše přivětivě a potěšitelně vysvětlováno — z řádu vystoupiti. Sv. Jan, jenž toto zlo jasně prohlédl, ale také povážlivé následky takového kroku pro tak něžnou a slabou duši předvídal, řekl jí několik slov: »Má dcero, nechci vás nutiti, abyste proti své vůli řeholnici se stala, žádám vás pouze, byste zde ještě dva měsíce setrvala a to s tím myšlením, že chcete toto své pozdržení obětovati jako pokání za své hříchy. Když po uplynutí této lhůty uznáte za dobré odejiti, můžete to pak učiniti.« Svolila, ale čas udaný zdál se její duši, ve svět tažené, po svobodě vzdychající a nezkoušené strašně dlouhým. Poslední den se schyloval, radostně toužila po přicházejícím ránu svého osvobození. Však hle! Než ještě slunce nad horami pozemskými vystoupilo, vnořil se již paprsek světla z hory věčné do duše její; viděla jasně a zřetelně, že vše bylo léčkou zlého ducha, a do jaké propasti ji strhnouti chce. Uzarděna nad zpozdilou svou malomyslností, zakryla svůj obličej a srdečně oplakávala ztrátu času a dnů milosti, načež s neúnavnou horlivostí se přičiňovala, aby zanedbané dohonila. Když pak s milostí Toho, jenž dohořívajícího knotu nezhasíná, svatě sliby složila, svítila vždy všem příkladem dokonalé řeholnice. Po celý život vyznávala, že kromě Boha za vše děkuje P. Janovi.

Ještě pamětihodnější jest věc u jiné řeholnice téhož kláštera. Podobným pokusem jsouc trápena neměla té otevřenosti, ale hleděla nebezpečný stav svůj zakrýti velikou věrností v plnění vnějších věcí observance a učenlivostí pro vše, co jí představená nebo novicmistrová uložila. Tak zůstal její úmysl nepozorován. Však Bůh, jenž žádnou duši nechce mít ztracenou donutil ji konečně k tomu, že své duševní trápení P. Janovi z Kříže vyjevila. Ten jí pravil: »Nepochybujte o tom, milá dcero, že sv. profess skládati budete. Vy nevyjdete již z kláštera, Pán Bůh vám dá té mi-

losti býti dobrou řeholnicí.« Překvapena touto výpovědí, dozнала, že se úplně a docela přiči jejím dosavadnímu smýšlení. Světec, lépe ji znaje, než ona sama, vyložil jí pochopitelně, že vše jest jen dílem obrazotvornosti, a že ona v nitru své duše velmi stav řeholní miluje.

Pro nás pamětihodné z toho plyne naučení, že nejen v klášteře, ale i ve světě je velmi nutným duchovní vůdce a naše dětinná oddanost a upřímnost k němu. Ve všem může si člověk více důvěřovati, nežli v záležitosti svého vlastního nitra. Samoláska v nejjemnější podobě zakrývá duši temnotou a zakaluje nám jasný pohled na pravdu. Nic není tak plodným a zároveň strašným pramenem domýšlivosti a znemravnělosti, bludu a naruživosti, jako odměřené poznání sebe, převrácené sebevedení a sobě dostačitelnost. Ale ještě škodlivější a hanebnější je zdánlivá poslušnost, při níž člověk sice vše vůdci sděluje, co mu ku chvále i sebe menší přispívá, ale vše jiné, co by zkaženost jeho srdce prozrazovalo, pečlivě zamlčuje. Jenom pokora a pravda přivádějí člověka z vnitřního vězení ku pravému, ctnostnému životu.

V ten čas bylo celé Španělsko velkou neúrodou stíženo, vše z venkova utíkalo do měst, by zde záchrany před smrtí hladem našlo. Granada byla v brzkou těmito ubožáky vyhublých tvář a výrazu zápasícího se smrtí, bídáky vysílenými téměř přeplněna. Laskyplný sv. Jan při tomto srdce rozrývacím pohledu trpěl nevýslovně. Co měl činiti? V klášteře nebylo ani nejmenší zásoby. Stavba kláštera stála mnoho peněz a výlohy převyšovaly příjem.

Ale láska je vynalézava a najde cestu ku pomoci. Na úvěr svých ctností vypůjčil si světec obnos peněz, za něž obilí kázal koupiti a chudým rozdati. Pravá šlechetnost a něžnost jeho lásky osvědčila se v ten čas zvláště tím, že zrakem, jehož jenom křesťanská láska propůjčuje, vypátral práve nejvíce potřebné. o nichž to kdo nejméně tušil, rodiny totiž z vyššího stavu, které netroufajíce si k někomu se obrátiti, tu největší bídu trěly.

Takovým doručoval almužnu prostřednictvím dvou bratří, kteří ku vycházkám určení byli. Ačkoliv tento rok vydání daleko příjem převyšovala, nechybělo přece konventu čeho potřeboval, ale právě naopak, při dostavbě kláštera zbývala zásoba obilí. Požehnání Boží to bylo, které peníze i zásoby v rukou jejich rozmnožilo. Nemysleme však, že světec tím se spokojil, když časné bídě svých bližních ulevil, nikoliv; on použil ještě s větší horlivostí okolnosti této, aby lidu, dopuštěním Božím oťesenému a ku přijetí semene slova Božího připravenému, vyložil učení o trestající, ale také milosrdné ruce Boží, jež svízele dopouští jako pokání za hříchy spáchané, ale neopouští člověka litujícího. A tato vyšší útrpnost světcova těšila se šťastnému výsledku. Granada stala se druhým Ninive, ovšem s tím rozdílem, že Ninive zašlo, avšak Granada ještě po mnoha letech těšila se ovocem semene, jež sv. Jan zasel.

V ten rok svolal P. Hieronymus Gratian provinciální kapitolu do Almadovu, k níž i světec s průvodcím se odebral a shromážděným zde otcům světlo své neunavné horlivosti o obnově řádu zasvitnouti dal.

Po skončené kapitule odebral se

ještě k P. provinciálovi a zde hovořili většinou o klášteřích karmelitek. Nalézaly se totiž tu a tam jednotlivé řeholnice, jež se domnívaly, že jsou viděními omilostněny. P. Hieronymus, ač jinak muž vysokého rozumu, byl v té věci lehkověrným. Některé pak z nich často prodlévaly v hovorně a vypravovaly lidem světským o svých viděních, a tím domýšlivými a nadutými se staly. P. Jan upozornil s nelíbenou svou pokorou, jak nebezpečným je klam tento, jež zbožným osobám velice lichotí, a ukázal, jak málo prospívají řeholnicím rozprávky se světskými lidmi, za to ale jaké nenahraditelné škody jim působí. Srdce i duch vypráhne a celý vnitřní člověk ztrácí chuti ku v pravdě vnitřnímu životu a to tím více proto, že duše zapomíná častým vyléváním se na venek, na svoji sv. profesi. Jak může pak duch modlitby zde obstát? Jak může duše taková vždy větší čistoty srdce nabýti, útlosti svědomí si zachovati, věrnost ku plnění vnučení Božích si podržeti, spojení s Bohem požívat, když neskroceným jazykem duch i srdce na svobodu jsou puštěny? Když bez moudrého ostříhání jazyka, ani pravého křesťanského obcování nelze dojít, jak teprv při častém obcování se světem, dosáhne se vyšší dokonalosti?

(P. a.)

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Popis některých významnějších katedrál ve Španělsku.

Dvě země v Evropě byly šťastny, že nedotkly se jich převraty, které zle řádily v umění všeho druhu, zničivše vše, co mělo nějakou cenu uměleckou, a sice je to Itálie a Španělsko. Poloostrov pyrenejský již svou přirozenou polohou, docela oddělen mořem a příliš vzdálen od ostatní Evropy, mohl se vyvíjeti úplně svérázně, neboť nepřicházel do častého styku s jinými národy. Jakých nenahraditelných pokladů uměleckých zničily mimo Itálii a Španělsko ony dvě, v dějinách krvavým písmem zapsané události,

totiž reformace a revoluce; Německo, Anglie, Nizozemí a jiné země prodělaly reformaci, která si položila za cíl, zbořiti, se zemí srovnati všechny památky, vzpomínající na nenáviděné papežství. Kolik památek zničila nešťastná francouzská revoluce?

Z celé Evropy jest proto poměrně nejvíce středověkých církevních i světských památek doposud v Itálii a ve Španělsku; ovšem neunikly obě tyto země zrušení klášterův, ale i když stojí někde před nádherným kostelem vojenská stráž, přece lze se obyčejně dostat do vnitř.

Není ovšem možno zmíniti se ob-
šrnějším popisem o všech španělských
kathedrálech, jednak jsem jich všech
nezhlédl,) jednak bylo by jistě nanej-
výše zdouhavo a suchopárno vypočísti
jejich krásy, přednosti, jimiž se liší ve-
spolek a čím vyniká jedna nade druhou.
Proto zmíním se jen v krátkosti o ně-
kolika málo význačnějších, a sice o těch,
které utkví každému návštěvníku v pa-
měti pro nějakou obzvláštní památnost.
A konečně — jaký popis bez obrázků?

Španělové sami považují za nej-
památnější a nejvýznačnější z celé své
země následující čtyři kathedrály: sevilla-
skou, toledskou, kompostelskou a leon-
skou; mají toto přísloví:

Sevilla en grandezza,
Toledo en riqueza,
Compostella en fortaleza
Y Leon en sutileza.

To jest: Sevilla má největší, Toledo
nejbohatší, Kompostella nejpevnější a
Leon nejúhlednější kathedrálu. Na mne
učinila ze všech kathedrál španělských
největší dojem kordovská, proto počnu
s jejím popisem.

Najíti cestu ke kathedrále v Kor-
dově jest věru přetěžko, neboť hotely,
v nichž bydlivají cizinci, jsou blízko
nádraží v části města, která teprve v po-
sledních letech byla vystavena v moder-
ním, kasárnickém slohu. Kordova sama
uchovala si však vše, co jí zbylo z dob,
kdy ještě byla pod panstvím Maurů,¹⁾
vypadá jako z dalekého východu sem
přesazená květinka. Ulice jsou úzounké,
klikaté, plny zákoutí, rohů; do ulice jde
jen sem a tam některé okno, a to jest
hustě dřevěnou mříží zamříženo. Dlá-
ždění sestává z malých špičatých oblázků
řeky Guadalquiviru, který obtéká celé
město, jest věru uměním, když prochá-
zejíce městem nezlomíme si nohy.

Všechny domy jsou zavřeny, zdají
se býti neobydleny, u některých jest

¹⁾ Španělsko jest církevně rozděleno násle-
dovně: přimasem celého španělského království
jest arcibiskup v Toletě, pak jsou ještě arcibisku-
pové v Burgosu, Granadě, Santiagu di Compostella,
Seville, Tarragoně, Valencii a Valladolidu; kromě
těchto devíti arcibiskupů jsou ještě padesát tři
biskupství, jim podřízená; je tedy v celku ve
Španělsku 62 kathedrál.

²⁾ Maurové sluli mohamedánští obyvatelé
Španělska.

železná brána, již vidíme do překrásné
upraveného dvora (patios), v němž jest
uprostřed nádržka vody. Dvůr jedlážděný,
zdi jsou ozdobeny různobarevnými ci-
hlami, jimž zde říkají azulejos; kol do
kola jsou rozestaveny v hrncích paluzy
a jiné stromy jižního podnebí. Zde se-
dává večer ve chládku celá rodina, zde
také se přijímají návštěvy.

Protože kathedrála nemá žádné tak
vysoké věže, která by ukazovala cestu,
řídíme se jen směrem, který nám udali
v hotelu, a konečně po všelikém, ale
poučném a zajímavém bloudění stojíme
před nevysokou, neúhlednou zdí; upro-
střed ní jest věž, podobná Giraldě,¹⁾
která má nahoře na špičce sochu svatého
archanděla Michala. Kráčíme některou
z bran dovnitř a vstupujeme na velké
nádvoří, zvané de los Maranjós,²⁾ ob-
klopené ze dvou stran křížovou chodbou,
ozdobenou oblouky podkovitými a sloupky,
mezi nimi jsou lavičky; ku zdi, kterou
vcházíme, jsou přistaveny byty přísluš-
níků kostela a naproti stojí dům, ne-
vysoký, takže první dojem z nádvoří
je stíněný.

Uprostřed nádvoří, porostlého čet-
nými řadami zelených oranžníkův a roz-
čepejřených palem jest nádherná kašna,
kdež jest právě zástup černovlasých,
v pestrobarevné šatě oděných dívek,
čerpajících vodu. Dle tamějšího zvyku
jsou prostovlasy a má každá ve vlasech
buď karafiát anebo růži. Ovšem jak
zdejší způsob velí, nijak nespěchají, ale
laškují s lenochy, kteří stojíce anebo
sedíce v malebných skupinách v křížové
chodbě, odpočívají po práci, které vůbec
asi nekonali.

Ale nezdržujeme se dlouhým pozo-
rováním lidového života, nýbrž vkročíme
branou, vystavenou v oblouku podko-
vitým a nazvanou palmovou (puerta de
los Palmas) dovnitř. První dojem jest
přímou omamující, zdrcující. Stojíme
v celém lesu sloupů, nepřilíš daleko od
sebe postavených, ať se díváme vpřed
anebo vzad, v pravo nebo v levo, na
všechny strany zříme řady sloupů jakoby
do nekonečna. Obcházíme okolo hlavních
zdí, počítáme, že je tu šestatřicet lodí
podélných a devatenáct příčných, tedy

¹⁾ Giralda jest věž sevillašské kathedrály.

²⁾ Dvůr oranžníků.

v celku 55 lodí.¹⁾ Všechny sloupů jest 860. Stojíme vlastně v mohamedánské mešitě, proto správně nejmenují kordované svého stoličního kostela kathedrálou, ale mešitou (mezquita). Pochází z osmého století; mohamedáni měli ji za nejkrásnější ze všech mešit a byla jejich evropskou Mekou. Když křesťané roku 1236 dobyli Kordovy, učinili z mešity chrám, až roku 1523 připadl biskup na myšlenku vystavěti v ní katolickou kathedrálu. Jen tomuto nápadu děkujeme, že se nám vůbec něco z mešity zachovalo.

Kde jest jen malé místočko, jest nyní kaple, takže jest jich v celku na padesát, všech oltářů jest osmdesát pět; ale obcházejíce kolem hlavních zdí, nevidíme nikde hlavního oltáře a vůbec kathedrály. Až se trochu poohlédneme, najdeme ji. Jest vystavena uprostřed těchto čarokrásných sloupův, jichž část byla zbořena a vystaven místo nich veliký, jednolodní, katolickým názorům odpovídající kostel. Ale v něm se nijak nezdržujeme, vždyť vypadá jako jiné španělské kathedrály nejbohatšího slohu renesančního, ač by pro mnohé umělecké předměty zasluhoval větší pozornosti; vracíme se mimoděk do sloupův.

Jaká tu různá barvitost, jaká živost, jak rozdílné spracování, snad ani dvou sloupů nenajdeme, kteří by si byli podobní. Mají malou výšku (čtyř metrů), na hlavících stojí ještě jiný, nízký sloup, který jest opěrou dvojitému arabskému oblouku, ve způsobě podkovité. Střídání se kamene stavby, bílého a červeného, dodává celku zvláštně působného rázu.

Až doposud zachoval se z dob maurských mihráb,²⁾ který byl teprve roku 1816 náhodou při opravě odkryt.

Zdi tohoto čtyřstranného prostoru jsou plny nejskvostnějších mosaik a nápisů, mezi nimiž častěji se opakuje: la illah allah allah Muhamed rassoul allah, což znamená, není Boha kromě Boha a Mohamed jest jeho prorok. Bohatě vytesaný strop je z jednoho kusu mramoru; je to věru až báječně krásná práce, dokazující, jakými mistry byli Maurové; všimněme si jen na příklad záclony

u vchodu, zdá se býti z látky, ale zatím je z mramoru. Až doposud pozorujeme divně dojeti v mihrábu na dlázcze stopy od kolů vyznačů Mohamedových, kteří se dle předpisu své víry sedmkrát dokola všech zdí smýkali po kolenách. Mihráb jest nejnádhernější památka, která se uchovala z dob, kdy Maurové byly pány celého Španělska. Praktické zařízení jest v kordovské kathedrále, že kdo chce vše viděti, co tam mají památného a uměleckého, zaplatí poplatek dvou peset (asi naše koruna) a všude pak vše vysvětlí a všude provede. Ale nikde jinde ve Španělsku není tak nezvedené mládeže, jako v Kordově, nespokojí se s nadávkami, ale jde i dále.

Docela jiný dojem učiní na nás kathedrála v Seville, zasvěcená Panně Marii (de la Sede). Již všecek ráz tohoto města jest docela jiný; v Kordově vše chudičké, pusté, starožitné, kdybychom potkávali na ulici Arabů, věru bychom se ani nepodivili, vždyť by patřili do tohoto obrazu, celá úprava ulic, stavba domů jest Arabům vlastní, mnohdy připadá, jakoby snad jen na okamžik byli odešli Maurové zdejší, a lze každou chvíli očekávati jejich návrat; v Seville však živo, vše se veselí, všude plno žertů, bujné dovádivosti, všem obyvatelům jakoby koukalo z očí šelmovství. Jsou krásou svého města tak okouzleni, že mají pořekadlo: quien no ha visto Sevilla, no ha visto maravilla, což znamená: kdo neviděl Seville, neviděl zázraku.

Kathedrála sevillská jest na velkém náměstí, jest k ní ze všech stran přístup, stojí o samotě, nemá žádného ji sùzujícího sousedství; vévodí jí umělecky provedená Giralda³⁾ (věž), chloubou všech obyvatel, na níž jest zavěšeno v celku 36 zvonů, kterými se zvoní jinak než u nás; roztočí je totiž kolem své osy, hlahol jest však pro naše uši nejvýš nepřijemný. Velkým předdvorím kráčíme dovnitř; již z venku učiní obrovská, mnohými věžkami, sloupy, vikýři vyzdobená, v gotickém slohu vystavená budova mohutný dojem, který se ještě zvýší, když jsme vkročili dovnitř. Kathedrála

¹⁾ Celá mešita jest 195 m široká a 123 dlouhá.

²⁾ Mihráb jest výklenek ve zdi, směřující k Mekce, k němuž jsou mohamedáni při modlitbě obráceni, odpovídá asi našemu hlavnímu oltáři. Mihráb býval vždy co nejnádherněji vyzdoben.

³⁾ Jméno Giralda pochází od španělského slova girar, točiti se, neboť jest nahofe velká, při nejmenším větru se točící koule, na níž jest připevněna veliká, bronzová, pozlacená Sigura, představující víru.

má 93 velká, malbami ve skle vyzdobená okna, jest pětিলodní, k postranním lodím druží se ještě po dvou stranách celý věnec kapli, jichž jest 35, všech oltářů jest 83, takže jest vlastně 7 lodí.

Je to největší kathedrála z celého Španělska, a nejvelkolepější, nejbohatěji vyzdobená gotická stavba z celého křesťanského světa. Když se jen poněkud poohlédneme, zvoláme: toť opravdové museum všech odborů církevního umění; zde nutno užívali slov jen největšího nadšení. Ovšem není zdejší gotika dle našich názorův úplně a čistě slohová; kathedrála není tak vysoká, jak bychom dle jejích rozměrův očekávali, není v ní také tolik špičatých oblouků, štíhlých sloupův, ale má mnoho motivů renesančních, čímž však nijak nechceme říci, že by tím utrpěla její krása. Se stavbou nynější kathedrály se započalo roku 1401 a stavělo se až do r. 1519, a po celou tu dobu neužíval nikdo z jejích příslušníků svých příjmův, ale vše se darovalo stavbě; aby co nejvíce ušetřili, bydlili všichni dohromady v jednom domě a žili jako největší lakomci. Kde ve světě našli bychom podobné tolik hrdinné, sebezapírající a souhlasné obětavosti? Všechna čest těmto velikánům a vzorům lásky k umění, kteří se usnuli, že vystavějí »basiliku tak velikou a tak krásnou, aby jí nebylo nikde na světě podobné«, a slib tento užíval ve skutek.

Z jednotlivosti, do nichž se nemožno pouštět, jmenuji jen nádherný pomník Kristofa Kolumba, objevitele Ameriky, kapli s ostatky svatého Ferdinanda, 112 vzácných, uměleckých obrazů, z nichž je sedmáct od proslulého rodáka zdejšího Murilla.

Město Toledo leží sice ve středu Španělska, v blízkosti hlavního města Madridu, ale jest, dle slov cestovatele Wörmanna, »obrovské, pod širým nebem, na vysoké skalní planině vystavené museum starošpanělských dějin stavitelství.« Od daleka má sice pěknou polohu, neboť leží na strmém, vysokém kopci, jejíž omývá ze tří stran voda šumivé řeky Tajo (či Tacho). Kathedrála jest všechna zastavena, vchází se do ní překrásnou gotickou, křížovou chodbou: ani si nevšímáme přeskvostně umělecky vyzdobené brány a kráčíme dovnitř, kdež však

panuje přímo egyptská tma i za nejjasnějšího dne; až jí přivykneme, teprve se plní úžasu rozhlížíme. Jest pětिलodní, jako jinde i zde jsou přistaveny v postranních lodích kaplice; v jedné z nich jest hrobka arcibiskupská s významným nápisem: »Hic jacet pulvis, cinis et nihil,« to jest: zde leží prach, popel a nic; zdejší sloh gotický jest našemu pojmu příbuznější než v Seville. Ale jaký rozdíl mezi oběma městy! V Seville živo, veselo, zde smutek, zmalátnělost, trudnomyslnost, zádumčivost, jakoby vše plakalo nad ztracenou, zaniklou slávou dřívějšího hlavního města.

Ulice v Toledu jsou úzké a skoro všechny vedou do kopce. Okolí města jest kopcovité, ale nemá praždné zeleně, vše holé, nevlnité; Toledo patří k nej památnějším městům z celého světa, pro množství církevních budov a kostelů říká se mu španělský Řím.

Ve Španělsku oplývají tolikerym bohatstvím církevního umění, že mají velkolepé kathedrály nejen v městech, která buď bývala anebo jsou až doposud veliká a bohatá, nýbrž najdeme je i v městech malých, čítajících jen několik málo tisíc obyvatel, jako na příklad v Burgosu, Leonu, Kompostelle, Salamance a jinde. Zmíním se o nich jen krátce.

Perlou slohu gotického jsou kathedrály v Leoně a v Burgosu, obě v nejčistším slohu gotickém; věru těžko rozhodnouti, která jest krásnější. Burgoská jest velkolepější, mohutnější, rozsáhlejší, leonská něžnější, útlejší, lahodnější, či jak říkají Vídeňáci, chtějí li naznačiti, že jest něco obzvláště krásného, jest jako z cukru. Velkou předností leonské jest, že leží na velkém náměstí, jest uvnitř úplně světlá a byla teprve nedávno slohově oprava; jest v ní ještě všechno jako nové, neopotřeбенé. Burgoská je též úplně opravena, její hlavní fassada s dvěma mohutnými věžemi jest věru monumentální. Obě mají velkolepé křížové chodby v gotickém slohu. Obě lze nazvat pro krásu, již nelze vystihnouti popisem několika řádků »zázrakem a perlami«. O věžích kathedrály v Burgosu napsal kdosi v nadšení: »Podobají se svými nanejvyš půvabně a a přehlédně propracovanými ozdobami

vadušným stanům, které tam napjali v některý Boží Hod ku ozdobě této ojedinele krásné budovy.*

Kathedrála v Kompostelle je těžce přístupná. Ležít daleko ode všeho spojení, v horách, až u břehův Atlantického oceánu. Poloha celého města, jemuž vévodí mohutná, jako pevnost pevně vystavena kathedrála, jest čarokrásná. Jest opět pětিলodní, ve slohu gotickém, ale největší její památnost jest hrob svatého apoštola Jakuba Většího. Pohled z náměstí anebo z některého z okolních návrší jest na kathedrálu velkolepý.

Ale ustáňme již v popisu; rád bych se zmínil aspoň krátce ještě o jiných španělských kathedrálách, ale nemohu již déle unavovati laskavé čtenářstvo suchopárným popisem. Končím krátkou zmínkou o kathedrále ve hlavním městě v Madridě. V celku je tam asi osmnáct kostelů, z nichž jsou mnohé neúhledné, nepatrné; za kathedrálu používají doposud bývalého jesuitského kostela, za-

svěceného národnímu světcí národa španělského, svatému Isidorovi; jest ve slohu renesančním, a jak bývalo vůbec zvykem u řádu jesuitského, přenádherně vyzdoben.

Staví se však nová kathedrála, v bezprostředním sousedství paláce královského, a bude se jmenovati »Nuestra Señora de la Almudeno,« to jest: Naše Paní z Almudeny. Doposud jsou teprve dokončeny jen podzemní práce a dostoupeno výše několika málo metrův nad zemí. Dle plánův a výkresů bude tento chrám důstojný bratr všech ostatních španělských kathedrál. Mezi nejštědřejší podpůrce této stavby čítá se celá královská rodina, hlavně královna-matka, bývalá rakouská arcivévodkyně Kristina, která přispívá každoročně velkým peněžitým obnosem. Nejoblíbenějším ze všech madrických kostelů jest Marianský a poutní: basilika Panny Marie z Atochy, kdež je stále mnoho ctitelův Marianských, modlících se před milostným obrazem.

Ignát Zhděš.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

IV. Ve sněhu.

Již dávno — píše jistý farář v krajině protestantské — bylo léto se svou zelení a svými květy uplynulo, na jeho místo dostavila se zima. Silná, sněhová vánice byla v uplynulé noci, jak se po básnicku říká, zemi pokryla velkým, bílým rubášem. Tento básnický rubáš má však také své vady a nedostatky. Tu a tam je příliš nerovný a hrbolatý, a kupí se v mohutné a velmi nebasnické, sněhové pahrbky, které větrem dohromady smeteny, na polích a silnicích se do výše vypínají. Ano, ano, básníci a básničky dívají se okny své teplé světničky na všelost po básnicku, a zatím drsná skutečnost bývá velmi prosaická, t. j. velmi nepěkná, jednotvárná.

Drsná skutečnost! O běda, zítra je neděle a ve filialní osadě, 10 km vzdálené, mají se o půl 12 hod. konati

slavné služby Boží. Mimo to čekají tam dvě dítky na přijetí křtu sv., a jedna mrtvola má býti pohřbena. Těžké to postavení! Projedeme zítra nakupený sních saněmi? Tato otázka nás znepokojuje. Saně jsou objednány na 9 hodin, po ranní mši sv. farní.

Následujícího dne z rána dívám se smutně na zasněžené cesty. V té objeví se na faře zdejší polesný, kterého jsem byl pozval, aby jel s námi. Drže dohrořivající doutník mezi druhým a třetím prstem pravé ruky, levou pak rukou kroutě si své rezavé kníry, praví: »Dobrý den, pane faráři, mám za to, že není možná, abychom sněhem projeli. Majitel saní tvrdí právě totéž. Byl již silnici prohlédl.« — »Ale pane polesný, my musíme skrz! Pomyslete si jenom mrtvolu, která se má pochovati. Vy, jakožto stará vojna, měl byste si před-

staviti, jakoby se mělo hnáti útokem na nepřátelské vojsko. Tu byste nesměl říci: „není možná“, nýbrž naopak musil byste zvolati: „soudruhově vzhůru na ně, vzhůru v před!“ — „Inu ovšem,“ odpovídá pantáta polesný, „uvidíme, co se dá dělat,“ a odfukuje celé mraky ze svého doutníku.

Saně se dostavily, a s nimi i jejich majitel. „Pane faráři,“ praví, „zůstaňte doma. Na silnici leží sněhu na metry vysoko.“ Slova jeho nejsou ovšem povzbuzující a pantáta polesný bručí: „Vždyť jsem to povídal.“ Já však nedávám se odstrašiti a poukazuji opět a opět na to, jak cesta nutná jest. Majitel saní pokrčil konečně rameny a minil, abych to tedy zkusil.

Cestovní tašku hodil jsem do vozu, a vsedl tamtéž s naším učitelem, nerozlučným to mým druhem na takových apoštolských cestách, a s pantátou myslivcem. Majitel sám, vstřev ruce do kapes odešel, a vozka zamlaskal na konika, do vozu zapřaženého. Mohutný strk — a již jedeme. Sotva jsme však ujeli asi třicet kroků, zapadl kůň do hlubokého sněhu. Pantátovi a vozkovi podařilo se pomoci koni zase na nohy. Zdlouha a pomalu dostali jsme se za město. Tam však bylo již dře konec. Příšerné hradby sněhové leží před námi. Kůň běží po břichu v „rubáši“. Pokouše se dostat se na nohy, padá na zem, a může teprv tehdy se postavit na nohy, až byl vypřažen.

Stojíme tu nevědouce si rady. Nardarmo pátráme po nějakém průchodu. Pantáta polesný škodolibě se usmívá. „Neřekl jsem,“ povídá, „že to není možno?“ „Ano měl jste pravdu,“ pravíme s učitelem, „bohužel!“ Konáme krátkou válečnou poradou. Výsledek její zní: nic naplat, musíme skrz, byť bychom si i zajeli. Vozku pošleme domů aby přistrojil dva silné koně. Pantáta myslivec jede s ním k majiteli saní, aby věc vyjednal. Já a učitel vracíme se domů, abychom zatím vypili šálek kávy. Na službu Boží bychom beztoho přijeli pozdě. Kdežto bychom totiž za příznivých okolností již za hodinu byli bývali na místě, budeme nyní potřebovat aspoň tři hodiny.

O 10 hodinách jsme konečně na jízdu připraveni. Zahaleni v teplé houně,

beranice stáhnuty na uši, jedeme údolím. Zatím začíná zase padati sníh a nepřestává padati po celou cestu. Na našem oděvu tvoří se sněhová přikrývka a musíme ji často setřásati. S hustého vousu pantátova visí dolů rampouchy, které se stále prodlužují a majiteli vzezření polárního medvěda dodávají.

S počátku jde to pomalu. Všude sníh a zase sněh, hradba sněhová vedle hradby, byť i nebyly tak vysoké, jako na cestě, kterou jsme ponejprv jeli. Čím hlouběji vjíždíme do údolí, tím více jich ubývá. Čas si krátíme pozorujíc zasněženou krajinu, žerty a — mlčíce. Pantáta vypravuje své zkušenosti z vojenského života, učitel líčí kterak jeho nebožka babička jedenkrát koláče posypala hořkou solí namísto cukru. Ta dobrá žena! K tomu pokoujeme po přestávkách z krátké dýmky.

Časem jedeme také okolo lidských přibytků. Za okny dívají se za námi zvědavé obličejce. Venku není viděti nikoho. A kdo by také v takový nečas chodil na silnici, když nemusí? Nedaleko cíle naší jízdy potkává nás několik žen. Dívají se na nás velkýma očima, vyhubají saním a — již sedí pěkně ve sněhu. Mý se ovšem nemůžeme ubrániti úsměvu, těšíme se však myšlenkou, že nadobrovolné ono posezení nebude trvati dlouho.

Dále! konečně u cíle! Jest jedna hodina společně. U kostela se dovidáme, že lidé až do poledne na náš příchod čekali, potom však domů se vrátili. Čest budiž statným katolíkům, kteří tak dlouho čekali, aby mši sv. mohli býti přítomni. Jejich dobrá vůle byla jim jistě tentokrát připočtena za zásluhu, jakoby to byl býval dobrý skutek. Nyní bylo na řadě pochovati mrtvolu. Na štěstí nebyl dům nebožtíkův daleko od kostela. Poslali jsme tam saně, aby mrtvého dovezli, já pak zatím oblékal jsem se v bohoslužebná roucha.

Právě se saně vrátily. Rakev je na nich položena na přič, a příbuzní sedí vedle, nosiči pak a ostatní účastníci jdou pěšky. Doprovázím smuteční průvod ke hřbitovu. Cesta tam je rovně zasněžena. O úvozu ani potůčky. U dveří hřbitovních složí se rakev se saní a zanáší se do umrlčí síně, kde se vykropí. Potom se jde tiše ke hrobu. Avšak kde vlastně

hrob je? Všude sám sníh. Hrobaře není viděti. Konečně zpozorovali jsme rukověť lopaty, kterou byl zarazil do vyhozené země. Pohřební průvod běže se nyní směrem k lopatě. Hrob je pln sněhu. Nosiči spouštějí rakev do zasněžené jámy, pohřební obřady se vykonaly a obvyklé modlitby odříkaly. Odpočívají v pokoji! —

Potom vracíme se do kostela, kam byli zatím přinesli jednoho ze křtěnců, oznámivše můj příchod rodičům. Druhý, jehož rodný dům byl od kostela příliš daleko, nemohl býti přinesen. Tedy do bytu! Vsedneme na saně a jedeme tam, abychom nového úda přijali do Církve. Rodičové ovšem žasnou, nad neočekávanou návštěvou. Už na nás nepočítali. Kmotr je však dosud přítomen; sedí s domácími pohodlně u kávy. Radujeme se, že konečně jednou můžeme své promrzlé, třesoucí se údy ohřátí, a v zatopené jizbě si poněkud odpočinouti. Rozumí se ovšem, že také musíme několik kolíků kávy zmařit.

Káva a teplo jdou nám k duhu. Na oběd neměli jsme času; jaký div, že dostavil se záhy hlad. Když jsme si byli odpočinuli, byl křest. Po křtu nezbyvalo nám mnoho času, neboť cesty jsou po tmě nejistý. Zpět tedy do sněhu! U blízkého hostince dovidáme se, že jakési saně jely po silnici před námi. Toutéž cestou jedeme i my nyní domů. Silnice je větším dílem již upravena. Kde se však na silnici dosud kupí sněhové pahorky, objíždíme je a jedeme po polích. Na nejhorších místech byly pilné ruce sněhové vrcholy lopatami skopaly a snesly. Jde to sice na takových místech těžko, ale jde to přec. Vzhůru, dolů, ze strany na stranu. Ačkoli jezdíme sem a tam, přicházíme domů přece dříve, jako kdybychom byli toutéž cestou se vraceli, kterou jsme přijeli. Večer jsme konečně doma, unaveni, vysileni, ale zdraví. Má stará matička vystála o mne dosti strachu a modlila se za mne o šťastný návrat. Či mohla by matka na své jediné dítko zapomenouti?

»Zajímavá byla ta cesta přec«, míní učitel. »Nikdy na ni nezapomenu.« odpovídá pantáta polesný, a hladí si zase své kníry. »A bylo to přece možno, není-liž pravda?« šúpl jsem já. »Hm,« zabručel pantáta. »dobrou noc!«

V. Na ostrově Ukereve.

Na velkém jezeře středoafričském, řečeném Viktoria-Nyanza, rozkládá se ostrov Ukereve. Valná jeho část je pokryta nádherným pralesem. Vnitřek ostrova není obydlen, ježto černoší všecy své osady postavili na březích jezera. Proto rostlinstvo tam nadmíru bujně roste. Pohled na skvostné ty lesy je skutečně okouzlující.

Čím krásnější však je pohled na prales, tím méně však příjemno jest, bydliti na blízku něho, anebo dokonce v jeho houštinách cestovati. Velké množství dravých zvířat vyhledává si v temném jeho stínu své brlohy. Lvů tam není sice žádných, ale za to tím více levhardů, pardalů, nosorožců, slonů a zvláště hyen.

Černoší podnikají časem honby na divokou lesní zvěř. Způsob honby je zajímavý. Král dle nejprve po všech osadách oznámiti, kdy honba nastane, kde a co se bude lovit. Tato honba je vlastně divokou štvanicí, při které na sta lidí najednou z rozličných stran na zvěř se vrhá. Jakmile se dá znamení, chopí se každý luku a šípu, a za ohlušujícího křiku ženou se všichni vpřed. Honba děje se nicméně podle jistých pravidel honebních, kterých je tolik, že by se ani do objemné knihy nevešly. Každému lovcí vyrčen jest jistý úkol, který musí provést. Podle účastenství, jaké kdo má na honbě, řídí se i kořist. Někteří střelci dostanou maso, jiní kůži, a opět jiní rohy. Přes to není beze svárů a ržnic, a nejednou bývá honebním zákonem pěst silnějšího.

Obyčeje černochů nepřipouštějí lovu na slony a nosorožce. Tito tlustokožci mohou proto podle libosti sady pustošiti, a svými mohutnými tlapami, které obrovským kladivům se podobají, všecko zdupati, byť i to několik černošských hlav bylo. Sotva před 14 dny napadlo několika slonům, v naší zelinářské zahradě si zatančiti, tak že po našem zeli a salátě ani lístečku nezbylo. Přes to bylo zapovězeno, na ně střeliti. Tak náležíme tedy, chtěj nechtěj, africkému spolku na ochranu zvířat, aneb aspoň na ochranu tlustokožců. Jaká to čest!

V pralese ostrova žijí také obrovští hadové. V bujném rostlinstvu nalézají totiž dostatečné skrýše, neboť stromy

dosahují obrovské výše a tráva vyrůstá často několik metrů vysoko.

Za pralesem protírá se močál. O, těch afrických močálů! Voda černá a hustá, dráždivá k vrhnutí, bláto řídké a mazlavé. Cest a brodů zde není. Nezbyvá, než močalem tam se přebrodit, kde se zdá být méně nebezpečným. Člověk zavře oči a kráčí statečně ku předu. Jak potom vypadá, lze pouze naznačiti, nikoli však popsati. Na každý způsob však nehodí se ani ke dvoru, ani do salonu. a mnohý nadutý evropský hejsek by se zde důkladně ze své vypínivosti vyléčil. Na štěstí není v těchto močálech žádných krokodílů, ježto by se v této mazavé hmotě nemohli pohybovat, takže se člověk může klidně bahnem brodit. Toliko láska k nesmrtelným duším nám dodává odvahy k takovému pochodu, neboť na druhé straně leží velké a krásné černošské vesnice, kde slovo Boží hlásati můžeme.

Nejnebezpečnější jsou zde hadi, zvláště velicí. Dospělým nemohou sice mnoho uškoditi, za to však mohou děti snadno pohltnuti. Přes to mají černoši, i nejsilnější mužové, před hady neobyčejný strach, a mimo to je i pověrečně uctívají. Tak na př. nikdy jich nezabijí. Když jsme sem přišli, horlili jsme ihned proti této pošetilé pověře, a slíbili jsme černošům, kteří by nám hady přinesli,

odměnu. Po několika týhodnů byl potom dvůr stanice plný hadů, které byli černoši pevně na stromy přivázali, a kteří pak od nás byli postříleni. Černoši vzali od nás odměnu, ale hned na to zmizeli, jakoby přece jenom celé věci nedůvěřovali.

Také na cestách nalézáme tu a tam obrovské hady na stromy přivázané. To znamená, že černoš, který je chytí, netroufal si je zabít, a že to ponechal nám. Takovým způsobem zahubili jsme v krátkém čase velké množství hadů.

Bohužel nejsou dosud zničeni všichni. Ještě nedávno bylo na blízku našeho domu malé dítě jedním z těchto netvorů pohlceno. Byli jsme rychle voláni na pomoc a pospíšili jsme na místo neštěstí, seč jsme mohli. Had ležel v rákosí v celé délce natažen, a požíral svou nešťastnou oběť. Jedna rána z ručnice, a zvíře se zatřásko, zůstalo pak nepohnuté ležeti. Bylo mrtvo. Rozřízli jsme je ihned a našli dítě docela neporušeno v jeho břiše; bylo však udušeno. Had pohlceje totiž svou kořist celou a rozdrucuje ji pak znenáhla svými mohutnými kruhy.

Tak vedeme tedy prozatím válku s hady a přispíváme aspoň částečně ke blahu lidstva. Ostatně Evropanům není asi volno u srdce, slyší-li takové příšerné příhody!

Vznešený cíl lidského života.

Ó kterak člověk života cíl má vznešený, má on věčně s Bohem býti v nebi blažený, Bůh člověka ve své lásce stvořil pro sebe, chce ho přijmout jedenkrát k sobě do nebe.

Pro Boha jest lidské srdce Bohem stvořeno, nikdy nebude úplně uspokojeno, dokud nespočítne v Bohu, Stvořiteli svém, v nebi oblaženo bude věčným pokojem.

Nebe však si musí člověk dítv zasloužiti, v životě svém Bohu svému věrně sloužiti, plnit Boží přikázání, Boha milovat, ctnostně žít a všeho hříchu vždy se varovat.

Však mnoho jest lidí, kteří toho nedbají, o Boha, o nebe pranic se nestarají, Božích jak by nebylo pro ně přikázání, hřeší, Boha urážejí tak bez ustání.

Pro takové lidi není nebe stvořeno, ale hrozné peklo pro ně je připraveno, tam je, když zde nepolepí života svého, odsoudí hlas Boha, Soudce spravedlivého.

Naše však buď v životě po nebi snažení, ať tam věčně býti můžem s Bohem blažení, Bohu služme od mladosti své až ku hrobu, neklesejme nikdy ve hřích, dábla v porobu.

F. Vrdtil.

Různé zprávy.

Naši vojáci námořní v Jerusalemě.

Je zvykem, že časem podniká válečné loďstvo všech národů delší cesty, jednak k vůli výcviku, jednak aby cizí národové se o něm též něco dozvěděli. V letošim jaře vypravilo se několik našich válečných lodí na plavbu po Středozemním moři, při čemž dopluli též do Jaffy. Mistoadmirál Lucian z Zieglerů určil, že poputují, kdo nebude mít služby, na pout do Jerusalema. Vydal se tedy na pout v čele 46 důstojníků a 120 námořníků. Šli jako praví poutníci z nádraží pěšky do chrámu Božího Hrobu, kdež všichni vykonali svou pobožnost. Mistoadmirál byl tak dojat, že když se po delší modlitbě pozvedl, vzpomínaje na nejdražší smrt Kristovu, utíral si slzy, bez ostychu přede vším důstojnictvem i mužstvem. Při společném obědě pak tvrdil, že si váží této pouti více, nežli všech pokladů celého světa. Všichni důstojníci i mužstvo šli ku sv. zpovědi a v neděli přijali všichni, majíce v čele svého mistoadmirála Tělo Páně. V pondělí ráno vykonali všichni křížovou cestu oděni v parádní své uniformy, veřejně kráčejíce ulicemi jerusalemskými, kudy šel kdysi s křížem Kristus, k velikému udivení přečetných Turků, židů a křesťanů, kteří se přišli na toto neobyčejné divadlo podívat. Po křížové cestě šli do patriarchálního kostela, kde sloužil patriarcha slavnou mši svatou. Patriarcha sám se vyjádřil, že byl pohledem na zbožnost rakouských válečných námořníků unešen. To prý nebyli ani vojáci, ale seminaristé. Tato návštěva nebude také v Jerusalemě tak brzy zapomenuta, však bylo přijetí jejich také nadšené. Všecka čest těmto statečným vojínům-námořníkům, neboť patří dnes k tomu nemenší zmužlost, přijmouti veřejně chléb Páně, jako státi před nepřitelem.

Katolické missie. Kongregace propagandy v Římě, již jsou podřízeny všechny missie, vydala spis o více než

tisíci stranách, v němž se jedná o pokroku katolických missií od roku 1901. Tehdy bylo v missiích tomuto ústavu podřízených 25-85 mil. katolíků, koncem roku 1906 bylo jich 30,619.798. Nejvíce vzrostl počet katolíků v Africe, kdež jich bylo r. 1901 jen 502.282, koncem roku 1906 bylo jich však 845.739 duší.

Císař německý a benediktini.

V zimě loňského roku byl německý císař Vilém II. několik dní hostem v Donau-eschingen, kde byly uspořádány velké hony knížetem Fürstenbergem. Nedaleko odtud je benediktinské arcipatství beuronské, mateřský klášter mnoha jiných. Arcipat byl právě v Itálii a proto šel do zámku beuronský převor, aby učinil poklonu císaři Vilémovi. Císař pozval ho k hostině a skoro výlučně pak jen s ním mluvil, hlavně o klášteře na Monte Cassino, o Maria-Laach a o uměních, jež benediktini pěstují. Císař měl stále na šňůře okolo krku zavěšenu medaili sv. Benedikta, která je mu dle všeho asi velmi milá a vzácná. Převor byl pak milostivě propuštěn a ujištěn další přízní mocnářovou pro všechny benediktiny a jejich kláštery.

Nový překlad Písma svatého. Svátý Otec Pius X. zaslal list opatovi-primasovi benediktinův a uložil mu, aby činil se svými mnichy přípravy pro nový a správnější překlad Písma svatého. Učenci tohoto věhlasného řádu dali se již do této obtížné práce.

Rozluha manželská. Statistický úřad v Novém Yorku vydal brošuru o rozvodu manželském v severoamerických Státech za posledních dvacet let, která způsobila všude hrozný rozruch. Z ní vysvítá, že bylo v tomto čase uskutečněno milion rozvodů. Účel spisku jest upozorniti, jaké zhoubné následky má rozluha manželská a co možná přísnými zákony ji znesnadniti. A u nás se pro ni mnozí rozháňují!

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Z Král. Dvora. Vtělě díky vzdávám božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby v nebezpečení ztráty majetku a posdělji za šťastný výsledek v úřední záležitosti. *F. Š.*

Od Opavy. Tisícérě díky vzdávám Panně Marii Matce dobré rady za vyslyšení prosby o uzdravení mé matky z těžké nemoci. *K. Š.*

Z diecése olomoucké. Vzdávám tímto srdečné díky Panně Marii a sv. Antonínu za vyslyšení jisté prosby. *A. F.*

Z Bohuňovic. Plně slib svůj, vzdávám nejvroucenější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejblahoslavenější neposkvrněné Panně Marii a všem svatým za uzdravení mé matky z těžké nemoci

a za milosti, jichž se mi tak hojně dostalo. Bohu díky! *A. Š.*

Z Kvasic. Radostně plním svůj úmínek a uveřejňuji svůj vtělý dík nejsv. Srdci Páně za uzdravení dvouleté, těžké nervové choroby. *Fr. O.*

Z Jicína. Školské sestry de Notre Dame děkují božskému Srdci Páně a bolestné Matičce za vyvážnutí z těžké nemoci.

Z Prahy. Nejvroucenější díky vzdává nejsvětější Trojici, nejsvětější Královně všech svatých, sv. Josefu, sv. Janu Nep., sv. Florianu a všem svatým stará služebná z Prahy, churavá, za obdržanou žádanou milost vydatné pomoci.

Barbora H.

Lurdské jubileum.

(Hlavní úmysl.)

Významný je tento rok pro všechny ctitele Marianské, jmenovitě pro ty kteří již po třikrát putovali na ono světoznámé místo, které je tak omilostněno Prozřetelností Boží. Slavíme totiž letos 50letou památku, co se nejsvětější Panna Maria zjevila v Lurdech, malém městečku na francouzsko-španělských hranicích, v horách Pyrenejských. Roku 1858 dne 11. února zjevila se nejsv. Panna dívka 12letá na břehu řeky Gavu v jedné jeskyni skal massabielských. Paní nebeské krásy, vznešená a přece milá, v rouchu bílém a pasem barvy světlomodré opásaná okolo beder, v rukou držíc růženec, tvář i oči majíc k nebi obrácené. Děvče vidouc toto nebeské zjevení, padlo na kolena a modlilo se růženec. Když dokončila modlitbu, zjevení zmizelo. Potom se ještě zjevila Paní nebeská 17krát, a to vždy většinu zástupu lidu, který se k jeskyni zjevení scházel ze zvědavosti i z pobožnosti. Dne 25. března, na slavnost Zvěstování Panny Marie konečně na otázku děvčete: „Kdo jsi, o Paní?“ odpovědělo zjevení nebeské: „Já jsem neposkvrněné Početí!“ A dne 16. července, na slavnost Panny Marie Karmelské naposledy dotkla se její noha skal massabielských. A těchto velikých událostí slavíme letos 50letou památku. Přes všechny překážky se strany úřadů a jiných lidí, přece zvítězilo zjevení nebeské a vítězí dosud nesčetnými zázračnými uzdraveními nemocných na těle i na duši. A od té doby putují tisíce a tisíce zbožných lidí na místo památné a posvěcené přítomností samé Matky nebeské.

Nad skálou s jeskyní postavena basilika nádherná a posvěcená roku 1876; téhož roku korunována socha P. Marie; roku 1883 položen základní kámen ku chrámu svatého růžence a slaveno první jubileum zjevení se Panny Marie; roku 1889 a 1901 byla tato basilika posvěcena a konsekrována. Toť všechno nezapomenutelné slavnosti a osvědčení víry a zbožnosti. Protož letošní rok jubilejní měl by překonat všechna ta léta minulá slavnostmi od 11. února 1908 do 11. února 1909 a tisíce tisícův poutníkův at zavítá v tomto jubilejním roce na zázračné místo v Lurdech. Pravíme zázračné, poněvadž se zde skutečně vyplňuje, co psáno ve svatém evangeliu: „Slepí vidí, hluchí slyší, němí mluví, kulhaví chodí, nemocní se uzdravují posvátnou koupelí zázračného pramene,

jenž při zjevení se Panny Marie v jeskyni vytrysknul ze skály.“ Tento rok shromáždí se jistě národové všech dílů světa u posvátné jeskyně a v basilikách Lurdských, aby uctili tu, kteráž pravila o sobě: „Já jsem neposkvrněné Početí!“

Ti pak, kteří nemohou tak dalekou vykonati pouť až do Lurd, nechať oslaví jubileum toto doma Máme tolik krásných svatyní Mariánských v naší vlasti, kdež taž nejsv. Panna ráda vyslyší stesky naše a přispěje svým věrným ku pomoci. Protož v tomto jubilejním roce měly by zvláště konati se poutě slavné na posvátná naše místa poutní.

Dnové 11. února, 25. března a 16. července měly by býti zvláštním způsobem oslaveny v každém chrámu, kde mají oltář nebo sochu Panny Marie Lurdské, slavnějšími službami Božími a pobožnostmi ctitelů Mariánských. Potřebujeme velice přímluvy nejsv. Panny v době naší tak nepřátelské naší svaté víře. Prosme tedy nejsv. Pannu, ať ukáže moc svou jako pomocnice naše, jako ji ukazuje v Lurdech. Též by mohly dnové památní oslaveny býti hojným přijetím svatých svátostí se strany věřících. Druzinám Mariánským, ústavům, bratrstvům a všem nábožným spolkům naskýtá se tu krásná příležitost osvědčiti svou víru, důvěru a úctu k nejsvětější Panně. Není, myslím, ani jedné rodiny křesťanské, kde by neměli sošku nebo obraz Panny Marie Lurdské! Jak vhodná to příležitost v tomto jubilejním roce konati domácí pobožnosti, na př. svatý růženec každodenně ke cti a chvále Panny Marie Lurdské, kteráž s růžencem v rukou se zjevila a tím na jevo dala, jak milá jest jí tato modlitba. Kazatelé mohou v kázáních svých v tomto jubilejním roce poučovati věřící lid a povzbuzovati ku větší lásce a úctě nejsv. Panny, která tolik již dobrodiní všem lidem byla prokázala a dosud prokazuje. Všem pak ctitelům Mariánským buďž tento rok osvětlením a povzbuzením ku větší horlivosti v dobrých skutcích, v pobožnostech, osvědčením svaté víry, úcty k nejsvětější Panně, oddanosti ke svaté Stoliči římské a k věrnosti našemu vznešenému jubilantu císaři a králi Františku Josefu I.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu za důstojnou oslavu zjevení se Panny Marie v Lurdech po všem světě a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati všemožně toto jubileum mariánské.

Úmysl v březnu: Missie farní.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII

Vychází počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1908.

My kážeme Krista ukřižovaného, židům zajisté pohoršení, národům pak bláznovství, ale týmž povoláním židům i Řekům Krista Boží moc a Boží moudrost. (Korint. sv. Pavel.) — Milosrdenství a pravda potkaly se, spravedlnost a pokoj políbily se. (Žalm 84.)

HOŘKÝ KALICH UTRPENÍ.

Ježíše Krista kdo chce vždy mít
v životě za svého soudruha,
hořký kalich s Ním též musí pít,
utrpení snášet přetuhá.

Kdo však vyhýbá se utrpení,
s Kristem hořký kalich nechce pít,
ten nikdy též Kristu milým není,
On jej nechce za soudruha mít.

Hořký kalich utrpení všeho
proto každý z nás horlivě pij,
až na dno vyprázdni obsah jeho,
trpčlivě v utrpení žij.

Potom Ježíš Kristus dozajista
v životě nám bude soudruhem,
a v nebeská nás uvede místa,
po utrpení tom přetuhém.

Hořký kalich časných utrpení;
jež pijem v životě pozemském,
v pohár věčné slasti nám se změní
a Boha v království nebeském.

P. Vrdil.

Z NÁSLEDUÁNÍ KRISTA.

Sláva člověku dobrého
jest dobré svědomí jeho.

Dobré svědomí hled mítí,
pak v radosti budeš žítí.

Dobré svědomí moc snese
a v zármátku raduje se.

Zlé svědomí vždy se bojí,
ve stálém je nepokoji.

Sladce odpočívát budeš.
srdcem kárán když nebudeš.

Hleď něco dobrého konat,
budeš v srdci se radovat.

Lidé, kteří zlé konají,
pravé radosti neznají

Že pokoje bezbožníci
nemají, Pán ráčil říci.

„Jsměť v pokoji!“ byť tvrdili,
nevěřme jim, lež mluvili.

Hněv Boží v krátku povstane
proti nim; pak co se stane?

Jeich zlé myšlenky, činy,
přijdou vnuvec té hodiny.

P. Vrdil.

Pod křížem.

K době svatopostní.

„Pozdraven buď svatý kříž,
na němž visel Pán Ježíš.“

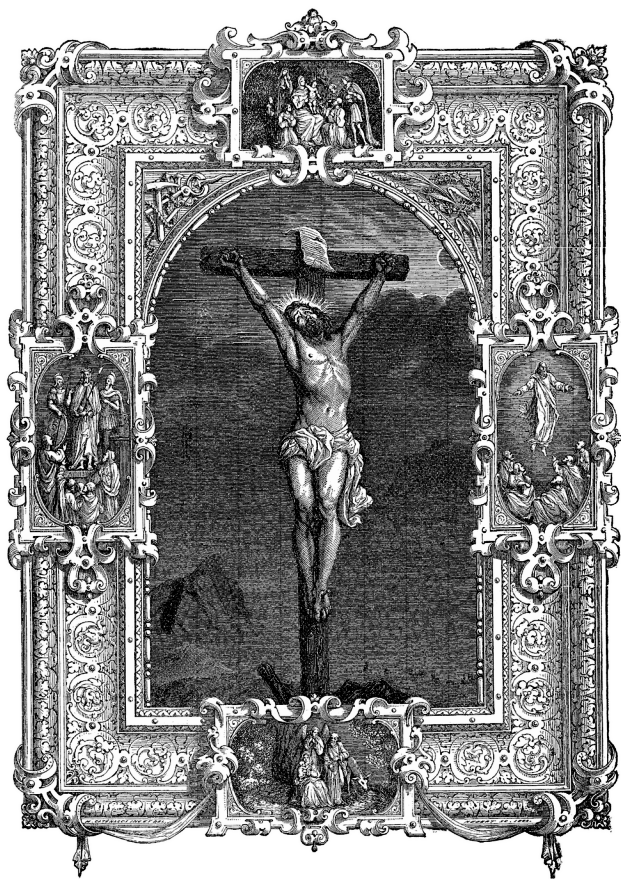

ení jistě dne v životě věřícího a zbožného křesťana, který by jej neupomínal na kříž Páně. Vždyť vidí kříž Kristův, kamkoliv oko své obrátí. Vidí jej u lůžka svého, vidí jej u růžence, na němž se modlí, vidí jej v chrámu Páně, vidí jej na hřbitově, vidí jej na cestách, v polích, na horách; památka smrti Spasitelovy provází nás takto ustavičně životem, a jen ku škodě vlastní, jak časné tak věčné, zapomíná křesťan na kříž Páně. Avšak přece jest jedna doba v roce, kdy obzvláště nás kříž Kristův k sobě táhne jako silný magnet; kdy srdce naše uzavírá se pokud jen možné jest všemu světskému a obírá se láskou Boží, jevíci se nejvíce v přehořkém umučení a smrti Syna Ježíše — Syna Božího; je to doba svatopostní. Proto v čase tomto zraky naše častěji a vroucněji spočívají na kříži, proto mocně nás pudit posvátná doba tato putovati v duchu na horu Kalvarii a tam postaviti se pod kříž, na němž pni,

trpí a umírá Ten, jenž nejvíce nás miloval, vše za nás obětoval vtělený Syn Boží, Kristus Ježíš.

Slovo Kristovo: »Až povýšen budu (ukřížován), všechno k sobě potáhnu« vyplnilo se od prvního okamžiku, kdy hřeby tělo Páně na kříž přibité vyzdvíženo bylo, a plní se až na doby naše. Proto církve svatá chtějíc podporovati tuto naši touhu po kříži svatopostním, zahaluje ve chrámech svých všechny obrazy i sochy posvátné a staví toliko kříž svatý na oltáře, abychom na nic jiného tak nemysleli, ničím jiným se tak neobírali, nežli Kristem Pánem ukřížovaným, jenž dle slov svatého apoštola Pavla nám má býti radostí a chloubou. Postůjme tedy i my v čase tomto pod křížem Kristovým, pohlížejme naň, a co uvidíme? Na kříži visí muž bolesti, od světa zavržený, od vlastních rodákův odsouzený, od přátel opuštěný, od učedníka zrazený Ježíš, obraz to hrozného ponížení a hrozných útrap a bolesti. Tělo jeho ztrátou krve na smrt zemdlené jest jedna rána; od hlavy až k patě není na něm místočka zdravého; ze sterých ran, zejména z velikých ran na ruku prýští se krev, stékajíc na zemi. Slunečné paprsky zvyšují bolest zraněného těla a hrozná žízeň mučí útroby vnitřní. Krásná kdysi tvář zbrocená jest krví řinoucí se z pod trnové koruny a zohavena prachem. Jen to oko jeho — ó jak jest plné velkosti, jak shlíží s krvavého trůnu svého na lid nevďečný s láskou a trpělivostí!

A přece, ač muka tělesná jsou přehrozná, přece převyšují je velikostí a bolestí muka duševní. Kamkoli zalétne oko Ukřížovaného, všude vidí nepřátele své, kteří radují se nad mukami jeho, vidí nevďečníky, jimž tolik dobrého prokázal, vidí slabé a bojácné přátele, kteří bojíce se před pošťvanou luzou, jen z povzdálí se dívají na svého dobrodince a přítele. A to je ten lid, nad jehož zaslepeností a budoucím neštěstím tentýž Ježíš ještě před krátkým časem žalostně plakal, to je ten lid, jež on tak vřele miloval, lid, jehož nemocné uzdravoval, lačné krmil, mrtvé křsil, lid, jenž před pěti dny jej slavně vítal v Jerusalemě a za krále povýšiti chtěl. A tentýž lid, dnes o Velkém pátku, dává přednost buřiči a vrahovi

Barabašovi před Ježíšem, onoho si přeje ze žaláře vysvoboditi, tohoto na smrt vydává, volající: »Krev jeho přijď na nás a naše děti.« Jaká to zpronevěra, jaká to zrada! Jaký to černý nevědek! A nevědek bolí! Bolelo to cituplné, věle, milující Srdce Páně na kříži.

Však to nebyla jediná bolest! Za lidi se Kristus obětoval, za ně pni na kříži, za hříchy jejich trpí, aby všechny spasil, trestu Božího sprostil, s Bohem smířil a věčně blaženými učinil. A hle! Veliká část nedbá toho, netouží po tomto dobrodiní, neuznává jeho obět, neopětuje jeho lásku, neslyší jeho volání, a tak ničí jeho bolestně zaslouženou milost v sobě a kráčí věčně zkáze vstříc. A přece jak toužil Spasitel všechny — všechny spasiti! »Syn člověka přišel, aby hledal a spasil co bylo zahynulo,« toť slova jeho. O jakou ránu způsobuje tato netečnost lidská ku vlastní spáse božskému Srdci Páně na kříži! Věru, rána tato více bolí, nežli rány hřeby způsobené na nohou a rukou a páli více nežli hrozná žízeň. Ale ani to ještě není všecko. Jak se trudi a trápí dobrý syn, když vidí, že otec jeho jest uražen. A hle, Spasitel vidí ty nesčetné urážky velebnosti Boží spáchané od prvního hříchu Adamova v ráji až po hřích posledního člověka před skonáním světa, vidí tu ohromnou spoustu hříchů hrozných, neboť jest vševědoucí, a tato spousta byla proň pramenem zármutku, mořem hořkosti, neboť synovské srdce jeho miluje Otce nebeského tak neskonale, věle!

Proto také muselo býti pro nejsvětější Srdce Páně hroznou bolestí, když byl opuštěn netoliko od lidí, nýbrž i od Otce tak milovaného: v tom hrozném žalostném zvolání: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil,« zrcadli se ta ohromná bolest duše Ježíšova nad opuštěností: i tuto bolest musil Kristus na se vzíti a vytrpěti, aby hříšník poznal, jak hrozným neštěstím jest pro duši jeho následek hříchu těžkého, t. j. opuštěnost duše od Boha. Maria Panna v Nazaretě byla pozdravena slovy: »Pán je s Tebou,« a proto jak se radovala! Jak šťastni byli apoštolé a mučedníci křesťanští i v žaláři a na popravišti, neboť Kristus Pán byl s nimi, proto s radostí šli na smrt. A hle, ten Pán, jenž jiné tak oblažoval přítomností svou, sám musí trpěti prázdnotu duše, opuštěnost od Otce, a to ne za jednoho, nýbrž za miliony hříšníkův! O jaká to hrůza, jaká to bolest! A kdo z nás by mohl pohlednouti na kříž bez hlubokého soucitu s Ukřižovaným? Jaká to byla láska, která tak a tolik trpěti dovedla za nás? Proto táhne nás Ukřižovaný k sobě, neboť pravá láska vábí k sobě a kouzlu jejímu neodolá jen člověk nejzpuštější.

A že to byla láska pravá, láska v pravdě božská, vidíme z té bezpříkladné trpělivosti, s kterou Kristus Pán na kříži trpí. Trpí tolik, co jen Bůh-člověk trpěti může, ale trpí s takovou trpělivostí, jaké jen zase Bůh-člověk schopen jest. Římský hejman pohan poznává z této trpělivosti, že Ježíš musí nevinnen býti, neboť jen nevinnost může tak trpěti. Kající lotr poznává více, že musí býti více než člověkem, Bohem, neboť jen božská bytost může tak trpěti, proto obrací se k němu o smilování po smrti. Trpělivosti Spasitelově na kříži obdivoval se již mnoho století napřed prorok, porovnává jej s beránkem, který jsa na smrt veden, neotevře úst svých. Bezpříkladná byla také trpělivost a mírnost Páně. V zahradě Getsemanské dává se jímati a vázati a zakazuje učedníkům užívatí meče na obranu, ba zřká se i pomoci s hůry, ač by na pokyn jeho četné zástupy andělů přišly na pomoc. Mlčky snáší pohany a poličky, mlčky bičování a trním korunování: bez odmluvy slyší ortel smrti, bez žaloby bere na sebe kříž, nese jej ulicemi jerusalemskými, pokud mu to zubožený stav těla jeho dovoluje. S trpělivostí velikou nechává se na kříž přibíti: pod každou ranou kladiva svíjí se bolestí těla jeho, ale ani hlásku nevydávají ústa jeho. S trpělivostí snáší potupu hroznou, jsa postaven mezi dvěma lotry, jako by byl nejhorší. Otvírá ústa své toliko, aby se modlil za své nepřátele, aby slíbil kajícímu lotru rj, aby se postaral o svou drahou Matičku a potěšil miláčka svého svatého Jana, a aby duši svou v ruce Otce nebeského poručil. Což divu, že takového trpitele pohanský setník za Syna Božího uznal, což divu, že lotr sám se k němu s důvěrou v poslední okamžiku života obrátil, vždyť trpělivost jeho byla věru nadpřirozená, v pravdě božská.

A proč trpěl Kristus Pán tolik a s takou trpělivostí? Předně, že to byla vůle Otce jeho. Když se byl Spasitel na hoře Olivetské, předvídaje hrozné utrpení své, modlil, řka: »Otče, je-li možné, odejmi kalich tento ode mne,« pak přidal slova: »Ale ne můj, nýbrž Tvá vůle se staň.« Vůle Otce jeho byla mu zákonem, plniti vůli Otce nebeského bylo mu, jak sám pravil, »pokrmem«. Jako se člověk občerstvuje s radostí pokrmem, tak občerstvoval se Spasitel s radostí utrpením, věda, že tak plní vůli Boha Otce nebeského.

Písmo svaté praví: »Veselého dárce miluje Bůh.« Proto musil i Syn Boží s trpělivostí a s radostí podstoupiti muka, kterými chtěl podati dar Bohu, dar zadostiučinění za všechny lidi hříšné. Jiný důvod trpělivého utrpení jeho jest nekončená láska božského srdce jeho k nešťastnému člověčenstvu. Co by bylo ze světa a z člověčenstva bez této lásky, bez této oběti? K blaženému životu na zemi a k štěstí věčnému v nebi stvořil Bůh lidi. Zloba a jest satanova a slabost s neposlušností našich prarodičů zničila toto blaho na zemi a naději na blaho nebeské, učinivši pokolení lidské nanejvýše nešťastným. Bez Krista Spasitele by si lidstvo samo nebylo pomohlo, v hříších by trvalo a trest věčný zasloužilo, kdyby se byl nesmiloval Syn Boží a nezměrná láska jeho kdyby byla nenahradila Bohu to, co mu dluhovalo hříšné člověčenstvo. Skrze »Slovo« stvořil Bůh Otec všechno, tedy i lidstvo, proto i skrze »Slovo«, t. j. vtěleného Syna svého, je zase vykoupil. Vykoupení lidstva jest daleko podivuhodnější nežli bylo jeho stvoření a vykopení, toto způsobila láska Srdce Páně, a toto Srdce jest mírné a trpělivé na výsost. Zdaž nemáme proto se svatým apoštolem Ondřejem zvolati: »Budiž pozdraven vzácný kříží, na němž Spasitel, můj Ježíš Kristus pni!«

Kříž Páně není pro nás foliío důkazem lásky Boží k nám, nýbrž jest dle slov svatého apoštola Pavla i důkazem moudrosti Boží. Pravil jistě svatý apoštol v listě svém ke Korintským následovně: »My kázanie Krista ukřižovaného, židům jistě pohoršení, národům pak (pohanským) bláznovství, ale tynž povoláním (vyvoleným, věřícím) židům i Řekům Krista Boží moc a Boží moudrost, nebo což jest bláznivého Božího, moudřejší jest než lidé, a co jest nidlého Božího, silnější jest než lidé.« Ve slovech těchto ukazuje apoštol, že na kříží Kristově ukázala se moudrost a moc Boží obzvláštním způsobem. A proč? Pochopíme to, jestliže pomníme, že na kříží svatost a spravedlnost Boží smířeny byly s láskou a milosrdenstvím. Smrtí Syna Božího vyhověno bylo jak spravedlnosti Boží, které musilo býti za hříchy dostiučiněno, tak i milosrdenství i láske Boží bylo vyhověno, která toužila a chtěla lidstvo, byť i kleslé, zase pozvednouti a zachovati. Zde vyplnilo se, co prorokoval David v žalmu 84., řka: »Milosrdenství a pravda potkaly se, spravedlnost a pokoj políbily se.« Považme jen, jaká to byla hrozná urážka Boha ten prvotní hřích našich prarodičů: vždyť tím těžší a větší jest i mezi lidmi urážka, čím výše stojí ten, jenž uražen jest. Tu však byl uražen Bůh nejvyšší, nejsvětější, nejmilostivější, nekonečný, proto nekonečně veliký byl hřích spáchaný prvními lidmi v ráji. Kdo mohl za to dáti dostiučinění, které by vyrovnalo se urážce, kdo mohl zásluhou svou usmířiti Boha? Ani člověk žádný, neboť na každém ležela kletba hříchu, ani anděl, neboť i ten jest pouhým tvorem Božím a sebe větší zásluhy jeho nejsou nekonečně veliké. Dostiučinění Bohu povinné za lidstvo mohl dáti zase jen Bůh, bytost nekonečná. A tu abychom po lidsku mluvili, nabídl se Syn Boží, skrze něhož stvořil Otec lidi, nabídl se k takovému dostiučinění.

Avšak dostiučinění to musilo pocházeti také od člověka, neboť člověk zhřešil, člověk tedy musil nahraditi. A tu vzal Syn Boží na sebe lidskou přirozenost — Slovo tělem učiněno jest — stal se člověkem ve všem nám rovným, ovšem kromě hříchu. Proto jest jeho náhrada, jeho dostiučinění tak Bohu milé, neboť jest jak nekonečné, protože od Boha, tak také zase lidské, protože pochází spolu od člověka. A skutek tento dokonal Spasitel na kříží. O jak dobře tedy pravil apoštol, »že kříž hlásá moudrost Boží!« Ano hlásá moudrost, která přesahuje meze našeho rozumu, kterou chápati docela nemůžeme, které se jen obdivovati a klaněti musíme. Moudrost Boží však ukázala se ještě jinými věcmi.

Narození Páně zvědělo jenom málo osob, smrt Páně však měla být zjevnou všem. Proto volil Spasitel zemřítí o svátcích velikonočních, kdy převládá množství cizinců do Jerusalema přišlo, kteří pak zvěst o ukřižovaném Ježíši rozeslali do všech krajín, a tak již před kázáním apoštolů v mnohých zemích vědělo o smrti Páně, čímž půda pro jejich misijnářskou činnost byla připravena. Moudrost Boží jevila se v tom, že všichni přátelé Krista na kříži opustili, dva vznešení a bohatí mužové mu věrnými zůstali, Nikodém a Josef Arimatejský, který Pána ve své zahrádě v novém pro sebe připraveném hrobě pochoval. Moudrost Boží byla, že ne apoštolé, nýbrž ti to mužové z národa izraelského postarali se o pohřeb Kristův, tak nemohla vzejít pochybnost o pohřbu jeho. Moudrost Boží byla, že Pilát dal hrob zapečetiti a stráží opatřiti, čímž všem klevetám, jakoby tělo Páně bylo ukradeno a které také vskutku se vyskytly, byl předem důkaz pravdy znemožněn. Moudrost Boží byla, že židé tomu sami chtěli, aby Pilát tak učinil a že sami při tom pomáhali, čímž v pozdějším čase sami proti sobě svědčili. Tak vidíme v celé historii utrpení a smrti Páně i jeho pohřbení nevystihlou moudrost Boží. Ano, kříž Páně jest důkazem moudrosti Boží!

Svatý Pavel však mluví také o moci Boží, řka: »Co jest mdlého Božího, silnější jest než lidé.« Boží všemohoucnost ukázala se na kříži! Vždyť jen všemohoucnost Boží mohla způsobiti, že Ježíš tolik trpěti vůbec mohl. Prostý člověk by tak a tolik trpěti nemohl jako trpěl Ježíš, vždyť by byl již dříve při bičování a trním korunování musil zemřít. Znamením moci Boží bylo, že Ježíš tak trpělivě trpěl; člověk by tolik trpělivosti nikdy mít nemohl. Zázrak moci Boží bylo obrácení lotrovo i vyznání hejtmana římského, kteří oba viru svou v Krista — Boha — veřejně vyznali. Zázrak moci Boží byl, že Kristus bezprostředně před smrtí, po tolikém utrpení a zeslabení silným hlasem zvolati mohl: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého!« Vždyť umírající jsou zpravidla slabí, vysílení a mohou jen stěží, a to po šeptu mluvit. Zázrak moci Boží bylo tříhodinové zatmění slunce. Při stvoření světa pravil Bůh: »Budiž světlo« a stalo se. Nyní nařizuje: »Budiž tma« a byla tma. Tma tato byla tak neobyčejná a tak všechny poděsila, že mudrci pohanský Dionys (později biskup a mučedník) vída ji, zvolal: »Buď trpí Tvůrce všehomíra anebo jest konec světa.« Zázrak Boží bylo, že se roztrhla opona ve chrámě jerusalemském, dělicí svatyně od nejsvětějšího, že se hrobové otvírali a mrtví z nich vstávali a se příbuzným ukazovali; zázrakem bylo zemětřesení, při němž se skála pukala; zázrakem ovšem největším jest zmrtvých vstání Páně. Ovšem čteme ve Starém Zákoně o některých vzkříšeních, avšak i tato stala se moci Boží skrze muže, jimž Bůh moc tuto propůjčil. Aby však někdo, kdo zemřel, sám ze sebe vlastní svou mocí a silou zase k novému se vzbudil životu, to jest neslýchané.

U hrobu Ježíšova nebyl nikdo, kdo by mrtvé jeho tělo volal zase k životu a vzkřísil. Kristus svou vlastní silou sám ze sebe vstal a vyšel z hrobu slavný, nesmrtelný, vítěz nad smrtí a nad příčinou její hříchem. Ovšem se nad tímto zázrakem, který převyšuje všechny náš důmysl, nejvíce horšili židé i pohané a vymýšleli všelijaké věci, aby jen přirozeným způsobem tento zázrak vyložili, což se jim ani jejich následníkům nikdy nepodařilo. Proto dobře pravý apoštol, že kříž Páně, který netoliko znamením jest utrpení Kristova a smrti, nýbrž i vítězným jest znamením Krista vzkříšeného, že kříž Páně jest znamením všemohoucnosti Boží. A kříž Páně také zázračně působil po všechny časy v církvi na věřící křesťany.

Kdo silil apoštoly, kdo nesčíslné řady mučedníků, že všechna možná muka podstupovali pro Krista rádi a ochotně? Byl to kříž Páně! Kde nalezali učitelové a mudrci křesťanští poučení, osvětlení svého rozumu, že mohli o věcech i nejtajnějších mluvit a největší tajemství vykládati? Pod křížem Páně roztajmali, kříž jim byl knihou, v níž čítali a vždy nové a nové pravdy nalezali. Čím obnovili věrozvěstové křesťanští tvářnost země, čím zušlechtili národy sebe divočejší? Čím přiváděli je ku mírnosti, k pospolitému životu? Křížem Páně, který zatkl všude kamkoli přišli, jenž hlásal lásku, svornost, mírnost, milosrdenství a zakládal

blahobyt národův, kteří jej s radostí a ochotou do svého středu přijali. Ano, můžeme říci, křížem podmanil si Kristus celý svět, takže věru dobře stálo psáno kolem kříže, který se císaři Konstatinovi před rozhodnou bitvou na nebi ukázal: »V tomto znamení zvítězíš!« A zvítězil, a křížem zvítězila, vítězí a vítěziti bude nad světem a ďáblem ustavičně církev katolická. V tomto znamení zvítězí i jeden každý z nás nad hříšnou náruživostí, nad slabostí, nad pokušeními zlého ducha a zkaženého světa, jestliže pevně kříže se přidrží a Ukřižovaného poslouchati bude. Proto zajisté i my se svatým apoštolem Ondřejem zvolati můžeme: »Pozdravený buď kříží předrahý.«

Proto zirejme jen často na kříž Páně, abychom i my byli mezi těmi, které Spasitel k sobě táhne dle slov: »Až povýšen budu, všechno k sobě potáhnu.« Dejme se Spasitelem táhnouti, přitulme se ku jeho kříži, u něho hledejme potěchy, posily, u něho upevníme víru a rozohněme lásku ku Kristu, aby jednou kříž Páně byl také naší nadějí na život věčný. Neboť tentýž kříž bude jednou znamením soudu Božího; ukážeť se v den posledního soudu na nebi, zlým a nekajícím ku hrůze, dobrým k útěše. Zlé upomene kříž na všechno, co Spasitel pro ně učinil, co pro ně vytrpěl, co obětoval, aby je zachránil, aby je k sobě potáhl. Upomene je na nevděk, kterým spláceli Kristu Pánu všechnu jeho lásku, upomene je na jejich zpronevěru a jejich všechny hříchy. Dobrým bude však kříž útěchou a blahou nadějí. Vždyť v kříž věřili, t. j. v ukřižovaného Syna Božího, vždyť vyznávali, že není »jména jiného, v němž by mohli spaseni býti, leč nejsvětější jméno Ježíš.« Víru tuto statečně vyznávali, ať satan, ať svět, ať vlastní křehkost a hříšnost lidská je od ní odváděla. Nyní bude ukojena jejich touha, vyplněna jejich naděje! Soudce věčný setře všechnu slzu s očí jejich a nebude smutku ani bolesti pro ně více.

Vítězný Spasitel povede všechny své věrné do obydlí, která pro ně připravil a o nichž apoštol praví: »Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují. Jaká to blahá naděje pro věrné ctitele kříže Páně. O držíme se tedy kříže Kristova pevně a vždycky, žádná moc na světě kéž nás od něho neodtrhne. V kříži Páně se chlubme, v kříži hledejme sílu k utrpení ať tělesnému ať duševnímu, v něm hledejme pobídku k činům záslužným, v něm učme se lásce právě k Bohu a bližním. Kříž Páně nechť nás provází celým životem, abychom jednou také ve stínu jeho s klidem mohli umíratí, volajíce s apoštolem Ondřejem: »Pozdraven buď svatý kříž, na němž umřel Pán Ježíš.«

O prosme tedy netoliko sami, ale vyzvějme i ony přátele Ježíšovy, kteří pod křížem stáli, bolestnou jeho matičku, miláčka jeho svatého Jana a kajnici Magdalenu, aby přimlouvou svou nám pomohli, by přesvatá krev Kristova s kříže na nás stékala, ne jako na nepřátele ku kletbě, nýbrž jako rosa milosti, která nás očišťuje ode všech poskvrn hříchu a nás posiluje ve všech bojích života tohoto, obzvláště pak v boji posledním.

Postůjme tudíž v tomto svatopostním čase často pod křížem Páně, rozjímajme o všem, čemu nás učí, co nám hlásá, k čemu nás vybízí. Rozjímání takové zajisté povede nás ku kajícímu právu, která má býti ovocem doby svatopostní, abychom s Bohem smíření jsouce s radostí mohli slaviti svátky velikonoční. Pohlédějme často s láskou a úctou na svatý kříž, abychom došli té milosti i v posledním okamžiku, zrakem strhaným hleděli na Ukřižovaného, pak bude náš první pohled na věčnosti platiti vzkříšenému, věčně žijícímu a kralujícímu Ježíši Kristu, Spasiteli našemu.

Boh. Hendl.

Svatý Josef, náš učitel.

Přichází jaro: slunko stojí výše a paprsky jeho zahřívají zemi. Zima ustupuje z vlády své, a ta krásná Boží příroda zase se pomalu odívá rouchem novým, svěžím, a pohled na ni potěšuje i srdce lidské, neboť i člověk okřívá po dlouhé zimě v jarním ránu čistého vzduchu. Avšak netoliko tělo naše má okřívati, i duch náš zase nových má nabratí sil, aby i on k novému a čilejšímu životu se probudil jako ta příroda, a tak hojně přinesl ovoce prací svých. A tu hned na počátku jara staví nám církev svatá na oči zvláště krásný příklad a vzor povzbuzující svátkem svatého Josefa, pěstouna Páně. Lid náš považuje svátek sv. Josefa za první den jarní a oslavuje tohoto světce rád a zbožně. Bývalť svátek sv. Josefa svátkem zasvěceným a posud v lidu věřícím nevymizela památka tato, neboť toho dne obcuje mši svatě a rád zejména nastěnuje svatyně sv. Josefu zasvěcené.

Jest pak sv. Josef hoden naší úcty a naší lásky, jest celým životem svým nám skvělým vzorem ctností bohumilých a nám zároveň velepotřebných a spásitelných. Onť to byl, jenž tak hluboko zasáhl do dějin lidstva tím, že byl zvolen za pěstouna Spasitelova a za snoubence nejsvětější jeho Matky.

Ačkoli v Písmě svatém o něm se častá zmínka nečiní, tak jako i ne o nejsvětější Rodičce Boží, neboť celý zřetel Pisma svatého obrácen jest na Spasitele Krista Ježíše, přece i to málo, co o něm víme, stačí, abychom poznali v něm muže Bohem vyvoleného, muže svých povinností na výsost dbalého, muže, jenž si o Ježíše Krista a o jeho přesvatou Rodičku velikých získal zásluh, a tedy i zasluhuje vděčnosti všech věřících křesťanů celé církve.

Svatý Josef pocházel, jak Písmo svaté dosvědčuje, z rodu slavných králů židovských: mezi předky jeho byli svatí patriarchové Abraham, Isak, Jakub a proslavení králové David a Šalomoun. Ovšem, byl sám chud a rukou prací vydělával si chléb svůj, avšak přece sláva rodu jeho zdobila i jej. Co však vidíme? Je snad hrdým a pyšným na svůj původ?

Pohrdá snad jinými, kteří se mu rodem nevyrovnali? Vždyť vidáme často u lidí pychu rodovou, byť by i chudí nyní byli, pychu, která si velice zakládá na přednostech rodu a ráda jinými nižšími porvhuje. Nic z toho neviděti na sv. Josefu. Základní ctnost jeho byla pokora, a proto také skvěl se ctnostmi mnohými, které nikde se nedaří nežli na půdě pokory.

Svatý Josef nepokládal svůj chudobný stav za ponížení nebo za hanbu, naopak, byl pilným v řemesle svém tesařském a i v chudobě své úplně spokojeným, netouže po povýšení a po bohatství. Učme se od něho, že v každém stavu a povolání Bohu sloužíme, jestliže ochotně také povinnosti své plníme, nevynášeje se nad jiné, nýbrž jsouce sobě vědomi své nehodnosti a slabosti, Bohu za všechno děkujeme. Vždyť si takto sami nejlépe poslousíme, vědouce, že se Bůh pyšným protiví, ale pokorným že dává svou milost.

Svatý Josef byl neustále živ v čistém stavu panickém, jak praví sv. Jeronym. Pro tuto jeho ctnost panické čistoty vyvolil jej Bůh za snoubence přecíště Rodičky Syna svého, a tím také za pěstouna Spasitelova. Vždyť nedá se mysliti, aby Bůh, jenž všechno tak moudře pořádá, byl snad světil péči o neposkvrněnou Paunu a božské dítě jinému muži, nežli skvělčímu se leskem svaté čistoty. Kdo s nejsvětějším ve spojení jest, musí zajisté sám čistým býti a za čistého úplně uznal sv. Josefa sám Pán Bůh, který dobře zpytuje ledví i srdce člověka.

Učme se od sv. Josefa této ctnosti Bohem nejmilejší a v odměně také nejprospěšnější. Sám Spasitel, Kristus Pán, ráčil nás v kázání svém na hoře poučiti, že »Blahoslaveni jsou čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.« (Mat. 5. 8.) Jaká to odměna – viděti Boha! A odměna tato přirčena bude jen duším čistým, panenským, dle slov sv. Jana, jenž ve svém Zjevení praví: »Slyšel jsem hlas s nebe, a zpívali píseň novou před trůnem a žádný nemohl se naučiti písni té, jedině ti, kteří paniceové jsou; ti následují Beránka, kamkoli jde.« (Zjev. 14. 3.) A v čele těchto paniců kráčí sv. Josef,

vedte je k Bohu a k dobrému; pěstujte v srdcích jejich lásku a poslušnost k Bohu a jeho přikázáním pravou zbožnost a chraňte nevinnost jejich před vši nákazou. Jako svatý Josef s Ježíškem rád k slavnostem do chrámu vzdáleného putoval, tak vodte i vy dítky své do kostela a posílejte do školy, aby prospívali moudrostí a milostí před Bohem a před lidmi. Zvláště vy křesťanští mužové uče se od svatého Josefa, vzoru svého, pracovitosti, pilnosti, poctivosti, střídmosti, zbožnosti a mírnosti, abyste ve všem dávali dobrý příklad rodinám svým. Stůjte jako on pevně ve víře v Boha a slovo jeho, a jako on chránil Ježíše, tak chraňte i vy Ježíšův odkaz — svatou víru — tento svatý poklad svůj a rodinu, jsouce neohroženými vyznavači jejimi jak v domácnostech tak ve veřejném životě. Potom se rodina vaše bude podobati rodině svaté, příbytek váš stánku Božímu, kde sidleti bude mír, pokoj, štěstí a Boží požehnání.

Svatý Josef nedočkal se smrti Kristovy, neboť nežli dospěl Ježíš Kristus třicátého roku věku svého, zesnul pěstoun Páně klidně a svatě. Ano klidně a svatě mohl svatý Josef zemřít po tak svatém životě, pln jsa zásluh o Boha. Klidně mohl zemřít, neboť u smrtelného lůžka jeho dleli osoby nejsvětější, Kristus Pán a přočistá Matička Boží. Která smrt

může být lepší? Kdo by si nepřál v poslední hodince mít Ježíše a Marii po boku?

A té radosti, té milosti se dostalo svatému Josefu. Proto také nyní skví se mezi předními světci v království Božím a požívá odměny, kterou připravil mu za všecku jeho péči a lásku božský jeho svěřenec, sám Kristus Pán. Proto také vyzýváme svatého Josefa jakožto patrona šťastné smrti v poslední hodině, aby i naše smrt byla šťastná, byla přechodem v blažený život u Boha. Přímluva jeho zajistě zmůže mnoho u Spasitele, neboť nelze si mysliti, že by Bůh oslyšel prosbu toho, kterého tolik vyznamenal již na zemi a který celý svůj život vynaložil pro Boha. Chceme-li však, aby svatý Josef nám pomáhal na konci života, hleďte se od něho učiti v životě, následujme jeho příklad, aby i o nás platilo, co Písmo svaté praví o Josefovi, »že byl člověk spravedlivý«. Spravedlnost pak křesťanská záleží v konání dobrého dle vůle Boží a ve varování se zlého dle zákazu Božího. Potom rád bude svatý Josef nás opatrovati, nám pomáhati, za nás se přimlouvati, abychom žijíce pro Ježíše po celý čas, jednou také v milosti a lásce Ježíšově zemřeli, a tak se i na věčnosti shledati mohli se svatým Josefem i nejsvětější Matkou Páně.

Boh. Hendl.

Pláč Kristův.

Zzelelo mi se ubohého lidu,
Otče můj, odpusť, odpusť, Otče, jim!
Hýčkájí hříchy, množí svoji bídu,
sám jejich rány smrti zahojím...

Tvá vůle staň se, lidstvu odpusť vinu,
neví, co činí, vášní slepý je —
rozpomeň svých se milosrdí týnů —
smrt moje všechny láskou přikryje!...

Vůli jsem Otce vykonat jen přišel,
na zemi bratrům dobrý příklad dát —
národ můj slova všechna moje slyšel —
přece mne nechtěl, nechtěl ani znát!

Zášť jeho rostla, když jsem pravdu hlásal,
zášť jeho vřela, když jsem k dobru vedl —
všechny mé květy právě krásy strásal,
tolik jich spálil srdce mrazný led! — —

Zaplakal Kristus, svlažil světy smělé...

„Ukřižuj!“ zahřměl zaslepenců dav...

Pravdu a dobra, krásu, nebo celé

k oběti vydal, lásku zneuznav — — —

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

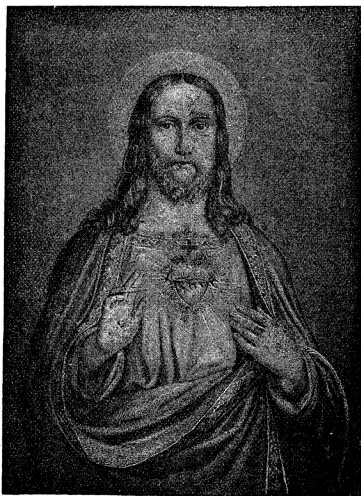
Božské Srdce — zdroj útěchy.

Úřada. Podává V. Š. Kromus.

Úcta k božskému Srdci Páně je tak stará jako křesťanství, poněvadž jest úctou božského Spasitele v nekonečné hojnosti jeho svatosti a lásky. Neboť tím, že Vykupitele uctíváme a jemu se klaníme, všímáme si zejména nejsvětějšího jeho Srdce, jež

»otevřel« zúmyslně, neboť by byl jistě, jak se zdá, mnohem přirozeněji řekl, že voják probodl, proklál bok Kristův.

Avšak miláček Páně, který při poslední večeři spočíval Pánu na prsou a tu vníkl hluboko do tajemství božského jeho Srdce, volil schválně výraz:

přesvatou jeho lidskou duší, úzce spojenou s nesmírným božstvím, oživeno jest zřídlem božské jeho lásky k nám a nevyčerpatelným pramenem, z něhož prýští všechny milosti a každé požehnání. Ono zřídlo lásky bylo nám otevřeno na Golgotě, kdež i zároveň položen byl základ k zvláštní úctě božského Srdce. »A jeden z vojáků otevřel bok jeho kopím a hned vyšla krev a voda« (Jan 19, 34). Svati otcové, zejména sv. Augustin podotýkají při výkladu těchto slov velmi významně, že sv. evangelista použil slova

»jeden z vojáků otevřel bok jeho«, aby nám naznačil, že Ježíš netrpěl nic, co by nebylo k našemu lepšímu, a že dle úradku Božího bok jeho byl jenom proto otevřen, aby nám byl tak způsoben volný přístup k božskému Srdci. Vzhledem k tomu není úcta k božskému Srdci Ježíšovu ničím novým.

Po šestnácte století působila církev svatá, aniž by zavedla nějakou slavnost k uctívání božského Srdce. Teprve v sedmnáctém věku, kdy se bezbožnost povážlivě vzmáhala, a láska u mnohých

ochabovala, mělo se Srdce Páně dle nekonečné Prozřetelnosti Boží státi předmětem zvláštní, všude rozšířené úcty, úcty, která má za úkol uctívati v symbolu zraněného a trním ověšeného Srdce nekonečnou lásku Kristovu k nám lidem a napravovati hrozné urážky, jichž se hojně Vykupiteli, jmenovitě v tajemství jeho lásky, v nejsv. Svátosti, od bludařů, nevěřců a vlažných katolíků dostává.

Jak se však ona úcta zavedla a rozšířila? — K vykonání nejskvělejších činů používá Všemohoucí obvyčejně slabých a křehkých za nástroj, aby tak vítězstvím nad zdánlivě nepřekonatelnými překážkami spolupůsobení Boží všem zasvitlo. Druhdy, kdy měla býti zavedena slavnost Božího Těla ve všech chrámech, zvolil si k tomu Bůh zbožnou, v klášterním osamocení v Lutichu žijící pannu, jménem Julianu. Později v sedmnáctém století, aby úctu k božskému Srdci v církvi založil a utvrdil, použil za nástroj před světem nepatrné, avšak u Boha se ctuostmi skvějící řeholnice, Markety Marie Alacoque. Žila ve Francii a byla sestrou z řádu Navštívení Panny Marie, který založil sv. František Saleský a jehož sestry tak rád nazýval »dcerami božského Srdce«.

Oně pokorné a čisté nevěstě svého Srdce zjevil se několikráte božský Vykupitel a ukázal jí své láskou překypující Srdce, jakoby povýšené na prestole. vyzářující všude ohnivě plameny a mnohem oslnivější než slunce. Ránu, způsobenou kopím vojáka, bylo lze zřejmě viděti. A kolem byla opletena trnová koruna, a ve šlehajících plamenech leskl se vítězný znak lásky — kříž.

»Pohleď,« pravil k ní božský Mistr, »na toto Srdce, jež lidé tak milovalo, že ve vytrpělo, úplně se vyčerpalo a zničilo, aby jim dokázalo svou lásku. Avšak místo vděku dostává se mi od většiny netečnosti projevem jejich pohrdání, neúcty, svatokrádeže a lhovosti proti mně ve svátosti lásky. To mne bolí více než vše, co jsem při svém utrpení zakusil. Neboť kdyby lidé opětovali mou lásku, tu bych považovala vše, co jsem pro ně učinil, za nepatrné, a rád bych pro ně, kdyby to bylo možno, mnohem více vykonal.«

Pak rozkázal Pán Ježíš, aby byla

ustanovena zvláštní slavnost, kterouž by urážky, jichž se jeho nejsv. Srdce tolik dostává, byly alespoň poněkud odčiněny. Také si přál, aby obraz jeho Srdce, jak jej ve vidění zbožná řeholnice zpozorovala, byl veřejně vystaven, aby bezcenná srdce se pohnula, a úcta k božskému Srdci se rozšířila. Zároveň také prohlásil, že všechny, kteří si onu pobožnost oblíbí, naplní hojnými milostmi a požehnáním, a že jen vroucí touha, aby jej lidé milovali, jej přiměla, aby jim své Srdce zjevil, a že jest to jeho takřka poslední pokus lásky, aby srdce lidská nadchl k opětování lásky a aby je učinil hodnými Božího milosrdenství.

Abys však o božském původu oně úcty nebyla pochybnost, dopustila Prozřetelnost Boží, aby při jejím vzniku vyskytlo se hojně překážek, pomluv a odporu. Avšak k pokynu Božimu uklidnily se všechny bouře, a v brzkú, když došla apoštolského schválení, rozšířila se ona nová pobožnost podivuhodně rychle po celém světě.

A vskutku, všimneme-li si blíže oně vznešené pobožnosti, tedy shledáme, že v ní máme zdroj přehojné útěchy a jisté pomoci.

Není většího díla lásky, ba nedá se ani větší mysleti, jako dílo, které Kristus Pán vykonal, když ustanovil nejsv. Svátost oltární. Ve sv. evangeliu vypravuje se mnoho o veliké lásce Vykupitelově k jeho učedníkům a ke všem lidem. Když však se sv. Jan zmiňuje o ustanovení onoho vznešeného tajemství, tu připomíná, že Kristus ve své lásce tak postoupil, že již ani více nebylo lze: »Až do konce je miloval« (Jan 13, 1).

Sv. Augustín podotýká: »Ačkoliv jest Bůh všemohoucí, přece nemohl více dáti; ačkoliv jest vševědoucí, přece nevěděl, co by více dal; ačkoliv jest nekonečně hojný, přece neměl již více, co by dal« — Stvořením nás Bůh tolik miloval, avšak ještě ne tolik, aby nás ještě více nemohl milovati. Mohl býti k nám dobrotivější, kdyby nám byl dal více přirozených darů a dokonalostí. Tím, že nás Bůh zachovává, miluje nás velice, avšak nikoli tolik, aby nemohl ještě více pokročiti. Dal nám k službě všechny své tvory a dle slov Davida

„všecko položil pod nohy naše“ (Žalm 8, 8). Mohl však stvořit mnohem více tvorů a dát nám je v poddanství.

Tím, že nás Bůh ospravedlnil, miloval nás ještě mnohem více. Neboť nás přijal za své děti a milostí svou nás učinil účastnými své božské přirozenosti a vlil nám nadpřirozený život. Nicméně však mohl nám ze své milosti ještě více uštědřit, než ve skutečnosti udělil.

Jedině v nejsvětější Svátosti oltářní miluje nás až do konce. to jest, až do nejjazších krajností své lásky, takže i Všemohoucímu nelze již více činiti a více dáti. Neboť zde skýtá nám svaté své tělo a zároveň i nejsvětější Srdce, s oslnivou svou duší a s plnou hojností božství, jež jest nerozlučitelně s přijatým člověčenstvím spojeno. Co nám mohl více dáti? A všechno nám skýtá v úmyslu, aby nás se sebou a sebe s námi úplně spojil. »Kdo ji mé tělo a pije mou krev«, praví. »ve mně přebývá a já v něm« (Jan 6, 57). Aby nás ujistil, že je stále naší útěchou ve všech svízelech a bolech, připomněl: »Já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa« (Mat. 28, 20).

V nynější době není nic tak všeobecného, jako nářky na různá utrpení, která nás stíhají. Kněz i laik, představený i poddaný, spravedlivý i hříšník, vladař i nejnuznější zebřák, všichni mají své svízele a stěžují si do svých mučivých utrpení. Víme, že duševních i tělesných záležitostí, že všeobecných i zvláštních svizelů veřejných, církevních a jednotlivých rodin jest tolik, že pod jejich vlivem i ta nejosvědčenější ctnost ochabuje. Vždyť i sám sv. Pavel, učitel národů, který se vychloubá ve všech bolech útěchou (2 Kor. 7, 4), které se mu dostalo za přispění milosti Boží, býval někdy přelýtkem utrpení tak zkrúšen, že se přiznává, jakoby se mu stýskalo i živu býti (2 Kor. 1, 8).

Proto nic si z toho nedělejme, že okolnosti nám vnucují slze a vzdechy, ba bylo by s námi hůře, kdybychom bolů nepoznávali a nepocitovali jich. Když však je bolestné pocítujeme, proč nechopíme se působilějších prostředků? Proč neposloucháme tak často k nám toužebně volajícího hlasu lásky: »Pojďte

všichni ke mně, všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím« (Mat. 11, 28). A vskutku, ke komu bychom se měli nejdříve a nejspíše utéci? Komu máme v každém svém bolu důvěřovati, ne-li božské lásce, jejíž útrpné Srdce nám jest v nejsvětější Svátosti oltářní vždy až na konec světa přístupno a které jen k vůli nám zvolilo si zde svůj milostný trůn, a chce se s námi co nejúžeji spojit, abychom v něm po všechny časy shledali bezpečné útočiště?

Otevřené Srdce Kristovo bylo svatému Augustinu vždy útěchou a zajištěným klidem v bouřlivém a rozvířeném životě, jak sám dosvědčuje slovy: »Longin otevřel mi bok Kristův kopím, vyšel jsem v nejsvětější Srdce a odpočívám tam zcela klidně«. A sv. Bonaventura zve všechny do otevřeného boku řka: »Hle, poklad moudrosti a věčné lásky jest otevřen. vejdi jen, vejdi v rozervěnou ránu!«

Jaká to útěcha, jaká slast, jaké svaté city vzbuzuje láskou planoucí Srdce drahého Spasitele v duši zbožné a čisté! A proto kéž nás hled, naše srdce, naše ruce směřují vždy k trůnu milosti! Hle, Srdce Ježíšovo oplývající nekonečnými poklady, jež nám chce v našich potřebách uštědřit. Zde v podivuhodném tajemství božské lásky dojíti lze odpustění hříchů, posily v slabosti, opory v klesání, nejosvědčenější zbraně proti každému nepříteli. Zde jest důvod k důvěře v Boha, potěcha v útrapách života, zaplavení bázně před smrtí; zde jest síla, radosti spása a život! Ano, v božském Srdci jest utajen nevyčerpatelný zdroj smilování a poklad lásky Boží k nám.

Jak slastný jest pomysl, že zde uhořel Bůh trůn svých milostí, že zde na nás čeká, že zde dovoluje každému v každé době volný přístup, že zde můžeme nerušeně přednáseti své prosby a stěžovati na své svízele, a že na tomto posvátném místě volá k nám laskavě: Pojďtež ke mně všichni, já vám setřu slzy, sejmu vám břímě anebo vám je ulehčím a pomohu vám je nésti; já vás občerstvím. — A dle slov sv. Lukáše v 11. kap. Bůh skutečně přítomný v nejsvětější Svátosti prostřednictvím svého láskyplného Srdce ubezpečuje nás zcela určitě, ahychom jen žádali, že nám vyhoví.

Ba on nám i vychází vstříc a jest nám ochoten pomáhati, aniž bychom ho prosili.

A proto pohlédněme k němu, poklekněme a klaňme se onomu nejsvětějšímu Srdci, které jest zde stále přítomno a každého konejší, uspokojuje a omilost-

ňuje. Nezneužívajme jeho hlasu a neprotivme se jeho hlasu. Vždyť je to hlas nejvěrnějšího přítele, nejbezpečnějšího vůdce a nejmocnějšího pomocníka. Volání a pomoc jeho jest voláním a pomocí k našemu životu, k naší blaženosti.

(O. p.)

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

Krásně praví o tom sv. Petr Damian v jednom listě císařovně Anežce: »Když šum lidských rozmluv umlká, tvoří se v tobě mlčením chrám Ducha svatého.« Dům Boží vyrůstá v tichu. V mlčení klášterním koření ona podivuhodná síla, kterou vynikají jeho obyvatelé. Ano i návštěvníci takového kláštera, v němž mlčení se zachovává, nemohou se ubrániti hlubokému dojmu, jenž z ticha a klidu k nim vane. »V mlčení jest vaše síla a moc,« praví prorok.

Slovy v pravdě zlatými mluví svatý Chrysostom o této věci: »Zachovávaj mlčení, můj synu, budeť ti ono pevnou zdí. Ukrývej se za ní, v bázni Boží a úklady nepřítelů ti pranic neuškodí. Mlčení a bázeň Boží jest ohnivým vozem, který přímo vzhůru k nebi přináší. Ó mlčení, ty vůdce k nebi, matko skroušenosti, zrcadlo hříšníků, jež jasně člověku jeho pochybení ukazuješ. Tys rodičkou tiché mysli, snoubenkou pokory. Čisti i modliti naučí se člověk při tobě. Tebou vtéká do duše klid, ty otvíráš jistý přístav spasení. Ničitelkou všetečnosti, vězením náruživosti a spolupracovnicí všech ctností jsi ty, ó mlčení!«

Chvála tato týče se však pravého mlčení, které nezáleží v povšechné tuposti, ale v umění v pravý čas mluvití a v pravý čas mlčeti, při kterém, než člověk ústa otevře, též rozváží, co, s kým a jak má mluvití. Má býti prováděno takovým způsobem, jak jej sv. Terezie na jedné řeholnici chválí řkouc: »Milovala mlčení, aniž by tím jiným byla obtížnou; a ačkoliv na nejvyšší mlčení zachovala, dělo se to přece tak způsobně,

že žádný na ní nepozoroval nějaké touhy po zvlátnostech.« Toto láskyhodné umění mlčeti chválí sv. Řehoř vznešenými slovy: »Mluv, máš li něco lepšího a krásnějšího než mlčení, neboť víš dobře, že ku chvále přispívá, když někdo ústům svým meze klásti dovede. Kde však mlčeti jest lépe než mluvití — tam mlč.«

P. provinciál přijal důkazy P. Jana ochotně a ani v nejmenším nevykládal mu jeho svobodné vyjádření ve zlé. Osvědčilo se opět, že základním rysem v povaze šlechtných duší jest láska ku pravdě. Sv. Jan navrátil se do Granady, pracoval poznovu se zvýšenou přísností na svém zdokonalení. I ty nejmenší skvrny, jimž i svatí podrobeni jsou, vynutily mu ze srdce žalostné vzděchy. Káraje sebe jako sv. Pavel, toužil již jako on býti vyproštěn a býti s Kristem. On jediný byl jeho životem; smrt byla mu ziskem. Tam — myslíval — není ani stínu hříchu, tam budu milovati Boha nerušeně. Aby sebe a sobě svěšené k tomu přivedl, kde Bůh jednoho každého dle stupně povolání míti chce, kráčel na cestě dokonalosti v předu jako vojevůdce, jemuz na ničem nezáleží než na vítězství nad nepřitelem a vydobytí země. Byl již tak utvrdlý, tak s obtížemi, strádáními a utrpením spřátelen, že v nich nic hořkého, ale jen útěchu a pravou duchovní radost zakoušel. Většinu noci ztrávil na modlitbách; spal jen tolik, kolik nejnevynutelněji třeba bylo. Ač choroby jeho s lety přibývalo, přece nosil železný řetěz kolem bēder, jehož špičky tak do těla vnikly, že posléze několik vředů se vytvořilo. Aby však nikdo toto sebmrtvení

světcovo hříšným nenazýval, necht jen pomní, že s jistotou při tak velké jeho svatosti tvrditi se může, že ho k tomu duch Boží nutkal a toomto duchu se odporovati nesmí.

Neařádl-li Bůh Abrahamovi, aby syna svého zabil? A nemůže-li právě tak žádati, abychom Mu tělo své — dílo rukou jeho — v obět utrpením rozličným přinesli? Utrpení — ne smrt chce Bůh. Světec připravoval si utrpení a Bůh zachovával život jeho. Vždy však, chceme-li vnější jednání porozuměti a je oceňiti, nutno nám na vnitřní smýšlení hleděti. P. Jan nemohl býti mučedníkem jako mnozí za Nerona, poněvadž však miloval láskou, jež apoštola hodna byla, proto žádal státi se mučedníkem pokání, jež ve vytrvalosti sehemrtvení a utrpení nahrazuje to, čeho se na tyranské přísnosti nedostává. Když ponyslíme, že mnohem více v skrytosti činil, než na něm pozorovati bylo, zdá se nám ne vysvětlitelno, jak tak mladý, slabý muž vše vydržeti mohl.

Ale silnější než smrt jest milování. »Nic,« píše svatý Augustin, »není tak silným, železným, aby se ohněm lásky přemoci nemohlo.« Jestliže se duše v lásce na Boha upoutá, tu stane se prostou tíže těla a povznese se podivuhodně na bělostných křídlech, jež Bůh čistě lásce dává ku spojení se s Ním. Bůh nedovolí, aby milovníci peněz, cti a žen silnějšími byli než milovníci Jeho, neboť ona pozemská láska ani pravou láskou není, ale spíše rozkoš. A když již na ní vidíme, jak veliká je síla a žádost její po tom, co miluje, jak se o tom neunavně, ustavičně snaží — tím více láska Boží působí v duši, a co se zdá namáhavé, jest láskou v duševní blaho proměněno. V tom, co kdo miluje, námahy neshledává.

Pověst o svatosti Janově a o veliké dokonalosti jeho bratří zaznívala v celé Andaluzii; všude chválena horlivost a zbožnost bosých karmelitů. Proto žádali si mnozí míti klášter v městě Malaga, což však po nastalé překážce zdálo se nemožným. Město toto skvoucí se paláci, ve středu kvetoucích a nejúrodnějších niv májového nebe stálo na výši a v lesku svého obchodu, když tu najednou

nakažlivou nemocí bylo postiženo a na 10.000 obyvatel náhle ztratilo. Přístav uzavřen a nejbohatší obchodní domy v krutou nouzi uvrženy. Takové okolnosti byly ovšem založení kláštera nepříznivy, ano ani naděje nemohla býti, že se plán uskuteční. Ale Bůh náš nemyslí po lidsku. Právě toto neštěstí města bylo v rukou Jeho prostředkem ku založení nového domu. Bylo totiž vystavěno několik nemocnic vně města a brzy ukázal se nedostatek kněží k obslužení trpících a umírajících. I podjal se P. Gabriel s radostnou odvahou obtížného tohoto díla lásky bliženské. Neunavným byl v návštěvě nemocných, hleděl je přivesti k opravdové lítosti nad hříchy, za něž Bůh poslal metlu moru; snažil se však také povzbuditi je hrdinnou důvěrou v milosrdenství Boží, které, když bije, zároveň léčí. Denně sloužil v nemocnici mši svatou a vkládal s otcovským pohnutím všechny záležitosti a hříchy města na bedra božského Beránka, jenž snímá hříchy světa. S jemnou a tklivou horlivostí kázával nemocným a neodcházel od lože umírajících, až dobojovali a on duši jejich modlitbou církevní vyprovodil a těla jejich pohřbil.

Takováto oddanost a sebeobětavost nemohla býti u obyvatel nepovšimnuta a jich vděčnost nezůstala při pouhém pocitu, ale přesvědčení jsouce, jak mnoho dobra způsobit může více mužů, týmž duchem jako P. Gabriel obdařených, a to i v čase zlém i jindy, nabídli P. Gabrielovi kapli sv. Ondřeji zasvěcenou, jež ku pobožnostem lodníkův odjíždějících a přijíždějících dříve určena byla. Nabídka tato od představených přijata, a tak přišli 27. června 1584 bosí karmelité do Malagy a převzali péči o milý kostelík.

Otcové tam odešli byli většinou odchovanci sv. Jana z Kříže, a pro lesk svých ctností všeobecně svatými, anděly v lidském těle, posly míru jmenováni. Řeholníci ve všem činili rychlé pokroky, takže za nedlouho klášter jejich mezi nejváženějšími celého obnoveného řádu se skvěl. P. Janovi, jenž o všem zvěděl, byl život těchto řeholníků zámlnou, aby dokázal svým bratřím poznovu, že z věrného zachovávaní řehole vyplývá ona duchovní, vše přemáhající síla. Upozornil je, že ten řeholník od světa nejvíce jest

milován a ctěn, jenž kromě případu nutného posloužení se ho vzdaluje

Jakmile přesvědčil se P. provinciál o oddanosti obyvatel ku karmelitům, pomýšlel na to, aby i karmelitky tam uvedl. Nařídil proto P. Janovi, aby pro uskutečnění této záležitosti do Malagy se odebral. Rozkaz tento uvedl světec, jenž byl zvyklý okamžitě poslechnouti, do rozpaků, neboť jedna z jeho duchovních dcer těžce onemocněla. Než rozpaky nezviklaly jeho poslušnost, byl připraven odejiti, ačkoliv jeho otcovské srdce velice to bolelo. A právě proto ujala se božská prozřetelnost podivu hodně jeho i nemocné a pomohla oběma.

Matce Isabelle (tak nazývala se ona řeholnice) najednou se tak přitížilo, že lékaři úplně o ní pochybovali a k okamžitým poskytnutí svatých svátostí radili. P. Jan přichvátal poslední službu jí prokázati; dříve však než přikročil k svatým svátostem, přečetl část evangelia sv. Marka. Při slovech: »Budou na nemocné ruce vzkládati, a tito se dobře míti budou,« položil světec ruce na hlavu klášterní panny. A hle! Sotva že se jí byl dotekl, vyrazil na ní pot, nikoli však smrtelný, ale uzdravující, a po několika hodinách těšila se úplnému uzdravení, vstala a děkovala Bohu.

Příštího jitra odcestoval světec do Malagy. Vědělit obyvatelé Malagy z do slechu o svatosti P. Jana, ale nyní sami přesvědčili se o všem, a proto hleděli všemožně všechna jeho přání vyplniti a jej při založení kláštera podporovati. Světec najal dům, upravil jej v klášter a zasvětil sv. Josefu, jehož ochraně jej i zcela odevzdal. O základní jmění kláštera se nestaral, jsa přesvědčen ze zkušenosti, že tomu domu nikdy potřebného scházeti nebude, v němž se dobře Bohu slouží. Výsledek pak skutečně dokázal, že se nemýlil.

Velká chudoba sedmi řeholnic, jež se do Malagy z Granady a Beazy přistěhovaly, hnula srdcem obyvatelů. Brzo poznali, že dobré řeholnice při své přísné

chudobě jsou mnohem veselejšími a šťastnějšími než celý svět se svým přepychem. To získalo jim obdivu a zájmu všech dobrých lidí. Hojně almužen bylo jim poskytováno a téměř závoděno u prokazování lásky služebnictvím Božím, ano mnohé z vysokého stavu byly životem jich a dobrovolnou chudobou pravých následovnic Ježíšových, jenž pro nás též chudým se stal, tak rozplameněny, že o přijetí do řádu zaprosily. Co se jim s počátku zdálo odstrašujícím a nepřekýmáným, to poznáno jsouc, stalo se jim něžným a láskyhodným.

Ovšem je tajemství toto jen srdci křesťanský smýšlejícímu srozumitelné; tělo a krev nalézají v chudobě jen bráně a odpor. Kdo z víry žije, ten přisvědčí slovům svatého Bernarda: »V nebi byla věčná plnost všeho dobra, chudoby tam nikdy nebylo. Na zemi však béd a svízělů nadbytek, ale lidé neznali jich ceny. A tu Syn Boží sám sestupuje, volí si je za úděl svůj, a tak nám objevuje skrytý poklad v ocenění chudoby.«

»Chudoba, do níž božská prozřetelnost člověka postavila,« jest dle slov svatého Chrysostoma, tomu, kdo ji s moudrou statečností snáší, velikým dobrem, pokladem, jenž ukraden býti nemůže, pevnou lodí a úkrytem proti všem nebezpečím a úkladům života. Chudoba pro lásku Boží snášená jest ochranou proti nešťastným hříchům, pramenem šlechetného smýšlení; při ní okouší se onen vyšší, tajemství plný klid, jenž tak podivuhodně duši silí uprostřed starostí a zármutků tohoto světa: onať je školou velikých ctností, dílnou velikomyslných obětí. Chudoba pak dobrovolně zvolená a pro Boha zamilovaná převyšuje všechno, neboť ryze zachovávaná — obsahuje nejvyšší statek — Boha. Proto nechtí chudí světi v kláštere onu krásnou průpověď sv. Jeronýma si vštípi: »Ten bohat dosti, kdo s Kristem chudým jest. V pravdě chudý — v pravdě bohat, je-li jenom opravdově s Kristem chud.«

(P. J.)

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Návštěva římských katakomb.

Když jsem byl ponejprv v Římě, měl jsem největší touhu uviděti svato-petrský velehram a katakomby. Proto věnoval jsem prvý den návštěvě Vatikánu a všeho, co tam lze krásného viděti, druhého pak dne vydal jsem se hned ráno s přítelem Maluš... ke kostelu sv. Šebastiána, při němž jsou sice také katakomby, ale menší a těžce přístupné. Blízko však jsou rozsáhlé katakomby, v nichž mezi jinými také pochován papež svatý Kalistus, proto jmenuji se po něm. Spatřiti katakomby svatého Kalista toužil jsem ještě z jiné, čistě osobní příčiny. Chodíval jsem již jako chlapec o každých prázdninách na návštěvu ku svému kmotrovi, který zemřel jako farář v Uherčicích u Hustopeče, Ignátu Janouškovi. Jeho největší a nejlepší obraz, který mne vždy zajímal, před nímž jsem dlouho stával, bylo zjetí papeže Štěpána v katakombách.

Papež Štěpán I. jako zázrakem ušel nástrahám nepřátel a skryl se v katakombách svatého Kalista, kdež žil úplná čtyři leta, řídě církev Kristovu (253—257). Jednou v parný den byly ohlášeny bohoslužby a vyznavači se scházeli. Kdo by byl postál na silnici Appiově, byl by uviděl, jak brzy tu, brzy onde zmizel ve tmách zástup několika osob, anebo jak se oddělil osamělý chodec od silnice. Byli to křesťané, kteří spěchali do katakomby svaté Luciny, která jest oddělením sv. Kalista. U vchodu propustili je známi hlídači. Brzy byl pohromadě zástup mužův a žen, kteří se modlí, anebo přistupují, aby se vyzpovídali. Za chvíli přistupuje k oltáři ctihodný stařec, svatý Štěpán, papež; dříve než započne slavit nejsvětější obět mše svaté, káže. Jako pravý otec napomíná své díky k věrnosti, k vytrvalosti; jak zaří jeho oko, jak plynou jako med slova z jeho úst. Pak přistupuje k oltáři, všechno shromáždění chystá se přijmouti Beránka velikonočního. V tom slyšeti křik, který se blíží, v několika okamžicích jest u vchodu plno surových vojnů, kteří se ženou lajce ku předu.

Ale jakoby je zadržela nějaká neviditelná ruka! Vyčkají ani nedýchajíce, až papež dokončil svaté tajemství, až se pomodlil za nepřátele, a teprve když sestupoval se stupňův oltářních, tu vrhli se na něho krutí katané a mečem ho prokláli.

Protože mi laskavý kmotr obraz tento několikráte vysvětloval a o katakombách vykládal, přál jsem si vždy uviděti je, a často myslíval jsem si jako studentik, zda je kdy uvidím. A hle, nyní chystal jsem se vstoupiti v útroby oněch katakomb, v nichž skončil svatý papež Štěpán; mé dlouholeté přání se skutečně vyplnilo.

Celé okolí římské jest pokryto katakombami, jichž někteří čítají až 60, jiní jen 13, jiní 25. Různý tento počet lze takto vysvětliti: často nelze přesně určiti, kde jedny katakomby přestaly a kde druhé začaly, neboť jsou někdy mezi sebou chodbami spojeny.

Kdo čítá třináctery katakomby, čítá je dle 13 hlavních silnic, které vedly z Říma, tehdy vládce celého světa, na různé strany; kdo čítá 25tery, čítá dle 25 farností, ve které byl starokřesťanský Řím rozdělen. Že stavěny katakomby výhradně vedle silnic, má troji příčinu:¹⁾ předně byly pohřebištěm, často bylo nezbytně potřebí, rychle odnésti těla mnohých mučedníků; za druhé byly útočištěm, kde se v čas pronásledování křesťané schovali, tu se rozutekli po všech silnicích, z nichž se lehce vytratil, pak také snáze mohli příbuzní dodávati jim potřebných potravin; za třetí byly shromážděním ku bohoslužbě, kdež též se posilňovali chlebem andělským ku dalším bojům. Protože tohoto trojího účelu bylo nejsnáze dosáhnouti poblízku silnic, proto byly stavěny katakomby vedle nich.

Řím je ze všech stran, kolkolem obklopen věncem hrobů svých mučedníků, kteří jej chrání, za něj orodují, by nezhylnula víra jeho. Není-li tato

¹⁾ Viz Gaume: Trojí Řím. Vyrozumívá: Řím pohanský a Řím křesťanský nad zemí a pod zemí. V Praze 1901, sv. II., str. 559 nn.

věčná Roma¹⁾ matkou, která jest hrda na svou četnou rodinu, a bdí s nevýslovnou láskou nad kolébkou svých dřímajících dítek? Není-li jako paní a vládkyně pravdy, kteráž potvrzujíc své výroky, ukazuje na podpisy několika milionů mučedníků, zavítavších sem ze čtyř úhlů světových?²⁾ Jak praví znalci, mají katakomby, kdyby se všechny chodby spojily v jednu délku, šest hodin cesty a pochováno je v nich na šest milionů věřících. Lze proto mluvit o dvojm Římě, to jest nadzemním a podzemním.

Ale vraťme se ku kostelu sv. Sebaštiana! Jdeme dále okolo vysoké zdi, kterou jsou ohrazeny vinohrady a poblízkou zazvoníme u jedné dveří. Když se otevřela vcházíme do vinohradů, ležících o něco výše, než vedle vedoucí silnice. Požádáme o dovolení shlédnouti katakomby a hned nabízí se za průvodčího přívětivý kněz trapista, který je velmi dobře poučen, dokonale vzdělán a proto jsme rádi, že máme jistotu, že nám vše důkladně ukáže jakož i vysvětlí. Vida v nás kněze, také hned podotkl ve vsi laskavosti: »Ukáží pánům více, než se obyčejně ukazuje!«

Sestoupili jsme dosti širokou a pohodlně upravenou chodbou o několik metrů po schodech dolů, tam dostali jsme po rozžaté svíci a byvše upozorněni, bychom se od sebe nevzdalovali, kráčeli jsme za hovorným vůdcem. Po všimneme si hned chodby, kterou kráčíme! Zde můžeme dobře užití slov Kollárových, která se tak často užívají, ale na nepatřičném místě: »Stůj noho, posvátná místa jsou kamkoliv kráčíš.« Zde věru kráčíme každým krokem na svaté půdě, posvěcené krví nespočetných mučedníků.

Katakomy římské jsou vykopány v tufu³⁾ zrnitým, v němž je kopání dosti obtížné, a pro nebezpečí zasypaní nepřipouští nějakých větších místností. Kopati hroby bylo povinností zvláštní korporace, které se říkalo fossores, hrobaři; zřizovaly se chodby, do jejichž zdí se pochovávali mrtví. Vzduch přicházel otvory, které jsou z venku vedeny kolmo dolů.

¹⁾ Latinské jméno Říma.

²⁾ Srv. Gaume I. c., str. 558.

³⁾ Tuť je hornina vzniklá nahromaděním materiálu sopečného, jako: popela, kamení, hlíny a pod.

Nejznamenitější částí katakomb svatého Kalista je hrobka papežů, hrob svaté Cecilie a více kapli starokřesťanských. Docela dobře rozeznáváme ve výklenku oltář, na evandělní straně je vytesán ve zdi výklenek, stolice biskupská, okolo stěn vytesány lavičky, zvláštní místo bylo vykázáno mužům, jiné ženám. V některých byly na maltě obrazy, neumělé sice, ale přece zřetelné; představovaly buď jednotlivé symboly, jako: rybu, ptáka, fenixe, holubici, delfína, klas, beránka, dobrého pastýře a jiné, někde jsou celé události, jako: poslední večeře, vzkříšení Lazara, Mojžíš a jeho zázraky na poušti, a j.; některé obrazy jsou tak sešlé, že nelze již poznati, co představovaly. Je nám tu uchován obrázkový katechismus, z něhož nad slunce jasněji vidíme, že věříme zrovna totéž, co věřili¹⁾ první křesťané. Vida tyto svědky našeho svatého učení, tázal jsem se trapisty, co říkají, když sem přijdou evandělci, anglikáni a jiní, kteří odpadli od svaté církve? »Nic neříkají, mlčí, mlčky vše pozorují«, odpovídá kněz.

V katakombách svatého Kalista jsou tři poschodí (někde je jich až pět) chodeb pod sebou, ale ukazuje se jen nejhořejší, totiž to, které je hned pod zemí, do hlouběji ležících není dovoleno vstoupiti, jen odborníkům, kteří by chtěli nějakou otázku zevrubněji studovati. Chodby jsou dosti úzké, někde sotva projde člověk tělnatý. Na obou stranách jsou hroby, někde až devaterý nad sebou. Otvory byly zakryty mramorovou deskou, ve mnohých viděti doposud lidské kosti, anebo zpráchnivělé částky těla lidského. U některých hrobů je vryta v desku buď palma, anebo je tam láhvička, či jiná hliněná nádoba s vyschlou krví lidskou — což jest znamení mučedníka — anebo s voňavkami.

Zajímavá je otázka, jak byly katakomby objeveny. Až do roku 410 užívalo se jich za pohřebiště, pak zůstaly jenom cílem poutí a zbožných návštěv. Vyplněny, zneuctěny, zasypany byly od Gothů i Longobardů, když titi Říma dobyli, což bylo roku 538 a 756. Pak přišly úplně v zapomnutí, nevědělo se,

¹⁾ V »Obzoru« 1907 číslo 3. je překrásný článek Dra. J. Opletala: »Symboly svatých svátostí v katakombách.«

kde jsou vchody k nim; jejich objevitelem je učenec Antonio Bosio; od mládí obíral se touto otázkou, pročetl vše, co jednalo o katakombách, a vytkl si za životní cíl objeviti je. Náhoda byla mu příznivá; kdosi kopal v okolí římském ve vinohradě studni; tu najednou se všichni dělníci propadli do země a byli nalezeni v jakési chodbě. Bosio hned se domýšlel, že je to asi zbytek katakomb. Vymohl si dovolení, a po 33 let svého života, od roku 1567 až do roku 1690 ztrávil většinou pod zemí, děláje plány, sestavuje, spisuje a studuje. Od té doby památka na katakomby nevymizela a v našich dobách proslavil se jejich bádaním Jan Křtitel Rossi, kterého právem nazývají otcem křesťanské starovědy.

Těžko je věru rozloučiti se s katakombami. Nitro naše je plno dojmů lásky k naší svaté víře, plno předsevzetí tuto víru dle možnosti ze všech sil hájiti proti všem nepřítelům, jichž nyní tolik máme. Jakou skálopevnou víru, jakou nadšenou lásku, jakou neblonou naději měli ti, kteří zde v nitru zemském žili,

trpěli a zmírali! Ale nebylo již možno nadužívat dobroty laskavého průvodčího, neboť až hodně dlouho jsme pobýli v katakombách, čas rychle utekl za poučného hovoru učeného trapisty.

Tolik zmíniti jsem se chtěl všeobecně o katakombách, v některém z příštích článků vrátím se snad k tomuto předmětu a ukáži, jakou důležitost mají pro nás katolíky, kterak můžeme se z nich přemnohemu přiučiti, kterak vyvracují mnohé námitky, předsudky, jež činívají se proti naší svaté víře a dokazují pravdivost slov svatého apoštola Pavla: »Ježíš Kristus včera i dnes, onť i na věky« to jest Ježíš Kristus zůstává od počátku až do konce, tentýž nezměnitelně a tak i učení i všecko zřízení jeho!) (K židům 13, 8.)

*) Nedostihně krásně jest popsán život církve v katakombách v povídce, již napsal kardinál Wiseman: *Fabiola*; vydáno roku 1857 dědictvím sv. Cyrilla a Methoděje v Brně; rovněž krásný a poučný spis jest: *Obrazy z katakomb*. Napsal Ant. de Waal. Přel. Dr. Tomáš Korec. Vyšly 2 díly 1891 a 1893 nákladem bened. knihtiskárny v Brně. Doporučujeme ku četbě oba tyto spisy

Modleme se za obrácení pohanů.

Ó jak máme býti vděční Bohu svému
a jak vroucně máme děkovati jemu,
z rodičů křesťanských že jsme se zrodili,
v katolické víře vychováni byli,
že nám jaasně svítí světlo víry pravé,
a jistě nás vede po pouti slzavé
vzhůru do nebeské věkověčné slávy,
kde věčně sídlí Bůh, náš Otec laskavý.

Miliony lidí v pohanství se rodí
a po celý život ve tmách bludů chodí,
neznajíce Boha, svého Stvořitele,
neznajíce Krista, svého Spasitele,
neznajíce ani též Ducha svatého,
Posvítětele a Těšitele svého,
ani též Marii Pannu, Matku Boží,
ni svatě křesťanské víry drahé zboží.

Ó jak nešťastní jsou tito národové,
kterým jsou neznámí draží pokladové,
které Ježíš Kristus v církvi své uložil
na Petrově skále, kterou zde založil
a která po dnešní den vítězně stojí,
mnohými krutými nezníčená boji,
a trvati bude světa do skonání;
vždyť Ježíš Kristus pti ní jest a ji chrání.

Modleme se k Bohu, ó milí křesťané,
národům pohanským ať již brzy vzplane
světlo pravé víry, světlo věčné spásy;
Bůh prosebně naše neoslyší blasy,
pošle hojně kněží do pohanských zemí,
by mezi národy pohan-skými všemi
hlásali přesvaté učení Kristovo
a zničili zecla vladatství dáblovo.

Boha každodenně hledme vroucně prosit,
by své požehnání neustával rosit,
katolických kněží na dílo přesvaté,
by jim poprával žně hojně a bohaté
v zámořských končinách tam mezi pohany,
by všichni pohané stali se křesťany
a věrně sloužili Bohu jedinému,
by též v nebe vjíti jednou mohli k němu.

My pak žijme vždy tak, bychom mohli říci,
že praví křesťané jsme a katolíci;
žijme tak, jak nám Bůh v přikázáních káže,
plňme vše, k čemu nás církev svatá váže,
plňme věrně a se svatou horlivostí
všecky náboženské svoje povinnosti,
katolickou víru mužně vyznáváme,
nikdy slovy, skutky ji nezapírejme.

F. Vrdtil.

Něco o chudobě.

Chudoba jest výjimkou stavu obyčejného, neboť člověku jest dán do vinku hned prostředek proti ní, to jest pracovitost, bádavost, touha po cili vyšším, snaha vznésti se k výšinám oblačným a prozkoumati, co žádný ještě neobjevil.

Záleží tedy na tom, aby hned od počátku byly vlastnosti tyto pěstovány, aby v niveč nepřišly.

Tím způsobem omezíme chudobu, což pro celek společenský jest velikou výhodou, neboť národ, který jest chudý, pokulháva obyčejně za tím, který jest bohatý nejen v ohledu tělesném, ale i duševním.

Nutno již hned od útlého mládí nabádati naši mládež k pracovitosti a tím zabezpečiti ji šťastný život v každém ohledu. Poučujme ji, že ne lenošením, ale prací úsilovnou, která čím dále tím více pobádá k činům, prospějeme sobě i vlasti. A k tomu cíli máme tolik řemesel, různých odvětví, že každý může pracovati v oboru sobě oblíbeném sláskou a vytrvalostí.

Než marna by byla pracovitost, kdyby nebyla střídmostí a šetrností podporována. Mnozí žel Bohu nedbají na tyto věci, jež podmiňují šťastný život; dnes mozolí se pot stírajíce s čela a zítra celotýdenní mzdu za několik hodin promarní. Věru jest na pováženou, »nepamatovati na zadní kola«.

Máme však také mnoho lidí, kteří třebas po nepatrných částkách spoří, ukládají pamatujíce, že přijde den, kdy nebudou moci pracovati, že jednou síly budou vyčerpány a člověk bude odkázán na to, co si uspořil.

Mnohým však není osudem dáno, aby neocili se v chudobě, aby nepotřebovali pomoci jiných. Tu naskytá se příležitost, učiniti něco pro bližního, což člověku bohatému, a statky vezdejšími oplývajícímu, často radost působí. Rád dal by mnohý podporu druhému, ale neví, zda dotyčný ubožák ještě nevysměje se jeho pošetilosti. Příkladů takových máme hojnost ze zkušenosti o odměně lidí žebrajících.

Podporovati zebrotu ze zvyku není třeba, neboť máme jiný způsob, jak můžeme pomoci a víme, že jsme prospěli

těm, kteří toho plnou měrou jsou hodni. Jsou to mnohé instituce podpůrné, které vydrží školy v území uzavřeném, které se starají, aby příslušníci naši nezanikli ve víru germanisace, ale zůstali vždy a všude našimi upřímně spolupracujícími bratry.

Nedávno měli jsme příležitost čísti o Ervěnicích, kde násilí bezmezné spácháno na Češích, než oni majíce hloubku přesvědčení za své požadavky nebáli se ničeho, ale stáli neohroženě až jim na pomoc přispěla Ústřední Matice, již buď za to tlumočen vřelý dík!

Takovým podnikům rádi přispějme dle možnosti, vždyť to činíme pro své bratry pro lid stejně smýšlející, který za to vděčně k nám bude shlížeti.

Tak vychováváme si neohrožený národ, jenž hlásati bude lásku jedněch k druhým!

Zmínil jsem se i o žebáčích z povolání, jichž více jest v krajinách katolických jižních, než severních, většinou protestantských.

V krajinách jižních, kam i my se počítáme, jsou toho příčinou hlavně slova Písma: »Co jste učinili jednomu z bratrů mých nejmenších, mně jste učinili!« Hledí tedy nashromážditi si každý zásluh pro život věčný a nevědomky často podporuje lenochy. Však to již mnozí seznali a umínili si, že takovou chudinu, jež se vtírá a nastavuje zablácené cáry, podporovati nebudou. Takovou podporou vychovali bychom si jen lenochy, kteří tu musí býti, aby mohli bráti almužnu. Chudina, která potřebuje pomoci, žebraři nejde, ale sama musí býti vyhledávána, protože se stydí. Mnohdy otec i matka nemohou pracovati, děti choulí se v koutku a žádají o kousek chleba, než marně. Rodičům puká srdce při pohledu na ně, ale trpělivě čekají na pomoc Boží — ale nežebrají. Takoví lidé raději snášejí hlad, v bídě a nouzi raději umírají, než by žebrali.

Kéž takovým dostane se úlevy, jež nemoc na lůžko víže, těm pomáhati, útrapy tělesné mírniti, jest pravým skutkem křesťanským, který nalazne odplaty věčné! Chudoba taková zasluhuje podpory!

Dobrym skutkem jest přispívati na chudobince, nemocnice, sirotčince a po-

dobné ústavy, neboť to jest lepším dobrodiním pro chudinu, než sebevětší almužna. Ti, již dobrodiní toho požívají, rádi vzpomenu na své dobrodince, kteří mají srdce prodechnuta láskou k bližním svým.

Nuže podporujme rádi své bližní, ale při tom dbejme, abychom s upokojením mohli si říci, že učinili jsme to pro věc dobrou, což budiž ode dneška naším pravidlem.

B. Šion.

Sedmero těžkých křížů světa.

Lidstvo zde na světě, zvláště v nynější době, mnohé těžké kříže sbíjí samo sobě, nejsou to však kříže vedoucí v nebesa, které lidstvo nese, a pod nimi klesá, jsou to kříže hlavních hříchův a neštěstí, ze kterých se řine ostatní neštěstí.

Hle, tam žije člověk proniknutý pýchou, hledá lidskou chválu, nestálou a lichou, by vše stále jemu kořilo se, touží, že tak se neděje v životě se souzí; pýcha, toť první jest přetěžký lidstva kříž, kéž by lidstvo svrhlo se sebe tuto tíž;

Hle, tam žije člověk ve velké lakotě, pokoje on nemá nikdy v svém životě, stále stará se, jak poklady své množit, kam je před zloději schovat, kam uložit; lakomství, toť druhý těžký je lidstva kříž, kéž by lidstvo svrhlo se sebe tuto tíž!

Hle, tam žije člověk, veřejně, soukromě, páchající smilstvo, jako kdys v Sodomě, by ukájel chtíče své, s velkými smilní, když může, i děti nevinné znásilní; smilstvo, toť třetí jest přetěžký lidstva kříž, kéž by lidstvo svrhlo se sebe tuto tíž!

Hle, tam žije člověk, jenž jiným závidí vše, co on sám nemá, a u nich to vidí, zdraví i bohatství, spokojenost i čest, vše jiné, příčinou jemu k závidi jest; závist, toť čtvrtý jest přetěžký lidstva kříž, kéž by lidstvo svrhlo se sebe tuto tíž!

Hle, tam žije člověk, opilství hovící, který stále plnou mít chce svou sklenici, bez ohledu na to, že své jmění mrhá, v tmavý a předčasný hrob svůj život vrhá; opilství, toť pátý těžký jest lidstva kříž, kéž by lidstvo svrhlo se sebe tuto tíž!

Hle, tam žije člověk, jenž v hněvu a zlosti dopouští se mnohých a brozných krutostí, jenž v návalu hněvu ani se necítí, a vše mu jedno jest, i bližních zabít; hněv a zlost, toť šestý jest těžký lidstva kříž, kéž by lidstvo svrhlo se sebe tuto tíž!

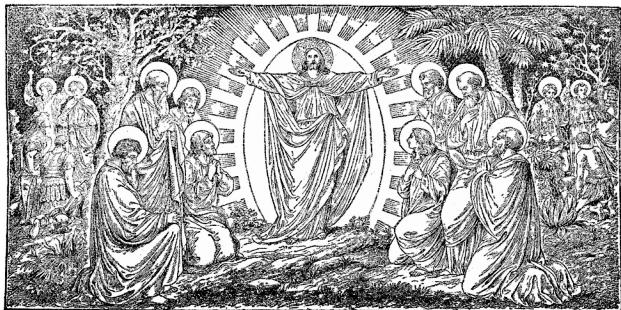
Hle, tam žije člověk velice lenivý, kterémužto práce hrozně se protiví, a když práci koná, která jest mu mukou, koná ji nedbale, a lenivou rukou; lenost, toť sedmý jest přetěžký světa kříž, kéž by lidstvo svrhlo se sebe tuto tíž!

Sedmero jsem křížů lidstva zde zobrazil, však nechci, bych jimi někoho urazil, nechci u nikoho ocet si rozliti, a ke všemu ještě všechen ho vypítí, neboť to by pro mne byl také těžký kříž, a nevím, zdali bych unesl jeho tíž.

Proto já prosím vás, čtenářové milí, abyste mně všichni zcela odpustili; v pravdě obyčejné perné jádro bývá, v upřímných slovích se urážka neskrývá, ale vím, že lidské povahy jsou divné, protože nikdo nečtí, co jest ti protivné!

F. Vrdtil.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

VI. Jízda po železnici v Africe.

Jako všude, tak je i v Africe na železničních stanicích před odjezdem vlaku velmi živo. Je však velký rozdíl mezi našimi cestujícími v Evropě a mezi cestujícími černochoy. Onino zachovávají celkem klid a nerozčilují se tak snadno, ale černoši jsou živější, pohyblivější povahy, povykují, křičí, ohánějí se, pobíhají semotam, smějí se a žertují. Jako na našich, tak slyšeti i na afrických nádražích obvyklé otázky a odpovědi: »Jak se daří doma?« »Dobře.« »Jak se vede dětem?« »Dobře.« »Co dělá žena?« »To a to« a podobně.

Nádraží není však pouze nádražím, nýbrž zároveň malým trhem. V minulé noci okolní obyvatelé lovíli ryby, a nyní nabízí svůj lov na prodej. Zde jsou nádoby plné ústřic, tam raků a ryb. Také ovoce všeho druhu, vejce, živé slepice a kachny, africký i evropský chléb, jsou na prodej. Tak mnohý cestující bere sobě za několik halířů svou snídani do vlaku. Ježto parostroj ještě sám po nádraží jezdí, nespěchá nikdo, neboť i černoši vědí již, že vlak bez parostroje nemůže odjet. Také já — píše missionář v Togo P. Berning — stojím ještě se svým spolutratrem, který mne na nádraží vyprovodil, na peroně. Tu a tam jdou kolem nás chlapci a

děvčata, postaví se přede mne, a poklo-nivše se pozdravují po křesťanskou: »Voakafu Jesu Christo«, t. j. Pochválen buď Ježíš Kristus, načež odpovídám: »Tegbe, tegbe, Amen«. Tímto krásným katolickým pozdravem, kterým missionáře pozdravují, prozrazují děti svou příslušnost k církvi katolické.

Konečně byl parostroj u vlaku připjat. Všecko vsedá do vozů. Vlak má tři třídy. Domorodci jedou vesměs ve třídě třetí a missionář jedná podobně. Jednak nemůže za druhou třídu zaplatiti pětkrát vyšší jízdné, jednak, jeda v třetí třídě, má cestou příležitost, stýkati se s domorodci. Nuže tedy do vozu! Právě v pravo v koutku je prázdné místo; missijní chovanec položil tam moje zavazadla a postavil, ježto ve voze žádných lavic není, mou židli. Tak mohu pohodlně celý vůz přehlédnouti.

Uprostřed vozu sedí dvě ženy s malým dítětem na zemi. Postavily si své talíře na podlahu a začínají svou snídani. Dítě neumí ještě dobře seděti, ale musí se tomu učit. Krčí se tedy jak může a velkýma očima dívá se na ženy. Tyto jedí své »abolo« (chléb domorodců) a namáčí v rybi omáče. Ženy podle řeči nejsou z též osady, seznámily se teprv na cestě. Přes to jedí společně z jedné misky a časem zapíjejí

vodou z malého kotlíku. Také ostatním cestujícím, mužům i ženám, kteří vody nemají, dávají se napít z téže nádoby. Domorodec pozdravuje cestujícího slovy: »Aši agbamelo!« t. j. ruka je na talíři (ty právě jíš), a oslovený odpovídá: »Jo, va miavoe!« Pojď, drž s námi! Rád a ochotně uskutečňuje černocho toto pozvání a sdílí ochotně s pozvaným, co má.

Na blízku dveří, které mám zrovna naproti, sedí dvě ženy, které mimo jiné věci i několik kuřat vezou na trh do Lome. Zvířatům byly svázány nohy, a drží je uvázaná na šňůrce. Když přes to některé z kuřat se postaví na nohy a příliš daleko se vzdálí, zatáhnou je šňůrkou nazpět. Též podobně, jako zmíněné svrchu ženy uprostřed vozu, snídají. Jejich snídaně pozůstává z několika kousků ovoce a kousku cukrové třtiny, kterou žvýkají. Když jedna z nich byla posnídala, zpozorovala, že jí kousek čehosi spadl na kuf. Bez okolků vzala kuře a vymetla jím smetl z vozu.

Vlak se zastavil. Zdá se, že v širém poli. Je to první zastávka. Nádražního stavení marně bychom hledali. Krátká, upravená cesta a malé prostranství vedle kolejí konají tutéž službu. A k čemu také nádražní budovy na zastávkách? Lístky se vydávají ve vlaku; zavazadla prohlížeji se též ve vlaku a váží ve voze strojvedoucího. Ježto obvykle denně jenom jeden vlak tam a nazpět jezdí, má telegraf jenom málo práce, aby srážky vlaků zamezil. Z blízké vesnice přiběhlo k vlaku několik zvědavých domorodců. Žertující divají se na vlak, pozdravují se a volají si navzájem obvyklé: »Hometovo le?« (jak se daří doma?) a podobně. Několik cestujících vystupuje z vlaku, jiní přisedají.

Parní pištala zapískla, jedeme dále. Na druhé stanici vstoupil do vlaku muž s mladou antilopou, jejížto nohy byly svázány. Zvíře bylo bezpochyby teprv před chvílí chyceno, neboť velmi rychle dýchalo a zdálo se býti velmi unaveno. Jinak chovalo se klidně. Černocho chtěl jstvě antilopu, kterou velmi těžko jest chytiti živou, v Lome za drahý peníz prodati. Avšak běda! domorodý konduktér mu dává na srozuměnou, že musí za zvíře zaplatiti jednu marku, poněvadž

ji vzal do osobního vlaku. Ale černocho nemíní tak vysokého dovozného platiti. Co neučinil? Již za jízdy vyhodil ubohé zvíře z vlaku svým příbuzným, kteří je zase vzali s sebou domů.

Jedeme zase dále. Následuje stanice Porto Leguro, kde je také nádražní budova, pošta a telefon. Je tam také více hlučno než jinde. Jako sklepníci a prodavači novin na evropských nádražích, tak chodí i zde černocho okolo vlaku a vyvolávají: »Abolooóó, abolooóó!« (chléb, chléb!). Děvčata však nabízejí i chléb evropský volající: »Alepono, alepono!«; opět jiní nabízejí ke koupi citrony, ořechy a jiné ovoce. Domorodý cestující nakoupil rozličného ovoce a nabízel mi také na ochutnání. Přijal jsem nabízené, abych ho nezarmoutil, a radoval jsem se srdečně nad jeho šlechetnou myslí, která darovala něco missionáři jemu dosud neznámému. Bůh mu to odplatí!

Vlak stojí na nádraží skoro deset minut, ježto mnoho různého zboží se nakládá i skládá. Loučení při odjezdu vlaku je vesměs veselé. Pláčících není viděti. Cestující volají: »Meji lo« (odjíždíme už), a z nádraží volají jejich příbuzní nebo přátelé: »Mnoho štěstí na cestě!«; anebo: »Pojďtež šťastně domů!« aneb: »Vratte se brzy!« — Vidí-li domorodec železniční vlak, má velkou radost, jako děti v Evropě, a nezdírká směji se a poskakuje radostí, přijíždí-li, nebo odjíždí-li vlak. Ve vlaku vidí bratra mořského parníku, a nazývá jej jednoduše »parnikem pozemským«. Této radosti nedávají na sobě viděti domorodci, kteří se vydávají za »vzdělané«, ale obvyčejnému černochovi, kterého nebyla ještě evropská kultura zevně ohoblovala, nelze dětinnou radost uvnitř ukryti.

Po dvouhodinné jízdě viděli jsme konečně město Lome. Přivítivě kynou věže katolického kostela božského Srdce Páně již zdaleka, a zvěstují, že Spasitel i zde v zemi pohanské své sídlo jako dobrý pastýř zarazil. Vlak přejíždí silnici vedoucí z Lome do Atakpame a několik městských ulic, 10 metrů širokých, a vjíždí do nádraží, které svou sítí kolejovou, svými pěknými nádražními budovami a svou velkou strojírnou hlavnímu městu německého ochranného území slouží ke cti.

Na nádraží dostavili se četní černoši. Jedni, aby očekávané své příbuzné nebo přátele uvítali, jiní, zvláště z dalekého vnitrozemí, aby spatřili zázračnou loď pozemní, která »pije vodu«, »pojídá uhlí«, »oheň má v těle« a »kdykoliv chce dále běžeti nebo se zastavit, vždycky nejprv píská«. Jiní přicházejí na nádraží, aby odnášeli zavazadla cestujících a tak si několik halířů vydělali. Sotva se vlak zastavil, už pospíchají a vstupují do vagonů, aby si toho neb onoho cestujícího pojistili. Také já vzal jsem si mladého černocho, vložil jsem svá zavazadla na jeho černou, kudrnatou hlavu, a ubírám se nyní na naši missijní stanici, od srdce rád, že už jsem zase doma.

Až dosud jsou v území Togo dvě dráhy: pobřežní z Lome do Anecha, a vnitrozemská z Lome do Pahine. Různé výhody a značně usnadněná doprava, kterou obě tyto dráhy přivodily, jsou příčinou, že v dozírné budoucnosti i třetí dráha, a to ještě důležitější, postavena bude, aby i odlehlejší krajiny vnitrozemní světu byly otevřeny.

VII. Obrázek z Austrálie.

Praobyvatelé Austrálie, australští černoši, považováni bývají zhusta za lidi, stojící na nízkém stupni vzdělanosti, v polozvířecích poměrech žijící. Toto mínění spočívá však na mylném předsudku anebo na povrchním pozorování. Německý výzkumný cestovatel Dr. Klaatsch professor na universitě v Heidelbergu tvrdí, že stýká se s australskými černochoy bezprostředně, přišel k jiným, mnohem příznivějším úsudkům o tomto lidském plemeni. Ličí je jako lidi dobro-srdečné, přítulné a ne bez nadání; zvláště chválí jejich smysl pro žertování a důvtipný humor. »Kdo k nim přichází s žerty a humorem,« ujišťuje, »jistě si srdce jejich získá«.

S těmito vývody německého cestovatele souhlasí zprávy katolických missionářů o australských černoších, jmenovitě to, co o nich píše P. Walter, představený missie v Beagle-Bayi. »Stav divokosti,« píše, »ve kterém po staletí vězeli, vytvořil povahy a vlastnosti, které jejich výchově a obrácení na víru křesťanskou velké působí obtíže, avšak dobrých vlastností jim nikterak

neschází. Praobyvatel Austrálie žije ve svých křovinách život svobodný, a ani mu nenapadne, aby si prací rukou svých zjednával výživu. Lov zvíře a rybolov, rozmanité plody křovin a kořinky rostlin dodávají mu všeho, čeho k životu potřebuje. Proto se stává, že v něm nepřekonatelná žije touha, aspoň občas do svých křovin se vrátiti. Tam potuluje se svobodně a žije neodvisle jako král, a nenucen jako nezkažené dítě. Ačkoli mezi různými kmeny, jako vůbec u všech divochů, jsou časté různice a potyčky, přece není australský černoch od přírody surový a mstivý. Jeho štůdrost je tak velká, že se podobá skoro komunismu; co má jeden, to náleží i všem ostatním. Na jeho poctivost může běloch bezpečně spoléhati. Může i věci nejlákavější nechat ve křovinách ležeti a nemusí se báti, že mu budou ukradeny. Ovšem mluvím zde jenom o černoších evropskou kulturou nezkažených.

Pro vzdělání australských černochoů dělo se málo, velmi málo. Missie v Nové Norcii, kde španělští benediktini přes padesát let působí, jsou škodlivým vlivem postupujících bělochů ohroženy. Od bílých »nositelů kultury« vzdálenější a proto nadějnější, je missie Beagle-Bayi, svrchu zmíněná. Tam pracovali od r. 1890—1901 francouzští trapisté s velkou obětavostí a dobrým výsledkem, byli však pro nedostatečnou podporu nuceni missii opustiti. Na prosbu tamějšího biskupa bylo pak Beagle-Bayi svatou Stolicí svěřeno kongregaci Pallotínů.

Nyní tam působí dva kněží a deset bratří. K missii Beagle-Bayi náleží asi 200 domorodých křesťanů; v Disaster-Bay žije asi 50 a v Broome, jiné to vedlejší stanici, dalších 300 domorodých křesťanů. Této missii je mimo to svěřena duchovní správa, asi 300 křesťanských domorodců z ostrovů Filipinských. Není pochybnosti, že missie v Beagle-Bayi velmi dobrý úspěch slibuje; je se toliko obávati, že peněžní nesnáze, které otcům trapistům další práci znemožnily, také naši další činnost ochromí, nebudeme-li více než dosud podporováni.

Dojem velmi dobrý odnesl si z missie v Beagle-Bayi také onen zmíněný svrchu německý učenec, který loňského roku za příčinou lidových studií delší čas tam

meškal. »Missie v několika málo letech svého trvání působila výborně«, ujišťuje v delším článku jistého západo-australského listu. »Bylo mi velkou radostí, navštívit školu. Vše bylo ve vzorném pořádku. Co děti uměly, velmi mne uspokojilo, zvláště líbila se mi jejich přítulnost.«

Velmi pochvalně vyslovuje se Dr. Klaatsch o způsobu, jakým misijníři divochy ku vzdělanosti nabádají a vedou. Řídí se totiž zásadou, že je třeba tyto prostosrdečné syny přírody v jejich svobodě a způsobu života ponechat, pokud to zájmům náboženství a mravnosti není na úkor. »To se mi zdá«, praví Dr. Klaatsch, »býti jediným jistým prostředkem, praobyvatelstvo, od něhož nás kultura tisíciletá dělí, pro vzdělanost

získati. Nikdy se nepodaří, tuto mezeru v několika málo letech překlenouti.«

Záhoubou domorodých kmenů jsou Asiáté: Číňané, Japonci a Filipinci. Učenec svrchu zmíněný žádá přísné ochranné státní zákony ve prospěch domorodců proti prohnáným, zkaženým vetřelcům. Australským černochům lze pomoci, t. j. záchrana jich je možna jenom v tom případě, jestliže shromáždění a vychování budou pod ochranou a vlivem misijnářů. K tomuto konci bylo by ovšem třeba, aby se sám stát rozumně a rozhodně věci ujal, což ostatně jest jeho svatou povinností. Co znamenají všechny ty laciné, plané chvásty o lidskosti a vzdělanosti, jestliže celé domorodé obyvatelstvo jehož stal se majetníkem, bídně nechá hynouti?

ŽIVOT LIDSKÝ.

Život lidský horkým sluncem má být,
jehož horkost nemá chladnouti,
ohněm vřelé lásky k Bohu zářit
neustále má, a planouti.

Život člověka, jenž milovati
nechce Boha, věčnou dobrotu,
k měsíci se může přirovnati,
jenž nikdy nemívá teplotu.

Život lidský má se plodnou rolí
nebeskému hospodáři stát,
a do jeho nebeské stodoly
každoročně hojnou sklizeň dát.

Když však člověk říci si nemůže,
dobrý skutek že kdys vykonal,
směle tvrditi se o něm může:
„Život jeho se planinou stal!“

Život lidský má pro druhé státi
květinou se, libě vonící,
z níž by vůni ctností mohli ssáti
druzí, též po ctnosti toužící.

Když však člověk se chlípností vínem,
nebo jiných hříchů, ojíjí,
pak je život jeho škodným blínem,
jenž ošklivý zápach vyvíjí.

Život lidský má být pevnou lodí,
která pluje světa po moři,
když zlých vášní se rozproudí vody,
ve hrob hříchů se neponoří.

Když však malá pokušení vlna
v hrob hříchů člověka uchvátí,
jeho život kocábka chatrná,
pak se směle může nazvati.

Život lidský, dle příkladu Krista,
má být cestou kříže, bolesti,
ta má za Kristem v nebeská místa,
bezpečně člověka dovést.

Když se člověk jinou cestou dává,
cestou kříže nechce kráčet,
život jeho cestou sic zůstává,
vede však v pekelné podsvětí.

F. Vrátil.

Různé zprávy.

Jubileum Lurdské. Na památku 50letého jubilea zjevení se Panny Marie v Lurdech, ustanovil svatý Otec Pius X. pro budoucí časy 11. únor jako památný den pro celou církev; kněží se budou modlití hodinky a sloužiti mši svatou dle nového formuláře. V tomto jubilejním roce stanou se Lurdy cílem poutníků všech národů, všech zemí celého světa. Již v únoru počnou poutě z Itálie a Německa a kardinál Loscot bude je jako zástupce sv. Otce vitati. V dubnu přijedou do Lurd Bavori, počátkem května Španělové, Italové, Belgové atd. Z Cambrai vyjede 14 vlaků. Na červen se oznámili poutníci Irové, v červenci a srpnu Francouzi a též Rakušané. Ve dny od 20. až 24. srpna ohlášeno 25 vlaků z Francie. Svatý Otec ve zvláštním dekretu (13. listopadu 1907) vyslovuje naději, že rozmnožené pobožnosti k milostné Panně Marii v Lurdech v těchto smutných dobách přinesou národům útěchu od velké Pomocnice křesťanstva. Od roku 1858—1904 bylo zjištěných uzdravení 3353, totiž takových, jež způsobem přirozeným vysvětliti nelze. Lučebné prozkoumání lurdské vody nezjistilo v ní žádných látek léčivých, jako na př. ve vodě bilinské, karlovarské, luhačovské a v jiných minerálních vodách. A přece bylo touto vodou uzdraveno 48 slepců, 31 hluchoněmých, 44 rakovinou střežných, 650 tuberkulosou, a to nikoliv postupně, nýbrž najednou. Mnozí byli též vyléčeni bez užívání lurdské vody, pouze důvěrou, či dle moderních lékařů — suggescí. Tak všemohoucí Bůh činí dosud divy na přímluvu mocné neposkvrněné Panny v Lurdech.

Církevní pohřby v Paříži. V Paříži je 2¼ mil. obyvatelů, z nichž je 100.000 protestantů, 52.000 židů a ostatní katolíci. Nedávno vydal pařížský kněz Raffin, spisek, v němž se obírá otázkou, kolik zemřelých bývá církevně pochováno, a přišel k těmto výsledkům: r. 1883 bylo

civilních pohřbů 23 procent, katolických 73 procent, r. 1885 byl tento poměr 22 a 74, r. 1889 20 a 76, r. 1893 20 a 77, r. 1897 18 a 78, r. 1901 19 a 78, r. 1903 20 a 77, r. 1904 20·6 a 75·6 procent. Z těchto dat viděti, že je v Paříži velmi mnoho lidí, kteří mají ještě víru, a zachovávají její předpisy. Hlavně je to chudina, která zřekla se Boha, a má jen civilní pohřeb. Za celých posledních devět let, byly pohřby tak zvané prvé třídy, to jest lidí bohatých, všechny církevní, ani jeden nebyl civilní. Ročně bývá v Paříži deset tisíc pohřbů beze všeho účastenství církve, a je to vesměs chudina a dělnictvo. Jako jinde, tak i v Paříži, agitují pro civilní pohřby ponejvíce socialisté. Ještě horší poměry jsou v Německu. Ze všech protestantských pohřbů bylo v Berlíně roku 1901 jen 50·77 procent církevně zažehnáno, roku 1902 57·88, r. 1903 55·60, r. 1904 58·70 procent. Ještě hroznější procenta jsou v Hamburgu, kdež bylo r. 1903 ze všech protestantských pohřbů církevně zažehnáno jen 32·45 procent, r. 1904 37·68 procent. V celém Prusku bylo z protestantských pohřbů r. 1900 76·33, r. 1902 77·92, r. 1903 75·92, r. 1904 80·04 procent církevních. V Bavorsku, jež je velkou většinou katolické, bylo r. 1904 99·65 procent církevních pohřbů, ve Württembersku 87·46, v Bádensku 97·10; v Sasku mezi protestanty 100·78 procent, tedy více než obnášel počet úmrtí, což je důkaz, že bohužel někteří katolíci dali se po protestantsku pochovati.

Pryč od Říma. Protestantské listy se vychloubají, že během roku 1906 odpadlo z Rakousku 4000 katolíků ku protestantismu, a 491 ku starokatolikům. Znovu bylo založeno 24 protestantských obcí, 200 kazatelů, 67 kostelů a modlitebnic. Peněz bylo obětováno na tyto účely 2 mil. korun. Jak málo vydatná byla naše činnost! Spolek sv. Bonifáce,

kteřý si vzal za účel stavěti ohroženým obcím kostely, měl příjmů jen 248.000 K. — Die úředních dat, odpadlo během roku 1906 od církve katolické 3905 osob: v posledních osmi letech v celku 30 444 osob. Nejvíce odpadlíků bylo r. 1901, a sice 9266. K církvi katolické se vrátilo r. 1906 1138, v posledních osmi letech 7185 osob.

Podivínský kazatel. V Titervillu v Americe jest u baptistické kaple kazatel, jménem Jamison, který je také velmi dovedným románopiscem. Nedávno vydal nový román, v němž hlavně bojuje proti hře v karty a proti pijanství. Slibuje si z četby svého románu mnoho zdaru, a proto oznámil ve svém kostele, že bude nyní každou neděli místo kázání předčítati částku svého románu. Mívá pokaždé velmi mnoho a pozorných posluchačů. Je to věru prapodivné zneužívání posvátného místa.

Ubývá-li víry, přibývá pověry. Budapeštská policie zatkla nedávno devět hádaček, které prorokovaly budoucnost. Nejoblíbenější z nich byla jistá vdova po vyšším důstojníkovi, která si vydělala velmi mnoho peněz a již navštěvovaly dámy výhradně jen z tak zvaných vyšších kruhů. Mnohý den přišlo prý jich až okolo sta a všem prý hádačka vyhověla. K podvodnicím berou tedy lidé útočiště, chtějíce zvěděti svou budoucnost; je to nově potvrzení známého výroku: kde ubývá víry, přibývá úžasně nevěry.

Cena ctnosti francouzské akademie Pařížská akademie odměňuje každoročně cenami zvláště vynikající skutky ctnosti. V zahajovací řeči velebil předseda Mořic Barrés ctnost, jako výsledek blahodárné, úsilovné práce. Byli odměněni: chudí rodiče s 19, druzí rodiče s 15 dětmi, farská hospodyně, která vychovala 66 dětí továrních dělníků, děvče, které láskyplně ošetřovalo své zlomyslné příbuzné, sestra klášterní, která se ujímala opuštěných dětí, jiná klášternice dostala peníze pro svůj chudobinec, a tu při této příležitosti pronesl předseda tato významná slova: »Jest naše povinnost, abychom se starali, aby se nestali naši chudí oběti naší nešťastné politiky.« Ke konci řekl: »Tento letoš (1907) rok není rokem úpadku v morálním rozpočtu francouzském.«

Missionářský spolek. V Solnohradě má sídlo missionářský spolek sv. Petra Klaverského, jehož předsedkyní jest hraběnka Ledochovská. Spolek tento stará se o missie mezi černochy v Africe; vydává časopis »Echo z Afriky« v sedmi různých řečech a ve 30.000 výtiscích; předplatné na něj obnáší 1 K 50 h. Kěž spolek dojde hojně podpory, jaké zasluhuje v plné míře.

Kostel na vídeňské centrálce. Obec vídeňská zamýšlí postaviti na ústředním hřbitově kostel, který bude vyžadovati náklad asi 2·6 milionů korun.

Nová fara v Plzni. C. k. ministerstvo kultu a vyučování dovolilo, aby v dozorování se všemi příslušnými úřady byla zřízena v městě Plzni druhá fara katolická. Neboť jest v tomto městě nyní na 80 tisíc katolíků, kteří jsou vesměs přifařeni k jedné faře. Nová fara má býti zřízena ve východní části města a bude při ní ustanoven farář s dvěma kaplany. Do té doby, než bude vystaven přiměřeně vhodný, nový farní kostel, budou se bohoslužby konati v kostele svatého Mikuláše.

Mormoni. Mormoni vysílají již po delší dobu své kazatele hlavně do Anglie, aby přesvědčovali lidi o samospasitelnosti svého učení. A sděluje se, že potkávají se jejich snahy u osob lehce vznětlivých, zvláště u dospělých děvčat s výsledkem; mnoho jich přistupuje k mormonství. Mormoni hlásají totiž mnohoženství, které jim však zákony státními v jejich sídle, ve Spojených Státech severoamerických, bylo zakázáno. Obcházejí zákaz tento však tím, že dají se sezdati před státními úřady jen s jednou ženou, ale s jinými třemi anebo čtyřmi vcházejí ve sňatek jen v kostele své sekty, který pozehná jim jejich církevní představený. Vloni opustilo od ledna do srpna 1200 mladých dívek Anglii a odebraly se do Utahu, kdež je sídlo mormonův a přijaly tam ve velkém chrámě, kterým náleží ostatně k nejpodivuhodnějším stavbám celého světa, náboženství Josefa Smitha a Brithama Younga. Nemá-li mormonská agitace nabyti ještě většího rozsahu a rozšířiti se i do ostatní Evropy, bylo by na čase, aby anglická vláda věnovala tomuto hnutí účinnější pozornost, což se již ostatně stalo.

Dominikáni ve Spojených Státech severoamerických. Nový důkaz, jak církev zdárně v severní Americe prospívá, jest následující zpráva: Dominikáni mají tam 19 klášterů, některé v městech nad jiné důležitých, jako jest Nový York a Washington, sídlo vlády, kde je také velkolepý studijní ústav, který byl otevřen před několika málo lety.

Katolická universita ve Frýburgu. Jest známo, že jest již po několik let zřízena katolická universita ve Frýburgu ve Švýcarsku. Mezi professory je třináct dominikánů; všech profesorů jest 74. Nyní v zimním semestru jest 553 posluchačů, o 81 více než v posledním pololetí. Mimořádných posluchačů je 107, mezi nimi 76 dam. Studenti jsou příslušníci všech evropských národů, a okolnost, že jich stále přibývá je důkazem, že toto katolické vysoké učení vyhovuje svým účelům a vzdělává netoliko lidi intelligentní, nýbrž také dobré křesťany, kteří dovedou dobře spojití vzdělání rozumové i přesvědčení katolické.

Katolický kostel v Abessynii. V hlavním městě v Abessynii v Adis Ababa světil nedávno apoštolský delegát P. Bernard nový kostel, který byl s dovolením císaře Menelika vystavěn z darů tamějších usedlých katolických Evropanů. Je to první kostel, který byl s dovolením příslušných úřadů zbudován, čímž započne snad s pomocí Boží nová záslužná činnost misijnářská v této říši, následkem moudré politiky papeže Pia X.

Jubileum 700leté blahoslavené Anežky. Za nejsprávnější rok narození blahoslavené Anežky Přemyslovny má se všeobecně rok 1208. Tak by letos připadala sedmistyletá památka jejího narození. V Německu oslavoval protestantský císař Vilém II. památku svaté Alžběty, sestřenice blahoslavené Anežky české, a my krajané, neoslavili bychom svěťice své, zapomněli bychom na svěťici z vlastního národa?

Papežská medaile. Každoročně shotovuje se papežská medaile, kterou odezdávají papeži o svátku svatých apoštolů Petra a Pavla. Bývá na ní naznačena vždy nejdůležitější událost z panování papežova, která se v tom roce přihodila. Pro letošní medaili byly navrženy dvě události, a sice zřízení vatikánské hvěz-

děrný, a svěcení biskupů francouzských svatým Otcem. Nyní však bylo upuštěno od obou těchto návrhů a usneseno znázorniti na ní encykliku proti modernismu. Papež drží v ruce tuto encykliku, před ním stojí několik figur, z nichž lze poznati znázornění Francie a Německa. Z oblaků hází ruka blesky ku zničení modernistů. Na druhé straně medaile je poprsí svatého Otce se štólou, na níž je místo obvyklého papežského znaku, obraz svatého Jana Zlatoustého.

Jízdecká socha sv. Václava. Roku 1891 daroval šlechtitý vlastenec Josef Hlávka v Praze 15.000 zl. na zbudování sochy svatého Václava na stejnojmenném náměstí pražském. Úlohou tou poctěn byl znamenitý sochař Josef Myslbek, který léta pracoval o této úloze, několik návrhů podal, až nedávno pozval znalce, aby se přišli na dohotovené dílo podívat. Sousoší je z bronzu, sv. Václav sedí na koni, je oděn drátovou košilí a pláštěm brokátovým, v ruce drží kopí. Vše provedeno ve více než dvojnásobné životní velikosti. Od kopyta koně až ku hrotu kopí měří výška skoro sedm metrů. Sousoší bude na vysokém žulovém podstavci, který bude ozdoben sochami sv. Ludmily, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa a blah. Anežky. Všechno provedeno umělecky, tak že bude sousoší velkou ozdobou města Prahy.

Francouzské dcery a ženy. Jedním z hlavních původců nynějšího náboženského stavu ve Francii je také vůdce francouzských demokratů Jaurès, který horlil pro vypovězení všech mnichů a řádových sester. Nyní pak chce jíti jeho jediná dcera do kláštera a sice, jak se přiznala, za tím úmyslem, aby kála za hříchy otcovy. Dcera stane se tedy obětí zločinu svého vlastního otce. — Ministr Guyot, který náhle zemřel, měl zbožnou choť, která nechtěla připustiti, aby nebožtík pochován byl bez církevních obřadů. Konečně se po dlouhém vyjednávání dohodli, že bude v Paříži oficielní, občanský pohřeb, soukromý pak v Clermontu, že bude po vůli vdovy církevní. Všechna čest těmto rekovným katoličkám ve Francii!

Zvláštní kostely. Na řece Havele, která protéká Berlínem, je pořízena loď, která je upravena za kostel, kdež se

každou neděli a svátek zhromažďují lodníci, jejich dělníci i s rodinami na služby Boží. Je-li nutno, plaví se kostel lodní tam, kde ho potřebují. — Paní Ryanová, choť amerického milionáře ráda a často cestuje. Proto zřídila si ve svém železničním voze kapličku, která je úplně zařízena, tak že se v ní může sloužit i též mše svatá. Na hlavní zdi je vkusně upravený oltář, před nímž jsou klekátka pro paní Ryanovou a hosty, které pozve ku bohoslužbě. Buď ji doprovází její kaplan, anebo požádá z okolí, kde se právě zdržuje kněze, aby jí sloužil v kapličce mši svatou.

Benediktini v Bavorsku. Bavorská benediktinská provincie se skládá z desíti klášterů, z nichž je pět opatství; všech klášterníků je 393.

Velkolepé varhany. V hlavním chrámu Páně v Českém Krumlově u sv. Víta byly postaveny nové, velkolepé varhany, které jsou mimo Prahu největší nástroj v celých Čechách. Jsou, jak odborní znalci potvrdili, skvostné umělecké dílo; mají celkem 3080 pišťal, rozdělených ve tři věže a 12 polí. Výška varhan měří 13·5, šířka 8·3, hloubka 2·3 metrů. Varhany jsou ozdobou města Českého Krumlova.

Sebevražda přibývá. V severoamerických Spojených Státech přibývá sebevražd v rozměrech přímo hrozných. Roku 1907 skončilo tam život sebevraždou 10.780 osob, o 657 více, než rok před tím 1906. Za nejčastější příčinu se udávají domácí sváry, pak ztráty v hazardních hrách na burse, v karbanu, nesmyslně vysoké sázky. Ovšem vyžaduje mnoho obětí také alkoholismus.

Časový plakát v Paříži. Na rozích ulic pařížských visí všude tento plakát: »Miliarda se ztratila! na cestě ze sněmovny do paláce bourbonského. Dne 28. října 1900 byla slibena od předsedy ministerstva Waldeck-Rouseaua, který slibil, že konfiskace majetku kongregací vynese miliardu pro dělnickou pokladnu starobní. Dnes je po likvidaci. Kongregace jsou rozebrány. Jejich dobročinné i vzdělávací ústavy jsou zničeny. Starobní pojištění dělnické však není ani usneseno, ani připraveno. Kde je miliarda? 1000 milionů vám slibili, jen devět milionů však odvedli do státní

pokladny. Zbytek se ztratil v rukou domnělých přátel lidu, kteří naplnili svoje pokladny. Na pense dělnické se nepamatovalo. Hledá se poctivý člověk, který se z pověstné miliardy neobohatí. Dobrou odměnu dostane, kdo najde ztracenou miliardu a vrátí, komu právem patří.«

Hrdinné řeholnice V Newcastlu v Anglii vyhořel klášter, v němž ošetřovaly řeholnice padesát sirotkův. Oheň vypukl v noci, když všichni spali; sestry probudily se teprve, když již se chytaly schody. Ale nepozbyly přítomnosti ducha, okamžitě přichvátaly k dětem, svázaly jedno po druhém do ubrusu a spouštěly po provaze dolů. Zachránivše všechny děti, pomýšlely teprve samy na sebe, a spustily se též oknem dolů. Vyrázily všechny životem.

Následník Rudolfa, hraběte Habsburského. Bavorské listy vypravují: Nedávno zemřelý arcivévoda toskánský, rád vyjížděl ze Solnohradu, kdež sídlil, povoze na procházky. Jednou, když jel, potkal kněze, který se vracel od zaopatřování nemocného, a dle tamějšího zvyku nesl s sebou ciborium. Arcivévoda a jeho sestra, která s ním právě jela, vystoupili z vozu a pokleknuvše, vzdali úctu Nejsvětější Svátosti. Kněžna Iserburgová, sestra arcivévody, pak volala na kněze: »Můj bratr rád by vám nabídl povoz, račte ho použít.« Kněz, který již vykonal cestu dvou hodin, a měl do své fary ještě dvě hodiny cesty, rád a vděčně přijal nabídku. Usedl do kočáru i s kostelníkem. Doma se pak všichni divili, v jakém skvostném povozu dojel farář. Zjistěte pěkný příklad úcty k Ježíši Svátostnému.

Ubohé děti ve Francii. Až kam sahá zlobosť nepřátel církve, dosvědčuje následující zpráva o škole v Noyers-Borages. Když vláda vyhodila ze škol kříže, dávali rodiče dětem školním malé křížky, zavěšené na šiji pentlí okolo krku. Když přišel do oné školy státní inspektor Berthonneau dovolil si o křížcích na šijích dítek několik hloupých poznámek, pravě mezi jiným, že prý jsou zjevnou rebelií proti zákonům francouzským, což nebude trpěti, a zapověděl také hned, že žádné dítko nesmí již přijíti s křížkem do školy. Rodičům bylo dopsáno, že nesmějí dítkám dávat křížků,

když je posílají do školy, anebo at jim je dávají pod oděv, aby jich nebylo viděti. Výsledek byl: druhého dne přišly dívky do školy a jedno vedle druhého mělo na prsou křížek, ale učitel je vyhnal všechny ze školy ven. Ředitelství školy však rozkázalo, že dítě pro tuto příčinu nesmí býti vyháněno ze školy, a učitelé nemají si křížků všimati. Avšak učitelé nedbali tohoto zákazu a dívky, které měly křížek i dále vylučovali ze školy. Ředitelství opakovalo svůj rozkaz, který však učitelé jednoduše pohodili. Tu vložil se do toho ministr vyučování, který udělil učitelům v Noyersu přísnou důtku. Leč i toto nepomohlo, učitelé poslali dívky, které měly křížky za dvěře, kde musily státi tři dny po sobě. Teprve, když došel nový, zostřený zákaz z ministerstva. — V jiné škole měly jiti dívky ku svatě zpovědi. Učitel uviděl u kteréhosi dítky hrůchy, napsané na listku papíru. Vytrhl mu je z ruky, a začal je veřejně předčítati přede všemi žáky, děláje k tomu posměšné poznámky. Haněbnosti takové se jistě schopen jen nevěrecký učitel.

Řídká slavnost. Nedávno slavili v Quebecu, v americké Kanadě dva rodní bratři své 25leté kněžské jubileum. Zvláštním případem jest, že jsou rodem dvojčata, a že působí oba spolu na jedné farnosti, a sice jeden z bratrů jest farářem a druhý je jeho kaplanem. Bratři se jmenují Ganin Arthur a Ganin Karel.

Katolická církev v Australii. Nikde nečinila katolická církev v novější době takového pokroku, jako v Australii. Žijí tam lidé, kteří se pamatují, že nebylo v celé Australii jediného katolického kněze. Dnes, praví kardinál Moran, arcibiskup ze Sidneje, hlavního australského města, jsou katoličtí kněží v Australii, Novém Zelandě, Nové Guinei i na všech Filipinských ostrovech v Tichém moři. Jest tam v celku 36 biskupů, 1400 kněží, jež podporuje více než 700 kněží z rozličných řádů; kostelů jest 1800, sester klášterních jest 6000.

Svatý Otec o tisku. Svátý Otec pronesl ku kterémusi novináři mezi jinými i následující významná slova: „Stále ještě nechápe se důležitost tisku, neobírají se jím tak jak by zasluhoval ani lid ani duchovenstvo.“ Starší lidé říkají, že je to něco nového, vždyť dříve také zachránili mnoho duší, aniž se starali o noviny. Lehce se řekne dříve! dříve! Ale nikdo nepovázá, že dříve nebyl tolik rozšířen jed špatného tisku, jako nyní, že dříve nebylo tak potřebí protijedu dobrého tisku, jako nyní. Je dokázáno, že lid křesťanský je otravován, klamán, ničen bohaprázdnými novinami. Nadarmo budete stavěti kostely, podporovati missie, zakládati školy a konati dobré skutky; všechny vaše námahy budou marny, nebudete-li vycvičení v boji a v odražení útoků dobrým, katolickým, spravedlivým tiskem.“

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Brna. Díky vroucně vzdávám, že jsem se na přímluvu Panny Marie, již jsem s důvěrou prosila, uzdravila z nemoci mé. *M. S.*

Z Otče. V jisté trapné záležitosti obrátila jsem se s celou důvěrou k božskému Srdci Páně a přesvaté Panně Marii a sv. Josefu o pomoc a vyslyšení. Slíbila jsem, že to díkyvzdání uveřejním. Byla jsem vyslyšena a plně svůj slib vzdávám nejpokorněji díky za milostivé vyslyšení.

Františka.

Z Opavy. Dle daného slibu vzdávám vroucí díky božskému Srdci Páně za obdržené dobrodiní a za vyslyšení prosby v důležité záležitosti. Čest a sláva budiž vzdávána božskému Srdci Páně po všechny věky! *Fr. H.*

Z Prahy. Vroucí dík budiž vzdán nejsv. Srdci Páně za dobrý výsledek při zkouškách jistého studujícího. Almužna na chléb sv. Antonína a uveřejnění bylo slíbeno. Čest a sláva božskému Srdci Páně. *M. M. A.*

Farní missie.

(Hlavní úmysl.)

Jděte do celého světa, učte všechny národy; učte je zachovávat, cokoliv přikázal jsem vám.« Slova tato božského Mistra svého plnili svatí apoštolé s nadšením a svatou horlivostí naplnění byvše milostmi Ducha svatého. Kázali v Jerusalemě i po všem Judsku a v krajinách Malé Asie, kázali pokání na odpuštění hříchů; ty pak, kteří uvěřili, pokřtili a obmytím vodou a slovem Božím činili z obrácených na víru Kristovu dítky Boží a dědice věčného blahoslavenství. Než horlivosti jejich nestačila Malá Asie, rozešli se po všech končinách země, do Afriky, do Evropy, k židům, Řekům i Římanům, aby všem hlásali Ježíše ukřižovaného, aby všechny z temnosti bludu a modlářství přivedli ke světlu učení Kristova. Tak rostl počet křesťanův, a to křesťanů svatých, již hotovi byli za víru svou vše obětovati, statky i životy. I po smrti svatých apoštolů pokračováno ve hlásání učení Pána Ježíše, v obrácení na víru mezi pohanskými národy. Po všechny věky až po dnes církev Kristova věrně plní odkaz jeho a hlásá skrze sluhy své slovo Boží mezi křesťany i mezi pohany. Věřícím se hlásá slovo Boží, aby víc a více poučení byli o pravdách svatého náboženství a tím povzbuzeni k zachovávání jeho předpisův a k vytrvání v životě bohobojném. K pohanům pak posílá církev svatá posvátnou horlivostí nadšené muže, missionáře do všech dílů světa, jak na chladný sever tak do horkých pásem, jak do obydlených tak do pustých krajin, mezi civilisované i mezi divoké národy, aby všechny získala Kristu, božskému ženichu svému. Jak se daří takovým missionářům v dalekých zemích mezi pohany, dovidají se naši milí čtenáři ze zajímavých obrázků z missií katolických, jež dovedným způsobem líčí v listě tomto vezeasloužilý náš dopisovatel P. Max. Weinberger, farář na dómě v Brně.

Ale i u nás mezi věřícími jest potřeba missií, takového obrození křesťanů; stává se tak zvanými missiemi farními nebo lidovými. Za doby naší tak zlé a nebezpečné jest jich tím více potřeby. Bludy a nevěra jako stohlavá hydra rozpínají se mezi křesťany a svádějí je ku hostejností ve víře anebo docela k úplné nevěře. Rozličné jsou nemoci, jež trápí lidi na těle. V nemoci volají lidé lékaře, užívají léků rozličných, jedou do lázní, tam řídí se úzkostlivě předpisy svého lékaře, aby opět nabyli dřívějšího zdraví. Podobně i duši zachvacují rozličné nemoci, vášně, neřesti, hříchy, jež mnohdy i smrtelně raní duši, tak že na věky zahyne. I v du-

ševním ohledu jest potřeba mimořádných prostředků. Nestačí domácí léky, napominání, varování, poučování domácího duchovního. Toho lidé znají a mnohým zevšední, tak že jeho slova neproniknou srdce jejich, slova jeho padají na cestu a nepřinášejí užitku. Aby mnohá farnost ze sna probuzena byla, aby mnozí věřící ze lhostejnosti vybědli, se obrodili duševně, jest potřebí mimořádných kázání a poučování, jest potřeba farních misii, které jsou neocenitelným prostředkem k probuzení ducha křesťanského, k obnově celé farnosti a k upevnění věřícího lidu ve zbožnosti. O jak potom lidé děkují missionářům za duchovní hody, které jim připravili nadšeným hlásáním slova Božího, horlivým přisluhováním svatými svátostmi a všemi duchovními prostředky. Jak mnohá farnost byla již zachráněna skrze svaté missie, které péčí starostlivého duchovního pastýře v ní konány byly! V pravdě nemůže duchovní správce většího svým farníkům prokázat dobrodiní, jako když jim zařídí missie, když pozve kazatele horlivé, kteří umějí srdcem hnouti i srdce ledová proniknouti. Jak lidé v zástupech spěchají do chrámu poslouchat slovo Boží, jak kající se shromáždí u zpovědnic, aby vyznávali hříchy své, s jakou zbožností a svatou radostí přistupují jednotlivé stavy ke stolu Páně, jak všichni činí dobrou předsevzetí, bohumile žítí a více o spásu duše pečovat.

Proto má Apoštolát svatého Cyrilla a Methoda veliké zásluhy, zařizuje nebo podporuje takové farní missie, kde toho potřebí jest. Kde ještě nebyly, zkusíš to, pastýři duchovní, a poznáš, jak krásné ovoce ti vykvete na vinici tvé. A konečně největší radost způsobíš zařízením farních misii nejsv. Srdci Pána Ježíše, které tolik miluje duše nesmrtelné.

obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zdar a požehnání farním missiím po vlasti naší konaným a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Helelo apoštolské: Missie podporovati duševně i hmotně.

Úmysl v dubnu: Čistota víry svaté.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

DUBEN 1908.

Dobrý pastýř jsem — dí Kristus — jenž své ovce rozpoznává, miluje a bludných hledá, ba i život za ně dává. (VI. Št.)

VSTAŇ, LIDE MŮJ!

Vstaň, lide můj, slav vzkříšení,
již velkonoční zvony znějí
a národové v nadšení
zas Alleluja slavné pějí,
že vstalť jest z hrobu Kristus Pán
a život znova světu dán!

Bol pominul a stichl sten,
již pašie jsou dokonány,
od hrobu kámen odvalen
a z rozevřené jeho brány
jde světem slavná spásy zvěst:
že smrt už přemožena jest.

„Já vzkříšení a život jsem;“
„kdo věří ve mne, neumírá;“
dí Pán a třikrát blaze všem,
jež zmrtvých křísí jeho víra.
Vstaň, lide můj, bys věčně žil,
vždyť víš, komu jsi uvěřil.

Však znáš i vrahy víry své,
ty, kdož i Krista křížovali,
jak nenávidí spásy tvé
a hrob i tobě uchystali:
můj lide, probuď se a vstaň
a života si svého braň.

Že národem jsi Kristovým
a věrným církvi z duše celé,
že papeže zveš otcem svým —
to nechťi trpět nepřátelů,
a proto tě vši mocí svou
v boj proti vlastní Matce štvou.

Z tvých vlastních synů najali
si pochopů již valné čety,
ti péra svá jim prodali
a pavědy své lesklé cety
a řvou a píší na povel:
„Co katolík — to nepřítel!“

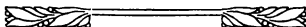
Co spasilo tě živilo
a od záhuby tě zachovalo —
prý hodno, by se zničilo
a na posměch a pospas dalo.
Máš vzdát se božských ideí,
„Kříž jest prý — jedem z Judey.“

Dost Jidášův a proroků
již ve službách tvých vrahů stojí,
vlast žebrákův a otroků
jim za kořist se vydat strojí,
pot, krev i víru máš jim vzdát
i duše dítek zaprodat! —

Můj lide, staň a neváhej,
a rozežen svých škůdců chasu,
na rodná pole k práci spěj
a nedbej svůdné zrady hlasu:
zní krajem zvonů slavení,
vstaň, lide můj, slav vzkříšení!

„Obzor.“

Vl. Štutný.

Ježíš umírá na kříži.

Rozjímání k svatému týdnu.

Utrpení Páně, poučná kniha.

Knihy kupujeme si, aby nás jako praví přátelé poučovaly; proto vnořujeme ducha svého v jejich obsah, chtějíce obohatiti své vědomosti, zušlechtit svou povahu. Blahoslavený Bernardin Realinus, vstoupiv do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova, ptal se svého novicmistra po knize, která by ho nejjistěji naučila vši křesťanské dokonalosti. Novicmistr vyslechl žádost horlivého novice a podal mu krucifix, řka: »Zde, příteli, jest kniha, v níž najdete poučení o všem; jen ji bedlivě zkoumejte, rozjímejte, a zařídíte-li dle ní svůj život, budete svatým. A věru, pozorujeme-li utrpení a smrt našeho Spasitele, zhlédneme, že jest kříž jeho pro nás knihou velmi poučnou, učící nás četným důležitým a ku spáse potřebným věcem. Kristus byl doveden k výslechu ku Kaifášovi. Tehdy povstav tento nejvyšší kněz, řekl k němu: »Zaklínám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus, Syn Boha požehnaného?« I odpověděl Ježíš: »Já jsem, a užríte Syna člověka, sedícího na pravici moci Boží a přicházejícího v oblacích nebeských.« Tehdy roztrhl nejvyšší kněz roucho své a řekl: »Což ještě potřebujeme svědků, nyní jste sami slyšeli rouhání jeho, co se vám zdá?« Oni pak zvolali: »Hoden jest smrti.« Tak daleko postoupila u nás nevěra, že jsou lidé, kteří Ježíše ani za Syna Božího neuznávají a přece sám Ježíš řekl zjevně: já jsem; jak jasné, všem srozumitelné jest slovo to. — Povšimněme si zázraků, jež staly se při utrpení a smrti Ježíše, zdali i ty nejsou poučnou knihou, dokazující nám, že Ježíš je pravý Bůh? Když zajat byl Ježíš v zahradě Getsemanské, uťal ohnivý Petr ucho Malchovi, Kristus však jej uzdravil. Leknutím padli všichni pochopové na zem, když jim řekl, že jest Ježíš, kterého hledají; jediný pohled Kristův přivedl Petra a lotra, visícího na pravé straně Ježíšově, ku pokání. Když pak zemřel Ježíš na kříži, v tom okamžiku roztrhla se opona chrámová na dvě půle, od vrchu až dolů; země se třásla, skály se pukaly, hroby se otvíraly a mnohá těla svatých vstala a ukazovala se v Jerusalemě. Setník a vojáci, kteříž ostříhali Ježíše, vidouce to báli se velmi a pravili: »Zajisté člověk tento byl spravedlivý, Syn Boží byl on.« Je tedy umučení Páně, kříž, na němž umřel Kristus, pro nás knihou velepoučnou, proto praví také sv. Pavel: »Nesoudil jsem, že bych co jiného mezi vámi uměl, než Ježíše Krista a to ukřižovaného«. (1, ke Kor. 2, 2.)

Sv. Bonaventura tázal se jednou svého přítele sv. Tomáše Akvinského, který pravý veleduch mnoho knih napsal, odkud by měl všechnu svou učenost a tu ukazav na kříž řekl světec: »Toto jest můj pramen, z něhož jedině čerpám a učím se znáti Ježíše a to ukřižovaného.« Svatý Augustin nazývá kříž kazatelnou učícího Ježíše; chce říci: kdykoliv potřebuješ poučení ve všelike záležitosti své duše, obrať zrak svůj k Ježíšovi, který umřel za tebe na kříži, toť kniha, toť kazatelna. Přichází-li na tebe nějaké pokušení, viz, jak zapřel sám sebe Kristus, prolil za tebe svou krev; jsi zlobivý, náhlý! otevři knihu kříže, viz, jak se modlí

za své vrahy: »Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí.« Jsi neposlušný, neuctivý, viz jak se umírající Ježíš stará o svou máteř, řka: »Hle, syn tvůj,« a k Janovi: »Hle, matka tvá.« Pachtíš se po zisku, jsi pyšný, ctižádostivý, viz jak bojuje Kristus jsa přioděn jen rouškou okolo beder svých, aby ti získal statky věčné, otevřel nebe. Kdo by z nás mohl hřešiti, pozoruje utrpení a hořkou smrt Kristovu; toť pro nás všechny kniha plná poučení. Nejvíce nám bude potřebl, až budeme umíratí. Když umíral sv. Benitius pravil: »Dejte mi mou knihu.« Podávali mu různé knihy, ale vždy odmítl, protože však měl oči upjaté na kříž, podali mu ho. Pln radosti přitiskl ho k srdci a zvolal: »Toto je má nejmilejší kniha, do ní jsem přechoasto hleděl, s ní chci uzavřiti svůj život.« Kéž i my po celý život obíráme se křížem, na němž za nás Spasitel trpěl a umřel, kéž je nám knihou, v níž se dočteme a naučíme všem ctnostem, kéž i my umírajíce vezmeme kříž do ruky a řekneme: Ty's má nejmilejší kniha, z níž naučil jsem se, nebáti se smrti a očekávati, že dopomůže mi k šťastné věčnosti.

Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého.

Není žádné doby v roce církevním, která by nás tak dojala, jako svatý, anebo pašijový týden, a v tomto týdnu není pak zase dne, který by nás tolik naladil k hlubokému smutku a k srdcelomné bolesti jako den, ve kterém vyřkl Ježíš umíraje na kříži svá poslední slova: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého.« Od počátku světa až do posledního, soudného dne nebude významnějšího dne, než je Velký pátek, den, ve kterém dokonal náš božský Spasitel dílo, k vůli kterému opustil nebe; neboť tu usmířeno bylo nebe se zemí, tu zaplacená vina našich hříchův. Ale zároveň je to den, ve kterém dopustili se lidé největšího hříchu: přiblížili totiž na kříž nejsvětějšího Syna Božího, jehož nevinná a čistá krev byla prolita. Ježíš již vše zařídil; Petra učinil svým viditelným nástupcem a nejvyšší viditelnou hlavou církve, o svou Matku Marii se postaral, doporučil ji svému učedníkovi Janovi, ustanovil velebnou Svátost oltární, aby jí živena byla naše duše; uspořádav tedy toto a vše, čeho bylo potřebí, aby víra, kterou z nebe přinesl, dále se šířila, doporučil i svou duši v ruce svého nebeského Otce a nakloniv hlavu zemřel. — Když započalo přehořké utrpení Ježíšovo na kříži, bylo první slovo, které Spasitel vyslovil: »Otče«, když pravil: »Otče odpust jim, neboť nevědí co činí.« A poslední věta, kterou Ježíš přomluvil před svou smrtí, opět započala slovem: »Otče«! Není-liž to pro nás zřetelná pobídka, abychom i my s Bohem započali a též skončili každé dílo. Ať konáme cokoliv, má býti vždy první a poslední myšlenka naše, prositi Boha o svaté požehnání a pak mu opět za ně poděkovati. Započneme vždy každý den s modlitbou, budiž naše každodenní a stálá myšlenka vroucí dík za vše, co nám prokázal Bůh.

Prosloviv slova: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého,« podal zároveň Ježíš zjevný důkaz o svém božství, neboť nazvav Boha svým Otcem, naznačil, že jest jednorozený Syn Boží, že jest od proroků dávno již zaslíbený Messiáš. V tomto posledním okamžiku svého života měl božský Spasitel na mysli spásu nesmrtelných duší, neboť chtěl ještě jednou pohnouti zatvrzelé židy, aby ustáli od své nepodajnosti, chtěl jim říci: nyní umíraje, ještě jednou vám hlásám, Bůh jest mým Otcem, já jsem Messiasem, kterého vy očekáváte a kterého vám předpověděli starozákonní proroci; nyní naposledy k vám mluvim a zapřisáhám, byste se obrátili. — Židé však neuposlechli. Jsou bohužel i mezi námi mnozí, kteří nedbají na volání milosti Boží, která hned tím, hned jiným způsobem je vybízí, by věřili v Ježíše Krista. Jsou lidé, jejichž srdce je tvrdší nežli skála golgotská, která se při smrti Ježíšově rozpukala.

Promluviv slova: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého,« naklonil Ježíš svou hlavu, chtěje naznačiti, že zůstal poslušen svého nebeského Otce až do posledního úderu srdce. Umírá Pán života, neboť »v něm byl život a život byl světlo lidí« praví sv. avangelist Jan. (1, 4.)

Ježíš umírá na kříži.

Nikdy, pokud svět bude světem, nikdy, dokud duše věřící rozjímají budou, nikdo nevystihne dosahu a obsahu tohoto tajemství — smrti Ježíše. Padáme, proslovující slova jednající o úmrtí Ježíšově na kolena svá, klaníme se; Ten, který všemohoucím slovem svým vzkřísil mrtvé k životu, nyní sám umírá. Ježíš umírá z lásky k nesmrtelným duším. Oči, které všechno prohlédly, uhasly; ruce, které se jen zdvihaly žehnající, klesly; srdce, které tak milovalo všechno lidstvo, ustalo tlouci.

Což pak jsme dali Kristu v dar za všechnu jeho lásku, že obětoval se cele za nás, s celou láskou, s celým tělem, s celou duší, se vsí krví? Když platí: zub za zub, oko za oko, všechno za všechno, odvrátil jsi, křesťane, pro neskonalou lásku Ježíše Krista, který se všecek za nás obětoval, své oči aspoň jednou od nějaké pošetilosti? Oči věnoval jsi tedy někomu jinému. Snad si vzpomeneš, že jsi někdy z lásky k rukám Ježíšovým, které za tebe hroznými hřeby byly přibity na kříž, své ruce zdržel, aby nekonaly něco zakázaného? Snad jsi k vůli jazyku Ježíšovu, který napájeli žlučí a octem, svůj jazyk držel na uzdě, nemluvil lži, pomluv, na cti utrhaní, klení? Poohlédni se na své skutky, kolik údů na tvém těle, tolik zbraní, kterými jsi potíral Krista. To jsou tedy výsledky Tvého utrpení, Tvé smrti, ó Spasiteli! Ty's tolik milosrdný k nám a my k Tobě nemilosrdní, Ty's tolik svatý, a my takoví hříšníci, Ty's tolik dobrotivý, a my tvrdého srdce, Ty's k nám sama láska, a my plní nenávisti. Jakoby k nám volal Kristus: nadarmo jsem pro vás s nebe sestoupil a stal se člověkem, nadarmo jsem po 33 let snášel útrapy všechny, pracoval v potu tváře své, potil se krví, byl bičován, uplván, trním korunován, na kříž přibit? Vše tedy nadarmo?

Abyste nám tak nestalo, obracíme se k Tobě, na kříži umírající Spasiteli, pomoz nám, abychom na věky nebyli ztraceni. My víme, že jsi nás vybědl: »Proste a bude vám dáno«, kéž umírajíce, jsme posilněni Tvou milostí a můžeme pak z plného srdce zvolati: »Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého«. Buďme tedy věrnými následovníky Krista Ježíše a to ukřižovaného, prosíme ho o sílu, abychom trpčlivě nesli vše, co na nás vložil, hajme zmužile jeho viru, buďme srdnatí proti všem jeho nepřítelům, nedovolme, aby někdo tupil Ježíše a jeho učení. Kéž vstoupíme si v paměť slova sv. Pavla: »Nechci nic jiného uměti, než Ježíše Krista a to ukřižovaného, neboť blahoslavený, kdo zná Ježíše ukřižovaného, ten nalezne pak ukřižovaného ve věčné slávě, kdež ho bude požívatí, chváliti a velebiti na věky věkův.

Ignát Zhdnel.

Matka Páně pod křížem.

K slavnosti bolestné Panny Marie.

Nevím věru, zdali některý jiný obraz srdce lidské více dojmá nežli obraz bolestné Matky Páně, pod křížem stojící. Ježíš na kříži a pod křížem Maria, Syn na kříži umírá a pod křížem až k smrti zarmoucená stojí Matička jeho. Jak hrozné, jak bolestné to divadlo!

Je to něco strašného, musí-li dítě

viděti matku umíratí, ale věru, pro matku jest nejhroznějším utrpením, vidí-li dítě trpěti a pomoci nemůže, což teprve vidí-li miláčka svého umíratí! A tohoto hoře zakusila Matka Páně plnou měrou. Uslyševši, že Syn její k smrti odsouzen a že již na popravu veden jest, nemohla dobrá Matka Maria doma vydržeti; bez dechu spěchala na cestu křížovou, aby ještě jednou uviděla Syna svého, prve nežli

umře. Jak prudce asi bilo srdce Matky této hroznou úzkostí, co uvidí! A co uviděla, bylo hrozné!

Uprostřed surových žoldnéřů, nemajících ani špetku útrpnosti s ubohým odsouzcenem pod těžkým křížem sténajícího, uviděla Syna svého! Tvář jeho, druhdy tak krásná a velebná, oblesk to vnitřní krásy a vznešenosti, potřísněna

matným krokem Maria až s průvodem dospěla hory Golgoty.

A kdo vylíčí nyní, co zde vytrpělo mateřské srdce její? O kěz by neměla očí, aby neviděla, jak surově zacházejí žoldnéřové se Synem jejím, trhající s něho roucho a rozpínající ruce jeho na kříži; kěz by neměla uší, aby neslyšela hrozné ty rány dunivé dopadajícího kladiva na

jest krví a prachem, oči, které s láskou na ni hledávaly, zality jsou krví, hlavu rozbodávají ostny strašného věnce trnového, roucho krví i prachem znečištěné, toť obraz bídý, obraz utrpení a ponížení hrozného. A to jest její Syn, její jediný Syn, naděje i útěcha její, Syn, jehož citlivé, milující srdce znala, Syn, v němž svého Pána cítila a dobré dítě milovala. Věru, pohled tento již stačil, aby zabil srdce mateřské!

Avšak Bůh usoudil jinak. Větších ještě hrůz a bolestí mělo zakusiti mateřské srdce její, aby právem stala se Královnou mučedníků. Po krvavé stopě, kterou Syn na cestě své zanechával, kráčela jako bez ducha, podporována jsouc Janem a některými zbožnými ženami, kráčela

hřeby prorážející ruce i nohy miláčka jejího! Avšak i to musela vytrpěti. Oči už neměly ani slzí, sluch otupěn byl křikem a řevem, srdce bolesti strhané bylo blízko smrti. A tak stála Matka Ježíšova pod křížem! A Kristus Pán, Syn její, Matku svou tak milující, shlíží na ni s kříže, jakoby s trůnu bolesti. Zdaž pohled na ztrápenou Matku nezvětšoval vlastní jeho bolesti? Tak trpěli jeden pro druhého, jeden s druhým.

Proč však dopustil Spasitel, aby duše jeho jinakým již dosti trpícím způsobem ještě pohledem na ubohou Matku trápena byla, proč dopustil, aby něžné srdce matčino, tolikerým bylo vydáno ranám? Proč to dopustil? Z lásky k nám! Vždyť pro nás chtěl vystáti všechny možné

útrapy a bolesti způsobenou pohledem na trpící milovanou Matku, a Matku přivedl až pod kříž svůj, aby nám a celému světu zjevil veliké tajemství a dal nám, nežli umřel, vzácný odkaz, a při tom musela být přítomna nejsvětější jeho Rodička. Ona musí slyšeti závěť jeho, ona ji musí potvrditi, a proto ji sem pudilo její mateřské srdce!

Svatý evangelista nám o tom vypravuje, řka: »Tedy uzřev Ježíš Matku a učedníka, kterého miloval, řekl Matce své: Ženo, hle syn Tvůj!« potom di učedníkovi: »Hle Matka tvá!« (Jan 19, 2.) Málo slov, ale význam mají veliký! Slova krátká, ale smysl jejich trvá až do skonání světa. Milující a vděčný Syn loučí se s Matkou dobrou a věrnou, ví, že jí zůstává na světě opuštěnou všem úkladům nepřátel vydanou, ví, že zármutek její po něm bude hrozný, a proto co má, jí odevzdává; milovaného přítele, Jana, panice, toho jí dává za syna na místě sebe; on bude jejím viditelným ochráncem na zemi, Kristus však zůstane jejím neviditelným ochráncem na nebi.

Jak vznešený je to příklad lásky a vděčnosti dětinné! Sem nechť jdou křesťanští synové a dcery, aby se naučili od božského Syna cítiti rodiče, milovati je a v čas potřeby o ně se starati! Zde potvrdil Kristus Pán čtvrté Boží přikázání svým vlastním vznešeným příkladem. Budete se, křesťanští děti, tímto příkladem řídit? Bude vám radostí odplácati rodičům láskou, vděčností, poslušností a ctnostným životem, veškeru jejich péči, lásku, dobrotu a oběti? Postaráte se o ně až do smrti a po smrti budete pamětlivi duší jejich na modlitbách a při nejsvětější oběti mše svaté věnujice jim i zásluhu dobrých skutkův? O blaze vám! Pokoj, štěstí a požehnání Syna nejsvětějšího bude vás provázeti životem, a jakou měrou jste měřili svým rodičům, takou bude i vám naměřeno vašimi dětmi, neboť čtvrté Boží přikázání jediné má také krásné zaslíbení od Boha, totiž požehnání časné i věčné.

»Ejhle, Matka tvá!« pravil Pán k Janovi. O slovo svaté, slovo požehnané! tys nám všem dalo Matku! Neboť jako umíral Kristus Pán na kříži, jako Spasitel celého člověčenstva, jako modle se za své vrah, za všechny hříšníky se modlil

a jako i lotru kajícímu — všem duším pokání činícím předpovídal ráj, tak i tuto zastupoval Jan, Miláček, celé pokolení lidské a v něm i nás všechny odkázal Ježíš Kristus Marii, Matce své za syny a dcery. To je to veliké tajemství, to je ten skvostný odkaz, který učinil nám umírající Spasitel a při němž musela být Matka jeho, aby jej slyšela, aby k němu svolila a jej potvrdila. V bolestech nejhorších, smrtelných odevzdal Ježíš nás Matce své, vložil nás do srdce jejího, v němž nám postoupil místo své; v hrozných bolestech duševních zplodila nás Matka Boží pod křížem nás děti své z rukou Synových, jakožto jeho nejmilejší odkaz. O jak musí být duše naše Kristu Pánu milé, že se dělí s nimi o lásku Matky své! Jak musí být srdci Marie, Matičky, drahými, že z vůle Syna svého považuje nás za děti a otvírá nám všem to tak vřele milující a útrpné srdce své!

Od oné chvíle, kdy na kříži zaznělo slovo: »Ejhle, Matka tvá!« jest Maria Panna Matkou naší, a to Matkou lásky plnou. O kdo by se neradoval z takové Matky? Kdo by ji nemiloval, kdo by ji necítil, kdo by se k ní neútkal? Vždyť srdce naše prahne po lásce čisté, nezištné, obětavé, všech obětí schopné, a taká jest jen láska Matky; a Matkou nade všechny matky nejlepší a nejdokonalější jest Maria, Matka Páně! Láska a úcta naše ji všim právem patří, neboť zasloužila si je pod křížem s bolestí své největší. Láska její nezná mezí. Až do skonání světa, pokud nebude vysloven poslední ortel nad lidstvem, hledí ona mocnou svou prosbou nakloniti Boha k odpuštění, k milosrdenství, k lásce a milosti nám ubohým hříšníkům! A jak se jí odměníme nejlépe za lásku její? Následujeme ji v pokoře, poslušnosti a lásce k Bohu, budme věrni Synu jejímu, varujice se hříchu a zabezpečíme si pomoc její a ochranu i v životě, ve smrti i na věčnosti.

Vám, křesťanští rodičové, a vašim rodinám dal Ježíš Kristus Matičku svou, dal vám, co měl nejdrazšího, a vás i vaše rodiny zase doporučil srdci Matky své. Proto rodina vaše a Maria Panna jsou úzce spojeny a nedají se odloučiti. O to starejte se, vy křesťanští mužové

a otcové, a vy křesťanští ženy a matky! Maria Panna budiž vaší domácí paní, obraz její s křížem Kristovým nechť zdobí příbytek váš a v sobotu nechť hoří před obrazem Marianským lampička, jakožto důkaz vaší úcty a lásky. Maria Panna budiž vaší rádkyní ve všech důležitých věcech, jí doporučujte dům svůj, své dítky, své blaho, své práce, jí žalujte své strasti a dle jejího příkladu neste

trpělivě i své křížky. Kde Matka Páně vévodí, tam je svornost, láska vzájemná, obětavost, tam jest právě štěstí, neboť Boží požehnání spočívá na takové rodině. S rodičkou Boží se dobře žije, s ní se i dobře umírá. Proto jest obraz bolestné Matky Páně pod křížem tak dojmavý, neboť nám představuje Matku naši. Kéž jsme i my všichni jejími dobrými dítkami!

Boh. Hendl.

Zmrtvých vstání Páně, zázrak největší.

Nepřátelé náboženství Kristova a jeho svaté cirkve vrhají se čím dále tím zuřivěji a směleji na hlavu a zakladatele cirkve naší samého Ježíše Krista, chtějíce mermomocí z něho strhnouti zář božství a učiniti z něho pouhého člověka, jako jsme my. Jsoucnost náboženství křesťanského a církev křesťanskou popříti nemohou, neboť obě trvá; církev nositelka a učitelka náboženství Kristova je zde, a nelze ji zapíratí, jakoby nebyla; proto hledí vším možným i nemožným způsobem Kristovi nepřátelé alespoň její nadpřirozený původ a poslání popíratí, a namahají se dokazovati, že jest právě tak zařízením lidským, jako mnohé jiné, a že Ježíš Kristus, zakladatel její, nebyl Bohem, nýbrž jen pouhým, byť i dokonalým člověkem. Z té příčiny vrhají se na všechno, co božství Kristovo dokazuje, zejména na jeho zázraky, chtějíce ukázati, že to byly úkony zcela přirozené, pocházející jen z větší znalosti, moci a tajnosti přírodních. Ovšem důkaz platný a nezvratný nepodávají.

Což divu tedy, že se vrhli i na zázrak největší, totiž jeho zmrtvých vstání, aby je za lež a šálání lidu prohlásili. Vždyť vycitili zcela dobře velikou důležitost tohoto zázraku pro věřící křesťany. Neboť kdyby byl Kristus v hrobě zůstal a tělo jeho podobně jako těla lidská v hrobě zpráchnivělo, tu ovšem by nebyl Bohem, byl by nemohl také pro sebe vyžadovati poslušnost jako k Bohu, učení jeho bylo by marné, poněvadž jen lidské, marné by bývalo i jeho utrpení a smrt,

poněvadž by pro spásu lidstva nemělo prázdného významu. Kdyby nebyl Kristus Pán zmrtvých vstal, nebyla by ani naše naděje a vzkříšení a život věčný oprávněna, a proto marná a bezúčelná byly by všechny ty útěchy, které nám skýtá naše svaté náboženství, ukazující na život věčný. Na vzkříšení Páně tedy stojí pravdivost celého jeho učení, podstata naší víry i naděje, jak to sám svatý apoštol Pavel v prvním listu svém ke Korintským (15, 14) zřejmě praví: »Nevstal-li Kristus zmrtvých, marná jest víra vaše, marné jest kázání naše.« A to je také cíl, k němuž spějí nepřátelé, ukázati, že marná jest víra naše; nepravdivá, neužitečná. My však, křesťanští pravověřící, den co den vyznáváme s celou církví: »Věřím, že Kristus ukřižován byl, umřel a pohřben jest, věřím, že třetího dne vstal zmrtvých.« Pohlédme tedy, jakým způsobem hledí nepřátelé tuto víru v nás podkopati? Jedni říkají, že Kristus nemohl zmrtvých vstáti, poněvadž vskutku ani neumřel, a jiní zase říkají, »umřel sice skutečně, ale zmrtvých nevstal.« Jsou tedy sami mezi sebou rozdělení a nesvorní, což je zajisté již důkazem, že nemají pravdu.

Že Spasitel náš skutečně na kříži zemřel, dokázáno jest nad slunce jasněji. Považme jen a posuďme jeho utrpení, které jistě za následek mělo smrt. Kristus Pán trpěl již od té doby, kdy dokončiv poslední večeři a odešel na horu Olivetskou se modlit. Tu již trpěl hrozná muka, neboť se krví potil, a krev tato byla krev skutečná. Píše o utrpení tom evan-

gelista, že byl »postaven v úzkosti smrtelné«. (Luk. 22, 43.) Věda lékařská dokazuje, že se člověk v nejvyšším rozčilení nebo úzkosti krví potití může.

Kristus se zarmoutil hrozně, neboť sám pravil: »Smutná jest duše má až k smrti.« (Mat. 26, 38.) Netrpěla jenom duše, nýbrž trpělo i tělo jeho, zápasíc již se smrtí. A jak praví Písmo, tekla svatá krev jeho až k zemi: kolik tedy tělo Páně vypotilo krve, když netoliko šat jeho byl krví nasáklý, nýbrž i krev k zemi stékala! Tím zajisté bylo tělo Kristovo velice vysíleno, neboť s krví ztrácí se i síla z těla.

Jdeme dále. Vysílený Kristus probděl celou noc výsledkem v radě židovské, kde zajisté s ním laskavě se nezacházelo, tak že pozbytých sil nena- byl. A časně z rána veden byl k Pilátovi, který jej bičovati dal. A jaké to bylo bičování, jaká to hrozná útrapa! Kristus Pán nebyl bičován podle způsobu židovského, kde nesměl trestanec obdržeti více nežli 40 ran, jak zákon Mojžišův nařizoval, nýbrž byl bičován dle zvyku římského, kde se rány nepočítaly. Krista Pána bičovalo šest žoldnéřů, vždy dva a dva se střídali, když sami umdleli.

Bičování dalo se silnými důtkami, jichž konce byly opatřeny kuličkami olověnými, nebo kovovými háčky, nebo špičatými kostmi. Kristus Pán byl obnažen a přivázán k nízkému sloupu,

tak že záda měl ohrnutá a kůže byla napjatá. Tím se muselo státi, že po několika ranách kůže byla roztrhaná a kusy že padaly z těla; ostré háčky za-

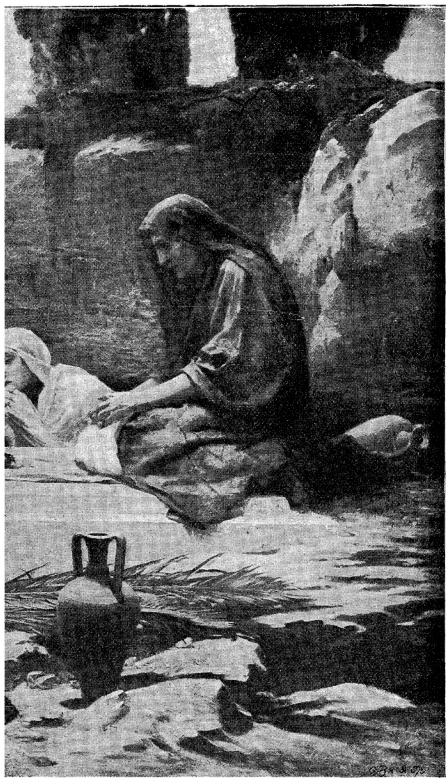

sekávaly se do těla a trhaly kus masa po kusu, tak že i kosti těla bylo viděti. Což divu, že při takovémto bičování přechasto odsouzenec padl na zem mrtvý. A Kristus Pán vydržel celé to hrozné

bičování, jak musel tedy býti zemdlen na těle hroznou bolestí a ztrátou krve!

Ale na tom nebylo ještě dosti. Suroví žoldnéři římsí slyšeli od židů žalobu na

k šilenství. A hle, Kristus Pán trpěl tak hroznou útrapu na hlavě. Biřičové bili na korunu třtinou, t. j. holí, a proto se ostny zarážely hluboko do hlavy, způsobující bolest nevypravitelnou. A když

Krista, že chce býti králem, a proto se mu posmívali korunováním. Splekli věnec z trní dlouhých a ostrých a vsadili mu jej na hlavu. Hlava jest velice citlivá a bolest hlavy dohání člověka mnohdy až

korunování a bičování ustalo, nebylo na těle Ježíšově zdravého místa, samá otevřená, krvácející rána. Vyplnilo se na něm proroctví Isaiáše, řkoucího: »Od spodu nohy až do vrchu hlavy není na něm zdraví; ale vše rána, zsinalost a oteklina.« (Is. 1, 6.) A tak byl Kristus Pán až na smrt vysílen a zmučen, že sám Pilát volal k lidu: »Ejhle, člověk!« Vždyť není ani k člověku podoben, už mějte s ním útrpnost. A hle, místo útrpnosti zvolali: »Ukřižuj, ukřižuj ho!« A nyní nastalo ještě hroznější mučení.

Oblekli Pána v jeho roucho a položili naň kříž, aby si jej sám nesl na horu Golgotu. Kříž byl přetěžký, vždyť musil býti dosti dlouhý, aby část jeho v zemi pevně trčela, a dosti silný, aby unesl tělo lidské. Nad to byl ještě na přič položený silný trám, aby se na něm přibily ruce. Dle vykladačů vážil kříž asi 100 kilogramů, tedy metrický cent.

A tu tíží měl Kristus zemdlený a vysílený vleci na horu mimo město ležící a asi 600 metrův od domu Pilátova vzdálenou. Tu zajisté dobře poznáváme, proč Kristus Pán na cestě pod křížem padal, a proč sami kaťané

donutili Šimona, aby mu pomohl, vždyť viděli, že by jim na cestě zemřel. Jak tedy slabý a znavený byl Kristus, když došel konečně na místo popravné. A tu, když mu strhli roucho s těla, roztrhali zase rány a krev zase tekla na zemi. Probodli ruce i nohy a přibíli na kříž. Způsob tento byl nejukrutnějším a nejhroznějším trestem smrti. Vždyť každou vteřinou přibývalo bolestí. Tělo se svíjelo, hledajíc pohodlnější polohy, hlava klesala, neboť neměla opory, ruce roztažené klesaly, taženy jsoucne tíhou těla, a tak rozdíraly se rány vždy více. Krev řinula se z rukou potůčky, ale za hodinu asi přestala, neboť srdce již nemohlo krev do rukou hnáti. Následkem toho hrnula se krev k hlavě a působila hroznou horkost, proto volal Pán: »Žizním!«

Stav tento byl věru hroznější nežli smrt sama. A smrt mohla každým okamžikem nastati, a sice přetržením některé cévy u srdce nebo v mozku. Proto zajisté je se diviti, že Kristus Pán při tom hrozném vysílení; při těch strašných bolestech zevně i uvnitř těla, při těch útrapách duševních hned nezemřel, nýbrž že vydržel na kříži tři hodiny. Tu tedy se vymlouvat, že Kristus skutečně nezemřel, jest věru nepochopitelná zloba nevěrecká, nýbrž i bláznovství nerozumu. A konečně nepotvrzuje skutečnou smrt Páně probodnutí srdce kopím?

Svatý Jan nám o tom podává zprávu, řka: »Když pak přišli k Ježíšovi (pochopové, vyslaní od Piláta), jakž uzřeli jej mrtvého, nezlámali hnátů jeho, jak to byli učinili dvěma lotrům na pravici a na levici, ale jeden z vojákův otevřel bok jeho kopím a ihned vyšla krev a voda.« (Jan 19, 33.) Proč učinil tak onen voják? Zajisté jen proto, aby se přesvědčil, je-li Kristus Pán vskutku již mrtev, a kdyby nebyl, aby jej, jak se říká, dorazil, což se stalo u lotrů zlámaním hnátův. A že ta rána byla hluboká, vidíme z toho, že ještě sedmého dne po zmrtvých vstání svém ji ukázal Pán nevěřícímu Tomášovi, a vyzval jej, aby vložil ruku svou do ní. Kopí římských vojáků, kterým rána do boku učiněna byla, bylo zšíří ruky lidské, a tedy způsobilo širokou i hlubokou ránu. Že byla hluboká, vysvítá z toho, že musela jíti až do plic, neboť z plic

se pak vyprýštila krev a voda. Jak by tu člověk při takové ráně mohl ještě zůstat na živě, to lékařská věda nedovede vysvětliti. Rána taková stačila sama o sobě, aby přivodila smrt člověka úplně zdravého, natož u Krista Pána až k smrti utýraného a vysíleného. Věda lékařská tedy nad slunce jasněji potvrzuje slova Písma svatého, že Kristus Pán skutečně na kříži zemřel.

Jsou však ještě jiné důkazy, a to z toho, co se dalo po smrti Páně. Víme, že jej mrtvého sňali s kříže a podle obyčeje židovského pohřbili. Což by to byli učinili, kdyby věděli, že alespoň jiskra života jest ještě v něm? Byla by to dovolila Matka Páně, sv. Jan miláček a zbožné ženy přítomné, byli by to učinili oni dva moudří a horliví učedníci Páně, Josef z Arimathie a Nikodém? Nebyli by spíše vše nasadili, aby jej zase k životu přivedli? Ale že věděli s jistotou, že mrtev jest, pohřbili jej.

A jak! Očistili tělo, upravili vlasy a balsamovali je. Jednotlivé údy obvázáli rouškou, podvázali bradu a jinou rouškou přikryli obličej a upevnili ji kolem krku, tak že dýchání bylo úplně nemožné. Mimo to napustili všechna plátna vonnou silnou masťou, a sice důkladně, neboť jí byl přinesl Nikodém 100 liber. Vůně tato byla tak omamující v hrobě, že by i člověka zdravého usmrtila, a sice dle úsudku znalců během jediné hodiny. Víme přece, že kdo spí v pokoji se silně vonnicemi květinami, má bolení hlavy, a kdyby jich tam měl přes přílisi, byl by ráno mrtev. A nad to uzavřeli kamenný hrob Páně silným kamenem. Byli zajisté přesvědčeni, že skutečně mrtev jest.

A co apoštolé? I oni byli nad smrtí Mistra svého jako bez sebe. Vidno to z rozmluvy, kterou měl s učedníky do Emaus jdoucími vzkříšený Ježíš. Stěžovali si, že doufali, že on vykoupí lid israelský (od panství římského), ale že se tak nestalo, nýbrž že už umřel. A apoštolé ve strachu svém, že už Ježíš jest mrtev a oni tedy opuštění, skryli se ve večerdedle a neodvážili se ani ven. A Tomáš ani nechtěl ostatním věřiti že by žil, tak byl přesvědčen o smrti jeho. A vojáci římsí, kteří mu nezlámali kosti, zajisté tak jen učinili proto, že věděli, že mrtev jest;

prohlédli si jej zajisté dobře. A Pilát, nežli vydal tělo Nikodemovi, dal se úředně přesvědčiti o smrti Kristově.

A konečně, což nebyli u kříže i záprisahli jeho nepřátelé, fariseové a zákonníci? Nezáleželo jim na tom, aby Kristus vskutku zemřel? Byli by dopustili jen jiskru pochybnosti? I oni byli přesvědčeni, že umřel, neboť pravili ke Pilátovi: »Rozpomenuli jsme se, že tento svůdce řekl, ještě živ jsa: „Po třech dnech vstanu!“ Rozkaž tedy ostrážiti hrobu až do třetího dne, aby snad učedníci jeho nepřišli a neukradli ho a neřekli lidu: „Vstalt jest zmrtvých!“« I osazen byl hrob stráží, a mimo to pro jistotu zapečetili ještě hrobový kámen. Všichni tedy měli jistotu, že Kristus Pán zemřel, přátelé i nepřátelé. Námitka tedy, že skutečně nezemřel, padá sama sebou. V pravdě tedy vyznáváme, že Kristus ukřižován byl pod Pontským Pilátem a že zemřel a pohřben jest. Rovněž však v pravdě vyznáváme, že i třetího dne vstal zmrtvých. Při této základní pravdě naši svaté víry obrácí se zloba nepřátel, chtějí ji podkopati a následuje v tom nepřátelé Kristovy ze židovstva, kteří hned po vzkříšení Kristově rozšiřovali lež, že nevstal, nýbrž že tělo jeho ukradeno a jinam položeno bylo.

Pozorujme však a uvažujme, co se stalo. Kristus Pán byl do hrobu položen mrtvý na Velký pátek k večeru a na hrob byl přivalen veliký kámen a úředními pečeti zapečetěn. Také byla postavena od Piláta vyžádaná vojenská stráž. A hle, přes všechna tato opatření byl hrob třetího dne ráno, t. j. v neděli velikonoční otevřen a prázdný nalezen. Jak se to stalo, zajisté nejlépe musili věděti stráž vojenská. A vskutku, vojáci příběhli do Jerusalema k vysoké radě židovské, která je byla vyslala, a tam oznámili, že Kristus Ježíš vstal z hrobu živý a že oni tak se polekali, že padli na zem jako mrtví. Zpráva tato musela na ně působiti ranou hromovou. Vždyť tolik se namáhali, nakřičeli, nalhali, jen aby se Ježíše smrti zbavili. A hle, že si chvíli od něho oddechli, majíce za to, že navždy jest odstraněn, slyší z úst očitých svědků, že zase žije, ano, že přece vyplnil, co předpověděl: »Třetího dne vstanu zmrtvých.« Hned jim zajisté napadlo, co vše bude

následovati, že tento vzkříšený Pán všechno za sebou potáhne, že zvítězí a oni že poraženi budou, a tu ve strachu a nebezpečí chytali se stěbla, aby se zachránili, chytali se lži a podvodu. Uradivše se, dali mnoho peněz vojákům, řkouce: »Pravte, že učedníci jeho přišli v noci a ukradli jej, když jste spali.« (Mat 28, 11—15.) Ve zmatku svém nepozorovali, že si sami odporují a sebe ze lži viní. Jestliže vojínové měli říkati, že spali, a to z nařízení židův tak říkati měli, vysvítá z toho, že ve skutečnosti nespali. Jestliže však nespali, kterak se mohli odvážiti učedníci k hrobu, hrob otevřít a tělo Páně odnésti? Násilím to učiniti nemohli, neboť víme, kterak byli bázlivi, že ani z večeradla vyjít si netroufali. A byli by se snad vojáci nebránili? Nebyl by z toho povstal boj, hlomoz a křik, jenž by zajisté byl býval se pozoroval z blízkého domu Josefa z Arimathie. Či snad dali apoštolé vojákům peníze, aby mlčeli? Ani to ne. Předně žádných neměli a byli by musili dáti velice mnoho, poněvadž takové podplacení bylo dle zákona přísně trestáno.

A jací to byli vojáci ti strážcové? Byli to zruřiví nepřátelé Kristovi, plní nenávisti proti němu, ti by nebyli tak lehce se dali podplatiti. A co čekalo apoštoly, kdyby to byli vojáci prozradili? Žalář, ba i smrt, neboť zákonem bylo přísně zakázáno otvírat hroby a krásti mrtvolu. A hle, ani vojáci ani židé apoštoly nežalovali pro zločin ten, proto, že dokázán býti nemohl. Či snad spali vojáci a mezi tím by byli apoštolé tělo Páně odnesli? I to není možné. Předně by byli musili všichni mítí hluboký spánek, aby neslyšeli lomoz odvalleného kamene a vynášení těla z hrobu. Spali li vskutku, kterak mohli přece věděti, že to byli apoštolé? Spící svědek není přece svědkem. Proto právem praví sv. Augustin k židovské radě: »Spících svědků se dovoláváš? Věru, ty jsi sama usnula, sniživši se k takovým výmyslům.«

Poněvadž však vojáci se vydávali v nebezpečí trestu, kdyby říkali, že když spali, ukradeno bylo tělo Páně, proto slíbili jim židé, že se jim nic za to nestane, že oni už to u Piláta spravi. Pišet o tom svatý Matouš, že je těšili takto: »Uslyší-li o tom vladař (t. j. že

jsite na stráži spali), my ho přemluvíme a vás bezpečně učiníme;« t. j. my poplatíme i Pilátu, aby vás za to netrestal.«
 Ejhle, židovské peníze, jak již tenkrát pracovaly proti pravdě a proti Kristu!

A tak jest až posud; posud židovské peníze jsou ve službách proti Bohu, proti Kristu, proti církvi; za takové peníze zakupují se listy, noviny, knihy, v nichž se vše božské a křesťanské haní, tupí, v nichž se proti církvi šve a lže, jen aby křesťanství bylo zničeno. Židé ztratili Boha, vzepřeli se Kristu, svému Messiáši, a nyní nemohou se k němu vrátiti; zbývá jim jen mamon, kterého vyzývají proti Bohu. A bohužel, jest i mnoho katolíků, kteří jim na lep sedají, takové jejich noviny, listy, knihy kupují, je obohacují, sebe o víru okrádají, a tak se s nepřáteli svého Boha spolčují.

Proč pak také nehledali odnesené tělo Páně? Vždyť by bylo pádným důkazem proti kázání apoštolův o zmrtvých vstání Páně! Proto že dobře věděli, že odneseno nebylo, že Pán vskutku vstal zmrtvých.

A Kristus Pán také své vzkříšení dokázal nad slunce jasněji. Vždyť ukázal se po zmrtvých vstání svém neméně nežli jedenáctkrát, a sice: 1. sv. Maří Magdaleně v zahradě u prázdného hrobu; 2. svatým ženám; 3. sv. Petrovi; 4. dvěma učedníkům do Emaus jdoucím; 5. apoštolům shromážděným ve večerdě, mimo Tomáše; 6. apoštolům i spolu Tomášovi; 7. apoštolům v Galilei; 8. sv. Petrovi a několika apoštolům u Genezaretského jezera; 9. apoštolům a více než 500 věřících na hoře v Galilei; 10. učedníkům v den nanebevstoupení a 11. Pavlovi na cestě do Damašku. Z tohoto zřejmo, že jej apoštolo a jiní vyvolení neviděli toliko jednou, nýbrž několikrát, a že jej z blízka pozorovali, se ho dotýkali, že s ním jedli, že k nim mluvil a s nimi chodil. Že pak nebyli apoštolé lehkověrní, a že musili býti k víře přesvědčeni, vidíme z toho, že když ponejprv Kristus Pán se jim zjevil a je pozdravil: »Pokoj vám, jať jsem, nebojte se!« (Luk. 24, 36), že se přece domnívali, že vidí »ducha«. Tu jim Spasitel musil říkati, ukazuje jim tělo své: »Vizte a dotýkejte se, neboť duch nemá těla a kosti, jako mne míti vidíte.«

(Jan 20, 25.) Ba i žádá, aby mu dali něco ze snědku. A co apoštol Tomáš, jak ten chtěl býti přesvědčen? Prst chtěl vložit do rány ruky jeho a ruku v bok jeho, jinak že nevěří. A hle, Spasitel vyplnil přání jeho, a Tomáš přesvědčený, zvolal: »Pán můj a Bůh můj!« (Luk. 24, 37.) Tuto nevěru Tomášovu připustil Bůh, aby tím jasněji dokázáno bylo zmrtvých vstání Páně.

Že se Kristus Pán zjevoval jen svým přátelům a učedníkům, má příčinu v tom, že tyto právě chtěl odměniti za jejich lásku, vytrvalost a věrnost k němu, a že je chtěl upevniti ve víře své a posíliti k nastávajícím bojům a útrapám, kterých jim vytrpěti bude pro něho. Je byl vyvolil, aby víru jeho roznesli a hlásali, ty tedy musil posílniti, potěšiti, upevniti, a to se stalo častým zjevením. Že se nepřátelům neokazoval, má příčinu v tom, že by to nebylo nic platné. Viděli tolik jeho zázraků, viděli, kterak i mrtvé křísil, a přece v něho nevěřili. Nevěřili by ani, když se jim byl zjevil vzkříšený, naopak, zuřivost jejich by se byla zdvojnásobila. A Bůh nedělá nic marného a bezúčelného. Také již lid židovský byl od Boha zavržen pro vraždu spáchanou na Ježíši, proto čas jeho navštívení již přešel a lid židovský ukázal se býti nehodným všech dalších milostí.

A konečně přece se Pán ukázal i nepříteli, a to Šavlovi, do Damašku jdoucímu, aby tam pronásledoval křesťany. Zjevil se mu před branou a učinil si z nepřítele zuřivého, věrného apoštola, neboť Šavel nebyl ještě tak zavilý, aby byl nechtěl uznati pravdu, jako byli jeho vrstevníci. Ze Šavla udělal si Pán Pavla.

Je tedy nad slunce jasněji dokázána pravda, že ukřižovaný Ježíš Kristus zemřel, že byl pohřben a že třetího dne zmrtvých vstal. Nepřátelé jeho námitkami svými jen toho docílili, že pravda tato ze všech stran ještě tím více jest objasněna a dokázána. Jaké to tedy vítězství! Vstání zmrtvých vlastní silou, kdo to může? Jenom Bůh, pán nad životem a smrtí. Proto jest Kristus Ježíš pravým Bohem v těle lidském, proto pravdivě a božské jest každé jeho slovo, jeho učení, jeho prikázání, jeho zaslíbení.

Jak se tedy radovati můžeme z víry své, která jest věčně pravá, nezměnitelná,

protože božská. Jak radostně můžeme tedy vyznávat: »Věřím v Ježíše Krista, Syna Božího, věřím Ježíši Kristu, Synu Božím.« Víra tato, toť naše chloubka, naše čest, naše sláva, naše naděje. Se svatým Pavlem můžeme zvolat: »Vím, komu jsem uvěřil, nikoli lidem, ale Bohu.«

Jak ubozí jsou proti tomu nevěrci! Namáhají se seč mohou, aby tu svou nevěru nějak si učinili pravděpodobnou, neboť srdce jejich přece jen je viní ze lži; ubozí jsou, že utíkají se musejí k nesmyslům a výmyslům všelijakým, tak že platí o nich slova Pascalova: »Jakým nesmyslům musí věřit, kteří nechtějí věřit pravdě!« Inu, co jest proti Bohu a Kristu, byt by to bylo sebe horší, sebe nesmyslnější, toho se drží. Jaká to už je zkaženost vůle, jaká to zloba, která ani zdravému rozumu se podrobiti nechce. Však že také zatvrzelost proti víře a odpírání poznané pravdě hříchem hrozným, hříchem proti Duchu svatému, který Bůh tak lehce neodpustí.

My pak děkujeme Bohu, že pravdu svou nám zjevití ráčil, pravdu, která nás povznáší, těší a sílí, »že Vykupitel náš živ jest,« že tedy jsou pravdivá slova jeho: »Já jsem vzkříšení i život, kdo věří ve mne, byt by také umřel, živ bude.« (Jan 11, 25.) Se sv. Pavlem,

apoštolem, který tolik pro vzkříšeného Spasitele vytrpěl, volejme: »Nevstal-li Kristus zmrtvých, marná jest víra naše, nyní však vstal zmrtvých jakožto prvotiny zesnulých.« (1. Kor. 15, 14.)

Na vzkříšení Kristově stavme naději svou v budoucí vlastní zmrtvých vstání, neboť svatý apoštol dí: »Nebo zajisté skrze člověka smrt, skrze člověka i vzkříšení zmrtvých. A jakož v Adamovi všickni umírají, tak i skrze Krista všickni obživení budou.« (1. Kor. 15, 20, 21.) Se svatým tímto apoštolem volejme dále: »Víme, komu jsme uvěřili, nikoli pouhému člověku, nýbrž Bohu—člověku Ježíši Kristu, jenž vše co činil i co učil, potvrdil nejjasněji svým zmrtvých vstáním.«

Budiž tedy víra naše ve vzkříšeného Syna Božího a Spasitele našeho Ježíše Krista pevnější nad skály, budiž naděje naše v něho živější nad veškeren život a naše láska k němu horoucnější nad oheň; budiž poslušnost naše k jeho svaté vůli pokornou a vytrvalou, pak bude on nám cestou k pravdě a pravda jeho povede nás k životu, který nás očekává po životě tomto pozemském k životu věčnému, kde připojíme se k oněm neštěstným věřícím Kristovým, kteří i život za viru položili a s nimiž budeme věčně pěti radostné velkonoční Alleluja!

Boh. Henll.

SOCIALNÍ MOTIV.

Život vadne ve přírodě,
zlato stromů padá —
vrabčáků se celé hejno
spolu sváří, hádá....

Či si něco šepotají? —
Proč tak hlasně stále?
Ke křiku vždy dostačuje
hrdélko i malé!

Náhle vzletnou — usedají
u stodulky plné —
potichoučku pojidají,
a bohatc — klne.

Popřej přece trochu zní,
nemají svých statků:
kdo ví, zda též sám nebudeš
jako tito v krátku!

Jos. Al. Vlastimil-Řítmaj.

Božské Srdce — zdroj útěchy.

Úvaha. Podává V. Š. Kromus (O.)

Všichni, kdož jste se již dlouho pachtili po hlase svého srdce, kteří jste ho ve všech útvarech života, v tolika radostech světských hledali, okusili a zakusili a přece jste ničeho nenašli pro duši, bylo vám konečně zvolati s královským pěvcem: »Všechno jest marností, jest to jen klamavý přelud, který nikdy nesplní, co slibuje, který na konec každého požitku přináší jenom strast a ošklivost«, ano, všichni pojdte ku svému Bohu, slyšte ho, dbejte jeho naučení, buďte přístupni jeho duchu a dojdete poklidu srdce a spokojenosti své duše.

Vy, kteří jste stíženi pokušením, pojdte, zde jest vaše posila; vy, kteří jste trápeni duševní truchlivostí, pojdte, zde naleznete toho, který těší a který vám skytne do srdce radost. Vy, kdož malomyslníte, pojdte sem k Bohu lásky, jenž vás zbaví strachu. Vzdycháte-li v bolech, pojdte jen, zbaví vás od nich, anebo osladí vám je útechou. Pojdte všichni, síly vaše se vzpruží, bázeň se rozptýlí, klesající odvaha vzmuží, klid se vám v srdci uhostí.

Což neměly by tak skvělé útechy, takové zárné výhody, jichž se nám může zde u něžně milujícího Srdce stále dostati, býti nám nejúčinnější pohnutkou, abychom pospíchali v duchu dětinné důvěry k trůnu milosti? — Druhdy, když Pán Ježíš ještě viditelně putoval na zemi a každý krok svůj provázal novými dobrodiními, pouhým slovem »chci« způsoboval, že slepí viděli, kulhaví chodili, hluchí slyšeli, němí mluvili, malomocní byli očistěni, jediným slůvkem »chci« otvíral hroby, a zemřelý volal k životu, ano, tenkrát se všechno k němu hrnulo, »neboť vycházela z něho síla, kterou se všichni občerstvili«.

Ona síla jest v nejsvětější Svátosti oltářní stále totožná, ruka jeho není zkrácena, ucho není ohlušeno, jest stále ochoten poslouchati naše prosby a pomáhati nám stejně mocně. Lásky jeho jest nezměněna. — Avšak nikoli! láska jeho není nezměněnou — neboť jest za

nynější doby značně rozmnožena. Druhdy nemohl k němu každý volně na každém místě přistoupiti. Neboť přítomnost jeho byla viditelně omezena jen na určitou krajinu, na jednotlivá města a dědiny. Bylo-li tisíc lidí tak šťastných, že jej mohli viděti a si mu postěžovati, tu přece bylo jich ještě miliony, jimž se onoho štěstí nedostalo. Nyní však jest na všech místech, v každém podnebí v nejsvětější Svátosti oltářní přítomen pro všechny věřící, a Srdce jeho jest jim stále přístupno.

A my bychom měli dopustiti, aby nám platila výčitka, kterou učinil druhdy sv. Jan Křtitel slepému židu: »Stojí ve vašem středu, a vy ho neznáte!« — Tato výčitka by nám tak dlouho platila, pokud bychom ve svých záležitostech tělesných a duševních dožadovali se jenom útěchy světa a lidí, kdybychom se snažili trpkost života zpříjemniti si jenom pozemskými rozkošemi, aniž bychom se utíkali ve svých potřebách k pravému pomocníkovi, který přece povždy až na konec světa jest přítomen nám pro potěchu v tajemství lásky.

Církev sv., naše matka, jest nám po všechny časy vzorem pravé důvěry, neboť shromažďuje ve všeobecných potřebách a útrapách věřící kolem onoho trůnu milosti, chtějíc tím ukázati, kam se mají uchylovati i ve svých soukromých záležitostech. Což snad každý postrádá onu naléhavou příčinu a důvod, aby se ve svých potřebách neuchyloval o pomoc k onomu pomocníkovi? — Pozorujme jen znaky doby! Což nejsme na prahu večerů důležitých a bezpochyby i smutných událostí? Což se nedočítáme anebo neslyšíme z různých zemí zprávy a strašlivých výjevůch vzpoury a odboje?

Zdaž nepostupuje snaha, aby se do pokojných dosud krajin nepozorovaně vnesla hořlavina k takovým zmatkům a roztržkám, zdaž nevrhá se do nich planoucí pochodně vzpoury, aby krvavé ohně podřívajícího nepokoje se vzňaly? Či zdaž nás nemá vzmáhající se vlažnost v křesťanství, jež stále víc a více se

nakažlivým morem pohan­ské nevěry a bezbožná pohoršení šíří a zdaž rozpíná­vá zkáza mravů neměly by nás puditi mocně ke svatostánkům, zdaž by neměly vzní­ti naši důvěru a zdaž by neměly sestupňova­ti naše modlitby?

Či není tolik nebezpečí naší duše, ustavičná pokušení pekelného ducha, který obchází hledaje, koho by pohltil, či nejsou lákadla a touhy našich smyslů, pud našeho těla, který ustavičně se přiči­ zákona Božímu, či není lichocení a vzněty světa, který nás snadno svádí, dosta­ tečnou příčinou, abychom se k silnému Bohu skrytému pod způsobou chleba neutíkali? Ano, k nejsvětějšímu Srdci se uchýlme, tam jest všemocný pomocník, který nikomu, ani nejzatvrzejšímu hříš­ níku neodepře své posily.

Milosrdné Srdce Kristovo, odpusť nám, že se k tobě sem, jsouce obtíženi hříchy, utíkáme. Ty's sice nebyl nikdy poskvrněn hříchy a neodplácíš zlo, Ty nemůžeš potěšiti člověka, který dosud miluje neřest. Avšak my víme, že jsi útrpným Vykupitelem, který druhdy sedá­ val a pojídal s hříšníky, že jsi pokry­ tecké zvehrání pyšných fariseů umlčel shovívavostí a láskou, když jsi řekl: »Nepotřebujíš zdraví lékaře, ale nemocní. Nepřišel jsem volat spravedlivých, ale hříšných ku pokání.« (Luk. 5, 31, 32.)

Ach, snad někdo z nás jest nešťasným pobloudilem, který již dlouho jako zou­ falý Kain, tobě se vyhýbal, a snad ná­ hodou si na tebe jen vzpomene. Či snad známe někoho, který jest nám na blízku, že by byl tak nešťasným. O prosme jen Božské Srdce, zapírášejme je, aby skytlo zbloudilým ovečkám milost, ano, prosme Beránka Božího, který snímá hříchy světa.

Ačkoli jsme ubohými, zbloudilými hříšníky, přece se neostýchejme. Vždyť božské Srdce přebývá mezi námi, nikoli aby nás soudilo, nýbrž aby nás přivedlo ku spáse; nikoli, aby duše naše zavrhl, nýbrž, aby je zachránilo. Všimněme si jen, že Bůh lásky není tu dnes jenom, ale po všechny dny, onen Bůh, který lkající hříšníci Magdalené ihned odpu­ stil. Ano onen Bůh jest zde, který obžalované cizoložnici prominul s otcovskou výstra­ hou: »Jdi a nehřeš již!« Jest zde přítomen onen dobrý pastýř, který spěchá za

ztracenou ovečkou, všude ji hledá, a jakmile ji nalezne, vezme ji na svá bedra, aby ji donesl ku svému stádu. Jest zde přítomen onen laskavý otec, který vychází marnotratnému synu při jeho návratu vstříc, vztahuje po něm svou náruč, tiskne jej něžně na své srdce a udílí mu opět všechna dřívější práva jakožto dítěte. Ano, vzmužme se a přiblížme se s pokorným a kajícím smýšlením publikána k nejsvětějšímu Srdci, abychom i my došli poklidu, útěchy a milosti.

Z krátkých těchto úvah zajisté vysvítá, že oblíbená úcta k božskému Srdci ve svátosti lásky jest zdrojem hojné útěchy a zaručené pomoci ve všech našich potřebách a svízelech. Snad by někdo mohl namítati, že vzdor vši nouze a proseb nebyl dosud vyslyšen. To však nás nesmí odstrašiti, i kdyby se zdálo, jakoby nás Bůh nechtěl vyslyšet, vytrvejme přece jen jako přítel v evangeliu; stůjme trpělivě u dveří milosti, tukejme stále znovu a znovu, až nám bude otevřeno. On již ví, kdy bude na čase, aby nás vyslyšel.

Dejme tomu, že by prosby naše byly odmítnuty, tu se nedomýšlejme, že jsme k němu šli marně, někdy jest to opravdu milostí, když nás nevyslyší. I matka dětí Zebedeových prosila za své syny, avšak Ježíš jí odpověděl: »Nevíte, oč žádáte.« (Mat. 20.) Svátý apoštol Pavel neprosil o časné statky, ani o vznešená důstojenství, ani o zdraví, nýbrž aby byl zbaven nebezpečného ostnu těla, a dostalo se mu v odpověď: »Dostí máš na milosti mé, nebo moc v nemoci se dokonává.« (2. Kor. 12, 9.)

Budme tedy spokojeni, když nás Bůh zkouší útrapami, ba i tehda, když jsme již často k němu o pomoc volali. Bůh skrytý pod způsobou chleba, ví nejlépe, co jest nám prospěšné, a miluje nás více než my sebe sami milujeme. Jest milosrdným Bohem, který nám neukládá více, než sneseme, a který nás i v našich bolestech silí. V podobném případě platilo by nám, co učedníkům truchlícím nad jeho odchodem řekl: »Užitečné jest vám, abych odešel.« (Jan 16, 7.)

Chudoba nás snad tíží, a jest nám to užitečné, neboť bychom třeba zne­ uživali časných statků, a proto jest lépe,

když jsme jich zbaveni. Jsme snad pronásledováni, i to jest nám prospěšné, neboť bychom příliš důvěřovali lidem a tak bychom zanedbávali vztahy své k Bohu. Snad máme mnoho pokušení, avšak i ta jsou nám užitečná, neboť tím se stáváme spíše pokornými a horlivými v modlitbě, obezřetnými v jednání a snáselivými při poklescích svých bližních.

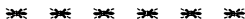
Ano, vzpomeňme si, že dříve před svatostánkem jsme u trůnu toho, který sám volal k nebi: »Otče, je-li možno, odejmi tento kalich utrpení ode mne!« který však nebyl vyslyšen a jenom od anděla posílněn. Nedomnívejme se, že zde u trůnu milosti jest útočiště netrpělivých, změkčilých a zbabělých duší, které se před každým křížem chvějí a krčí. »Nikoli«, praví sv. Prosper, »proto Bůh lásky nechce po vždy u nás ve velebné Svátosti meškati, abychom pak něčeho na světě netrpěli, nýbrž abychom se zde naučili trpělivému, velkodušnému a záslužnému snášení útrap.«

Proto zamilujme si pobožnost k božskému Srdci. Vždyť je to nejrozkosnější, nejsladnější a nejúspěšnější pobožnost. Kde dojdeme spíše útěchy a občerstvení, než v laskavém Srdci našeho Vykupitele, který nás tak něžně k sobě zve slovy: »Pojďte všichni ke mně, kteří pracujete

a obtíženi jste, já vás občerstvím.« A sv. Bernard praví: »Jak blahé a sladké jest ubytovati se v onom Srdci! Dobrotivý Ježíši, jaký to vzácný poklad, to Tvé Srdce! Jaká to drahocenná perla! Jak rád bych vynaložil vše, co mám, abych ji získal!«

Do onoho Srdce se uchylme, tam spočínme, tam meškejme, tam se modleme, tam trpme a pracujme. Ano, k božskému Srdci se odebeřme, když hněv Boží za příčinou neřestí a zločinů světa se rozpoutá. Božskému Srdci zejména odporučujeme mládež, aby unikla šťastně zhoubným nástrahám, které ohrožují její nevinnost. K Srdci Páně pohlížejme, zamilujme si jeho zářné ctnosti a přetvořme dle onoho nejsvětějšího vzoru své srdce. Ano, přetvořme své vlažné, pyšné, marnivé, sobecké, smyslné a pozemské srdce v srdce zbožné, mírné, pokorné, laskavé a svatostí bušící. Božské Srdce budiž jediným předmětem naší lásky.

Uvaruj nás, Bože, slepoty lidí, kteří všechno milují, jenom Krista, lásku, nikoli, a dej nám milost, abychom Tě milovali, v lásce k Tobě vytrvali, a abychom jednou vydechli svou duši do rány nejsvětějšího Tvého Srdce.

Z NÁSLEDUJÍCÍ KRISTA.

Synu, nemrz se, když lidé
o tobě zlé smýšlejí
a to mluví, co tvé uši
s nelibostí slyšejí.

Ty máš věci ještě horší
o sobě vždy mysliti,
a že nikdo slabší tebe
není, vždy máš věřiti.

Podle ducha v svém životě
když stále kráčet budeš,
marných, pomíjitelných slov
mnoho dbáti nebudeš.

Jest nemalá opatrnost
v čas zlý umět mlčeti,
nemýlit se soudem lidským,
a mně vždy se držeti.

Nikdy pokoj svůj, ó synu,
v ústech lidských nehledej,
ať dobře, neb zle o tobě
soudí, ty toho nedbej.

Lidským posudkem se lepším
ani horším nestáváš,
aie jakým jsi, takovým
v této ohvůli zůstáváš.

Kdo se lidem znelibiti
z lásky ke mně nebojí
a vždy dbá, by mně se líbil,
v blahém žije pokoji.

Pravý pokoj, milý synu,
ve mně jen se nachází,
z nezřízené lásky k lidem
však nepokoj pochází.

F. Vrdtil.

Životopis sv. Jana z Kříže.

Hlava šestnáctá

P. Jan provinciálním vikářem v Andalusii. Způsob jeho cestování. Podivuhodné vysvobození z nedostatku pitné vody. Založení kláštera kordovského.

Téhož roku 10. května shromáždila se provinciální kapitola v Lisaboně, aby zde noví představení zvoleni byli. Po Hieronymu Gratianovi měl následovati muž, jenž by s dobrosrdečností jeho i léčivou přisnost v sobě spojoval. Všichni obrátili svůj zřetel na P. Jana z Kříže, jenž byl jak v observanci neoblomný, tak i v tiché mysli neúnavný, jenž sladké i hořké způsobem něžným i užitečným sloučiti uměl. Od něho dalo se s určitostí očekávat, že v krátkém čase a to způsobem nepozorovatelným vše do pořádku přivede. Poněvadž však bylo tehdy novému řádu třeba, aby tu a tam vznešeným osobám návštěvy se učinily, a poněvadž dobře se vědělo, jak světci jsou návštěvy nepřemožitelné a zásadně odporny, proto byli přinuceni, někoho jiného zvoliti.

Světce, jenž třásl se při myšlence, že by mohl býti zvolen za představeného, s radostí to slyšel a sám navrhl P. Mikuláše od Ježíše a Marie, jenž byl tehdy v klášteře v Oriu. Příčinu, proč praví služebníci Boží tak dlouho, jak jen mohli se úřadům představených vyhýbali, a jen poslušností se k tomu přinutiti dali, příčinu, proč i my máme se stříci nerozumné, hříšné a velice nebezpečné touhy po nějakém úřadě neb jiném postavení, vysvětluje sv. Řehoř Veliký dojemnými slovy: »Představený má se vyznačovati svými skutky, aby jednáním svým ukazoval cestu života a stáde, které poslouchá hlasu, a napodobuje mravy jeho, bylo více příkladem, než slovy řízeno. Kdo potřebou svého úřadu nucen je to nejvyšší říkati, ten jest i toutéž potřebou nucen ctností nejvyšší ukazovati. Představení věztež, že převráceně jednající, tolikerou smrti vinni jste, kolik příkladů špatných jste poddaným dali. Kdo tedy ctnostmi vynikáš a přinucen jsi, ten ujmí se úřadu;

kdo však jsi prázden ctností, nepřijímej, i když bys nucen k tomu byl.« Poněvadž však v rodinách, státech, církvi pořádek je nutný, a s jedné strany poroučení, s druhé poslouchati se má, tu nechť ti, již od jiných zvoleni jsou ku vládě, rozváží pro vlastní své blaho slova, jež tak opravdově jako pokorně sv. Řehoř Nazíanský praví: »Myšlenkou, jak těžko je jiné řídit, jsem dnem i nocí zaměstnán, ona vysušeje mi morek a vysiluje tělo, poníží duši moji a shromažďuje ducha, Klade mému jazyku pouta, že na žádný úřad, žádné vedení druhých nepomýšlím, ale jen toho jsem dbalým, abych před nastávajícím hněvem spravedlnosti Boží prchl a nečistoty hříchů se očistil. Chci býti dříve v moudrosti vyučen a pak teprve vyučovati, světlem býti a pak teprv svítiti, Bohu se sám přiblížiti a pak teprve jiné k němu přiváděti.«

17. října 1585 bylo v Pastraně na provinciální kapitole usneseno, čtyry provinciální vikáře si zvoliti, poněvadž jeden provinciál pro tak vzrostlý počet klášterů již nestačil.

P. Jan z Kříže, jenž v Granadě dlel, byl jednohlasně za provinciálního vikáře pro Andalusii zvolen. Způsob jeho řízení byl opětným důkazem, jak spojití dovede chytrost hada s prostotou holubičí. Velká добрota bez měkkosti, přisnost bez tvrdosti, pevnost bez nejmenšího ústupku, samostatnost, vedení ku pokroku na zlaté střední cestě, rozkazy pro všechny stejné, ale přece jednotlivým tak vhodné — charakterisují jeho úřadování. Proto není s podivem, že P. Jan, jenž spojoval v sobě s velkými ctnostmi i ony vyšší, představeným tak potřebné vlohy, a veleducha lásky, ode všech svých podřízených byl nelíbenou láskou milován. Jak zdraví, tak nemocní, laici i kněží, řeholnice i mniši, zkušeni a učeni kněží, poslouchali jej se stejnou radostí a úplnou poddaností. Velmi brzo vymizely některé ty zvyky, jež se byly za minulého, příliš dobrého provinciála vloudily, jako vycházky z kláštera a

odlučování se kněží od společných cvičení. Nebylo to vše dílem jeho napomínání, ale jeho příkladu. Zde žil P. Jan v přísné odloučenosti. v tak přísné, že by si byl mnohou mrzutostí tím způsobil, kdyby nebyla ve všem a vždy jeho pokora zvířela a Boží pozhlednutí si zasloužila.

Jeden příklad stačí. Muž z duchovního stavu, jenž se rád svou učeností a šlechtickým původem honosil, pravil jednou u přítomnosti více kněží k sv. Janu, že nejspíše je selským synem, když si tak v samotě libuje. Na to jemu P. Jan s láskyplnou přívětivostí odvětil: »Odpusťte, můj otec byl pláteníkem.« Vidíme na P. Janovi uskutečněno ono něžné slovo sv. Klimaka:

»Kdo s touto nevěstou (pokorou) jako snoubenec spojen je, ten je i tichý, milý, libý, skroušený, milosrdný, veselý, čilý, poslušný, bdělý a neomrzlý, zkrátka celý člověk.« Ó svatá pokoro, ty's skrytým pokladem, jehož cena světu jest neznáma!

Taková pokora vtiskla se hluboko v srdce mnichů přítomných: nejvíce však pohnut byl provinciál a od té chvíle stal se jeho přítelem a žákem vroucím, poslušným, a téměř troubou rozhlašující svatost P. Jana.

Tím časem zanašel se sv. Jan zřizování kláštera v Bajulanci. Práce mu velice přibýlo, a tu právě uprostřed největšího zaneprázdnění odvolán byl P. provinciálem ku velmi naléhavé konferenci do Madridu. Zima dostoupila svého vrcholu a všechny cesty byly zaváty; světec pak sám byl tělesně neduživ. Proto domlouvali mu bratři, o jeho život se obávající, aby svou cestu na příhodnější dobu odložil, ale marně. Pravil jim jednoduše: »Jak bych mohl od svých bratří žádati zevrubné poslušnosti, kdybych sám se jí vyhýbal, pro nahodilou nepřijemnost?« A odcestoval příští den zanechav bratry v něžné starostlivosti a obdivu.

Bude dobře, když zde uvedeme způsob jeho cestování. Většinou šel pěšky a byl-li již tak slabý, že více nemohl, tu vypůjčil si starého soumaru. Považoval mnicha, jenž vně kláštera jako světský muž si počíná, za nestvíru se dvěma přirozenostmi, proto snažil

se i na svých cestách zevrubně i v nejmenším sv. řeholi zachovávat. Předepsané mlčení dodržoval svědomitě, modlitbě, rozjímání, čtení Písma sv. takovou péči věnoval, že nevšímal si ničeho, co se kolem něho dalo. Byl tak v Boha pohroužen, že často zvláště při špatné cestě musil průvodce jeho naň zavolat, aby pozor dal a k úrazu nepřišel. Jakmile dorazil někde na nocleh, vyhledal si hned odlehle místočko, kde se u vroucí modlitbě obíral se svým Milým, mezitím, co průvodce o denní potřeby se staral. I na cestách nosil na sobě plných 7 let železný, špičkami opatřený řetěz, který mu hluboko do masa byl zarostl, veliké bolesti mu působil a teprve jednou při náhlé nemoci byl na něm zpozorován. Světec byl z objevu tohoto velmi zarmoucen a moci úřadu svého jako provinciální vikář zapověděl ošetřovateli přísně o tom slově někomu se zmíniti. Bratr poslechl a mlčel, ale v tom zabrániti si nedal, aby řetěz, jenž přefat býti musil, když ho z těla vyprosfovali, jako drahou relikvií si neuschoval.

Při druhé visitační cestě přišel sv. Jan se svým průvodcím k vodě, která jindy se dobře přebrodit dala, ale tentokrát byla tak rozvodněna častým přívalem, že hrozila brodicím se velkým nebezpečím. Světec chtěl z prvu najíti nejlepší místo ku přechodu, když tu ucítil mocné hnuti v sobě, aby se i s koněm do vody pustil. Učinil tak: nož zvířeti zapletla se se pod nohy drva plovoucí a zvíře padlo! Světec octna se v takovém nebezpečí, úpěnlivě volal o pomoc k Matce Boží. A hle: přispěla Maria svému sluhovi a miláčkovi i pomohla na druhý břeh. Než ani tu neustal vnitřní pud ku spěchu, ale byl čím dále, tím větší, takže světec jako na křídlech letěl do blízkého stavení, hostince. Zde teprv rozjasnilo se mu, proč cítil se tak ku spěchu poháněn. Byl v domě největší zmatek a zármutek. Syn hostinského nepohodl se s jakýmsi cizincem, jenž v domě nocovati chtěl, hádka byla čím dál tím prudší, až syn hostinského v rozčilení cizince probodl. Umíraje ležel ubožák na zemi. Světec poskytl mu ihned duchovní pomoci, kteréž byl velmi potřeбен, neboť byl odpadlým mnichem.

Dlouho shovíval mu dobrotivý Bůh, když však dovršena byla míra jeho nepravosti, s celým hněvem spočinula na něm spravedlivá pravice Boží a náhle ho uvrhla na pokraj smrti. Strachem blížícího se soudu chtěl Bůh jím otřásti, aby si však nezoufal, poslal mu sv. Jana, jenž se všemožně přičiňoval, zbloudilého na příchod před soudnou stolicí Boží připravit. A Bůh se smíloval a dal ubožákovi nejen poznati celou ohavnost jeho odpadlivosti, ale i lítost zkroušenou nad dosavadním životem. Plně 2 hod. vyznával se ze svých hříchů a zemřel s Bohem usmířen smrtí pohnutlivou.

Do počtu osob, s nimiž žil světec v užším styku, náležejí zvláště don Ludvík z Mercady, první tribunální rada Castilský, a jeho sestra Anna z Penalosy, vdova po donu Juanu z Guevera. Byla bezdětnou a své velké jmění dle vůle zemřelého manžela věnovati měla buď ku zřízení kláštera aneb na stavbu nemocnice. Poněvadž oba v důležitějších okolnostech dle rady světcovy se řídili, tázali se ho o dobrozdání i v této záležitosti, mají-li totiž peníze vynaložiti na klášter neb na nemocnici. Sluha Boží, právě tak nezištný, jako láskyplný, mínil, že bude Pánu Bohu příjemnější nemocnice, v níž chudí a trpící pomoci a útěchy naleznou. Než při myšlence, že v Segovii jest již dosti nemocnic i pro sebe větší možný počet nemocných, a že spíše bohatí, jichž duše též Bohu milý jsou, v nebezpečném stavu svém totiž blaholytu ustavičné pomoci přimluvně modlitby potřebují, ale doposud v Segovii jí postrádají, že dále: v městě, kde ctnost panuje, chudí a potřební nikdy opuštění nebudou, z těch důvodů uzavřeno zříditi v Segovii klášter bosých karmelitů.

Světec odporoval tak pádně a tak dlouho, jak jen mohl. když však na modlitbě vždy jasněji spatřoval, že Bůh to tak a ne jinak chce, přivolíval končeno, ale s tou podmínkou, že značný díl peněz má býti věnován podpoře chudých.

Vidíme v jednání světcově uskutečněna slova: »Láska nehledá, což jejího jest.« I ve svatých věcech všechno sobectví vyloučeno býti musí. Kdo sebe miluje, nemiluje Boha a kdo nemiluje Boha, nemůže ani bližního milovati. Ziskuchtivost

pro sebe, byť byla i za sebelepším účelem, jest vždy něčím poskvěněna a jí nedosáhne se nic trvalého a v pravdě cenného. Nevтіrání se, spokojenost, sdílňá láska jsou nejlepší základní jistinou.

Nový klášter byl P. provinciálem za studijní dům určen, aby tak nahrazena byla mladým karmelitům návštěva veřejných vysokých škol, jež vždy s mnohými roztržitostmi je spojena. Karmelitky, jichž klášter sv. Terezie v Segovii založila, měly velikou radost, že do jejich města i bratři zavítají. Neméně těšil se i biskup sevillský, jenž vysoce si karmelitů vážil a jich ku rozmanitým pracím duchovním rád používal. Nabídl též světcovi svůj palác k ubytování a v porozumění předních občanů města i kostel sv. Rocha s vedlejším domem ku trvalému majetku.

Světec poslal sem mnichy, již byli celé Segovii jasně skvoucími hvězdami všech ctností.

Při prodlévání světcově v dostavujícím se klášteře cordovském ukázal Pán, s jakou pečlivostí bdí nad drahocenným životem svého sluhy. V blízkosti kláštera stála stará zeď, jež měla býti odstraněna. Podkopali ji a chtěli svaliti. Než na neštěstí padla ne na stranu volnou, ale na protější stranu, kde právě byla cella sv. Jana. Při hrozném rachotu běželi domácí, sedláci zedníci i cizí zděšené v cellu světcovu v hrozně předtuše, že ho zde v ssutinách pohřbeného naleznou. Rychle odstraňovali kamení, hlinu a hle! koutek světnice stojí zachován a v něm světec nepohnutě se modlí. Udivení tázali se, jak se tak podivuhodně zachránil a on odpověděl zcela klidně a pln slasti: »Jakási paní v bílém plášti ochránila mne nebezpečí.« V takové podobě zjevovala se mu obyčejně nejbлаhosla-venější Panna, jeho slavná, milovaná, mocná Patronka. Dr. Collet, jenž tuto událost vypravuje, podotýká k tomu: »Co odpoví na to osvícená filosofie našeho času? Nepřidá tomu viry, ježto nemůže toho rozumem svým pochopiti.« A já přidávám, co řeknou tomu teprve přežralí duchové přítomné doby, že jsme si dovolili znovu tak podivuhodný zázrak Matky Boží vyprávěti?

Nechť si myslí a řeknou co se jim libí, ale člověčenstvo nikdy neustane

vyšší moc Matky Boží zvěstovati a velebiti. »Daleko buď ode mne, abych se styděl za evangelium« volá apoštol světa a rovněž tak mluvití může i každý ctitel Marie »daleko budiž ode mne, abych se styděl za službu Marie, za chválu Marie. Křesťanství a služba Marii jsou nejtěsněji spolu spojeny. Kristus — otec křesťanů, Maria — matka živých; Kristus — jediná spása, Maria — pramen spasení; Kristus — prostředník mezi Otcem a námi, Maria — prostřednicí a orodovnicí u Syna; Kristus — slunce spravedlnosti, Maria — jitřenka. Ona je branou, skrze níž přišlo k nám světlo, záchrana, útěcha, vykoupení.

Po ukončené stavbě přihlásilo se ihned velmi mnoho kandidátů do řádu. Než omezený prostor klášterní dovozoval nanejvýše přijetí dvou. P. Jan ponechal dva velmi chudé, aby tak činem tím poučil bratry, že vždy vlastním prospěchem mají pohrdati a jen v pomoc Boží doufati. Sedm jiných bylo bratrem Martinem provázeno do kláštera sevillského. Než bratr tento byl znepokojován myšlenkou, že si osm osob nevyžebra cestou, čeho je potřebí a proto prosil o nějakou zásobu na cestu. P. Jan však minil, když jsou provázeni prozřetelností Boží, že nepotřebují více něčeho a dodal, aby jen pevně důvěřovali, a že jim zajisté nejen potřebné chyběti nebude, ale že i úsporu do Seville donesou. A skutečně, jeho předpověď na vlas se vyplnila. Kam přišli všude obyvatelé bez prošení dávali jim štědrě vše, ano našli nad to u sebe, přicházejíce do Seville, 3000 realů. P. Jan byl právě v Seville, a poněvadž plni radosti vyprávěli mu o svém tak zvaném štěstí, poučil je, že by je raději viděl pro Boha nedostatek trpící a tak na ctnosti a zásluhy bohatší, než penězi a pomíjejícími věcmi obdařeně.

Mladí novicové rozuměli velmi dobře tomuto učení, že totiž chudoba je základem řeholní dokonalosti. Sv. Efrém

jmenuje ji »prvním a největším přikázáním mnicha«. »Na těchto křídlech« (sv. chudoby) podotýká sv. Bernard, »vznáš se člověk rychle vzhůru do říše nebeské.« Ovšem nemíní se slovem tím chudoba směšná, hrubého zrna, již zjevně viděti v roztrhaných šatech, špině, nedbalosti, chudoba zevní: tmavého, dusného přibytku; ale ona pravá chudoba, chudoba ducha: láska k chudobě a trpění chudoby. Nic nemíti a býti plným sebe, není chudobou; chudým se nazývati a při tom vše mítí, co potřebujeme a čeho si přejeme, není chudobou; ale toť skutečnou duchovní chudobou, když nemáme vlastního majetku a při společném i toho potřebného radostně a dobrovolně postrádáme, jako skutečně chudí chudobu cítíme a s láskou snášíme. Taková chudoba je veskrze vznešená. Lidem je sice skryta, ale Bohu a andělům úctyhodná. Těm pak, kdo se jí oddávají, jest dle svědectví sv. Chrysostoma: »Bezpečným přístavem, jistým útočištěm, nerušenou bezpečností, nezkaleným životem, matkou moudrosti, uzdou osobivosti a žádosti, kořenem pokory.« Velké štěstí evangelický chudého vyjadřují nám slova žalmu: »Tobě jest chudý ponechán«.

Vraťme se k vypravování. Právě v ten čas spadá založení kláštera karmelitů v Madridě. P. Jan doprovázel sem na rozkaz P. provinciála řeholnice. Cestou rozprávěl s nimi tak vroucně a zkušeně o velikosti Boží, že vznikena byla v srdci jejich nejvřelejší žádost pro větší a dokonalejší službu Boží. Již blížili se branám města, v nichž mnoho šlechticů a členů královského dvora je očekávalo. Než pokorný učeník Ježíšův obává se tohoto vyznamenání, dovedl cestu tak zvoliti, že teprve v noci do města dorazili. Podivuhodné světlo. od jiných neznatelně ukazovalo jim cestu až do Madridu. Odtud odebral se světec do Caravacy, kde nad lidské očekávání založil klášter karmelitů.

(P. a.)

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Zvláštnosti španělských katedrál.

Ö prázdninách roku 1907 navštívil jsem město Kremži na Dunaji. Již dříve byl jsem v písemném styku s tamnějším proboštem, zasloužilým německým spisovatelem a v mladých letech horlivým cestovatelem, Drem A. Kerschbaumerem. Protože jsem měl několik hodin času, než odjel vlak ku překrásné na kopci ležícímu klášteru Göttweigu, navštívil jsem pana preláta. Ač čítal 84 let, byl přece velmi čilý, vypadal svěže a na své leta velmi dobře. Zvěděv, že jsem byl na své poslední větší cestě ve Španělsku, hned se rozhovořil s mladickým zápalem o této zemi, nemohl mnohdy ani slov najít, aby, jak pravil, patřičně se vyslovil o kráse, velebnosti umění a uměleckých předmětech, jež tam skoro před 50 léty zhlédl. Mezi jiným řekl též: »Jediné katedrály ve Španělsku odmění již všechnu námahu a obtíže, jež někdo věnoval na cestu do této od cestovatelů doposud tolik zanedbávané země.«

Ano, katedrály tyto zasluhovaly by jistě obšírného popisu, vždyť jsou důkazem nejen zbožnosti lidu španělského, nýbrž i jeho podivuhodné obětivosti. A což již předem zvláště nutno podotknouti, jsou skoro všechny slohově opraveny, vyčištěny, což opět nový důkaz, že i nynější lid nepozbyl ducha pravé a účinné lásky k svému náboženství. V tomto článku míním se zmíniti o zvláštnostech, jež mi byly nápadny ve španělských katedrálách, a v některém dalším pokusím se některé z nejvýznačnějších zevrubněji popsat.

Přijel jsem do Španělska z Francie a překročil hranice, této nám tolik neznámé, ale tím zajímavější země, na východní straně v Hendaya a první katedrála, do níž jsem vstoupil, byla v Barceloně. Popíšu-li několika slovy její zvláštnosti, jsou tím popsány skoro všechny ostatní stoliční chrámy, ne sice co do slohu a výzdoby, ale co do španělských zvláštností. Byla právě neděle; dle plánu, který má nevyrovnatelný pomocník všech turistů, Baedeker, vykročil jsem z hotelu na Ramblu, hlavní to ulici, posázenou

z obou stran dvojitou řadou obrovských platánů, v jejichž stínu sedělo na stážen. prodávajících pestrá, různobarevná kvítka. Překročiv několik postranních, úzkých a tmavých uliček, našel jsem katedrálu.

Byla zastrčena kdesi v ústraní, a ze všech stran zastavena velikými budovami. Obcházel jsem ji dokola kolem, hledal, zda by bylo možno najít nějaké poněkud jen větší náměstí, anebo vůbec místo, z něhož by byl celkový pohled na celou tuto obrovskou budovu — ale nadarmo. Tot první zvláštnost, řekněme hned, nám pranic se nezamlouvající, přemnohých katedrál ve Španělsku: jsou zastaveny, zastrčeny mezi domy.

Jda za lidmi, kteří šli v plných houfech jedním směrem, vkročil jsem velikou branou dovnitř, ale ne zrovna do katedrály, nýbrž do křížové chodby; a to druhá, nyní však mile dojmající, a nám nezvyklá zvláštnost. V této do čtverce, ve slohu katedrály stavěné chodbě bývají obyčejně samé kapličky, oltáře, ovšem též plno sloupů, oblouků, jimiž jednotlivá pole jsou oddělena, vše až do nejmenších podrobností umělecky provedeno. Přimysleme si pak, že je uprostřed této křížové chodby plno stromů zelených, na nichž snad právě visí množství zlatých, nádherných pomerančů, že je tam snad také vodotrysk s nádržkou chladné vody, v níž plove několik bělouňských labutí; v neděli pak prochází se tu plno lidí, hledajících ve stínu úlevu od parna, mezi ně přimísí se snad na chvíli několik pestré, v křiklavé barvy oděných ministrantů, anebo snad i cigaretu pokuřující kostelník, tu jistě pochopíme, že je to malebný, pestrobarevný obraz, krásy nevyrovnatelné. Opojeni nezvyklou nám touto pestrostí kráčíme polo omámeni křížovou chodbou, a překročivše ji, vstupujeme překrásné, architektonicky i figurálně ozdobenou branou do vlastní katedrály.

Obyčejně bývá však první dojem nepřívětivý, jestliť skoro každá katedrála příliš tmavá; nutno dříve tomuto šeru

přivyknouti a pak teprve lze se poněkud blíže poohlédnouti. Někdy je tma tak důkladná, že nutno mít i za poledne rozžatou svíci, pomoci níž můžeme si povšimnouti jednotlivosti. Španělé jsou tomu ovšem zvyklí, neboť temnota odpovídá tamnějším požadavkům podnebí; jestli v létě nesmírně horko, u všech domů mají po celý den stále zastřená okna, jenom večer se otevrou a pustí se do světla a chlad; ale i noci bývají často děsně teplé, tak že nepřinesou vlastně žádného osvěžení. Tomuto požadavku přizpůsobily se ode mnoha století i kostely, a aby světlo se slunečním žářem neměly žádného přístupu, jsou proto tak temny, což další zvláštnost španělská.

Již v barcelonské kathedrále jsem poznal, jak milují Španělé slavné obřady, jak rádi rozvinují při nich všechnu nádheru, okázalost, jaká přísluší naší velkolepé katolické bohoslužbě. Byla právě první neděle v měsíci květnu, a tu byl před velkými službami Božími po kostele slavný průvod všech kněží, při kathedrále ustanovených; ano přišel i zdejší biskup, kardinál Salv. Cassañas y Pagés, dle vzezření velmi dobrosrdečný hodnostář. Že jsme zde v hlavním sídle mezinárodního anarchismu, viděti z toho, že šel po obou stranách, ano i za Jeho Eminence, v stejnokrójí oblečený policista. Ostatně, že nebyla tato opatrnost zbytečná, ukázalo se brzy, neboť nedlouho na to byl učiněn na tohoto pana kardinála útok, právě když se ubíral z kathedrály do svého obydlí. Byl zatčen anarchista-útočník, který se přiznal, že chtěl kardinála dykou zavraždit jen z pouhé nenávisti ke kněžstvu. Processi bylo skvělé, neboťúčastnilo se ho mnoho kanovníkův i kněží; ovšem byl též přiměřeně velký počet ministrantů, kostelníků, malebně oděných v pestré úbory, nechýběl ani sbor hudebníků a zpěváků, kteří, aby viděli na noty, nesli rozžaté svíce.

Když jsem tak sledoval průvod, tu teprve pozoruji ještě jinou španělskou zvláštnost, která každému cizinci je nepochopitelná. Je to doprostřed každého kostela kathedrálního vestavený chór, od ostatního chrámu úplně oddělený vysokou, až skoro do stropu sahající

zdi, z předu opatřený hustými, též hodně vysokým zábradlím, tak že je to vlastně kostel v kostele, kostel určený jen pro kanovníky a kněžstvo, v němž se modlivají hodinky; můj přítel Msgr. Graus, který vykonal a popsal cestu Španělskem ve krásné, německy psané knize, vytýká velmi prudce španělskému kněžstvu, že odcizuje se tolik svému lidu, a radí upřímně, by odstranily se úplně tyto chóry, což by ovšem každý přítel umění přijal s největším potěšením — ovšem zůstane to jenom zbožným přáním tohoto učence. Je věru ohromnou chybou všech španělských kathedrál, že nelze v nich najíti mistečka, z něhož by bylo možno přehlédnouti celý chrám; trpí tím celkový dojem; každá kathedrála zdá se býti mnohem menší, než vlastně je. Toti zase další španělská zvláštnost, čili jak se říká po španělsku cosa de España (čti kóza, věc španělská). Zdi, která je vzadu za tímto chórem, říká se po španělsku trascero a bývá obyčejně uměle vyzdobena.

Mimochodem se zmiňuji, že chorál zpívají všude ve Španělsku ohromně hlubokým hlasem, jakoby tam byli sami basisté. Pro cizince zní to vždy strojeně, nepěkně.

Skoro v každé kathedrále ukazují nám v klenotnici něco, co u nás nikde není, obrovské totiž monstrance, jichž se užívá o Božím Těle, po španělsku říká se jim custodia (čti kustodia). Znal jsem jednoho professora, který cestoval po Španělsku skoro před padesáti léty, a velmi rád o tom vypravoval. Protože často dělával vtipy, při nichž se ovšem nemůže bráti vše za bernou minci, nevěřivalo se mu pak mnohdy i ve věcech. Jež vážně tvrdil, a o nichž ujišťoval svým posluchačům: »Pánové, je to pravda, vždyť jsem to přece sám na své vlastní oči viděl.« Když na příklad někdy řekl: »V kathedrále v Barceloně je monstrance, kterou musí nésti osm kněží«, nechtěl nikdo tomu věřiti a posluchači volali: »To není možná.« Ovšem pan profesor rád viděl, když se jeho žáci někdy trochu pobavili, když suchoparný svůj předmět poněkud tak osvěžil, a proto nikdy dále nevysvětloval, jak tomu vlastně jest. Viděl jsem také tyto monstrance, a proto ku vysvětlení podotýkám:

Bývají obyčejně ze stříbra a pozlacené, mívají často výši než jednoho, ale i dvou, ba i tří metrů; dávají se na nosítka, na nichž se přiměřeně připevní. Dle toho, jak jsou nosítka dlouhá, nesou monstranci pak buď čtyři kněží, oděni v drahokamy, zlatem a drahokamy zářící, anebo je nese šest i více kněží, což ovšem mnoho přispívá ku zvýšení lesku slavnosti. Jeden kněz by ji na žádný způsob neunesl, vždyť váží často mnoho kilogramů, některou z menších by snad unesli dva kněží, kdyby byla k tomu upravena, ale protože je na nosítkách, aby lid již od zdaleka viděl a uctivil mohl nejv. Svátost oltářní, je proto ku nešení potřebí většího počtu kněží. Abych aspoň některé kustodie uvedl, tož připomínám, že obliba v nich je tak velká, že v Cadixu mají dvě. Měli jednu krásnou i velikou, ale některým bohatcům zdála se býti přece jenom méně důstojnou a cennou, proto složili peníze a zakoupili novou větší a mohutnější. Tato menší váží dvacetpět kilogramů, je poseta drahokamy, perlami a má přes metr výšky. Všechny tyto kustodie nejsou žádné tuctové práce, ale jsou vesměs skvosty prvního řádu, vyzdobeny nejen drahokameny, ale i soškami, reliefy a vůbec vším, co by přispělo ku větší uměleckosti. Největší část ze století šestnáctého, kdy kvetlo ve Španělsku umění zlatnické a kdy přicházelo mnoho peněz ze zámořských osad.

Královnou všech španělských kustodií je však sevillašská, neboť váží šest set kilogramů, a nosívá ji dvacetčtyři kněží. Ba bývala ještě větší, neboť vážila přibližně 875 kilogramů (přesně 1750 liber), ale během let byla oloupena o některé vzácnější výzdoby. Je skvostnou prací šestnáctého století, a má výšku tři a půl metru, je v podobě kulatého chrámu, do něhož se pak vloží menší monstrance, pravý div umění, vyzdobena zlatem, stříbrem, perlami a dvěma tisíci drahokameny. Až doposud uchovalo se v sevillašské kathedrále mezi jinými početnými skvosty, jichž nikde jinde, ani v Římě tolik nemají, tři sta pluvialů též ze šestnáctého století, jichž se doposud užívá, a jež jsou nádherná práce ze zlatého brokátu, opatřená ručními vyšívkami. Všude mají bohaté klenotnice,

opatřené vším, čeho potřebí ku slavné bohoslužbě. V celém Španělsku se mi nepřihodilo, jako v kathedrále ve Foggio v Itálii, kdež jsem chtěl sloužití mši sv. a musil čekati, až přijde jeden z obou kněží, kteří byli právě u oltáře, do sakristie — neboť neměli tam než dvou kalichů. Zakouří-li si kostelník španělský v kapli, v níž je klenotnice, cigaretu, ať se žádný cizinec nad tím nehorší, toť opět cosa de España.

U každé z větších kathedrál španělských bývá přistaven zvláštní kostel farní, kterému říkají sagrario, kdež má farář každodenně mši sv.: tam odbývají se všechny farní výkony, jako křest, svadby, sem dovážejí mrtvolu, odtud je pak zavezou na hřbitov, zde čtou se fundální mše svaté, zkrátka, zde shromazďují se farníci; toto jest jejich kostel, vypadá to, jakoby velká kathedrála byla jen pro kanovníky a ostatní kněžstvo, které je v jeho službách. Cosa de España!

Kaple, v níž přechovává se nejsvětější Svátost oltářní, bývá často též přistaveným kostelem, ze všech ostatních kaplí nejnádherněji vyzdobeným. Než toto není podotýkám, protože jest podobné zařízení i v našich kathedrálních kostelích.

Všechny kathedrály, jakož i všechny větší kostely ve Španělsku jsou obehnuty velkým množstvím kaplí, z nichž bývají některé od zakladatelů vyzdobeny, jako právě klenotnice všeho druhu církevního umění. V barcelonské kathedrále načítal jsem dvacetšest kaplí, přistavených jako věnec okolo celého hlavního oltáře a po obou stranách lodě, ba někde bývá jejich pokračování i na křížové chodbě, jak jsem se již nahoře zmínil při popisu barcelonské kathedrály. Vjmem z větších kostelů barcelonských, nazvaném Maria del mar, t. j. Marie při moři, je těchto kaplí třiatřicet a je věru rozkoš k nepopsání, choditi od jedné ke druhé, studovati jejich různou výzdobu, stopovati, jakoby chtěla jedna druhou předčítí co do bohatství a krásy. Myslím, že je asi každá z těchto kaplí nadační, některého z kněží, při chrámu ustanovených. Častěji jsem vidával, že šli beneficiáti i kanovníci po ukončených církevních hodinkách každý do své kaple, odemknuli klíčem zábradlí, dělící ji od ostatního kostela, šli za oltář, tam odložili rochetu

a vůbec co měli z bohoslužebných rouch na sobě, a odešli zamknuvše opět, do svého obydlí.

Často bývají také po starocírkevním způsobu před presbytářem (kněžištěm) po obou stranách kazatelny; z jedné předčítá totiž podjáhen při slavné mši svatě epistolu v řeči latinské, z druhé čte pak zase jáhen evangelium.

Byly by snad ještě jiné zvláštnosti u španělských katedrál, ale uvedl jsem jen význačnější a jež jsou skoro všem společny¹⁾.

Ingdt Zhdnl.

¹⁾ V č. 3. »Šk. B. Sr. P.« na str. 82. 1. odstavec, 10. řádek shora, místo šest hodin má stát šest set hodin.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

VIII. Missijní sestry v Lome.

Píše sestra Georgina.

Je tomu již 7 roků, co první missijní sestry k africké půdě přistály, a v hlavním městě území Togo, Lome, první svou stanici zarazily. Jejich činnost zahrnuje zvláště ženskou mládež, a během těchto sedmi let bylo již mnoho malých černošek do lůna církve sv. přivedeno. Hlavně škola je výtečným prostředkem, černá děvčata pohanstvu odnímatí a pro křesťanské náboženství a mrav je vychovávat. Každým rokem množí se počet malíčkových, kteří ve školní dnu k missijní stanici sester, která leží za městem, putují, tak že ani místa pro tak mnohé není. S dospělejšími dětmi přichází do školy i děti nejmenší, které školního vyučování ještě ani schopny nejsou, tak že bylo třeba založit pro ně zvláštní školku dětskou. Když pak bylo potom nutno školu rozdělit, byla polovice, a sice dětská opatrovna přeložena do města, aby nejmenší děti neměly do školy daleko. Před tím bylo často slyšeti, kterak matky nařikají: »Jak rády svěřily bychom naše děti vaší ochraně, kdyby jenom cesta k missijní stanici sester nebyla tak daleká.«

Roku 1903 byla na blízku missijního kostela postavena budova, která měla býti školou pro nižší třídy a opatrovnou. Po svátcích svatodušních jsme se tam přestěhovaly. Uvnitř i okolo nové budovy nastal nyní čilý život. Cesta do školy nebyla nyní tak daleká a začaly tam docházeti i dívky nejmenší, vedeny svými staršími bratry a sestrami. Mnohé matky přinášely své děti na zádech. Dají sice

naše kudrnaté hlavinky mnoho práce, avšak tato, jak pevně doufáme, bude jednou hojně odměněna tím, že z našich chovaneček se stanou později dobré křesťanky. Navštěvující záhy školu, přivýkají pořádku, což jim není na škodu. Mimo to jsou pod ochranou sester, zůstávají uchráněny mnohého zlého, které by jinak na ulici viděly a slyšely.

Když se počet chovaneček rozmnožil, nemohla jedna sestra všecku práci zastati. Přibrala si tedy k sobě starší, hodné děvče, jako pomocnici. Děvče to jmenuje se Marie, a zastává své místo horlivě a svědomitě. O blaho svých malých svěřenců stará se neunavně a svou vřelostí povzbuzuje jejich horlivost.

A co pak dělá ta drobná čeládka ve škole? Zatím nedovede ještě celý den pokojně na lavicích školních seděti a se učit. To by také byl v tak útlém stáří příliš velký požadavek, proto třeba postarati se o rozmanité hračky, aby neposedavé mládeži ušel čas. Na školním dvoře, ve stínu velké palmy, je zavěšena malá houpačka, na které se mohou děti podle libosti houpati. Je věru zajímavě diviti se na tuto hru. Zatím co některé děti se nechávají houpati, zpívají okolo stojící: »Spi, dítětko, spi, atd.«

Obľíbenou hračkou malých černošek je »panna«. Jaká to byla velká radost, když minulého roku sestra vrátila se z Evropy, přinesla velkou pannu, která oči otvírala a zavírala. Anežka — tak byla od dětí pojmenována — stala se miláčkem celé školy. Za šťastnou pokládalo se děvčátko, které zrána první

bylo ve škole a pannu smělo šněrovati. Avšak běda! jednoho krásného dne vypíchal ji nějaký malý nezbeda oběma očima. Nyní byla Anežka »ek«, t. j. mrtva, řekly děti, a více si s ní nehrály. Na štěstí přivezl poslední parník nejenom velkou pannu zase, ale i pěkný vozík pro ni. Nyní domnívají se naše dívky, že dosáhly vrcholu štěstí. Pro malé hochy došel zase buben a tak byla spokojenost na obou stranách. Malý Petřík chodí s bubnem před školou vzhůru dolů a bubnuje, až uši zaléhají.

Ovšem nesmějí děti celý den věnovati jenom hře a zábavě. V určité hodiny musejí všechny do školy, kde se učí modlitbám, básničkám a písním. Aby nebylo vyučování jednotvárné, připojí se tu a tam názorné vyučování a biblická dějeprava. Učením, zpěvem a hrou malíčkým čas velmi plyne. Časem sáhne sestra na konci hodiny do velkého kornoutu, naplněného enkrovinkami, které byli dobří dobrodyncové v Evropě missii poslali, a rozdává sladká zrnka dětem. Tu a tam bývá svědomitá práce sestry a její černé pomocnice odměněna krásnou slavností křestní. Tak bylo na příklad 23. prosince r. m. 50 malých chlapců a děvčat, jejichžto další katolické vychování bylo zajištěno, pokřtěno.

Školní děvčata v nižší třídě, která mají učirnu vedle opatrovny, mají většinou stáří od 6—9 let. Skoro všechny přijaly už křest sv.; ostatní učí se nyní pilně modlitbám a katechismu, aby později nedostatečné náboženské vědomosti je od přijetí křtu sv. nevyloučily.

Hlavní naší starostí ve škole jest ovšem, abychom naše děti důkladně se sv. náboženstvím obeznámili. Proto se věnuje náboženství každodenně hodina. Často s radostí lze pozorovati, jak hluboký dojem svaté pravdy na mladé mysl působí. Když ve svatoptostním čase dětkám o zajištění Krista Pána na hoře olivetské vypravováno, dala se Adelka, sotva sedmiletá, do hlasitého pláče. Juliana zase, rovněž tak stará, přivedla po školní hodině své spolužáky k obrazu, který představuje ukřižování Krista Pána. Plna rozhořčení nad zločinem židů, pozdvihla ruku, aby jim dala pořádnou ránu. A kdož ví, co by se bylo nestalo, kdyby

nebyla ještě zavčas zakročila sestra, aby obraz zachránila.

Mimo náboženství učí se děvčata v nižší třídě: čísti, psáti, počítati a zpívati. Zvláštní radost jim působí názorné vyučování. Odpoledne ode 2—3¼ hodin učí se šiti, o kteroužto práci velmi se zajímají. Bylo-li některé děvče velmi pilné a dobře se chovalo, může si šatky, které bylo samo zhotovilo, vzíti s sebou domů, ostatní uschovají sestry na Vánoce, a rozdávají pak školním děvčátkům. Kéž by nám soucitný parník přinesl brzy opět zbytky látek, kterých tolik můžeme potřebovati! Jako v opatrovně, tak pomáhá i v nižší školní třídě sestra starší děvče. Bohužel nemůže nyní pro nenadálou smrt jednoho blízkého příbuzného svou službu zastávat.

Když po svátečních vánočních nižší třída z opatrovny dostala přírůstek, byly nejstarší dívky přeloženy do školy v domě sester, kde jsou nyní dvě třídy. Starší děvčata uznávají znenáhla, proč je dobře učiti se, a že je přece lépe choditi do školy, nežli celý den ztráviti na trhu, anebo lenivě doma seděti. Mimo náboženství mají dívky ve vyšších třídách čtení, psaní, počítání, krasopis v sešitech a školní i domácí úlohy. V názorném vyučování se v těchto třídách pokračuje; školní písně zpívají se dvojhlasně. Odpoledne jest šiti a jiné ruční práce, kreslení, vyšívání a háčkování. Pro jemné práce ruční jeví dívky černošky velkou horlivost a dovednost.

Výjma několik byla již všechna děvčata vyšších tříd u první sv. zpovědi. Některé byly také již u sv. přijímání, sedm jiných přistoupilo minulou neděli ponejprv ke stolu Páně. Kéž by jenom svým dobrým předsevzetím věrný zůstaly, šťastné mnohými nebezpečnostmi je obklopujícími prošly, a vzorným životem i mnohé jiné své krajanky ku pravé víře přivedly!

IX. Příkladná smrt.

Abeskuta, je město na západním pobřeží afrického, mající asi 150.000 obyv. Bylo by zde možno mnoho dobrého působiti, ale práce je velmi obtížná, neboť je zde velká směsice protestantismu a pohanství. Nicméně předvádí dobrý Pastýř svým ovečkám, aby je povzbudil,

časem krásný příklad, který zřetelně úrodnost milosti Boží dokazuje.

Alžběta, naše malá hrůdka, byla dítě o 14 letech. Její otec protestant, její matka pocházející z území Voruby, tedy pohanka, dali nicméně dítko své na vychování do katolické missie. Minulou zimu bylo však dítě zachváčeno nemocí plicní, a její rodičové domnívající se, že je změna vzduchu pozdraví, přáli si, aby Alžběta z missie odešla. Alžběta však bála se, že bude doma bůžkům zasvěcena, a dlouho se zpěchovala: konečně však musila přec k své rodině se vrátiti. Jak nerada opouštěla missii, jaký žal způsobilo ji loučení! Na štěstí nebydlyme daleko od jejího rodného domu, a mohly jsme ji častěji navštěvovati.

Jednoho dne nalezly jsme Alžbětu velmi rozčilenou a když nás viděla přicházeti, bylo na její tváři pozorovati patrnou radost. Ježto jsme v jejích očích četly přání, že by byla ráda, kdyby některá sestra stále u ní byla, ptaly jsme se ji, zda by ve dne jedna z nás u ní zůstati měla. Malá nemocná byla radostí bez sebe. Její pohled spočinul pevně na nás, její oči zářily, její slabá hrud' se dmula, a slabým, prosebným hlasem projevila své nejvroucnější přání: »Ó ano sestro!«

Téhož ještě večera dověděly jsme se příčiny, proč dítě tak rozčilené bylo. Rodiče byli totiž, jakož bylo zvykem, zavolali pohanského kněze, aby nemocné vyprosil zdraví. Za tím účelem bylo ovšem obětováno mnoho ovcí a koz, a nemocná byla, ač se všemožně vzpírala, nad oběťmi přenášena. Zatím však povznášela se její mysl k pravému Bohu. A Bůh odměnil její statečnost. Čtyry dny po této události mohla Alžběta vykonati sv. zpověď a Toho přijati, jenž jest pomocí slabých. V tento šťastný den odebraly jsme se již záhy z rána k ní, abychom bídou chabě, ve které ležela, přivedly trochu do pořádku a Spasiteli přiměřené místočko připravily. Alžběta čekala toužebně a s důvěrou na sv. přijímání. Její rodiče nutili ji, aby před naším příchodem něčeho požíla, ale statečná dívčina zdráhala se a nesvolila. Když jsme byly s ní vzbudily tři božské ctnosti, zpozorovaly jsme na její ruce náramek s pohanskými amulety, což

nás velmi překvapilo, dověděly jsme se však, že ji byl náramek ve spánku zavěšen. Sestra ovšem ihned náramek odehnula a zahodila, proti čemuž matka Alžběty rozhodně se ohradila. Ale Alžběta ukonejšila matku, a když misionář přišel, mohl posvátný úkon bez překážky býti vykonán.

Následujícího dne navštívily jsme po mši sv. — byly právě vánoce — malou Alžbětu zase a vypravovaly jsme jí o půlnoční mši sv., o krásném zpěvu dětí, o zvucích harmonia, brzy vážných, brzy radostných, o jesličkách a Jezulátku. »Možná, že jsi«, doložily jsme, »hudbu až sem slyšela?« »Nikoli«, odpovědělo dítě, »ale poněvadž jsem nemohla k Jezulátku, přišlo ono ke mně a potěšilo mne«. Nedojmá to, jestliže uprostřed našich divochů tolik víry, odevzdanosti do vůle Boží a lásky nalézáme?

Rodičové Alžbětiny stěžovali si, že skoro už nic nemluví; jediné, přijdou-li sestry, že se namáhá, aby aspoň na jevo dala, co myslí a chce. Z rána 26. ledna cítila malá trpitelka, že Pán a jeho svatá Matka přijdou, aby ji odvedli do nebe. Modlila se nepřetržitě růžencem. Za této modlitby, Spasiteli a Rodičce Boží tak milé, zavřela oči na vždycky. Bez zápasu smrtelného usnula, odevzdávši svou čistou duši do rukou Stvořitelových.

Abý tělo zbožného dítky v zemi posvěcené mohlo býti pochováno, bylo třeba nejprve překonati předsudky pohanských rodičů. Rodičové chtěli totiž pochovati je podle domácího obyčejně ve své chýši. Teprv po dlouhých domluvách a nekonečném vyjednávání podařilo se tělesné pozůstatky Alžbětiny převésti do missie, kde za ni byla sloužena zádušní mše svatá. Náhodou byla téhož dne a v tutéž hodinu pochována mrtvola jiného dítěte. Máme tedy tu útěchu, že dvě čisté, bohumilé dušičky se za nás v nebi přimlouvají.

X. Prvopočáteční hřích v podání pohanském.

Původní podání o stvoření člověka uchovalo se i u národů nejdivocejších a nejnevzdělanějších. Ovšem, jest podání to rozličnými příměskami znetvořeno a skomolené, ale podstatné zprávy se

celkem shodují a na původní pramen Pisma svatého zřetelně poukazují.

Jednoho dne sedělo několik černochoů kmene Mtumbvé pohromadě a předmětem jejich rozmluvy bylo stvoření člověka a hřích dědičný. Na blízku naslouchal jejich rozmluvě missionář. Černoši minili, že byla Eva pro svou mlsnost velmi hloupá; a neméně Adam, jenž tak zlomyslně ženě, jakou byla Eva, pro jejížto neposlušnost nyní všichni lidé trpěti a umřítí musejí, pořádně nevyřezal.

»Zda tento muž opravdu Adamem se nazýval,« vece jeden starý Mtumbvé, »nevím, a ani jméno ženy není mi známo. Avšak u nás vypravovali staří lidé, kteří již o narozeninách mého otce šedivé vlasy měli, že lidé svou vlastní vinou umřítí musejí. Kabeza — Mpungu (Bůh)

stvořil nejprve muže a ženu, kteří neměli umřítí, dokud měli co jísti a pítí a se svými osudem spokojeni byli. Jednoho dne přinesl jim Bůh dva »féruzi«, t. j. svazky rajských listů líkových a vyzval je, aby jeden z nich si vybrali. Žena položila ihned nazdařbůh ruku na jeden svazek a muž jej podržel. Avšak, jaké neštěstí! Vybrali si totiž »féruzi ya lufu«, t. j. svazek mrtvých a Bůh vzal svazek života opět s sebou. A proto, milé děti, musejí lidé zemřítí.«

Tak tvrdí černoši kmene Mtumbvé. Není to smutné a zahanbující pro tak mnohého křesťana, jenž od kolébky až do hrobu má příležitost ústní podání a slovo Boží poznati. a přece stvoření člověka Bohem. a tak zároveň i jsoucnost Boží popírá?

SVATOKRÁDEŽNÉ PŘIJÍMÁNÍ.

Ó často by Ježíš mohl říci
ta slova přehrozná, zdrcující:
„Mnozí z vás mne zradí!“ Hrozný čin!
k přijímání když jde zástup lidí,
a v tomto zástupu Ježíš vidí
křesťany, na duši plné vin.

Mnohé hříchy své zatajit hledí
mnozí lidé ve svaté zpovědi,
a k stolu Páně přec spěchají;
při nehodném tomto přijímání.
ó kěz nás Bůh toho hříchu chrání,
hroznou svatokrádež páchají.

Křesťané, ó kěz dříve rozvážíte,
než ke stolu Páně přistoupíte,
co jest to, nehodné přijímat;
jest to zrádným Jidášem se stávat
zrádné Kristu políbení dávat,
zrádné celovat jej, objímat.

Svatokrádežné když přijímáte,
znovu hrozným způsobem týráte
ve Svatosti Krista Ježíše;
ukrutní katané, vaše hříchy,
které vyznat, bránil vám stud lichý,
ti Ho znovu mučí nejvřše.

Křížování Krista obnovuje,
věčnou záhubu si připravuje,
každý, kdo přijímá nehodně;
kdo ve zpovědi své hříchy tají,
nachází se pekla na pokraji,
ó nikdy z nás nečin podobně!

F. Vrátil.

Různé zprávy.

Sociální činnost papeže Pia X. Římský papež má v městě Castel Gandolfo letní zámek, jež mu nesebrala italská vláda. Z nařízení papežova bude zámek tento přestaven v byty pro dělníky, kteří tam doposud přebývali v bídných barácích.

Katolická hierarchie Počátkem roku 1908 bylo všech katolických hodnostářů církevních 1717. Kardinálů jest 61, z nichž zvolil jednoho ještě papež Pius IX., 15 Lev XIII. a 15 Pius X. Za panování Pia X. zemřelo již 19 kardinálů. Patriarchů jest 8 latinského, 6 orientálního ritu. 184 arcibiskupův a 741 biskupů latinského, 16 arcibiskupův a 59 biskupův orientálního ritu. Titulárních, čestných arcibiskupů jest 89, biskupů 610. Též jest 22 prelátův a opatů Nullius. Propagandě jsou podřízeny 3 delegace, 8 vikariátův a 3 prefektury. Za papeže Pia X. bylo znova zřízeno 11 diecesí, 2 opatství Nullius, 7 apoštolských vikariátův a 8 prefektur; 5 biskupství bylo povýšeno na arcibiskupství.

Skvělá obětivost. Solva najdeme lidu, který by tolik přispíval na stavbu chrámu Páně, jako lid katolický v Hor. Rakousích. Ač trvá stavba lineckého skvělého gotického domu již po mnoho let, přece nadšení neubývá, ale naopak přibývá. Od 1. května 1862, kdy položen byl základní kámen k této obrovské stavbě, která až bude ukončena, bude chloubov nejen země hornorakouské, ale vůbec celého katolického světa, až do konce prosince 1908 stála tato stavba 6.675.208 K. Přispívá kde kdo může ze všech sil. Jenom během jediného měsíce prosince 1907 sešlo se na přispěvcích v hotovosti 31.664 K a na státních papírech 11.278 K. Vydání obnášelo v prosinci 14.470 K. Koncem prosince 1907 obnášelo všechno jmění spolku, který staví dóm a jehož předsedou jest nejdp. biskup linecký, v hotovosti 18.744 K a ve státních papírech 887.750 K. Spolek má komu kamenné v Maisu. Za dobro-

dince čte se každého dne v dómě jedna mše svatá. Kněžiště a hlavní věž jsou již úplně hotovy, nyní se staví pilíře v hlavní lodi. Očera 8. prosince 1907 v nynějším lineckém dómě na stavbu nového dómu obnášela 645 K 40 hal. Všechna čest takovéto obětivosti!

Co jest u nás možné. Důstojnické hodnosti zbaven byl kadet železničního a telegrafního pluku Viktor Schindler. nyní posluchač práv ve Vídni a předseda katolického spolku studentského »Danubia«, protože jako věrný katolik odmítl vyzvání k souboji. Souboj zakazuje naše svatá víra, ale i náš rakouský trestní zákoník. Kdo by měl vlastně býti potrestán?

Slova biskupská o tisku. Linecký biskup pronesl o důležitosti tisku tato pěkná slova: »My stavíme kostely, my zdobíme oltáře, my udělujeme almužny, ale dnes je stejně důležité a záslužné rozšiřovati a podporovati katolické listy, což zvláště všem vřele doporučuji.« Slova tato, která pronesena byla ve shromáždění mnoha tisíců lidu, učinila veliký dojem. Několik dní na to poslal jistý vysoce vážený muž redaktoru lineckého katolického denníku obnos 10.000 korun, aby mohl zvelebiti svůj list.

Požár kláštera. V Terstu je na Starém Městě na pahorku svatého Justa prastarý klášter sester benediktinek. Přístup k němu jest velice nesnadný, vozem tam dojeti jest vůbec nemožno. O půlnoci dne 28. února vypukl v klášteře oheň, který se tak rychle rozšířil, že šest jeptíšek mohlo se jen útekem okny zachrániti. Oheň vypukl v knihovně, a jak se myslí tím, že některá sestra večer odhodila doutnající kousek voskové svíčky. Knihovna i archiv úplně byly zničeny; škoda mnoha listin důležitých pro dějiny středověku jest nenahraditelná.

Zastřelený františkán. V Derweru v severní Americe zastřelil italský anarchista Guarnaccia kněze u oltáře kuli

z revolveru. Jak katolické americké listy zvěstují, bude P. Heinrichs asi kanonizován. V dějinách naší svaté církve jest případ tento asi ojedinělý. Zavražděný byl knězem ještě mladým, velmi nábožným, horlivým, ode všech milovaným. Prátele jeho tvrdí, že zemřel jako mučedník církve. Jeho poslední slova po smrtelném zranění byla: »Pane, nejsem hoden...« a po několika vteřinách vzdechl: »V ruce Tvé, ó Pane, poručím ducha svého.« Anarchista Guarnaccia staví na odiv hrozný cynismus. Jest 50 let starý a před soudem pravil: »Jsem ode dávna zapřisáhlým nepřitelem kněží. Tu noc na sobotu jsem málo spal. Uslyšev ráno zvoniti na věži, šel jsem do kostela. Dělal jsem, co dělali druzí. Klekal jsem, bil jsem se v prsa a přiblížil jsem se k oltáři, kde jsem jako jiní přijal hostii, načež jsem vyndal revolver a střílel po knězi u oltáře. Lítosti necitím žádné.« Po činu byl by lid tohoto surového Itala rozsápal, policie však ho bránila a musila odvésti do jiného města.

Židé v Uhrách. Před dvěma sty lety bylo v Uhrách velice málo židů. Roku 1724 byla v celém Uhersku jediná obec židovská v Unghváru, jejíž rabin se však dal z opatrnosti, aby nebyl pronásledován, pokřtiti. Sedmdesát let později bylo již více obcí židovských. Roku 1785 bylo již v Uhrách 75.060 židů, roku 1840 242.000; roku 1870 552.000 a roku 1900 850.000. Zajisté ne příliš skvělé nadělení!

Biskup katechetou v národní škole. Nynější nejd. biskup v Č. Budějovicích býval po mnoho let katechetou v některých třídách sirotčince sester sv. Karla Boromejského. Úřad tento ponechal si i jako biskup a zastává jej s nevšední horlivostí a obětavostí k veliké radosti řeholnic i malých jejich svěřenců.

Katolická organizace ve Slezsku. Dne 21. března 1907 sešlo se v Opavě 34 pracovníků katolických, mezi nimiž bylo sedm kněží, aby založili katolickou organizaci. Dne 25. srpna 1907 měli veřejnou schůzi v Hrabyni, Mariánském poutním místě, kdež se sešlo na 3000 osob. Organizace pokročila tak, že je nyní zavedena ve čtyřiceti obcích a přináležejí k ní 2372 členů, z nichž je 760

žen. Dne 31. prosince bylo příjmů 1044 K, vydání 369 K. Je naděje, že i členů bude přibývat, a že katolická organizace se v rakouském Slezsku zdárně rozšíří.

Podivný kostel. Na ostrově Mahe, ležícím v Indickém oceánu, mají kostel, který je vesměs vystaven z balvanů korálových, které se lesknou jako jemný, bělostný mramor. Na ostrově tomto se vůbec vše staví z korálového kamene.

Hodinky papežovy. Svátý Otec Pius X. nosí obyčejné, ohmatané, již žluté niklové hodinky. Malická tkaníčka z řemínků slouží za řetízek. Když jednou papež při audienci vytáhl hodinky, přiblížil se k němu přítomný italský kníže, vytáhl své drahocenné zlaté, drahokameny vyzdobené hodinky a nabízel je papeži výměnou. Svátý Otec odepřel a pravil: »Má matka mně je darovala,« a rukou hladil své hodinky. »Slíbil jsem jí, že je budu nositi, až přestanou jíti.« A usmívaje se dodal: »A je to jistě k vůli mé dětinné lásce k matce, že mi stále dobře jdou, neopozdí se nikdy ani o sekundu.«

Prýč se špatnou četbou. Mladík, který četl náruživě detektivní romány, utekl z domu do Prahy, přepadl a těžce zranil zlatníka, kterého chtěl oloupiti. — V Domažlicích oběsil se strojnický učeň, čtrnáctiletý hoch, na klice domu svých rodičů. Četl náruživě krvavé romány, čímž se až na rozumu popletl. Jinak býval prý řádný, pilný, poslušný a svědomitý. Kolik nešťastných obětí zavinila již špatná četba!

Solnohradská arcidiecese. Dne 1. ledna l. r. měla solnohradská arcidiecese 201.870 duší. Děkanství je 13, far 127, 2 expositury a 19 jiných beneficií. Filialních kostelů je 252. Kněží světských je 338, řeholních 97. V klášterech je 230 členů, a sice 128 kněží, 26 kleriků, 68 bratří laiků a 8 noviců. V ženských klášterech je 284, v ženských kongregacích 760 členů. V diecesi je různých spolků katolických 28 druhů. Nejstarší kněz se narodil 1822 a byl vysvěcen 1847.

Po sto letech. Nedávno bylo sto let, co se narodil dříve od nepřátel naší svaté církve tolik oslavovaný David Strauss. Jeho kniha »Život Ježíšův« měla z kořene vyvrátiti všechno křesťanství.

Když vyšla, vyvolala všude veliký rozruch a způsobila velikou obrannou literaturu. Stanovisko Straussovo bylo: avangelia jsou myty (smyšlenky), apoštolé nechťce básnili. Kristus jest osobnost pohádková. Nyní však jinak posuzují Strausse, říkají, že byl »románopisec«. Zajiště nemůže se státi biblickému kritikovi nic horšího, nežli když se ve vzpomínku na jeho stoleté narozeniny o něm usoudí, že byl — románopisec. Mají věru knihy své osudy.

Hraběnka M. T. Ledóchowska.

Jméno toto není jistě našim čtenářům neznámo. Jest to jméno zakladatelky i v naší vlasti rozšířené »Družiny sv. Petra Klavera«, spolku, jenž dovedl z malých, ba nepatrných příspěvků nasbírat již statisíce korun, které (kromě jiných velmi cenných darů v předmětech) zaslal africkým missionářům, by mohli vykonávati veliké dílo pokřesťení a vzdělání afrických pohanských a surových národů a vykupovati tamější otroky z otroctví. Hraběnka M. T. Ledóchowska jest výtečnou organisatorkou a agitatorkou. Společnost ji založená jest velmi moudře upravena a hledí jak pomocí přednášek, tak tiskem stále známost o svých podnicích mezi všemi evropskými národy šířiti. Sama vrchní ředitelka »Družiny« (hr. Ledóchowska) koná stále cesty a přednáší i píše mnoho o »Družině«. V říši naší jest hlavní sídlo Družiny v Solnohradě a kromě toho jsou v jednotlivých zemích t. zv. filiálky, t. j. sběry příspěvků. Ve filiálkách se vydává také obyčejně časopis Družiny. Pro české země se vydává v Praze Il. 33. časopis »Echo z Afriky«. Kdo jest čtenářem tohoto laciného časopisu (1 K 30 h), jenž vychází každý měsíc, nejen se pobaví příjemně četbou tam obsaženou, nýbrž rozmnoží i své zeměpisné vědomosti, a při tom přispěje i africkým missionářům, jimž náleží čistý zisk všech podniků »Družiny«. Hraběnka Ledóchowska jest na obrázku oděna šatem, jakého užívají dívky, které v Solnohradě a v Římě (i jinde ve filiálkách) žijí v domech »Družiny« po způsobě řeholnic a konají tam práce pro missionáře, na příklad hotoví roucha bohoslužebná, šijí oděv pro ně i černé svěrice jejich,

dopisují jim v záležitostech misíí a pod. Hodné dívky, mající vzdělání a potřebnou zručnost k naznačeným pracem, naleznou v onom ústavě Družiny ochotné přijeti. Hr. M. T. Ledóchowska jest důkazem, jak veliké věci dovede vykonati i žena, je-li proniknuta pevnou věrou a láskou k Bohu a bližnímu!

Katolíci v Australii. Počátky katolické církve v Australii hledati dlužno ve čtyřicátých letech minulého století. Tehdy bylo tam posláno do vyhnanství vládou anglickou několik katolických kněží z Irska. Nyní jest v celé Australii mezi pěti miliony obyvatelstva asi dva miliony katolíků. Celá Austrálie jest církevně rozdělena na šest provincií: v celku jest 22 diecesí, 1 apoštolský vikariát a 1 apoštolská prefektura. Tyto diecese jsou spravovány 1 kardinálem, 6 arcibiskupy a 19 biskupy. Protože školy může zříditi každý, kdo má potřebné k tomu vysvědčení, a protože ze státních škol jest vůbec všechno náboženství vyloučeno, jsou skoro ve všech katolických obcích katolické školy nižší i vyšší. Doposud jest málo rozšířen katolický tisk: v Sidneji vychází pět velkých denníkův, ale ani jeden není katolickým.

Katolické pedagogium. Nemáme doposud u nás žádného katolického ústavu pro učitele. Myšlenku tuto chce provést Matice Cyrillo-Methodějská, v jejímž čele stojí poslanec Dr. M. Hruban. Ústav má býti zřízen v Olomouci. Kéž by byl jen co nejspíše otevřen, neboť nikdo nepopře, že jest nám ho nanejvýše potřebí. Katolického učitelského dorostu mužského bohužel vůbec nemáme.

Kláštery v Rusku. V Rusku jest 500 mužských klášterů se 6691 mnichy a 362 ženských s 32.029 řeholnicemi. Všechny tyto kláštery mají pozemků 739.777 desjatín (desjatina jest 1·09 hektarů), takže případně průměrně na jeden klášter 850 desjatín. Některé kláštery mají i domy v majetku svém, tak jest na př. v Petrohradě 266 činžáků, jež patří klášterům. O hospodářství v těchto klášterích nelze nic určitého říci. Jen tolik známo, že ve 476 klášterích žije 15.941 placených dělníků, z nichž jest 13 541 žen.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Budkova. Plně svůj slib, vzdávám vroucí díky nejsv. Srdcem, sv. Josefu, sv. Antonínu Pad., sv. Janu Nep. za uzdravení svého manžela z těžké nemoci, v níž byl v půl druhém roce čtyřikrát operován, a dcery, která též těžce onemocněla, kolísajíc mezi životem a smrtí, též byla operovaná. A. J.

Z Krnova. Nejvroucenější díky vzdávám božské Prozřetelnosti, blah. Panně Marii, svatému Josefu, sv. Antonínu a milým svatým přátelům božského Spasitele, kteří při smrti Pána Ježíše podle kříže stáli, za zázračnou pomoc ve velké záležitosti. — Po dlouhý čas jsem se totiž modlila za mého sestřence, který toužil stát se knězem, ale ja chudým sirotkem, neměl žádné naděje, aby cíle své touhy došel. Všecky pokusy, aby byl

přijat v nějakém ústavě, byly marny. Když starost naše byly největší, pomohl nám Pán Bůh tak zázračně, že jsem nejen našla útulek pro bocha, ale také i hmotnou podporu. Plním tímto učiněný slib a vzdávám veřejně Bohu díky, který sice zkouší, ale neopouští. M. L.

Z farnosti Buchlovské. Dle učiněného slibu vzdávám nejsrdcečnejší dík božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie za vyslyšení mých dvou prosb v jistých záležitostech. Nejmenovaný.

— Nejsrdcečnejší díky vzdávám nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše, Panně Marii, sv. Anně, svatému Josefu, sv. Antonínu a dušičkám v očistci za vyslyšení mé prosby, kterou jsem jejich přímluvou obdržela. Fr. Str.

Neporušenost víry.

(Hlavní úmysl.)

Veliký rozruch způsobil ve světě okružní list sv. Otce Pia X., jímž odsuzuje nynější bludy modernistů (nevěreckých pokrokařů), kteréžto poblouzení zahrnuje v sobě všechny bezmála dřívější bludy. Upozorňuje sv. Otec biskupy a všechny věřící katolíky na tento moderní blud, který hrozí zkázou velikou všem křesťanům, protože je tajný. pod rouškou víry a osvěty, rozežírá řád křesťanský a bojuje netoliko proti Božímu zjevení, ale proti celému církevnímu zřízení. Jsou pak takovými bludaři nyní učenci na universitách, kazí tím mládež a připravují ji i o tu trochu víry, kterou si přinesli z domu a ze studií na středních školách. Tito učenci staví vědu, byť i pochybnou, nad pravdy Boží, snaží se setřít božský ráz z Písma sv., snaží se popřít všechny zázraky, upírají božství Pánu Ježíši, vše vykládají přirozeným způsobem a tím hledí podkopat, ba zničit veškeru víru v učení Pána Ježíše a jeho církve.

Protože sv. Otec Pius X. jako nejvyšší neomylný učitel církve svým listem proti tomuto novému bludařství šel do živého, strhl se veliký pokřik mezi osvěťáři a nevěreckými pokrokaři a učenci, a teď bijí slovem i písmem do církve katolické a nejvyšší její hlavy. Kam bychom přišli s tou novověkou, nevěreckou vědou, to každý může posoudit, uváží-li, že náboženství jako nepohodlné chtějí ze škol odstranit, ba na mnohých učilištích nemá již místa, chtějí mít volnou myšlenku, volnou vědu, volnou školu, volné manželství, volnou lásku. Nic nemá vášeň, rozum lidský, vůli zkaženou poutati, tedy pryč s vírou, pryč s náboženstvím, ono jim překáží nejvíce. A když již nemohou odstranit náboženství úplně, chtějí si je přizpůsobit podle svého rozumu, podle své vůle, a zavrhují církev, která jediná jest povolána, aby nad čistotou, neporušeností víry Kristovy a učení jeho bděla. Žádnému modernistovi neřekl Kristus Pán, aby chránil jeho učení. Žádnému modernistovi nesvěřil své božské učení a nepřislíbil pomoc Duchu sv., ale církvi své to vše slíbil, t. j. apoštolům svým a jich právním nástupcům, biskupům, najmé Petrovi a náměstku jeho papeži, jako nejvyšší viditelné hlavě církve. Jen církev sv. jest sama povolána a má moc k tomu, změniti, co změniti lze a naříditi, co nařizeno býti má. Jen církvi své svěřil Ježíš Kristus, by zjevení Boží

neporušené zachovávala, proti bludům hájila, všechny lidi učila a jim předkládala, co jest jim věřiti a činiti, by došli spasení. Hlavní pak knihou zjevení jest Písmo svaté, které přece od největších autorit za zjevení Boží, za pravé slovo Boží uznáno a prohlášeno jest.

Církev svatá nezapovídá učené bádání, k vysvětlení mnohých pravd potřebné, ale ne aby bylo bádáním bojováno proti pravdě a tato potírána, nýbrž aby pravda Boží byla objasněna a potvrzena. Jestli dosud velikých učenců dost, kteří bádají rozumem a důvtipem svým, aby mnohé vznešené pravdy lidem nejasné vysvětlili a potvrdili, ty schvaluje církev. Takové však, kteří jen na rozum svůj se spoléhají, sebe za neomylné mají, učící církvi pohrdají, nemůže církev nikterak chváliti, nemůže učení jejich uznávati, protože čelí často přímo proti pravdě Boží. U tak zvaných modernistů vládne nezřízená pycha, ctizádost a vášně nepodajná.

My pak věrně chceme státi při nejvyšší hlavě naší, sv. Otci Piu X., věrně státi chceme s církví Kristovou, dobře věduce, že jen ona má učení pravé, čisté a neporušené od času Krista Pána až dosud. My víme, že církev nás učením svým neklame, ani nechce klamati, nýbrž naopak pravdu hlásá čistou, věcně trvajicí. My víme, že církev svatá jest jedinou neomylnou učitelkou všech národů, protože Ježíš Kristus církvi své dar neomylnosti ve víře a mravech udělil a výslovně poručil, abychom církve poslouchali. Kdo tedy církvi nevěří, jí neposlouchá, jedná přímo proti příkázání Pána Ježíše a odrhnuje se od společnosti pravověřících křesťanů. Protož stůjme pevně a nezvratně při církvi svaté. Čím více nepřátelé tajemství Boží hanobí, na božství Krista Pána útoky činí, čím více pracuje peklo o záchubu duší, čím více se pohrdá Svou svatou církví, tím více budeme se božství Ježíše Krista klaněti, tím více v nás roznícena bude žádost po spáse duší, tím více chceme snažiti se slovem, smýšlením i životem, abychom byli věrnými dítkami svaté katolické církve, která je sloup a utvrzení pravdy.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, aby katolíci chránili si bedlivě čistotu svaté víry a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plno-mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Nečisti a nepodporovati žádné časopisy a knihy, které hlásají novodobé bludy.

Úmysl v květnu: Zasvěcení se Panně Marii.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1908.

I ukázalo se znamení veliké na nebi: žena oděná sluncem a měsíc pod nohama jejích, na hlavě její koruna dvanácti hvězd (Jan 12, 1) Proto spojtež se s námi na zemi i vy andělé v nebi, aby uctěna byla Královna naše i vaše dle zásluby.

Útočiště hříšníků.

Vyrostlo kvítečko
při křišťalném toku,
kalíšek otvírá
v ranním slunce kroku.

Očka má azurná
jako nebe samé —
pokoru nebeskou
ušichni jeho známe.

„Vzpomeň si!“ volá k nám,
„nezapomeň, drahý!
pomohu zdolati
všechny tvoje urahy!

Žal mne vždy skličuje,
cítím vin svých tíži,
za které krvácel
na golgotském kříži

dech Syna Božího...
uykrvácel za Tě...!
Mé srdce mateřské
k Tobě líhne, zná Tě,

obrat jen zraký své
přivedu Tě zpátky,
chod žití zdejšího
uměřen Ti krátký...

Dne, ani hodiny
neznáš, kdy se vrátíš
v zemi, z níž uzatý byl,
uše pozemské ztratíš...

Já chci Ti útěchou
jistou býti, stálou!
Vzpomeň si, synu můj,
na smrt nenadálou!“

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Ponížení a sláva Rodičky Boží.

K májové pobožnosti.

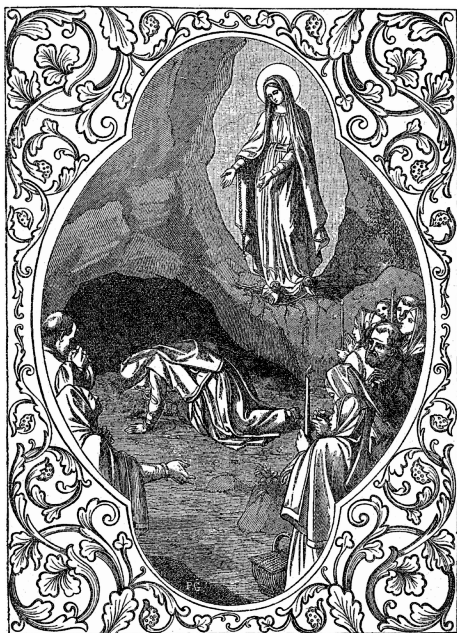
Máješ máj — krásy jarní čas. Slunce mile zahřívá, ale nepálí, země vypučela nesčíslné množství něžných kvítků, vzduch se zčistil z mlh zimních, a i člověk okřívá v té probuzené, krásné Boží přírodě. I to srdce naše, které jakoby v zimě vystydlo, zase se rozehřívá, a svatá láska spojená s posvátnou úctou naplňuje je. A úcta a láska tato obraly si za předmět nejkrásnější kvítek zahrady Boží — vzor člověka, Bohem samým vyznamenanou a omilostněnou Marii Pannu. Jak v nádherných chrámech velikých měst, tak v útulných, byť i prostých kostelích venkova, ba i v maličkých kapličkách na horách roztroušených ozývá se v máji píseň chvály Marianské, kazatelé hlásají velikost a vznešenost svaté Panny, dokazují její lásku k nám a mateřskou péči, a kolem ozářených oltářů jejich klečí, modlí se, prosí, doufá a pláče dav věřících a zbožných dětí Marianských, jimž zehná s hůry ruka její mateřská. A kdo nemůže spěchat k oltáři jejimu chrámu, alespoň doma rozsvítí lampičku před obrazem Matky Boží, svolá domácí a po vykonané denní práci ozývá se dům četnými pozdravy andělskými, sestavenými ve svatém růženci. A tak se děje netoliko u nás, kde křesťané převládají počtem, nýbrž i v krajinách pohanských po celém světě, kam jen noha misionáře vkročila a kde sebe menší svatyněka missijní se nalézá. Je to něco velkolepého ta úcta Marianská! Jak něžná jest, jak dojemná! Srdce věřící se v ní kochá a oplývá rozkoší čistou, avšak i srdce lhostejné, ba i Bohu odcizené nemůže se ubrániti dojmům této svaté pobožnosti, a tak mnohý zajisté lituje, alespoň uvnitř, že nemůže s takou vírou, s takou nadějí a láskou se přiblížiti k mocné a laskavé Královně nebeské.

Veliká jest oslava Rodičky Boží v měsíci květnu, neboť koná se po celém světě, avšak nezapomeňme, že si Matka Páně této oslavy zasloužila, nezapomeňme, že ona právě v tomto světě, kde nyní ctěna jest ze života svého, velikého ponížení zakusila. Trpěla pro Ježíše Syna svého mnoho, trpěla dlouho, a proto nyní bere účast také na jeho oslavení jak na nebesích tak na zemi. Čím vyšší budovu dokonalosti chce Bůh v některé duši vyvolené postavit, tím hlubší klade k tomu základ, a to základ pokory. To vidíme u všech svatých a světců Božích. Jenom na cestě mnohých ponížení a útrap došli k vrcholu dokonalosti lidské, ke svatosti. A jako se sám Syn Boží, Kristus Pán, v pozeňnaném člověčenství svém ponížoval a pokořoval, tak dal i Matce své, kterou tolik ctěl a miloval, okusiti kalich hořkosti a trpkosti, aby jí potom tím výše povzněl a dal jí účastenství na své slávě.

Již za doby dětské nebyla Maria Panna ušetřena rozličného pokoření a a bolestí. Když byla v útlém věku matkou Annou dovedena do chrámu v Jerusalemě a tam obětovaná, musila v něm konati služby nejnižší, zametati, čistiti, práti, šiti, jak toho bylo zapotřebí. A jak Maria z Agrady praví, vzbudila Panna Maria svou pilností, poslušností a pokorou u ostatních družek místo obdivu a chuti

k následování jen závist, tak že od nich mnohý ústrk trpěti musila. Avšak jsouc v pokoře utvrzená, snášela všecko s mírností a trpčlivostí, odplácejíc zlé dobrým.

Jako panna žila v ústraní v domku svém Nazaretě, širšímu světu jsouc neznámá. Tam zvěstuje jí posel Boží, archanděl Gabriel, to blahé poselství, že se stane matkou Boží, že dostoupí vrchole důstojenství. A hle, právě v tom okamžiku nemá jiné odpovědi, nežli: »Aj, já jsem dívka Páně, staniž mi se podle slova

tvého.« Jaká to na jedné straně pokora a na druhé straně poslušnost! Bůh velí, a pokorná dívka jeho poslouchá beze slova. A když přispěchala do rodiny tety své Alžběty na horách judských a zaslechla její pozdrav: »Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný jest plod života tvého.« Tu odpovídá zase v pokoře, neboť ta krásná píseň: »Velebí duše má Hospodina a zplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém,« která tehdy ne ze srdce jejího vyprýštila, velebí moc a lásku milosrdenství Boží, k ní, pokorné a nízké služebnici Páně. Nepřišla, abv snad byla jako host obsluhovaná, nýbrž přišla, aby sama sloužila tetě své, nepřišla, aby snad byla oslavovaná, nýbrž aby se s Alžbětou těšila z toho, co jí byl Pán učinil.

A již se blíží svatá noc, kdy Spasitel světa se měl naroditi. Do Betlema, z něhož praotcové její království pocházeli, přichází se snoubencem svým Josefem, aby si hledala přístřeší, avšak nenalézá žádného, chladně se před ní všechny dveře zavírají. Není místa pro Spasitele v městě, ani pro jeho Matku, všechno už jest obsazené. Jaké to pokoření pro jeho Matku! Do chléva, mimo město, musí se utéci, aby přece pod střechou byla; a hle, tento chlév stává se chrámem, palácem Boha nejvyššího. Odlesk Boha Otce, Syn jeho věčný přišel zde na svět v lidské podobě, andělé se mu klaní a zvětují příchod jeho chudičkým pastýřům. A jako těmto andělům, tak vzdáleným mudrcům hvězda znamením jest narození velikého Krále, a pastýřové i mudrci od východu přicházejí, aby se poklonili Děťátku v jeslích. A tu již počíná Matka milostná bráti účast na počtách Syna svého, tak po ponížení následuje již i oslavení její.

Přehlížíme-li další život Mariin, tu vidíme, že daleko více zakoušela hořkosti nežli radosti, ačkoli také ovšem s božským Synem svým také čistých požívala radosti mateřských. Nedlouho po narození jeho musí s ním utíkatí do země cizí, Egypta, aby jej zachránila před nástrahami Herodesa ukrutného. Považme jen, co asi zde vytrpěla, jsouc chudá, neznámá, cizí mezi lidem! A když nějaký čas po návratu v klidu domácím prožila, již zase raní srdce její bolest nad ztrátou Syna v Jerusalemě; tři dny hledá jej plačíc, až konečně nalézá jej v chrámě. Avšak i tu již slyší to vážné slovo Synovo: »Nevíte, že musím býti v tom, co mého Otce jest?« Nerozuměla sice Matka Páně tehdy slovům těmto, avšak zachovala je pevně v paměti a dobře z nich vycítila, že všechny pokrevní a lidské pásky lásky musí ustoupiti, kde jedná se o vůli Otce nebeského a o vyplnění vykupitelského poslání Krista, Syna jejího.

Totéž stalo se, když Spasitel v jednom domě učil a poslové mu zvěštovali, že venku stojí Matka jeho a bratři, t. j. blízcí příbuzní s ní, a že si přejí s ním mluvit. »Kdo jest Matka má a bratři moji?« pravil tehdy Ježíš. »Hle, zde Matka má a bratři moji, neboť kdokoli činí vůli Otce mého nebeského, ten jest mně bratrem, sestrou a matkou.« Ačkoli zde mluvil Kristus jako Syn Boží a učitel vůle Boží, nechtěl urazit lásku synovskou, přece jen v těchto slovech vězelo ponížení pro Marii, Matku, alespoň vůči ostatním přítomným, které trpělivě snesla, vědouc, že Syn její k tomu dobré důvody má. I ta odpověď, kterou dal Pán Ježíš Matce své při svatbě v Kani Galilejské, když prosila: »Synu, nemají vína,« řka: »Ženo, co mně a Tobě? Ještě nepřišla hodina má,« zajisté ji mnoho nepotěšila, avšak vědouc, že přece neodmítne prosbu její, přijala odpověď klidně a poručila sluhům: »Cokoli vám Ježíš řekne, činite.« A hle, brzy byla počtána a potěšena, neboť Ježíš učinil co chtěla, pomohl chudým snoubencům k vínu, učiniv první svůj zázrak.

Matka Páně neobjevovala se s Ježíšem veřejně, než toliko při této svatbě. Nebyla přítomna při jeho křtu, aniž při jeho se proměnění na hoře Taboru. Nesúčastnila se slavného vjezdu Kristova do Jerusalema, ba nebyla přítomna ani jeho poslední večeři. Kdo byl hodnější, aby této vznešené a posvátné slavnosti se účastnil, nežli Maria, přecista Matka Páně? A hle, zůstala v ústraní, trvající v chudičké své komůrce na modlitbách. Zde všude ukázal se a jednal Pán jako Bůh, jako Vykupitel, a proto ustoupila lidská jeho Rodička do pozadí, zůstávající věrná své bezpříkladné pokoře.

Když však nadešla hodina utrpení a největšího ponížení pro Syna, tu jest Matka jeho zase u něho. Provází jej na křížové cestě, ba sama stojí pod křížem. Každé slovo posměchu a pohany, které metají nepřátelé na Krista, raní a bodá i srdce Matky; ba zajisté dá se mysliti, že i ona sama, jakožto Matka Ukřižovaného nebyla ušetřena surových poznámek a posměchu zlotřilého davu. Všecko pokoření, kterému se podvolil její milovaný Syn, bylo i pro ni pokořením, všechny bolesti jeho — bolesti jejími vnitřními, tak že právem kdosi řekl, že i ona ukřižovaná byla, totiž v srdci svém. A když srdce Syna na kříži přestalo tlouci, tu teprve silou hroznou bilo srdce Matčino, neboť bolest nevypravitelná zalila je. I to bodnutí

kopím, které Spasitel v srdci svém již necítil, ucítila Matka jeho v duši své s bolestí převlekou. Avšak jak silné bylo toto srdce! Nepuklo žalem, nýbrž obětuje všechny bolesti a všechno pokolení se Synem svým Otci nebeskému na odpuštění hříchů našich.

Smrtí a pohřbem Páně končí i bolestná dráha životní pro jeho Rodičku. Ještě jen krátký žal, krátká truchlivost po zemřelém Synovi, a již nastává jítro velikonoční, kdy začíná oslava a vítězství Kristovo a s ním zároveň radost a oslava Matičky jeho Marie. Ačkoliv Písmo svaté nepraví, že se vzkříšený Spasitel zjevil také Matce své, přece dá se to mysliti, a sice zjevil se jí zajisté nejprve, aby ukrátil její zármutek. A od té doby žije Maria s apoštoly, zejména s Janem, jenž jí za syna dán byl, v pokoji, těšíc je, posílajíc je a vyprošujíc jim na božském Synu svém všech potřebných milostí. Viděla první skvělý úspěch církve nové o slavnosti Letnic, kdy Duch svatý sestoupil na apoštoly a skrze ně přivedl na 3000 židů k víře v Krista Ježíše; stála tedy Matka Páně u kolébky církve křesťanské, v níž jakožto nejvznešenější světice a nejmočnější patronka první zaujímá místo. A jako jest první mezi křesťany na zemi, tak jest i první mezi svatými v nebi.

Když zajisté i pro ni odbila poslední hodinka, tu touha její spojení býti s Kristem se vyplnila, neboť vděčný Syn pojal milovanou Matku svou s tělem i s duší do slávy své nebeské a vykázal jí první místo u trůnu svého, tak aby jako na zemi tak i na nebi s ním co nejúžeji byla spojena. Celý nebeský dvůr chválí a velebí přecístou a zásluh plnou Rodičku, krále jeho, jehož byl miláček Páně sv. Jan, ji zřel ve vidění a ji popisuje takto: »I ukázalo se znamení veliké na nebi: žena oděná sluncem a měsíc pod nohama jejima, na hlavě její koruna dvanácti hvězd.« (Zjevení sv. Jana 12, 1.) Tato nebeská Královna Maria je spolu obrazem církve svaté na zemi pravdou Boží ozářené, nade všechnu měnivost světla měsíčního vyvýšené a svědectvím dvanácti apoštolův ohrazené.

Proto ta láska, proto úcta církve svaté k Rodičce Boží. Jako panuje nyní v nebesích po boku vítězného Syna svého, s nímž na zemi chodila po cestě pokory a pokolení, tak panuje i na zemi celé v církvi svaté jakožto její vůdkyně, ochránkyně a pomocnice; vede církev Syna svého příkladem na cestě pokory, bolesti a útrap, silí ji svou přimlouvou a vede k cíli vytknutému, k vítěznému spojení všech jejích věrných členů se zakladatelem Kristem Ježíšem. V Marii Panně vidí církev svůj vzor a obraz, jako ona dospěla pokolením k oslavě, tak i církev dospěje po dobách útrap a ponížení k vítězství, neboť jménem a mocí Páně přemůže svět. Proto slavme co nejvíce poníženou Matku Kristovou pobožností májovou, zasloužila si toho vším právem, vzývejme ji a doufejme v ní, neboť miluje nás jako matka pro syna svého. Proto spojtež se s námi na zemi i vy andělové v nebi, aby uctěna byla Královna naše i vaše dle zásluhy, jak pje krásná píseň Mariánská:

»Pozdravena buď, Královno, ó Maria!
Nebes, země císařovno, alleluja!
Radujte se Cherubíni,
chválu vzdejte Serafini,
a pozdravte Královnu.
Zdrávas, zdrávas, zdrávas, Maria!«

Boh. Hendl.

Poznání Boha jest hlavním úkolem našeho života.

„Tentož jest pak život věčný, aby poznali tebe samého, pravého Boha, a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista. Jan 17, 3.)

Každému člověku vrozena je touha a snaha po poznávání, po věděni. Vidíme to již u malého dítěte, které neustále se vypytuje buď otce či matky na věci padající v jeho dětský obor, a chce mít zevrubnou odpověď; jaké jsou to věci, odkud jsou a proč jsou; mnohdy přivádí dítě i dospělého člověka otázkami svými do rozpaku, a není vždy tak snadné jeho touhu po věděni ukojiti. Netoliko učenci a vzdělanci namáhají se, aby prozkoumali tajemství přírodní, posud rozumu našemu zakrytá a vyzpytovali děje dávno se zběhší, i člověk obyčejný, jenž prací rukou svých, či průmyslem, či obchodem musí sobě dobývati věci k živohyti potřebných, žádá sobě věděti, co se ve světě děje, a touží rozšířiti obor svého věděni co nejvíce. Za našich dob je tato snaha velmi vyvinutá a zřejmá, proto vidíme také tu pilnost ve čtení novin, knih a časopisů, která se v posledních letech u lidu velice zmohla.

Člověk vůbec rád rozumuje, přemýšlí, hledí se dopřítí pravdy, rád poznává věci kolem sebe, táže se odkud se vzaly? jak vznikly? proč jsou zde? % věci mimo jsoucích, zabočí snadno na sama sebe. Před duší se mu namanou otázky, odkud jsem přišel? proč jsem na světě? kam jdu? Tuto touhu po věděni, která srdcem našim vládne, vložil sám Bůh do duše naší, abychom, jsouce jí puzeni, pátrali, bádali, hledali pravdu, až bychom ji našli v něm — v Bohu, jenž věčná, nezměnitelná pravda sama jest. Proto je to sám Bůh, po němž prahne srdce naše v touze své po věděni, a dobře pravil žalmista Páně: »Jako jelen prahne po prameni vody, tak žízni duše má po Tobě, ó Bože!« Bůh vložil otázky ony důležité na dno duše naší, on je to také, u něhož odpověď na ně obdržeti můžeme.

Duše naše jest pro Boha stvořená, a proto také prahne po poznání, v němž

Boha nalézá. Proto jest poznání Boha naším nejdůležitějším úkolem. Katechismus, tento věrný vůdce náš, nás učí: »Jsi na světě, člověče, abys Boha poznával.« Sv. Augustin praví: »Jsme na světě, abychom Boha poznali, poznaného milovali, a tak spasení došli.« Sám Spasitel náš Ježíš Kristus označil nám poznání nebeského Otce svého a jeho samého za pramen života, a to života ustavičného, věčného, řka: »Tentož jest pak život věčný, aby poznali tebe samého, pravého Boha, a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista.« Tak jako svatí v nebi, kteří co největší poznání Boha mají — v poznání tomto svou nebeskou blaženost nalézají, tak i my na zemi máme Boha, co nejvíce možno, poznávati, abychom v poznání tomto čerpali sílu pro mravní život náš. Proto také častěji praví Duch svatý v Písmě svatém: »Můj spravedlivý žije z víry.« Pohled k Bohu a Spasiteli Kristu musí býti nám pramenem nevyčerpateľným síly životní i radosti. Proto také vidíme, že ony duše, které Bůh k veliké dokonalosti povolal a skrze něž mnoho jiných chtěl na cestu pravdy a víry přivést, že duše ony měly spolu převelikou touhu poznati Boha. Tak na př. sv. Augustin, jenž již od mládí svého s horlivostí hledal pravdu, avšak zapadnuv mezi bludaře, teprve po dlouhém čase propracoval se ku poznání pravdy čisté a svalé, ustavičně volal: »Kéž bych Tebe, ó Pane, a kéž bych sebe vždy lépe a lépe poznával!«

A svatý Tomáš Aquinský, největší učitel církevní, ptával se již jako chlapec mnichů na Monte Kassino, kde byl ve výchování: »Řekněte mně, co jest Bůh?« Tato touha Boha poznati hořela ve všech dobrých duších a hoří v nich až posud, a to tím jasněji, tím více, čím méně se oddávají světským radostem, hledajíce potěšení své ve výšinách nebeských.

Nyní však naskytuje se nám otázka: lze vůbec Boha poznati? a jakým způs-

sobem jej poznati můžeme? Vložil-li Bůh do duše naší touhu po poznání pravdy, po poznání Boha samého, dal nám jistě také schopnost k tomu a prostředky, jinak by způsobil jen člověku muka, což se s dobrotou a moudrostí Boží srovnati nedá. Schopnost, kterou lze nám poznávati Boha, jest náš rozum, a poznání takové nazýváme poznání přirozené. Jelikož však rozum náš hříchem zatemněn jest a nedovede proniknouti vše božské, přispěl nám Bůh na pomoc svým zjevením, t. j. vírou, a poznání takové nazýváme nadpřirozené.

Boha sice očima svýma tělesnými viděti nemůžeme, vždyť jest pouhým duchem, nevidíme jej také ani bezprostředně okem duševním, ačkoli i v naší duši jest, nemůžeme také proniknouti až k němu, neboť »přebývá ve světle nepřístupném«, avšak vidíme přece odlesk slávy, vělebnosti, moci, moudrosti a dobrotivosti jeho v celé zevnější přírodě i v našem vlastním vnitřním životě. Z díla se jistě poznává mistr; je-li dílo volice důmyslné, dokonalé, krásné a účelné, tu byt bychom mistra ani osobně neviděli, říci musíme, že je jistě velikým, moudrým umělcem, když také dílo vyrobiti uměl. Nuže, pozorujice věci mimo nás jsoucí, kterým v celku říkáme příroda, pozorujme zvířectvo, rostlinstvo, pozorujme oblohu nebeskou s nesčíslnými hvězdami, tím zářným sluncem a bílým měsícem, vizme účel všeho, vizme ten krásný souladný pořádek, a co potom usouditi musí zdravý rozum lidský? Jelikož nade vši pochybnost pravda jest, že vše co jest, příčinu bytí svého v sobě nemá, nýbrž odjinud, tedy že i celá příroda nepovstala sama sebou, nýbrž od někoho jiného; že ten účel, který má, nevytkla si sama, nýbrž že ustanoven byl od jiného, že ten »jiný« musel býti nejumoudřejším, nejmocnějším, od nikoho nezávislým, sám sobě pánem, a že až posud takovým býti musí, neboť vše, co učinil, zachovává, tu povznáší se nutně duch náš, rozumem jsa k tomu puzen nad tento svět, k onomu mocnému Pánu — Bohu a snaží se z díla jeho poznati bytost jeho. Tak poznati můžeme Boha prostředně skrze jeho stvoření, čili my vidíme jej nyní »jakoby v zrcadle — v odlesku jeho moci a slávy«.

Tak učí nás také Písmo svaté, že člověk svým rozumem Boha ze stvořených věcí poznati může. Svátý apoštol Pavel píše k Římanům, že Bůh i od pohanů z jeho díla poznán býti může, neboť »co známého jest o Bohu, zjevně jest jim, Bůh jistě jim to zjevil: neboť neviditelné vlastnosti jeho ze stvoření světa, skrze ty věci, které učiněny jsou, rozumem pochopené spatřeny bývají, totiž jeho věčná moc a božství, tak že nemohou mítí výmluvy«. (Řím. 1, 19.) Totéž učí i Starý Zákon v knize moudrosti, kde stojí takto psáno: »Marní jistě jsou všickni lidé, v nichžto není známosti Boha, a kteří z těch věcí dobrých, kteréž se vidí, nemohli poznati toho, jenž jest, aniž skutků jeho pozorujice vyrozuměli, kdyby byl jejich umělym učinitelem; ale měli buďto oheň, buďto vítr neb prudké povětrí, neb okolek hvězd, neb velkou vodu, neb slunce a měsíc za správce světa. V jejichžto kráse kochajíce se, jestliže za bohy je měli; nechť vědí, že nad ně mnohem krásnější jest Pán jejich, neboť zploditel krásy všechny ty věci ustanovil.« (Moudr. 13, 1—3.) Oba dva svatí spisovatelé obviňují zde pohany, že nepoznali rozumem pravého Boha, ačkoli jej poznati mohli, a proto že nejsou bez viny ve své nevěře. Také poslední sněm církevní — vatikánský — slavně prohlásil: »Jeden pravý Bůh, původce a cíl všech věcí, světlem přirozeným lidského rozumu ze stvořených věcí s jistotou poznán býti může.«

Jak nás tedy má povznášeti myšlenka, že my lidé od přirozenosti netoliko pro Boha zde jsme, nýbrž že i schopnost máme k němu, neskonale pravdě a lásce, rozumovým zpytováním přírody se blížíti, což je toliko přednost a výsada člověka, jakožto tvora rozumem obdařeného a podle obrazu a podobenství Božího stvořeného.

Jelikož však Bůh touhu po poznání svém v srdce jednoho každého v nás vložil a také nám schopnost dal, bychom touze této vyhověli, jest poznání Boha jistě také naší povinností, a nelze nám býti k tomuto úkolu lhostejnými. Proto praví sv. Augustin: »Nepokojné je srdce naše, ó Bože, dokud nespočine v Tobě,« t. j. dokud Tě nepozná. Z toho plyne, že lhostejnost anebo zřejmá nechť

k věcem náboženským jest proti lidské povaze a přirozenosti, a že tedy pro-lřešuje se člověk proti svému určení a a úkolu, jestliže nechce žádnou myšlenkou na Boha a na věčnost se vytrhovati z pozemské své pohodlnosti.

Lidé tací to však také hořce od-pykají. Vždyť se Bohu člověk na tomto světě, i kdyby chtěl, vyhnouti nemůže, má jej všude na očích, všudy se s ním setkává. Proto také lidé, kteří na oko si náboženství nevšímají, jsouce pohrou-ženi jen v tento život pozemský, v jeho radostech i žalostech a starostech, přece v srdci svém pokoje pravého nemají. Lidé světšší, bez Boha, nemají nikdy ničeho dosti, ustavičně žene je něco v před, nejsou s ničím spokojeni, byt by sebe více měli a užívali, vždycky hledají ještě více. Hledí vnitřní nepokoj svůj a nejistotu sice potlačiti vším tím, co svět jim skýtá, a snad se jim to také na měsíce, ba snad i na celá léta po-daří, avšak konečně, a sice čím blíže k smrti tím mocněji ozývá se přece u nich po Bohu touha, kterou tak dlouho v sobě dusili, propukává silou velikou, svědomí buší do nich, a otázka, kam spějí? co se se mnou stane? jak stojím před Bohem? otázka tato vynoří se před jejich duší a nedá se více zapuditi. A čím později k tomuto poznání přišli, tím hůře pro ně, neboť nebývá potom ani času ani příležitosti, aby touha po Bohu a poznání jeho se ukojila a člo-věka obšťastnila, a člověk potom s hrůzou poznává, že nadarmo žil, a že vše po-čem bažil, čeho užíval, co miloval, ni-kerak mu nenahradí to, co ztratil, čeho nedbal, Boha a dobro duše. Duše lidská jest od Boha stvořena a pro Boha stvo-řena, a kdo ji násilím od Boha odtrhuje, činí ji nešťastnou, a tím také sama sebe. Vždyť se duše myšlenky na Boha a o Bohu zhostiti nemůže, i kdyby ne-znaboží o to tisíckrát usilovali; co v duši vloženo jest Stvořitelem, nedá se člověkem vytrhnouti. Proto dobře praví Písmo svaté o těch, kteří se vychloubají, že v Boha nevěří: »Blázen praví v srdci svém: není Boha.« (Žalm 13, 1.) Ne-správně, tedy bláznovskými užívají rozumu svého, a jen srdce jejich zlé si toho tak přeje.

Že pak zvláště za našich dob bez-

božectví tak mnohých lidí se jeví, i těch, kteří jinak učení a vzdělání jsou ve vě-dách světských, jest dopuštění Boží. Odpadli s počátku od pravé zjevené víry křesťansko-katolické, a tím uvrhli se v propast bludů; rozum jejich se za-temnil až k zapření nejvyšší bytosti -- Boha samého. Chtějí odpad od víry ospravedlniti falešnými důkazy vědy, a proto dopouští Bůh, že klesají ještě hlouběji až do propasti bezbožectví. Zlá převrácená vůle jest příčinou bludu jejich, a proto také vinu jeho ponesou.

Poznání Boha jest naší svatou po-vinností, a jest proto také prvním úkolem života našeho. Z toho plyne také, že povinni jsme, nechtějíc hřešiti, poznání toto rozšiřovati a v sobě upevňovati. Kdo tedy myslí, že katechismus jest jen pro malé děti ve škole a ne pro dospělé, kdo nechce v neděli a svátek kázání poslechnouti, kdo myslí, že náboženské knihy jsou jen pro modlitce, a za to čte jen knihy a noviny světské, ten zajisté vinen se dává veliké lehkomyšlnosti, neboť se vydává v nebezpečí pomalu zapominati veškeré pravdy křesťanského náboženství. A jestliže k tomu ještě ostatní své křesťanské povinnosti zane-dbává, modlití se opomíjí, svaté svátosti nepřijímá, mši svaté neobcuje, tedy nad-přirozené pomoci Boží nehledá, pak at se nediví, že to s ním v ohledu nábo-ženském jde valně s kopce. Musí-li pak ještě dle svého světského povolání nebo stavu stýkati se a obcovati s lidmi po-dobně lhostejnými anebo dokonce nevě-reckými a pravdě křesťanské nepřátel-skými, tu přirozeno jest, že od nich na-čichne, a že to světlíčko svaté víry, které v srdci jeho ještě hoří, ale oleje už nemá, takovým mrazivým dechem hasne, až konečně tma nevědomosti náboženské a lhostejnosti k zřejmé nevěře není nežli krok. Je to trest Boží na ty, kdož si víry svaté neváží a po vždy vědším a dokonalejším poznání Boha netouží. Za dob našich se lidé o všechno možné sta-rají, ve věcech světských a vědomostech úsilně pracují a bádají, a přece nejdůleži-tější, vědomosti náboženské zanedbávají.

Hanbou jest platiti za nevzdělance, ale chloubou u mnohých jest býti ne-vzdělancem náboženským. Při tom si ovšem přece ještě dovolují úsudek o víře,

o církvi, o jejich zřízení atd., ač tomu nerozumějí. Jestliže nás Písmo svaté napomíná slovy: »Kdo jest spravedlivý ospravedlní se ještě a svatý posvětit se ještě« (Zjev. sv. Jana 22, 11.), vyplývá nám z toho povinnost starati se o náboženské vzdělání své, a sice co největší, a hřeší, kdo činí opak. A jest něco vznešenějšího, krásnějšího, velebnějšího nežli poznání nejvyššího, nejmocnějšího Boha a seznávání náš poměr k němu? Není tudíž náboženství vědou nejvyšší, předmětem nejužitečnějším a nejpotřebnějším? Není hlavním úkolem života našeho, po němž nám nic jiného nezbude než co u Boha cenu má? Uvažme krásná slova proroka Jeremiáše, jenž dí: »Nechlub se moudrý o moudrosti své, aniž se chlub silný v síle své, aniž se chlub bohatý v bohatství svém: ale v tom nechť se chlubi, kdo se chlubi, že ví a zná mne, že já jsem Hospodin, a kterýž činím milosrdenství a soud i spravedlnost na zemi, neb ty věci líbí se mně, praví Hospodin.« (Jer. 9, 23.) Jak krásná to slova, určující nám předmět naší touhy, našeho bádání, kteréž jest první a hlavní povinností života, t. j. poznání Boha.

Ačkoliv dal Bůh člověku schopnosti, aby jej poznával, přece bez cizí pomoci člověk velice těžce se propracuje k tomuto poznání, neboť rozum jeho jest hříchem zatemnělý a bludům rozličným velice přístupný. Máme sice od přirozenosti schopnost poznání Boha, avšak tato schopnost není ještě poznání samo, toto jest jen výsledkem buď našeho vlastního bádání, přemýšlení anebo poučení od někoho jiného. Ačkoliv náš duch by rád povznášel se nad hvězdy, přece zdržován jest tělesností naší, hříchem porušené. Vidíme to zřejmě na pohanech. Ač byli mezi nimi šlechtí a učení mužové, kteří daleko rozjímáním svým dospěli, přece Boha úplně nepoznávali, neboť hříšná a slabá přirozenost jim v tom

bránila. Velká většina však pohanů k poznání Boha jediného vůbec nedošla a spokojila se modlami a jejich uctíváním, ačkoli v sobě citila zákon mravní, přece sloužila ďáblu a páchala nejhroznější neřesti. Mimo národ vyvolený, israelský, který však také často od sousedů pohanů se svěsti dával, odpadly všechny ostatní národy před Kristem Pánem od Boha jediného a pravého; zaměnili Boha s lidmi anebo výjevy přírodními; jako bohy uctívaly i zločiny nejhoršími, na př. obětmi lidskými.

Proto také šlechtí proroci ve Starém Zákoně poznávajíce, že sami sebou lidé k Bohu nedojdou, volali po někom, kdo by je vysvobodil, volali po Vykupiteli. Jak úpěnlivě jest jejich volání: »Rosu dejte nebesa a oblakové dštěte spravedlivého, otevřij se země a vydej nám Spasitele!« A měli také pevnou naději, že Bůh je neopustí, že sešle, po kom touží, aby lidstvo zase k Bohu uvedl a naděje ta se jeví ve slovech potěšujících: »Nebojte se, Bůh sám přijde a vysvobodí vás!« Kdyby byl Bůh hlas tento nebyl vyslyšel, kdyby se byl nad člověčenstvem hluboko pokleslým nesmíloval a nám nebyl svého jedno-rozeného Syna poslal na tento svět, jakožto učitele svého pravdy, seděli bychom všichni až posud a do konce světa v temnotách bludů a nevěry, v smrtelném stínu hříchu, jako posud pohané, kteří o Kristu Pánu nic nevědí anebo vědět nechťejí. Proto budiž Pán Bůh náš veleben, že naší slabosti a velebnosti na pomoc přišel ve své lásce, dobrotě a milosrdenství. Čeho se lidé v poznání Boha a dobra dopídit nemohli, to zjevil jim Bůh — věčná pravda — skrze svého Syna Ježíše Krista. O tomto zjevení Božím, jakožto nadpřirozenému prostředku poznání Boha promluvíme si příště.

Boh. Hendl.

Vstoupil na nebesa.

Rozjímání.

Náš život na tomto světě srovnává se často s poutí. Kdo se vydá na cestu, ať již na zotavenou, k vůli změně vzduchu, pro zábavu či k vůli pobožnosti, vždy musí mít na mysli cíl, ku kterému chce dojít. My všichni žijeme zde na zemi, abychom dosáhli cíle, ku kterému stvoření jsme, abychom jednou Boha věčně chválili. Kristus vstupuje na nebesa, nás předešel, aby nám tam připravil příbytky; chtějící dosáhnouti těchto věčných příbytků, musíme mít pevnou vůli, musíme chtít. Ku svatému Tomáši Akvinskému přišla jednou jeho sestra a tázala se: »Milý bratře, poraď mi, co mám činiti, abych jednou jistě přišla do slávy nebeské?« Světec jí dal tuto případnou odpověď: »Sestro, abys přišla do nebe, jest jenom potřebí, abys chtěla.« Mnoho prostředků jest, které podporují nás v pozemské pouti, abychom snáze kýženého cíle dosáhli. Vyberme si dnes k našemu rozjímání jenom některé a sice pokrm, lék a poučení.

Cestující potřebuje 1. pokrmu. Tělo potřebuje nezbytně ku své výživě pokrmu. Žádné tělo lidské by nemohlo býti živo, kdyby se mu nedostalo potřebné výživy, sláblo by stále, až by bídne zhynulo. Vypravuje se sice, že vydrží někteří lidé mnoho, až třicet i více dní beze vši výživy, ukazují se i za peníze; ale zdá se, že bývá někdy při tom podvod a pak užívají při tom aspoň tekuté potraviny. Mnozí mají bohužel na mysli jenom tuto hmotnou stránku a mohou-li popřejí všech lahůdek svému tělu. Ve Wiesbadenu blíže řeky Rýnu jsou znamenité mořské lázně, kamž scházejí se na léto boháč z celého světa. Jednou byl mezi nimi jeden milionář ze severního Ruska, o němž psaly listy, že nezná žádného vyššího cíle, že nemá pro nic zájmu, že pranicím se neobírá, než jak by co nejvybraněji jedl; přivezl s sebou několik kuchařů, stále bylo, Bůh vi kde, několik kurýrů na cestách, kteří shledávali a skupovali pro něho nejvzácnější lahůdky, ať stály co chtěly, popřál si

jich, říkával: »Mám peníze, mohu si toho popřáti.« A není ani potřebí, abychom pozorovali život bohatých lidí, či nevidíme něco podobného u lidí obyčejných, u nás samých? Nejsou mnozí, jichž hlavní péče k tomu jest obrácena, čím by se šatili, co by jedli a pili, jak by život tento. Tělo své uchránili a bohužel při této starosti o věci pozemské, zapominají se postarati, aby dali duši své pokrm jí příslušící, jí silící, jí nezbytně potřebný, nemá-li se státí neschopnou pro svůj věčný cíl.

Pokrm tento, který duši naši na životě udržuje, jest, o němž mluvil Ježíš Kristus řka: »Já jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sestoupil, bude-li kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky; a chléb, kterýž já dávám, Tělo mé jest. Kdo jí mé Tělo a pije mou krev, má život věčný a já vzkrísím ho v den nejposlednější. Nebo Tělo mé právě jest pokrm, a krev má právě jest nápoj.« (Jan 6, 51—52, 55—56.) Svě tělo dává nám Ježíš k požívání, svou krev prolévá, aby nás napojil; jaká láska! »V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové; kdyby nebylo tak, byl bych pověděl vám; neboť jdu, abych vám připravil místo; ale když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě samému, abyste kde já jsem i vy byli. Milujete-li mne, přikázání má zachovávejte. A já prositi budu Otce, a jiného utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky, ducha pravdy, jehož svět nemůže dati, nebo nevidí ho, aniž ho zná; ale vy jej poznáte: neboť u vás zůstane a ve vás bude. Nenechám vás sirotků; přijdu zase k vám. Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám, ne jako svět dává, já dávám vám.« (Jan 14.) Jaká láska Ježíše k nám! Kéž bychom mu jí aspoň poněkud oplátili a častěji používali jeho tak vábívého vyzvání a přistupovali k této Velebné Svátosti, posilňující jí svou duši, aby věčně jednou mohla býti živa. Nenecháme-li těla svého bez pokrmu, živme též svou duši nejsvětější Svátostí oltární. Hosté, kteří k nám přijdou, chtějí, abychom je nasýtli, Ježíš však přichází k nám,

aby nás nasytil, nic od nás nechce, ale sám nám přináší sama sebe v pokrm. Ano jeho láska je tak veliká, že »po-hostinu bude a krmiti bude i napájeti nevďěčné« (Sir. 29, 32.), kéž my nejsme nikdy nevďěčními, kéž my dle možnosti lásku jeho láskou oplácíme.

ležel v tratolišti krve, nabízel v bolestech půl milionu korun, kdo by ho zachoval na životě, ale marně. Lidé nemohli mu pomoci, brzy na to zemřel. Z Guyamazu v Mexiku dojel v létě 1906 do Evropy James Bringas, majitel vydatných dolů a četných pozemků. Má malomocenství,

Cestující potřebuje 2. léku. Často se přihodí, že onemocní cestující a nezbyvá mu, než hledati pomoci u lékaře; štěstí, najde-li nějakého zkušeného a osvědčeného. Někdy, ač by nemocný vše, co má, dal za vyléčení, je všechna pomoc lidská marna. V Pittsburgu v Americe srazily se jednou dva vlaky, při čemž byl také poraněn John Henry, kterému rozmačkal železniční vůz obě nohy. Když ho vytáhli ze spod vozu a

které dostal v Australii před pěti lety; dosud vydal na léky a lékaře pět milionů korun. Nabízí lékaři, který ho uzdraví, své celé jmění, v obnosu pěti milionů korun. Má rodinu, chot, syna a sedm deér, s nimiž však pro nebezpečenství nákazy nežije již po pět let. Po třetí dojel do Evropy, aby se uzdravil, snad se mu to nyní podařilo. Hledáme-li, když onemocní naše duše, když dopustí se hříchu, také tak úsilovně lékaře, který

by nás vysvoboditi mohl od tohoto neduhu a dáti nám svátostní rozřešení? Jak často jsme nevědění svému Spasiteli, naše duše je těžce nemocna, je v nebezpečí věčné smrti a my snad ani nehledáme léku, kterým by neduhy tyto mohly vyhojeny býti? A přece máme lék všem přístupný, všem připravený, je to svátost pokání, kterouž ustanovil Ježíš Kristus řka: »Kterým hříchy odpustíte, odpouštějí se jim.« (Jan 20, 23.)

Svatý Cyprián, který zemřel r. 258, napomíná: »Každý vyznej se ze svých hříchů pokud, je na emi, pokud může se zpovídati, pokud příjemno jest Bohu odpustění, jehož dosáhnouti může skrze kněze.« Na nás jest, abychom použili tohoto dobrodini, za něž děkujeme dobrořivosti našeho Spasitele, Ježíše Krista. Tato nám umožnila, že když se malíčko pokoríme, vykonáme snadné, lehce zapravené pokání, obdržíme odpustění za hříchy, za něž bychom jinak věčně byli potrestáni; můžeme za vůdcovství zkušeného zpovědníka, posloucháme-li jeho rady, svěříme-li se mu úplně, pokračovati v životě duchovním a prospívati ve ctnostech; jenom na nás, abychom dobrodiní těchto horlivě užívali. Ale častěji bohužel můžeme pozorovati, že duše vyvolené, Bohu velkou láskou oddané, které nedopouštějí se těžkých hříchů, více a častěji přistupují ku zpovědnici, než ti, kteří by nutně toho potřebovali a žijí třeba po léta v nemilosti Boží, ve hříchu smrtelném, a nic se nebojí, aby jich Bůh nepotrestal. Kéž obměkčí Bůh jejich srdce a milost Boží je osvití, aby poznali, v jakém hrozném nebezpečí žijí, jsou nemocni a nehledají léku, ani lékaře, který by jim najisto pomohl.

Často pomůže ne lék sladký, příjemný k užívání, ale lék trpký, nepříjemný, při jehož užívání se otřese celé naše nitro, ale přece ho požíjeme, přemůžeme se; nuže, bojujeme také proti své pyšce, pokoríme se, přistupme ku knězi, vykonáme dobrou svatou zpověď a plní zkroušenosti a lítosti volejme: já bídný hříšník! Zpověď je prostředek nejen ku smazání a zničení dříve spáchaných hříchův, ale i ochrana, štít proti upadnutí do starých nepravostí. Užívejme často tohoto výborného prostředku.

Cestující potřebuje 3. poučení. Kdo chce s užitektem cestovati, musí se na cestu dobře připravit četbou, poučiti se o všem, co může uvidět. Neučiní-li tak, je jeho cesta marná, zbytečně zmařil čas, vyhodil peníze. Kdo chce se cestováním vzdělati, musí mnoho studovati. Totéž platí o duchovním životě: kdo věčného cíle chce dojiti, musí býti vzdělán ve víře, musí znáti, co Ježíš a jeho církev poroučí, co zakazuje. Ale jaká je často mezi námi hrozná nevědomost ve věcech týkajících se spásy duše, naší svaté víry a jejího učení. Je až víře nepodobno, jaká vládne někdy neznalost, jak nikdo nedbá, aby se poučil a vzdělal v tomto důležitém oboru, mnohý je zrovna slepý a hluchý v zájmu své nesmrtelné duše.

Svatý Klement I., papež, píše: »Přívodem všeho zla je nevědomost, tato je matkou všeho zlého.« Jak málo starají se lidé o vzdělání své duše! Spokojují se s tou troškou, co slyšali, čemu se naučili ve škole, a z vlastní zkušenosti musíme se přiznati, že málo je toho, co jsme si z těchto let zapamatovali. Sotva někdo vyrostl ze školy, nestará se, aby více poznal krásu naší svaté víry, aby měl příčinu více si ji zamilovati, nehledá žádné k tomu příležitosti. Do katolických spolků nevstupuje, neodbírá a nečte katolických a náboženských knih, časopisů, kázání buď vůbec neposlouchá, anebo je-li jim přítomen, poslouchá jen jedním uchem, druhým vše zase z něho vychází, nic v sobě neponechá. Je věru podivno, že přemnozí hledějí se stále vzdělávati v různých oborech, pro něž mají nějakou zálibu, ale aby se poučili více v oboru nejdůležitějším, pro duši nejpotřebnějším, toho vůbec zanedbávají. Kolik lidí je tolik lehkověrných, že věří listům nepřátelským, v nich hledají poučení, domnívají se, že co je tušeno, musí býti také pravda. Kolik lidí, kolik pomluv, úštěpků, nadávek syje na víru i její věrné děti a sluhy nevěrecký tisk a bohužel jsou mnozí katolíci, kteří ho penězi podporují, čtou a rozšiřují. Najdeme-li takového nešťastného spolubratra, spolusestru, ujmeme se jich. Milosrdný samaritán ujal se člověka, který upadl mezi lotry, nepustil ho, až byl přesvědčen, že se mu nic více nemilého nemůže

přihoditi: až ho docela zaopatřil, pak teprve pokračoval ve své cestě. Ujměme se bloudících, vlejme olej, víno, balsám do jejich ran, pobádejme je, zapůjčme jim dobré spisy, poučujme je, zavedme je na kázání, ku knězi, do dobrých spolků, odstraňme příčiny, pro které odpadli, zjednejme jim příležitost, aby v dobrém byli vytrvalými a neupadli znovu: varujme je před zlými společnostmi, přede všemi svůdci.

Ježíš Kristus vstoupil na nebesa, aby nám připravil příbytky, do nichž i my vejíti máme. Používejme doby,

kteří nám zde na světě dopřává milosrdný Bůh, posilujme duši svou pokrmem nebeským, chlebem andělským: oнемocní-li duše naše, použijme léku, který nám dal Ježíš ve svátosti pokání; nezapomeňme, že nebude nás Ježíš Kristus souditi, jak dalece jsme pokročili ve svém vzdělání, ale zda provinili jsme ze zaviněné nedbalosti, nestarajíce se svévolně a úmyslně, abychom lépe viru svou poznali a tím více si ji zamilovali. Kež vejdemo všichni do příbytků, jež Ježíš nám připravil!

Ignát Zhdněl.

Vezmi kříž svůj a následuj mne!

Vezmi kříž svůj a pojď za mnou,
nechoď světa cestou klamnou,
cestou zapírání sebe
následuj mne, synu, v nebe.

Nechť svět co chce říká tobě,
ty však pevně umiň sobě:
„Následovat chci Ježíše
do nebeské jeho říše.“

Nedbej světa řeči svůdné,
nekráčeť po cestě bludné,
po níž tě svět nutí jíti,
nechceš-li v peklo přijíti.

Široká a pohodlná,
růžemi rozkoší plná
jest cesta v peklo vedoucí,
však nešťastní, po ní jdoucí.

Úzká a nepohodlná,
kamenitá, trnů plná
jest cesta k nebeské říši,
však šťastní, kdož po ní spíší.

Synu, zvol si úzkou cestu,
směřující k nebes městu,
po ní kráčeť neustále,
k blaženosti věkostálé.

Následuj mne cestou kříže,
a snášeť všechny obtíže
na křížové svojí pouti,
kterým nelze se vyhnouti.

Snadná cesta kříže není,
a všeliké utrpení
na této cestě zakusíš,
trpčliv však býti musíš.

Nedbej hlasu světa zlého,
mne Ježíše, vůdce svého
hleď vždy věrně následovat,
za mnou do nebe putovat.

Následuj mne, cestou kříže,
po níž já šel, nebes Kniže,
ona tě uvede v nebe,
kde věčně odměním tebe.

F. Vrděl.

Příčiny odpadu od víry.

Na druhou neděli po velikonoci. — Uvažuje Dr. Rudolf Zhánel.

Procházejíce v Římě starobylé katakomby, v nichž křesťané v dobách pronásledování konali bohoslužby, nalézáme v nich přechasto obraz dobrého pastýře. Vskutku, ze všech obrazů a podobenství Nového Zákona, jest nejdojemnějším, nejlibeznějším, nejkrásnějším obraz tento, jak nakreslil ho sám božský Mistr. (Luk. 15.) Jestliť on sám pastýřem nejlepším, dalt život svůj za ovce své; ale nezůstavil je bez pastýře, nýbrž dal jim ve svatém Petru a ostatních apoštolech své zátupce, které obdařil toutéž mocí a tímže úřadem, který sám konal na zemi.

Dle příkladu božského Mistra dali také apoštolové a četní jich nástupcové život svůj za ovce své; dějiny církevní vypravují nám o tom v nescísných příkladech, kterak tekla krev mučedníků kněží, biskupů, papežů, kteří nikdy neváhali položit život svůj za své.

Tak jest až do dnešního dne. Dějiny křesťanských misíí uvádí bezčetnou řadu obětavých misíionářů, kteří neváhali život svůj položit za ovce své.

Než přes všechnu tuto námahu obětavých sluhů Božích přece doposud nevyplnila se slova Kristova: »Bude jeden ovčinec a jeden pastýř.« (Jan 10, 16.) Ba mnozí národové, kteří chodili ve světlo sv. evangelia a spojení byli s církví vštípenou Kristem, odloučili se od ní, a doposud zůstávají ve smutném zákazoplodném rozkolu! Právě v době naší, falešní učitelé hlásají nový rozkol, usilují se roztrhnouti svazek duší s matkou církví a bohužel, mnohé duše vřtkavě nechají se jimi odlouditi. Kterak vysvětliti sobě máme smutnou příčinu tohoto mrzkého odpadu?

»Nepřítel lidí to učinil.« (Mat. 13, 27.) Zlý duch, tento nepřítel lidstva od počátku, nepřítel Krista a jeho evangelia, nepřítel jednoty a pokoje církevního, seje toto símě odpadu a odporu v srdcích lidských, aby nevěřili, a proto zahynuli. A símě jeho daří se vzbuzující:

1. tvrdošijnost a pýchu v srdcích vůdců bludařských,

2. lehkomyšlnost v srdci ubohého svedeného lidu.

Tyto byly a jsou doposud příčiny odpadu u tak mnohých.

Kterak rmoutí se nad oblouzenými citlivé Srdce dobrého pastýře! Celé Srdce toto patří lidem, každé hnutí, každý tlukot platí spásu lidstva! I pro ty ubohé zbloudilé ovceky vycedilo poslední krůpěj drahocenné krve své, a má býti pro ně marně prolita?

Zkáza těchto zbloudilých ubožáků budiž nám výstrahou!

I.

»Povstanou falešní kristové a falešní proroci, činíti budou znamení veliká a zázraky, tak že by v blud uvedeni byli, kdyby možné bylo také vyvolení.« (Mat. 24, 24.)

Dějiny světa jsou dokladem pravdy tohoto proroctví Kristova, tak že správně nazval je Goethe vlastně dějinami rozporu víry s nevěrou. Pod nejrůznějšími záminkami snažili se bludaři roztrhati jednotné roucho církve Kristovy.

»Bludaři musí býti mezi vámi.« (1. ke Kor. 11, 19.); tak píše sv. Pavel, učitel národů, obci křesťanské, kterou nedávno založil, kde sám kázal; kterak rozuměti se má těmto slovům? Sv. Pavel chce naznačiti, že pro pokaženou přirozenost lidskou nelze se uvarovati bludů; vždy vyskytnou se lidé, kteří puzeni svými převrácenými náruživostmi, hlavně pýchou a tvrdošijností, strhnou mnohé k falešnému svému učení.

Všechny bludy, které v církvi povstaly, vypržstily se z tohoto nekalého zřídla, počínajíc od bludařů v obci korintské, až do falešných učitelů doby nejmodernější.

Co způsobilo onu již po staletí trvající roztržku, kterou skoro polovice církve, církev východní, održena byla od středu jednoty, od Říma? Byla to řevnivost, pýcha, tvrdošijnost patriarchů cařihradských, kteří nechtěli žádného nástupce sv. Petra uznati hlavou církve, ale sobě právo toto osobovali.

Bohužel i dějiny národa našeho nejsou prosty zmatků, které natropily živé bludy, ano ještě více litovati jest, že jsou lidé, kteří dobu tohoto smutného poblouzení, zbytečného plýtvání národních sil, svévolné to hazardování se životy lidskými, dobu ničení památek národu našemu nejsvětějších, dobu husitství, vyhlásují za heroickou, rekovnou éru národa našeho.

Původcem hnutí tohoto byl kazatel a kněz Jan Hus. Upříti nelze, že někteří bludaři měli mnohé ctnosti a dobré vlastnosti, tak i Husa chváliti jest pro jeho bezúhonný život, nadšenou lásku ke vlasti a mateřské řeči české, jakož i pro výmluvnost; osvojil si také důkladnou učenost, byl zběhlý v Písmě sv. a Otcích církevních.¹⁾ Proto stal se brzo vynikající osobou v Praze, miláčkem lidu, oblíbenou osobou u královského dvoru, i u arcibiskupa.

Ale při vši své učenosti neměl Hus důkladných theologických studií, nebyl důsledným myslitelem, kolísal často ve svých názorech a zanechal po sobě soustavu plnou mezer. V tom, co za své náhledy přijal, byl nepoddajným a úpudným, vzpíraje se proti každému jinému přesvědčení.

Při vši své zbožnosti neměl lásky k církvi, postrádal právního církevního eitu a smýšlení, byl neposlušen svým církevních představených, neuznáváje nad sebou žádného soudce na zemi, leč Písmo svaté, ale jenom tak, jak si je sám vykládal. Při tom pachtil se po přízni lidu a královského dvoru, káže úplně v duchu jeho.

Hřímal z kazatelny proti papeži a duchovenstvu vyššímu »zapomínaje, že také pokora i poslušnost jsou ctnosti křesťanské.«²⁾

Když jedenkrát v okolí Kozího Hrádku po svém obyčeji kázal bouřlivě proti papeži a duchovenstvu, přistoupil k němu po kázání jeden prostý venkovan a tázal se: »Milý, poctivý pane mistře, pověz nám, viděl-li jsi kdy papeže nebo kardinály, o kterých nám rozprávíš?«
▲ když Hus řekl, že neviděl, aniž viděti si žádá, pravil mu nezkažený venkovan:

»Proč rozprávíš nám o tom, a haníš to, čehož jsi sám nikdy nezkusil a neviděl? Jdi raději do Říma, a co zde o nich kážeš, tam jim mluv, aby to slyšeli, kterým to náleží.«³⁾

Uminěnost a neposlušnost Husova byla veliká; ač byl suspendován⁴⁾ opovážil se v Kostnici před očima papeže a všeobecného sněmu, který se sešel, denně sloužiti mši sv. a konati promluvy k lidu. Také i jinak velikou tvrdostí a nedostatek pokory k přítomnému shromáždění otcův církevních, tak že sám král Sigmund ho napomínal řka: »Nezbývá mi, než napomínati tebe společně s kardinály, abys nechaje svěhlavosti, vzdal se sboru na milost bez výminky; sbor pro mne, pro bratra mého a pro království české přijme tě milostivě a neuloží ti pokání příliš těžké.«⁵⁾

Hus svoji neústupností, houževnatostí, kterou lpěl ve svých bludech, odsoudil se sám. »Nelze zapíratí« — píše historik Palacký (III. 1, str. 196) — »že sbor i tentokrát neomeškal, cokoliv na něj slušelo, aby vrchu přislosti vyhnouti se mohl... se zdálo, jakoby oni a ne Hus ke prosbám se utíkali.« »Něm-li sněm jemu přisvědčiti, a dáti se od něho mistrovati, musil konečně přikročiti k odsouzení jeho, jak toho žádali zákonové církve.« (I. c. s. 197.)

Pýcha, tvrdost, neústupnost, svěhlavost přivedli Husa na hranici; proto i všechny jeho dobré činy, jichž upíratí a zmenšovati nechceme, pozbyly velmi na své ceně. Ó káž by byl Hus věnoval zápal, nadšení, výmluvnost svou věci jiné! Modlil se Hus sice před smrtí svou za nepřátele své⁶⁾, osvědčoval, že chce trpěti jako Kristus⁷⁾, umřel se slovy: »Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou.«⁸⁾, ale umřel přece nesmířen s církví, trvaje tvrdostně ve svých bludech.

Mohli bychom dále zkoumati v dějinách církve, a našli bychom, že pýcha, ať skrytá či veřejná, tvrdost byla příčinou odpadu tak mnohých od církve.

¹⁾ Helfert, »Mistr Jan Hus« str. 145.

²⁾ Jako stát má právo trestati občany, podobně má církev právo trestati nehodné sluhy. Suspendovaný kněz nesmí sloužiti mši sv., ani přísluhovati svátostmi.

³⁾ Kryštofek I. c. s. 702.

⁴⁾ Kryštofek I. c. s. 708.

⁵⁾ a ⁶⁾ Kryštofek I. c. s. 709.

¹⁾ Srv. Kryštofek, »Všecob. církevní dějepis. Díl II., část 2., str. 677.

²⁾ Palacký, III. 1, 101.

II.

Ale ne menším podnětem, proč tak mnozí ztrácejí svou víru, jest i lehkomyšlnost, kterou lid každému svědci bez rozvahy a rozmyslu hned věří. Proto již básník starověku pravil, že nenávidí lid ten vrtkavý a střeží se ho co nejvíce.¹⁾ Jak smutnou úlohu hrál v dějinách světa lehkomyšlnost lidu od prvních počátků až do doby naší. Změnily se časy, přišli jiní lidé, ale nezmoudřeli škodou jiných, nýbrž zůstali v době naší, která lionosie se nazývá »modernou«, právě tak lehkomyšlnými, jako byli na počátku.

Či nebyla to lehkomyšlnost, která Adama a Kvu již v ráji svedla, že poslechli spíše hlasu ošemetného hada, kterého před tím nikdy nezřeli, než hlasu Boha, Pána, Stvořitele a největšího svého Dobroděje? Dodnes neseme následky její, ale bohužel, že málo lidí vzalo si z toho poučení. Již vrstevníci Noemovi upadli v tutéž chybu; po 120 let stavěl před očima jejich archu, napomínal je k pokání, ale oni jen smáli se slovům, veselili se, radovali a hřešili dále, až přikvačila na ně hrozná potopa!

Sotva vypadla potomkům Noemovým trochu z mysli metla Boží, jak se ukázala při potopě světa, klesají ve starou lehkomyšlnost; chtějí v pychu svém vystavěti věž až do nebe a takto zvěčniti své jméno.; leč Bůh změtl jazyky jejich.

V dějinách lidu israelského jest nejobsáhlejší kapitolou kapitula o lehkomyšlnosti. Kolik dobrodiní prokázal Bůh lidu svému, než vyvedl je ze země poroby, když provázal je na poušti? A přece věří lehkověrný lid spíše několika mužům, kteří vidění věci zveličují, než svým osvědčeným vůdcům Mojžíšovi a Aronovi! Když pak ošadil lid zemi, kterou mu dal Hospodin, tekoucí medem a mlékem, věřil v lehkomyšlnosti své více pohanským žrecům, než prorokům Boha nejvyššího; pronásledoval, kameňoval, zabíjel je, stavěl modlám chrámy, obětoval jim hnusné oběti a žil v nepravostech pohanských, až zastihla ho trestající ruka Boží. A kolikrát se opakuje smutné drama toto v dějinách lidu israelského za Starého Zákona?

Přišla plnost času; Syn Boží zavítal na tento svět stav se člověkem; vyplnilo

se na něm vše, co předpovídali o něm proroci: konal zázraky, uzdravoval nemocné, očistoval malomocné, vymítal zlé duchy, poroučel bouři a větrům a poslouchaly ho na slovo, předpovídal budoucí věci, všudy chodil dobře čině. A přece nechtěl ubohý svedený lid v něho uvěřiti. Věřil více ošemetným fariseům, převráceným zakonníkům, poslouchal lehkomyšlně jejich zlé nástrahy, a volal na toho, který jej zasypával dobrodiními, sytil na poušti, uzdravoval v nemoci: »Ukřižován buď, na kříž s ním!«

Lehkomyslnost lidská nevyhynula ani v dobách křesťanských; kdykoliv se vyskytl nějaký bludař, třeba učil i věci nejnesmyslnější, vždy našel zástupy, které ochotně propůjčily uši krivému jeho učení. Ani doba naše není vadý té prosta, ba lid nynější zdá se v mnohém ještě lekověrnějším a lehkomyšlnějším, než býval ve věcích dřívějších.

Proto nepřátelé církve vyhledávají staré své zbraně proti církvi, setírají jen červenou rez z nich, ač již tisíckrát překonáni byli důkazy pádnými, že zbraň vypadla jim z rukou, mají tu smutnou smělost, opakovati staré, dávno vyvrácené lži, lid pak lehkomyšlný věří jim ku své zkáze. A kam to speje ten ubohý svedený lid? Pobloudilý Hus volal: »Očistme církev od všech nepravostí«, heslem tím svedl celý národ na bezcesti, dlouho bloudil trpce navštívený národ náš, ba ocitnul se až na kraji záhuby, do níž byl by se sřítit, kdyby ho nebyla zachránila stará víra otcův našich, kterou nám donesli svatý Cyrill a Metoděj.

Lžireformátoři XVI. věku prohlásili do celého světa heslo: »Pryč s tradicí, pryč s Římem, dostačí nám Písmo, chceme čisté evangelium«, jejich moderní napodobitelé volají: »Pryč od Říma«, všichni však ocitají se v jedné konci, kde zní jen jedno heslo: »Pryč od Boha«. Pravdu li Písmo sv.: »Řekli bezbožní k Bohu: odstup od nás, neboť nechceme vědomosti cest tvých« (Joh). Prostý, neprozíravý lid dává se svěsti lesklými frázemi, lichými sliby, pobožnickásky hesly, ani netuší, že licoměrníci, praví to hltaví vlci pod rouchem beránčím, oblouditi ho chtějí o největší poklad, drahou víru.

¹⁾ Odi profanum vulgus et arceo.

Cíly, za nimiž svědčové tito spějí, naznačil kterýsi básník ve své básni; věštíť čas, kde jistý rolník oraje pole vyoral meč a kříž. Dlouho darmo si láme hlavu, co vlastně věci ty znamenají; nevěda si rady, jde k muži v celé obci nejstaršímu, aby se ho zeptal po významu věci těch. Stařec dlouho přemýšlí; konečně pravi: Napadá mi, když jsem byl malým hošíkem, chodíval jsem na besedu k jednomu prastarému muži; ten mi jedenkrát vykládal, že praděd jeho vzpomínal někdy na doby, kdy prý lidé stavěli kostely, na nich, jakož i v příbytcích svých mívali kříže.

Účelem podvratných snah těch, ať si nesou jména jakákoliv, jest připravit lid o všechnu viru.

Závěr.

Děkujeme Bohu za tu vzácnou milost, že jsme dítkami pravé katolické církve, kterou Kristus založil a které svěřil nezkrácený poklad svých milostí dobytých

smrtí svou, prokažme vděčnost svou tím, že vynasnažíme se býti hodnými dítkami jejími, poslušnými ve všech věcech, pečující o spásu vlastní a nedávající nikomu pohoršení. Nepozbývejme mysli, když obklopeni se vidíme zlými příklady, nedejme se nikým svést z pravé cesty ku věčnosti. Kdyby i anděl s nebe sestoupil a jinak učil, než slyšeli jsme od církve, nevěřme, není to anděl dobrý, nýbrž zloduch, hledící nás uvrci do věčné zkázy.

V pohnuté době nynější, kdy nepřátelé církve ze všech stran se sbíhají, útočíce všemi prostředky a zbraněmi proti ní, semkněme se pevně kolem ní, nedovolujeme, aby zlostinici ji tupili, nýbrž postavme se statně proti nim, jako jeden muž.

Jak apoštolové Pána v Emausích prosili, aby jich neopouštěl, tak i my volejme: »Pane, zůstaň s námi, neb se připozdívá a den se nachýlil.« (Luk. 24, 29.)

CHRÁM BOŽÍ.

Já místočko jedno znám,
na kterém je slastno dlít,
bol cítím v srdci, když mám
to místočko opustit.

Neustále chtěl bych dlít
já na tomto místočku,
mám však radost, když sem jít
denně smím na chvílečku.

Nyní ale vyjevím
to místočko lidem všem;
jest to chrám, o kterém vím,
že Bůh tam je domovem.

Pospíchám vždy s radostí
do chrámu k Bohu svému,
v nejsvětější Svátosti
na oltáři skrytému.

Před Bohem vždy vyleji
v chrámě své srdce celé,
pak je mně vždy volněji,
a jsem mysli veselé.

Bůh ve chrámě vyslyší
všecky moje povzdechy,
a mně s láskou nejvyšší
potřebné dá útěchy.

I vy, rádi spěchejte
do chrámu, kam Bůh vás zve,
a zde Bohu nechejte
v obět celé srdce své.

Radostně navštěvujte,
ó křesťané, Boží chrám,
a stále pamatujte,
že v něm sídlí Pán Bůh sám.

V chrámě vždy však jednu věc
všichni mějme v paměti,
že Bůh zde je náš Otec,
a my jsme jeho děti.

Prosme, by požehnání
Bůh udělil svoje nám,
a jednou po skonání
nás v nebeský přijal chrám.

F. Vrdtil.

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Tančící dervišové.

Přiblížil se poslední den mého pobytu v Cařihradě; neboť nechtěl-li jsem projeti celou neděli a znesvětit ji jízdou, byl jsem nucen odjetí již v pátek k večeru. Prohlídku všech pomátností ukončil jsem zajímavou návštěvou »tančících dervišů«, kteří mají své sídlo v hlavní ulici evropského oddílu města Cařihradu, v Péře. Konají svá představení vždy odpoledne, v tureckém dni svátečním, totiž v pátek. Protože celý úkon tento záleží výlučně jen v tanci, bývají tato představení velmi četně navštěvována a hlavně přicházejí turecké ženy, jež podivují se tomuto, dle jejich názoru, velikému umění.

Na hlavní ulici v Péře jdeme okolo zdi, přes níž klanějí se zelené větve košatých a velikých stromů, dvéře, jež vedou z venku dovnitř, mají malé, ale hustě zamřížované okno. Po celý týden jsou dvéře pevně uzavřeny a otevrou se jen v pátek v poledne. Vstupujeme dovnitř; stojíme uprostřed prostranné zahrady, v pravo vidíme budovu, tak zvaný klášter dervišů, kde se dervišové zdržují vlastně jen mimochodem, neboť mají všichni své rodiny a přebývají kde se každému líbí; sem přicházejí jen ku tanečním zkouškám a ku vlastnímu tanečnímu představení.

Uprostřed mezi stinnými stromy zříme dřevěnou, kulatou budovu, podobnou našemu divadlu; osvětlena jest okny v prvním poschodí a skleněnou kopulí. Poněkud dále za tímto divadlem jest nyní již opuštěný turecký hřbitov, vlastně jen množství vysokých kamenů, vsazených do země. Protože byly dvéře u tak zvaného kláštera otevřeny, vešel jsem dovnitř, v čemž také nikdo nezabráňoval. Vešel jsem do dlouhé chodby, do níž ústily z obou stran světničky, uzoučké, jejichž dvéře byly vesměs dokořán otevřeny. Nářadí v nich nebylo žádného, než divan okolo všech zdí, v některé seděl derviš, pokuřující cigaretu, v jiné sedělo jich více a rozmlouvali vespolek.

U vchodu do divadla zaplatil jsem bakšiš (zpropitné) pěti piastrů, což jest

asi koruna; teprve až se zaplatilo, ustoupil Turek, který stál u dveří a nepustil dovnitř žádného cizince. Domáci Turci a Turkyně měli ovšem vstup volný. Vnitřek jest upraven na způsob našich divadel; je to velký, kulatý sál, osvětlený, jak již nahoře podotčeno, jednak okny prvního poschodí, kdež jsou galerie pro turecké dámy, jednak skleněnou kopulí, která jest vystavena právě nad sálem. Dole jsou okolo celého sálu jako v divadle lóže, z nichž jedna jest určena pro cizince; v této jediné jsou židle, v ostatních zasednou si diváci po turecku, to jest na zemi. Všechny místnosti byly brzy přeplněny obecenstvem. Na jedné z galerií prvního poschodí pozorují několik tureckých hudebníkův.

O druhé hodině teprve, ač představení mělo začít v poledne, vešlo do sálu v dvojstupe šestnáct dervišů; postavili se do řady a až k zemi se uklonili před výklenkem, který zastupuje místo asi našeho oltáře v kostelích. Mezi derviši byli většinou mladí, něco přes dvacet let starí mladíci, jen asi tři byli starší mužové a jeden nanejvýše dvanáctiletý chlapec. Tu vystoupil z řady nejstarší derviš, s velikými brýlemi na nose, usedl před výklenkem, kdež byl již připraven nízký, malý stoleček, pokrytý zeleným sukem. Sotva usedl, začal něco bručeti, což měla asi býti modlitba; pak započal nosem třaslavě zpívatí podivný jakýsi, našim uším nezvyklý nápěv.

V tom zavzní do této písně z galerie třeskot trompety tak hrozně, zrovna jakoby svolávala k soudu, ale již slyšíme silné bum, bum, údery na veliký turecký buben, v tom pak připojila se již hra. vlastně správně řečeno, falešné křučení flétny pískající jakousi našim uším nelehodnou melodií; za chvíli jakoby vše se poznenáhlu ztrácelo a přicházelo z nějaké velké dálavy. Flétnu pískal někdo velice neuměle, často neozval se vůbec žádný tón, ale místo něho zasupěl silný dech a fukot; celý orchestr pozůstával tedy z flétny, velkého bubnu, trompety, k čemuž chvílemi tloukl někdo takt na křídle.

Derviši mezi tím seděli po tureckém způsobu na zemi, měli oči zavřené, jakoby o něčem uvažovali anebo podřimovali. Ale již vstávají, stavějí se do jedné řady, sestavení dle výšky; protože mají na sobě až po paty sahající pláště ve všech barvách, vypadá tato skupina velmi malebně. Začínají se pohybovat, jeden obrací se tváří k druhému, uklánějí se sobě vespolek, zase se obracejí nějak jinak, brzy dělají hluboké uklony před svým vůdcem, ano, opakují totéž i vůči obecenstvu. Tu odkládají na povel pláště, tři z nich vstupují doprostřed, ostatní utvářejí okolo nich kruh. Ti, kteří jsou v prostředku, začali se točit velmi rychle na jednom místě, druzí, co stojí okolo nich v kruhu, též se otáčejí, jen že hodně pomalu. Protiva rychle se točících proti těm, kteří pomalu tančili, byla velmi připadná a vhodně volena.

Když bylo viděti, že ti, kteří se uprostřed tak rychle točili, jsou již unaveni, zatleskl vůdce na ruce a vstoupili doprostřed jiní tři, až se všichni spoluúčinkující vystřídali. Celé toto taneční uctívání Allaha není zkrátka nic jiného než balet. Chvilíky vykřikovali též tančící dervišové jakési zvuky radosti, jakoby byli opojeni slastí nevýslovnou, což nám však připomínalo spíše skřek havraní. Líto mi bylo věru ubohého chlapce, který sotva dechu popadal. Chvilími dal vůdce znamení, všichni si odpočinuli a trochu se vydýchali, neboť pot z nich jen tek. Pak se zase točili, co síly stačily. Celá produkce trvala dobře přes půl druhé hodiny. Odcházel jsem učiniv zadost své povinnosti jako cestovatel, vícekrát bych se na to nepodíval. Škoda času.

Dříve než jsem odešel na nádraží a odjel z Cařihradu, zašel jsem si ještě do kláštera minoritského, kdež jsem ztrávil v milé společnosti několik večerů, na něž často vzpomínám. Neboť sedávali jsme hovoříce, při čemž tamější missonáři vyprávěli o svých bohatých zkušenostech mezi Turky, na pavlači, z níž byl rozhled na půl Cařihradu, okolí i moře. Dobrý pater quardian doprovodil mne až na nádraží, odkud jsem vyjel k večeru. Proto že jsem měl ztrávit skoro celých čtyřiaadvacet hodin ve vlaku, než dojezu do Sofie, hlavního města

bulharského, kdež jsem se minil zastaviti, nevstupoval jsem nijak radostně do železničního vozu. Užtev však, že skládá se celý vlak jen ze tří vozů rakouských, nijak již jsem se nelekal před unavující jízdou.

Vlak jel dlouho okolo moře a pořád mezi domy a ulicemi, kdež vše bylo nyní k večeru oživeno zástupy lidí. Protože byli v těchto předměstích skoro sami zde usedlí cizinci, bylo mezi nimi i mnoho žen, jichž jinak v Cařihradě neviděti na ulicích bez závojų. Ale brzy zmizel tento půvabný obraz, vlak zabočil k severu, jelo se po rovině a lužný, nezapomenutelný Cařihrad ve tmě zmizel.

Igndt Zhádněl.

ÚKOL MUŽE.

K návratu milému příteli Augustinovi Stopferovi do Moravěny věnováno.

TMA BYLA, BRATŘE... BOUŘNÉ VICHRY HÁMĚLY,
MLHOU SE OČI, SRDCE, DUŠE TMĚLY,
HROB SE JEN ŠKLEBIL, KOSTÍ KUSY, LEDY —
MÍSTEČKA NENÍ PRO ÚTĚCHU, KDE BY
JAS KLIDU USPAL ROZVLNĚNÉ NITRO,
KDE BY TI VZEŠLO MÍRU JASNÉ JITRO? —
SÍLA VŠE ZMŮŽE, NE ZBABĚLOST ŽÍTÍ!
VNĚ AŽ SE, V DUŠI MNOŽÍ VLNORITÍ,
NKLSUŠÍ MUŽI BOJE SE KDY BÁTÍ:
ZBABĚLOU ŽENU KAŽDÁ PĚNA SKLÁTÍ!
TOT MUŽNĚ: PRÁCE K BLAHU LIDSTVA STÁLÁ!
PEVNÁ I VŮLE, K ČINU NEOSPALÁ!
NAJDI SI CESTU, PROSPĚJ DRAHÉ VLASTI,
NENECH SE SLEPĚ DO NIRVANY KLÁSTÍ!
ČIT PĚSTUJ DOBRA, KRÁSY, PRAVDY SMĚLE,
SVOBODNĚ VĚDĚ ŽITÍ VĚNUJ CELÉ,
VĚDECKÉ CESTY Povedou TĚ VÝŠE...
ROZUMU, CITU KRYSTALNÉ DEJ ČÍŠE —
NE V BAHNĚ SMRTI ZBABĚLE SE KRÝTÍ...
BŮH PAK MI DOPŘEJ PŘÍTELEM TĚ MÍTÍ!
DNES, CO NÁM RUCÉ V ROZLOUČENÍ POJÍ,*)
RUKOJMÍM BUĎ TI V KAŽDÉM SVĚTA BOJÍ:
TOT CÍL JE — SÍLY — POZEMSKÉ VŠÍ HONBY,
PŘEDMĚTEM MYSLI NAŠE KATAKOMBY...
DUCH MŮJ JE TĚBOU, V POUTI BLOUDÍ ZDEJŠÍ...
V DOBĚ PAK CHLADU, ZIMY VZDÁLENĚJŠÍ,
DRŽ PEVNĚ, DOKUD VĚDOMÍ TI VLÁDNE,
BA AŽ I RUKA SMRTÍ TOBĚ SCHLÁDNE,
TENTO ZNAK, POUTO, LÁSKU TOBĚ DANOU...
ZDRÁV BUĎZ, BRATŘE! S BOHEM! NAŠLEDANOU!

Jos. Al. Vlastimil-Ríšský.

*) t. j. rúžence daný na památku.

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

Hlava sedmnáctá.

Sv. Jan z Kříže po třetí převorem v Granadě. Jeho touha po utrpení. Slovo o životě ukřižovaném. Novoty P. Mikuláše Doria způsobují velké roztržky. Pronásledování a sesazení sv. Jana. Pobyt v Pennelu.

Uprostřed nesčetných prací vzdychal světec po milé samotě a poněvadž se čas jeho úřadování skončoval, těšil se tím více na život v úkrytu. Kapitula, k níž se 54 voliči dostavili, děla se ve Valadolidě a P. Jana po třetí převorem kláštera zvolili. Všemohně snažil se, jak by se této volbě vyhnul, ale nepomohly ani důvody, ani prosby, ani slzy. Jak veliká byla lítost novězvoleného, právě tak veliká byla radost bratří. Znali jej sice již mnoho let, ale přece každodenně spatřovali nové a nové přednosti na miléném svém představeném. Zvláště nemohl se dost vynadiviti onomu řídkému spojení dvou rozdílných vlastností, totiž neunavné horlivosti u vedení duší a při tom moudrosti u řízení záležitostí vnějších.

Mnoho, přemnoho námah vytrpěl již sv. Jan ve službě Boží, ale přece domníval se, že je to vše málo a nepatrná láska v jeho srdci plápolající neřikala: »Již dosti«. Toto bohatství lásky a předtucha blížící se smrti způsobily v srdci jeho horoucí žádost s Kristem hořkostí nasycenu býti. Nejen on sám prosil o toto štěstí ve svých více než lidských modlitbách, ale i jiné žádal, by mu poklad utrpení na nebi vymoci pomáhali. — Později budeme míti příležitost obdivovati se bohatému uskutečnění této prosby. Pozastavme se poněkud při té myšlence, proč nejen náš veliký světec, ale všichni svatí tak horoucně si trpěti žádali? Vlastně jest tato touha jen pravou odpovědí na onu velikou otázku, již kladl Pán po vše časy těm, které zvláště k sobě táhne: »Můžete píti kalich, který já píti budu?« A když duše toužebně po kalichu utrpení ruce vztáhnou, jest to důvěryplné

vyznání: »Můžeme, můžeme, poněvadž Ty ho dáváš a protože chceme.«

Kdo jen hlouběji ponořil se v křesťanskou myšlenku, tomu nemohlo ujíti, že láska soustřeďuje se v obětech, a že z obětí lásky ona pravá vnitřní svoboda vyplývá. Nejbolestnější obětí Páně byl svět uzdraven a jen obětí utrpení může býti získáno Kristem nám vydobyté nebe. Proto je v utrpení tak veliké tajemství, ono je příbytkem veliké svaté moci; ono čistí, vyprošťuje, posvěcuje a zachovává lidská srdce. Přátelé Krista, svatí, boholibé duše, jimž dáno rozuměti tajemství jeho říše, nechťeli jen býti údy trním korunované hlavy, ale chtěli i sami bolestnou, královskou cestou křížovou kráčet. Jako touha pravého křesťana k tomu má čeliti, aby rostl v poznání a lásce Ježíše Krista, tak právě i všechna Bohem naplněná srdce nevýslovnou žádostí po utrpení toužila. Příčina toho je ta, že utrpení, zvláště vnitřní vlévají v duši vyšší světlo a teplejší cit lásky, jak krásně prorok Habakuk praví: »Ve světle Tvých stfěl budeme si vykračovati.« Utrpení jsou ohnivými a zároveň svítícími stfeli. Ohnivými pro bolest svou, svítícími pro vyšší moudrost, kterou duši sprostředkují. Slovo o kříži Kristově bylo pohanům bláznovstvím, židům pošetilostí, ale od křesťanů pochopeno jest jako nejvyšší moudrost a nejvděčnějším i pravdivým způsobem následováno ve vlastním ukřižovaném životě. Ve dnech pozemského blaha a štěstí volá Job: »Slyšel jsem Tě uchem svým.« Když ale vše mu bylo vzato a on sám vředy obypán od hlavy až k patě, a jeho duše vnitř i vně trápena byla, volal: »Nyní Tě vidím okem svým.«

Vnitřní život utrpení, jak jej světec ve své »Písní o temné noci« vyličuje, způsobuje v duši jemné postřehy, odhaluje závoj klamů, dává poznati kořen zla, jenž tak mnohým i nejlepšími srdcím lidským bývá tajemně ukryt, vyprošťuje duši z vnějšího světa a sebe sama a způsobuje v člověku pravou, šlechetnou duševní činnost. Životem utrpení otevře

a vybrousí se vnitřní oko, srdce se očistí, ozdobí a svatý život pravé duchovní chudoby se započne. Proto zove ctihodný Tomáš Kempenský život takový právem královskou cestou křížovou, neboť po ní šel před námi pro nás Král všech králů; po této cestě kráčetí musí každý, kdo chce jednou účastným býti věčné říše, do níž se vchází pouze mnohými útrapami.

O sv. Terezii čteme: »Nebyltě život tvůj nic jiného, než vchod šarlatový, jímž jsi přes kříže a bolesti k lůžku Šalomounovu se ubírala; kříže a trápení působily ti nemalé potěšení, ústrky a pohanění zněly jako hudba sladká uchu tvému; netoliko klidně snášela's všeliká utrpení, rekyně velkodušná, ale s nevroucnější touhou srdce jsi o ně prosila často opětuje ústy a srdcem: »Trpěti nem zemřítí.« Jak sama jsi zaznamenala, nebyla bys utrpení svá za všechny světa poklady vyměnila. Odkud toto přesvědčení? Odkud toto ocenění křížů a trampot? Odkud taková touha? Z lásky k Ukřížovanému čerpala jsi svou nesmírnou lásku kříže, netrpělivá touha po utrpení pocházela od Onoho, jenž se učitelem a vzorem trpělivosti býti objevil. Neboť všecek tobě byl přibit v srdci, jenž všecek pro tebe visel na kříži. — Hodna jsi, abys za Beránkem ukřížovaným, vůdcem naším voj kříže nesoucím předcházela, nesouc nyní jako prapor vítězný na zemi dlouho nošený kříž.«

Život kněze, neb osoby řeholní nemůže se ani dařiti bez nebeského daru — utrpení — bez účastenství na kříži Kristově. Jestli Ten, jehož následovati kněz a řeholník povinen jest, od svého narození až na Kalvárii cestou křížovou krácel, jak bude moci řeholník své úloze rozuměti, ctně ji plniti, bude-li mu život kříže cizím?

Jako křesťanství, tak i kněžství koření v oběti Kristově a jestliže již křesťan musí se zapíratí a denně kříž svůj nésti, aby tak Krista následoval, čím více kněz a řeholník povinen jest denně zcela se obětovati a odevzdati dokonale, ježto nejen Krista následovati musí, ale i následovníkům jeho příkladem to ukazovati má. Řeholní osoby nikdy v duchu a v pravdě svých řeholních slibů nedodrží, nebudou-li jako zlato

v ohni — v peci svízelů i od těch nejmenších skvrn očistěny, a dokud pomocí rozmanitých utrpení tajemná pouta a ohledy, jež je k sobě samým poutají, neroztrhnou.

K čemu však taková napominání v knize, která namnoze do rukou světských čtenářů a čtenářek přijde? Proto, aby i oni upozorněni byli, jak potřebno jest i v rodinách, z nichž povolání bývají příští kněží a řeholníci, pěstovati výchovu na na zapírání sebe založenou, jež dovede odepřítí si tak mnoho nepotřebných výloh, vychovávatí ku práci, strádání, spokojenosti a uspokojení s málem. Ze změkčilého života rodinného prchá život křesťanský a znechráněná rodina, byt i jméno křesťanské nesla, nevychová čistých, duševně silných jinochů a panen, již by byli prvotinami lidí, požehnáním ostatních a slyšeli oblažující hlas pozvání ku kněžskému, neb řeholnímu stavu. Tyto náhledy a smýšlení o životě kříže vštěpoval sv. Jan vždy a všude svým bratřím. Šlechtěné duše jsou pro ně vznětlivý, neboť pro velikou jejich lásku, utrpení jich neodstrašují.

Jako měsíc uprostřed hvězd, tak svítil sv. Jan prostřed svých bratří. Zdvíhal svá noční bdění a spal nanejvýše dvě hodiny. Lůžko bylo čím dále tím drsnější, ano v některých klášterích spal i na otýpce roští. Na cestách sloužil mu většinou holý kámen za podušku. Pocítil-li zemdlení, usedl, jako kdysi otcové na poušti u pramene, pojedl něco chleba a hroznů, což mu až k večeru, kdy tož obcerstvení si dovolil, stačiti musilo.

P. Mikuláš Doria, jenž té doby stál v čele reformy, chtěl rozdělití množici se kláštery v provincie a každé jednoho provinciála přiřknouti. Též mnil utvořiti radu s generálním vikářem v čele, jež by všechny záležitosti reformy, jak mužských, tak panenských klášterů bezvýminěně řídila. Svůj záměr sdělil ku bližšímu prozkoumání s některými, kteří ku nejosvěcenějším celé provincie patřili. Jeden z nejprvnějších mužů, jichž se tázal, byl sv. Jan z Kříže, neboť myslil P. Mikuláš, že souhlas tohoto muže dodá celé věci již v počátku platnosti a ceny nemalé, ježto sv. Jan pro svou moudrost a jednání u veliké byl vážnosti. Světec k některým bodům ochotně svolil, ale

přece nezdráhal se podotknouti, že některé paragrafy nelze uskutečniti; byla to zvláště ta věc, že se řeholnice sotva budou moci řídit ve všech záležitostech tak omezenou radou. Výsledek pak skutečně potvrdil tuto důležitou, na mnohaletých zkušenostech založenou poznámku sv. Jana.

Bohužel není řídkým onen případ, že v pravdě nadaní lidé ve svých náhledech se neshodují, jak tomu i mezi P. Mikulášem a P. Janem bylo. Při generální kapitole v Madridě, kde náhledy P. Jana zamítnuty, prohlášeno neodvolatelně, že nově zvolené radě náleží rozhodovati ve všech věcech mnichů a řeholnic; ji dána moc mnichy do rozličných klášterů posílati, odtud odvolati neb přesaditi. Toto tvrdé nařízení (jakým se později ukázalo, až také zmíněno bylo) pobouřilo všechny kláštery reformované.

Mnohý se snad pozastaví nad tím, jak mohly takové náruživosti a nedůstojné pletky povstati v obnoveném řádě, jehož členové přece přísný žili život a takové zářící příklady: sv. Terezii a sv. Jana z Kříže před sebou měli? Odpověď na na to dána již častěji v životech svatých, jako sv. Bernarda, sv. Josefa z Kalasance, sv. Alfonsa Liguori, a zni: Člověk zůstane člověkem, a Bůh Bohem. I ten nejlepší člověk může zítra býti nejhorším, a jen jeden převrácenec může pod rouškou zdánlivého dobra a horlivosti natropiti přemnoho zla a jako kvas proniknouti celou společností; ostatní pak domívají se, že jde o věc dobrou; jsou nevědomky nástrojem ku zlému. Pán Bůh náš nezřídka dopouští toto vše ku očistění svých věrných a ku zjevení své moci, která ze tmy světlo, z ničeho všechno vyvolává a po svém božském způsobu zcela jiné cesty volí, než jak lidé z počátku mysli. Jako jednou synagoga Pána trním korunovala a jeho národ jej z počtu živých vymazal, tak připravuje to Bůh nezřídka i svým svatým služebníkům, že právě v domě těch, které milují, nejvíce bývají poranění, a že ti, již jim nejbližšími byli, jsou jim pak nejčizější. To jest ona cesta ku dokonalému odloučení se od tvorů a připoutání se na Boha samého, cesta pomoci silné a zmužilé naděje. Nicméně

nelze nám pro tyto smutné příhody v nově obnoveném řádě souditi na jeho povrchnost, aneb snad jen vnější kázeň, ale připamatujme si jen, že tam, kde Bůh svou stavbu provádí, chce i ďábel, jenž vždy po Bohu se opíří, svůj podíl míti a mezitím, co Bůh své celé rodině rozkvětu popřává, ďábel alespoň jednotlivce do léček svých chytá. Člověk je svobođen a může, ano bude i uprostřed největších důkazů lásky Boží svému Bohu odporovati, jestliže dobře nebdí nad sebou a v pravdě se nemodlí.

Vše, co v brzku na sv. Jana přijíti mělo, oznámil mu napřed Pán, i ctihodná matka Anna a Jesu mu to předpověděla; ano světec sám prorockým duchem pověděl to bratřím svým, když jeden z nich připoměl mu utrpení a bezpráví v Toledě vytrpěná; pravilť tehdy s úplnou jistotou: »Očekávají mne ještě mnohem větší zkoušky«.

Po uzavření generální kapitoly byl světec povolán do Segovie, kdež nová rada své schůze započínala. Zde vyvolil si za obydlí tmavý kout nad schody, nejnepohodlnější místo v domě, jemuž byl představeným. Čas po mnohostranných povinnostech mu zbývajících trávil v malé jeskyni, již sama příroda ve skále byla utvořila, a zde předkládal své vzdechy a prosby za potřeby celého řádu svému milovanému Spasiteli. Zde s celou nežností své pravé vnitřní lásky prosil božského Mistra, aby i jemu dopráno bylo státi se učedníkem kříže, neboť ve své pokoře nedomníval se jím dosud býti. Snažně prosil, ponořuje se do ran Krista Pána o to, aby ne-li zjevně, tedy alespoň v srdci svém rány jeho nositi mohl a klepal, doléhal na božské jeho Srdce, aby jej ne jako představeného, ale ukrytého v nějakém koutku umřítí nechal.

Jako záruku vyplnění prosby své, mohl sv. Jan považovati následující příhodu.

Když jednou v noci, mezitím, co jiní bratři odpočívali, před nejsvětější Svátostí se modlil, uslyšel slova: »Jene, jakou mzdu chceš ode mne za svá namáhání?« Světec, jenž byl velmi opatrným, když jednalo se o zjevení a osvícení, a nikterak nebyl lehkověrným, neodpověděl ničeho. Když ale se tato otázka dvakrát

opakovala, a on na dně své, jak zrcadlo čisté duše zpozoroval, že od tvora hlas ten není, odpověděl konečně slovy, jež zůstanou po všechna století památnými a obdivuhodnými: »Pane, trpěti a pohaněnu býti pro Tebe.«

O touze svatých po utrpení jsme již pověděli, než světec a s ním tak mnoho Boha milujících duší přálo si potupu a posměch, proč pak to? Chtěli býti úplně připodobněni tomu, jenž pro nás jako červ potřen byl, který potupou přesyacen, vysměchem zasypán, pohrdáním a pronásledováním oplýval pro nás, a vyvrhelem národa i pohaněním obce jest učiněn, který ale dnes a povždy nejsvětější jest, jemuž jedině čest a sláva a díkučinění, moc a jasnost na věky věkův. Alleluja.

Pravá láska chce býti připodobněna Tomu, jenž kdysi ku serafinské matce sv. Kateřině Sienské z řádu sv. Dominika, pravil: »Dcero má, věz a rozjíměj srdcem, že já jsem, který jsem, a ty jsi, která nejsi.« Jakoby chtěl říci, že jemu, jenž věčně jest, ona se přizpůsobiti musí, jež sama ze sebe nic není. Kříž byl nástrojem božské lásky a předmětem potupy, dřevo hanby, a proto také láska přje si kříže, aby jednak milovala, jednak potupena a nenáviděna byla.

Ačkoliv Pán s vyplněním prosby svého služebníka dlouho neotálel, přece zdálo se to světci příliš dlouho a bolelo jej to tím více, čím více byl ode všech svých nejněžněji milován. Jeho bratr, chudý sice, ale ctnostný muž, pozoroval tajemný bol na světci a poněvaž viděl, že jej světec upřímně miluje, tázal se ho po příčině. Světec povolil posleze bratrské jeho sdlnosti a doznal, že mu nevyšlovný bol působí, když místo toužených utrpení láskou za lásku se mu splácí. Konečně přiblížil se kýžený okamžik a brzo uvidíme učedníka ve velkém utrpení podobném tomu, jež sám božský Mistr přetrpěl.

Jak známo, způsobil P. Mikuláš Doria svými novými nařízeními velké roztrpčení, ano roztržku v celém řádě; jednota srdci, ten poklad a nutná podmínka zdaru každého kláštera, byla porušena. Ještě hůře nežli v mužských řádech bylo tomu v klášterech panenských. Ženskému pohlaví, od přírody nesmělej-

šimu a ostýchavějšimu, přichází ovšem těžkým, když i v nepatrné záležitosti tázati se má 7 představených (z tolika byla rada složena). Ještě bolestnější citily, že vzato jim nyní právo, aby samy voliti si mohly zpovědníka, právo, jež od svaté matky Terezie zdědily, a které tedy dvojnásobně jim milým bylo. Anna a Jesu, ctihodná spolčnice sv. Terezie, tehdy převorka v klášteře madridském, byla těmito nekonečnými zmatky a nepokoji, zvláště zrušením tak důležitého nařízení sv. Terezie velmi zarmoucena. Minila, že jinak pořádku v té věci se nezjedná, nežli, když sv. Stolicí v nejhlubší pokoře zaprosí, by kláštery panenské z právomoci sedmičlenné vyjmula a jim zvláštního komisaře dala, který by jen od generálního vikáře závisel a sestry jako bezprostřední vůdce spravovati mohl. Anna a Jesu, duše velmi jemného svědomí, chtěla však dříve než jednala, míti jistotu, zdali volba této cesty není chybov proti povinné poslušnosti, a proto tázala se o radu zkušených mužů. Arcibiskup z Evory, P. Ludvík z Leomy a P. Dominik Baunez, tři upřímní přátelé reformy, muži známi svou učeností a ctností, rozhodli, že za prvé vždy bylo dovoleno u nejvyšší hlavy své útočiště hledati a tak beze všech dlouhých oklik přímou cestou pravdy dojiti; za druhé, že breve v tom ohledě bude velmi užitečno, a že navržená forma řízení předností před sedmičlennou radou zasluhuje.

Natyto výroky mužů svatých odhodlaly se řeholnice, a vyslaly do Říma zvláštního posla, který konečně po mnohých prosbách žádané breve obdržel. P. Mikuláš Doria tímto zakročením řeholnic citil se uražen, a byl velmi rozmrzen. Svolal více kapitol a výsledek jich rokování byl, že se mají obnovení karmelitě zřici svých rádo- vých sester. Sv. Jan, jenž také těmito kapitolám přítomen byl, ujal se s velikou svobodou mysli řeholnice přičiňoval se všemožně, aby ukázal, jak smutné následky bude míti uskutečnění tohoto usnesení. Ale jeho horlivost, jež nehleděla k osobám, ale jen ku jich blahu a pouze věc Boží na zřeteli měla, jeho horlivost, nikoli slepá, ale na zkušenostech se zakládající, jichž jako mnohaletý zpovědník řeholnic v plné míře měl, horlivost, jež proto se nebála pověděti vážnou pravdu, přišla mu draho.

Řeholnice totiž byly právě projevíly veřejně své přání aniž o tom sv. Jan věděl, že chtějí P. Jana za svého komisaře místo sedmičlenné rady. I myslilo se, že přání řeholnic a horlivost P. Jana při zastávání jich spolu souvisí, a že sám P. Jan jim radil, aby do Říma poslaly, při tom sebe na zřeteli máje. Pro toto podezření, při němž zdání, nikoli všeho jistotu měli, sesadili sv. Jana se všech jeho úřadů, jež zastával a jako jednoduchého konventála vřadili do konventu v Penneli, jenž zván byl malou pouští.

Většina obnovených karmelitů, kteří dobře znali dokonalost sv. Jana, projevila nad jedním tímto svou bolestnou nevoli a nesouhlas, ano přemnozí představení konventů přáli si snažně, aby tento klenot ve svém domě uschovati směli a všemožně se přičiňovali, aby světce k tomu přiměli. Ale muž Boží nechtěl nejen své milé nevěstě — chudobě — nevěrným se státi, ale chtěl tím úžeji s ní se spojit, a proto zůstal ve své poušti Pennelské. Ten, jehož zde jako anděla s nejčistší radostí přijali, prodléval též ve středu mnichů více serafu než člověku se podobaje.

Byl zde dokonalým vzorem pravého karmelity a bohatou ctností své duše pravým potěšením a ziskem všem, kdož s ním obcovali.

Po ukončení společných ranních modliteb a odsouzení mše sv., odebral se s dovolením představeného na některou horu zdejší pustiny a zde těšil se nerušeně s Bohem jediným, rozvažuje o jeho nekonečné velebnosti a lásky hodnotě. Zde trávil takřka od země odloučen celé hodiny buď kleče, buď hluboce k zemi skloněn ji čelem se dotýkáje, aneb pozdvihuje ruce své vztažené v podobě kříže k nebi. Jakmile však první úder zvonku ku společnému cvičení zavzněl, spěchal z tohoto sladkého objektu svého nebeského Otce ihned, aby na křídlech svatě poslušnosti dostavil se na místo určené; bylť tam jeden z nejprvnějších. Po skončení odebral se opět do své milé samoty a tak žil sice na zemi, ale prodléval v nebesích!

Jednoho dne našel jej jeden z bratří na takovém ukrytém, zamilovaném místěčku a tázal se ho: »Můj ctihodný otče,

bydlíte vždy mezi skalami?« »Nediv se, můj synu«, odvětil světec, »neboť mluvím-li se skalami, mám se vždy méně zpovídati, nežli mluvím-li s lidmi.« Málo slov — velké poučení. Světec chtěl tím říci a nás upozorniti, jak často se ve společnosti lidské člověk jazykem prohřešuje dle výstrahy Ducha sv.: »Mnoho řeči nebývá bez hříchu.« Více však ještě chtěl ukázati těmito skutky beze slov, jak potřebna je pro nazíravý život čistota svědomí, jež nejlépe v samotě se zachová. Sv. Jan uskutečnil slovo sv. Efréma syrského: »Čistá modlitba je jako panna a panně nejlépe svědčí samota. Pravda chystá ji lože svatební, láska plete věneček a dva osobní strážcové: klid a ticho stojí u dveří.«

Na křídlech vánků...

Na křídlech vánků z širé dáli,
jak fenix jaro vzlétlo nám,
a přineslo nám tolik krásy,
leč komu díky vzdáti mám?

O, díky vzdáti lehko bývá,
však krásnější jest kytice,
již z prostých kvítků hodlám víti
své drahé, zlaté »matičče«!

Violky v lese houští skryté,
sněženky krásné, spanilé,
zdaž ty nebudou »máti« milé,
ach, jak jsou krásné, unilé!

K nim ještě jiné združím květy,
by v pestré byty smésici,
ty všechny zlatou páskou spojim
a pošlu v nebe zářící...

Je přijmi drahá máti naše,
jež slány s touhou do nebe,
vše splaceno nám bude jednou —
až zřít budeme na »tebe«!

Beneš Sion.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XI. Velký ostrov.

Na dalekém jihu, hluboko pod rovníkem, leží v Indickém oceánu, od Afriky úžinou Mozambique oddělen, ostrov Madagaskar. Francouzi, pod jejichžto vrchním panstvím stojí, nazývají Madagaskar »ostrovem velkým«, a to vším právem, neboť prostírá se přes tři stupně jižní šířky a jest větší než celá rakouská říše a poměrně dobře zalidněn.

Z tohoto ostrova, na němž katoličtí missionáři a missijní sestry již drahně let o spásu černochů pracují, ukážu ti, milý čtenáři, několik obrázků, tentokrát ze života dětského.

»Nechte maličkých přijít ke mně.«

Všecko je ticho a odpočívá po denní lopotě a práci. Stíny noční snášejí se znenáhla na missii v Betafo, večerní zvonek právě dozněl a dvě pozdní prosebnice, Anastasie a Marie, mladé to dívky a výpomocné učitelky sester, klečí ještě v malé kapli, aby ještě před spaním Spasiteli poslední pozdrav poslaly. Tu plíží se najednou tiše a po špičkách jakási malá, temná bytost k samému oltáři, tam poklekne a sepne černé ruky a hlasem plačtivým opakuje vždy znova slova: »Kaimay any su danitra« (Otče náš, jenž jsi na nebesích). Po několika minutách tiše, jak se byla k oltáři přiblížila, spěchá malá bytost zase ven. U dveří zadržely ji obě dívky, které se v kapli modlily, a k svému největšímu překvapení poznaly v ní jednu ze svých žákyň z nejnižší třídy.

Ježto se zatím zcela setmělo, doprovodily malou Pavlínu k její matce, bývalé to otrokyni, nyní pak služce v křesťanské rodině. Když matka spatřila dívky přicházející se svou dcerkou, usmála se, a na otázku, co by bylo příčinou tak pozdní návštěvy, vypravovala toto:

Když zazvonili na klekání, poskočila Pavlína radostí a volala na matku: »Te hivavaka — hariva!« (Musím jít k večerní modlitbě.) Matka s počátku toho nechťela dovolit, ježto sama neměla času,

aby ji doprovodila. Avšak děvče nedalo jí pokoje a prosilo bez ustání: »Te hivavaka, hariva, aho, te hivavaka, hariva, aho!« Když paní, u které matka sloužila, úpěnlivou prosbu dítěte slyšela, pravila: »Nech ji, Cecilie, je to Duch svatý, který dítěti tuto prosbu dává do úst; propust ji, nestane se jí zajisté nic zlého.« A Pavlína touha se vyplnila. Bylo sice už po večerní modlitbě, když do kostela přišla, avšak z jejího malého, láskou k Bohu naplněného srdce vypoukala slova, která zajisté Bohu nebyla méně milá, nežli dlouhá modlitba. Šťastná matka, šťastné dítě!

»Ustanovené posty zachovávat.«

Podivuhodnou statečnost ohledně zachovávání tohoto přikázání dala na jevo naše žákyně, osmiletá to Helenka. Jednou odpoledne přišla do školy s pláčem. Tázána na příčinu, proč pláče, odpověděla toliko: O, milá sestro, to nic není. »Domnívali jsme se, že asi měla nějakou hádku se svými spolužákyněmi, a nechali jsme ji na pokoji. Avšak netrvalo to dlouho, tu přišla služka, bývalá to otrokyně rodičů Heleniných, a prosila, abychom jí dítko na chvilku přenechali, že mu dá něco jísti. »Jak že?« tázala se sestra, »což pak ještě neobědvala?« »Nikoliv,« odpověděla otrokyně. »A proč ne?« »Její matka dala jí na rýži maso, ačkoliv jest dnes pátek, a nutila ji, aby jedla.« »Nikoli, matko,« pravila malá Helena, »masa jísti nebudu, spokojím se s rýží.« Ale matka kázala jí: »Ty musíš maso jísti, aby jsi se posilnila.« »Nemohu,« srdnatě opáčila Helena, »ty, matko, můžeš dnes maso jísti, neboť nejsi katoličkou, já však jsem katolička, a proto masa jísti nesmím, abych nezhrěšila.« Když matka pro nezlomný odpor dítěte začala se již horšiti, vytratila se malá Helena a pospíšila do školy, aniž byla od večera předešlého dne čeho požila. Koho by tato neobyčejná statečnost dítěte v tak útlém stáří nenaplnila podivem? Věru, mnohemu katolíku v Evropě mohlo by osmileté ono dítě býti příkladem!

Udatný vojin se nebojí.

Dnes jest velký svátek v Ambatolampy, nové to naší stanici. Biskup monsr. de Sane přišel, aby náš kostel posvětil. Při té příležitosti udílí též několika našim žákyním svaté bířmování. Když bylo po všem, tázala se Josefina své družky Františky zcela vážně: »Zdali pak jsi šobě všecko pamatovala, co biskup k nám mluvil?« »O ano,« odpověděla Františka, »zkus to jenom se mnou; nebojím se už ničeho, ano, ani bouře a blesku!« »Nuže, uvidíme,« mínila druhá, vzala velký hrnec s vodou a vylila všecku Františce na hlavu. Františka však nedala ani nejmenší nevoli na jevo, nýbrž klidně odpověděla: »Biskup řekl, že jsme vojáci Kristovi, a udatný voják se nebojí.«

»Ano, milé děti,« doložila naše mladá učitelka Denyse, »necht jenom zlý pokušitel přijde, aby nás k zlému sváděl, my se nebojíme, a všechny mu povíme, co mu řekla malá Františka: My jsme vojáci Kristovi, a dobří vojáci se nebojí!«

Malý apoštol.

Bylo to o prázdninách v neděli odpoledne. Bylo právě svaté požehnání. Tu vidím, kterak jedna z našich žákyň, malá sedmiletá Josefka, jejíž otec byl katolik, matka však protestantka, hořce pláče. Po vykonané pobožnosti vezmu ji stranou a ptám se po příčině jejího hoře. »Ach,« odpověděla, »minulou neděli vzala jsem tři protestantské děti, jejichžto rodiče nebyli doma, s sebou do našeho kostela. Líbilo se jim tam tak dobře, že tam dnes chtěly zase jít a já jsem je chtěla opět vzít s sebou. Avšak nebylo mi to dovoleno, a byla jsem proto strašně vaděna. Nyní nebudou bezpochyby nikdy více smět do katolického kostela jít.«

Když bylo po prázdninách, Josefka se k nám vrátila. Jednoho dne vidím, kterak stojí na dvoře před starým mužem a učí ho dělati kříž. Musil to tak dlouho opakovat, až malá učitelka byla s jeho výkonem spokojena. Potom mu řekla: »Tak, nyní můžeš jít, neboť nyní jsi moudrým.«

Modlitba za dobrodince.

Sirota, sedmiletá, nedávno do missie v Arivonimano přijatá, vypravovala několik svým starším družkám svůj krátký životopis:

»Má matka,« pravila, »byla dříve otrokyní a my jsme byli chudobní, velmi chudobní a nešťastní. Mnohý den uplynul, kdy jsme neměli čeho jísti, ježto nebylo ani zrnka rýže v domě a já jsem často hladověla. Také jsem neměla žádných šatův a v zimě mně bývávalo velmi zima. Avšak od té doby, co jsem zde, nemám ani hladu ani zimy, mám svou rýži a pěkné teplé šaty. Nemohu ani vysloviti, jak jsem šťastná a jak ráda mám Ježíška a Matku Boží, o kterých jsem dříve nevěděla, o nichž mně nikdo nevypravoval.«

»Ano,« pravily její družky, »musíš jim také za všecko děkovat, co ti zde dávají.« »Ale to mně dávají dobré sestry!« Družky ovšem nelenily, malého nováčka o těchto věcech důkladně poučily, což asi takto učinily: »Mýlíš se, jestliže se domníváš, že vše, co zde dostáváme, jediné od sester pochází. Poslyš tedy: V jiných zemích jsou mnozí dobří páni, paní a děti, kteří milého Pána Boha zrovna tak rádi mají jako my, tak rádi, že pro něho i nás milují. Proto odpírají si k vůli nám mnohou zábavu a zřikají se mnohých pěkných věcí, peníze pak takto zaspóřené posílají sestrám, které nám za to starají se o rýži a šaty.«

Když to malá sirota slyšela, zvolala divíc se žasnouc: »O, jak dobří jsou onino lidé a jak dobré srdce mají! Nemůžeme jim za to ničeho poslati, ano, ani se jim poděkovat, což bych přece tak ráda učinila?« »Ano, to můžeme,« odpověděla starší, »jestliže se za ně modlíme. Když Pána Boha prosíme a růženec se za ně modlíme, dostanou od Boha mnohé milosti, a to jest všecko, co jako odměnu za své dary od nás žádají.« Tu malá sirota poskočila, zatleskala svýma černýma rukama a zvolala nadšeně: »Když tomu tak, pak se budu také já mnoho a dobře za ně modliti.«

Druhého dne z rána bylo viděti, kterak děvče v jedné chýši samo na kolenu klečí, s rukama k nebi pozdvíženými. »Co tu děláš?« »Modlím se za své dobrodince.« »A co se modlíš, pověz

nám to!» Holčička udělala kříž a jala se modlit: »Svatá Maria, pros za nás hříšné. Amen.« To bylo všecko, co z celého Zdravas za ten krátký čas, který u nás byla, si pamatovala. Avšak tato modlitba, vycházející z dětských úst, byt i tak krátká byla, nepronikla až do srdce nejsvětější Panny a nevymohla na ni hojnost milostí pro všechny dobrodince katolických missií?

Poslyšíme na konec ještě krátké povzdechnutí sestry, která zprávu výše uvedenou napsala. »Kéž bychom,« volá na konci své zprávy, »mohli velký počet dětí, které pro nedostatek prostředkův odmítati musíme, do naší missie přijati a je takto zlému nepříteli vyrvati, který dosud valnou část obyvatelů ostrova ve svém poddanství udržuje. U dospělých nelze mnoho poříditi, toliko na mládeži spočívají všechny naše naděje, jenom pomocí mládeže bude možná Madagaskar vyrvati pohanství. Avšak i to jenom tenkrát bude možná, jestliže děti již od malička z okolí pohanského vzdálíme a do mladých srdcí pověrou a modloslužbou dosud nezkažených, pravou víru hluboko vtípíme. To jest naše jediná snaha, jediná úloha. Abychom úlohu tu mohli vykonati, potřebujeme vydatné pomoci a almužny našich dosavadních dobrodinců.

VII. Návštěvou u Vlachů.

U jednoho z největších průplavů v Německu měly se stavěti dvě nové obrovské nádržky na vodu. Jedna měla 10 milionů, druhá 2 miliony kub. metrů vody obsahovati. Tu byla příležitost vydělati si peníze. A skutečně, ku stavbě dostavilo se velké množství cizích dělníků, většinou synů slunné Italie, mimo to Chorvati, Srbi a Uhři. Počet všech dělníků dostoupil brzy jednoho tisíce. Vlaši ubytovali se většinou v okolních domech, Chorvati a ostatní dělníci v barákech od podnikatelů stavby postavených. Tam byla zřízena také restaurace s »lepšími světnicemi« pro úředníky a cizí návštěvníky. Mimo to otevřel žid na protější straně údolí kantinu a kupecký kram. Kantina a žid počítali na žízeň dělníkův a nemýlili se. — Ježto Vlaši při stavbě tvořili velkou většinu, budíž hlavně jim tento obrázek věnován.

Jednotlivé dělnické skupiny měly své zvláštní prkenné boudy na vaření. Tam vládł cnoco t. j. kuchař. Uvnitř boudy stál stranou krb z několika kamenů pozůstávající. Nedaleký les poskytoval hojnost paliva. Kuchař naplnil každodenně velký kotel vodou, fazulemi, hrachem, nudlemi, sýrem, tukem nebo masem, a tuto michanici vařil michaje pilně tlustým klackem, až z toho všeho byla měkká kaše. Tu i tam pomáhal jsem i já michati.

Hliněné talířky, které kuchař po každém obědě umýval, stály na deskách, které na vnitřní stěnu kuchyně byly připevněny. Vedle talířů ležely lžice. Mimo to trčelo ve stěnách mnoho hřebíků, a na hřebících byly nabodnuty bochníky chleba. Byla to prapodivná nástěnná okrasa. V poledne dostal každý dělník svůj podíl, sedl si k prkennému stolu, anebo položil svůj talíř před boudou do trávy, skrčil se anebo natáhl se, jak byl dlouhý, a dal se do jídla. Dělníkům ženatým, kteří měli s sebou rodinu, vařily jejich ženy. Tmavovlasé, černoooké dcery jihu nosily výplody svého kuchařského umění na místo, kde se pracovalo. Všichni jedli s velkou chutí, utřeli si po obědě spokojeně ústa, natáhli se do trávy a odpočívali, až zase ku práci bylo dáno znamení. V hodinách pracovních pracovalo se pilně. Sporů ovšem mezi podnikateli stavby a dělníky, ba ani stávek nescházelo. Potom obyčejně ta neb ona tlupa dělníků odešla a přišli noví.

Hned na začátku stavby ujal jsem se cizích dělníků jako duchovní správce, avšak s malým úspěchem. Vlaštinu jsem jakž takž ovládal, ale charvatská řeč byla mi docela cizí. Tato okolnost neměla však velkého významu, ježto Chorvati byli částečně rozkolníky. V neděle a svátky se sice nepracovalo, ale celé svěcení dne svátečního záleželo v tom, že dělníci celý den se povalovali, hráli a pivo pili.

Jednou odpoledne — bylo to ve svátek Božího Těla — viděl jsem v restauraci zavalitého Charváta. Měl před sebou sklenici piva. Mohli jsme se porozuměti v němčině. Představil jsem se mu a tázal jsem se ho: »Což strýčku, dnes se nepracuje?« »Ne, pane.«

»Byl jste dnes v kostele?« »Ne, pane, nebyl jsem už dvě léta v kostele.« »Proč pak ne?« Misto odpovědi pokrčil rameny. Potom dal jsem mu některá napomenutí a poučení a tázal se dále: »Kolik sklenic jste už dnes vypil?« »Osm, pane.« »Kolik miníte ještě vypít?« »Šest.« Odvrátil jsem se zarmoucen a chystal se k odchodu. Sotva jsem však vyšel z restaurace, vyběhl za mnou podnapilý dělník a zvolal: »V neděli přijdu do kostela, potom však až za šest neděl.« Více jsem ho neviděl.

Jindy setkal jsem se na téže místě s Vlachem obrovské postavy. Na přivítanou podal mi pravici. Ale byla to pěst! Svými obrovskými prsty mohl snadno mou ruku rozdrtit. Podíval se však na mne dobrosrdečně a řekl: »Dobrý den!« »Dobrý den, můj milý, jak se vede?« »Dobře, dobře.« »Odkud pak jste?« »Z Padovy.« »Jak se jmenujete?« »Antonio.« »A, jmenovec tedy velikého světce a z jeho města Padovy! To jsme tedy příbuzní. Já se totiž jmenuji také Antonio.« Obr poklepal mi důvěrně na rameno a projevil radost nad tím, že jsme jmenovci; ano nabídl mi sklenici piva. Sedl jsem si k němu a bavil se s ním hezkou chvíli. Když jsem za řeči na plnění křesťanských povinností poukázal, minil, jestliže člověk celý týden těžce pracoval, že si musí v neděli odpočinouti. Namítl jsem, že lze obojímu vyhověti, odpočinouti si, i mši svatou slyšeti, že člověk má se starati nejen o tělo, ale i o duši. Obr mi přisvědčil a slíbil, že tak učiní. Bohužel slibu svému nedostál. Nepřišel více, ježto brzy na to z práce vystoupil. Zdálo se, že dobré jádro v něm vězí.

Křesťanské povinnosti konali jak Charvati, tak Vlaši nedbale. Mši svatou navštěvovali někteří jenom v neděli velikonoční a v některé velké svátky. O přijímání sv. svátostí v čase veliko-

nočním nelze mluvit. Ačkoli v ten čas docházel sem františkán vlašské řeči znalý, až na malé výjimky nedali se viděti. Jednou, pokud se vím pamatovati, přišlo jich 12, podruhé 9. V kantině a na baráky dal jsem nalepiti pozvání k velikonoční sv. zpovědi. Nadarmo. Černovlasí synové jihu bavili se raději hrou v kuželky, na harmoniku a pili pivo. Ani oděvu v neděli nezaměňovali.

Dobrého příkladu ovšem cizinci okolním katolíkům nedávali. Ačkoli jsem jim evangelium předčítal v řeči italské a k němu vždycky krátkou italskou promluvu připojil, přece velká většina na služby Boží nepřišla. »Zpovídali jsme se doma v Itálii,« říkali. Kolik let však od té doby uplynulo, zamlčeli. Ubohý lid!

Příčinu tohoto smutného zjevu nebudeme zde vyšetřovati. Ne na posledním místě stojí nedostatek náboženského poučování. Kdysi na své cestě po Itálii vidal jsem na kostelních dveřích velké tištěné plakáty, kterými farář prosil rodiče, aby své děti poslali na přípravné vyučování na první sv. přijímání. Já sám vedl jsem několik vlašských dětí k prvnímu sv. přijímání. Bohužel po bílé neděli nepřišly více a služeb Božích potom také nenavštěvovaly. Ano, ano, nebýt špatného příkladu rodičů!

To jsou smutné obrázky, duchovního správce málo povzbuzující. Dělníci, přicházející z katolické země, zapomínají v cizině na své křesťanské povinnosti a jsou svým tamějším souvřemcům na pohoršení. Kdyby se tento zjev obmezoval na jednotlivce, nebylo by tak zle. Jestliže však na sta dělníků z této krajiny téhož jsou smýšlení, tutěž náboženskou lhostejnost na jevo dávají, tu člověk zvažní a bezděky přichází k úsudku: »Tam dole v Itálii není asi všechno v pořádku!«

Různé zprávy.

Vyznamenaný farář. Farář Verdunni ze Svatého Vincence u města Livorna šel procházkou okolo moře. Zaslechl křik a uviděl malé děvčátko, které s břehu spadlo do moře. S nasazením vlastního života skočil neohrožený kněz do moře a vytáhl tonoucí děvče. Když se italské noviny o tom zmínily, udělil král Viktor Emanuel II. onomu faráři vyznamenání, které mu v zastoupení krále připevnil na prsa kapitán a velitel přístavu v Livornu.

Kam spějeme? V Ravenně, severo-italském městě, činí tamější socialisté kde mohou překážky církvi katolické. Nedávno vydali heslo, že nikdo nesmí jíti k svatému biřmování. A vskutku, všechno obyvatelstvo uleklo se a uposlechlo neznabožskou hrůzovládu. Socialisté rozházeli totiž tisíce letáků, v nichž vyhrožují pomstou těm, kteří by sami šli ku biřmování, anebo kteří by někomu byli kmotry při tomto svatém úkonu. Když arcibiskup dojel do kostela, kdež bylo určeno, že bude udílet tuto svátost, našel kostel buď úplně prázdný, anebo byla cesta k němu zabarikádována. Vojsko musilo arcibiskupa doprovázeti, aby nebyl surově napaden od luzy, poštvané socialisty proti vrchnímu duchovnímu pastýři. Kam spějeme?

Katolíci ve Švýcarech. Správa kantonu ženevského se usnesla, že budou vráceny katolíkům všechny kostely, které jim byly v tak zvaném kulturním boji před třiceti lety bezprávně odňaty a uděleny starokatolíkům. Podobný rozkaz vydala správa kantonu bernského. V Curychu staví se nový katolický kostel svatého Antonína, v jehož prospěch byl uspořádán velkolepý bazar. V Bazileji bylo usneseno, že vystaví se tam čtvrtý katolický kostel. A vše se staví z dobrovolných příspěvků a milodarů!

Katolická universita ve Frýburku. Nyní má katolická universita ve Frýburku ve Švýcarsku 417 zapsaných posluchačů

a 124 hospitantů; z těchto jest 60 dám. Bohoslovecká fakulta má 182, právnická 108, filosofická 80, přírodovědecká 101 posluchačů. Co do vlasti jest 161 Švýcarů, 310 cizozemců, z nichž jest 85 z Německa, 65 z Francie, 61 z Ruska, 18 z Italie, 24 z Rakouska, 16 z Ameriky, 16 z Bulharska atd. Jest naděje, že bude možno v několika málo letech otevřít i lékařskou fakultu, kteráž bude ovšem vyžadovati velký náklad. Zaslouhuje zmínku, že nekatolický tisk, který se dlouho vysmíval této »kapucinské universitě«, jak ji totiž ve své zlobě jmenoval, úplně zanikl a nikdy již o ní nic nepíše; haněti nemůže, chváliti nechce, proto raději mlčí.

Spisovatel, kněz Beneš Třebízský. Stále se hubuje, že náš oblíbený Beneš Třebízský nemá doposud na Vyšehradě pomníku. Svě jmění, co měl, odkázal »Svatoboru«, ale ten jest nevděčný a národ zapomíná. Ale tu slyšíme, že prý povídkář Třebízský má skutečně skvostný pomník, a to v nejnádhernejší pražské ulici, na Ferdinandově třídě. »Hle, pomník Třebízského,« pravil mně přítel, když jsem se jednou ubíral směrem od Národního divadla. Dívám se a vidím jenom domy. »Kde je ten pomník,« ptám se konečně. »Což nevidíš? Tenhle pěkný dům. Ten se nyní jmenuje pomníkem Třebízského, byl prý postaven za jeho spisy. Vystavěl si jej nakladatel, u něhož vyšly sebrané spisy Třebízského.« Také památka a pěkná památka!

U nás nemožno? V Německu byl založen spolek k zakládání lidových knihoven, který však rozšiřuje velice mnoho nevěreckých knih; jestli pod správou zednářův. Ministr vyučování dr. Holle v Berlíně nyní naporučil, že mají z těchto knihoven vyloučeny býti všechny knihy, které vedou k ateismu (nevěře). Zdali pak by bylo možno, aby i náš ministr vyučování něco podobného poručil?

Zanedbávání služeb Božích. Zbožný lékař X. praví, že sledoval se zájmem život při 342 nešťastných žijících manželstev a shledal, že mezi těmito bylo 320 případů, kde žádný z manželů nechodil v neděli a ve svátek na služby Boží. Pozoroval 23 na mizinu příslých rodin a 22 z nich podobně bylo liknavými v návštěvě kostela. Mezi 412 pohoršlivě žijícími mladíky zjistil, že 400 z nich úplně zanedbávalo a nestaralo se o kostel, anebo když byli představenými poslání, šli někde jinam (obyčejně do hospody).

Červená svoboda. V Curychu ve Švýcarsku mají sociálně-demokratickou městskou radu. Tato vydala následující rozkaz o zvonění zvony kostelními: ve všední dny smí se zvonit jen dvakrát za den, a sice v poledne a večer. Zvonit o pohřbech je vůbec naprosto zakázáno. Socialisté v Curychu napodobili příklad Francie, kde je nyní zakázáno každé processí mimo kostela, kde někde vůbec se nesmí zvonit, ba činí se i návrhy, že kněz v taláru se nesmí ukázat na veřejné ulici. Do takových výstředností zapadá »volná myšlenka« a socialistická »svoboda«.

Školní bratři. Školní bratři slavili ve Vídni v lednu l. r. památku svého 50letého pobytu v naší říši. Z té příčiny městská rada vídeňská, uznávajíc jejich zásluhu, udělila této kongregaci nejvyšší vyznamenání, kteráž vůbec může udělit, totiž velikou zlatou medaili svatého Salvatora. Školští bratři mají v Rakousko-Uhersku ve své správě ve Vídni c. k. sirotčinec, který byl jim odevzdán roku 1858, dále 2 katolické učitelské ústavy, 3 obchodní, 8 obecných německých, 5 maďarských, 1 českou a 1 polskou školu obecnou.

Umírající král. Zemřelý švédský král Oskar byl po celý svůj život věřícím protestantem a nepřítelem vši nevěry. Jak žil, tak zemřel. Slova, kterými se loučil s královnou i příbuznými a služebnictvem, byla prodechnuta hlubokou zbožností a vírou.

List pro ženy a matky. V Linci na Dunaji vychází již po třetí rok »List svaté Alžběty«, měsíčník obrázkový, určený pro katolické ženy a matky. Došel tak veliké obliby, že má 10.000 odbě-

ratelek, mezi něž řadí se arcivévodkyně, dámy z nejvyšších kruhů jakož i jednoduché dělnice. Měsíčník, vycházející v německé řeči, stojí ročně i s poštou 2 K 24 hal. Redaktor je ředitel katolické knihtiskárny Friedrich Pesendorfer, bisk. rada v Linci.

Katolická universita v Solnohradech. Spolek sbírající příspěvky na postavení katolické university v Solnohradech měl za jediný měsíc prosinec 1907 příjmů (z darů) 20.058 K 77 h. Zajistě všeho uznání hodný obnos!

Kam spějeme. V Suresne usnesla se městská rada, že zřídí Zolovi, známému spisovateli necudnosti, pomník. Protože nemá k tomu potřebného bronzu, odhlasovala, že se rozbijí dva starodávne zvony tamějšího katolického kostela a z nich pak ulije se pomník.

Poslední prosba. S bázní, ale již naposledy přicházíme s prosbou o milosrdenství, jsouce si vědomi, že mnozí ze šlechtých dobrodinců dali, co mohli. Víra cyrillo-methodějská a naděje v milosrdenství bližních vedly nás ku stavbě domu Božího a láska dobrodinců umožnila dokončení. Již dva roky stojí kostel náš, a my chodit musíme vedle něho do vzdáleného kostela rožnovského. Subvence jest posud jen slíbená, a to pod podmínkou, když zabezpečíme vše ostatní. Schází ještě mnoho, a my jsme již umdleni. Jednatel, chtěje vyhnouti se o čas i zdraví olupující korrespondence s mnohými věřiteli, půjčil na vlastní úvěr 30.000 K; stará se, z čeho zapraví úroky, kdy kapitál? Prosíme neopouštějte nás! Ve Freiburku namalován na bráně jezdec, an dělí s polonahým žebrákem plášť. Je to starý děj a přece v zapomenutí neklesl; brána sluje podnes k počtě milosrdného jezdcе »Martinská brána«, ač před půl druhá tisící lety mladičský vojn s jinými branou tou jel a u brány té sedícího a zimou se chvějícího chudáka obdaroval. — Nejvyšší Odplatiťel zaznamená i milosrdenost Vaši ve knize věčnosti; při mších sv. bude duši Vašich pamatováno, i když přejdou branou věčnosti. — Milodary s věčností přijímá a dle přání v novinách kvituje Kostelní jednota sv. Antonína na Dolní Bečvě.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

— *N. F.* vzdává tisícové díky Pánu Bohu, nejsv. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Felicianu za uzdravení matky své z těžké nemoci.

Z Chropíně. Fr. S.... vzdává tímto veřejný dík blah. Panně Marii za úplné uzdravení již umírajícího chlapce Josefa, jež Panně Marii obětovala se slibem, uzdraví-li se hošík, že v časopise tomto veřejně Pánu Bohu poděkuje.

Z Přerova. Onemocněla jsem náhle zá-
nětem plíc, a sice tou měrou, že bylo se obávat
nejhoršího. V této tísní začala jsem novou
k Panně Marii Lurdské a ke sv. Josefovi a slíbila
uvěřejnění; a ejhle, neobyčejně rychle jsem uzdra-
věla. Plním tímto slib svůj. *Čtenátka „Školy“.*

Z Příbramí. Srdečné díky nejsladšímu
Srdci Páně za vyslyšení prosby. *A.*

Zasvěcení se Marii Panně.

(Hlavní úmysl.)

a příkladem republiky equatorské zasvětil se na přání papeže Lva XIII. celý katolický svět nejsv. Srdci Ježíšovu. Byly to úchvatné chvíle, kdy ve chrámech lid věřící před vystavenou nejsv. Svátostí volal z hloubi srdce strastmi pozemskými rozešťvaného k Srdci plnému míru, pokoje a milosrdenství: Tvoji jsme! Tvoji chceme být! Bylo to úplné nás odevzdání Pánu Ježíši, jenž jest Pánem a Spasitelem naším. V pravdě veliká to myšlenka zrozená v duši papeže Lva XIII., uskutečnila se tak skvěle. V tomto bouřlivém století hledáme záchranu, pravého štěstí a spasení v nejhlavnějším Srdci Pána Ježíše, které kopím prokláno byvši, stalo se nám útočištěm a pramenem milosrdenství Božího. Ozvěnou pak tohoto všeobecného veřejného zasvěcení se nejsv. Srdci Páně jest úpěnlivá prosba, kterou po mši sv. vysíláme k trůnu Božímu: Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!

Po Srdci Pána Ježíše jest ještě jiné Srdce, které nás milovalo, které pro nás trpělo, sedmerým mečem prokláno bylo, Srdce plné lásky, plné dobroty a něhy mateřské. Kdo by je neznal? Kdo by neznal předobré srdce matky pozemské? A kdo by neznal to nejlepší Srdce matky nebeské, Marie Panny? Onať byla prostřednicí našeho vykoupení, průplavem, kterým nám tekou milosti ke spasení potřebné. Sama jsouc milostí plna, požehnaná mezi ženami, mohla nám též zjednat milost a milosrdenství. Že bylo to Srdce Marie Panny útrpné, a lidi milující, ukazuje nám prosba její v Káni Galilejské, přednesená Synu Božímu: »Pane, nemají vina!« Že nás Srdce Marie Panny milovalo, vidíme pod křížem na hoře Kalvarii! Tam stojí bolestná Matka Páně, meč bolesti rozdirá Srdce její, krváčí bolestí pro smrt Syna svého, ale též pro nás nehodné dítky. A když přestalo na kříži tlouci Srdce Ježíšovo, tím více roznítlo se Srdce bolestné Matky jeho láskou k nám hříšným. Dříve než dotrpěl Spasitel, odkázal nám Matku svou za matku naši, lásku svou nám přenesl do Srdce své Matky, která nás přijala za dítky své, a od té chvíle tím více nás miluje, o spasení naše péči má, dobře vědouc, jak drazé vykoupení jsme. Maria Panna pochopila cenu našeho vykoupení a jak veliká jest tato cena, tak veliká jest její k nám láska mateřská. Což tedy divného, že jednotlivci zasvěcují se tomuto Srdci mateřskému Marie Panny, aby Srdcem Marie tím dříve dostali se k Srdci Ježíšovu. Vizte příklady! Sv. Václav, kníže český, zasvěcuje sebe i celou zemi českou mateřskému Srdci Panny Marie ve Staré Boleslavi! Sv. Jan Nepomucký byl již od mládí svého zasvěcen nejsv. Panně

a později se zasvětil sám nejčistějšímu Srdci jejímu, aby si vyprosil statečnost k nastávajícímu boji. Blah. Jan Sarkander v soužení svém a jsa pronásledován utíkal se k mateřskému Srdci Panny Marie v Čenstochově, aby si vyprosil sílu k smrti mučednické. A kolik jiných zbožných ctitelů nalezlo již pomoci a útěchy u tohoto Srdce přelaskavého, ať již to bylo na kterémkoli poutním místě v zemi naší nebo v cizině. Všude jest to Srdce plné lásky, plné dobroty ke všem, kdož k němu s důvěrou se přivínou.

Ó jaká to vhodná doba letos k zasvěcení se nejčistějšímu Srdci Panny Marie! Jestliť letos 50 let, co se Marie Panna zjevila v Lurdech a od té doby všichni, kdož k jeskyni zjevení jejího putují, nalezají pomoci v bidách duše i těla u tohoto mateřského Srdce. Proč by nemohli jednotlivci v tomto měsíci mariánském zasvětit se neposkvrněnému Srdci Marie Panny? Právě za doby naší jest potřeba takové čisté, svaté lásky, jakou máme v Srdci Panny Marie. Kéž by roztála ledová kůra v srdci našem na výsluní lásky neposkvrněného Srdce Mariina! K tomuto Srdci spěchejme, o přímluvu vzývejme, z celé duše volejme: Srdce Panny Marie, Srdce Rodičky Boží, lásky nejhodnější Srdce Matky naší, hodno vši úcty a lásky andělů i lidí; Srdce Srdci Pána Ježíše nejpodobnější, nejdokonalejší jeho odlesku, Srdce plné dobroty a největší soustrasti s naší bídou, budiž nám útočištěm a ochranou! Vlij do srdcí našich lásku k ctnostem, rozněť v nich svatý oheň lásky Tvé. Budiž nám cestou, která k Ježíši vede a pramenem milosti ke spasení potřebných. Budiž nám pomocí, útěchou v zármutcích, posilou v pokušeních, ochranou v nebezpečnostech, zvláště ale v posledním boji života našeho! Pak, ó Panno slitovná, nechť ucítíme, jak něžně nás mateřské Srdce Tvé miluje a za nás se přimlouvá. Dej nám pocítit sladkost Tvého Srdce a Tvou moc u Ježíše, Syna Tvého, s ním nás smiř, jemu nás poroučej, k němu nás přiveď, a budiž nám spásou!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za založení království Marie Panny v duších všech věřících a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Zasvětití se Marii Panně!

Úmysl v červnu: Pobožnost k božskému Srdci Páně.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1908.

Věříce učení církve, věříme Bohu, neboť on jest pramenem učení toho; církev jest prostřednicí, skrze níž neomylný Bůh neomylným způsobem k nám mluví.

Věčná radost a žalost.

Tak, jako zrak náš oblohu jasnou
a zas mraky zabalenou vidá,
jako jasný den se s tmavou nocí,
a parné leto se zimou střídá,
podobně i také žádná radost
zde na tomto světě není,
ale s družkou svojí, se žalostí,
neustále střídá se a mění.

Zde na světě nic dlouho netrvá,
tedy ani radost, ani žalost,
jsou však dvě místa, kde ty dvě družky
každá však zvlášť, věčnou mají stálost;
říše nebeská, kde Bůh náš sídlí,
je také sídlem věčné radosti,
a říše pekelná, sídlo ďáblů,
obydlím jest pověčné žalosti.

Za života svého zde na světě
máme dáno všichni na vybranou
zasloužit si nebe, nebo peklo;
dobrý, ctnostný život, ten jest branou
do nebe, v tuto říši nadhvězdnou,
kde sídlí blaženost, radost věčná;
zlý a hříšný život vede v peklo,
kde bytuje žalost nekonečná.

Věčné peklo, a v něm věčnou žalost,
aneb věčnou radost, věčné nebe
v životě si můžeme zasloužit;
a proto zpytujeme dobře sebe,
kam směřuje život náš pozemský;
směřuje-li v peklo, ihned zpátky
z této cesty, a k věčnému nebi
řidme náš pozemský život krátký.

Kdož však říkají, že žádná věčnost,
ani Boha, nebe, pekla není,
že to vše jsou kněžské jen báčorky,
a lidu pouhé balamucení,
a že žijí v nevěře zde na světě,
svatě víře naší se smějíce,
poznají přec, že jest Bůh a peklo,
až života jejich zhasne svíce.

Nevěrci zde velkou radost mají,
že se víře v Boha mohou smát,
však jejich časný smích, časná radost,
v žalost věčnou v pekle se jim zvrátil;
místo radosti a smíchu, budou
nevěrci tam v pekle hrozně lkáti,
a ďáblové ke všem hrozným mukám
budou se jim nehorázně smát.

F. Vrátal.

Poznání Boha jest hlavním úkolem našeho života.

V předešlém článku ukázali jsme, že ač Bůh lidem schopnost dal poznati Boha rozumem, přece lidé k úplnému poznání Boha pravého nedošli, neboť hříšnost jim v tom bránila; proto tedy že nutno bylo, aby Bůh, nechť je lidstvo vydati zkáže nevěry a je tak připraviti o život věčný, aby Bůh sám zakročil a bezprostředně, způsobem nadpřirozeným lidstvo o sobě samém a o poměru člověčenstva k Bohu, poučil. A Bůh ukázal tuto lásku, toto milosrdenství pokolení lidskému a poslal svého jednorozeného Syna, Ježíše Krista, na tento svět, aby lidstvu přinesl důkladné poznání Boha pravého a spolu jim dal prostředky k životu bohudobému, a tak jim připravil cestu k životu věčnému.

Nežli však Syn Boží na tuto zemi sestoupil, zjevoval se Bůh vyvoleným lidem již od počátku světa. Tak víme, že Bůh hned s našimi praotci v ráji důvěrně obcoval, a je i po pádu jejich neopustil, nýbrž jim s trestem i naději na Vykupitele budoucího dal. Podobným způsobem zjevoval se Hospodin zbožným praotcům Abrahamovi, Isakovi, Jakubovi a prorokům Starého Zákona, skrze něž zvěštoval pravdu a zákon svůj celému vyvolenému národu, aby tak lidstvo připravováno bylo na příští Vykupitelovo, jenž plnou, čistou, božskou pravdu lidstvu přinéstí a zvěstovati měl. Proto praví sv. Pavel v listě svém k židům: »Mnohokrát mnohými způsoby mluvil někdy Bůh Otcům skrze proroky; a nejosléze v těchto dnech mluvil nám skrze Syna, jež ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož i věky učinil.« (1, 1.)

Co mluvil Bůh k prorokům a praotcům starozákonním, co vtělený Syn

Boží své apoštoly učil, to zvěstuje a káže a učí církev katolická, jakožto od Krista k tomu zřízená učitelka, kteráž je »sloup a základ pravdy«. (1. Tim. 3, 14.) Bůh sám mluví k nám skrze neomylný učitelský úřad cirkve naší, neboť čemu ona učí, nevynašla sama, aniž si vymyslíla, nýbrž obdržela od zakladatele svého Krista Pána, který naplniv ji také Duchem svatým, ji ustavičně pomáhá, aby učení jeho vždy čisté, neporušené zachovala až na konec světa. Proto také věřice učení cirkve, věříme Bohu, neboť on jest pramenem učení toho, církev jest prostřednicí, skrze niž neomylný Bůh neomylným způsobem k nám mluví.

Proto jest učení cirkve naší v oboru víry a mravů učením božským, pravdou věčnou, která nám jistější dává záruky nežli všecko bádání lidí, kteří se mýlíti mohou a také mýlí. Věřice cirkvi, nevěříme slovu lidskému, nýbrž Božímu, jakož pěkně praví svatý apoštol Pavel, řka: »Protož i my činíme díky Bohu bez přestání, že přijavše od nás slovo slyšení Božího, přijali jste je ne jako slovo lidské, ale (jakž v pravdě jest) jako slovo samého Boha, kterýž působí na vás, jež jste uvěřili.« (1. Thes. 2, 13.) Ve slovech těchto poukazuje také svatý apoštol na nadpřirozenost víry naší, a to vnitřní. Netoliko zevně jest naše víra nadpřirozeně božská, že spočívá na nadpřirozeném Božím zjevení, nýbrž jest i proto nadpřirozená, že Bůh sám tuto víru v nás působí, dávaje nám vnitřní světlo duše, abychom pravdy od něho zjevené a svatou cirkví nám hlášané za pravdu přijímali. Toto nadpřirozené světlo vlévá se do duše naší spolu s posvěcující milostí Boží ve svátosti svatého křtu. Jaká je to tedy

pro nás milost od Boha, že již od počátku života svého Boha způsobem nadpřirozeným poznávají můžeme? Jak raduje se proto zbožná matka křesťanská, když vidí, že dítě její v útlém mládí k Bohu ručky své spíná, rádo se modlí, hodným jest, a tak v něm zárodek života nadpřirozeného, který na křtu svatém vložen byl v duši jeho, utěšeně se vyvíjí. Jen ten, kdo zámyslně světlu víry nitro své zavírá, nedospívá ovšem k pravému poznání Boha, které přece způsobem nadpřirozeným nám učiněno je tak lehkým a příjemným. Proto nevěra jest následkem zlé, převrácené vůle.

Nadpřirozené zjevení, které Pán skrze církev svou nám předkládá, nepoučuje nás toliko o pravdách rozumu našemu přístupných o Bohu a našem poměru k němu, nýbrž zjevuje nám i tajemství, t. j. pravdy, které naše přirozené rozumové chápání převyšují. Rozum náš může ovšem chápati mnoho, avšak ne všechno, neboť jest při chápání svém omezen věcmi viditelnými. Pak ovšem rozumem můžeme poznati, že Bůh jest a jaký býti musí, a to z věcí od něho stvořených, které hlásají vesměs jeho všemohoucnost, velebnost, dobrotivost i moudrost. Avšak v tom zajisté jen nezáleží celá nekonečná dokonalost našeho Boha, nýbrž zevnější svět jest jen slabým odleskem nekonečné jeho bytosti, a proto vždy zůstává naše přirozené, rozumové poznání Boha, byť by i nejvyššího stupně dostupilo, daleko za celou pravdou. S Jobem tudíž nutno nám volati: »Aj, Bůh veliký jest, převyšující umění naše.« (Job 36, 26). A právem praví sv. apoštol Pavel: »Z částky (jen poněkud) zajisté poznáváme, z částky prorokujeme.« (I. Kor. 13, 9.)

Tak by člověk nikdy dle rozumového svého bádání nepřišel k poznání, že sice jest Bůh dle podstaty jeden, ale že jsou tři božské, od sebe rozdílné osoby. Toto dovidáme se jen nadpřirozeným, božským zjevením. Že pak rozum náš i po zjevení pravdu tuto úplně chápati nemůže, je to pro nás tajemstvím, a sice tajemstvím víry. Jako dítě věří slovům rodičův a řídí se dle jejich naučení, ačkoliv je posud nechápe a jim nerozumí, a tak podíl majíc na zkušenostech rodičů, po dobré kráčí cestě k šťastné budoucnosti,

tak i my máme skrze víru podíl na vědomostech Boha samého, a tedy jistým krokem kráčíme k životu nesmrtelnému, neboť Bůh sám jest naším vůdcem, který taková tajemství s námi sděluje, která věděti musíme, abychom cíle svého došli. Tajemství tato jsou právě krásou a ozdobou víry naší, a svatý apoštol Pavel líčí je případně v listě svém ke Korintským takto: »Moudrost pak mluvíme mezi dokonalými, ale ne moudrost tohoto světa, ani knížat tohoto světa, kteříž hynou; ale mluvíme moudrost Boží v tajemství, kteráž jsou skryta, kteráž Bůh před věky k slávě naší (zjevití) uložil; kterážto žádný z knížat tohoto světa nepoznal, neboť kdyby byli poznali, nikdy by Pána slávy nebyli ukřižovali. Ale kažeme, jakož psáno jest: čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří jej milují.« (Isaiáš 64, 4.) »Nám pak to Bůh zjevil skrze Ducha svého, nebo Duch zpytuje všecky věci, také i hlubokosti božské. Nebo kdo z lidí ví, co jest v člověku, leč jen duch člověka, kterýž jest v něm? Pak ani těch věcí, které jsou Boží, žádný nepoznal, leč jen Duch Boží. My pak jsme nepřijali ducha tohoto světa, ale Ducha, kterýž jest z Boha, abychom věděli, které věci od Boha darovány jsou nám.« (I. Kor. 2, 6.)

Jak pošetilí a také nevděční jsou tedy tací lidé, kteří zjevení Boží zavrhují, jakoby odporovalo rozumu našemu. Či jest někde vyšší a dokonalejší moudrosti nad moudrost a vědění Boha všemohoucího? A jestliže tento vševědoucí a všemoudrý Bůh se snížil a nám tvorům svým za vědomosti svých sdílil a zjevuje co nám prospívá, zdaž bychom nebyli bláhovými, kdybychom nechtěli slov jeho slyšeti a na nejvyšše nevděčnými, kdybychom jimi pohrdali? Co byste řekli o dítěti, které by se pokládalo za moudřejší nežli rodiče a nechtělo ze vzdoru naučení jejich slyšeti a šlo svou cestou? Zajisté byste je nechválili. A ejhle, takovými zpurnými, neposlušnými, nevděčnými a při tom bláhovými dětmi jsou lidé, kteří při vši své světské učenosti zavrhují moudrost Boží, která se ve zjevení ukazuje. Dokonalé zavrhují, nedokonalého se drží. Církev zavrhlha na sněmě Vatikánském bludné mínění: »Že

jest nemožné anebo nepřijatelné, že by člověk skrze zjevení o Bohu a jemu povinné účtě a službě poučen byl;« a dále zavrhl i větu »Že ve zjevení Božím nejsou tajemství v pravém slova smyslu, nýbrž že všechny pravdy víry se mohou také poznati a pochopiti i dokázati přirozeným způsobem, totiž rozumem dobře vycvičeným a vyvinutým.« To by byl jistě ubohý bůh, který by byl jen takový, jak jej člověk omezeným svým rozumem poznati může. nelišil by se věru mnoho od lidí samých!

Proč však nám Bůh, dává nám zjevením svým tajemství, také nedal takové poučení, abychom tato tajemství důkladněji poznati mohli? I v tom jeví se zvláštní úmysl Boží! Bůh žádá od nás v tomto životě pokornou a dětinnou víru ve slovo jeho, a tím také obět našeho rozumu i vůle, která poznává nedostatečnost přirozenosti lidské, za to však nás chce tím více odměniti a oblažiti na věčnosti poznáním úplným a nám ukázati »jaký jest«, tam jej uvidíme »tváří v tvář«. (I. Kor. 13, 12.) Oblažující nazírání Boha v nebi je tedy dokonání a »cíl naší víry«. (I. Petr 1, 9.) Dojdeme-li šťastně tam, pak přestane víra a přejde v nazírání, neboť: »Z částky jistě poznáváme, z částky prorokujeme, když pak přijde, což dokonalého jest, vyprázdni se, co je z částky.« Až dojdeme do nebe, zvíme vše dokonale, co jsme zde, jen s částky a nedokonale poznávali. Proto vidouce na světě svou nedostatečnost v poznání, nesmíme odpatnouti od víry, to byla pýcha ďábelská, nýbrž slovu Božímu poslušnost a víru věnovati a rozum zjevení jeho podrobiti a tak v duši své touhu po onom světle nebeském vzbuzovati, ve kterém Boha uvidíme jaký jest. Taková víra svatá jest základem naděje a lásky Boží, a proto také základem pravého křesťanského života, neboť jak praví sv. Pavel: »Protož vždycky doufanlivě myslí jsme, věduce, že dokud jsme v těle, vzdáleni jsme od Pána, neboť ve víře chodíme a ne u vidění;« t. j. zde věříme v Pána, ale jej ještě tváří v tvář nevidíme. (II. Kor. 5, 6.)

Poněvadž nám tedy víra svatá podává nadpřirozené poznání Boha, ba skrze ni podíl bereme na nekonečné moudrosti Boží, je jistě naší první

úlohou a nejpřednější povinností tuto svatou ctnost víry v sobě pěstovati a zachovati. Jestliže duše lidská již od přirozenosti proniknuta je touhou po poznání Boha, jak teprve mocná musí býti tato touha v duši milosti Boží posvěcené, v duši, která se stala milovaným dítětem Božím a povolána jest ujmouti se jednou dědictví Otce nebeského a a pohlížeti na Boha, Pána a Stvořitele svého v nebesích. Proto má také svatý Tomáš Aqu. pravdu, když míní, že touha po vždy lepším poznání Boha a pravdy jeho, z níž vyplývá pohrdání vším pozemským, radost v modlitbě a rozjímání o věčných pravdách, že tato touha jest známkou, dle níž duše dobře poznati může, zdali se ve stavu milosti Boží nalézá čili nic.

Čím však živější jest víra, tím pevnější musí býti i naděje a tím horoucnější i láska. Ovšem není nám tak lehké a snadné při naší slabosti a křehkosti, jež jest následek hříchu prvotného, není nám tak lehké vyhnouti se ze všeho vlivu, který na nás má svět viditelný s celým svým bohatstvím krásy a požitků, tak abychom se úplně povznegli k Bohu, neviditelnému původci toho všeho, co jest a žije, k němu, jenž nám v tajemstvích svaté víry své neúplný, ale přece dostatečný pohled do světa nového, nepoměrně krásnějšího a cennějšího byl otevřel. Jak přecasto zabýváme se tvory a jinými věcmi, které naší smyslné přirozenosti lahodí a zapomínáme při tom na Tvůrce, a také na vyšší, dokonalejší úlohu života našeho.

O jak jsme tudíž slabí a křehcí i tu, kde dobrou máme vůli! Jen tehdy, jestliže nám Bůh pomáhá milostí svou, jen tehdy můžeme se povznést nad nížinu tohoto viditelného světa k oněm výšinám nebeským, v nichž můžeme obdivovati se nekonečné krásě a velebnosti Stvořitelově a klaněti se jemu v pokoře a velebiti jej v jásající lásce. Jen tehdy, hoří-li v srdci našem láska k Bohu, jen tehdy porozumíme oněm šlechetným bytostem, které se v lásce té rozplývaly, jen tehdy pochopíme hrdinské činy a skutky svatých a světic Božích, které by jinak nám záhadou byly, jen tehdy poznáme, že svatou pravdu měl žalmista Páně ve svém

žalmu, v němž velebí nebesa i země, slávu a vznešenost Boží slovy: »Nebesa vypravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvěstuje obloha« atd. (Žalm 18, 2), a co pravi Isaiáš o serafinech, že »mluvili a říkali jeden k druhému: svatý, svatý, svatý, Hospodin Bůh zástupů, plná jest všecka země slávy jeho.« (Isaiáš 6, 3.) Potom bude rozjímání o svatých tajemstvích Božích naší radostí dnem i nocí, dle slov žalmisty Páně: »Blahoslavený muž, jenž v zákoně Hospodinově přemýšlí dnem i nocí« (1, 1, 2), potom se budeme nepřetržitě se žalmistou Páně modlití a volati: »Co mi jest na nebi, krom Tebe? a bez Tebe, co jsem chtěl na zemi? Byť zhynulo tělo mé i srdce mé, Bůh srdce mého a díl můj jest Bůh na věky.« (Žalm 72, 25)

Ano, kéž jest Bůh podílem naším na věky! Abychom však toho dosáhli, plňme nejhlavnější povinnost života svého na zemi i poznávejme vždy více a do-

konaleji Boha, jak se nám ve svaté víře své poznávati dává, ničím nedejme se od svaté víry jeho odtrhnouti, plňme co káže nám svatá víra, a tak zajisté již na tomto světě budeme okoušeti slasti, kterých skýtá Pán těm, již s ním jsou spojeni, k životu věčnému pak připravíme se, abychom tam požívali onu bláženost, o níž svatý apoštol Pavel pravil: »Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují.« Držíme-li se víry Spasitele našeho Ježíše Krista, poznáváme ho a skrze něho také Boha, a v poznání tomto máme také blahou naději na život věčný, jakož sám Spasitel nás ujistil slovy: »Tentof jest pak život věčný, aby poznali tebe samého, pravého Boha a kterého jsi poslal Ježíše Krista.« Mějme proto vůli pevnou, neochvějnou a pomoc a milost k tomu uděli nám Bůh.

Boh Houdl.

KNĚZ KRISTŮV.

VĚNOVÁNO BRATRU CHARVATSKÉMU DP. DRU. ROBERTOVI BEZETSKÉMU.

BŮH TĚ ZVOLIL, BRATŘE DRAHÝ,
BŮH CHCE SVÝM TĚ KNĚZEM MÍT,
ABYS KÁCEL LIDSTVA VRAHY,
V DUŠE VLÉVAL VÍRY SVIT...

KDO TI MOHL VZNEŠENĚJŠÍ
V ŽITÍ ÚKOL A CÍL DÁT?
ČI JE NĚCO UTĚŠENĚJŠÍ,
NEŽLI SVATOU VĚROU HŘÁT? —

DEJ SE ZCELA SVĚMU LIDU,
NEDBEJ VLASTNÍCH NÁMAH VŠECH!
MÍRNI, TIŠ A LÉČI BÍDU,
ZMÍRAJÍCÍCH BOLNÝ VZDECH!

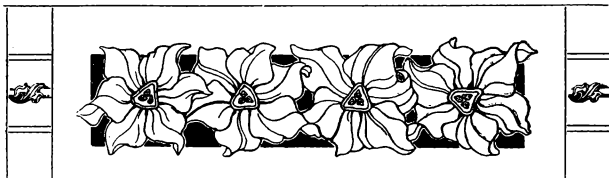
DENNĚ OBĚŤ NA OLTÁŘI
KRISTU PÁNU ZA NÁS DÁŠ —
V OBĚTECH TVŮJ ŽIVOT ZÁŘÍ,
ÚDĚLEM SVÝM KRISTA MÁŠ...

CESTU KŘÍŽE V POVOLÁNÍ
PÁN TI TRNÍM ZDOBÍ SNAD —
MUŽ VŠAK MUŽEM JE, KDYŽ SKRÁNÍ
SPÍNÁ JEHO TRNŮ SAD!

PROTO DUCH NÁŠ PLESNÝM PLESEM
DNES TAK MOCNĚ V LÁSCĚ PLÁL,
JEŽTO PŘÁNÍ TOBĚ NESEM,
ŽE SES KŘÍŽI V OBĚŤ DAL!

Jos. Al. Vlastimil-Hůmáský.

Čiňte pokání.

Rožj(mán)í ku svátku svatého Jana Křtitele.

1. Kterýsi ve Švédsku vycházející časopis vypsál cenu jednoho tisíce korun na nejstručnější a nejlepší odpověď otázky: co jest nejkrásnější na světě? Ač list tento nebyl v malém národě švédském příliš rozšířen, sešlo se přece přes dvanáct set odpovědí. Největší část měla za nejkrásnější na světě ten anebo onen zjev přírodní, některou krajinu a jiné věci. Za nejlepší však byla uznána následující odpověď a odměněna první cenou: nejkrásnější na světě jest hlas matčin.

Vzpomeňme si tu, ne na svou rodnou matku, ale na Matku nás všech, kteří přijati jsme byli křtem svatým ve společnost svatě římsko-katolické církve, vzpomeňme si na svou duchovní matku -- církev. Častěji míváme příležitost slyšati hlas její. Snad se to děje hlasem sluhů této naší matky, nástupců apoštolů a učedníků Kristových, biskupů a kněží. Vyhledáváme příležitost a rádi nasloucháme hlasům jejich, mluví-li skrze ně k nám naše matka, svatá církev? Odebíráme, čteme, rozšiřujeme, podporujeme dobrý tisk, do něhož přispívají zdární synové naší církve, aby nás povzbudili v boji proti nepřátelům naší spásy, kteří obcházejí »jako lev řvoucí, hledajíce, kde by nás pohltili«, to jest, vynasnažují se všemožně, aby nás přivedli ku pádu, bychom se stali nevěrnými dítkami naší matky, církve. Rádi posloucháme hlasu zvonů, jimiž vybízí nás matka — církev, každého dne třikrát k modlitbě, ráno ku mši svaté, v neděle a zasvěcené svátky ku kázání a odpoledním službám božím? Tímto a jiným způsobem mluví k nám naše dobrá matka, církev svatá; jest nám tento hlas její také nejmilejším, nejkrásnějším ze všeho na světě?

Svatý Jan Křtitel sám sebe nazýval »hlasem volajícího na poušti«, hlasem, který nabádal všechny k dobrému, vybízejícím, aby každý odložil vše nerovné, vše křivé, vše hrbaté a učinil ve svém srdci, ve svém nitru vše rovným to jest, aby jeho myšlenky, řeči, skutky srovnávaly se s vírou, kterou přijal za svou na křtu sv. Povšimneme si hlasu svatého Jana Křtitele, vybízejícího nás k dobrému? Kolikrát volal: čiňte pokání! Zda i my činíme pokání?

2. Říkává se, nejlepší kazatel jest, kdo je zrovna takový pod kazatelnou jako na kazatelně, což znamená: nejlepšího výsledku docílí kazatel, který, co káže jiným, také sám vykonává. Totéž praví známé přísloví: slova učí, příklady táhnou, to jest, pobízejí k následování.

Takovým pravým kazatelem byl sv. Jan Křtitel. Často na příklad opakoval slova: čiňte pokání; ale nejenom pobádal k pokání, nýbrž i sám po celý život svůj se kál, pokání vykonával, ač ničeho zlého a hříšného se nedopustil.

Častěji čteme v životech světců a světic Božích, že konali přísné pokání. V měsíci červnu slavíme památku dvou apoštolů a to svatých Petra a Pavla. I oni konali přísné, dlouholeté pokání, ale podrobili se mu, protože Boha všemocného těžce urazili. Petr při poslední večeri slavně se zapřísáhal: »Mistře, byť se pak všichni nad Tebou pohoršili, jáť se nikdy nepohorším, Pane, hotov jsem s Tebou jíti do žaláře, ano i na smrt.« A hle! Tyž apoštol bídně Krista zapřel.

Když byl zajat božský Spasitel, šel Petr za zástupem zákonníků, farizeů a vojáků, chtěje se přesvědčiti, jak vše dopadne. Přišla pak k němu, ohřívajícímu se v noci na dvoře u ohně vrátná a popatřivši naň, řekla: »I tys byl s Ježíšem Nazaretským.« Petr se ulekl a pravil: »Nikoliv, neznám ho.« Ano Petr tak se zapomněl, že třikráte v téže noci Krista zapřel. Proto pak činil přísné pokání, neboť vzpamatoval se a špatnosti litoval po celý svůj život. Rovněž přísné pokání činil svatý apoštol národů, svatý Pavel, který se před obrácením jmenoval Šavel. Jak zuřil pomstou, dychtil po vraždění učedníků Páně! Kde mohl, pronásledoval církev Kristovu slovem, písmem, osočováním, zlehčováním. Ale milost Boží se ho dotkla, světlo

s nebe jej u Damašku obklíčilo. Oslepen byv září nebeskou a jako bleskem poražen padl na zem a uslyšel hlas: »Šavle, proč mne pronásleduješ?« Ze Šavla stal se Pavel, ze zarytého nepřítele církve Kristovy, byl pak kníže-apoštol, věrný pomocník Petřův. Čím církvi ublížil dříve svou nenávisť, hleděl vynahraditi po celý svůj další život láskou, horlivostí, neúmornou prací apoštolskou. A Bůh pokání jeho mile přijal a odměnil. Pavel mohl o sobě říci: »Milostí Boží pak jsem to, což jsem a milost jeho nebyla ve mně marná.« (I. ke Kor. 15, 10.)

Velké pokání činila Maří Magdalena; obrátivši se k Hospodinu ze hříchů svých, oplakávala je po celý život, a ač stále skutky pokání činila, přece myslila, že ještě neučinila zadost spravedlnosti Boží. Přísně se kál král David; jak často

volával pln zkroušenosti: »Smiluj se nade mnou Bože, podle velikého milosrdenství svého a podle množství slitování svých, shlad' nepravost mou.« (Žalm 50, 1.)

3. Všichni tito a jiní svatí a světice Boží činili proto pokání, poněvadž Boha urazili hříchy svými. Jan Křtitel však nijak Boha neurazil, žádného hříchu se nedopustil; vždyť sám božský Spasitel vydal o něm svědectví, jakéhož o nikom jiném z lidí nevyřkl: »Amen pravím vám, mezi syny ženskými nepovstal větší nad Jana Křtitele.« (Mat. 11, 11.) Již starozákonní prorok Malachiáš nazval ho ve svém proroctví andělem, což potvrdil Ježíš Kristus řka: »Tentof jest zajisté, o němž psáno jest (u Malachiáše proroka 3, 1.): Aj já posílám anděla svého před tváří Tvou, kterýžto připraví cestu Tvou před Tebou.« (Mat. 11, 10.) Jaký přísný život vedl Jan Křtitel a to hned od mládí svého! »Dítě pak rostlo a posilovalo se v duchu; a bylo na poušti až do dne zjevení svého lidu israelskému.« (Luk. 1, 80.) Měl pak tento Jan roucho ze srsti velbloudí, a pás kožený okolo beder svých a pokrm jeho byl kobylky a med lesní.« (Mat. 3, 4.)

Jan tedy nezhrěšil a přece konal po celý život svůj, počínaje od dětinství svého přísné pokání. Co sám činil k tomu i jiné pobádal napominaje: »Čiňte pokání.« Zdali i my ochotní jsme uposlechnouti tohoto vyzvání Janova? Jest nám nejmilejším a nejkrásnějším hlas matky naší, církve svaté volající skrze ústa svých sluhů, kněží: čiňte pokání! Činíme pokání? Ó jak často jsme zhrěšili, jak často jsme jednali proti příkázáním Božím, jak často měli bychom se v prsa bítí a přiznati se: má vina, má největší vina! Kolik jest nevěděných synů a dcer, kteří svou matku, církev zaprou, k ní se neznají, její příkázání neposlouchají? Jak často při schůzích mluvívá se proti církvi, proti jejím sluhům, proti biskupům a kněžím, jak spílá se všemu, co nám svaté. Ó té nevědeckosti k matce-církvi! A málo kdy ozve se někdo z přítomných, aby se ohradil, aby zakázal tak mluvití, aby vybidl přítomné katolíky, by nedali si metati ve tvář takovou dábelskou zběsilost.

Lidské jest chybiti, vždyť i mnozí svatí pochybili; ale kdo pochybil, vzpamatuj se a číň po příkladu svatých pokání! Naprav, čím jsi zhrěšil! Stalo-li se to zlým příkladem, špatným slovem, špatným tiskem, nuže obrať se k Bohu, rozšiřuj slávu Jeho jména, davej dobrý příklad, pobízej, aby si lidé předpláceli dobré časopisy, kupovali dobré knihy, o něž přece není nouze v naší české, katolické literatuře. Spisovatel církevní Tertulian odpovídá na otázku: co jest hříšník? »Jest to člověk, který spáchav hřích žije proto na světě, aby činil pokání. sebe zapíral, jiným pomáhal, své tělo trestal, své smysly umrtvoval, aby vše, co mu Bůh pošle, trpělivě snášel.« Činil-li Jan Křtitel pokání, nijak a v ničem neuraziv Boha, čím větší, stálejší, celý život trvající pokání máme my činiti, kteří jsme hříšníci, vždyť »ve mnohém klesáme všichni.« (Jak. 3, 2.)

4. Budeme-li pokání činiti, jaká bude z toho v nebi radost. Vždyť pravil sám božský Spasitel: »Takt' pravím vám, bude radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem pokání činícím.« (Luk. 15, 10.) Ježíš Kristus popisuje radost nad hříšníkem, který opustí život hříšný a činí pokání ve známém, překrásném podobenství o dobrém pastýři, který hledá ztracenou ovci tak dlouho, až ji nalezne, pak svolá všechny přátele své, pobízí je, by se s ním radovali; »neboť ztratil jsem ovci,« praví jim, »a opět ji nalezl.« »Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své.« (Jan 10, 11.) Mohl Ježíš Kristus více ukázati lásku svou k nám hříšným, než že nás vykoupil svou předrahou krví, smrtí na kříži! Raduje se proto, když hříšník, kterého přehroznou smrtí na kříži vykoupil, se obrátí a pokání činí.

Jakou slast způsobí sám sobě, kdo obrátí se k Bohu! Dokud žil v hříších, nepokojna bývala duše jeho, byla zmitána bouří života a nenacházela nikde klidu a pokoje, v duši hříšnickové byl ustavičný boj; někdy přece snad se vzpamatoval, bojoval, bohužel však zase brzy podlehl. Ale jak klidný jest, smířil-li se s Bohem, jak sladké jest vědomí: jsem opět dítkem Božím, jsem synem, dcerou Ježíše Krista. Otec církevní, svatý Efrém praví: »Pláč nad hříchy jest denním chlebem

lidi, kteří chtějí vésti život v duchu. A tento chléb chutná libezně, neboť jim získáváme neskonale milosti, které jsou dražší nade všechny poklady.»

Povšimněme si slov svatého apoštola Pavla, která nás jistě tím více pobídnou, abychom pokání činili. Pišet (k Řím. 2, 3.): »Zdali pak se domníváš, ó člověče, že ujdeš soudu Božího?« Či nevidíš příkladů, kterak svatí pokání činili, nevzpomínáš, že Jan Křtitel, ničím se neproviniv, přece po celý život vedl život přísný, nemyslíš, že snad již připravena ruka Páně, aby přestříhla nit tvého života? Myslíš si, že ty jediný ze všech lidí ujdeš soudu Božímu, že tebe Bůh nepovolá před svou soudnou stolicí?

5. Co sobě zvolíme? »Předložil tobě Bůh vodu i oheň, k čemu chceš vztáhnout ruku svou.« (Sirach 15, 17.) Buď čiň pokání, k čemuž volá tvá matka — církev skrze své sluhý, k čemuž vybízeli svatý Jan Křtitel: »Čiň pokání zde na světě, což vše trvá jen krátkou dobu anebo nebudeš-li pokání zde činiti a zemřeš ve hříchu těžkém, budeš potrestán věčným trestem na věčnosti. Každý z nás vol sobě! Zvolíš vodu, či zvolíš oheň? Dříve však dobře vše uvaž, rozmysli, co jest lépe zda zde na světě krátkou dobu se přemáhati, pokání činiti, litovati poklesků svých, polepšiti se, či na věčnosti býti věčně nešťastným? Nuže zvolme sobě za heslo slova svatého Jana Křtitele a číňme pokání! Slova tato ať znějí odkudkoliv, buďtež nám vždy nejmilejším a nejkrásnějším hlasem naší matky — církve! Jeden z největších kajicníků, kteří žili v církvi, byl sv. Petr z Alkantary. Když zemřel, zjevil se svatě Terezii v nevýslovné kráse a oslavě a volal: »Ó šťastné pokání, které jsi mi takovou oslavu zasloužilo!«

Ignát Židněl.

Jakou lásku žádá od nás Spasitel?

K slavnosti nejsvětějšího Srdce Páně.

Svátkem nejsvětějšího Srdce Pána našeho Ježíše Krista upomíná nás církev svatá na nezměrnou a nevystíhlou lásku, kterou miloval nás Bůh, že »Syna svého jedno-rozeného dal, aby každý, kdož v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný« a spolu na obětavou lásku, Syna Božího, Vykupitele, »jenž sebe ponižil až k smrti, a to smrti kříže« — pro blaho a spásu naši. A věru, není větší lásky, než kterou ukázal nám Ježíš Kristus, neboť on sám pravil: »Nemá větší lásky, než kdo dává život svůj za přátelé své.« On však dal život svůj i za nepřátelé. Jak v pravdě božská to byla láska! A hle, láskou toutéž miluje nás Kristus posud, jeho nejsv. Srdce se nezměnilo, neustále plane horoucí láskou pro nás a ochotno jest se nám otevřít každý čas. Jestliže však miluje nás Spasitel, zajisté si žádá, aby i v srdcích našich sídlila láska, a sice taková, kterou on si přeje a která podobná jsouc lásce jeho nás k němu po-

vznáší, nás ušlechťuje a nám všem co nejvíce užítu přináší. A jaká je to láska? Bůh sám nám ji označil ve slovech přikázání svého hlavního: »Miluj Boha nade všechno a bližního, jako sebe samého.«

»Miluj Boha nade všechno,« ve slovech těchto naznačen jest celý poměr k Bohu. »Nade všechno« praví proto, že vše ostatní pomíjí, Bůh však nám zůstává povždy na věky. Rodiče, přátelé, příbuzní pomrou, Bůh trvá věčně. Lidé mění smýšlení své k nám, zapominají na sliby dané, Bůh zůstává vždycky věrný jak ve svých soudech tak i v přípravách. Neštěstí, oheň, voda stráví statek náš, čas setře krásu tváří, lidé změní srdce své a náklonnosti k nám, ale Boha změna nemate. On, zůstaneme-li my jemu věrní, neopouští nás nikdy. Proto jest Bůh jedině, trvalé, pravé dobro naše, které tedy nade vše jiné milovati a po něm bažiti máme. A jak mocný, jak spolu dobrý jest Bůh! Vždyť celý svět jest plný dobroty, slávy i krásy Boží! Kamkoli pohlédneme, všudy

obkličují nás divy Páně, díla ta rukou jeho. Cožkoli máme a čehokoliv potřebujeme, to poskytl nám Bůh dříve nežli jsme na to vzpomněli. Každý náš a všeho tvorstva pohyb, každé vdechnutí pochází od něho, jest darem jeho, ano. nebyli bychom vůbec, kdyby nebylo Boha — Stvořitele našeho. Před mnoha věky zjevil Bůh člověčenstvu co mu o něm vědětí slušno a prospěšno, a to skrze proroky a nejvíce skrze jednorozeného Syna svého. Ku Kristu Pánu tedy samému obraťme se a zeptejme se na to, v čem záleží pravý poměr náš k Bohu a jeho k nám. A co praví Kristus o Bohu? Představuje nám všem Boha co otce, nás pak co děti jeho a bratry a sestry vespolek. Útlý a něžný poměr rodiny, kde jeden druhého miluje, jest dle křesťanského učení, pravý poměr Boha k lidem a lidí mezi sebou. Odtud tedy to pochází, že hlavní přikázání Boží jest přikázání lásky, jak k Bohu tak k lidem vzájemně.

»Otče náš, jenž jsi na nebesích,« tak učil nás modlití se božský Spasitel a v těchto nemnohých slovech obsaženo jest celé tajemství poměrů člověčenstva k Bohu po všechny časy. Arci že při slově »Otče« musíme mysliti sobě otce »nejdokonalejšího«; není to otec, jaký samo tamo bývá na zemi otec mrzutý, zlolající, nepečlivý o děti své, nýbrž otec dobrý, laskavý, milující děti své: otec, jenž sice nepromíjí svévolné a tvrdohlavé poklesky, jenž však při tom zná křehkost a slabost dítek svých, a s radostí odpouští jim hříchy jejich pro polepení se a litost pokání.

Na tomto otcovském poměru Boha našeho k nám spočívá celé náboženství naše: na něm zakládá Kristus Pán onu důvěru, kterou ve všech potřebách tohoto života mítí máme k tomuto Otci nebeskému. Jak krásně nám to objasnil v podobenství o ptactvu nebeském, které neseje aniž žne a shromažďuje do stodol a Otec nebeský živi je; o kvítí polním, kterak roste, nepracuje aniž přade a přece tak krásně oděno jest, že i Salomoun ve vši slávě své nebyl tak oděn jako jedno z nich. Čím více tedy pečuje Bůh o nejdokonalejší tvory své, děti ve vznešeném slova smyslu, o lidi? Jaká to důvěra v těchto podobenstvích! Může-li

dítě důvěrněji k otci svému se vinouti, nežli to činí Kristus Pán ve jménu našem. Kristus Pán, tato věčná pravda, tento Syn Boží pro útěchu naši poslaný na tento svět? Ba vskutku není poměru: blaženějšího nad stanovisko naše k Bohu jakožto dítek jeho, není učitele dojemnějšího nad Krista Pána, jenž by tak plamennými slovy naši dětinou důvěru a lásku k Bohu kladl na mysl, na srdce, na duši.

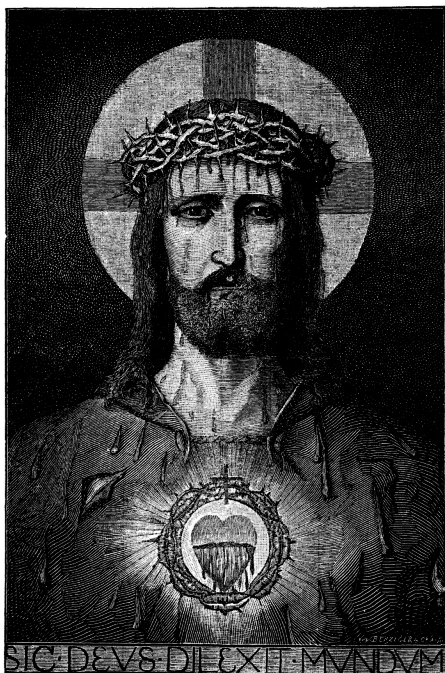
Bůh dle učení Kristova jest nám dobrotivým otcem. Jaká to tedy nám z toho nastává povinnost? Zajisté ne jiná, než abychom hleděli býti milujícími, hodnými a poslušnými dítkami jeho. Hledme co nejvíce Boha poznávati, abychom poznali, co vše pro nás učinil a co ještě nám dobrého chystá. Avšak není poznání bez lásky! I člověk teprve toho člověka dokonaleji poznává, kterého miluje. Neboť kde milujeme, tu jsme na všechno pozorní, co náš milovaný předmět činí, usilujeme ze všeho, což vidíme a slyšíme uzavíratí na jeho mínění a přání. Čím více duše naše lne láskou k Bohu, tím více ho poznává.

Není lásky bez poznání, ale také není poznání bez lásky; známost a láska Boží podporují se a doplňují vespolek. O člověče, jenž jsi snad netušil co je to i milovati Boha, jenž jsi se nemodlil nikdy s vroucností, kromě v úzkostech a protivenstvích k Bohu svému; čím více budeš ho poznávati, čím více rozhni se láska tvá k němu, tím častěji a vroucněji naučíš se k němu modlití z lásky, v slzách radostí i zármutku, v štěstí i neštěstí!

Avšak na modlitbě ten, kdo Boha vroucně miluje, nepřestává; modlitba bude mu také přípravou k dalšímu křesťanskému životu, bude rosou nebeskou ovlažující zvadlé kořínky nábožného konání. Ne v pouhém vzdychání a nábožném citlivůstkářství, v nečinném snění a blouznění jeví se láska k Bohu, nýbrž v skutečích hohabojnostech a milosrdenstvích. »Ne každý, kdož mi říká, Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích,« pravil Kristus. Poslušnost k přikázáním svým žádá od nás Pán a tuto poslušnost pokládá za důkaz lásky k sobě, vždyť pravil: »Milujete-li mne, slova má zachovávatí budete.« A v Písmě svatém

praví Bůh: »Poslušnost chci a ne oběti.« Proto jeví se láska k Bohu popředně v plnění jeho svaté vůle, ve zbožném křesťanském životě, ve skutcích bohu-libých. Láska k Bohu jest jako krev v našem těle. Jako tato probíhá celé

nutně vede k lásce k bližnímu, jakož stojí psáno: »Milovati budeš bližního, jako sebe samého.« Neboť otcovský poměr Boha k nám všem nám velí, abychom každého člověka považovali za dítě Boží, a dle toho se také k němu chovali,

naše tělesné ústrojí a je obcerstvuje, oživuje, tak i láska k Bohu řídí, oživuje a sílí veškeren život náš, veškeré skutky naše a dodává jim pravé ceny. Skutek, jehožto duší podnětem není láska Boží, jest jako padavka padající se stromu života. A proto nás také láska k Bohu

milující jej a usilující všelijak mu přispívati ku blahu a spasení.

Věčně pravdivé jest zajisté slovo Páně u svatého Jana: »Řekne-li kdo, že miluje Boha a bratra svého by nanáviděl, lhať jest. Neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, Boha svého, ježž

nevidí, kterak může milovati?« Ovoce tedy lásky pravé jest: touha a snaha činiti dobře všem, zvláště pak dle slov sv. Pavla: »Domácím víry,« t. j. souvěrcům. Láska k bližnímu jest měřítkem a potvrzením lásky k Bohu dle slov samého Krista Pána: »Potom zajisté poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým.« Proto také není nikdy řečí o lásce k Bohu, aniž by se nepřipomínala láska k bližnímu. Bohu zajisté nemůžeme nic lepšího dáti, nic k jeho blaženosti přidati, avšak bližnímu zajisté máme dosti příležitosti dobře činiti. Avšak jak často vzpouzí se naše porušená přirozenost lásce této, jak za těžko nám přichází přijímati výklad slova »náš bližní«. Jak často si lidé slovo to vykládají podle svého rozumu a ne podle výkladu Krista Pána samého. A přece nad slunce jasněji vyložil je Pán v tom překrásném podobenství o milosrdném Samaritánovi. Raněný žid a přicházející Samaritani byli nepřátelé, žili — jako všichni jejich spoluobčané — v nevěli a sporech ustavičných. Samaritán však přijda k zraněnému, neviděl v něm jen žida, nýbrž člověka nešťastného, neviděl protivníka, nýbrž člověka potřebného pomoci. A proto přiložil mu srdce své, vymyl rány jeho, naložil na soumaru a dovezl k lidem, kteří by ho opatrovati mohli a zaplatili jim za něho. On uznal a věděl, kdo jest jeho bližním, a také skutkem to dokázal, čině dobře i nepříteli.

Tak poučil v hluboké moudrosti své Kristus Pán, kdo jest člověku bližním. Je to zase každý člověk bez ohledu, obzvláště pak ten, jenž nám na blízkou jest, s nímž se stýkáme, s nímž blízkými svazky jsme spoutáni, je to zkrátka přítel i nepřítel. Proto křesťanská láska pudí missionáře, aby šli do krajín cizích, k cizím lidem, sarovým, nebezpečným, chtějící jim přinést světlo víry Kristovy, byť i různých musili zakoušeti nesnázi a trpkosti. Proto všichni dobří křesťané rádi odpouštějí svým nepřátelům, vytiskují mstu i zlost a nenávisť ze srdce pro Krista. První krásný příklad dal nám svatý mučedník Štěpán, modle se za své nepřátelé. On a všichni po něm následovali nejvznešenější příklad Spasitelův, jenž umíraje na kříži, ještě se modlil za své vrah: »Otče, odpusť jim,

neboť nevědí co čini.« Ovšem, svá práva jak hmotná tak mravní člověk hájiti má, svou víru i vlast i národ chrániti proti nepřátelům, avšak nikdy nesmí ani proti nepříteli pojímati zášť, mstu anebo mu přáti zlé. Naopak, kdykoli lze, i jemu musí křesťan pravý dobré prokazovati, tak jej nejlépe potrestá dle slov Písma: »Shrnuje žhavé uhlí na hlavu jeho.«

Avšak »kterak« máme dostáti přikázání Božímu o lásce k bližnímu? Všechny lidi jednostejnou láskou milovati jest nám, jak cítíme, nemožné. Vždyť je to zcela přirozené, že jiným citem obíjíme starce, jiným dítko, jiným přítele, jiným hosta, jiným otce, matku, bratra, sestru, manžela atd. Kdo by chtěl všechny lidi mítí za přátele, neměl by konečně žádného, kdo by ke všem se stejně důvěrně měl, ten by konečně pozbyl důvěry všech.

»Kterak« tedy máme milovati bližního svého? Dal nám na to sám Kristus Pán dostatečnou odpověď, řka: »Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého!« Svatých těchto slov ať se leká sobec samolibý, který nikoho nemiluje, nikoho si neváží, kromě své osoby a pro své pohodlí a pro zisk hotov jest obětovati třeba i přátele své, otce, bratra, národ i vlast. Slovo těchto ať se leká lakomec, jenž pro mamon vezdejší utlačuje bližního svého, odnímaje mu i to, co jest spravedlivého. Sebe milují, avšak bližního dle této míry nikoliv. A přece Kristus Pán ještě podrobněji to vysvětlil slovy: »Všecko, cokoli chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim.« Kdybys byl oloupen a do krve sbitý ležel na cestě a neznámý by šel okolo, co bys sobě přál, aby ti učinil? Jistě aby se nad tebou ustrnul a pomohl.

Hle, to činí i ty, uvidíš-li jiného člověka v takém stavu. Najdeš-li někde nemocného, pronásledovaného, potuštěného, opuštěného, vprav se do jeho stavu a rozvažuj, co bys, jsa na jeho místě, sám sobě od jiných přál? Nepochybně, aby se tě ujali, zastali, tvou nevinnost na jevo vynesli, tebe ze zlých okolností vysvobodili, a i kdyby toho plně nemohli dovésti, alespoň dobrou radou, útěchou tobě přispěli. I jdi, a čin tak i ty bližnímu svému, praví Kristus: »Co sám chceš, aby tobě jiní činili, ty

čiň jim!« Toť je to celé tajemství lásky
křesťansko-bratrské.

Jsou za dob našich lidí, kteří, ač
křesťanství zavrhnou, přece lidi k dobro-
činění nutiti chtějí, zásadami sociálními
a komunistickými. Avšak jsou na špatné
cestě; pravá láska nedá se nutiti, neboť
musí chovati v sobě zárodek svobodné
vůle, a proto má i vlastní zásluhu a
nedá se ohraditi hodnotí neb nehodnotí
bližního. A to jest jediná láska, již učil,
již zjevil a již žádá Kristus Pán a láska
křesťanská k bližním, jen ona jediná
má také příměň odměny.

Jak málo jest ve světě pravé lásky!
Jak lhostejně dívá se mnohdy člověk na
nouzi a bídu svého bližního. Kdyby sice
někoho nalezl na cestě zkrváceného,
pobitého, tu by mu snad ještě poskytl
pomoci, ale kde jest pomoc, kde jest
účastenství, není-li bída ta tak nápadná
a zjevná? Jak mnohý ví o skličené
rodině a nechává ji trápit se a nechce
ku pomoci její hnouti ani nohou a obě-
tovat ani haléře!

Jak mnohý bývá svědkem, když ne-
stydatý jazyk hanu kydá na bližního
svého, ale neuje se nepřítomného, aby
čest jeho obhájil, ačkoliv kdyby se o něho
jednalo, by si od jiných tak přál. Tato
lhostejnost není křesťanstvím, je to ne-
dostatek lásky, není to láska, jestliže
druhé jen snášíme, neubližujeme jim.

Miluj bližního, jako sebe samého,
více nežádá Bůh. A zajisté by toto do-
stačilo štěstí a blaho rozšířiti všudy na
zemi. Káže Kristus i nepřáteli milovati;
avšak nemíni tím, abychom každému,
kdo by nás chtěl zničití nebo poškoditi,
odkrývali a s ním sdíleli tajemství srdce
svého, nýbrž abychom s nepřitelem tak
nakládali, jak bychom si sami od něho
slušně přáli. Buď tedy učedníku Kristův
k nepříteli vždy spravedlivým, a čiň

jemu co by tebe samého i od něho těšilo.
Tak čini křesťanský voják ve vojně. On
stojí proti nepříteli, hájí vlast, bojuje
pro svobodu, právo, majetek svých
spoluobčanův. On plní svou povinnost,
neboť hledí nepřitele svých učiniti ne-
škodným. Ale uprostřed války cítí i on
milosrdenství s raněným nepřitelem a
prokazuje dobrodiní jemu, když jest po-
ražen a neškodným učiněn. Tak čini
i spravedlivý soudce křesťanský. On
tresce toho, kdo se stal skutky svými
nebezpečným občanům, ale dále ho
trýzniti bez potřeby a viny nedovoluje
mu svědomí a zákon lásky křesťanské.

Nyní tedy nám jasno jest nejen kdo
jest náš bližní, nýbrž i kterak jej milo-
vati máme. Nežádá zajisté láska kře-
šťanská více nežli naše srdce snéstí může,
a aby sneslo v ohledu tom co nejvíce,
pomáhá sám Pán Bůh milostí svou.
Proto proč bychom neměli milovati
bližního a lásku k němu zakládati na
láске k Bohu? Vždyť láska tato čini
teprve člověka člověkem, a spojuje ve-
škeré člověčenstvo v jednu rodinu Boží.
Vždyť teutěz láskou, ano mnohem vyšší
a větší miloval božský Spasitel napřed
všecky lidi jako svoje bratry, přátele
i nepřátele. Či netekla krev jeho pro ně
jako i pro mě? Zdaž se nemodlil na
kříži i za své nepřátele? Zdaž neotevřel
i po smrti ještě bok svůj, srdce své
nám všem, abychom v něm nalezli
pramen nevystihlé lásky božské a na-
pájeli v něm srdce své, aby i ono bylo
plné lásky této? Ano, následujeme pří-
kladu Kristova, poslušni buďme nej-
přednějšího a nám tak užitečného příkazu
lásky k Bohu a k bližnímu a naplníme
zákon Kristův. K tomu přispěj nám
pomocí svou, o Ježíši, přispěj nám,
neb Tys síla naše a spása naše jediná.

Boh. Hendl.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albén Stolz*. Česky podává *Fr. P. Košík*, katecheta.

(Část další.)

Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!

Buď vůle Tvá! ta vůle, již se koří
nebeské dvorstvo světem oděné;
ta vůle, nebo která nebem tvoří
a blahem plní duchy zvýšené —
jak andělé a silami tam všemi
v žďouci říši Tvé jest slavena —
tak, Otče, zde od dítek Tvých na zemi
poznána jen a vrouceně plněna
buď věčně vůle Tvá!

Fr. L. Čelakovský.

Svatý Anselm, arcibiskup Kantuarský, věrný Bohu, hajil pravdy a káral nepravost bez ohledu na osobu lidskou. Anglický král proto na něho zanevřel a donutil jej, aby zemi jeho opustil a z jeho království se vystěhoval. Když vstoupil na loď a chtěl na ní odjet, povstal silný vítr, takže plavci nemohli dál a musili se zpět vrátiti. Svátý Anselm když na pevninu vystoupil, s povzdechem pohlédl k nebesům a zvolal: »Libi-li se Bohu vice, bych se navrátil zpět do své předešlé bídý, do útrap a soužení, než abych odchodem z těchto vysvobozen byl, tedy jsem odhodlán, přijmouti to z ruky Boží, nechť on mnou vládne a mne řídí, já jsem hotov podřídit se jeho nejsvětější vůli: vždyť patřím jemu a nikoliv sobě.«

My všichni konáme pout tímto světem, život náš podobá se plavbě po moři. Povstávají bouře a nepříznivé větry. Lidé snaží se dojíti východu, ale nena-dále zahnání jsou daleko na západ; usilují a namahají se, by zbohatli, a stihá je často bída a nouze; nemocní touží po zdraví, a daří se jim v nemoci ještě hůře; mnohý pracuje léta na nějakém díle, a jediný časok okamžik vše mu zkazí. A tak ve mnohých věcech daří se nám jinak, než jak si sami přejeme. Než, jak si v takových případech počínati? Následujeme sv. Anselma a volejme k Bohu: »On nechť vládne námi, on ať řídí vše, já hotov jsem býti poslušen jeho vůle, vždyť patřím jemu, nikoliv sobě.«

Je třeba, bychom se v rukou Božích podobali zlatu v ruce zlatníkovi, který v ohni zlato taví a pak s ním dle své vůle nakládá. Kdyby možno bylo, aby zlato dalo odpověď, a kdyby roztaveného zlata někdo se ptal, čím by chtělo býti,

zda prstenem, do něhož by drahokam zasazen byl, nebo skvostným řetězem na krk některé kněžny, nebo snad korunou na hlavu panovníka, tu, kdyby mohlo mluvíti, řeklo by: Jsem v rukou a úplně v moci zlatníka, ať on učiní ze mne, co se jemu líbí, co právě chce. Tomuto zlatu bychom se měli podobat a ponechat úplně vůli Boží, co s námi učiniti chce. Staň se s námi vždycky vůle Boží!

Ulice města jsou dnes plny, lidmi takřka nabitý. Jsou tu lidé z blízka i z daleka, a proč? Dnes není ani svátek ani trh. Co to znamená? Jaký to shon a hluk? Vše běží k městské bráně a touto z města ven. A proč ten umíráček dnes tak srdcelomně s věze kvílí a nařiká?

Co je to za smutný průvod zástupem se ubírající? Kdo sedí to na vozu, vojskem obklopeném, v potupném šatě vedle duchovního? Na blízku vozu ozval se právě jemný hlas útrpné dívky: »Tak mladý člověk, sotva 20 let star, a tak hrozných dopustil se zločinů!« Běda, běda mu! Oznámeno mu bylo, že nedostal milost, a jest právě veden, aby byl popraven. —

Matka jedna měla jedináčka, milovala jej, chovala jej jako oko v hlavě. Dítě onemocnělo. Nemoc horšila se stále, a bylo konečně viděti, že ditku není pomoci. Matka trápena byla velikou úzkostí a zármutkem, a když nemoc pokročila, že dítě již již umíralo, zachvátila ji zuřivá zoufalost; vždyť dítě tak milovala, ano zbožňovala, bylo jí dražší nade vše na světě, a zaslepena láskou k němu zapomínala na Boha, takže jí dítě bylo dražší než Bůh sám. Místní duchovní uslyšel vše to, proto šel utrápenou matku navštívit a potěšit. Domlouval jí a povzbuzoval ji, by vše ponechala nejsvětější vůli Boží; než vše to bylo marno. Kněz rozhodl se jiným způsobem matku uklidnit: přistoupil k loži na smrt nemocného dítky a modlil se hlasitě, maje více na mysli matku nežli dítě takto: »Pane, Tvá-li to vůle, navrať ditku tomuto zdraví a

život.« Matka slyšíc tato slova, vykřikla jako šilená: »Ne, nikoli, Tvá-li vůle, toho snéstí nemohu, bude-li vůle Tvá; má, má vůle musí býti, Bůh nesmí nechat umřítí dítě mé!«

Kněz ustrnul nad těmito slovy a hluboce dojat a zarmoucen odešel domů. A hle, nad očekávání a proti vši naději lidské a k veliké radosti matčině dítě nemoc přestálo, uzdravilo se, vyrostlo. Ano dítě vyspělo v muže, než bohužel s dítětem rostly i jeho zlé náruživosti. Hoch svým chováním a jednáním vždy víc a více zarmucoval svou matku, až konečně ubohá matka toho se dožila, že syn její jako zločinec umíral na popravišti. Jest to onen mladík, kterého na vozu z města vyváželi. Nechci zpytovat a zkoumati tajné úradky Boží, neboť mé hloubavé myšlenky byly by právě tak pošetilé jako mušky, které obletující plamen hynou v něm. Jen tolik pravím: Neplet se do vůle Boží hříšnými řečmi a snad i vzdorovitostí, aby nestala se vůle tvá ku tvému mnohdy neštěstí, jak jsi viděl na příběhu právě uvedeném. Vždy a vždy volej: »Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!«

»Buď vůle Tvá!« volej, když umírá ti snad nejmilejší dítě, když s bolem a zármutkem kladeš do hrobu naději a podporu svého stáří, když se ti zdá, že jsi opuštěným, osiřelým jako ta osamělá bříza v lese, když hlava tvoje, šedinami pokrytá k prsoum se sklání, a celé tělo starobou k zemi se ohýbá, když snad nikoho nemáš, kdo by ti oči zatlačil a majetek tvůj zdědil. Tak volej otče, tak volej matko při smrti dítě, které pod srdcem jsi nosila, je kojila a jako oko v hlavě milovala. Bůh nejlépe ví, co ti ku škodě nebo ku prospěchu, a lépe jistě jest, když dítě s čistou, nevinnou duší zemře, nežli když vyroste a pak věčně zahyne; vždyť mnohdy ovoce dobrého stromu stává se kořistí ohyzdných červů.

»Buď vůle Tvá!« zvolěj i tehdy, když ti umírá drahá tvoje manželka a dítka tvoje stávají se sirotky. Vzorem a krásným příkladem odevzdanosti do vůle Boží je svatá Alžběta, hraběnka Durinská. Manžel její odtáhl do boje a zanechal ji v úzkostech na otcovském hradě, kdež hrozily ji i dětem její útrapy nejhorší,

kdyby manžel v dalné zemi padl. A když obdržela srdcervoucí a bolestnou zprávu, že manžel její padl v boji, volala úpěnlivě k Bohu: »Pane můj, Ty víš, jak milovala jsem manžela svého, jak velikou radostí naplnil by mne šťastný jeho návrat. Než, když Tobě zalíbilo se jej s tohoto světa k sobě povolati, podrobují se pokorně přesvaté vůli Tvé. Kdybych milého manžela svého mohla vzkřísiti jediným vlasem svým, proti vůli Tvé bych toho neučinila.« Tak modlila se sv. Alžběta; tak volej i ty, ženo křesťanská, u smrtelného lože manžela svého, když miláček tvůj již se smrti zápasí, smrtelným potem se potí, když oči v sloup se mu obracejí. Tak modli se u hrobu, do něhož kladou jeho mrtvolu; oči usazené k nebi pozvedni a z hloubi srdce svého volej: »Buď vůle Tvá!«

»Buď vůle Tvá!« rei i ty, nebohý sirotku, jenž hořké slzy roníš u čerstvého rovu svých rodičův a nevíš, kam se obrátit máš, jenž opuštěn jsi od lidí bezcitných, kteří rodiče tvé do chladného hrobu uložili, tebe ponechávají nelitostnému osudu na pospas.

Nezoufej, sirotku, je to vůle Boží, a trp, když macecha zlá tebe trýzní a otce vlastního na tebe štve. Vše směřuje ku tvému blahu, Bůh sám nejlépe ví, proč jsi osiřel. Mnohé dítě v letech pozdějších poznává, že útrapy, jež v mládí přetrpělo, byly mu vytečnou školou mravnosti a zbožnosti, a připomínajíc si smutnou dobu mládí, zvolá pokadě: »Pochválena buď vždy, ó Pane, vůle Tvá!«

»Buď vůle Tvá!« zvolěj, když svého majetku jsi pozbyl buď pro neshlednost špatných lidí, kteří zneužili tvé důvěry, nebo když snad živelní pohroma majetek tvůj zničila. A na mysl mi právě přichází velebná postava trpělivého Joba. Když tomuto bohatému muži zpráva přinesena byla, že stáda jeho loupežníky odcizena, že všechny dítka jeho v sutinách domu pohřbeny, a když v opovržení byl malomocenstvím raněn a na hnojišti seděl i od vlastní ženy a od svých přátel nelaskavě posuzován, tu zvolal: »Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, jak se Pánu Bohu líbilo, tak se stalo: buďž jméno Páně pochváleno!«

Snad jsi neměl majetku, chudý jsi se narodil, v chudobě žiješ a snad i v ní

zemřeš; jen nikdy, ani v největší bídě nereptej, nezoufej a těš se, že Bůh ještě nikoho neopustil, a že jest velmi mnoho lidí ve světě, kteří více trpí a jsou nešťastnější než ty. — Velmi chudý člověk ubíral se bos do kostela. Cestou poranil se těžce na noze, nařikal, ano i reptal na svoji chudobu, že si ani obuvi opatřit nemůže. V tom potká chudáka, ubožáka s jedinou nohou o berlí. V mysli bleskem vynorila se mu myšlenka: Neměls reptati proti Bohu, vidíš zde před sebou jiného nešťastníka, který nereptá, ač jest na tom hůře nežli ty, neboť ty máš od Boha dobrotivého, když ne bohatství, aspoň zdravé údy. »Pane na nebi, buď vůle Tvá!«

»Buď vůle Tvá!« rci, když nedostalo se ti důstojnosti a postavení zaslouženého, ač jiný méně schopný tohoto dosáhl. Vratkáf jest veškerá lidská sláva a pošetilost jest na ní si zakládati. Před hlavními lety žil v říši římské na výsluní štěstí a slávy znamenitý vojevůdce, původem Slovan, Belizar. Bystrá moudrost byla údělem jeho ducha. Šlechtnost zdobila jeho srdce, a co do chrabrosti neměl sobě rovného. Vzkřísil mocnou světovládou starého Říma, a hrozným bylo jméno jeho všem nepřátelům Říma, nazýván byl vojevůdcem nepřemožitelným. Od škodolibých a podlých nepřátel byl slavný tento muž u císaře hanebným způsobem osočen, ztratil milost císařskou a odsouzen byl ke ztrátě statkův a svobody. Po nějakém čase bylo viděti v ulicích města, kde dříve zástupy lidu volaly: »Sláva Belizaru!« slepého žebráka o almužnu prosícího: byl to kdysi mocný a slavný Belizar. O jak nestálé a měnlivé jest štěstí lidské! Dnes zdobí člověka sláva skoro královská, a zítra jest již žebrákem v otrhaných šatech. A jako blesk zasahuje stromy nejvyšší, tak neštěstí rádo navštěvuje lidi nejvznešenější. Pro mnohého jest právě štěstím, že nepovšimnut a snad v opovržení u svých bližních žije. Útrapy a strasti bývají výbornou školou moudrosti a ctnosti, z nichž rodí se a vzkvétá spokojenost a klid.

Na vysoké hoře v Asii stanul slíčný jinoch, byl nádherně oblečen a z rodu šlechtického. Zastavil se před prostou chýší horskou, před níž pracující a si

prozpěvující pobíhala slíčná, prostě oděná panna. Jinoch hned při prvním pohledu na dívku počítal v srdci svém k ní náklonnost a požádal ji o trochu vody, by se po cestě občerstvil. Dívka ochotně mu posloužila čerstvou vodou, a mladík dal se s ní do hovoru: »Jak si mám vysvětliti tvoji veselost, spanilá dívko, když, jak pozoruji, bohatstvím neoplýváš?« Dívka skromně odpověděla: »Jsem stvořena k obrazu Božímu a v odměnu slíbeno mi krásné nebe; čeho si mohu ještě více přát?« Skromná a vážná tato slova zalíbila se jinochu tak, že v srdci jeho vznikla žádost, dívku tak ctnostnou a slíchnou za manželku pojmouti, toto přání své jinoch dříve ihned vyjevil. V tom na prahu domu objevil se velebný kmet, který zaslechnuv slova mladíkova řekl mu: »Aj urozený jinochu, ty chceš dceru moji za manželku a mně ji chceš z domu otcovského odvésti. Věz, že dcera tato jest jedinou mojí útěchou, a že ji od sebe nedám.« Jinoch ujišťoval, že miní s nimi v chaloupce přebývatí a nechce více do domova svého se vrátiti. »Jsem ovšem«, pravil dále, »z rodu šlechtického, otec můj však doma za manželku mi určil dívku, které nemiluji. Ona žije jako polní kvítí, nepracuje a jen po marnosti se shání. Abych tedy nebyl donucen, tuto za manželku pojmouti, do světa jsem se vydal a konečně po mnohých útrapách na této hoře jsem stanul.« Stařec vzal jinocha za ruku a a pravil: »Když tedy opravdový úmysl máš, s námi v této chatě zůstávej, vyhovuji tvému přání a slibuji ti zároveň, že naleznou-li tě hodným dcery své, za manželku ji tobě dám.« Jinoch svoji pracovitostí a svým celým chováním získal si v době velmi krátké srdce otcovo. Stříbrovlasý, ctihodný kmet zavedl mládence do komory, kde mu ukázal nesmírné množství pokladův a řekl: »Hle, toto jest věno dcery mé! A že jsi nalezen byl hodným dcery mé, dávám ti ji za manželku.«

Tak vypravuje starodávná pověst, jež má tento význam: Jinoch onen znací potomka prvního člověka. Adam je tedy otec jeho. Je z rodu vznešeného, neboť stvořen jest k obrazu Božímu. Pozemské věci jsou jeho bohatství a marnost, tot Adamem, prvním člověkem, jemu určená

chot. Opustí-li však člověk domov svůj, totiž smyslnost a pozemské tělesné žádosti, opovrhne-li určenou jemu první choti, marnosti, tu přes všechny útrapy a nesnáze dostoupí výšin ideálních a povýší se nad nízkou všednost, pak schopen jest, zamilovati si chof ušlechtlejší, moudrost nebeskou, jež nedá se strhnouti a snížití do hlubin žádosti pozemských, neboť domov její jest ve výšinách nadzemských. A když člověk hodným a ctnostným se osvědčuje, chová v srdci lásku čistou, tu bývá od Otce nebeského přijat za milého syna.

Bůh pak učiní jej účastným radosti, jakých oko nevidalo, ani ucho neslychalo, o jakých srdce lidské ani tušení nemělo, ont požívati bude blaženosti věčné.

Abys i ty, rozmilý čtenáři, pravé moudrosti a nebeského míru dosáhl, opovrhuj rád přízní a slávou světskou, vždyť mnohdy pod střechou doškovou více bývá spokojenosti nežli v nádherném paláci. Proto i když snad lidí uštěpačných ústa ubližují ti na cti, nezoufej, nýbrž pomysli sobě: »Bože, ty víš, co jest mně ku spáse, staň se vůle Tvá.«

(P. d.)

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

Hlava osmnáctá

Falešné obžaloby na P. Jana. Jeho pokorná láska. Poslední nemoc a smrt světcova.

Poněvadž Řehoř XIV. již v prvním roce svého pontifikátu sprostředkováním katolického krále Filipa II. v kongregaci pokoj zjednal, řeholní panny opět vedení jich řádových bratří odevzdal a moc rady značně omezil, bylo lze očekávati, že to nejhorší P. Jan přestál, a že mu zasvitne opět slunko štěstí. — A hle, právě nyní zakusil ještě těžších zkoušek, jež by nikdo jiný nebyl dovedl tak snáseti jako on a jež nám jednak v celé kráse ukazují spanilost jeho duše a jednak hroznou zkaženost srdci lidských.

V tom čase, kdy byl P. Jan provinciálním vikářem andaluským, žili v jeho provincii dva řeholníci, výteční kazatelé, kteří pod záminkou úřadu kazatelského téměř denně vycházeli, velmi často masitých pokrmů požívali, místo vlněného, plátěné prádlo nosili a důležitá pravidla řeholní přestupovali. Se vši láskou něžné starostlivého a milujícího otce upozornil je světec na jejich přestupky a na zlé následky jejich chování. Oba však měli více vědomostí a vloh nežli pokory a proto neuposlechli.

Světec tedy mocí svého úřadu zakázal, aby pro ně tak nebezpečný úřad kazatelský a přál si i doufal, že tímto vyproštěním z nezřízené činnosti vnější uvede je opět do vnitra jejich duše a ku pravé první svatě horlivosti. Bohužel byli oba pošetilci schopni více slovy, nežli skutky kázati a dali se svou uraženou pýchou tak daleko svěsti, že si umínili P. Janu při nejbližší příležitosti se pomstíti.

V posledním sezení politování hodné rady dali mnohými výrazy na srozuměnou, že je P. Jan hlavní příčinou odporu řeholnic proti radě. Jako synové temnosti oplývali oba chytrostí a pomoci této ukrývali své pomstychtivé choutky pod pláštíček dobra. Zvolili ku svým plánům nově zřízené missie v Indii a dosáhli toho, že P. Jan byl pro ně určen. Toto usnesení bylo P. Janovi v krátkém čase oznámeno a on, syn pravé poslušnosti, tento rozsudek vypořádání s radostí pozdraviv, k odchodu se chystal. Bylo mu stejno, jestli zde nebo tam, ve Španělsku nebo v Indii život trávi. Kde nemůže člověk milovati, kde žije bez kříže a utrpení? Tuto zemi nenazýval svojí vlastí, a čistým duchem svým jak v nebi prodlívati, mohl všude. Pravý služebník Boží neváže se na místo, ale cítí se vždy tam na pravém místě, kde

je dle vůle Boží. Božská prozřetelnost měla však se světcem zcela jiné zámysly. P. Jan měl ve Španělech zůstat i oně sladké útěchy, která námahyplné dílo missonářů všude provází, účasten nebýti, za to však do takové školy utrpení, které by nikdy v Indii nenalezl.

Napaden byl prudkou zimnicí. Šest plných dnů dovedl ji skryti a všech cvičení řeholních se účastniti. Šestého dne udělal se mu na pravé noze tak silný zánět, že musil ulehnouti. Tím ovšem cesta do Indie stala se nemožnou. Převor konventu, který něžnou, vděčnou láskou synovskou P. Jana miloval, neobmeškal ničehož, čím by zlu mohlo býti odpomoženo. Velká osamělost tohoto místa znesnadňovala však ošetřování a péči těžce nemocného a proto P. Antonín a Jesu, provinciál granadský a první soudruh sv. Jana, nabídli světci jiné dva kláštery, buď v Ubedě neb v Baěze, kde lepší prostředky k hojení možny byly.

Baěza zdála se býti mnohem příjemnější a výhodnější. Tamější převor byl upřímným přítelem P. Jana, na něhož celé město ano i okolní krajina nemohla zapomenouti, ale stále jeho památku ctíla a milovala. V Ubedě vládli však jeden z oněch dvou řeholníků, o nichž shora řeč byla a proto v tomto domě byly pro světce špatné vyhlídky. Právě ale z této příčiny zvolil si těžce nemocný klášter ubedský. Vidno z toho jasné a zřetelné co chtěl: »Sebe opustiti a milovaný kříž hledati. Druhý z jmenovaných řeholníků nebyls dosavadním obviňováním světce, že je pobuřovatel ještě spokojen a jeho záha neschlazena ani návrhem, by sv. Jan poslán byl na missie v Indii, čemuž jen ruka Boží zabránila; ale snažil se nyní, by celá povaha tohoto muže Božího byla ve špatné světlo postavena. Poslední kapitola mu k tomu poskytla příležitost, neboť zde byl zvolen členem oně P. Mikulášem navržené rady; dovedl si totiž pro svoji vnější uhlazenost, pro svoje trpělivé nadání a dobrý, sběhlý sloh obliby zjednatí.

Zdá se to ovšem býti podivno, že v obnoveném řádě již takové osoby se vyskytly; než nezapomeňme, že i Pán, ač věděl o povaze Jidášově, přece vyvolil ho sobě apoštolem, a že jako svatí apoštolové měli a mají své následovníky,

tak i synové zavržení: Kaifáš, Herodes, Pilát a Jidáš své dědice mají.

Svého úřadu jako člen nově zvolené rady použil zmíněný řeholník k tomu, aby proti P. Janovi zakročiti mohl. Vášní jsa zaslepen téměř prolétl všechny kláštery jemu podřízené, dával otázky za otázkami a při tom diktoval svému, jej provázejícímu tajemníku to, co se mu zdálo nejvýhodnější pro jeho věc, ano mnohdy i pravý opak toho, co otázaní vypovídali. Tímto způsobem ovšem se mu podařilo, že sebral zprávy, jež na bezúhonný charakter P. Jana špatné světlo vrhaly. Při tom zapověděl všem nějaký styk s P. Janem udržovati, ano vyhrůžkami zastrašil i kněze, kteří měli dopisy od P. Jana, tak že je vydali, aneb z bázně spálili. Tím právě se stalo, že máme tak málo dopisů světcových, pravých to skládů moudrosti a vědy. Ano i obraz světce, jež dali malovati při jedné z jeho extasí, padl plamenům za obět, a konečně rozhlásila se i zvěst, že P. Jan má býti šatu řeholního zhaven a z řádu vyhnán. Jeden z jeho nejmilejších synů sdělil mu, roně hojné slzy, tuto truchlivou zprávu. Ale světec klidně jej těše odvětil: »Můj synu, upokoj se. Jen tenkrát mi může býti šat řeholní odňat, kdybych byl nenapravitelným, ale já jsem ochoten se polepšiti a za své chyby jakékoli pokání vykonati.«

A jak počínal si světec ve všem tomto utrpení? Čím více zlí jazykové se o něj brousili, čím více proti němu bouře se šklebily, tím byl tišší a spokojenější ve své duši a jeho srdce i ústa chválila nepřetržitě svého Boha a Pána. Daleko vzdálen toho, aby na své bližní si stěžoval, aneb jen v srdci žalobě proti nim vzniknouti dal, přičiňoval se spíše jejich jednání omluviti a své vlastní chyby odkrýti, které by i zrakům lidským nepatrný, přece, jak pravil, před očima Božíma zajisté veliké a zlé jsou. Na všech stranách chystali se, že u P. provinciála stěžovati si budou na počínání komisaře, ale P. Jan zvědév o tom, zapřisahal je, aby toho nečinili, nýbrž vše do rukou Božích, jemuž samému právo a moc náleží, složili.

V takovýchto případnostech života ukáže se pravý křesťan, objeví se pravá dokonalost, zkouší se horlivý žák Ježíše

Krista, čisté dítě Boží. Žehnati těm, kdož nám nadávají, dobře činiti oněm, kdož nás nenávidí, modliti se za pomlouvače a pronásledovatele, jich osob hájiti a jich smýšlení omlouvat s vřelou láskou k bližním a s nenávistí k sobě samým, toť zajisté nejjistějším důkazem, že ten, kdož tak jedná ne lidský, ale nebeský život v lidském těle žije. Jak věrně uskutečnil na sobě světec slova svatého Bernarda: »Nenávidi-li vás někdo v srdci, milujte jej z celého srdce; uškodil-li vám někdo jazykem, otevřte svá ústa ku zbožné modlitbě za něho, urazil-li vás skutkem, prokazujte mu služby lásky. Ó šťastná pomsta, skýtající pokoj a líbezná Pánu!

Komisař, nerušeným pokrokem své zlé hry velmi potěšen, zaslal písemný proces generálnímu vikáři obnovených karmelitů. Ten byl po přečtení akta plného lži hluboce otřesen a poznával jasně, že ve všem vězí jen zášť a na cti utržení. Svatým hněvem jsa rozrůcen, hodil spis na zem, šlápl naň a pevně si umínil, že proti komisaři, jenž úřadu svého zneužil, proti jeho lžem a na cti utržení bezohledně dle zákona zakročí, ale smrt zabránila mu v tom a tak bylo jeho nástupci P. Eliášovi tuto choulstivou věc uspořádati. Dal obžalobu spáliti a rozkázal, aby byl na cti utrhač patřičně potrestán. Nešťastník nic nevěda o obratu věci, bral se vítězně do Granady, do kteréhož města jen jeho mrtvola, jak mu sv. Jan předpověděl, měla býti donesena. Den jeho příchodu do Granady byl určen a od přivrženců slavnostní přivítání uchystáno. Však hle! Náhle byl v Aleale těžkou nemocí postižen, kteráž i přes všechnu rychlou pomoc jej za několik dní do hrobu schvátla. Byl dovezen do Granady, aby tam byl pohřben.

Světci našemu v klášteře ubedském nevedlo se dobře, ale bylo mu mnoho hořkosti snášeti. Převor kláštera zacházel s bývalým svým duchovním otcem až k neuvěření tvrdě. Navštěvoval jej sice často, ale vždy nějakou bolest mu způsobil. Jinak trpícího nenazýval, nežli člověkem propadlým trestající spravedlnosti Boží. Ovšem, nalezali se v klášteře mnozí, ano většina, kteří velmi rádi nemocného navštěvovali a jej z upřímné lásky

bratrské těšili a obveselovali, ale bylo všem přísně zakázáno toto dílo lásky vykonávati, bez předcházejícího dovození převorova, který však dovození jen zřídka udělal. Nicméně našly se i povahy, které se zalíbily chtěly převorovi a tyto posílal on občas do nemocnice, aby světci mnohé nepřijemnosti působily; ano v krutosti své zabočil i tak daleko, že zakázal ošetřovateli všechnu pozornost a starostlivou péči, již on byl z úcty světci věnoval a konečně, když ošetřovatel nekřesťanský příkaz plniti se zdráhal, odňal mu i úřad jeho a dal ošetřovatele jiného. Když dobrosrdeční lidé něco buď k lepšímu obsloužení, neb k ulehčení trpícímu poslali, neb sami přinesli, tu dal o tom sice P. Janu zvěděti, ale s tím podotknutím, že takové věci pro něho se nehodí, a lásky vši jsa prázděn, nazval užívání plátna ku obvazkům jitrnic se ran, lahůdkou, která mnichu nepatří. Bohu díky, že nadešla hodina, kdy milost Boží nad tímto pobloudilcem se smilovala, kdy i on poznal svoji ohyzdnou převrácenost a z vika v beránka přeměněn jest.

Tehdejší provinciál P. Antonín a Jesu dověděl se o tvrdém zacházení se světcem a byl tím nejen nemálo zarmoucen, ale i spravedlivě rozhorlen. Okamžitě odcestoval do Ubedy, dosadil opět dřívějšího ošetřovatele nemocných, všemožných prostředků ku ulehčení světcovu opatřil a všechny mnichy ku přívětivému, sdílnému a útrpnému navštěvování nemocného povzbudil. Muž tento měl zajisté ducha sv. Terezie, která nemocné požehnaním domu a zvláštní lásky hodnými nazývala, měl ducha sv. Jana z Kříže, jenž poslední haléř pro trpícího bratra obětovati ochoten byl. Proto i důtklivými slovy ukázal převorovi jeho hříšné jednání a pokoril jej před očima všech, ježto všem dal takové pohoršení nenávisť svou. P. Jan ve své jeznocitné lásce omlouval svého představeného a poněvadž jej veřejné pokoření převorovo velmi bolelo, modlil se tím vroucněji za něho ku Pánu. A skutečně, ovoce pokání, jemuž se převor dobrovolně podvolil, ovoce oné lásky, jakouž světec pro své bližní plál, dostavilo se brzy. Převorovi, jakoby šupiny s očí spadly, tvrdost jeho srdce roztála a z nepřítele stal se věrný

přítel světcův. Nikdy nezmizela z duše jeho bolest zkroušená, často a často vyznával, na zemi jsa rozprostřen, svoji vinu, a se slzami prosíval často za odpuštění.

Rána na noze však čím dále se zvětšovala a ačkoliv nyní při změněném smýšlení P. převora všemožně se vynakládalo na vyhojení, přece rychle rostla. Na jedné kosti utvořila se bolestná růže a po celém těle vyzazily boule. Mezi koží a kostmi usadila se vodnatelná vrstva, jež měla v zápětí palčivé bolesti a vespod nohy pěti ranami hnísala. Rány tekly tak silně, že celé nádoby naplněny byly a nemocný tak úplně vysilen, že jen pomocí provazu na stropě upevněného a až na postel sahajícího vztýčiti se mohl. Lékaři uznali potřebným rány žhavým železem vypáliti. Bolest při operaci takovéhoho způsobu byla děsna, ale světec ani hlásku nevydal při tomto mučení, nýbrž oči k nebi pozdvihuje, vzdychal: »Pane, zde pal, zde řež, jenom na věčnosti uchovej.« Od chodidla až ku holeni činí lékaři nářezy až ke kosti a celé kusy masa vyřezují. Ale P. Jan nepozbývá své nepřemožitelné trpělivosti, za to však tím častěji uvedená slova z celé duše opětuje. Netřeba podotýkati, že toto chování všechny přítomné obdivem naplnilo a uznávali, že taková zmužilost, takový klid a ochotná trpělivost jest dílem milosti a proto také každý pohnut a vzdělán nemocnici opouštěl. Nikdy světec neležel jinak, nežli s křížem, buď tiskl jej něžně ku svému srdci, buď na své rty a otevřel-li ústa k mluvení, tu překypovaly rty jeho nejohavnivějším díkem za to velké štěstí, že smí trpěti. Projevil-li mu některý bratr soustrast svou nad tolikými bolestmi, jež tělo jeho rozedíraly, tu obyčejně uslyšel od světce slova žalmu 131: »To jest mým odpočinkem na věky,« čímž říci chtěl, že jeho po kříži žíznicí duše konečně pramen ku uhašení své žízně nalezla. Děsné bolesti, jež světci ani v noci ani ve dne odpočinouti nedaly, trvaly nepřetržitě přes tři měsíce. Lékaři, očití svědkové jeho trpělivosti, nemohli jinak

o světci mluvit, nežli s největším obdivem. Výsledek toho byl, že mnozí světská lidé, mezi nimi zvláště klára z Benavidos, pak Anežka a Kateřina Lalazar, dámy ze šlechtického rodu a a ještě šlechtičtějšího srdce, se všemožně přičiňovaly, aby služeb lásky světci prokázaly. První poslala prádlo, druhé dvě závodily se svatou závistí mezi sebou o to, aby mohly plátěné šátečky krví potřísněné čistiti, opět jiné obstarávaly jeho nemoci přiměřenou, velmi pečlivě upravenou stravu. P. Jan osvědčený mučedník pokání, nerozdílný přítel kříže, nepřijal však takových jídel, z nichž poznal, že nejsou připraveny v chudé klášterní kuchyni a se srdečným díkem je vracel, podotýkaje ve své nezměněné horlivosti, že takováto ulehčení otvírají dvěře vlažnosti, a že urychlení smrti menším zlem shledává, nežli uvedení zlých náklonností a zvyků do srdce. Tuto přisnost velmi obdivu a cti hodnou, jež však nám ku napodobení a za povinnost uložena není, ukázal světec i při jiné příležitosti.

S dovolením P. provinciála směli i muži světské P. Jana navštěvovati. Někteří z nich smluvili se s mnichy, že obveseli světce hudebními kousky. Bylo to sice dobře míněno, ale nedobře přijato. P. Jan, kterýž v ničem, co na sobě znamení utrpení nemělo, potěšení nenalézal, poněvadž všemu odumřel a jenom kříží žil, dal přátelům upřímně na srozuměnou, že nezná jiné radosti, než každé radosti postrádáti. P. převor přece však myslel, že hudba těžce zkoušenému obveselení připraví, neboť toto vznešené umění zvláště ve službě chrámové miloval. a dal tedy v hudbě pokračovati, ale svatý bratr byl zcela a úplně v Boha pohroužen a vyznal upřímně bratrovi, jenž se ho na jeho mínění ohledně hudby tázal: »Nedával jsem pranic na to pozor.« Neučinil to ovšem z drsné neuznalosti ku pánům, oň tak dobrotvě pečujícím, ale z pozornosti na jiný zpěv vyšší, jenž v duši jeho zněl a nad nímž jeho trpící i jásající srdce plesalo.

(O. p.)

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Několik dojmů z Francie.

(Poplatky v kostelích. Muži. Mnoho bratrstev. Kněží. Lidový zpěv. Vyučování náboženství. Úcta k mrtvým. Veřejná mravnost.)

První, co nás, vkročíme-li do některého kostela ve Francii, již u dveří zarazí, jest velké zasklené ohlášení, pověšené u dveří, s nápisem: Le tarif, to jest cenník. A jaký cenník? tážete se s podivem. Je to cenník míst, na němž udáno, co stojí které sedadlo, co se za ně platí. V žádném francouzském kostele nelze si totiž sednouti, kde a kam kdo chce, nýbrž musí se zaplatiti. A ceny jsou také různé; jiná je při tiché mši svaté, jiná při zpívání, jiná při kázání nedělním, jiná při postním, jiná, kaže-li některý z proslulejších kazatelů. Rozuměl-li jsem dobře, používá se peněz takto vybraných na potřeby chrámové, kostely nemají totiž žádného jmění, žádných příjmů než těchto. Zprávu těchto peněz vedou s kněžími společně laikové.

Poplatek za sezení vybírá mezi gloria anebo mezi credo svíčková bába, která má podivuhodný rozhled všech osob. Tím však nejsou odbyty všechny ofery; netrvá dlouho, vycházejí ze sakristie dva, je-li méně lidí přítomno, jeden klerik s táckem; kde není kleriků činí to pán anebo dáma, dle zevnějšku a chování z tak zvaných lepších kruhů; obcházejí všechny věřící, z nichž každý dá na tácek nějaký příspěvek — opět na potřeby chrámové. (V jednom stoličním kostele podivně se vyjímalo, když po kázání biskupově, které měl sedě na trůnu, okamžitě dva kněží vzali talíře a šli každý na jednu stranu pro příspěvky.) Sotva jsme se zotavili z podivení, přichází ještě třetí, ano v neděle i čtvrtá sbírka, kterou obstarávají ministranti a švýcar, čili vrátný kostela, který nechýbí v žádném z větších chrámů Páně. Nezdržuje snad toto stálé vybírání a placení mnoho osob od návštěvy kostela? Neříchej by mnohý, kdyby věděl, že není nucen něco dáti, dá-li, je dobře, nedá-li též dobře? Na cizince činí toto neustálé placení rozhodně trapný, nepříjemný dojem; domácí jsou snad od mládi

tomu zvyklí. Ale na druhé straně nikdo neupřech, že jsou sbírky tyto nevyhnutelně potřebny ku vydržování jak kostelů, tak kněží a vůbec všeho, co souvisí s bohoslužbou. V žádném pařížském kostele nemají lavic, jako je u nás zvykem, kdež je dávají mnohdy všudy, kde jen prázdné místo. Za to však uvidíš ve všech koutech celé stohy malých stoliček se slaměným sedadlem. Někde jsou tyto stoličky co možná nejjednodušší a nej-lacinější, někde jsou skvostné, krásné, umělecké, často jsou tak zrobené, že jich lze použití zároveň za klekátko; sedadlo se překlápí a dole je deštička, jako asi pro pohodlí noh, na tu se klekne a ruce se podeprou o lenoch; některé ze stoliček mají tabulku s jménem majitele, začež platí se asi kostelu nějaký určitý roční poplatek.

Návštěva mužů je v kostele praslábá; ač je v neděli v každém pařížském kostele mnoho mší svatých, je při nich skoro výlučně jen zastoupeno pohlaví ženské, mužů jsem nikdy neviděl více než jedno procento ze všech ostatních přítomných. Muži francouzští mají vůbec velmi špatnou pověst co do vykonávání náboženských povinností, říká se, že hodní z nich chodívají třikráte ku svatým svátostem, ale ne za jeden rok, nýbrž za celý život; ponejprv když přistupují k prvnímu svatému přijímání, podruhé, když se žení a potřeť, když umírají, a toto poslední se přecasto vynechává. Pak se ovšem nikdo nediví, že došlo to ve Francii tak daleko.

Francouzi mají velikou zálibu v rozmanitých, nám často úplně neznámých pobožnostech. Při každém pařížském kostele vidíš u vrat mnoho návštěv, oznamujících, kdy slávi to či ono bratrstvo svou pobožnost a v které je kapli; obyčejně bývá při tom promluva. Mluví-li s některým knězem francouzským a ptá-li se po jeho činnosti, hned ti pln radosti vypočítává spolky charitativní a náboženské, jež jsou zavedeny v jeho farnosti. Často vidíme, že jsou při bohoslužbě přemnohé dívky a ženy ozdobeny škapulíři různých barev anebo že mají

okolo krku různobarevné pentle s medailkami, což jsou odznaky různých bratrstev.

Kněží francouzští činí vždy nejlepší dojem; jdou-li po ulici, zachovávají vždy takovou skromnost, tak ušlechtilé chování, že tě zjev jejich nadchne. Zdá se, jakoby chtěli více působiti dobrým příkladem. Jsou zajisté tímto svým vystupováním ideálem, jehož však dnes sotva lze doporučeti. Nechci tvrditi, že mám veskrze pravdu, ale tento dojem činili na mne vždy úslužní, zbožní, světa si pranic nevšímající, francouzští kněží. Každý si pomyslí: škoda, že neukazují a nemají větší ráznosti. Ale pranikdo si jich nevšímne, nikdo jich nepozdraví, ale též jich nikdo neurazí.

Tuto zkušenost jsem udělal, když jsem byl ponejprv před mnoha lety — roku 1893 — ve Francii, tehdy jsem často pozoroval, že se lidé chovali ke kněžím tak uctivé a prokazovali jim všeobecně takovou úctu, jaká bývá u nás zvykem k dámám. Od té doby se však poměry, zrovna jako u nás, valně, a to v neprospěch církve, změnily. Již při mém druhém pobytu (roku 1901) jsem pozoroval, že jsou ve Francii kněží vystaveni takovým surovostem, neslušnostem jako u nás: ba při své třetí návštěvě, před dvěma lety, ujišťovali mne kněží, že je pro ně právě mučednictví jíti na ulici, kde chodí mnoho lidí.

Majíť vždy talár, zvláštní, lesklý, třírohý klobouk a od kolárku visí jim dolů přes kabát dva černé pásky. Ba došlo tak daleko, že zadali v mnohých francouzských diecesích prosbu o dovolení, by směli kněží i jeptišky choditi po ulici v obyčejném občanském oděvu. Říkají: za obět, kterou přinášíme, vyvolivše si tak těžký stav, máme trpěti to nejtrpčejší mučednictví, máme býti bezbranně vystaveni všem nejsprostším surovostem? Doufají, že časem musí býti jejich žádost vyslyšena, nemají-li býti od nevěrců zrovna ne-li zabiti, tak poraněni. V jižní Francii mi vyprávěli, že jest nyní velkou obětí jíti v neděli do kostela; svátku nemají v této zemi žádných, byly vesměs zrušeny. Postaví se totiž celé zástupy klukův a děvčat z nevěreckých škol, kde je štvou, někde poblízku kostela a nadávají co nejsprostěji a nej-

surověji všem, kteří jdou vykonati svou nedělní povinnost.

Zdá se, jakoby francouzští kněží ani nebyli pro tento svět; kněz si nikoho nevšímá, ale jak již podotčeno, i jich si pranikdo nevšímne; zřídka uvidíš, že by kněz s někým mluvil a zastavil se s někým; pozorovateli se zdá býti tato uzavřenost a nepřístupnost nemístná. Každý kněz, ať ho vidíš kde chceš, v elektrice, anebo ve veřejných sadech, v čekárně, na procházce, vždy se modlí brevíř, bez něho nevyjde ani kroku na ulici. Jestli se ho nemodlí, má ho jistě pod paží. Patří to tam jaksi k obyčejnému zvyku.

Vylíčení činnosti francouzského kněžstva bylo by neúplné, chybělo by mu mnoho, kdybychom se nezminili o jeho velkolepé práci v misiích. Dobrá třetina všech misijnářů, všech peněz, jež jsou věnovány k těmto účelům, pochází z Francie. S Belgií má Francie největší zásluhy o rozšiřování víry Kristovy mezi nevěřícími. Kněžstvo francouzské jest vzorné, mnoho osob z kruhů vyšších vede život vzorný, ale obyčejný lid jest nevěrecký, církví a naší svaté víře nepřátelský; lid od víry již odpadl. Tento úsudek učinil jsem si za každého svého pobytu ve Francii, a zdá se mi býti správný i dle toho, jak se události další v této zemi vyvíjejí.

Zpěvu lidového, jako jest u nás zaveden, neznají nikde ve Francii. V Lurdech zpívali po ukončení večerní pobožnosti všichni přítomní společně latinské Credo (Věřím v Boha) z paměti, ovšem s francouzskou výslovností; ale zpěv nezněl pěkně. Při slavné mši svaté zpívají latinský chorál ovšem rozdílně; kde jsou dobré síly, pěkně, kde jest málo sil, nevalně, kde jsou placení choralisté, zní pak příliš řemeslně. Ovšem, mají ve velkých městech a při hlavních chrámech také umělecky provedenou kostelní hudbu; byl jsem v Paříži právě na svátek svaté Magdaleny, patronky jednoho z tamějších hlavních kostelů. Hudba byla při velké mši svaté tak skvostná, jak jsem ji nikde, ani ve vídeňské dvorní kapli neslyšel, byla sice příliš světsky zbarvená, ale provedení bylo přímo nádherné.

Mnohdy přijdeš do kostela a již u dveří zarazí tě neobyčejný hluk. Hned

rozpoznáváš křik, jaký bývá v našich školách. Jdeš po hlase a tu ku svému velkému podivení vidíš, že je tu skutečně v některé z kaplí opravdová škola. Hoši nebo dívky sedí na lavičkách, kněz buď na stupni, který tam dají i se stolkem aneb obchází mezi nimi, tof vyučování náboženství. Protože nesmějí kněží vstoupiti do státních, beznáboženských škol, vyučují v kostele, což je zajisté k velké škodě jak předmětu, tak i mládeže.

Děti chovají se tu jako ve škole, kázeň udržeti je zrovna tak těžko, jako u nás, kluci dovádějí, rvou se za zády knězovými, vůbec počínají si tak nevázaně jako venku. Tím si vysvětlujeme, že hned od malička nemají žádné účty, bázně, svatosti, která přísluší domu Božimu. Je-li příprava ku prvému svatému přijímání, bývá vždy jaksi okázalejší, velkolepá, neboť Francouzi jsou vůbec přátelé jakýchsi upfilišnosti, zvláštností. Často sedí pak u stolu v kostele farář v rochetě, se štolou a s biretem, kdežto mladší kněží obcházejí mezi dětmi, vysvětlují: chvilkami pak farář do toho něco promluví. Přítomny bývají matky, z otců jsem nikdy žádného neviděl. Někake kontroly, zda všechny děti z farnosti chodí do kostela na náboženství, není. Kdo přijde, toho vyučují, kdo nepříjde, není tu.

Kdesi jsem byl přítomen prvému svatému přijímání, ale pranic se mi nelíbilo. Přítomné klášterní sestry, které dívky přivedly, měly jaksi málo přísnou kázeň, samy se chovaly příkladně, modlily se z knížek, ale děti si všimaly málo, z nich se nikdo nemodlil, jen nečinně zevlovaly. Zpěvu též nebylo, zdálo se, že děti nevědí, co vlastně mají dělati. Vysvětloval jsem si vše takto: kněží i sestry jsou vůbec rádi, když jim rodiče dívky pošlou. Aby je mohli nějak trestati, držeti v přísnější kázní, je vůbec nemožno, protože by jim rodiče hned další návštěvu hodiny náboženské zakázali. Celé to ovzduší je zkrátka jaksi přesyceno protikatolickým, nevěreckým vzduchem, veskrz naši víře nepřátelským; kněží

mají postavení jistě velice choulostivé — a ovoce již dozrálo. Jsou věru podivné cesty Boží! Ta věrná dcera katolické církve, krásná země Francie, jejíž král mívá čestný název nejkréstanstějšího krále, opustila svou matku, pronásleduje a utiskuje ji, odstranila z veřejného života vše, co by jen poněkud upomínalo na víru Kristovu.

Ještě se zmiňuji o pohřbech. Takové účty, jakou prokazují Francouzi mrtvým, neuvidíme nikde jinde na světě. Ač je velká část pohřebů necírkevní, to jest beze všeho církevního zažehnání, přece at se objeví pohřební průvod kde chce, prokazuje mu každý velkou úctu. Všichni, kteří jdou pěšky za rakví, mají smeknutí, což činí i důstojníci a vůbec osoby v stejnokrojích. Každý, kdo potká tento průvod, též smekne, ne snad že by ojediněle někdo tak slušné se choval, nýbrž zvyk tento je všeobecně zaveden: velmi zřídka uvidíme někoho, že by nevzdal mrtvole této pocty.

O dojmu, který učiní ve Francii, hlavně v Paříži veřejná mravnost, jen málo slov. Kapitola tato je nejsmutnější ze všech. Nevázanost, neomalenost, drzost hříchu, kterou v Paříži vidíme, je k nepopsání pro slušné lidi, je ojediněle ohavná. Můj soudruh Mal... stále jen opakoval: „Na ty Francouze musí ještě jednou přijiti důkladný trest Boží, Němci jim roku 1870 ještě málo naklepali!“ Věru smysly přecházejí, pozorujeme-li hlavně večer život na pařížských boulevardech — hlavních, širokých, stromy ozdobených ulicích! tolik nestydatých osob, vyžilců, jako zde uvidíš, mužů i žen, díky Bohu, nikde jinde nenajdeš. Národ, který všude na odiv staví takovou hanebnou, veřejnou mravnost, musí hynouti a klesati hloub a hloub.¹⁾

¹⁾ Je zajisté charakteristickou známkou, že říká se u nás jistě nemocí „francouzská“, je pak další zvláštností, že je ve Francii liga, která si určila za cíl, tuto nemoc všemi prostředky potírati, hlavně náboženskou výchovou, nábožensky mravním vypěstěním povahy. Dle „Casu“, je v Paříži nejméně patnáct procent dospělých mužů onou nemocí stíženo. Je až hrušno čísti všude plakáty, jimiž se lékaři nabízejí vyléčiti tuto morovou ránu.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Za příčinou vzácného jubilea — padesáté ročnice kněžství — Jeho Svatosti papeže **Pia X.** za souhlasu nejdůst. velepastýřů moravských Dra. Františka Salesia Bauera, knížete-arcibiskupa v Olomouci, a Dra. Pavla hraběte Huyna, biskupa v Brně, uspořádá podepsaný výbor jubilejní pouť Moravanů do Říma.

Moravané! Katolíci!

Dne 19. září letošního roku bude tomu 50 let, kdy novosvěcený kněz Josef Sarto ve skromném kostelíku svého rodiště Riese přistoupil k oltáři, aby obětoval Bohu první mši svatou a nastoupil dráhu své činnosti kněžské. Započal ji jako prostý kněz ve správě duchovní, ale Prozřetelnost Boží vedla ho od stupně k stupni až ke trůnu papežskému, s něhož pod jménem Pius X. tak slavně církev Boží řídí a spravuje. Ký div, že celý křesťanský svět chystá se důstojně oslavit tuto radostnou památku náměstka Kristova na zemi; ký div, že zraky i srdce všech věrných katolíků tíhnou neodolatelnou touhou k Římu, kde vznešený Oslavenec své zlaté jubileum slavit bude. Za tou příčinou pořádáme

Jubilejní pouť Moravanů do Říma

a zveme k ní všechny Moravany katolického smýšlení obou národností co nejsrdečněji.

Pouť tato výhradně je pro katolíky z olomoucké a brněnské diecese.

Kdo by nemohl se osobně pouti účastniti, nechť tak učiní duchovní pomocí almužny, jež věnuje se prostřednictvím duchovních vůdců chudým poutníkům, kteří touží pouti se účastniti, ale dostatečných peněz k tomu nemají.

Za duchovní vůdce určení jsou pro arcidiecesi olomouckou, a sice pro české poutníky: dp. Jan Híkl, farář v Holešově, pro německé dp. Josef Schinzel, prof. v Kroměříži; pro diecesi brněnskou, a to pro německé poutníky: nejdůst. Dr. Karel Landsteiner, prelát a probošt v Mikulově, a pro české dp. Leop. Kolisek, auditor biskupské konsistoře a farář v Předklášteří.

Vlaky mají býti vypraveny dva: český a německý, a sice tak, aby jely časem odděleně, přece však, aby v Římě byly zároveň v audienci u svatého Otce. Kdyby však nesešlo se poutníků té které národnosti dostatečný počet pro zvláštní vlak, pojedou s poutníky ostatními, ale budou tvořiti pro sebe zvláštní skupinu.

Radostně sdělujeme, že pouti této účastní se oba nejdůst. velepastýři kníže-arcibiskup olomoucký i biskup brněnský. Kdyby však pro nahodilé překážky nejdůst. p. kníže-arcibiskup nemohl se pouti účastniti, pojedje místo něho nejdůst. p. svatící biskup Msgr. Dr. Karel Wisnar.

Odjezd z Vídně dne 6. října, návrat do Vídně dne 19. října.

Plán a směr cesty jest: Brno—Vídeň—Pontebba—Padova—Loretto—Assisi—Řím—Benátky—Pontebba—Vídeň—Brno.

Ceny: Z Brna I. třída 445 K, II. tř. 300 K, III. tř. 200 K; z Vídně I. tř. 425 K, II. tř. 290 K, III. tř. 195 K. Mimo tyto ceny zaplatí každý účastník I. tř. 20 K, II. a III. tř. 10 K zálohy (na režijní vydání).

V ceně této zahrnuto: Jízda z Brna, po případě z Vídně, do Brna, po případě do Vídně, pak celé zaopatření cestou, počínaje italskými hranicemi tam a sem, zaopatření na zastávkách a v Římě, povozy v Římě k prohlídce památek po půl 5. dne. Kdo by chtěl učiniti odbočku do Neapole, zaplatí zvlášť.

Ostatní podrobnosti obsaženy jsou v »Programu pouti«, jež na požádání zasílají: pro české poutníky obou diecesí vldp. Leop. Kolisek, farář v Předklášteří, pro německé poutníky obou diecesí nejdp. p. prelát Dr. Karel Landsteiner, probošt v Mikulově. Jen u těchto dvou vůdců budtež činěny přihlášky z obou diecesí, a sice nejdéle do 31. srpna.

Dáno v Olomouci a v Brně dne 25. března 1908.

Ústřední výbor.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XIII. Čínský nalezinec.

Následující list sestry františkanky Marie Magdaleny v Če-fu na generální představenou poskytuje nám zajímavý pohled do způsobu života čínského nalezince.

„Nejprve, milá matko, budu vám vypravovati, jak jsme oslavili měsíc sv. Josefa. Socha dobrého světce v naší kapli byla ozdobena krásnými květinami. Mimo to pojali jsme odvážnou myšlenku, poctiti jej novou písní čínskou. Naše čínská sestra Marie Šebastiána uvolila se ji složit. Nebyla to lehká věc, ale sestra učinila, seč byla, a tak zanotil brzy celý dům a zpíval: „Kan-ku, kan-ku, ni di he-cen“ (Bděj, bděj, nad svými dětmi). Není prý to vybraná čínština, ale svatý Pěstoun měl zajisté nad písní radost. Když jsme s našimi dětmi novou píseň ponejprv nacvičili, měly takovou radost, že jejich šikmých očí pro radostný smích nebylo téměř viděti.“

Nyní popisuje sestra obšírně všechny poklady a nádhernosti malé domácí kaple.

„A nyní, ctihodná matko, prohlédneme si náš ústav. Libo-li, začneme s naším pensionátem. Tu jest všelicos, co vás bude zajímati. Pohlédněte tamhle na ony dvě dívky. Jsou to dcery bohatého penězníka z města. Jsou ještě ovšem pohanky, ale dobré, milé děti. Měla byste je viděti, když zbožné, oči majíce sklopeny, v kapli klečí a s dětinnou vážností se modlí. Je to obrázek, který zasluhuje, aby byl vymalován. Jejich otec jest velmi spokojen s pokrokem svých dětí a byl zde už několikráte na mši svaté. Malá Athung, jeho dceruška, ujišťuje, že otec chce státi se katolíkem. To by bylo ovšem velké štěstí, ježto by jeho příklad mnohé jiné k následování povzbudil. Kéž by Spasitel vyslyšel naše modlitby a tuto duši své pravé církvi daroval! Athung jest dítě dobré, něžné. Kdykoli se jí přihodí něco nemilého, říká usmívajíc se: „To jest pro malého Ježíška.“

Jiné ditko, které nám dělá mnoho radostí, jest Emma, naše nejstarší chovanka. Učíc se modlitbám a katechismu

jeví horlivost tak neobyčejnou, že se častěji sebe sama tážou, nemá-li Bůh s tímto dítkem nějakých zvláštních úmyslů. Pochází z velmi dobré, ještě pohanské rodiny, jest však tak skromná a zbožná, že by člověk myslil, že byla zrozena a vychována ve víře katolické. Emma působí také blahodárně na ostatní děti nejenom svými řečmi, ale i svým vzorným chováním.

A nyní nahlédneme do našich jeslíček, t. j. do našeho nalezince. Obyvatelů jeho stále přibývá. Často přinášejí nám své ditky matky samy, často dobří sousedé. Mnohdy jsou to naše bývalé chovanky, které pohanské ženy, které se chtějí svých dětí zbaviti, k nám posílají. Tak přinesla nám nedávno Helena, jedna z našich děvčat, kterou jsme byly minulý rok dostaly pod čepec, tříleté děvčátko, které od svých pohanských rodičů bylo zahánáno. S Helenou přišla také teta jejího muže. Teta evropských jeptišek ještě nikdy neviděla. Měla jste viděti její úžas. Bylo to k smíchu. Zvědavě prohlížela mne od hlavy k patám. Zvláště od nohou nemohla oči odvrátiti. A proč? Nesmíte zapomenouti, že její vlastní nožky byly sotva 10 cm dlouhé, kdežto moje — Bože, co mám říci? — nuže, ven s tím! — žádné operace neutrpěly. Teta pak přinesla dva nalezence, z nichž jeden byl star rok, druhý den.

Obyčej, zbytečných dětí se zbavovati, je zde v Číně velmi častý. Skoro denně přicházejí otec neb matka k nalezincům a prodávají své děti za kousek zeleniny, látky, i laciněji. Čínané neznají totiž lásky rodičů v tom smyslu jako my. Když jest dceruška otci nepohodlná, nedělá si z toho nic, hodí-li ji do moře. Týž osud byl by bezpochyby stihl i jmenované ditky.“

Potom vypravuje sestra některé případy. Mnozí čínští rodičové činí ovšem výjimku.

„Nyní vám některé naše nalezence představím. Malou Marii Růženu již znáte. Kveté a prospívá vesele jako květina, jejížto má jméno. Jest vážné a klidné povahy. Již se pouští od stolu.

Zajímavá jest, jak svatá víra v tomto malém srdéčku začíná klíčiti. Dítě modlilo se každý den, aby Bůh její matku, která byla zatvrzelou pohankou, obrátil. A skutečně, modlitba nevinného srdce činila zázraky, neboť matka jest nyní jednou z nejhrolivějších křesťanek.

Nicméně hlavní osobou našich jeslíček jest bez odporu slečna Lizinka. Nazýváme ji černohlávkem, ježto má černé vlasy a oči. Umí už spínati ruce k modlitbě, ale modlití se ještě neumí. Někdy mívá svou hlavu. Není-li v dobré míře, nepomohou ani prosby ani lichocení. Křečovitě zůstávají pak malé pěstě sevřeny a čelo zamračeno. Je-li v dobrém rozmaru, není milejší bytosti nad ni. Ptáme-li se jí, kde jest Ježíšek, ukáže ihned svýma ručkama na dvěře u kaple; neboť mluvíti ještě neumí.

Všude jsou všechna tato malá stvoření nadmíru zajímavá, a já jsem šťastna, jsou-li naše jesličky hodně plny. Skvostný pohled poskytují děti při jídle. Jdu často v tu chvíli mezi ně, abych se obveselila. Děti sedí v dlouhé řadě u nízkého stolu. Větší drží si svou misku samy a dovedou i lžice obratně užívat. Nejmladší krmiti jako ptáčka jeden z našich starců. Po pořádku dostane každý plnou lžici do zobačku dokořán otevřeného. Avšak počet jich jest veliký, a proto, aby mladí páni a dámy nebyli netrpěliví, až zase na ně řada přijde, dostane každý kousek chleba do ruky, který zatím ohryzuje. Kdo by jim chtěl, snad žertem, chléb vzíti, musil by na ně jíti zchytřa. Drží jej totiž křečovitě ve svých prstíčkách, a každý drobek, který upadne na zem, ihned pečlivě sbírají.

Sestra vypravuje potom celou řadu zajímavých událostí z tohoto malého světa.

Klouček pětiletý, teprve nedávno přijatý, dostal misku s rýží, ale ani se jí nedotekl. »Proč nejíš?« »O, já si vzpomínám, že moje matka hladem umírá, kdežto já tu tak dobré věci mám. Jak bych mohl jísti?« Hodný to hoch, není-liž pravda?

Malá holčička protestantských rodičů, ještě nepokřtěná, prosí o křest svatý. »Měj strpení,« zní naše odpověď. Tu pozorujeme, že děvče každý večer, než jde spát, láhvičku naplňuje vodou a s sebou nosí. »Co pak dělá s vodou?«

ptáme se ostatních dětí. »Bere si láhvičku s sebou do postele, abychom, kdyby v noci náhle onemocněla, a ty jsi nemohla ihned přijíti, měly vodu po ruce a ji pokřtiti mohly.«

Velkou nám radost způsobilo neočekávané uzdravení blbého a nemoci míchovou trpícího děvčete. Děvče nemohlo choditi, musili jsme ji nositi. Přišel svátek božského Srdce Páně, ve který u nás jako o slavnosti Božího Těla nejsvětější Svátost průvodem se nosí. Dvě děvčata sirotci zanesly nemocnou ke dveřím kaple a tam ji posadily. V okamžiku, když Spasitel v nejsvětější Svátosti práh překročil, šeptala jedna z děvčat nemocnému dítěti: »Ježíš jde okolo tebe.« A dítě dává najednou na jevo, že tomu rozumí, zvedne se samo a připojí se k průvodu. Všichni, kteří to viděli, zasli. Nadpřirozené působení bylo zde tak patrné, že stará pohanka, která se dosud tvrdošíjně vzpírala, nyní sama o křest svatý prosila, aby mohla uctívat Boha, který tak velké věci činí. Zemřela po několika nedělích.

Než dosti již. Toto krátké vyprávění jest malým obrázkem všestranné činnosti našich dobrých sester v jejich nesčetných ústavech zámořských. »O jak bychom si přáli,« volá sestra Marie Magdalena, »abychom všechny nešťastné pohany, kteří kolem nás bydlí, Spasiteli mohli získati.«

XIV. Mezi Indiány v Mexiku.

Před několika roky byla v Mexiku založena nová missijní společnost čili kongregace. Missionáři této společnosti, tak řečeni Josefinos, t. j. synové sv. Josefa, pod jehož ochranu se postavili, ujali se nejprve Indiánů, do té doby nejvíce zanedbávaných. K těmto náleží hlavně Indiáni v území řečeném Tabasko. Středem této missie zvolili si starobylé městečko Palenque. Missionáři našli u tamějších Indiánů, kteří už dobrých třicet roků byli bez duchovní správy, nejvládnějšího přijetí. Dobráci nechali svou vlastní potřebnou práci ležeti, aby mohli missionářům obydlí postaviti. Obydlí to je velmi jednoduché, střecha ze slámy, podlaha z udupané hlíny, vše ostatní ze dřeva. Když bylo vše hotovo, přišli

Indiáni a pravili: »Otče, pojď do svého domu, který jsme ti vystavěli, je hotov.«

Indiáni v okolí města Palenque nepodobají se ostatním Indiánům v Mexiku, obzvláště ne Indiánům v okolí hlavního města. Až podnes zachovali si jistou vážnost, a vznešenost. Nejsou tak pověrčiví, nemají lenivé lhostejnosti, která jinak Indiánům je vlastní, k vzdělanosti nechovají se odmitavě, jsou uceliví, přívětiví, pohostinní a nábožní, a což u rudochů je řídkou vzácností — nejsou pomstychtiví, zlobiví a nedůvěřiví. Jejich poctivost je příslovečná. Nejsou toho schopni, aby si haléř přivlastnili, který jim nepatří. Zcela proti domácímu obyčeji nedovážejí po žněch obilí do svých příbytků, nýbrž nechají je na poli, na místě proti vlhkosti chráněném ležeti, a společně hrají na poctivost svých sousedů, ani ho nehlídají.

Vážice si své cti, neradi se nechávají najímati od cizinců do práce, naopak snaží se vydělávati sobě chléb vezdejší obděláváním své vlastní hroudy. Půda jejich území je velmi úrodná a poskytuje jim dostatečné výživy. Je zde zvláštním úkazem, že zdejší zámožní běloši, nemají-li nádenníků, pokorně zdejší Indiány prosí, aby jim při práci vypomohli.

Všichni Indiáni učí se a rozumí španělštině. V jejich vlastní řeči skoro všechna slova mají přízvuk na poslední slabice, na př. panchá (nebe), hín (země), kancherá (světlo). Má mnoho hrdelních hlásek, kterým je těžko se naučiti.

Indiáni mají pěknou, silnou postavu a jsou velmi čistotní. Na čistotu těla kladou velkou váhu a mohou v této příčině býti vzorem všem. Každé ráno, než jdou do práce, se koupají. V poledne, jdouce k potoku pro pitnou vodu, koupají se podruhé, aby se ochladili. Přijdou-li večer po práci unavení a spocení domů, spěchají opět k nejbližšímu potoku a koupají se po třetí. Po třetí koupeli se převlékají a teprv potom jdou po své práci domácí. Pracovitost chrání je před neřestmi. Jsou s málem spokojeni. Několik kousků ušípaného, slepice, zásoba kukuřice a rýže jim dostačí, více nepotřebují.

V náboženství jsou ovšem pozadu, ježto dlouho byli bez duchovní správy. Nicméně mají dobrou vůli. Ochotně postavili missijní dům a kostelíček vy-

zdobili. Škola dětská prospívá dobře a také škola večerní pro dospělé je dobře navštěvována. Veliký počet divokých manželství bylo přivedeno do pořádku. Bohužel četní cizí hosté: cestovatelé, kupci a obchodníci dřívím jsou náboženství a mravopoctem domorodců jenom na škodu. Také bílí osadníci, aspoň muži, jsou vesměs lhostejní a bezbožní.

Z missie v Palenque miní missii onáři svým časem pokusiti se o obrácení pohanských Indiánů, žijících v sousedních krajinách.

XV. Větrná smršť.

Nejednou se stává, že i missie bývají navštěvovány různými nehodami, jmenovitě pohromami živelními. V takovém případě přichází ovoce dlouholeté činnosti missionářů v niveč a dlouho to trvá, než se postižená missie zase vzpamatuje a zotaví.

Takové neštěstí zastihlo katolickou missii v Dacka, v Přední Indii. Tamější biskup msgr. J. Hurth píše v této příčině:

»Zdá se, že nás zde Pán Bůh zkouší do krajnosti. Po zemětřesení následovalo jiné soužení, které sice postihlo menší cíp země, ale mnohem strašnější bylo než ono. V děsné noci ze 24. na 25. října m. r. bylo město Chittagong větrnou bouří zničeno. Úřední zprávy, které obyčejně podobné zprávy zmenšují, připouštějí, že přes 12.000 lidí v bouři přišlo o život, a že dobrý milion lidí bez přístřeší na zpustošených polích táboří. Ubožáci jsou nejméně na rok bez chleba, neboť veškerá rýžová sklizeň byla dříve, než uzrála, bouří zničena. Mnohé osady na pobřeží byly i s obyvateli mořem spláknuty, v jiných ani jeden dům nezůstal celý. V městě Chittagongu, které má asi 40.000 obyvatel, sotva 10 domů je obyvatelno. V městě Rangamattia, které má 15.000 obyvatel, byly všechny domy zbořeny

Smršť řádila od 8 hodin večer do 1 hodiny s půlnoci. Já sám ztrávil jsem tuto noc v přístavu na lodi a mimo ochranu Boží máme zkušnosti a obzřetnosti kapitánové co děkovati, že jsme nebezpečenství unikli, neboť právě v přístavu vzala bouře svůj počátek. Když jsme se následujícího dne k městu Chitta-

gongu blížili, bylo moře sice pokojné, ale na míle daleko rozmanitými troskami pokryté. Spousta sena a rýžové slámy, střechy, nábytek, lodi různé velikosti, zdechliny zvířat a lidské mrtvoly pokrývaly tichou nyní hladinu, takže hranice mezi vodou a zemí nebylo lze rozeznati. Na břehu všechna znamení pro lodi důležitá zmizela, a náš vjezd do přístavu musil na druhý den býti odložen. Když jsme potom vjeli do řeky, ukázal se nám na obou stranách obraz úplného zrušení. S největší opatrností musili jsme si mezi obchodními loďmi, buďto těžce poškozenými, anebo úplně rozbitými cestu hledati a dostali jsme se teprv k večeru ke zbořenému městu, kde se nám neštěstí v celé své velikosti ukázalo.

Vzhledem k nevýslovné bídě mezi lidmi, netroufám si ani zmíniti se o ztrátách naší missie způsobených, ačkoli jsou

veliké a velmi bolestné. Lid jest bez přístřeší, potravin a oděvu. Noci jsou vlhké, a chladné, citelně chladné pro chudokrevné syny jihu. Nad to vypukly nemoci a řadí strašně. V pravdě, ruka Boží spočívá těžce na zemi i lidu. Letoší rok bude v dějinách této země nazván zvláště nešťastným. Že tato nová pohroma i mne se bolestně dotkla, netřeba dokládati. Proti takové bídě a při takové přiležitosti, našemu svatému náboženství a vůbec dobré věci prospěti, býti bez peněz, to jest víc než bolestné. Jeden náš kostel jest zbořen, druhý silně poškozen, missijní dům na zboření, klášterní škola bez střechy — jaká to bída! Přes to nezoufám; naopak, spoléhám s důvěrou na dobročinnost našich katolických bratří v Evropě, kteří naši ubohé missie zajisté neopustí.*

Různé zprávy.

Duchovní pouť do Lurd má se konati letos z celého světa. Na popud hraběte Acquaderniho v Bologně, předsedy ústředního komitétu jubilejního, byli pořadatelé českých poutí do Lurd bratři Kolískové jmenování zástupci tohoto duchovního podniku pro naše kraje. Poněvadž celá akce děje se za protektorátu jak sv. Otce tak i nejduš. pp. biskupů, zasluhuje důvěry a podpory. Provolání se právě rozesílají. Leopold Kolisek, farář v Předklášteří.

Úpěnlivá prosba! V Uhřinově stával malý kostelíček, který stářím tak byl sešlý, že lonského roku musel býti zbořen a nastala nutnost postaviti kostel nový. Náklad na stavbu a vnitřní zařízení činí asi 120.000 K, z toho má se konkurencí uhraditi 70.000 K, obnos to na zdejší farnost ohromný. Celá farnost čítá jen 1056 duší, po většině lidu chudého, častou neúrodou a živelnými pohromami stíhaného; vždyť je náš kraj stále mezi

»nouzovými«. Lid zdejší většinou velikou je dobrý, přičinlivý a obětavý, než má-li takovým zůstatí, jest nutno ihned ku stavbě nového kostela přikročiti. Chceme tak učiniti letos a postaviti kostel nový, ne nádherný, ale prostranný a to na památku jubilea Jeho Veličenstva císaře a krále našeho. Než jak stavěti, když tak ohromný, naše síly přesahující obnos 70.000 K jest neuhrazen? A obce zdejší farnosti ani kostel, nemají vlastního majetku žádného! Proto prosíme podepsaní jménem všech farníků zdejších. Kdož může a chce dobrý skutek v tomto jubilejním roce vykonati? A obce pomoci vystavěti ke cti a chvále Boží letos nový kostel, pošli, a prosíme o to velice snažně, svůj dárek, svou almužnu přímo na farní úřad v Uhřinově u Velkého Meziříčí aneb na p. Jana Bradáče, rolníka a předsedu kostelního konk. výboru tamtéž. Jan Bradáč, předseda kostelního konk. výboru, Fr. Bajar, farář v Uhřinově.

Kongregace sester sv. kříže. Vitelné požehnání Boží spočívá na kongregaci, v novější době zřízené od cti-hodného kněze kapucína P. Theodosia Florentiniho. Nyní čítá tato kongregace, která má svůj hlavní mateřský klášter v Ingenbohlu ve Švýcarsku, 843 domů, v nichž je 4679 sester. Ve Švýcarsku je 340 ústavů a 1474 sester, v Dolních a Horních Rakousích je 136 ústavů a 859 sester, v Čechách 55 ústavů a 494 sester, na Moravě 40 ústavů s 350 sestrami, ve Štýrsku 49 ústavů s 424, v Chorvatsku 24 s 139, v Tyrolsku a Vorarlbersku 35 s 222, v Badensku a Hohenzollernu 164 ústavů a 717 sester. Pisatel rádků těchto chystá pro „Školu“ obšírnější životopis zvěčného P. Theodosia Florentiniho.

Sektářská výstřednost. V Americe je sekta, která se jmenuje utilitáři; jméno má proto, že se snaží všeho využívat. Dle jejich učení není prý nic na světě neuzitečného, všeho lze použít k něčemu. Jeden její přívrženeček, jménem Henry Sullivan, tak věřil všem výstřednostem této sekty, že zanechal následující prapodivnou poslední vůli: moje tělo nemá celé shnít, proto nařizuji, aby po mé smrti byly z mých kostí nadělány knoflíky, z mé kůže peněženky, z mých pak střev struny. Knoflíky, peněženky a struny doporučuji svým nejmilejším přátelům. — Výslovně se podotýká, že tento občan Sullivan svou závěť myslel doopravdy.

Papežský jubilejní kříž. Svatý Otec Pius X. založil na památku svého 50letého kněžského jubilea kříž, jež mohou nositi všichni katoličtí kněží, jakož i všichni věřící. Kříž se nosí na prsou na žlutobílé stuze a má na jedné straně podobiznu Jeho Svatosti, na druhé pak několik slov, obsahujících požehnání, složené samým papežem. Kříž byl zhotoven dle návrhu vídeňského medailéra, professora Marschalla, který byl za tou příčinou několikrát v Římě, kdež mu papež povolil k modelování reliefové podobizny své několik sezení. Při schválení vyslovil papež nad celkovým provedením pochvalu i uznání.

Kam spějeme? V Záluží v Mostě v Čechách nechce 35 dětí chodit do školy, když se vyučuje náboženství.

Děti praví že jsou jejich rodiče bez vyznání, anarchisté, že ony také uznávají tyto jejich zásady za správné. Okresní školní rada mostecká rozhodla, že dle zákonů nyní platných jsou děti povinny navštěvovati náboženství, ježto na veřejné škole patří náboženství k vyučovacím předmětům. Rodiče se odvolali k zemské školní radě do Prahy.

Bohoslovci v Německu. V Německu je osm katolických bohosloveckých fakult, na nichž bylo 15. února l. r. 1709 posluchačů. Roku 1888 bylo jich v témže dni 1200, letos je tedy o třicet procent více, kdežto v téže době ubylo protestantských bohoslovců o sto procent. Podotknouti sluší, že nejsou tuto vypočtení bohoslovci, kteří se vzdělávají na biskupských ústavech. Počítají-li se vesměs všichni bohoslovci, případně v Německu na 100.000 katolíků nyní 7·5 bohoslovců; v únoru 1882 bylo 4·3. Všeobecně lze říci, že přibývá katolických bohoslovců; v Bonnu je jich nyní 315, kdežto v únoru 1883 jich bylo 56, v Münsteru nyní 278 (1883: 108), ve Vratislavě nyní 250 (1883: 118), ve Frýburku 210 (1883: 53), v Tubinkách 211 (1883: 149), v Mnichově 169 (1883: 117), ve Würzburgu 106 (1883: 156). Na 17 evangelických bohosloveckých fakultách v Německu bylo v letošním únoru 2228 studujících, oproti 4800 v létě 1888. Nyní případně v Německu na 100.000 protestantů 5·4 bohoslovců, v únoru 1882 byl poměr 10·4.

Brixenská diecese. Dne 1. ledna l. r. bylo v brixenské diecesi 438.040 duší, 501 far a 891 kněží světských, 572 řádových, dohromady 1453 kněží. V Tyrolsku je 306.503 duší a 1101 kněz, ve Vorarlberku 6 děkanátů. Největší děkanát je v Innomosti s 61.325, nejmenší v Ampezzo s 3400 dušemi. Nejvíce far má děkanství Breitenwang, totiž 33, nejméně Ampezzo, totiž 1. Šest kněží slaví letos zlaté jubileum. Seniozem je arcibiskup Aichner nar. 19. října 1816, vysv. na kněze 2. srpna 1840.

Obětavost. Člen spolku Nejsvětějšího Jména v Jersey v severní Americe, jménem Fr. Waters utrpěl v tovární následkem výbuchu kotla nebezpečné popáleniny. Vytrpěl mnoho bolestí, a dle úsudku lékařů, bylo pramálo naděje na

uzdravení. Konečně se přece stav jeho zlepšil, a lékař oznámil tamějšímu kaplanovi u kostela svatě Lucie, že by nešťastník snad úplně uzdravěl, kdyby se mu mohla dát na popáleniny zdravá lidská kůže. Při nejbližší schůzi spolku Nejsv. Jména oznámil kaplan přítomným členům, jichž bylo asi 450, onu zprávu a požádal, zda by některý z nich, vesměs zdravých mladíků, nebyl ochoten obětovati nějaký kousek zdravé kůže pro onoho nešťastného spolučlena. K velikému jeho podivu a radosti všichni povstali a chtěli přispěti. Vybráno třicet z nejzdravějších, kteří přišli po pěti v různých dobách a každý si dal kousek kůže vyříznouti ve prospěch nemocného. A Waters skutečně, díky této nevidané obětavosti byl zachráněn.

Výrok soudu o Kristu Ježíši.

Vloni byl v Praze sjezd přívrženců »Volné Myšlenky«, při němž mluvil též dr. Bartošek. Dne 21. října min. roku uspořádal převor augustinského kláštera ve Lnářích v Plzni veřejnou schůzi, v níž kritisoval řeč onoho doktora a mezi jiným řekl: »Dr. Bartošek vědomě lhal, když nazval na kongresu »Volných Myslitelů« Ježíše legendární osobou.« Doktor Bartošek žaloval převora pro urážku na cti a okresním soudem byl P. Majer odsouzen k pokutě 30 K a k náhradě útrat 128 K. Odsouzený převor však se odvolal k vyšší instanci, která prvý rozsudek úplně zrušila, obžalovaného osvobodila, žalobce dra. Bartoška odsoudila k zaplacení útrat v obnosu 143 K. V důvodech rozsudku praví se mimo jiné: »Řeč žalovaného převora v Plzni byla jen dovolenou kritikou. Historičnost osoby Ježíšovy je tisíciletými dokázána, a to nejvážnějšími svědectvími. Proto, tvrdí-li někdo, že Ježíše nebylo, skutečně mluví vědomě nepravdu. Chce-li někdo o osobě takového dosahu mluvit, jako jest právě Ježíš Kristus, má studovati vážné prameny; pravil-li tedy, že jest jen legendární, prozrazuje zajisté nevědomost.« Výsledkem tohoto soudu jsou čeští »Volní Myslitelé« úplně zdrceni.

Universita v Japonsku. V Japonsku bude zřízena katolická universita, kterou říditi budou jesuité, kteří mají již od dob svatého Františka Xaverského velké zásluhy o rozšíření křesťanství v této zemi.

Jenerál jesuitský vybral a ustanovil učence z řádu, kteří se co nejdříve odeberou do Japonska. Zároveň s tímto ústavem bude pořízeno též vyšší učeliště pro dívky japonské, jehož řízení svěřeno dámám božského Srdce Páně, které byly vybrány z domů v Australii, Irsku a Anglii. Bůh žehnej těmto domům, by přinesly ovoce.

Anonymní dopisy. Pražská městská rada se usnesla, že se při úřadování nesmí žádným způsobem přihlížeti ku anonymním dopisům. Usnesení toto sděleno ihned všem městským úřadům a kancelářům.

PROSBA.

Má duše touží k Tobě,
Ty mocný Tvůrce náš,
mne vyslyš v této době,
mé žaly dobře znáš.

Jen Tobě chválu pěj
vše tvorstvo, celý háj,
vše v Tvé se lásce hřeje,
jak první nastal máj.

Ty vyslyš prosby vroucí,
jež sílá duše má:
O slyš mne, Všemohoucí,
vždyť prosí dcera Tvá.

Mne neopouštěj — svatě
své milosti mne přej!
Viz srdce láskou jaté,
útěchy jemu dej!

Tě prosím — blaha zdroji —
vždy od zlého mne chraň,
klid udeľ duši mojí —
však Tvá se vůle staň!

Ā když i hoře, kříže,
jsi v úděľ duši dal,
pak pomoz snášet tíže,
svou milostí mně hal!

Jen mocná v Tebe víra
útěchy lije slast!
Kéž ve mně neumírá,
bych pravou našla vlast!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Ze Zdounek. Plnic svůj slib, vzdávám nejpokornější díky božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. *T. K.*

— Tímto vzdávám čest a chválu božskému Srdci Páně, Panně Marii Lurdské, sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení prosby své a uzdravení z těžké nemoci.

Z Opavy. Tisícere díky budtež vzdány božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby jistého bratra, který byl trápením a neštěstím navštíven, že byl blízek zoufalství. Došla jemu pomoc z nadání. Budiž čest a chvála božskému Srdci Páně po všechny věky.

Z Opavy. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, Marii, Matce ustavičné pomoci, sv. Josefovi, sv. Aloisiovi a sv. Antonínu za obdrženu pomoc a přispění v útrpení a za obdržení síly a statečnosti proti pomluvě a na cti utrhaní po delší dobu. *A. Š. D. O.*

Z Olomouce. V důležité záležitosti začala jsem devítidenní pobožnost k božskému Srdci Páně a k Panně Marii Lurdské, a slíbila jsem, že vyslyšení uveřejním v těchto listech. Dostalo se mi skutečně milostivého vyslyšení, začtež vzdávám nejvroucnější díky Pánu Ježíši a jeho neposkvrněné Matce. *M. R., dítka Mariánské.*

Pobožnost k božskému Srdci Páně.*)

(Hlavní úmysl.)

Spása lidstva záleží v poznání, v lásce a ve službě Pána našeho Ježíše Krista. Nelze však Pána a Spasitele našeho lépe poznati, jej vroucněji milovati a jemu věrněji sloužiti, než vzpomínáním dobroty nejsv. Srdce jeho. I nevěřící, jenž božství Pána Kristu upírá, vyznává a miluje nadpřirozenou dobrotu jeho. Chceme-li tedy pro spásu duší pracovati, musíme se snažiti všemi možnými prostředky k tomu čeliti, aby Ježíš Kristus, ve svém božském Srdci, které se za nás obětuje, poznán byl. K tomu cíli není nic lepšího, než po celý měsíc vykonávati rozjímání o dobrotě Pána našeho Jezu Krista, a k tomu nejlépe se hodí měsíc červen. Bude-li se pobožnost k nejsv. Srdci Páně tímto způsobem konati po celý měsíc ve všech rodinách, ústavech, seminářích, ve všech osadách a společnostech náboženských, pak jistě pravdy milosti, světla a síly potekou ku spásě duší nesmrtelných. Společnost lidská nabude více pokoje a svornosti, v srdcích lidu vzkvetou ctnosti pokory a tichosti. Pobožnost tato prospěje netoliko církvi bojující na zemi, nýbrž i trpícím v očistci a duše v očistci modlitbami občerstvené, dříve vejdou na moře lásky Srdce Páně, a tím i vítězná církev na slávě nabude.

Jest tedy všeobecným přáním všech kongressů, podporovati pobožnost k nejsv. Srdci Páně, aby se víc a více rozšířila. Hlavní ředitelství Apoštolátu modlitby praví: Pobožnost k Srdci Páně v měsíci červnu převyšuje svou důležitostí a prospěšností všechny ostatní pobožnosti, které nemají takového doporučení nejvyšší hlavy církve. Již papež Lev XIII. vřele doporučoval všem katol. biskupům a věřícím konati po celý měsíc červen pobožnost k nejsv. Srdci Páně a obdařil ji mnohými duchovními milostmi. I nynější sv. Otec Pius X. vřele doporučuje co největší rozšíření pobožnosti k nejsv. Srdci Páně. Kéž by přání náměstka Kristova se vyplnilo! Kéž by pobožnost tato po všem světě a ve všech vrstvách lidstva se ujala a šířila! »Srdce toto netoliko že zachrání, ale též posvěti a nebeskému Otci tím milejší učiní, čím více pracovali na rozšíření království jeho lásky na zemi. (List bl. Markety ze dne 10. srpna 1689.)

Horlitelé pobožnosti k nejsv. Srdci Páně, snažte se, aby aspoň v tomto měsíci konala se pobožnost tato ve všech rodinách křesťanských. »Požehnám domy, kde bude můj obraz vystaven a uctíván.« Jak hojně požehnání by s nebe vylyto bylo na rodinu, v níž všichni členové by závodili v úctě a lásce k Srdci Páně! Náboženství by bylo upevněno, domácí štěstí by bylo rozhojnéno příkladem dobrým, jaký by jeden dával druhému. Manželé by žili svorně a svatě, dítka by byly poslušné a mravné, služebnictvo věrné a pracovitě; všude by dýchala čistá láska,

*) Benediktinská tiskárna vydala krásnou příruční knížku ke konání pobožnosti k nejvyššímu Srdci Páně.

prýstici z lásky plného Srdce Ježíšova. Totéž by působila pobožnost k nejsv. Srdci Páně v ústavech, v seminářích, klášterích a náboženských spolicích. Jestliže je tato pobožnost tak krásnou v životě soukromém, tím krásnější a velebnější je v kostele. Ani by člověk nepomyslel, jaké požehnání plyne z pobožnosti této, koná-li se opravdu nábožně a slavně. Pobožnost tato jest měřítkem všeobecné horlivosti, četných sv. přijímání, pořádku ve chrámě, ale také příčinou mnohých obrácení hříšníků, pokoje v rodinách, plnění povinností křesťanských. Účinky této pobožnosti v červnu, jeví se po celý rok. Tak svědčí jeden zkušený duchovní. V červnu jsou beztak četné slavnosti a přidá-li se k nim těch několik dnů, vykoná se pobožnost po celý měsíc. Pobožnost může sestávat z kratičké promluvy o nejsv. Srdci Páně, z litanie, zásvětní modlitby k Srdci Páně a svátostného požehnání. po němž se může zazpívat píseň k Srdci Páně. Pobožnosti této mohou se účastnit zvláště členové náboženských bratrstev, Apoštolátu modlitby, věčného se klanění nejsv. Svátosti a ti opět přivedou jiné a tak by vzrostl počet zbožných hezky vysoko. Nelitujte nikdo ani námahy, ani výloh, jsou-li jaké se slavností spojeny, vše se opět nahradí. Co ke cti a chvále Pána Ježíše vynaložíme, není nikdy ztraceno. Není-li možno odpoledne pobožnost konati, konejte ji hned po mši sv. Dá se tato pobožnost velmi dobře připojit. Není-li ani to možno, pomodlete se aspoň každodenně litanii o nejsv. Srdci Páně a smířující nebo zásvětnou modlitbu. Obrazy nebo sochy Srdce Páně jsou nyní skoro ve všech kostelích. Ozdobte je kvítím, aby bylo patrné, kam pobožnost směřuje.

Konečně ještě je jiný způsob uctění nejsv. Srdce Pána Ježíše. Je to první pátek každého měsíce, který jest nejsv. Srdci Páně zasvěcen a kteréhož dne mohou se nábožná cvičení konati ke cti nejsv. Srdce Páně. Papež Lev XIII. udělil všem věřícím, kteří na ten pátek svaté svátosti přijmou, chvíli o dobrotě nejsv. Srdce Páně rozjímají a na úmysl papežův se pomodlí, každého prvního pátku plnomocné odpustky, a za druhé, 7 let a 7 kvadragen na všechny ostatní pátky v roce. Vzhůru tedy spojme se v měsíci červnu ku společné chvále, ku všeobecné pobožnosti k nejsv. Srdci Páně a mocností pekelné budou přemoženy. Ježíš zvíťazí, Ježíš bude kralovati na věky.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymajím(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření úcty nejsv. Srdce Ježíšova po všem světě a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Konati a šířiti pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu.

Úmysl v červenci: Semináře.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červnu modleme se o rozšíření pobožnosti k božskému Srdci Páně.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Fortunata , kn. — Pobožnost k nejsv. Srdci Páně. Za obdržení jisté milosti. Tři ubohé rodiny. Zvláštní prosby duchovních pastýřů.	
2. Ú.	Sv. Blandiny , p. am. (177). — Úcta nejsv. Srdce Páně u mužů. Za rodiče a sestru. Katolické spolky. Obnova lidu skrze Krista Pána.	
3. St	Sv. Klotildy , kr. (545). — Úcta nejsv. Srdce Páně u žen. Za ř bratra. Živá přízeň. Duch obětavosti. Katolické missie mezi pohany. ř přízeň.	
4. Č.	Sv. Františka Carac. (1608). — Úcta nejsv. Srdce Páně u mláďenců. Za svárlivé manžele. ř dobrodinci. Bludaři a odpadlici. ř rodiče.	
5. P.	Sv. Bonifáce , bisk. a muč. (755). — Úcta nejsv. Srdce Páně u panen. Za napravení dítek. Živí dobrodinci. Pomoc v nouzi. ř kněz B. V.	
6. S.	Úmrtí sv. Norberta , zakl. ř. prem. (1134). — Úcta nejsv. Srdce Páně u kněží. Odvrácení nešťastníka. Vyslyšení proseb mnohých rodičův a učitelů.	
7. N.	Seslání Ducha svatého. Sv. Roberta , op. — Úcta nejsv. Srdce Páně u kněží. Odvrácení pokušení. Biřmovanci. Útěcha pro sklíčené duše.	
8. P.	Pondělí svatoúšně. Sv. Medarda , bisk. (545). — Úcta nejsv. Srdce Páně u řeholníků. Křesťanská škola. Biřmovanci. Utlačování katolíci.	
9. Ú.	Sv. Prima a Feliciana , muč. (286). — Úcta nejsv. Srdce Páně u bohoslovců. Vdova a sirotci. Odvrácení pohoršení špatným tiskem.	
10. St.	Sv. Markéty , kr. (1093). — Půst. Úcta nejsv. Srdce Páně u studujících. Ochrana nevinnosti. Ilájení svaté víry a práva církve. Dar svornosti.	
11. Č.	Sv. Barnabáše , ap. P. I. stol. — Úcta nejsv. Srdce Páně u řeholnic. Zdar podniku. Zamezení hříchů. Milost šťastné smrti pro nemocné.	
12. P.	Sv. Lva III. , pap. (816). — Půst. Úcta nejsv. Srdce Páně u ženských ústavech. Bázeň Boží ve škole. Církev svatá na Východě. Utiskování.	
13. S.	Sv. Antonína Pad. (1239). — Půst. Úcta nejsv. Srdce Páně u rolníků. Pomoc zbožnému muži. Naši spolupracovníci. Více duchovních. Chudí.	
14. N.	Neděle I. po sv. Duchu. Nejsv. Trojice. — Úcta nejsv. Srdce Páně u řemeslníků. Dar bázně Boží. Obrácení Anglie na víru katol. Stavba kostela.	
15. P.	Sv. Vítá , muč. (300). — Úcta nejsv. Srdce Páně u dělníků. Studující. Obrácení nepřátel našich. Dar zdraví. Odstranění svárův a hněvu.	
16. Ú.	Sv. Bennona , bisk. — Úcta nejsv. Srdce Páně mezi učenci. Pravá pokora. Síla v povolání. Požehnání katol. podniku. Křesť. dělnictvo.	
17. St.	Sv. Františka Reg. , řeh. (1640). — Úcta nejsv. Srdce Páně mezi umělci. Láska rodinná. Zbožné vychování dítek. Napravení mládeže.	
18. Č.	Božího Těla. — Úcta nejsv. Srdce Páně po všem světě. Odevzdání se do vůle Boží. Láska k Ježíši svátostnému. Kněží. Duše v očistci.	
19. P.	Sv. Juliány z Falkon. , p. (1340). — Úcta nejsv. Srdce Páně v rodinách. Díky za obdržení milosti. Obrácení těch, kteří se opíjejí a klejí ř otec.	
20. S.	Sv. Florentiny , p. — Úcta nejsv. Srdce Páně mezi úředníky. Úcta Panny Marie. Premáhání zlosti. Napravení zbloudilých mužů. ř matka.	
21. N.	Neděle II po sv. Duchu. Sv. Aloise z Gonz. (1591). — Úcta nejsv. Srdce Páně u šlechticů. Spása duší. Zachování nevinnosti. Díky.	
22. P.	Sv. Pavlína , bisk. (431). — Úcta nejsv. Srdce Páně u církev. knížat. Vítězství myšlenky katolické. Vázení si oběti mše svaté. Křesťanské školy.	
23. Ú.	Sv. Edeltrudy , abat. (689). — Řád benediktinský. Následování svatých. Za dary Ducha svatého. Vroucná úcta k Matce Boží. Zpovědníci a kazatelé.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. St.	Narození sv. Jana Křtitele — Kazatelé nejsv. Srdce P. Uprímná horlivost pro spásu duší. Řády katol. ve vlasti naší. Povolání ku kněžství.	
25. Č.	Sv. Viléma , opata (1142). — Horlitelé úcty nejsv. Srdce Páně. Obnova křesťanské společnosti. Horlitelé pro katolický tisk. Ochrana mládeže.	
26. P.	Nejsv. Srdce Páně. Sv. Jana a Pavla , muč. (362). — Sjednocení všech národů v lásce k Srdci Pána Ježíše. Sv. Otec. Císař a král náš.	
27. S.	Sv. Ladislava , kr. (1095). — Obháječi úcty nejsv. Srdce Páně. Odvrácení zlých společností. Trpělivost. Utiskování katolíci. Kněží. Duše v očistci.	
28. N.	Neděle III. po sv. Duchu. Sv. Lva II , pap. (684). — Rozkvět časopisů nejsv. Srdce Páně. Naši velepastýřové. Katolíci v Japonsku. Nemocní.	
29. P.	Sv. Petra a Pavla , apošt. Páně (67). — Církev zasvěcená nejsv. Srdci Páně. Sv. Otec a katoličtí biskupové. Povolání ke stavu duchovnímu.	
30. Ú.	Památka sv. Pavla , apošt. — Díky nejsv. Srdci Páně za všechny milosti. Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Hojné sv. přijímání. Zemřelí údové katol. bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Velmi krásně charakterisoval kardinál Pius pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně, nazýváje ji jádrem náboženství. Právem ji tak nazval; neboť v této úctě vrcholí všechna naše víra, naděje a láska. Proto jest pobožnost tato jednou z nejkrásnějších, kterou Ježíš Kristus ponechal až na poslední časy, kdy nevěra usiluje o to, aby nás zbavila naděje naší a vyrvala nám ze srdce všechnu lásku Boží. Spěchejme k sídlu milosrdenství a lásky, k nejsv. Srdci Páně, ať již ke skutečnému, z něhož vyšla krev a voda, nebo k symbolickému, znaku lásky svrchované Spasitele našeho. Úcta tato Srdce Páně je souhrnem všech pobožností, jest popudem k následování všech ctností, jest útěchou v soužení a zármutku; úcta tato je spasitelnou pro celou společnost lidskou. K Srdci Ježíšovu se utíkejme, jemu se zasvěťme, s ním spojme srdce svá, aby nás již nic neodloučilo od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dice. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření úcty nejsv. Srdce Ježíšova po všem světě a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Helelo apoštolské: Konati a šifiti pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu.

Úmysl v červenci: Semináře.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1908.

Lepší jest jméno dobré než bohatství veliké. (Přisl. 22.) — Pěti měj o jméno dobré, nebo to zůstane tobě spíše, nežli tisíc pokladů velikých a drahých. (Sir. 41, 15.)

Včelí kaple.

Prostřed lesů zbožní mniši
vystavěný klášter měli,
ve kterém, sloužíce Bohu
modlitbou a prací, dleli.

Dle pravidla řeholního
modlili se, pracovali,
skrovně svoje hospodářství
sami si obstarávali.

Jeden z těchto řeholníků,
jenž se Antonín jmenoval,
měl svěřený včelín a on
s láskou o včely pečoval.

Byl on člověk prostoduchý
ve myšlenkách, i ve činu,
ač vynikal horlivostí
věrně slouže Hospodinu.

Byl svátek; kněz Tělo Páně
nesl poli, zahradami,
by Bůh úrodu požehnal.
a ji chránil před škodami.

Řeholník Antonín také
ve průvodu se ubíral,
a na Svátost Nejsvětější
zbožně zraky své upíral.

Rozjímal: Když tato Svátost
může role zúrodniti,
a je všech živelních pohrom
svojí mocí ochrániti,

může mým drobným světencům
též přinésti zdar bohatý,

rozmnožit med, vosk, mocí své
nadpřirozené podstaty.

Co si usmyslil řeholník,
také jistě provést mnil,
nikomu, ni opatovi,
však nic o tom se nezmínil.

Tajně jednou všel do chrámu,
vzal Hostii posvěcenou,
vzdal jí účtu, a položil
pak ji na misku skleněnou.

Pak řeholník ve včelíně
vstavil do úlu jednoho
misku se svatou Hostií,
modle se vroucně a mnoho.

Po nějakém dni dohlédl
řeholník na včel svých dílo;
však hle! co se jeho zrakům
při pohledu objevilo?

Zřel nad miskou s Tělem Páně
od včelíček vystavěný
chrámek drobounký, přeskvostný,
z nesčetných sloupků složený.

Ozdoba se podobala
nejtenší krajce tylové;
řeholník kles na kolena
před divem stavby voskové.

Bez prodlení spěchal k bratřím,
a je do včelína vedl,
by z nich každý na své oči
podivnou tu stavbu shlédl.

Při tom vyprávěl, proč vlastně
Tělo Páně k včelkám vložil;
každý z bratrů se hluboce
Kristu Svátostnému kořil.

Sám opat potom odnesl
voskové z dílo včelí
v slavném průvodu do chrámu,
kde je lidé v úctě měli.

Kde nerozumní tvorové
Tělo Páně tak uctili,
malou sic, však krásnou kapli
lidé stavět pospíšili.

Když kapličku vystavěli,
a vše bylo připraveno,
pak voskové dílo včelí
do kaple jest přeneseno.

Na památku, že se včelky
o monstanci postaraly
pro Tělo Páně, pak lidé
„Včelí kaple“ ji nazvali.

Po vysvěcení té kaple
za krátko, Bůh Všemohoucí
bratra Antonína přijal
v nebes statky nehynoucí.

F. Vrdtil.

O pomluvě.

O svátku sv. Vincence z Pauly rozjímá *Ignát Zhdněl*

1. Ohavnost pomluvy. Vincenc z Pauly vytrpěl mnoho, než podařilo se mu provést vše, čeho si přálo jeho šlechetné srdce. Jako nikoho, také jej neušetřila pomluva. Jednou ho pomluvili, že ukradl velký obnos peněz. Po šest let trpělivě snášel tuto hanebnou pomluvu a jen vzdychal: »Bůh zná pravdu a ukáže ji jednou.« Jeho naděje nebyla marna, pravda vyšla na jevo, pravý zloděj byl polapen. Vincenc poděkoval Bohu, že ukázal jeho nevinu a všem svým pomluvačům ze srdce odpustil. Neopakuje se totéž, brzy v té, brzy v jiné podobě až po dnešní dobu? Věru mohlo by se skoro říci, že není snad mezi námi hříchu, který by se tak často spáchal a jež tak málokterý považuje za hřích, jako pomluva, podezřívání, spílání, na cti utrhání. Bylo by zapotřebí, aby jsme jednali po příkladě sv. Františka Saleského, který nikdy nestrpěl, aby někdo v jeho přítomnosti nějak pomlouvačně mluvil o svém bližním a dal proto nad jídelnou, kamž častěji hosté přicházeli, napsati tato slova: »Zde se netrpí žádný pomlouvač.« Totéž se vypravuje o velkém biskupovi v Hippo, o svatém Augustinovi. Kdykoliv měl hosty, dal před jejich očima připnutí na zeď tabulku s nápisem: »Kdo by chtěl svými řečmi urazit čest nepřítomných, věz, že nemá přístupu k tomuto

stolu.« Dobré jméno jest největší poklad každého člověka; v knize Přísloví čteme: »Lepší jest jméno dobré než bohatství veliké« (22, 1). Bohatství může mít každý člověk, ať hříšník ať spravedlivý; dobré jméno však jest vlastností a majetkem jen člověka rozšafného, ctnostného, čini schopným, že může zastávat veliký úřad, má u všech důvěru: jest oporou, která zabraňuje, aby se varoval všeho, čím by snad tohoto dobra pozbýti mohl. »Péči měj o jméno dobré, neboť to zůstane tobě spíše, nežli tisíc pokladů velkých a drahých.« (Sir. 41, 15.) Tím, že dal Bůh před jazyk ohradu, zuby a rty, chtěl naznačiti, aby každý užíval jazyka co nejopatrněji, s největší pozorností, by nikomu svou řečí neublížil. Co zlého způsobil již neopatrný jazyk? Svatý Jakub jmenuje ho proto »ohněm, veškerostí nepravostí« (3, 6), chce říci: jazyk může nesmírně mnoho zlého sobě i jiným i celému světu zploditi, neboť »jest malý sice úd, avšak provozuje veliké věci« (tamtéž 3, 5). Páska, která spojuje nás s Bohem i s lidmi, jest láska k Bohu a k bližnímu, a v těchto dvou příkázáních jest obsaženo všechno, cokoliv se přikazuje ve veškerém Zákoně. Kdo pak zneužívá jazyka pomluvou, roztrhává tuto pásku, přerušuje všechny styky, které mají lidé mezi sebou, uráží Boha

i svého bližního. Svatý Bernard píše: »Pomluvačný jazyk jest píka, která jest opatřena co možno nejostřejším hrotem a zraní najednou tři osoby, předně samého pomlouvače, pak toho, kdo mu milerád propůjčuje ucho, a konečně toho, kterého pomlouvá.«

Znameníť kazatel Segneri popisuje ohavnost pomluvy takto: Lékaře těla můžeme srovnati s lékařem duše. Při-jde-li lékař k nemocnému, který má horečku, nedá ruky k jeho tepně, ale dá si ukázati jazyk; je-li jazyk špatné barvy, ví, že nemoc je zlá; již za starých dob měli lékaři úslovi: nejhorší jest jazyk černý a hnísavý; má-li nemocný takový jazyk, je ztracen; podobně můžeme říci, léčíme-li nemoc duše. Pozorujeme-li

tepnu některého kato-lika, jde pravidelně; chodí v neděle a ve svátky do kostela, posti se, modlí se, koná i jiné předepsané věci, ale pozorujeme-li jeho jazyk, vidíme, že jest rozpálený od četných pomluv, ba snad jest jedem napuštěný a zčernalý, je tedy zle s tímto nemocným, jeho duše jest v nebezpečí, že zastihne ji věčná smrt, věčný trest, může přijíti do pekla. Pomluva jest tedy ohavná věc; pomlouváči mluví, aniž se ho kdo ptá, vykládá věci, po kterých nikomu nic není, anebo po nichž není nikdo oprávněn se tazati, vypravuje, co neví, k čemu nemá žádného důkazu, mluví o nepřítomných, kteří se nemohou hájiti, jest jako had jedovatý, který zákeřnický napadne a uškne cestujícího, když si ulehl do stínu, aby si odpočal po cestě. Již staří národové měli pomlouvače za velkého hříšníka a trestali ho tak, aby se ho každý mohl střežiti, aby od zdaleka každý poznal, co je za bidáka; vypálili mu totiž žhavým železem na čelo písmeno C, což znamenalo: calumniator, čili v našem jazyku: pomlouvač.

Vizme: Pohanští národové tak dobře rozeznali zlobu, ohavnost a velikou hříš-

nost pomluvy, a my, vyznavači víry Kristovy nechceme toho pochopiti, nechceme uznati, jaká jest pomluva velká ohavnost! Římský císař Titus rozkázal pomlouvače, kteří se chtěli svými pomluvami obohatiti, přísně potrestati: některé dal veřejně zbičovati, jiné poslati do dalekých a nehostinných krajín do vyhnanství, jiné prodati za otroky. Císař Konstatin Velký určil: Obžaluje-li někdo jiného pomlouvače u soudu, bude smrti potrestán. Maria, sestra Mojžíšova mluvila v nepřítomnosti bratrově o něm řeči pomlouvačné; Bůh ji hned za to potrestal, že dostala malomocenství. Kdyby za dnešních dnů Bůh takto potrestal každého pomlouvače, měli bychom pro tyto nemocné dosti nemocnic?

2. Co činiti, pomlouvá-li nás někdo?

Lidé vždy se raději starají o jiné, než sami o sebe, spíše vidí na bližním malinkou chybičku, ale na sobě nechtějí zpozorovati třeba i hrubého poklesku. Když pak dozví se někdo, že byl pomluven, co dělá? Obvyčejně dá se do nadávek, spílání, podezřívání a vůbec ukazuje nevoli svou takovým způsobem, který jest nehoden cti a jména kato-lika. Či lze schváliti, když strojíš se, jak se pomluvači pomstíš, jak ty mu to odplatíš? Jednáš tu dle toho, co Ježíš poroučí a jaký nám dal příklad? Co pak činil Ježíš, když při svém hořkém utrpení tolik bolestí snášeti musil, čím odplácel, když mu zlořečili? Sv. Petr píše: »kterýžto (Ježíš) když mu zlořečili, nezlořečil zase, když trpěl, nehrozil, ale vydával se soudicimu ho nespravedlivě« (I. 2, 23). Jaký vznešený příklad dal nám božský Spasitel, kterak i my, když dozvíme se, že pomlouvají nás, nikdy nesmíme zlé zlým, ale zlé dobrým spláceti. Zajisté lépe bychom učinili, kdybychom zpytovali své nitro, sami sebe se tazali, zda nedopustili jsme se toho, o čem lidé vykládají, zda přece snad něco není na tom pravdy; snad svědomí naše pak

berem, který jest nehoden cti a jména kato-lika. Či lze schváliti, když strojíš se, jak se pomluvači pomstíš, jak ty mu to odplatíš? Jednáš tu dle toho, co Ježíš poroučí a jaký nám dal příklad? Co pak činil Ježíš, když při svém hořkém utrpení tolik bolestí snášeti musil, čím odplácel, když mu zlořečili? Sv. Petr píše: »kterýžto (Ježíš) když mu zlořečili, nezlořečil zase, když trpěl, nehrozil, ale vydával se soudicimu ho nespravedlivě« (I. 2, 23). Jaký vznešený příklad dal nám božský Spasitel, kterak i my, když dozvíme se, že pomlouvají nás, nikdy nesmíme zlé zlým, ale zlé dobrým spláceti. Zajisté lépe bychom učinili, kdybychom zpytovali své nitro, sami sebe se tazali, zda nedopustili jsme se toho, o čem lidé vykládají, zda přece snad něco není na tom pravdy; snad svědomí naše pak

řekne nám, že nejsme úplně bez viny, že potřebí, abychom se polepšili; když neměli lidé úplně pravdy a jak se obyčejně stává, chybu naši nesmírně zveličili, přece něco málo na tom bylo. Tak zachováme se jako dobří učedníci našeho Spasitele. Lidé vykládali o císaři Theodorovi: »Jaký ukrutník nelidský! Pro pouhou vzpouru dal svými katany, vojáky povraždití tolik tisíc lidí, mezi nimi tolik úplně nevinných!« Císař se dozvěděl o těchto řečech, šel do sebe, uvažoval, zpytoval své svědomí, uznal svůj veliký hřích, kál se, polepšil se a pokud mohl napravil vše. Není-li tento příklad hoden následování, abychom i my tak činili; pomlouvá-li nás někdo, uzavíme se do své komůrky, zpytujeme své svědomí a uznáme-li se vinnými, polepšme se; nikdy neodplácíme pomluvu pomluvou.

Ovšem často, ano snad obyčejně se stane, že jsme se vůbec tím neprovinili, co o nás pomluvačná ústa, že učinili tak ze zlomyslnosti, nerozumu, krátkozrakosti. Jsou lidé, kteří nedovedou náležitě rozeznávatí ctnosti od hřichu, skutků bezhříšných od hříšných, věci úplně lhostejných od špatných. Na příklad: Nejde-li někdo do žádné společnosti, nevyhledává-li žádné příležitosti setkatí a porozprávětí si s jinými, hledí-li si jen svého, hned zmocní se ho pomluvačná ústa, prohlašující takovou osobu třeba za nesmírně pyšnou, anebo za nevzdělanou, za falešnou a vůbec za vše možné, co již zloba lidská dovede hodně do černa zabarvití a na celé věci nic není. Ten anebo ta raději jsou doma mezi svými, než v jiné společnosti, doma líbí se jim nejlépe, tam se cítí nejšťastnějšími. Někdo zase šetří, zbytečně nevydává žádného krejcaru, své děti strojí slušně, ale ne nádherně, tu hned najdou se pomluvači, kteří nechťají uznati této rozumné sporičnosti a pamatování na doby, kdy nemožno pracovati a vydělávati a prohlašují vše za hroznou lakotu; někdo má nezdílnou povahu, mluví-li, je potřebí, aby se z něho každé slovo skoro vytáhlo, aby se dal sám do nějakého dalšího vypravování, toho za živý svět nedovede; pomluvači vyhlásují tuto jeho povahu za pýchu, nevšímavost, vypínání se nade druhé. Jsou-li hospodář,

hospodyně přísní, jak na rodinu, tak na všechny domácí, hlavně na čeládku, žádají-li, aby se vše řádně vykonávalo, drží-li na pořádek, nedovolují-li žádných toulek, známostí, dbají-li, aby jejich lidé přesně plnili všechny náboženské povinnosti, vyhlašují je lidé pomluvační za sobce, že nemají uznání, žádného srdce, smilování. Kolik dalo by se uvéstí rozmanitých příkladů, kterak nejšlechetnější, nejryzejší úmysly bývají zneuznány, falešně vykládány, překrouceny. Jsou lidé, kteří mluví o bližním vždy zle, vše vylóží ve špatnou stránku. Takovými byli farizeové; vše, co konal Ježíš, překroutili, záviděli mu, že Ho lid miloval, hněvali se, že odkryl Spasitel jejich zlobu a hříchy, říkali: »Nikdy mu neodpustíme jeho slova.« »Běda vám zákonníci a farizeové, pokrytci, kteří dáváte desátky z máty, kopru, kminu a opustili jste, co těžšího (mnohem vážnějšího a důležitějšího) jest v záhoně, soud, milosrdenství a viru. Tyto věci jste měli činiti a oněch neopouštětí. Jste podobni hrobům, obilným, kteří se zdají lidem zevnitř krásní, ale uvnitř jsou plní kostí umřelých a vši nečistoty. Vůdcové slepí, kteří cedíte komára, velblouda pak požíráte« (Mat. 23, 23, 27, 24.), to jest, procezuje vinu, abyste snad nepolkli nějaké malé mušky; v nedůležitých věcech ukazujete přílišnou svědomitost a pečlivost, v důležitých pak dosti lehce si počínáte, tak že přestupujete snadně i hlavní přikázání Boží.

Pomlouvá-li nás někdo beze všeho důvodu, neustaňme v dobrém, považme, že vyjde jednou pravda na jevo, velkomyslně opovrhejme vší pomluvou, nevšímejme si ji. Ježíš, náš Spasitel, také tak jednal, nepotrestal farizeů a zákoníků, trpěl je, věděl, že zjevena bude Jeho nevina. Není nikomu lhostejno, jak lidé o nás mluví; praví-li svědomí, jsem nevinen, odpusťme pomluvači, uznáme-li, že něco přece pravda, že oči bližního jsou ostřejší než naše, polepšme se. Růže zůstane královnou květin i kdyby někdo řekl: »To jest ošklivá květina:« dub zůstane dubem, králem stromů i kdyby škaredý hmyz ohlodal jeho listy. Již moudrý Sokrates říkával: »Jsou-li výtky mých protivníků pravdivy, polepším se; jsou-li ale nepravdivy, opovrhnuji jimi.«

3. Nedbej pomluv. »Slyšel-lis slovo proti bližnímu tvému, nechť s tebou umře; a věř, že tě neroztrhne. Ne každému slovu věř.« (Sir. 19, 10. 16.) Když Spartané šli do války, oblékli se v červené roucho, aby nikdo neviděl, jsou-li poranění, zda jsou ranou zakrváceni. Každý člověk má právo, i když mu pod jeho šatem teče krev z těžké rány, skrývat ji pokud žije před druhými lidmi; kdo ji odkrývá, kdo svolává lidi, aby se ní podívali, hřeší, je vinen, že zastihnout byl onen nešťastník hanbou, neboť mohl se uzdravit, ránu zacetit, aniž kdo o tom zvěděl. Sám Duch Sv. dává nám radu, co činiti máme, mluví-li někdo v naší přítomnosti pomlouvačně o nepřítomných, praví: »Opleť uši své trním, neslyš jazyka zlého a ústům svým udeřej dvěře a zámky.« (Sir. 28, 28.) Nestačí, abys dal na jazyk svůj zámek, nemluvil nikdy pomlouvačně a nezdělil jiným takových řečí, o kterých jsi zvěděl, ale musíš i uši své oplesti trním, abys neslyšel, když někdo pomlouvá. Ukaž aspoň tváří, posuňkem nějakým, že nesouhlasíš. »Jako vitr půlnoční rozháni déšť, tak tvář smutná jazyk utrhající« (Přisl. 25, 23.), to jest, pozoruje-li utrhač, pomlouvač nelibost na obličejích posluchačů, umlkne a odejde. Žádný obchodník nejde se svým zbožím tam, kde ví, že ho neodbude, ale jde do té osady na trh, kde se seje velký zástup lidí; také pomlouvač tam otevře svá ústa, kde ví, že ho rádi poslechnou. Učiňme si za pravidlo: »Pozoruj, abys snad neklesl jazykem a nepadl před obličejem nepřátel, kteří ukládají o tobě a nebyl pád tvůj neuzdravitelný až k smrti.« (Sir. 28, 30.) Považ: nechceš aby lidé tebe pomlouvali, tedy dej pozor, abys sám neupadl do téže chyby; někdy utrhne se vysoko v horách malý kousek sněhu, valí se dolů a než přikvapí do doliny, je z něho hrozná lavina. která může zničit celé osady, život nescetných lidí. Není-li to obraz pomluvy, která vychází z úst jednoho člověka, ale rozšířivši se, může zničit mnoho dobrého, zahubit mnoho rodin, ano celé osady, které trpí pod obrovskou tíží stále se opakujících pomluv. Bůh jmenuje ústa pomlouvačná »ústý hříšnými« (Žalm 108), i sv. Pavel nazývá pomluvače »Boha nenávidící«

(k Řim. 1, 30). Nebyli-li pomluvou ušetřeni světci, jako sv. Vincenc z Pauly, o němž jsme se zmínili, nediv se, přikvapí-li i na tebe a znepřijemňuje-li ti tvůj život. Nyní víš, co máš dělati. Sv. Vincenc po šest let trpěl; konečně vyšla pravda na jevo, poděkoval Bohu, že zjevil pravdu a odpustil svým nepřátelům.

Svaté Panně Lurdské.

Dárek lásky třímám ve svých rukou —
obraz milý z pouti daleké,
duši moji drahokamem září
stánek Boha — pravdy odvěké.

Chrást ten svatý blásá světu divy
Matky Páně Neporušené,
kde se zjevila jí, chudé dívce,
ve Početí Neposkvrněné.

Jeskyně tu na památku věčnou
květy obetkána, břečtanem,
trůní v ní tam obraz Matky božské,
Krása nebes, Hvězda, Diadem.

U ní dívka Bernardetta klečí,
Matí dává svíci hořící
v důkaz vděku za veliké divy,
hold to úcty svojí zářící.

Sněžné lilie tu rozkvétají,
symbol nevinnosti plající,
vůní libou hojí život bédný,
v úběl méně srdce kající.

Svaté místo plní duši slastí,
zkvétá tam též žhavých růží keř,
hlásá květy svými lásku Matky,
bláží život, tiší žaly — věř!

Zaletám, v dál myslí svojí vzňatou
v chrám ten divotvorný, nebes stan
ku Královně mocné pod záštitou,
by byl klid mé choré duši dán.

Blížím se již v touhách se svým přáním,
klesám u pokoře v bolu tmách,
tu, kde trůní Matka, hvězda moje,
pevná kotva v žalu hlubinách.

V modlitbu se hroužím, vůně libá
vane z květů rajských zahrady,
v srdce seje láska Matky divy,
v chrámě nalezám své poklady.

Žofie Gottwaldová.

Svatá Anna, vzor křesťanských žen.

„Klamná jest milost a marná jest krása;
žena, kteráž se bojí Hospodina, ta bude chválena.“
(Přís. 31, 30)

Svatá Anna, matka blah. Rodičky Boží Marie Panny, náleží mezi ony zbožné a bohumilé duše, které Bůh více po smrti poznati dává nežli za živa. V Písmě svatém není o ni ani řeči, ačkoliv tak blízko stála Spasiteli jakožto jeho bába podle člověčenství. Za to však zachovala se památka její v křesťanstvu veškerém po tolika staletích až na naše doby. Po nejsvětější Rodičce Boží, dceři své, požívá svatá Anna, matka její, u lidu křesťanského největší úcty mezi světicemi a také největší důvěry v přímluvu její skládá věřící srdce křesťanské.

O životě jejím víme málo. Pocházela z rodu krále Davida z kmene Judova a narodila se v Betlemě. Otec její slul Stolon, matka pak Emerentiana. Jsouc od zbožných rodičů co nejpečlivěji vychovávána, zasnoubila se s rovněž bohabojným mužem Jáchymem, jenž tak dostala se do Nazareta. Ve svatém pokoji a lásce manželské žili oba dva, majíce jen jediný zármutek, že totiž neměli potomků, což v národě židovském pokládáno bylo za velikou hanbu, neboť se v tom viděla nemilost Boží. Proto oba dva vroucně prosili Hospodina za požehnání, a modlitba jejich nebyla marná, neboť dítkem Marií oblažil je Pán. Tak stal se domek Annin příbytkem nejčistší Panny Marie a zároveň obydlím božského Syna jejího Ježíše Krista, neboť i po smrti rodičů zůstávala Maria Panna v domku zděděném po rodičích.

Kdy svatá Anna bohudíby život svůj dokončila, není jisté; všeobecně se však za to má, že se ještě narození Syna Božího dočkala, avšak při jeho smrti již na živě nebyla. Svaté její tělo bylo pohřbeno v Jerusalemě. Později přeneseno jest do Cařihradu, kde k její počti císař Justinian I. roku 550 po Kristu vystavěl chrám. Císař Justinian II. vystavěl v témž městě druhý chrám ku cti svaté Anny roku 705. Úcta k této světici záhy se rozšířila ve světě křesťanském. Řekové ctíli ji od dob nejstarších jakožto svatou a slavili památku její třikrát v roce,

totiž 9. prosince jakožto den jejího početí, 9. září den jejího zasnoubení a 25. července den její smrti. Jelikož pak později na 25. července připadal svátek svatého apoštola Jakuba, přeložen je svátek svaté Anny na den následující, 26. července.

V Evropě vyšla úcta k sv. Anně ze Španěl, kde ji zavedl, dle ústního podání, svatý apoštol Jakub. Úcta ta šířila se po celé křesťanské Evropě tak, že papež Urban IV. roku 1378 zvláštní svátek sv. Anny na žádost anglického národa nařídil. Svátek svaté Anny býval dříve svátkem zasvěceným; až posud lid věřící den ten oslavuje službami Božími a poutěmi k posvátným místům sv. Anně zasvěceným. Na Moravě máme poutní místo »Sv. Anna« u Budišova, v Čechách »Hora sv. Anny« (St. Annaberg) na hranicích pruských a Sv. Anna u Pohledu, poblíže Německého Brodu, kterážto místa jsou o slavnosti svaté Anny přechetnými poutnickými průvody navštěvovaná.

Zbožností svou, velikou důvěrou v Boha, pracovitostí a moudrostí jest svatá Anna vzorem všem křesťanským ženám, jakožto hospodyním, manželkám a matkám.

1. Ať si člověk oplývá bohatstvím, at bydlí v nádherných palácích, at sedává u skvostných hostin, at požívá chvály a cti všelike — nemá-li doma blaženosti, svatého pokoje a radosti, tu vše ostatní jej uspokojiti nemůže. Domácí blaženost zajisté jest pro každého velikým dobrem, ano, jest pravým štěstím všech členů rodiny. Kde domácí sídlí blaženost, tu se zdá, jakoby příbytek ten nebyl ani pozemským, nýbrž podobá se, jakoby z domu Otce nebeského přenesen byl na zem, jakoby andělé sami byli obyvateli jeho. A na kom záleží nejvíce, aby rodina tato domácí měla blaženost? Na ženě, jakožto hospodyně, kterážto jest duší celé rodiny, duší celého domu. Byť by i manžel kolikrát nebyl hodným hospodářem, je-li jen manželka pravou hospodyně, tu byť by štěstí rodinné a blaženost domácí nekvetly plným květem, přece neuschájí, nýbrž udržují se.

Kde však žena, jakožto hospodyně jen všemu pohodlí hoví, pěčí o domácnost ponechává lidem cizím, sama se honí po zábavách a kratochvilích, kde se oddává marnivosti a lenosti, tam kope hrob blahu domácím, tam i kdyby se muž co nejvíce přičiňoval, přece hůl a možná žebrácká přede dveřmi čekají. Na ženě, jako hospodyně, tedy velice záleží. Proto také Duch svatý chválí v Písmě svatém hospodyně statečnou a starostlivou, a jako takovou doporučí sv. Annu vám všem ženy a hospodyně křesťanské. Písmo svaté ukazuje, jak starostlivá, umělá pracovitost ženy požeňná Boží rozmnožuje, jak hospodyně dobrá nepožívá chleba zahálky, nýbrž dnem i nocí, v zimě i v létě pracující, poznává, kterak užitečná jest práce její, ona vlastně rukama potřebným oděvem zaopatřuje sebe, svou rodinu a domácí, ba i jiné potřebné, otvírajíc ruku svou chudému a vztahující ji k nuznému. Poslyšte již ona krásná slova Ducha svatého a zapamatujte si je, neboť jsou zároveň velikou chválou dobré hospodyně, ženy křesťanské. »Ženu statečnou kdo nalezne,« tak stojí v Písmě svatém psáno, »zdaleka a z posledních končin světa jest cena její. Důvěruje v ní srdce muže jejího a kořiti nemá nedostatku (t. j. má dosti příjmů). Odplatí jemu dobrým a ne zlým po všechny dny života svého. Hledala vlny a lnu a dělala dle umění rukou svých. V noci vstala a dala pokrm domácím a dilo služkám svým (t. j. záhy vstává a rozděluje jídlo i dilo). Shlédla pole a koupila a z užitků rukou svých štípila vinici. Přepásala silou bedra svá a posilnila ramene svého (t. j. má se ruče a ochotně k dílu). Okusila a viděla, že dobré jest zaměstnání její; protož neuhasne v srdci svíce její. Ruku svou vztáhla k silným věcem (k těžké práci) a prstové její uchopily se vrčeta. Ruku svou otevřela nuznému a dlaně své vztáhla k chudému atd.« (Přisl. 31, 10.)

Taková byla sv. Anna, žena statečná, pracovitá, sporná, čistoty milovná, štedrá a dobročinná. Se svým manželem Jáchymem rozdělovala příjmy své na tři díly, jeden věnovali Bohu a službě jeho v chrámě, druhý chudým a třetí ponechávali sobě a rodině. Taková hospodyně jest ovšem andělem strážným jak svým

domácím tak i jiným chudým, nemocným a nuzným. Není třeba vydávati tisíce, jako to činila sv. Alžběta, kněžna, vždyť Kristus Pán chválí vdovu, která dala haléř. Bůh hledí na srdce a dobrou vůli, a každý se řídí dle možnosti — poměru jmění svého. Zde platí krásná slova Tobiaše otce k synovi: »Budeš-li mít mnoho, dávej mnoho; jestli že málo mít budeš, také i z mála rád udělovati hled. Odplatu zajisté dobrou skládáš sobě ke dni potřeby.« (Tob. 4, 10.)

Taková almužna jest Bohu milá a dle slov Pisma příkrývá mnohé hříchy, t. j. vymáhá odpuštění a milost Boží při pravém pokání.

Vznešené a důležité je tedy povolání ženy jako hospodyně a na ní záleží štěstí, spokojenost a blaženost všech domácích. Malý je sice obor působnosti její, omezen jsa na kruh domácí, rodinný, avšak i přes to daleko zasahují výsledkové jeho; věčná také bude odplata dobré hospodyně dle slov Pisma svatého: »Klamná jest milost a marná jest krása; žena, která se bojí Hospodina, ta bude chválena.« Proto nejhlavnější ctností křesťanské hospodyně je zbožnost vroucí a nelíčená, kterou sama má býti prodchnuta a také všechny své domácí k ní naváděti, zbožnost zachová v domě křesťanské mravy, poctivost uchrání od všech neřestí a svolá Boží požehnání.

Kéž by ženy křesťanské následovaly svatou Annu jako vzor hospodyně a také došly té chvály, kterou takovým ženám Písmo svaté vzdává, říká: »Jako slunce, jež vychází světu na výsostech Božích, tak jest krása hospodyně dobré k ozdobě domu jejího.« (Sirach 26, 21.) Avšak žena není toliko hospodyně, ona jest spolu manželkou, a proto má se říditi příkladem sv. Anny a býti k muži manželkou moudrou.

2. Veliké jsou zajisté oběti, které žena přináší muži svému, opouštějíc rodiče, opouštějíc dům otcovský, kde tolik dobrého, tolik lásky a péče zažila, opouští své bratry a sestry, s nimiž v lásce a svornosti žila, a ubírá se do rodiny cizí, neznámé, nevědouc, jak se jí tam povede. Bezstarostný skoro stav svobodný zaměňuje za stav manželský plný starostí, mnohých trampot, žalosti i bolestí. Ano velké oběti přináší žena muži svému,

ale přináší je dobrovolně, z lásky, a tuto obět lásky posvěcuje svatosvatou přísahou před oltářem Páně, přijímajíc svátost stavu manželského, dle slov svatého Pavla »velikou onu milost v Kristu a církvi.«

Proto také láska ona má být stále neporušitelnou páskou srdce ženy se srdcem muže.

Svatá jest láska dětinná, oblažující láska bratrská, oživující láska přátelská, ale mnohem více oživující, oblažující a spolu pevnější jest láska spojující dva manžely vespolek. Běda však manželům, jestliže se páska tato trhá a vespolečná láska jejich chladne a mizí. Tam zajisté klesá i věrnost, svornost, vzájemná trpělivost, a následek toho bývá nešťastné manželství, rozvrat rodiny. Proto je třeba, aby jak manžel tak manželka povinnosti své navzájem sobě přísahou stvrzené věrně plnili, zejména manželka aby po příkladu svaté Anny byla muži svému pravou pomocnicí, těšitelkou a kdy toho třeba i učitelkou. Manželku ustanovil Bůh muži za pomocnici, proto má ona svou přívětivostí chmůry z čela jeho odháněti, má veliké trní a bodláčí s cesty života jeho odstraňovati a po ní rříže útěchy sázeti: má tíži starosti manželů ulehčovati a když trpí, útěchou ochablého těšiti a útrpností bol a utrpení jeho změnšovati. Má mu být sloven andělem potěšujícím ve dnech strasti, starosti a zármutku.

Avšak nejen v neštěstí potřebí jest přátelské pomoci, nýbrž i také ve štěstí a v radostech. Tak mnohý člověk by byl ve dnech štěstí nezpyšněl a nesešel na scestí, kdyby byl měl duši, která by jej byla napomínala a vedla. Tu má manželka muže napomínati, varovati, nabádati, být i vlastní život nasaditi měla! Svatá Monika muže svého, dříve náruživého pijana, trpělivostí a moudrou láskou, zvláště však modlitbou na dobrou cestu uvedla a tak i duši jeho od věčné zahuby zachránila.

Modliti se tedy má křesťanská manželka, aby ji Pán Bůh osvětil a dal moudrost, aby muže svého si udržela jak v lásce a věrnosti, tak ve svornosti a spořádaném životě: tím zabezpečí celé rodině blaženost a štěstí domácí a postará se spolu i o vlastní duši i o duše těch, kdož páskou přibuzenství s ní jsou

spojeny. Musí ovšem ozbrojiti se svatou trpělivostí, neboť mnohé jsou útrapy, kterých vždycky zakoušeti musí, než až jen spoléhá pevně v pomoc Boží a obrací se s důvěrou o přímluvu ke vzoru manželek, k sv. Anně, a důvěra její nebude zajisté zahanbena. Šťastný a spokojený život manželský, jaký vedla svatá Anna s bohabojným Jáchymem, bude i jejím údělem. Svatá Anna jest konečně vzorem křesťanské ženy i jako matka, a to v laskavosti a svědomité péči o dítky.

3. Největší důstojnost a také největší povinnost dodává a ukládá ženě křesťanské povolání jako matky. Matka! Znáte krásnějšího, sladčího, dražšího jména? Zajisté ne, vždyť v slově tom zahrnuta je nejčistší, nejobětavější láska, sebezapření a péče, jakých jen člověk vůbec schopen jest. Proto jak mnoho záleží na matce! Matka jest původem života tělesného dítěte, ona jest jejich první opatrovníci, učitelkou, jejich příkladem a vzorem. To něžné srdce dětské, které jest jako vosk měkké, má nejdříve matka v práci, ona mu vtiskuje znamení anděla dobrou výchovou, vlévá lásku k Bohu a bázeň Boží, učí ctnostem, varuje před hříchem a tak klade základ k blahodárnému a spásanosnému životu dítěte svých. Bůh svěřil jí mnoho. Svěřil jí tělo i duši dítěte a proto o obě pečovati má. Zvláště duši bude jednou Bůh z rukou rodičů, zejména matky požadovati, a blaze matce, která, co na ní bylo, všecko učinila, aby ta nesmrtelná, krvi Spasitelovou vykoupená duše dítky se pro Boha neztratila! Jaké jí tu bude třeba obezřetlosti, jaké neumorné práce, bdělé péče, jakých zakouší často matka žalostí, trampot, jaký svírá jí přecasto zármutek a bol! Bez pomoci Boží nelze matce dostáti tomuto velikému úkolu, nelze nésti to těžké jho povolání a povinnosti mateřských, aniž by neklesla nebo se povinnostem svým nezpřonevětila. A proto jest jí třeba řídit se vždy vzorem svatých matek, z nichž jednou je sv. Anna. Tato si vychovala blahoslavenou pannu Marii, ozdobu zřehla věčného, nejkrásnější květek v zahradě Boží. A podobně i matka křesťanská vychová si podobné děti, bude-li jako svatá Anna prodechnuta pravou zbožností, na základě svaté víry, bude-li sama při-

kladem ctností, aby tak dobrá slova její měla podporu v jejich skutcích. A taková matka působí věru zázračně. Pohlédme na nábožnou a svatou naši babu Ludmilu, jak vychovala sv. Václava, vnuka svého; sama jsouc světicí i vnuka svatým uviděla. Vzpomeňme na nábožnou Blanku, matku francouzského krále Ludvíka IX., kterému často říkávala: »Milé dítě, raději mrtvého bych tě viděla, nežli abys Boha hříchem nějakým urazil!« A hle, Ludvík stkví se mezi počtem svatých! A kdo má se ujmouti děti ve světě zbloudilých, syna nebo dcery, kteří opustivše otcovský dům a vidouce ve světě špatné příklady se zkazily, zapomněly na Boha a brodí se v kalu hříchů? Kdo dovede toho, obrátiti takové srdce zase k Bohu a ke ctnosti? Jen matka křesťanská s pomocí Boží, jen čistá láska mateřská to dokáže, neboť ona přemáhá vše; takovou sílu dal jí Bůh. Ejhle takovou matku, svatou Moniku! Syn její Augustin, který z mládí vlohami svými sliboval býti ozdobou církve křesťanské, odešel z domova a přidal se k bludařům a žil život úplně světský a hříšný, jak sám později pokorně a kajnicně vyznával. Monika, nábožná matka jeho však neustávala se zaň modlití a její modlitby a slzy vymohly u Bohu zbloudilému synu milost obrácení se. Augustin opustil cestu bludův a nepravosti a stal se věrným sluhou Božím a velikou ozdobou církve jak učeností tak svatostí. To způsobila mateřská láska, kterou Bůh svou milostí provázel.

Bohužel jsou matky, které sice děti své milují, ale láskou nezřízenou, promítající jim vše a netrestající v čas. Taková láska není dětem ku prospěchu, nýbrž ke zkáze. Vychovávají sice děti pro svět, ale ne pro Boha, a někdy i pro svět špatně, neboť rostou-li s dětmi i jejich nectnosti, nenajdou štěstí a spokojenosti ani ve světě. Pravíť dobře proto Písmo svaté: »Kdo šetří metly, nenávidí syna, ale kdo ho miluje, v čas jej tresce.« (Přísł. 13, 24.)

Jak zpodílě jsou matky, které se dle slov těchto neřídí, jak později pláčí a nařikají nad nezvedenými dětmi, samy však z části toho vinu nesou. Ta metla,

ktehou šetřily matky na dítkách, obrátí se jednou proti nim a neušetří jich. Proto má býti matka křesťanská moudrá vychovatelka dítek svých, napomínající, trestající, odměňující jak a kdy toho je třeba. Má milovati dítky své, ale v kázni Boží. Jak blaze bude matce, jestliže bude mocí říci věčnému Soudci: »Ejhle, Pane, které jsi mi světil, zachovala jsem a žádný z nich nezahynul.« (Jem. 17, 12.)

Přečasto se maluje sv. Anna, která vyučuje blah. Pannu Marii. To vás, milé matky, nabádá, abyste i vy shromažďovaly dítky své kolem sebe, je učily vědomostem nejpotřebnějším, totiž o Bohu a povinnostech k němu. Vlěvejte do útřelých srdcí dětí svých nauky svaté pravdy, uče je Boha znáti, milovati i ho se báti, uče je znáti největšího přítele dítek Ježíše Krista, k jehožto kříži je často vedte a do chrámu Páně sebou beřte, aby záhy si Krista Pána zamilovali a poznávající dobrodiní, která jim prokázal, také se mu životem ctnostným odměňovali.

Vypravujte jim o svatých Božích, zejména o svatých dětech Václavovi, Vitu, Aloisiovi a pod. a k následování jich je nabádejte. Avšak nade vše musí jim zařiti váš dobrý příklad, konejte tedy samy svědomitě, čemu děti učíte. Jen tenkrát budete před dětmi státi jako bytost vyšší, jen tenkrát bude každé slovo vaše jim svatým a nezapomenutelným. »To říkávala naše dobrá matička, tak to dělávala naše drahá matička« budou si děti vaše ještě po letech vypravovati, až už těla vaše dávno budou odpočívati na hřbitově. A v těch slovech jaké bude uznání, jaká čest a chvála pro vás! To bude nejkrásnější památník a pomník, který si již za živa postavíte, děti dobré a zvedené, a modlitba jejich zajistě vám pomáhati bude na věčnost.

Utíkejte se tedy ku sv. Anně, vzoru svému jako hospodyně, manželky a matky, pod její ochranu se postavte, jí následujte. Ona vyprosí vám pomoc Boží, posilu, útěchu a požehnání všem vašim pracím, neboť i její přímluva, jako báby Kristovy, jest u Boha mocná.

»Svatá Anno, oroduj za všechny křesťanské ženy a matky!«

Boh. Revu.

Blahoslavená Magdalena Žofie Baratová, zakladatelka řehole Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Nástin životopisný.

Na památku svatořečení dne 24. května 1908.

Napsal Dr. Rudolf Zháňel.

proudech krve a mezi četnými zříceninami, které nahromadila pověstná revoluce francouzská koncem 18. století, vyrostla na horké půdě francouzské vzácná květina nevidané krásy a vůně nebeské, a stala se zároveň zrnem hořčičným, z něhož vyrostl strom mohutný, zastiňující svět veškeren. Podivuhodným kvítkem tím, který nyní přesazen jest v zahrádku nebeskou, jest blahoslavená matka a zakladatelka řádu Magdalena Žofie Baratová, mohutný pak strom, který z ní vyšel, je zasloužilá kongregace ctihodných řeholnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, zkrátka »Sacré Coeur« nazývaná, která nyní blahodárně působí, rozšiřující spasnou pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a odchovávající ve svých pensionátech ušlechtilým způsobem mládež ženskou, a to nejen ve všech vzdělaných státech Evropy, nýbrž také v dálné Americe, temné Africe a rozsáhlé Asii.

Dne 24. května 1908 rozesla se celým katolickým světem radostná zpráva, že ctihodná služebnice Boží, Magdalena Žofie Baratová, která za života vynikala hrdinnými ctnostmi, jejíž dílo provázelo podivuhodné požehnání Boží, a která zemřela v pověsti svatosti, jest připočtena mezi blahoslavené vyvolence svaté církve římsko-katolické. Proto budiž podán tuto všem upřímným cititelům nejsvětějšího Srdce Páně přehledný nástin jejího svatého života, vzácných ctností a blahodárné působnosti.

1. Bohulibý život.

V noci ze dne 12. na 13. prosinec roku 1779 byli obyvatelé nevelikého městečka francouzského Joigny v provincii burgundské vyburcováni z klidného spánku děsným pokřikem: »Hoří.« Rozkacenému živlu plamennému padlo za obět několik stavení tichého městečka. Téže noci pak narodilo se v sousedním

domku, vedle něhož oheň vypuknul, poctivým manželům Baratovým slabounké dítěátko, které ze strachu, aby náhle nezemřelo před spasným znovuzrozením z vody a Ducha svatého, hned časné z rána neseno ke křtu svatému.

Rodiče útlého dítěte Jakub Barat, povoláním bednář, a Marie Magdalena, rozená Foufě, nevynikali sice jménem, nýbrž živil se poctivě prací rukou svých. Jakub Barat byl mužem poctivým a pracovitým a žil vzorným životem křesťanským. Manželka jeho Marie Magdalena byla ženou ctnostnou a vynikala nad ženy stavu svého ušlechtilým vzděláním.

Dítěti, které za tak zvláštních okolností spatřilo světlo světa, dáno na křtu jméno Žofie. Kmotry při posvatném úkonu byli: Luisa Žofie Cederová, zbožná panna, která náhodou tak časné šla do kostela, a starší bratr dítěte Ludvík Barat, tehdy student, jenž byl povolán nezvyčtatelnou Prozřetelností Boží za skutečného duchovního otce své mladší sestry.

Tělesně slabá Žofie sesílala poněkud pod pečlivým ošetřováním starostlivé matky, a již záhy vynikala bystrým svým rozumem. Když se jednou kdosi dítěte ptal, kdože dal jí život, odpověděla Žofie vážně: »Oheň!« Vskutku jevila již malá Žofie zvláštní ohnivost povahy, která mimoděk připomíná slova Spasitelova (Luk. 12. 49): »Oheň přinesl jsem na zem, a co chci, než aby zapálil!« Bylat vyvoleným nástrojem božské Prozřetelnosti, aby rozžehnula v srdcích lidských oheň lásky k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, a k tomu také podivuhodným způsobem připravována.

Prvního vyučování náboženského dostalo se Žofii v domě otcovském. Později chodila do farní školy v Joigny. Když dosáhla desátého roku, byla připuštěna pro svou andělskou čistotu srdce a pro vzácné pokroky v pravdách náboženských k prvnímu svatému přijímání. Starší bratr její Ludvík, který se věnoval stavu kněž-

skému, poznáv skvělé její nadání, považoval to za svou povinnost vychovati sestru svou jedině pro Boha a vzácné její vlohy tak vzdělati, aby mohla působiti ke cti a slávě Boží. Pod jeho dozorem a návodem učila se Žofie nejprv v otcovském domě, později v Paříži latině, řečtině a moderním jazykům, filosofii, přírodním vědám, astronomii, mathematice, při čemž však nezapomínal dobrý bratr také zušlechťovati srdce její vzácnou zbožností a upřímnou snahou po křesťanské dokonalosti. Tehdy četla Žofie Virgila a jiné latinské a řecké klassiky v originále, ale také ráda se zahloukala do posvátných knih Písma svatého a čítala spisy sv. Otců církevních.

Roku 1800 vstoupil kněz Ludvík Barat do společnosti »Otců víry«, kteří pod vedením P. Josefa Varina žili dle pravidel sv. Ignáce. P. Varin dověděl se, že P. Ludvík Barat má sestru, již se dostalo velmi pečlivého, uslechtilého a všestranného vzdělání, vybědnu mladou dívku, aby se věnovala výchově ženské mládeže. Žofie, která již dříve se ujímala dívek ze sousedství a vyučovala je ve svatých pravdách, uposlechl tohoto hlasu svého duchovního vůdce, k ní připojily se ještě dvě družky stejného ducha a smýšlení. Shromáždivše se dne 21. listopadu 1800 v kapli »Otců víry« byly přítomny mši svaté, kterou sloužil P. Varin. Po svatém pozdvihování zasvětily se hlasitou modlitbou nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, přijaly nejsvětější Tělo Páně a odhodlaly se z lásky k Ježíši věnovati se vzdělání ženské mládeže.

Příštím rokem převzaly ctihodné ty panny, jichž počet byl zatím vzrostl, dívčí školu v Amiensu a zřídily tu skromný útulek klášterní. Dne 21. prosince 1802 převzala Žofie Baratová, která zasvěтивši se úplně nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu přijala jméno Magdaleny, na rozkaz svého duchovního vůdce P. Varina úřad představené. Sepjatýma rukama prosila, aby nekladli na ni tohoto břemene, ale musila uposlechnouti.

2. Veliké dílo.

Na Bohu věnovaném díle, jehož základem byla dle nedostižného vzoru nejsv. Srdce Ježíšova upřímná pokora a oddaná poslušnost, spočívalo zřejmě po-

žehnání Boží. Skromný byl jeho počátek. Ctihodné sestry Amienské pečovaly jen o své milé chovanky, starajíce se, aby v ničem netrpěly nedostatku, samy však žily chudě. Jedly prostinkou stravu, spokojující se zbytky, šatily se prostě, umrtvující horlivě samolásku a ješitnost. Roku 1804 přestěhovala se řeholní rodina z nepatrného klášteríka do příhodnější budovy s pěknou kaplí, vzdušnými učirnamí a síněmi pro chovanky a stinnou zahradou, s níž otvírala se překrásná vyhlídka na starobylý dům Amienský.

Klášter tento považuje se za kolébku kongregace Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, která odtud šířila se po všem světě.

Účelem kongregace jest oslava nejsvětějšího Srdce Páně; proto snaží se následovati ctností, jichžto středem a vzorem jest božské Srdce, proto hledí spasiti a k dokonalosti přivést vlastní své členy. Kromě toho věnuje se, pokud to ženám možno, posvěcení bližního, jakožto skutku Srdci Páně nejmilostivějším. Družina uctívá obzvláštním způsobem nejčistší Srdce Marie Panny, které dosáhlo ve všem nejčistší podobnosti s nejsvětějším Srdcem jejího božského Syna.

Členky řehole dělí se na sestry laičky a sestry chorové. Sestry laičky zabývají se domácími pracemi; sestry chorové jsou povinny vykonávati společně (chorové) modlitby a věnovati se vyučování dívek. Kdežto sestry laičky napodobují svými domácími pracemi skrytý život Ježíšův v tichém domku Nazaretském, snaží se sestry chorové pokračovati v učitelském úřadě a v modlitbách Ježíšových; navzájem však jsou sobě všechny upřímnými sestrami, jako Maria a Martha. Všechny skládají tři sliby chudoby, čistoty a poslušnosti, k nimž sestry chorové přidávají ještě čtvrtý slib, že věnovati se chtějí výchově mládeže.

Rychle rozvíjela se duchovní rodina ctihodné matky Magdaleny Žofie Baratové. Roku 1804 nastal nový klášter, škola a pensionát v Grenoblu ve Francii. Když svatý Otec Pius VII., vraceje se přes Lyon z Francie do Říma, požehnal ctihodné služebnici Boží Magdaléně a všem její duchovním dečarám, rostl a zkvétal nový řád utěšeně dále. Všude chtěli míti vychovávaci ústavy řeholnic Nejsvětějšího

Srdce Ježíšova, poněvadž výchova jejich, vycházejíc z čistých srdcí, plamennou láskou k nejsv. Srdci Ježíšovu vznatých, byla tak dokonalá, ušlechtilá a zdařilá.

Učitelky řeholní, vychovávající dívky, nezapominají, že hlavním účelem jejich povolání jest oslava nejsv. Srdce Páně. Podle vznešeného vzoru toho vzdělávají duše sobě svěřené. Především snaží se položití pevné základy spasné víry a učití děti praktickému křesťanství. Poněvadž »bázeň Hospodinova jest počátkem moudrosti« (Přísl. 1, 7), staví se na pevném základě tom ušlechtilá budova dobrých a zdařilých vědomostí světských. Dívky učí se všem odborům věd, jak toho vyžaduje jejich společenské postavení a místo, které jednou zaujmají mají ve světě.

Zvláštní pozhnání Boží spočívalo na ušlechtilém díle blah. Magdaleny Žofie Baratové. Ještě za života jejího byla řehole její a pensionáty »Sacré Coeur«, jak se jim zkrátka říká, rozšířeny nejen po celé Francii, nýbrž i po všech zemích vzdělané Evropy, jakož i v dálné Americe a temné Africe. V hlavním městě křesťanstva, ve věčném Římě, povstal klášter, škola a pensionát Nejsvětějšího Srdce Ježíšova již hned v prvních letech po založení nové řehole.

3. „Řím promluvil.“

»Je to našim toužebným přáním, aby dcery šlechtické v našich státech se vychovávaly přiměřeně dle svého stavu,« napsal svatý Otec Lev XII. dne 26. března 1828 ctihodné matce Magdaleny Žofii Baratové. »Poněvadž Vaše družina nejlépe k tomu se hodí, usnesli jsme se v Pánu povolati sem několik řeholnic Čekáme toužebně jejich příchodu, jsouce přesvědčení, že budou vyučovati mladistvé ženy ve zbožnosti, ve vědách a uměních, jak se přísluší jejich stavu, obzvláště však že vychovávají je budou příkladem svých ctností. Blahopřejeme Vám, milená sestro, k četnému dobru, jež způsobila jste pomocí Boží ve své vlasti, a doufáme, že s milostí Boží dočkáme se podobných radostí ve státech svých.«

Krásnými a uznávanými slovy těmi povolal nástupce Petrův řeholnice nej-

světějšího Srdce Ježíšova do věčného města a odevzdal jim kostel, klášter a zahrady »Nejsvětější Trojice na vrchu« (Trinità de Monti). Později byly v Římě tři kláštery »Sacré Coeur«, totiž kromě jmenovaného »Trinità de Monti« klášter sv. Rufiny se školou a opatrovnou pro chudinu bydlící za Tiberem (»Trastevere«) a »Villa Lante« na hoře Janikulu s noviciátem.

Také blahoslavená zakladatelka dlela několikrát v Římě a dostalo se jí tu četných důkazů, jaké oblíbě se řehole její těší u svaté Apoštolské Stolice.

Ponejprv přišla do Říma dne 25. října 1832. Již cestou z Francie churavěla, dorazivši pak do Říma nemohla ani vyjít pro bolest na noze. Tu dal jí svatý Otec Řehoř XVI. vzácný důkaz své otcovské přízně. Ctihodná matka seděla právě ve své cele Trinità de Monti, hledíc toužebně na věčné město se sty věžemi a kopulemi i s velebným chrámem sv. Petra, když ohlášena jest návštěva sv. Otce.

Uslýšev, že blahoslavená zakladatelka churaví, odebral se k ní, aby ji pozdravil a požehnal. Ctihodná matka spatřivši sv. Otce, snažila se pokleknouti, ale sv. Otec velel jí vlně se posaditi. Mluvil velmi blahosklonně o kongregaci založené. »Velice mi na tom záleží, aby tak užitečný, blahodárný a dobře vedený ústav prospíval.« tak dokládal nejvyšší pastýř církve.

Svůj úsudek o družině nejsvětějšího Srdce Páně vyjádřil tentýž papež Řehoř XVI. ve svém breve ze dne 1. června 1833, kde se čte mezi jiným: »Již náš předchůdce Lev XII., svatě paměti, pohlízel otcovskou blahovůli na společnost sester nejsv. Srdce Ježíšova, která od naší milé dcery byla založena tolika námahami a kterou spravuje nyní takovou moudrostí. Také vyslovil se již Pius VIII., svatě paměti, nástupce Lva XII., velmi uznale o družině. My pak, kteří jsme beze vší zásluhy povolání řízením Božím býti jeho nástupcem, nemůžeme jinak na společnost hleděti. Dle delší zkoušky a dle nových, velmi příznivých zpráv, jichž se nám z různých stran dostává, domníváme se, že prospěje v budoucnosti ještě více.«

4. Blahosl. Baratová v zemích našich.

Visitující kláštery, školy a pensionáty »Sacre Coeur« navštívila blah. Magdalena Žofie Baratová četné země. V zemích našich zřízeny za života jejího ve Lvově, ve Štyrském Hradci a v Riedenburku (ve Vorarlberku u Bodamského jezera) řeholní domy, školy a výchovavací ústavy nejsv. Srdce Ježíšova, k nimž později ještě přistoupily: Videň, Tarnov, Preßbaum (u Vidně), Budapešť a Smíchov u Prahy.¹⁾

»Když bych chtěla pěkně snít, myslila bych si, že jsem v Riedenburku«, tak říkávala blahoslavená zakladatelka. Sen její měl se také vyplnit. Počátkem července 1856 vydala se na cestu. Do Riedenburku dorazila 21. července 1856. Na úpatí pahorku byly postaveny slávobrány. Rány z hmoždířů zvěstovaly toužebně očekávajícím sestrám a chovánkám Nejsv. Srdce Ježíšova, že ctihodná matka, generální představená, se již blíží. Poklonivši se nejprve svátostnému Ježíši v úhledném klášterním kostelíku, vstoupila mezi své dcery s těmito slovy: »Ó jak jsem toužila dům tento poznati! Nyní, milé sestry, když vás vidím, zapomínám na všechny trampoty a svízele dlouhé cesty; dala-li by se tu jen jedna jediná duše spasiti, jak ráda bych všechno vytrpěla, abych alespoň poněkud přispěla k její spase!«

¹⁾ Klášter řeholnic Nejvyššího Srdce na Smíchově u Prahy jest jediný klášter toho druhu v našich zemích českých. Roku 1872 koupila družina řeholnic panu tuto pěknou usedlost pod Petřínem, půvabně rozloženou na posledních výběžích památné Bílé Hory v údolí Motolském. K vile, která tu stála, byl přistavěn prostorný pensionát se světlými učirny a vzdušnými sály. Pro řeholnice zřízeno tu několik skromných cel, k nimž roku 1882 přistavěn krásný gotický kostelík Nejvyššího Srdce Ježíšova se štíhlou věží. V rozsáhlé zahradě bylo upraveno několik stinných hřišť a příjemných procházek pro chovanky klášterní. Tak rozkládá se tam nyní nedaleko překrásné zahrady Kynské na vysokém pahorku tichá ta klášterní oáza, z níž častěji volá hlas zvonu k modlitbě. V prostorné a vzdušné zahradě otvírají se překrásné rozhledy na starobylou zlatou matičku Prahu a nesčetné její věže. Velmi dobře jest postaráno o pohodlí dívek, světcyných výchově řeholnic, je tu také zavedeno ústřední topení a elektrické světlo. Řeholnice samy obývají, jak to žádají sliby jejich, prosté chudinské cely. — Dne 19. dubna 1907 počil klášter, pensionát a škola svou nejvyšší návštěvou náš vroucený milovaný císař a král, Jeho c. a k. Veličenstvo František Josef I. (Srv. »Školu B. S. P.« 1907 č. 6 str. 175)

Příchod blah. Baratové do Riedenburku byl pro celé okolí velikou událostí. Již hned druhého dne po jejím příchodu, o deváté hodině ráno, dal se u ní ohlásiti biskup Jan Petr Mirer ze Sv. Havla ve Švýcařích. Byl to vskutku dojemný okamžik, když 75letá služebnice Boží poklekla před ctihodným 80letým starcem, vyprošující si na něm pastýřského požehnání. Velebný stařec zdráhal se v upřímné poškoře uděliti požehnání blahoslavené zakladatelce, až konečně na naléhavé její prosby pravil: »Nikoliv já Vám dám požehnání, nýbrž božské Srdce Páně žehnej Vás skrze mne! Ó kéž by udělilo tisícero-násobného požehnání Vám i celé Vaší družině!«

Najednom rohu pensionátu v Riedenburku stojí jablono. Blah. Magdalena Žofie Baratová dívala se odtud na děti vesele si hrající. Sotva však spatřily ctihodnou generální představenou, běžely k ní; přinesly židli a dobrá matička musila si sednouti. Prostota, srdečnost a otevířenost bodrých těchto rakouských dětiček dojímalu ji velice. »Milé děti«, pravila jim, kéž bych tu mohla vždycky s vámi zůstat! Víte, zač bych prosila? Vyžádala bych si na představené, aby mi svěřila nejnižší třídu. S těmito drobnými dětmi byla bych nejšťastnější na světě!« Strom ten jmenuje se doposud na památku stromem »blahoslavené Magdaleny«.

Sestrám zase jednou mluvila: »Vaše úloha v těchto zemích jest veliká! Dokonáte ji však jen tehdy, budete-li svého Boha milovati jako svatá Magdalena; vyhostíte-li totiž ze srdce svého vše, co se protivi lásce k Bohu, prohloubíte-li v duši své studnici, v níž byste mohly uchovávat tyto živé rody lásky Kristovy. A víte, dobré sestřičky, jak prohloubíte tuto studnici v srdcích svých?« — »Pokorou«, odpověděla jedna z řeholnic. Tu odpověď očekávala také blahoslavená matka od svých duchovních dcer.

Třetího dne ochuravěla ctihodná stařenka, jejíž zdraví nikdy nebylo valné. Ale jakmile jen mohla se pozvednouti, prohlížela si řeholní to sídlo. Sestry vozily ji na rychle sestaveném vozíku. »Tato příležitost se mi velmi zamlouvá«, přichvalovala si: »neboť hodí se velmi dobře k naší chudobě.« Čím dále v zahradě zajižděly, tím skvostnější otvírala se jim

podivaná. Bylo viděti modravé vlnky jezerní, širokou zelenou rovinu porýnskou, majestátní velikány alpské, věnčené bílým pancéřem věčného sněhu a bleskotného ledu. »Jak krásný, ba překrásný je tento kraj!« opakovala ctihodná matka několikrát. »Kterak pozdvihuje tu všechno duši k Bohu! Zde, milené sestry, musíte obzvláště Boha milovati a věsti život modlitby a rozjímání!«

Loučice se s klášterem, pronesla k řeholnicím slova Spasitelova: »O to jediné vás, dobré sestry, prosím, abyste se milovaly vespolek!« Pak odjížděl pomalu kočár stromořadím zahradním. »Ani vám nemohu říci, jak milými jsou mi země tyto«, promluvila několikrát s vozem. Děti klášterní rozestavily se na úpatí pahorku při první bráně. Blahoslavená generální představená požehnala je láskyplně a svolávala požehnání nebes na Tyroly a na celé Rakousko.

Za půl hodiny odnášela ji parolod dále. Ač slunce hodně pražilo, vytrvala ctihodná matka na palubě, hledíc neustále na pahorek, na němž bělal se její milý Riedenburk.

5. Svatá smrt.

»Den, který jsme pro Ježíše ničeho netrpěli, máme pokládati za ztracený«, říkávala blah. Magdalena Žofie Baratová. Napájel však všemohoucí Pán milou dceru svou z plnosti kalicha utrpení. Již rodiče obávali se, že dítě dlouho na živu nezůstane. Po celý život svůj ctihodná služebnice Boží neustále postonávala. Dlouhý život její, přes 85 let, byl dlouhým řetězem bolestí, útrap a trampot tělesných i duševních, které snášela trpělivou myslí křesťanskou. Proto stal se jí kříž Bohem uložený spasnou berlou, o níž opírala se na cestě do života věčného. Nešla, nýbrž běžela a letěla na cestě křesťanské dokonalosti, až dosáhla šťastné mely.

Dne 22. května 1864 pravila ku svým spoleusestrám: »Nohy a hlas vypovídají mi službu, i oko slábně, ubohý tělesný stroj dochází; ale co to škodí, posiluje-li se jen duše, třebas tělo sláblo!« Když pak téhož roku na slavnost Nejsvětějšího Srdce Páně obnovila (naposledy ve svém životě) řeholní sliby, pravila: »Náš život spěchá ku konci. Poslední věci připomínajím, abychom zdvojnásobili horlivost.

Čím více se blíží slunce k západu, tím více osvěcuje zemi a zahřívá ji svými paprsky. Tak mělo by býti i v životě našem: také my měly bychom se vykázati, že získaly jsme mnoho duší Kristu Pánu.«

Dne 23. března 1865 psala blahoslavená Baratová svému synovci, synu to své sestry, knězi Dusašovovi: »Nezapomínej na mne při mši svaté. Můj konec se blíží, sil mých ubývá. Vypros mi u Boha milosrdenství, potřebuji ho velice.« Dne 9. května shromáždila kolem sebe nejmenší dítky pensionátu pařížského, promlouvala s nimi laskavě a rozdávala jim ovoce. Děti však musily jí slibiti, že nikdy neurazí dobrého Spasitele. Loučila se s nimi se slovy: »Milé dětičky, budete-li věrny ve slovu svém, shledáme se tam nahoře u Pána Ježíše a u Panny Marie.«

V neděli před nanebevstoupením Páně, dne 21. května 1865, sešla se o jedné hodině odpolední se sestrami, které konaly třetí rok zkušební, a pravila: »Nutkalo mne to, milé sestry, sejít se s vámi, neboť ve čtvrté je cesta do nebe. Musíme se přece ještě před tím viděti.« Večer téhož dne psala psaní představené v Riedenburku: »Jednoho je třeba, a to je ctnost, ale musíme ji čerpati ze Srdce Ježíšova. Budme pokorny a prosty. Pamatujme, že vše, co nazýváme svým, máme ze zdroje darů všech, totiž ze Srdce Ježíšova. Pak bude božský duch jeho jednati v nás a skrze nás.«

V pondělí dne 22. května 1865 vstala ctihodná matka jak obyčejně o páté hodině ranní, konala své obvyklé rozjímání a modlitby a byla obzvláštní pobožnosti přítomna mši svaté. Když pak se odebrala do své cely, prohodila k sestře, která k ní přišla: »Dnes jest mi nějak nevolno«, za chvíli pak sáhnuoc na hlavu řekla: »Má hlava!« Musila ulehnouti, ač se bránila. Když k ní přišla její zástupkyně, matka Josefina Götzova, tážíc se: Co Vás bolí, ctihodná matko?« odpověděla: »Hlava«, a to bylo její slovo poslední. Chtěla ještě mluvit, ale jazyk vypověděl službu. Lékaři přivolaní konstatovali mrtvici.

Jednou mluvily sestry u přítomnosti ctihodné matky Baratové o kteréši představené, která umírající, dávala svým sestrám spásné rady. »Ctihodná matko«, pravila jedna z nich, »co byste řekla

svým duchovním dcerám, kdybyste je měla opustiti?« — »Vyslyší-li mne Pán Bůh«, odpověděla blahoslavená, »neřeknu ničeho; alespoň ušetřím všem námahu, má slova opakovati.« Prošba pokorné služebnice Boží byla vyslyšena.

Bez prodlení byl zavolán zpovědník, etihodná matka vyzpovídala se stav jejího znamení a přijala náhožně svaté svátosti.

Tiše, sledující modlitby kolem klečících spolusester, trpěla odevzdaně do vůle Boží dne 23. a 24. května. Neustále držela v rukou kříž. Svátý Otec v Římě udělil jí telegraficky apoštolské požehnání.

Dne 25. května na slavný den Nanebevstoupení Páně horšil se stav její každou hodinou. Asi o půl deváté večer ukazovaly se první známky blížící se smrti. Zpovědník udělil jí opět rozhršení a pomodlil se modlitby za umírající. Dech slábl neustále a právě o 11. hodině odevzdala blahoslavená služebnice čistou duši svou v ruce nebeského Otce. Venku právě odbýjela poslední hodina dne 25. května 1865, v němž veškeré křesťanstvo vzpomínalo slavného vstupu božského Syna na nebesa.

Dne 29. května 1865 byla blahoslavená nebožka pohřbena v Konflansu. Když v pozdějších převratech klášter ten byl zrušen, přenesly zbožné dcery posvátné ostatky milé své matky do Jette—St. Pierre u Brüsselu v Belgii, kdež odpočívají dosud. Když dne 2. října 1893 a pak dne 27. března 1908 hrob její byl otevřen, shledáno tělo neporušeno.

6. Hrdinné ctnosti.

»V paměti věčné bude ctnostný«, významná žalmistova (111, 7) slova ta splnila se na blahoslavené zakladatelce Magdaleně Žofii Baratové. Příkladný její život a památka hrdinných ctností neměla padnouti v zapomenutí.

Dne 18. července 1879 nařídil sv. Otec Lev XIII., který blahoslavenou matku znal osobně, slavným dekretem, aby zaveden byl proces o jejím prohlášení za blahoslavenou. »Od svého dětství«, tak praví se ve spisu tom, »zasvětila se úplně Pánu, povrhujíc věcmi světskými, den ze dne rozohňovalo se srdce její svatou láskou, tak že planouc touhou rozšiřovati pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu založila družinu panen,

zasvěcených Bohu, kterážto, jmenujíc se dle Srdce Ježíšova, věnuje se úplně křesťanské výchově dívek k účtě nejsvětějšího Srdce Páně. Že ústav tento, schválený Apoštolskou Stolicí, účelu svému dostál, není dozajista nikomu neznámo. Protože podle dobrého ovoce poznává se strom, nelze se diviti, že služebnice Boží získala si takovou pověst svatosti, jak toho zasloužily výtečné ctnosti její.«

Vynikla pak blahoslavená Baratová ve svatém životě svém zvláště nelíbenou pokorou a upřímnou láskou křesťanskou.

Vzácná pokora zračí se v celém jejím životě. Proto zdráhala se přijati v Amiensu úřad představené, proto pokládala se jen za nehodný nástroj Božské Prozřetelnosti, proto konala ráda nejnížší práce. V celém svém životě bojovala neustále proti pyšce. »Ó to bídné já!«, pravila svým rozhodným způsobem, »káž bych je mohla udusiti! V boji tomto není příměří; heslem jediným je: zvítěziti nebo padnouti!« — Jindy zase se vyslovila: »Svatý Jan říkával ve stáří svém svým učenníkům vždy totéž: děti, milujte se vespolek. Já však volati budu ke svým dcerám až do konce: pokora, pokora, neustále pokora a větší ctnosti neznám.« Sama byla příkladem krásné této ctnosti křesťanské, tak že biskup Dupont se vyjádřil o ní: »Matka Baratová je vtělenou pokorou!« — Tato upřímná, srdečná pokora naučila ji odpovídati na každou otázku. Proč prý poslal Bůh právě ji, aby založila tak blahodárnou kongregaci? »Dojista jenom proto,« tak se pronesla, »poněvadž kořeny nejkrásnějších rostlin musí kvíti v mrvě; protože se do základů házejí hrubé neotesané kameny, kterých oko lidské nemá spatřiti!« A proč podařilo se jí vykonati tolik dobrého? »Dařilo se mi jako nepatrné školačce, které třeba vésti ruku při psaní; bez pomoci učitelky nemohla by napsati rovné řádky!« Když generál Jesuitů P. Roothaan kdysi připomenul, kterak je to zvláštní řízení Boží, že dočkala se tak vzácného stáří, odpověděla asi takto: »Toť pěkná chvála! Naopak viděti, kdo se nejvíce šetřil!«

Láska její k Bohu byla skutečně nade všechno »z celého srdce, ze vši duše, z celé mysli« (Mat. 22, 37) a ze všech sil,

blízkého pak milovala pro Boha, pečující o duševní i tělesné dobro jeho.

Když z jara 1844 se opevňovala Paříž, byl neveliký oddíl vojska posádkou v pevnůstce u Charentonu poblíže Konflansu, kdež jest noviciát kongregace Největějšího Srdce Ježíšova. Také blahoslavená Barátová dlela tam někdy. I postarala se někdy o to, aby vojíní byli domácím duchovním vyučování ve pravdách svatého náboženství a nedbajíce bázně lidské přijímali svaté svátosti ve farním chrámě místním. Později bylo jich 30 se setníkem v čele zároveň s chovankami ústavu v klášterním chrámu birmováno, při kteréž příležitosti všichni dávali nejkrásnější příklad svým tichým, zbožným chováním. Ctihodná matka Barátová dala jim potom hojnou snídani a podělila je knihami a růženci. Upřímná tato laskavost dojala hodně ty lidi velice. Vzpomínali však na ni s větší ještě láskou, když se jí podařilo vymoci milost soudruhovi, který udeřil v návalu prehlivosti důstojníka. Jednou na visitačních svých cestách bylo blahoslavené Barátové čekati na vlak v městečku, kam pluk onen byl přeložen. Vojáci je poznali a volali na sebe: »Je tu dobrá matka z Konflansu.« I shromáždili se okolo ní, upravili jí ze svých tlumoků pohodlné sedadlo, ukazovali jí své růžence a knihy, naslouchali jejím

povzbuzujícím slovům, dokud nedojel vlak a dobrá matka z Konflansu mohla jeti dále.

Tyto a jiné hrdinné ctnosti, jimiž ozdobena byla blahosl. Magdalena Žofie Barátová, byly slavnostně uznány dekretem posvátné kongregace obřadů dne 12. února 1905. Když pak kromě toho dále dokázáno bylo, že na přímluvu ctihodné služebnice Boží staly se dva zázraky, dovolil svatý Otec Pius X. dne 7. února 1908, že smí blahověčení ctihodné řeholnice býti prohlášeno, a tak stalo se skutečně dne 24. května 1908 ve věčném Římě.

Doslov.

Blahoslavená Magdalena Žofie Barátová jest novým dokladem, že nevymírá v církvi svaté pokolení svatých. Jako v prvních dobách, tak po všechnen čas trvání svého vždy zářil na bělostném čele církve Kristovy skvostný diadém svatých a vyvolených Božích.

Nás pak, ubohé hříšné pouťníky pozemské doby nynější, jež od některých se zove „moderní“, učí blahoslavená Magdalena Žofie Barátová, že možno i nyní s pomocí a milostí Boží žítí životem křesťanským, ctnostným a svatým. Aby pak stalo se tak, modleme se s církvi svatou:

Pane Ježíši Kriste, který jsi blahoslavenou Magdalenu Žofii podivně ozdobil dle příkladu Srdce svého pokorou a láskou, a který jsi chtěl, aby zkvetla skrze ni nová rodina panen, učín, abychom neodlučně přilnuli k nejsv. Srdci Tvému a následujice ho radostně, spojeni byli s Tebou, jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

(Ostatek.)

Jak karmelitě tak i karmelitky doufali v uzdravení svého zakladatele, ale vzdor vši jejich vřelé modlitbě byl paprsek naděje čím dále tím temnější, neboť hodinu za hodinou bylo pátrno, jak sil tělesných světců ubývá. Za několik týdnů prohlásili lékaři, že není naděje na zachranu, ale že smrt je velmi blízká. Tato zvěst naplnila duši sv. Jana nevýslovnou radostí a pozdravil ji nadšenými slovy královského pěvce: »Veselil jsem se z toho, když mi jest pověděno, do domu Hospodinova půjdeme.« Zvěst

lékařů byla ovšem opodstatněna, ale přece jen lidská a proti vůli Všemohoucího, jenž i smrt k životu probudití může, nejista; mnohem určitějších zpráv o blízké smrti dostalo se mu z úst nejblahoslavenější Panny. — Až dosud trpěl P. Jan nejvíce bolestmi tělesnými, ale tím nebyl kalich jeho utrpení vyprázdněn; větší trápení jej ještě očekávala.

Na křížjsa tělesnými bolestmi upevněn, měl také i duševně hořký pátek přetrpěti. Vší útěchy milosti zbaven, silící blízkosti svého Milého a vnitřního světla

postrádaje, temnou — nejvýše strašlivou nocí obklopen, pod břemenem utrpení, jež dříve tak radostně snášel — nyní duševním zármutkem dříve nepoznaným obestřen a v bolestnou osamělost i opuštěnost ponořen, musil probíjovati se onou děsnou pouští vnitřních utrpení a jako věrný obraz svého Mistra, žalobně v nejvyšší bolesti zvolati: »Bože můj, proč jsi mne opustil!« Dosaváde nikdy si nestěžoval na křížové lože své, ale nyní, když utrpení dosáhlo vrcholu, vyznal P. provinciálu, pilně jej navštěvujícímu: »Odpusťte otce, ale bolesti stravují mne.«

Abý milého nemocného poněkud potěšil, připomenul mu P. provinciál, že přichází již hodina, v níž se radovati bude z bohaté sklizně těch námah a bolestných utrpení, jež zaséval. Nemocný však ihned prosil, aby na nic jiného nevzpomínal, než na jeho velké hříchy. »Vybavuji si je všechny,« poznamenal, »v myslí své a vím, že kromě zásluh Ježíše Krista nemohu se ničím k dostiučinění prokázat.« S tímtež nezměněným pokorným smýšlením odpověděl jednou knězi, jež jej upozornil, že doživotní jeho utrpení, jehož se mu pro spravedlnost dostalo, jemu zajisté velikou korunu připraví: »Můj otče, nemluvte tak, neboť najisto vím, že jsem v životě svém žádného dobrého skutku neučinil, na němž bych chyby nebyl nalezl.« Tak svatí smýšleli, mluvili a jednali; jaké pocity měli by mti hříšníci, aneb, abych o nich pomlčel; aspoň tak zvaní hodní křesťané, kteří polovinu života prožili v poblouznění a druhou polovinu ve vlažnosti? Svatí měli se na pozoru před sebeklamem, přísně sebe posuzovali a řídili; proto mohli posléze útěchyplnou důvěrou na onoho Pána spoléhati, jež ty klesnouti nenechá, kteří jsou upřímného srdce. Jaké to bude bolestné sklamáni pro ty, kteří s povrchním se spokojili, od svých malých dobrých skutků mnoho doufali a své zlo jemným závojem nepravého študu zakryli, až posléze ta záclona spadne a klam jejich před zraky se objeví! Jaké to bude procitnutí, až při poslední hodině, ne při světle vyjasněného rozumu, ale ve světle přicházející věčnosti objeví se jejich horlivost hněvem, tak zvaná dobročinnost — marnotratnost, pokorné vzezření a tvárnost — podliza-

vost a šibalstvím, spořivost — lakomstvím, tichá mysl — trestuhodnou slabostí, láska — rozkoší, modlitba — planým odříkáváním, lidumilnost, která jim obliby zjednávala — pravým světským smýšlením, pak uvidí se člověk zcela jiným, daleko rozdílným od onoho zdání, jakéž o sobě měl.

Náš nemocný, jež jako stín, čím dále tím více se tratil, toužil již velice po onom, Jehož za života tak něžně miloval, ano srdce jeho uchváćeno bylo takovou láskou, jež ovšem již po celý předešlý život v peci utrpení rozhňována byla — že takové lásky schopna jest jenom duše zcela sebe prostá, v níž žije to Tělo Ježíše Krista, jehož tak často přijímala. Veřejně vyznal před přijetím nejsv. Svátosti, jak nehodným jest všech oněch velkých a mnohých milostí, jimiž jej štědrost Boží obmyslila; prosil bratry, zvláště P. převora úpěnlivě za odpuštění všech námah, mrzutostí, jež jim způsobil a posledního z nich žádal pokorně o starý habit do hrobu. P. převor, jež byl dříve tak velikým jeho nepřitelem, nemohl pro bolest srdce svého děle v nemocnici zůstat a za hořkého pláče vyšel, vzpomínaje svého dřívějšího velkého provinění. Na obličejích všech rozhostil se hluboký zármutek, svědek velké vnitřní bolesti. Klášter byl domem smutku. Měli se rozloučiti s oním, jež jim v nejkrásnějším a nejdokonalejším smyslu toho slova byl bratrem, přítelem, otcem, mistrem, nedostižitelným vzorem.

Těžce nemocný, jež po celý svůj život nezanedbal žádné příležitosti, kde by bližnímu svému, a tím více řeholním svým bratřím užitečný býti mohl, vynaložil poslední okamžiky svého drahocenného života k tomu, aby jim na srdce vložil, čím nitro jeho přetéčalo. Napomínal jich ku bázni Boží, k lásce života čistého, ku horlivosti ducha, které vždycky ubývá, není-li často oživována. »Prosím vás, moji bratři,« pravil apoštolskými slovy, »zapřísahám vás, snažte se, abyste příjemni byli očím Božím. Po-užívejte naučení, jehož jsem vám dal a zdokonaluje se dle něho vždy více a více.« Někteří z přítomných prosili jej pokorně, aby jim dal na památku své lásky některé z věcí, jichž dosud po-

užíval; leč světec na to s příjemnou vážností: »Takovou žádost předkládáte bosému karmelitovi? Nevíte, že mi po složeném slibu chudoby nikterak nenáleží o něčem rozhodovati? Obrátte se na P. převora, ať učiní dle svého dobrozdání.« Dále doporučoval shromážděným spolu-bratřím nezlomnou poslušnost ku před-staveným a posvátným pravidlům a prosil se svatou naléhavostí, aby nezapomněli po celý život svůj, že Bůh rád bosých karmelitů proto v církev svatou povolal, aby více skutky kázali nežli slovy.

Po těchto, láskou dýšících slovech, z nichž každé bylo bratřím nezapomenutelným, zavřel oči, sebral se v duchu a oddal se modlitbě. Chvillemi otevřel je a v návalu stoupajících bolestí a smrtelné slabosti, vzhlédl láskou hořícím zrakem na krucifix vedle lůžka visící, z něhož sílu čerpal. — V osm hodin večer bylo mu na jeho žádost uděleno sv. pomazání. S upřímnou zbožností modlil se s knězem církevní modlitby. Když na otázku svou zvěděl, že je osm hodin, pravil, že ještě 4 hodiny schážeji do smrtelné jeho hodinky. V 10 hodin slyšel zvonit a na poznámku ošetřovatele, že právě řeholnice započínají hodinky se modliti, odpověděl vesele: »A já budu je z Boží milosti v nebi s nejblaho-slavenější Pannou pětí.« Při tom pohledl s důtinou prostotou, s výrazem nej-něžnější lásky a bezvýminné naděje na obraz Matky Boží, jež se i jemu po celý jeho život matkou dobrou proka-zovala a děkoval ji za milost, že mu dopřáno bude v den, který církev svaté památce její zasvěcuje — v sobotu — s tímto světem se rozloučiti.

Již bilo půl dvanácté. Okamžik odchodu rychle se blížil. I dal světec ctiuhodnou rodinu řeholní zavolat. Bratři přichvátali s hořícími svícemi a postavili se kolem bolestného lůžka jeho. P. provinciál předložil mu pak prosbu bratří, aby pamatoval řádu před trůnem Božím a aby naposledy je požehnal. Přimlouvati se, jim přislíbil, jestliže nalezne milost u Boha, ale požehnati se zdráhal z po-kory, neboť uprostřed bratří stál jejich představený. Ale, když bratří naléhali a P. provinciál se přimlouval, tu pozdvihl umírající své neposkvrněné ruce a po-žehnal ty, jež po celý svůj život otcovsky

miloval. Když potom nemocný se za-vřenýma očima zde ležel, krucifix pevně v rukou drže a s láskou na srdce tiskna, začali bratří církevní modlitby za zemřelého. Jen několik minut scházelo do půlnoci. Tu podal světec vedle stojícímu svůj kříž, narovnal se v posteli, pokryl ctně spodním šatem své vědy pokryté a bolest-nými ranami poseté nohy a vzdechl při tom toužebným hlasem: »Kdy uvidím Tě, Bože, srdce mého? Tys můj Bůh, mé dědictví, můj podíl. Roztrhni již pouta, která mne zde vízí, přeji si již vyproštěn býti!« Právě bilo 12 hodin v noci. Zvonek volal bratry k modlitbě. S jemnou přívětivostí pozdravil přítomné a propustil je se slovy: »Žijte blaze, já budu hodinky v nebi pětí.« Ještě žhavý polibek vtláčil na nohy Ukřižovaného a za slov: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého« vydechl svoji svatou duši.

V témže okamžiku viděti bylo u stropu cely světlo v podobě kužele, jež spustilo se dolů a objalo jako věnec bezduché tělo světčovo a leskem svým zastínilo svit 23 zde plápolajících svíček. Den, v němž obnovení karmelitů svou (po sv. Terezii) nejskvělejší ozdabu ztratili, byla sobota 14. prosince 1591. Světec měl plných 49 let, z nichž prožil 28 v řádě, 5 ve zmíněném a 23 v obnoveném. Byl prostřední, spíše menší postavy, bledého obličje, rysů sice pravidelných, ale přísností a dlouhým utrpením zne-tvořených. Čelo měl široké, hlavu před-časné lysou, hled jeho černých jasných očí byl veskrze jímající přívětivosti. Jeho téměř duchové chování, ctiuhodné držení těla vzbuzovalo u všech, kdož jej spatřili, úctu. Vznešenost jeho ducha vlévala celné postavě zcela zvláštní, jemu tak vlastní spanilost a šlechtynost. Na rány bohatá mrtvola vydávala, což již za nemoci po-zorovati bylo, neporovnatelně příjemnou vůni a od přírody snědší obličej, měl po smrti jasně bílou barvu a ani známky nějaké hrůzy neb tajnosti, jakou jiné mrtvoly se vyznačují.

Hlava devatenáctá.

Pohřeb. Boj o ostatky světčovy. Prohlášení sv. Jana za blahoslaveného a svatého. Závěreční úvaha.

Sotva zvonek klášterní smrt světčovu zvěstoval, již valily se, nehledíce na

zimu a nepříznivé počasí, houfy lidu do kláštera, aby projevily bolestnou svou soustrast nad ztrátou světce. Všude viděti bylo uplakané tváře a hlasité vzdychání naplňovalo tichou obec řeholní. Nátlak lidstva namáhajícího se od P. Jana jako relikvie něco odhržeti byl tak veliký, že bratři jako stráž musili světce kolem obstoupiti. Přece však nemohli zabrániti, aby zástup prádlo, části oděvu a kde co bylo v triumfu odtud neodnášel. Při pozdvihování mar nastala pohnutlivá hádka, kdo je má nésti. Karmelité chtěli tuto počtu sami vykonati, ale kněží světští nechťeli se oloupiti o čest takovou. Která strana zvítězila, dějepisci neudávají, ale tolik je jisto, že pohřbu účastnilo se všechno obyvatelstvo. Den po pohřbu zpozorovány byly na hrobě, v němž světec ležel, zvláštní splanilé plaménky — div, jenž dával svědectví a zvěst o slávě světcově tam na nebi a jenž spatřen byl nejen od mnichů, ale i od mnohých lidí světských. — Tak Bůh dotvrdil záhy slova tohoto svého sluhy, jež druhdy ku dvěma řeholníkům pravil: »Jenom v nebi dovedou se utrpení pozemského života oceniti.«

Svatý Jan, jenž za života svého tak velice mír miloval, byl po smrti nevinnou příčinou dlouhé hádky, jež měla města Ubeda a Segovic o jeho ostatky. Světec byl pohřben v Ubedě, tam, kde zemřel, ale město Segovia chtělo míti svaté jeho ostatky a Ludvík z Mercady, královský státní rada, pomoci jiných přátel svých uprosil generálního vikáře P. Mikuláše Doriu, že tento dopsal na P. převora v Ubedě, aby tiše, bez hluku a vědomí lidí světských, jemu svaté ostatky vydal. Tak tělo světcovo skutečně po mnohých nesnázích bylo do Segovie tajně přeneseno a tam s velikou slávou pohřbeno. Ale nejpřednější měšťané Ubedectí, dozvěděvše se o tom, s hlubokou bolestí stěžovali si na Segovské u samého sv. Otce Klementa VIII. a prosili, aby jim ostatky světcovy vydány byly. Svátý Otec velice mile byl dojat, slyše, že se dvě města prou o ostatky ne velkého monarchy, velkého vojevůdce, ale o ostatky prostého mnicha, který po celý život žil v hlubokém úkrytu a opovrhované pokoře. Nejprve rozhodl se pro Ubedu, když si však připomněl mnohé

mrzutosti, jež by to v zápětí mělo, ustanovil, aby mezi oběma městy nastalo vyrovnání v ten smysl, by Ubedským dána byla ruka a noha světcova, s čímž oni se též spokojili, ostatní tělo svaté ponecháno Segovským.

V bohatě vyzdobené skřínce, pod daňškovým baldachýnem, třpyticím se zlatem vyšítm, dodán konečně drahý poklad Ubedským. Segované nad svým podílem zbudovali skvostnou kapli s překrásným pomníkem, nad nímž zavěsili tři velké stříbrné lampy. Na obou hrobech světcových i na jiných místech, kde byl vzýván o pomoc, dalo se mnoho zázraků a proto po přísném vyšetření zázraků a po prozkoumání jeho spisů, které sám papež Alexandr VII. nazval vědomostmi s nebe vlitými a nikoli pouze lidskými, po zevrubném uvážení jeho života a ctností, jichž v heroickém stupni dosáhl, takže v těle žije, nad tělo byl povznesen a nejen svým bratřím svítil, ale celému katolickému světu byl vůni líbeznou — po tom všem vřadil jej svatý Otec Klement X. dne 25. ledna 1675 do počtu blahoslavenců a roku 1726 dne 27. prosince papež Benedikt XII. do počtu svatých. »Podivuhodný je Bůh ve svatých svých. On budiž ve svých svatých pochválen a zveleben. My následujeme příkladů, jež nám tito velcí sluhové Boží dali.« Svatý Bernard krásně podotýká: »Uvažme, jak velice nám svatí pomoci mohou. Ten, kdo byl tak mocným na zemi, je ještě mocnějším před obličejem Pána, svého Boha, neboť, měl-li již zde s hříšníky soustrast, modlil-li se zde za ně, činí tak zajisté i tam, kde nyní mnohem více poznává rozmanitá nebezpečení naše. Modlí se za nás u Otce, poněvadž v oně blaženě otčině se láska jeho nezměnila, ale spíše zvětšila. Neodložil nyní, kdy sám utrpení je prost — soustrast, ale jsa u samého zřídla milosrdenství, mnohem více ku milosrdenství nakloněn jest.«

Uvažme též příklad našeho světce. Jak dlouho na zemi prodléval, neodchýlil se nikdy ani na pravo, ani na levo, ale držel se vždy cesty pravé, až dospěl k Tomu, jenž pravil: »Já jsem cesta, pravda a život!« — Než neodvracejme zraku svého ani od toho, co nás v životě světce zahanbiti může.

Byl člověk, náruživostem podrobený jako my, byl utvořen z těchže součástí jako my, proč tedy považujeme za těžko, ano za nemožno následovati šlépějí jeho a činiti to, co on činil? Bratří, zastydme se a třesme se před tímto hlasem; takový strach přinese nám čest, takové zahanbení způsobí v nás milost. Lidé to byli, kteří nás předešli na cestě životem a my sotva věříme, že to byli lidé!

Přemýšlíme-li ještě jednou o životě světce, o němž jsme tyto listy napsali, namane se nám myšlenka, jakým způsobem mohou nejen osoby řeholní, ale i lidé světské následovati života tohoto podivuhodného reformátora řeholního, svatého Jana z Kříže? Sama sv. církev udává to krátce, ale jadrně, když ve svátek svatého Jana z Kříže se modlí: »Bože, kterýž jsi vyznavače svého svatého Jana výtečným milovníkem sebezapření a kříže učinil, propůjč nám té milosti, abychom jeho následování oddání věčné slávy dojíti mohli.«

Zračí se v těch slovech pravá velikost světce, s nimž se již loučíme a pravý základ života křesťanského: »Sebezapření a trpělivost.« Zajisté, jenom v ustavičném odporu proti naší zkažené přirozenosti, v neustálém podrobování nižšího člověka a jeho choutek, v ničení sobectví, vlastní vůle a samolásky, v roz-

hodném »ano« pro vše dobré, byť to bylo i hořkým a těžkým; — v rozhodném »ne« pro vše zlé a špatné, byť to bylo sebe sladším, v tomto ustavičném sebe-ničení a boji proti sobě, koření nový, křesťanský život. Kdo chce býti mým učedníkem, zapři sebe sám! Ovšem stojí to mnoho namáhání ducha i těla! Snažícim se pak po čistotě srdce a životě milosti vykvétá tisíce a tisíce křížků na cestě životem: jim nekyně jen jeden kříž nevyhnutelný, ale mnohdy mění se celá pouť jejich v jedinou cestu křížovou, k níž pobízí je Pán slovy: »Vezmi kříž svůj a následuj mne!« Na cestě úplného se odevzdání, zřeknutí se útěchy a radosti, když je Bůh odnímá, na cestě radostného přijetí každé obtíže, poněvadž od Boha pochází a Bůh ji dopouští, na cestě trpělivosti a nesení kříže svítí nám život světce, jehož životopis tuto byl podán.

Kéž svatý Jan z Kříže všem křesťanům vyprosí poznání o ceně cesty křížové, zmužilost jíti po ní a vytrvalost na ní; kéž veliký ten světec vyžádá nám porozumění oněch těžko pochopitelných zásad, jež jedna Boha milující duše prostě a dětinně projevila slovy:

Srdce na kříž
a kříž do srdce!
Amen. — Alleluja.

Nejsvětějšímu Srdci — všech srdcí.

V klenbách chrámu stanula jsem v touze —
k oltáři se blížím zlatému,
v moři, jasu postat krásy skvoucí,
něžně kyne srdci chorému.
Zde u pramene ticha, v bolu tinách
najde duše sílu v mátohách.

K trůnu Tvému božské Srdce Páně
u pokoře chvějné poklekám,
ruce spjaté ve své žalné muce
o pomoc slitovnou, mocnou lkám:
Božské Srdce Páně milostné,
uzdrav choré srdce mé.

Ó pomoz nésti bolu mého kříž,
než mne schvátí cele jeho tíž.
Ó milostí svou, silou při mně stůj,
a mě křehkou, chraň a opatruj!
Božské Srdce Páně milostné,
uzdrav choré srdce mé.

Ó navrať, navrať choré duši klid,
aby zdráva mohla opět být. —
Všemohoucnost Tvoji velebit,
chválu, slávu Tvoji rozmnožit.
Božské Srdce Páně milostné,
uzdrav choré srdce mé!

Žofie Gottwaldová.

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Pařížské kostely.

Kromě hlavního a prvního chrámu pařížského Notre Dame, jemuž věnujeme zvláštní článek, jest v Paříži mnoho jiných kostelů. Jest prý rozdělena na sedmdesát far, což by při počtu obyvatelstva asi dva a půl milionu nebyl dobrý poměr, neboť případně na jednu faru něco přes čtyřicet tisíc duší. Ve Vidni na př. bylo počátkem roku 1907 76 far (a 74 kaplí) při počtu 1,494.000 obyvatelstva, kněží jest 449, z nichž jsou 302 světští, 100 řeholníci a 47 z jiných diecesí. Některé z pařížských farních kostelů jsou nepatrné, některé zasluhovaly by zevrubnější zmínky, ale kdo by měl trpělivost psátí tento popis a kdo čísti ho? V pařížské národní knihovně, jejíž budova zaměstnává celou městskou čtvrť a která má přes půl třetího milionu knih, jichž regále mají délku 55 kilometrů, je zvláštní pavillon jen s knihami, jednající o Paříži.

Co do slohu gotického, zasluhují zvláštní zmínky dvě perly, jedna z doby dřívější, druhá z časů nejnovějších. Král, svatý Ludvík, sčastnil se činně válek křížáckých a donesl si odtud více drahocenných ostatků, hlavně část koruny, kterou byl Ježíš Kristus při svém utrpení od vojáků korunován. Nyní jest v Notre Damu. Považuje je za poklad, nad nějž není dražšího, uminil si, že vystaví pro ně ve svém sídelním zámku kapli, která by aspoň poněkud odpovídala jejich ceně. Povolav nejlepší mistry, vystavěl v letech 1245—1250 na místě dřívější, méně úhledné zámecké kaple perlu slohu gotického, již není rovně na celém světě. Je to nejskvostnější tvorba gotiky, pravá klenotnice, důstojná klenotů, jež v sobě chová a pro naše doby je tím významnější, že se uchovala přes všechny převraty a revoluce ve své původní podobě až po naše doby. Jmenuje se Svatá kaple, Sainte Chapelle (čti: sént šapel), vždyť obsahovala svaře předměty.

Kde stojí tato kaple, bývala nejstarší část města Paříže; zde byl prohlášen Julian, odpadlík, za římského císaře. Později sídlili v paláci u kaple postaveném pařížští hrabata, pak stalo

se z budovy sídlo králů francouzských, kteří se odtud vystěhovali až ve čtrnáctém století. Nyní jest kaple částí paláce Spravedlnosti, kde hned při vchodu býváme zaneseni v důchu do dávno minulých dob.

Justiční palác jest velkolepá budova, k níž se vystupuje z ulice po více širokých schodech, na nichž pak jest nahoře umělecké, částečně pozlačené zábradlí; přijdeme do velikého dvora, ozdobeného ze všech stran dórskými sloupy. Najednou jsme jako ve středověku: právě bylo ukončeno nějaké soudní zasedání a ze všech stran vycházeli soudcové, většinou starší páni, odděni v dlouhé, řasnaté, černé řízy, na hlavě měli černý baret, tak že v prvním okamžiku připadali jako kněží, sloužící bohyni Spravedlnosti: vždyť měli i u krku bílé, dlouhé, dolů visící límečky, jak je vidíme po celé Francii u sluhů církve. Ač byly všechny sály přístupny, nešly jsme nikam se podívat, jestli soudní řízení všude stejné; raději jsem obrátil své kroky ku Svaté kapli.

Již z venku překvapuje ušlechtilou štihlostí, vysokou střechou, něžnou vížkou a velkým počtem obrovských oken. Kráčíme dovnitř a teprve nyní pozorujeme, že jsou to vlastně dvě kaple nad sebou; škoda, že zavedl nás vůdce napřed do spodní, kde jest každý návštěvovatel hanebně zklamán ve svém očekávání; pro tmu nic nevidíme a stojíme v jakési nízké místnosti. Podrážděně tážeme se vůdce: »Co je to?« Odpovídá: »Kaple pro královny sluhů, a asi též hrobka pro jeho přátele.« »Nuže, vedte nás do vlastní kaple,« vybízíme průvodčího, a proto že jsme již poněkud tmě navykli, nečekajíce na něj, vystupujeme sami po úzkých schodcích nahoru, a sotva že stojíme na posledním schůdku, plní podivu se mimoděk zastavujeme a nadšeně voláme: »To jest krása, to jest umění, skvostnost, barvitost, to jest něco velkolepého!« Vzpomeneme-li si snad v tomto okamžiku na četné a hrubé chyby mnohých francouzských králů, rádi jim ledacos odpouštíme, uvažujíce, že

vystavěli tuto nádhernou perlu, důstojnou králů »nejkřesťanštějších«. Pokochavše se v celkovém, tolik vábívném dojmu, prohlížíme si zevrubněji jednotlivosti, které jsou až do nejmenších podrobností provedeny přesně slohově.

Kaple není příliš volká, ale jest přiměřeně vysoká.¹⁾ Velice se nám zamlouvá velký počet obrovských oken, tak že mezi jednotlivými ani skoro nepozorujeme úzkého sloupu; ovšem hned soudíme, že budou asi z venku mocné podpěry. Chvillemi nám připadá, jakoby celá kaple byla vlastně místnost, skvěle opatřená malbami na skle. Osvětlení jsme měli výtečné, neboť přišli jsme šťastnou náhodou odpoledne, kdy slunce vše čarokrásně osvětlovalo. Okna jsou tak velká (šířka 4, výška 15 metrů), že jest na př. v jednom 91 výjevů ze třetí knihy Mojžíšovy; ovšem jsou obrázky hodně malé a bylo by potřebi velmi bystrých očí, abychom jasně rozeznali, co představují jednotlivé oddíly. Všechn vnitřek jest bohatě a souměrně polychromován, na sloupech jsou pěkné sochy apoštolů, bohatý oltář doplňuje lahodný celek. Když jsme nyní po prohlídce horního kostela šli dolů a poněkud si navykli na šero, pozorujeme, že je to pěkný třílodní kostelík; teprve nyní, když jsme vyšli ven, povšimli jsme si obrovských, podpěrných sloupův, a pochopili, že bylo možno vystavěti kapli, která má uvnitř poměrně tak málo zdíva.

Druhou perlou slohu gotického v Paříži jest kostel svatě Klotildy, podobný votivnímu ve Vídni; byl dostaven roku 1852 a stál přes osm milionů franků; protože jest před ním pořízen nádherný square (čili: skvěr, park), má malebnou polohu. V průčelí jsou dvě vysoké věže,²⁾ vnitřek je třílodní, umělecky vyzdobený s mnohými postranními kaplemi. Zamlouvá se nám též hlavně proto, že je ze všech gotických v Paříži jediný, který má úplně dostavené věže. Svatá Klotilda byla manželkou krále Chlodvika I., jež obrátila na viru křesťanskou. Jsa ještě pohanem, bojoval s Alemany; protože se bál o výsledek, učinil slib, že zvítězí-li, přijme

viru své manželky a stane se křesťanem. Zvítězil a byl v Remeši roku 496 pokřtěn biskupem svatým Remigiem; jest prvním křesťanským králem francouzským. Vše, co jest útlé, něžné, malé, slabé, zdá se nám býti krásnější, libeznější, proto ač jest chrám svatě Klotildy dílem mistrovským, v každém vzhledu dokonalým, přece dáváme přednost menší »svatě kaplici«.

Jednou byl jsem při toulkách po Paříži podivně dojat. Uprostřed mezi moderními budovami pněla se do výše velká, stará, gotická věž, označená v plánu městském pod jménem svatého Jakuba. V Římě, kde se se starožitnostmi zrovna setkáváme, nezarazíme se, ale zde mezi nejmodernějším ruchem jsme jaksi až nemile dotknuti, vidíme-li takové zboření lidské. Věž je totiž jediný zbytek, druhdy velkého, benediktinského kláštera a velkolepého gotického chrámu, zasvěceného svatému Jakubovi, což vše bylo zbořeno za revoluce. Dojme vás ten pohled také proto, poněvadž nevíte, nač zde vlastně tu věž uprostřed velkolepě upravených sadů ponechali. Zdá se, že tehdy lidé zšíšeli, vždyť byl dán také návrh, aby byly všechny věže zbořeny, protože porušují zákon »rovnosti« a aristokraticky

Pantheon v Paříži.

¹⁾ Rozměry její jsou: šířka 11 m, výška 35 m, z čehož připadá 20 m na horní kapli.

²⁾ Rozměry kostela jsou: šířka 32 m, délka 100 m, výška 26 m, věže jsou 66 m vysoké.

se vypínají nad ostatní domy — návrh byl přijat.¹⁾

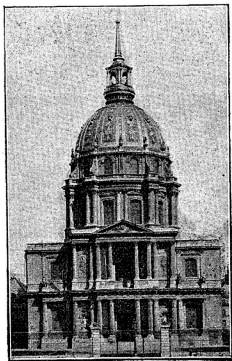
V žádném jiném světovém městě nezachovalo se tolik velkolepých kostelů gotických jako v Paříži. Jmenuji krátce jen některé ještě: S. Merry, vlastně Mederic, dle opata Mederica v Autunu, který zemřel okolo roku 700, veliký, pětilodní s překrásnou fačadou (průčelím), uvnitř pak s přemnohými uměleckými freskami a jinou uměleckou výzdobou; kostel S. Gervais, gotický a pětilodní, jest naproti přeskvnělé radnici a jest v něm zase celá galerie nádherných fresk z církevních dějin; zde se mi velice líbily dvě mramorové skupiny: bolestná Panna Maria a Sněti Ježíše z kříže. Kostel St. Germain des Prés; sv. German byl biskupem v Paříži v letech 555 až 576,účastnil se několika církevních sněmů, při nichž se z velké pokory popisoval: German, hříšník a ve jménu Ježíše Krista biskup církve pařížské, ač důstojnosti té není hoden. Tento chrám jest z nejstarších pařížských, opět veliký, pětilodní a vyzdobený freskami, jediný v tomto veleměstě, který vysvětil papež; a sice byl to Alexandr III. a stalo se roku 1163. S. Etienne du mont, svatý

¹⁾ Weiss, »Weltgeschichte«, druhé vydání, 18. svazek, str. 107.

Štěpán na kopci, který považuje nejdůkladnější znatel francouzské gotiky Viollet le Duc za neušlechtilější gotickou stavbu z celé Paříže. Je třílodní s mnohými postranními kaplemi, které jsou též u dříve jmenovaných; nechýbí také skvostná vnitřní výzdoba freskami, jakož i velká gotická předsíň. K vůli souladu postavili na blízku úřadovnu pro maira (správce městské čtvrti) také v gotickém slohu.

Nyní se zmiňuji o kostelích jiných slohů. Kostel S. Eustach jest obrovský, velkolepý, ale není vystaven v žádném ryzím slohu, nýbrž je smíšenina všech slohů; okna jsou na příklad gotická, sloupoví při vchodu jest řecké, skvostné kopule, zrovna básnický skvělý dílo jest renesanční; na čistě gotických sloupech uvidíš renesanční příměsek; okna jsou ozdobena malbami na skle. Uvnitř jest více vesměs skvostně vyzdobených kaplí, vymalovaných freskami, jakých málo najdeme v Paříži. Někteří mají tento kostel za nejnádhernější z celé Paříže; i v něm byla slavena roku 1793 slavnost »Rozumu«, r. 1795 dali ho tak zvaným »filantropům«, kteří z něho udělali chrám, zasvěcený bohyni Orby. Kostel svatého Augustina jest vlastně v novorománském slohu a vyniká mezi pařížskými velkolepou polohou; je totiž poněkud vyvýšen nad okolí a vede od něho široká, rovná, stromy posázená ulice až ku hlavním bulvardům. Má nad křížením kopuli a u hlavního vchodu dvě věže, jakož i velikou růžici s malbami na skle; ale je to opět prapodivná, krasocit však nijak nerušící smíšenina všech slohů. V podobném slohu jest vystaven kostel S. Trinité, svaté Trojice, jehož průčelí je obkouláno některému z florentských paláců; vědovi mu sice vysoká (63 m) věž, ale jest jako pěst na oko. Vnitřek jest opět přebohatě freskami vyzdoben, jakož i opatřen po obou stranách hlavních lodí kaplemi.

V neděli jsem byl na mši svaté v kostele St. Laurent, svatého Vavřince, který je z nejstarších celé Paříže; je třílodní, gotický a dá se dokázat, že ho vystavěli roku 593; pak byl častěji přestaven. V kostele bylo málo lidí a zase převelikou většinou ženy, z nichž jedna se předmodlívala růženec. Je zvyk, že všechny ženy sedí na sedadlech, jež si

Chrám Invalidů v Paříži.

ovšem zaplatí. Byla tam také bohatá šlechtice z cizozemska, která si klekla na holou dlážku a tak byla přítomna mši svatě. Po chvíli přistoupila k ní žena z lidu, která seděla a šeptala jí: »Paničko, vy asi jste z ciziny, proto nevíte, co se u nás sluší, zde máte jeden sous (sú, ô h) a zaplatte si židli, u nás musí každá dáma v kostele sedět.« Šlechtice vrátila peněz, žena jej nepřijala a usmívajíc se, odešla z kostela. Při pozdvihování nikdo z přítomných neklekl, jen se poklonili hluboce a bili v prsa.

Kdo chce užít krásné vyhlídky a zároveň spatřit velkolepý chrám, zajed si na Montmartne, to jest kopec mučedníků, kde byl umčen svatý Diviš se svými soudruhy. Kopec je hodně vysoký (129 m), a proto věvodí basilika na něm postavená celému městu i okolí. Roku 1875 umili si někteří šlechtetní mužové, že vystavějí v Paříži chrám k úctě nejsv. Srdce Pána Ježíše, jako smírnou obět za urážky, jež božskému Srdci od francouzského lidu činěny bývají, proto zvolen vyšší kopec, aby chrám jako prst poukazující k nebi, všechny napomínal. Sebralo a prostavělo se již asi třicet milionů, neboť základy vyžadovaly neočekávaný, obrovský náklad, proto vystavena dole obrovská krypta a nad ní teprve vlastní basilika v románském slohu, vše z bílých kvádrů. Ze schodů tohoto chrámu jest rozkošná vyhlídka, ovšem potřebí, aby byl jasný vzduch; tu teprve vidíme, jak obrovskou rozlehlost má tento moderní Babylon.

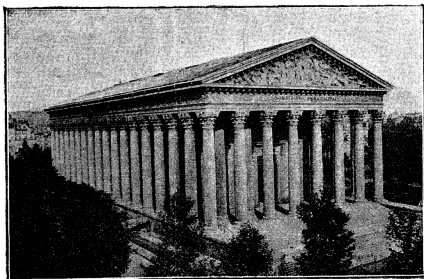
Francouzi jsou velcí ve hříších, ale také v ctnostech a v pokání. Basilika jest monumentální; vnitřek vrchního kostela je třílodní s prostrannými kaplemi; je tam obrovský, mosaikový nápis: *Sacratissimo Cordi Jesu Christi Gallia poenitens ac devota* (Nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše kající a oddaná Francie). Basilik, jako je tato, málo najdeme. Ize ji dobře srovnati s nejvelkolepějšími v Itálii i ve Španělsku. Obětavosti, jakou mají Francouzi, málo kde najdeme: každý rok sebralo se jen na tuto stavbu milion franků. V průčelí jest obrovská věž s dvěma menšími, jakož i velkolepé schodiště, které má být ozdobeno jizdeckou sochou svatého Ludvíka, patrona národa francouzského. Je to první pařížský chrám,

v němž jsem viděl lidi zbožně se modliti, jiti ku svatě zpovědi a k svatému přijímání. U dveří seděla u pokladnice nějaká vznešená dáma, modlící se růženec.

Ale rozlučme se s rozkošnou vyhlídkou a jedme zase zpět do té věry, do toho šhonu, hladu po penězích a prohlédneme si ještě několik velkolepých chrámů, vystavených v době novější. Předně podíváme se ku hrobu veleducha, jež všichni Francouzi, ač jinak císařův a králů nepřátelé, ctí jako nějakého poloboha — pojďme ku hrobu velikého Napoleona, odpočívajícího v domě invalidův. Invalidovna jest obrovský palác na levém břehu řeky Sekvany a činí velkolepý dojem. Před ním je rozlehlá esplanáda (500 metrů dlouhá a 250 metrů široká) s několika obrovskými, v různých válkách ukořisťnými děly; pozadím jejím jest invalidovna o třech poschodích a v délce 200 metrů; má jeden velký a 12 menších dvorův a jest v něm místo pro 5000 invalidů, jichž je tam však nyní jen něco přes 400. Pozadím invalidovny jest pak dóm s obrovskou, vysokou kopulí, jejíž pozlacený kříž daleko široko září.

Podivně se vyjímá v tomto obrovském okolí palác arcibiskupa pařížského a primasa celé Francie, jehož okna také vedou na esplanádu, ale v tomto umístění vypadá jako malinká chaloupka. V prázdných místnostech invalidovny jsou umístěny sbírky národopisné, vojenské a mnoho jiných památek na různé války, z nichž mne mezi jinými zvláště zajímal 180 metrů dlouhý, hodně silný řetěz, kterým roku 1683 přepjali Turci při oblehání Vídně jedno rameno Dunaje.

Dóm invalidů skládá se vlastně ze dvou částí, ze dvou kostelů, z jednoho, jednoduše staveného a určeného pro bohoslužbu invalidův, a z druhého, velkolepého, v němž jest hrobka Napoleonova. Tento jest vystavěn dle vzoru chrámu sv. Petra v Římě; ale předpokládá působiti na tebe tato okolnost: kde jest v Římě konfesse s hrobem sv. Petra, je zde úplně stejně umístěna otevřená, kulatá, asi sedm metrů hluboká, nahoře kamenným, skvostným zábradlím opatřená hrobka Napoleonova, se sarkofágem, v němž jsou jeho pozůstatky. Sargofág je pořízen z černého porfyru a byl velkým nákladem

Chrám sv. Magdaleny v Paříži.

(jen dovoz stál 140.000 K) dovezen z Ruska, tedy ze země, kde počala sláva Napoleonova blednutí. Oltáře, hlavní i vedlejší jsou jednoduché, kopule nad hrobem i stěny jsou ozdobeny skvostnými freskami. U hrobu jsou jako strážci, hrobky některých z nejslavnějších generálů Napoleonových.

Od tohoto domu je skleněnou stěnou oddělen kostel invalidů, v němž není nic zajímavého, až na patnáct set praporů, visících na stropě a vesměs ukořistěných v různých válkách. Něco tak velkolepého musí působiti na vznětlivé Francouze, roznutí a nadchnouti je vzdor vši oblíbenosti republiku, pro kult Napoleonův. Proto praví úplně správně spisovatel Dr. Šebest. Brunner¹⁾: »Je to spíše zbrojnice než kostel, spíše dům národní než dům Boží, spíše Gloire (Sláva) než modlitba, spíše vychloubavost než pokora, více francouzství než katolictví.«

Nedaleko jsou ještě dva chrámy, o nichž slušno se zmíniti. Pantheon (všem bohům), vystavěný na způsob římského, jest nyní hrobkou pro všechny zasloužilé muže národa francouzského; bohužel že odstranili skoro vše, co nějak upomínalo na dům Boží, neponechali skoro nic než sochy na sloupech. Proto chovají se v něm jako v muzeu, procházejí se s kloboukem na hlavě a vesele si při tom vykládají. Chrám tento má překrásnou polohu, viděti ho se všech stran. Nad hlavním

vchodem jest nápis: »Svým velikánům vděčná vlast« (Aux grands hommes la patrie reconnaissante). Původně byla to svatyně sv. Jenovefy, patronky Paříže, která žila na počátku 6. století a proslavila se hlavně tím, že prorokovala: »Attila nezničí Paříže, jestli obyvatelé obrátí se k Bohu modlitbou, pokáním«, což se také vyplnilo. Teprve roku 1791 dáno mu jméno Pantheon; jest vystavěn v podobě rovnoramenného kříže a nádherně vyzdoben hlavně freskami, jichž děj je vzat z dějin; některé jsou úplně světské, některé, pořízené před r. 1885, kdy užívala církev katolická chrámu, mají náboženský předmět. V nejnovější době chtějí tu také pochovati Zolu, proti čemuž však někteří brojí. Kde není chrám tento ozdoben freskami, jest obložen skvostným mramorem.

Na bulevardech jest velkolepý kostel S. Madeleine (svaté Magdaleny), s jehož stavbou započato roku 1764; za revoluce bylo vše zastaveno, ale protože přece byla budova tolik dohotovena, že mohlo se jí k něčemu užiti, bylo navrženo, učiniti z ní divadlo, jiní chtěli z ní míti knihovnu nebo museum. Roku 1806 ustanovil Napoleon dekretem, podepsaným v Poznani, že bude z toho »Temple de la gloire« (Chrám slávy) pro jeho vojáky. Nápis měl zníti: »Císař Napoleon vojákům velké armády.« V dekretu poroučel mezi jiným: »Každoročně bude ve výroční den bitvy u Slavkova a u Jeny celá budova osvětlena, bude řeč o ctno-

¹⁾ Dr. Šeb. Brunner, »Unter Lebenden und Todten«, 1863, str. 261.

stech potřebných vojákům a po chvalořeči o oněch bitvách bude koncert; o Napoleonovi nesmí se však při tom mluvit. Napoleon znal své vojáky, uměl je rozhněvat a získati; či nepozoruješ veleducha, když rozkázal: »Nikdo mne nemůže, vše budíž přičteno mým, hodným vojákům!« Když pak zhasla Napoleonova sláva, byl roku 1814 z budovy zase kostel, čímž si vysvětlíme, že vypadá zvenku jako pohanský chrám, který je podoben Wally u Řezna, ale mnohem velkolepější.

Zvenku vystupujeme po schodech ku sloupoví, které vede okolo celého kostela; s podivem pozorujeme, že není nikde prázdných oken, až přijdeme dovnitř vidíme, že jsou čtyři nízké kopule, které shora dodávají dosti světla. Nad hlavním vchodem je skupina představující poslední soud; hlavní vrata jsou z bronzu a ozdobena výjevem znázorňujícími poslední soud. V tomto kostele necítíme se nijak povzbuzeni k pobožnosti, jest viděti, že nebyl jeho původní účel sloužiti za stánek Boží, ale přece musíme vyznati, že je to velkolepá stavba; nelze upříti, že čeho se chopí Francouzové, provedou dokonale, nespokojují se s něčím ledabylým, nedokonalým. Upozorňují nás na velkolepé fresky, hlavně v kopuli, která je s freskou v Pantheonu největší na světě; maloval je domácí umělec Ingres. Všechno zařízení jest velkolepé, všude největší elegance, úpravnost, čistota. Při farní jest farář s osmi kaplany a dle pověsti bývala farnost nejskvělejší z celé Francie, proto že je sem přifařena čtvrt městská, v níž bydlejí výhradně šlechtici. Odmyslíme-li si od stavby, co příliš vzpomíná na pohanství, rádi přisvědčíme, že je to perla mezi moderními kostely nejen ve Francii, ale v celém katolickém světě. Jedna z četných kaplí jest výhradně jest určena pro snatky, nač poukazuje vzorná mramorová skupina: zasnoubení Panny Marie od Pradier.

Odházejíce všíráme si skvělého pohledu od hlavních dveří. Protože jest chrám vyvýšen mnohými, širokými, pohodlnými schody nad okolí, vidíme k jihu až ku náměstí de la Concorde, které je se svatopetrským v Římě nejkrásnějším na celém světě. Uprostřed něho zvedá se do výše obelisk luksorský, kamenná hádanka z dávno zašlých dob; okolo

jsou pak obrovské sochy důležitějších měst francouzských, jimž dodávají života dva velké vodotrysky. Ale krásně pravi Chateaubriand (čti Satóbian): »Všecka voda celého světa, ba ani potopa světa by nestačila, by smyla krev, která tu od nevinných obětí revoluce byla prolita.« Zde byli guillotinou popraveni Ludvík XVI. a jeho choť Marie Antoinetta, dcera naší velké císařovny Marie Terezie, jakož i sestra královna, zbožná princezna Alžběta a pak od 21. ledna 1793 až do 3. května 1795 jen zde 2800 osob. Když r. 1814 vtrhli spojenci do Paříže, dali zde sloužiti slavné rekviem za krále Ludvíka XVI., při němž přítomno bylo vojsko, jakož i císař František, cár Alexandr a král pruský Friedrich Vilém III.; bylo též zazpíváno Te Deum na poděkování Bohu za vítězství nad Napoleonem.

Zasloužilo by zmínky ještě více chrámů, jako S. Sulpice, od sv. Sulpicia, ve sluhu tak zvaném jezuitském, kdež bývala dříve proslulá universita Sorbonna; byla tak čteně navštěvována, že když zemřel Karel VII., dovedl rektor sorbonský ku pohřbu 25 tisíc studentů. Před křtelníkem jest na náměstí bývalý alumnát a před ním umělecky vyzdobená studně sochami nejproslulejších francouzských kazatelů, Bossueta, Féleona, Massilona a Flechiera. Vnitřek je třílůdní s osmnácti postranními kaplemi, vesměs slohově přeměle provedenými. V celém okolí jest mnoho obchodů s předměty bohoslužebnými, výkladní skříně byly pravé výstavy.

V Paříži jsou také dva poutní chrámy, v nichž vždy najde mnoho zbožných věřících. Je to chrám Vítězné Panny Marie, dostavěný roku 1842 za 13 mil. franků (rozměry má 43 metrů šířka a 142 metrů délka) a Notre Dame de Loretto, ve sluhu starých basilik, postavený nákladem dvou milionů franků, jež daroval král Ludvík Filip; jest dle vzoru basiliky sv. Bonifáce v Mnichově. Oba tyto chrámy jsou vždy naplněny, ale nikdy jsem nepozoroval, že by někdo při modlitbě sepal ruce a pohlížel zbožně na milostný obraz, před nímž klečel, nýbrž každý se modlil s hlavou hluboce skloněnou, jednou rukou si přikrývá tvář; nechce býti při svém rozjímání vyrušován, což jest jistě praktické, neboť všude plno zvědavců, kteří stále přicházejí a odcházejí.

Poslední chrám, do kterého jsem vkročil odcházejí na nádraží, byla kaple zvaná Chapelle expiatoire, smírná kaple v podobě stejnoramenného kříže s kopulí; jest uprostřed náměstí, na němž býval hřbitov, kde byly pochovány přecetné oběti revoluce, hlavně král Ludvík XVI. a jeho choť, kteří byli pak později pochováni v hrobce královské v St. Denis; ze hřbitova jest nyní park. Uvnitř v kapli je překrásné sousoší od Basia, kterého mají za největšího francouzského sochaře,

a představuje krále Ludvíka XVI., k němuž volá anděl: »Synu sv. Ludvíka, vstupuj do nebe!« Slova těchto užil zpovědník králův Edgeworth (či Edšvört), který doprovázel krále na poslední cestě, když vstupoval na lešení guillotiny. Na levo od tohoto sousoší je socha královny Marie Antoinetty a u ní postava ukazující ji kříž. Král byl popraven 21. ledna 1793, královna 16. října 1793.) *Ignát Zhdnel.*

*) Za obrázky budiž dík vzdán p. J. Ottovi, nakladateli v Praze.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXI. Obrázek z Indie.

(Pohanský průvod. — Přijetí missionářů v křesťanské obci.)

Od roku 1875 rozvinují missionáři z kongregace sv. Josefa pozeňnanou činnost na jihovýchodě v Přední Indii, v arcidiecesi Madras. Ze sedmi milionů obyvatelů tohoto rozsáhlého a důležitého obvodu missijního je 44.000 katolíků, kteří většinou mezi pohany jsou roztroušeni. Pravidelně obstarává missionář duchovní správu 40—50 malých nebo větších osad, a to za obtížného podnebí. Avšak láska a přítulnost nově obrácených křesťanů odměňuje otcovské srdce missionářovo za nesčetné námahy a nepřijemnosti. Nyní pracuje v arcidiecesi 16 missionářů. Dle poslední výroční zprávy obstarávali 12 missijních stanic, pokřtili 238 dospělých, 844 dítek, podali 44.695 svatých přijímání a měli ve svých školách 1873 dětí. Poslyšme, jak jeden z nich své dojmy z okružní cesty po missijním obvodu Telugu líčí:

Jeho-nejbližším cílem byla křesťanská obec Phirangipur. V mětě Gutooru, kde byla poslední zastávka, byl večer svědkem pohanského procesí. „Tisícové rozčilených lidí“, vypravuje, „šli v hustých řadách za obrovským vozem, jenž pagodu 12—16 metrů vysokou představoval. Se stupňů k pagodě vedoucích šklebilo se několik ohyzných bůžkův a uprostřed vyčníval zpod baldachýnu bůžek hlavní, na jehožto

počet průvod byl uspořádán. Dva polonaz brahmíni stáli po obou stranách, obličejem jsouce obráceni k prostřední nestvůře. — Oslňující zář ohromných pochodní, dopadající na jejich pomalovanou tmavou pleť, dodávala jim vzezření hotových dčablů. Bouřlivý hřmot zástupu, který bůžky vzýval, na sta tančících děvčat, která křečovitě hlavou vrtěla a za zvuků klarinetů, trub, cimbálův a bubnů zpívala, neustálý třeskot ohňostrojí, červené světlo bengálského ohně, všecko to činilo dojem tak děsný, že jsem si maně vzpomněl na Danteovo líčení pekelného ohně.

Oddechli jsme si upřímně, když jsme následujícího dne město měli za sebou. Téhož dne dorazili jsme do Pheringhipuram, zatímknmu to cíli naší cesty. Tam naskytlo se zrakům našim divadlo docela jiného druhu, které nás jak překvapilo tak potěšilo. Missionář totiž, jenž onu důležitou stanicí spravuje, připravil nám slavnostní uvítání. Když jsme se k osadě blížili, byla naše pozornost nejprve na domácí hudební sbor s klarinety a nezbytným tam-tamem a velký zástup lidí obrácena. Předcházel pěkně spořádaný průvod dětí s praporečky v rukou, kněz a bíle oděný chlapec v čele. Tito pěkně zrostlí křesťané kmene Tehungů ve svém sněhobílém o levu a s červenými turbany zlatem vyšívanými, ženy ve svých zelených žlutých nebo červených šatech, s růžencem a škapulířem na šiji — všecko

to poskytovalo obraz v pravdě malebný a připomínalo podobný nějaký výjev z Písma svatého.

Když zástup poznal missionáře, přehlučelo hudbu hlasité volání křesťanů: „Sláva Bohu!“ Je to průpovídka, kterou lid prosí o požehnání knězovo. My jsme odpovíděli: „Asirvadam“. t. j. požehnej. To bylo první indické slovo, kterému jsme se v Madrasu přiučili. Po té uvolnil se seřaděný průvod a všichni, mužové, ženy i děti tlačili se k nám, aby se našeho oděvu mohli dotknouti a nám ruku políbiti. Konečně dostali jsme se k missijní kapli. Tato je chudíčka, na zboření a příliš malá, aby 3000 věřících pojmuti mohla, kteří každou neděli na služby Boží přicházejí. Základní kámen k novému chrámu byl už před desíti lety položen, ale pro nedostatek peněz stavba zdlouhavě pokračuje. Když jsme vstoupili do kostelíčka, zanotil katechista *Salve Regina* (Zdrávas Královno). Tento způsob se zachovává vždycky, kdykoli missionář za své návštěvy do kostela vstupuje.

Lavíc a sedadel v kapli není; takový přepych jest v našich indických kostelích neznámý. Lid sedí na zemi. Způsob modlitby je zde zvláštní, od našeho velmi rozdílný. Modlitba začíná hlasem táhlým, žalostným a jednotvárným, potom silnějším a silnějším, pak zase hlas klesá a tichne a na konci úplně utichne. Tak se konají všechny modlitby. Lze si představit, jak to vypadá, když lidé společně se modlí, vlastně zpívají, někteří Otčenáš, jiní Zdrávas a opět jiní Věřím v Boha. Dlouho to trvalo, než jsem tomu, zvláště při mši svaté, přivykl. Kdykoli se udílí požehnání velebnou Svátostí nebo kněz při mši sv. pozdvihuje Tělo Páně, přivádí jej s počátků způsob, jakým dávají přítomní věřící pobožnost svou na jevo, v nemalé rozpaky. Nejprve vzta-hují ruce své k monstanci, pak je kladou na hlavu a na prsa, jakoby proud milosti, jenž od oltáře vychází, v sebe chtěli pojmuti. Matky pozdvihují své děti k svaté hostii, hlasité vzdechy a vzývání zaznívají s podivuhodnou vroucností ze všech úst.

Ano, i tehdy zpívají nahlas jednotlivá slova, kdykoli čtou pro sebe soukromě nějaký list nebo knihu. Jednou, když jsem četl v knize, přišel ke mně můj sluba, zastavil se a s úžasem na mne hodnou chvíli hleděl. Konečně dodal si zmužilosti a tázal

se nesměle: „Pane, co to děláš?“ „Čtu.“ „Není možná, pane, pozoroval jsem tě dlouho a neviděl jsem, že by jsi rty pohyboval.“

Večer konal se na naší počest obřad, pro nás neobvyklý a podivný. Musili jsme se v předsíni kaple posaditi na koberec. Dvanácte mužů, nejváženějších z celé obce, předstoupili před nás. Na znamení neobmezené úcty se hluboce poklonili a nejstarší z nich zavěsil nám na krk květinový věnec a do rukou dal nám po voňavém citronu. Ostatní postříkali nám obličej jakousi voňavkou. Potom nabídli nám koš bananů, pomerančů a podobné lahůdky. Po těchto obřadech sňali roušku s velkého palmového listu, na kterém bylo napsáno naše uvítání. Písmeny na palmové listy vrývají se železnou násadkou, což se rovně tak rychle děje jako písmo pérem. Do rýhy vepráší se černý prášek, aby písmeny byly zřetelnější. V uvítací adrese nazvali nás „velkými pány, ctihodnými kajícími a králi“. Naše oči přirovnali ku hvězdám, naše nohy k jakési rostlině mořské atd. Projevivše takto svou velkou radost nad naším příchodem, prosili nás na novo za požehnání.

Potom následovala „světská“ část uvítání — tanec, který provedlo několik mladých lidí z kasty tkalců. Tanečníci postavili se do kruhu, pořadatel doprostřed. Každý držel ve svých rukou dvě hole zvonky ověšené. Na dané znamení začali nejprve pozvolna holemi o sebe a o hole svých druhů tlouci a podle taktu rychleji a rychleji v kruhu se pohybovat a své písně zpívat. To vše dělo se s takovou přesností, že dojem byl nejen úchvatný, ale i příjemný. Jiné hry následovaly. Konečně směli jsme se vzdáliti, naveni sice, ale s našimi prvními dojmy v missii Telugu velmi spokojeni.

XVII. Missie mezi nekatolíky.

Ve Spojených Státech severoamerických utvořil se zajímavý spolek missijní. Jmenuje se „Katolický missijní spolek“, stojí pod protektórátem arcibiskupů v Novém Yorku a ve Filadelfii, a má za účel s katolickou vírou obeznámovati nekatolíky a rozličné předsudky proti církvi katolické rozptýlovati. To se děje missiemi pro nekatolíky, přednáškami, rozšiřováním knih, spisů, letákův atd. Spolek pozůstává z kněží

i nekneží, sbírá příspěvky a jimi vydrží missionáře, kupuje nebo pronajímá domy, místnosti, kde se konají schůze a vůbec zapravuje výlohy s účelem spolku spojené.

V posledních letech procestovala celá řada missionářů, mezi nimi hlavně tak řečení Paulisté,¹⁾ většinou část Spojených Států s obyvatelstvem převážně protestantským a domohla se velkých úspěchů. Jediný z nich, P. Max Namara, přijal v několika měsících 22 konvertitů do církve. V kostele Paulistů v Novém Yorku bylo v jednom roce 78 takových konvertitů pokřtěno. Spolek vydává svůj vlastní časopis, který vychází čtvrtletně. V prvním lednovém čísle jsou obsaženy tyto zajímavosti:

Skoro bezvýminečně měly missie Paulistů velkou přitažlivost a nebylo nesnadno v kostelích anebo v jiných vhodných místnostech vděčné obecenstvo shromáždit. Sporné náboženské otázky o papeži, bibli, zpovědi atd. lákají a tak si jinověrci zvykají katolické kostely navštěvovati. Mimo to působí pohled na slavné katolické služby Boží a dojmavé obřady mocně na srdce. Pro protestanty je to většinou něco nového; jejich zvědavost bývá tím povzbuzena a missionářům se naskytuje příležitost katolickou bohoslužbu jim vysvětliti. Za tím účelem nalézají se v kostele nebo ve shromažďovací místnosti schránka na písemné otázky, do které může každý napsané své pochybnosti vložiti s prosbou za odpověď anebo vysvětlení. Schránky se od protestantů velmi pilně používají a často potřebují missionáři při nejbližší přednášce dobrou hodinu, aby všechny otázky aspoň krátce mohli zodpovídati.

V městě Monroe vyzval missionář protestanty v kostele přítomné, aby odcházející prohlédli sobě dobře zpovědnice. Na 200 mužů a žen, kteří podle zpráv protikatolických zpovědníků za jakési mučidlo pokládali, přijali vyzvání, vstoupili vážně se tváříce do zpovědnice, dívali se opatrně mřížkami, prošťourali všechny kouty a přesvědčili se konečně, že zpovědnice přece není tím, za což ji pokládali.

Stručně a jasné vysvětlení sporných otázek a námitek jest však také spasitelno pro přítomné katolíky. Tu nabývají jistoty

¹⁾ Společnost missionářů sv. apoštola Pavla byla roku 1858 založena od konvertity P. Tomáše Heckera. Členové její požívají namnoze z obrácených protestantských kněží a dodělali se již značných úspěchů.

pro své vlastní přesvědčení, tu slyší, kterak všechny námitky, které jim samým kolikrát pro nedostatečné vědomosti působí obtíže, snadno a jistě se řeší. Ano, mnozí vlažní katolíci zahanbeni touhou tolika protestantů po spasitelných pravdách k dřívější horlivosti v konání křesťanských povinností se vracíjí.

Zpráva o konaných přednáškách šíří se ovšem rychle po celém okolí, a tak budí se v širších kruzích zájem o věci náboženské. Často bývá missionářům za obdržení poučení a vysvětlení na veřejné ulici děkováno a obyčejně se snažně žádají, aby brzy zase přišli. Nezřídka dostávají pozvání, aby i vzdálenější osady navštívili.

P. Brennan zaslal zvláštní pozvání na kazatele rozličných sekt. Obyčejně si vypůjčí od jednoho z nich protestantskou bibli a používá jí výhradně při svých přednáškách na důkaz katolické pravdy. Kazatelé přicházejí obyčejně na jednu přednášku a potom nikdy již. Byvše vyzváni, aby učinili své námitky, jenom zřídka pouštějí se do učené rozpravy.

Nicméně jsou i mezi nimi velmi mnozí poctiví, vážní mužové a v poslední době návraty protestantských duchovních do církve katolické nejsou řídky. Mnozí přicházejí na přednášky jednou, dvakrát, více neprijdou. V městě Reed City byl takový protestantský kazatel přítomen ráno katolické přednášce. Byv tázan, přijde-li také večer, odpověděl: „Nikoliv.“ — „A proč ne?“ — „Missionář vysvětluje všechno tak jasně, že se člověk musí státi katolíkem, aspoň v srdci, byť se k tomu veřejně nepřiznal. Ježto se však na žádný způsob katolíkem státi nechci, raději tam nepůjdu.“ Ostatně schránka na psané otázky zřejmě dokazovala, jak hluboko mnozí protestanté ve směřných přesudcích proti katolické církvi vězeli. V rohatém zvířeti Zjevení sv. Jana na př. viděli předobrazení Říma a papeže. Proto uznal jeden z protestantských duchovních za dobré, své nevědomé souvěrce omluviti a pravil: „Jsem od srdce rád, že jste zde uspořádali missii a budu se za dobrý její výsledek modliti.“

Ze všeho řečeného vidno, že dosavadní výsledek těchto misii mezi nekatolíky jest uspokojivý a seznam obrácených z poslední doby dokazuje, že by i jinde mnoho dobrého v této příčině se docíliti mohlo, kdyby bylo s dostatek horlivých a dovedných učitelů.

XVIII. Kterak se celá osada stala křesťanskou.

Obrázek z Číny.

Missionář z řádu františkánů, P. Josef Vila, oznamuje ze svého missijního okresu Dun Kan-Fu dobrý průběh a výsledek své missijní činnosti. Při práci mu vypomáhá jeden z domorodých kněží. Vzdor častým pronásledováním požehnává Bůh patrně jejich snahy. Mimo četné křty umírajících dětí obrátili oba missionáři do roka 500 dospělých. Většina těchto náležela sektě řečené Likuado, jejížto členové o nesmrtnosti duše a věčné odplatě mají dosti správné náhledy. Bývají z nich dobří, horliví katolíci.

Příčiněním jedné ženy stala se celá obec této sekty křesťanskou. Žena tato naučila se víře křesťanské od jedné katechistky

a katechismus uměla bezmála zpaměti. Když však měla být pokřtěna, vzpíral se proti tomu její manžel, dosud pohan, ze všech sil. Přese všechna přikopř nepěstávala však žena dále se učit a modlit. Konečně muž zemřel. O pohřbu jeho zpěchovala se s účastníky se pohanských pohřebních obřadů. Časem podařilo se jí několik žen křesťanství získati. Po té obrátila se na missionáře s prosbou, aby jim poslal sestru třetího řádu. Missionář však přišel tam nejprve sám, aby se o upřímnosti obrácených přesvědčil. Ženy přivítaly ho již na způsob pokřtěných křesťanek hlubokou poklonou až k zemi. Sestra přišla též, doplnila vyučování, tak že její pilné žákyně již po čtyřech měsících mohly být pokřtěny. Za nedlouho následovali i mužové dobrého příkladu žen a tak se stala celá obec poněkud křesťanskou.

Různé zprávy.

Odpušky 300 dní. Na přednesenou zbožnou prosbu povolil sv. Otec Pius X. dne 20. května 1908 vlastnoručním přípisem odpušky 300 dní všem, kteří srdcem kajícím a zbožně v Čechách se pomodlí: „Nejsvětější srdce Ježíšovo, vládni v Čechách!“ (Vlastnoruční přípis ten zní: „Hanc invocationem corde contrito et devote recitantibus Indulgentiam 300 dierum in Domino concedimus. Die 20. Maji 1908. Pius P. P. X.) Dne 5. června bylo vzato usnesení to metropolitou pražským na vědomost (Recognitum in Curia archiepiscopali Pragrae die 5. Junii 1908. Leo Cardinal de Skrbenský, Archiepiscopus).

Péče o chudé v Paříži po vyhnání sester. V Paříži vyšla brožurka s názvem: „Reforma chudinství“. Jsou v ní hrozné obžaloby na nynější obecní správu. Ze sto milionů franků, určených městem pro podporu chudých, pohlcuje administrace 67 milionů. Kdežto počet nemocných v nemocnicích stoupl za posledních patnáct let pouze o dvě procenta, byl ošetrovací personál rozmnožen o 144 procent. Ředitel nemocnice má roční plat 18.000 franků kromě jiných přílepků, tak že jeho rodina stojí ústav ročně 60.000 franků. Ošetrovací personál se

bere odevšad, kdo se vůbec hlásí, přijme se. Každý lump se vezme, má-li jen doporučení, bez ohledu, je-li pravdivé či falšované. Služba ošetrovatele bývá posledním útočištěm darebů a dle toho též vypadá obsluha. Ze soudních listin lze se dovědět, jaké ženštiny se přibírají ke službě nemocných, nejen osoby zkažené, ale i nakažené. Nemocní říkají: „Od té doby, kdy se odtud vystěhovaly milosrdné sestry, vystěhovala se také odtud ctnost.“ Nejsou řídky případy, v nichž nemocní z nedostatku povinné péče umírají a nemocní sami říkají: „Raději zemru, než abych pustil k sobě toho lotra.“ Případy, že nemocným z ospalosti a nedbalosti ošetrovatelů dostává se nepravých léků, jsou velmi časté. Hospodářství toto v Paříži je přímo zlotřilé. Tak to bývá při vyhánění řeholí; pocítují to nejbolestněji chudí a nemocní.

Zola v Japonsku. Velmi zajímavá zpráva se sděluje z Japonska: Kdosi tam přeložil do japonštiny Zolův román „Paříž“ a chtěl ho vydati. Mikado však, totiž císař, to zakázal. A nyní si vzpomeňme, jaký byl hurónský řev všech našich nepřátel, když svatá stolice dala Zolovy romány na index!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Dřevohostic. Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Páně a nejmilejšímu Srdci P. Marie, za vyslyšení prosby a za obdržanou milost.
N. N.

Z Mor. Ostravy. Díky vroucně vzdávám nejsv. Srdci Páně a sv. Panně Hostýnské za dvojce vyslyšení prosby v nemoci mé.
Ch., čtenářka „Školy“.

Z Opavy. Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše, Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení mé sestry, kteráž stížena byla dlouhou, těžkou nemocí. Dala jsem za nemocnou na mě sv. a slíbila, jestli se uzdraví, že uveřejním to. A hle, sestra se uzdravila a těší se se svými ne-

dospělými dětmi z opětného zdraví. Ó jak mocný a dobrotivý jest Pán Bůh! Protož pochváleno, ctěno, velebeno a oslaveno budiž všude a vždycky nejsv. Srdce Pána Ježíše, Panna Maria a sv. Josef.
J. Š., soddalka Marianské družiny v Opavě.

Z Křenovic. F. Ch. vzdává blah. Panně Marii na Svatém Kopečku a bl. Janu Sarkandrovi vřelé díky za pomoc v nemoci oční, která se zhojila bez operace od lékařů žádaně. Konám pouť na poklonění na Svatý Kopeček.

Z Hané. Vrouci díky vzdávám Pánu Bobu, nejbl. Panně Marii, sv. Josefu, sv. Anně a sv. Joachimů za vyslyšení prosby mé, po vykonané devítidenní pobožnosti.
J. H.

Kněžské semináře.

(Hlavní úmysl.)

3a doby naší dějí se jen samé útoky na církev Kristovu, na učení její a na kněžstvo katolické. Není divu, že mnohý mladík se dá odstrašiti, a ač by rád byl knězem, přece jím se boji býti. Neprátele Boží bijí pastýře, aby se rozprchla stáda ovcí a oni měli tím snažší práci v lovení. Či nejsou nepřátelské noviny plny hany a potupy na kněžstvo katolické, či zkrátka na »klerikály«? Co se hemží lži a vymyšlených bají proti kněžstvu, jen aby ztratilo všecke vážnost u lidu. Co nepřátelům na tom záleží, když utrhají na cti a hodně kněze a s nimi církev katolickou očerní? Víme, odkud vítr věje. Židovští rabíni, evangeličtí pastoři mají pokoj, proti těm nic, jen proti katolíkům a jejich kněžím! Právě v takové době je třeba skutečně horlivých kněží, apoštolských kněží. Dokud církev katolická trvati bude, a ta bude trvati až do skonání světa, dotud bude třeba i kněží, jakožto hlasatelů slova Božího a rozdavačů tajemství Božích, to je svatých svátostí. Jako nemůže býti společnost lidská bez stavu manželského, tak nemůže býti lid katolický bez kněží. Jako ovce potřebují pastýře, tak i stáde Kristovo potřebuje duchovních pastýřů. Mnoho tedy záleží na tom, aby Tito pastýři duchovní byli horlivými a apoštolským duchem nadšenými. Obvyčejně Bůh sám povolává dělníky na vinici svou, již v domě rodičů ve studiích, milostí svou je táhne k sobě, jak di Pán Ježíš: »Já jsem vyvolil vás.« A jen takoví od Boha povolání jsou pak pravými kněžskými, podle Srdce Páně. Kterí se sami vedrou do stavu duchovního, aniž by milovali povolání, Tito na sebe berou břímě nesnesitelné, bývají lidem na škodu a na pohoršení a církvi na potupu. Největší rány způsobili církvi svaté takovito nepovolání kněží, kteří pak obvyčejně odpadli od církve jako shnilé jablko. Proto má církev, totiž představení církve, právo a povinnost, aby vychováním a vyučováním náklonnost tuto a schopnost jejich vyvinovala, připravenou způsoblost jejich zvyšila a o ní se přesvědčila, dříve než na kněžství jsou vysvěceni. K tomuto zkoumání z jedné a přípravy ze strany druhé jest potřeba času obvyčejně vícero let. Zrovna jako zkoušen bývá po čtyři léta, kdo vstupuje do některé řehole.

K tomu cíli zakládali biskupové již v nejstarších dobách takové ústavy, na kterých mladí klerikové pod dozorem vrchních pastýřů svých vyučování a vychování byli. Měli tedy společný život v jednom domě, společné pobožnosti, společné studium, společné zaměstnání. Obzvláště tak se dalo z nařízení tridentského sněmu, který nařídil, aby se při každém chrámu biskupském zřídila kolleje, ve kteréžto by jako duchovním semeništi pacholici 12letí chováni a vzděláni byli, až by ve stav kněžský vstoupiti mohli. Jsou to naše pacholecké semináře, do nichž se přijímají hodní synkové zbožných rodičův, aby tu pod dozorem osvědčených duchovních studovali a mimo to ve zbožnosti a v křesťanských ctnostech vychováni, a takto se připravovali na školy bohoslovné. Povážíme-li, jaký duch nyní na středních školách (ne všech) panuje, mají takové semináře pacholecké svou důležitost. Rodiče, máte-li hodného syna, z něhož by mohl býti hodný kněz, dejte ho do takového semináře na studie, aby se vám tak snadno nezkazil, jak se to stává těm, kteří žijí venku, na bytech soukromých. Třeba jsou více méně odloučení od světa v takovém semináři, mohou se i zde pokaziti, proto že se přece stýkají s jinými druhy svými. Tak se stává, že kdo neměl pravého povolání, i z takového semináře vystoupí, nebo může býti propuštěn. Kdo je opravdu povolán od Boha, ten přemůže všechny nástrahy světa a zůstane v ústavě tom. Ti pak, kteří vystudovali gymnasium, a cítí v sobě povolání ke stavu kněžskému, přichází do semináře bohoslovců, kdež pod dozorem vyvolených kněží konají bohoslovná studia a zároveň připravují se askesi na kněžství. Na těchto nejvíce záleží, aby se pilným studiem ve vědách duchovních i světských ozbrojili, jednak k vyučování věřících, jednak pro hájení pravdy proti nepřítelům. Mimo to mají učit se životu ctnostnému, zvykatí životu duchovnímu, aby sami ctnostmi jsouce, jiné též slovem i příkladem k dokonalosti křesťanské vésti mohli. To všechno jest velmi obtížnou věcí, k níž třeba milosti Boží, a o tu jest nám prositi nejsv. Srdce Páně, aby slitovalo se nad budoucími služebníky svými a hojných darů jim udělilo, by z nich byli kněží podle Srdce Ježíšova. Chcete-li míti hodné kněze, modlete se za ně, vyproste si je u nejsvětějšího Srdce Páně.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkrvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za povolání mladíků ke stavu duchovnímu a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plno-mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michéli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovat povolání ke kněžství.

Úmysl v srpnu: Křesťanské vychování.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červenci modleme se za katolické semináře.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. St.	Sv. Theodora , opata (533). — Lásky k Bohu. Za obdržení jisté milosti. Za ř bratra. Dar zdraví. Zdar duchovní pouti do Lurd. Mladý opilec.	
2. Č.	Navštívení Panny Marie . — Lásky k bližnímu. Vyslyšení proseb. Za ř rodiče a sestru. Bratrstva Mariánská. Poutní místa. Zpustlá matka.	
3. P.	Sv. Thokas , m. (303). — Dar upřímné zbožnosti. Za napravení dítek. Zdar duchovních cvičení. Za dar osvětlení Ducha svatého. Nemocná. ř otec.	
4. S.	Sv. Prokopa , opata (1053). — Lásky k samotě. Smíření manželů. Přemáhání pokušení. Úcta svatých patronů. Dar mlčenlivosti. ř rodiče.	
5. N.	Neděle IV. po sv. Duchu. Sv. Cyrilla a Methoda , apošt. slov. — Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Sjednání Slovanů v církvi katol. ř kněží.	
6. P.	Předrahé krve Páně . — Sv. Bohumila , m. (1070). — Pobožnost k utrpení Páně. Pobožnosti na Velehradě. Obhájení zájmů katol. církve.	
7. Ú.	Sv. Vilibalda , bisk. (786). — Naši velepastýřové. Slovácké kněžstvo. Spolek sv. dětství. Katolické misie mezi pohany. Obrácení hříšníků.	
8. St.	Sv. Alžběty , králov. (1336). — Dobročinnost k chudým. Dobrodinci chrámu. Nábožné vychování dětí. Křesťanské matky a vdovy. Svornost.	
9. Č.	Sv. mučedníků gorkumských . (1572). — Statečnost u vyznání víry. Katolíci v zemích pohanských. Milost sv. přijímání. Pronásledování.	
10. P.	Sv. sedmero bratrů mučedníků (150). — Přemáhání zlého. Napravení zlých poměrů. Vítězství pravdy. Ochrana Boží pro jisté osoby.	
11. S.	Sv. Pia I. , pap. — Sv. Otec Pius X. Zdar římské pouti. Odvrácení pohoršení. Pokoření nepřátel víry katol. Mladý kněz nemocný. ř matka.	
12. N.	Neděle V. po sv. Duchu. Ochrany sv. Benedikta . — Řád benediktinský ve vlasti naší. Lásky k nepřítelům. Povolání k životu řeholnímu.	
13. P.	Sv. Markéty , p. a m. (260). — Touha po sv. přijímání. Plnění vůle Boží. Zdar katolickému podniku. Utišení rozbrojů. Přemáhání sobectví.	
14. Ú.	Sv. Bonaventury , uč. círk. řeh. (1274). — Úcta ke svatému kříži. Katoličtí učenci. Napravení zpustlé mládeže. Povolání ke stavu duchovnímu.	
15. St.	Sv. Jindřicha , cis. (1024). — Císař a král náš. Dar čistoty srdce. Za pokoj a mír mezi manžely. Zdar císařského jubilea. Obrácení hříšníků.	
16. Č.	Panny Marie Karmelské . — Spolek sv. škapulíře. Zdar slavnosti karmelské. Poutníci do Sv. země. Zvelebení poutních míst Mariánských.	
17. P.	Sv. Alexia , žbr. (417). — Lásky k chudobě. Spolek sv. Vincence Paul. Napravení poměrů společenských. Obrození lidstva skrze Krista. ř otec.	
18. S.	Sv. Kamilla , zakl. řádu (1614). — Útrpnost s nemocnými. Umirající. Řád milosrdných bratří a sester. Včasné zaopatření nemocných. ř otec.	
19. N.	Neděle VI. po sv. Duchu. Sv. Vincence Paul . (1660). — Účinná láska k bližnímu. Novosvětcenci. Dar trpělivosti chudým. Nemocní.	
20. P.	Sv. Jarolima Aemil . (1537). — Důvěra v prozřetelnost Boží. Bázeň Boží naší mládeži. Křesťanské vychování dítek. Zemřelí kněží spolubratři.	
21. Ú.	Sv. Praxedy , p. (164). — Skutky milosrdenství. Spolek rozšiřování víry. Nemocná. Povolání ke stavu řeholnímu. Zdar katolickému podniku.	
22. St.	Sv. Maří Magdaleny , kajíc. (63). — Dar upřímného pokání. Častá svatá zpověď. Obrácení nevěrcův a bludařů. Přemáhání smyslnosti.	
23. Č.	Sv. Apollináře , bisk. m. (81). — Srdnatost obhájcům Boha, církve a vlasti. Stálost v dobrém. Za živou a ř rodinu. ř bratři. Nevinnost.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný za tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. P.	Sv. Kristýny , p. a m. (300). — Dar síly křesťanské. Dar trpělivosti v soužení. Služebné v městech. Přemáhání opilství a pýchy. † matka.	
25. S.	Sv. Jakoba star. , apošt. Páně (44). — Apoštolské kněžstvo. Dar modlitby. Apoštolát slova a tisku. Novosvěcenci. Duchovní pouť.	
26. N.	<i>Neděle VII po sv. Duchu</i> Sv. Anny , matky P. Marie. — Čta této svěřice. Za zbožnost v rodinách. Časté svaté přijímání. Šťastná hodina smrti.	
27. P.	Sv. Pantaleona , m. lék. (305). — Křesťanští lékaři. Včasné zaopatření nemocných. Uzdravení duševně nemocných. Obrácení hříšníků. Sirotci.	
28. Ú.	Sv. Viktora , pap. m. a spolumuč. (56). — Odrácení neznabožství. Sv. Otec Pius X. Vzbuzování dobrého úmyslu. Dar moudrosti. † rodiče.	
29. St.	Sv. Marty , p. (84). — Modlitba a práce. Zbožné hospodyně. Spolek smírčích sv. přijímání. Hledání království Božího. Dar sebezapírání.	
30. Č.	Sv. Abdona a Senen. , muč. (250). — Trpělivost v soužení. Za katolické spisovatele. Za křesť. dělnictvo. Poslušnost k církvi svaté.	
31. P.	Sv. Jgnáce z Loyoly , zakl. ř. (1556). — Tovaryšstvo Ježíšovo. Zdar pobožnostem na Velehradě. Zemřeli údové katol. bratrů. Za kněze.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Abý měl křesťanský lid kněze, jakých jest potřeba ke hlásání slova Božího a k rozdávaní svatých svátostí, jsou v každé diecesi v sídle biskupa semináře, v nichž mladíci se vychovávají pro stav duchovní. Tot nařízení církve, aby se nějakým způsobem odpomohlo nedostatku kněží. Za doby naší, kdy zvláštní duch nepřátelský vane na školách středních, kdy mládež naše odcizuje se církvi, kdy vlévá se do ní zášť ku stavu duchovnímu, je tím více třeba, aby se v jednotlivých farnostech vyhledali zbožní mladíci, kteří mají chuť ke stavu kněžskému a poslali do takových bohosloveckých seminářův, aby tím lépe chráněni byli od zlého světa a vychováni byli ve zbožnosti a mravech křesťanských, jsouce vedeni k modlitbě a pilnému studiu. Proto modleme se za takových mladíků povolání ke stavu duchovnímu.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dice. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za povolání mladíků ke stavu duchovnímu a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovat povolání ke kněžství.

Úmysl v srpnu: Křesťanské vychování.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

SRPEN 1908.

Každý z nás buď ve svém stavu missionářem, hlasatelem a buditelem k lepšímu životu náboženskému.
Buď missionářem dáváje dobrý příklad jiným a podporuje dobrý katolický tisk.

BUDIŽ SVĚTLO.

Bi atom jeden nekolotal tehdy světem,
jenž temný byl a prázdný, beze všeho žití,
v němž nebylo dne, ani noci, ani času.
Jen Bůh byl tehdy — velký, nikým nepoznaný
a ohromný svět jsoucнем svým on prostupoval
a spřádal myšlenek svých velkých, božských snovu
a tvořil jimi budoucí již nebe spády,
svět nekonečný, v němž hvězd' myriady krouží,
i vláhu, bouři, teplo, zimu, parna, sněhy,
i moře, skálu, řeku, potok zurčivý a jasný,
květ rostlin pestrý, lesklou rybku, rychlost ptáka.
Ta láska jeho velká chtěla tvořit život,
a s životem též radost, blahou pestrost citů,
a ruka jeho štědrá chtěla dáti kvítku
ráj štěstí, když je slunka paprsk zlatý líbá,
i ptáku veselí, s nímž v divý let se pouští.
A nakonec pak vytvořit on člověka chtěl,
mu dáti světlo rozumu a sílu vůle,
jej zahrnovat štěstím, vládu světem dát mu
a srdce naplnit mu láskou, blahem, krásnem —
chtěl zkrátka starati se o něj jak o dítě
a zahrnout jej dary, jak to otec činí...

I vzešel jednou den, tak památný a velký,
jenž věkům otevřít měl bránu k jejich chůzi
a měl být metou, kterou všechno začlo žití;
neb pravil velkým hlasem Bůh: „Nuž budiž světlo!“
A hlubiny hned temnot matné rodí světlo,
jež víc a víc se šíří, září všude leje,
v jas staví vesmír, v němžto není dosud žití.
Však celý vesmír již se touhou žití chvěje —
a čeká, kdy v něj Bůh svým slovem světy vdechne,
kdy rozkáže, by život vzešel tvorstva všeho —
a dychtí po chvíli, kdy zakolotají v něm světy,
na nichž se radost s žalostí, smrt s bujným žitím,
noc se dnem, s temnem jas na věky střídát bude.

Jiří Kameníček.

Každý z nás budiž missionářem.

Rozjímání ke svátku sv. Alfonsa z Liguori dne 2. srpna.

Naši dobu ovládá často názor světový, jemuž se říká pessimismus, t. j. každý nařiká na zlé časy. Při tom však zapomíná, že časy jsou úplně indiferentní, nejsou ani zlé, ani dobré, čas sám v sobě není nijaký, ale lidé, kteří žijí v té oné době, činí ji dle toho, jsou-li dobří, dobrou, jsou-li zlí, zlou. Kdo tedy nařiká na zlé časy, měl by správně vlastně nařikati na zlé lidi; protože jest nyní na světě mnoho zlých lidí, proto jsou zlé časy. A každý z nás, kteří jsme částí člověčenstva, musíme se přičiniti, aby nastaly lepší časy, což se stane až bude více hodných lidí. Než náрек nic nepomůže, skutek nás vysvobodí z této bídy; každý se přičiň, abys sám byl hodný, a pak když bude mnoho hodných, uslechtilé, křesťanský smýšlejících lidí, nastanou také lepší časy.

Velká bývá radost, očekávají-li v ně které osadě pány missionáře, kteří přicházejí, pozváni byvše, aby horlivě slovo Boží kazali, přisluhovali svatými svátostmi a vzpružili, obnovili, nadchli všechny k horlivějšímu, náboženskému životu. Ale když i nemáme příležitosti častěji za svého života súčastniti se podobného obrodu duše své, přece můžeme všichni bez rozdílu stále podobně dobře působiti, jako oni missionáři. Každý z nás, ať učený, ať neučený, ať muž, ať žena, každický může býti ve svém stavu missionářem, hlasatelem a buditelem k lepšímu náboženskému životu.

Buď missionářem, podporuje dobrý tisk. Je až k neuvěření, jaká jest náboženská nevědomost nejen u lidu obecného, ale i u lidí vzdělaných a sečtělých, z čehož pak povstávají mnohá

zbytečná nedorozumění. Oblíbený německý spisovatel Petr Rosegger, jehož spisy jsou i mezi katolickými Němci hodně rozšířeny, píše v povídkách, jimž dal název »Ze Štýrska« následovně: Jakási vdova vydala se se svými třemi chlapci na pouť k Panně Marii. Vyšli časně z rána a unaveni zastavili se na cestě v hospodě, kdež s velkou chutí posnádali. Takto se posilivše, pokračovali ve své pouti a ještě došli ku mši svaté, při níž se mohli vyzpovídati a přistoupiti ku stolu Páně, a vše stalo prý se za jednoho půldne, ne snad že by byla pouť trvala více dnů.

Kolik by ubylo zbytečných podezřívání, nadávek, překrucování mnohých článků naší svaté víry, kdyby ji lidé lépe a dokonaleji znali. Velikou pomocí může býti při tom každému dobrý tisk. Svatý Otec Lev XIII. užil jednou v této přičině slov, která by měla vejíti v nejširší známost, protože tak dobře osvětlují veliký význam dobrého tisku, jež mnozí z nás tolik nepodporují, jak by bylo záslužno. »Katolický tisk jest ustavičná farní missie,« pravil Lev XIII. Kéž by se jen uskutečnil výrok tento, jenž by měl býti »okřídleným slovem«. Slovo Boží slyšíme, abychom je poznali a dle něho se řídili. Kdo nikdy neslyší žádného kázání, nikdy nečte žádné dobré knihy, neodbírá žádného katolického listu, ten je ztracen pro naši dobrou věc.

Učme se od nepřátel! Jak se přičiňují na příklad socialisté, přívrženci volné myšlenky, aby rozšířili co nejvíce svůj tisk, ač jest v něm často jen snůška samé špíny, jak to dosvědčil sám vůdce strany sociálně demokratické, Maďar Geza Malassi, který pravil o sjezdu této strany o letoších velikonočních v Buda-

pešti: »Pro lid má se psáti slušně a obsažně. Co se mu nyní podává v našich listech, jest nezdravé. Časopisy se nevydávají proto, aby byly smetištěm pro pot vysilených mladíků a slabomyslných strýčků. Literární rubrika je tu pod vši kritiku.« A jiný řečník, Forgouz Desiderius vyjádřil se ještě určitěji řka: »Co my dnes lidu podáváme, jest nejbídnější literatura polosvěta. Co namažou všelijací pisálkové, nemělo by se lidu dávatí.«

Každá matka má zkušenosti, že nelze nechati před dětmi špižirny otevřené, v níž by byl chléb, máslo a hrnec s medem, neboť kdyby děti samy mohly se obsloužiti kdy by se jim zachtělo, brzo by si pokazily žaludek a ulovily nějakou nemoc. A přece jsou chléb, máslo i med věci užitečné, ano k výživě všech lidí, nejen malých, však i velkých nezbytně potřebné. — Rozděluje-li je otec anebo matka dětem v pravý čas, jsou jim potravou, skýtající posilu a vyživující tělo. Kdyby tedy děti samy mohly si bráti všechen nápoj i pokrm dle své libosti, uškodilo by jim to. Podobně je se stravou duševní. Jest velká chyba, když v některé rodině se hledí na pořádek v jídle, klíč od špižirny má matka a nevydává ho jen v čas potřeby, ale knihy a časopisy považují se po stolech, skříních a knihy jest všem vždy přístupná — a bohužel bývají mezi knihami a časopisy i takové, které by se měly nejen před mládeží, ale před každým i dospělým katolíkem zavřiti na sedm zámků, anebo což by ještě lepší bylo, hoditi do pece.

Diví se pak ještě někdo, když se dočítáme tak často v novinách o sebevraždě dětí, anebo studujících? Nedávno psaly noviny: V Žizkově požil v sebevražedném úmyslu dávku sublimátu žák sedmé realky, 17letý Zdeněk J... Zavazli ho sice hned do nemocnice, ale brzy zemřel. Nešťastný mladík byl velmi dobrým studentem, ale četl více než mu

bylo prospěšno, býval prý přímo u vytržení čta spisy německých spisovatelů a tu dospěl k názoru, že se »nehodí pro tento svět« a otrávil se. Žádný otec, žádná matka nedá dětem jisti stravu nechutnou, nelibě páchnoucí, zhnílou, pokaženou. A při tom trpí na stole časopisy, knihy, v nichž tupí se církev, nadává se služebníkům církve, podezřívá a zlehčuje se vše, co nám katolíkům svaté. Nebojí se takoví lehkomyšní rodiče trestu božího? Bylo by neskonale směšné, kdyby dával někdo dospělým lidem stále za stravu jen mléko a kašičku! Stejně směšné by bylo, kdyby někdo dětem dával místo láhve s mlékem, máz piva anebo láhev s kořalkou. Ale posle-li otec chlapce anebo děvče, aby

mu koupil v trafice nevěrecký list, nechá-li ho ležeti na stole, zaobalí-li do něho školní knihy, třeba i katechismus, to není hříšné? Odebíratí illustrované listy, v nichž se velebí, co každý rozumný otec i matka zatracují a zakazují svým dětem, v nichž jsou necudné obrázky, nemá býti hříchem? Prodávati jed jest přísně zakázáno.

V lékárnách mají na láhvičkách, v nichž je jed, vždy nalepenou umrlčí hlavu, aby zřejmo bylo, co jest v nich, a dávati tiskový, černí knihtiskařskou zrobený jed někomu nemělo by býti rovněž hrozné!

Ale dosti o této smutné kapitole, které přemnozí nechťejí rozuměti; ano horší se farisejským pohoršením, když je někdo na to upozorňuje. Slyšel jsem bohužel jednou i tuto bohaprázdnou výtku: »Co jest kazatelé po tom, že nás napominá, co my čteme, my mu přece také nepředpisujeme, co má čísti a nestaráme se, co čte a odebírá. Ó lide, otevři oči, viz přece a poznej, jak sám se ničíš a sobě škodíš, čta a odebíraje špatný tisk! Utlumuješ své svědomí, Boha se spouštíš, zapomínáš na jeho přikázání! Proto podporuj kde kdo dobrý

tisk, v tomto smyslu může a má každý z nás být missonářem.

Buď missonářem, dávaje dobrý příklad. Roku 1888 byl prohlášen za blahoslaveného náš krajan, Moravan Klemens Hofbauer, který se vlastně nazýval původně Dvořák. Tehdy připisovaly jedny brněnské, nám nepříliš příznivé listy, všecken výsledek tolik blahodárné činnosti Hofbauerovy této okolnosti, psaly: »Jakým byl tento horlivý kazatel na kazatelně, takovým byl i pod kazatelnou,« čímž chtěly říci: nad slovo vyslovené, tištěné je důležitější dobrý příklad. V tomto smyslu může také každý z nás být missonářem.

Křištof Šmíd, jehož spisy jsme zajisté všichni za mladých let čítali, vypravuje ve svých »Pamětech« následovně: »V mém rodišti měli svého kata. Aby soudy co nejvíce ukázaly, jak je zločin ošklivý, byl i kat považován za nectného a každý se ho stranil, jak mohl. Nikdo by s ním byl za nic na světě nepromluvil. Měl i v kostele své zvláštní místo, které vypadalo, jako zpovědnice, bylo ze všech stran zamříženo, aby nikdo neviděl, kdo tam je. Kat pak byl nucen přijít první do kostela a odejít, až všichni odešli. Tu zemřel u nás v Dinkesbühlu katův pacholek, avšak nikdo nechtěl nésti mrtvolu na hřbitov. Příbuzní jeho šli do městského chudobince a nabízeli za to takový obnos, jaký si tehdy nádeník vydělával za celý týden, ale nikdo si ho nechtěl z městské chudiny vydělávat. Šli k rybářům, veřejným žebrákům, k nejchudším lidem, nikdo ale nechtěl služby této vykonat. Když se tato věc rozhlásila po městě, tu nabídl se kapucín, kteří měli u nás klášter, že se sami postarají, aby mrtvý byl po křesťansku pohřben. Sešel se, jak bývá již v podobných případech, obrovský zástup zvědavců; když se přiblížila hodina pohřbu, přišli všichni kapucíni, jeden vykropil rakev a šest kněží vzalo ji na ramena a neslo na hřbitov. To jest něco neslýchaného, volali lidé, aby šest kněží neslo rakev chudého opovrhovaného pacholka! Taková čest nestala se u nás ani našemu hraběti, ani starostovi, vůbec nikomu. Každý chválil tuto obětavost zbožných Otců, která se nešťitela prokázati i tu nejnižší službu.

Jejich pokora a ochota byla chválena až po naše doby).« (Stalo se to okolo roku 1770).

Jak často naskytuje se mnohému z nás příležitost, dobrý příklad; někdy nestojí to žádného přemáhání, někdy je to snad spojeno s překážkami. Přísloví naše praví: »S chutí do toho, půl díla hotovo.« Maš-li příležitost, použij ji, dávej dobrý příklad a tak můžeš být missonářem, který poučuje skutkem své spouště. Svatý František z Assisi pravil jednou jednomu knězi svého řádu: »Vezmi pytel, přehoď ho přes rameno a půjdeme kázat.« Kněz poslechl a oba vyšli ven z kláštera. Prošli celým městem, a přicházeli již domů. Tu osmělil se kněz a pravil ku světcům: »Mistře, pravil jsi, že půjdeme kázat a hle, vracíme se, aniž jsi někde promluvil.« František odvětil: »Naše chudoba, kterou lidé viděli, pokora, poslušnost, náš dobrý příklad byl výmluvnějším, než kázání nejrůznější, které bych snad byl promluvil.« »Tak svít světlo vaše, aby viděli všichni vaše skutky dobré,« napomíná božský Spasitel. »Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy činili, jako jsem činil já.« Běda člověku, skrze něhož by poslo pohoršení. Tyto výroky Písma svatého zajisté dostačí, abychom se přesvědčili, že jest naší svatou povinností vždy a stále předcházeti dobrým příkladem.

Je nám tedy možno, aby každý z nás byl missonářem. Není k tomu potřebí být knězem, řeholníkem, kazatelem, každý ve svém stavu, do něhož ho Bůh postavil, může tak působiti, že jest ustavičně činným pro Boha a bližního jako nějaký missonář. Uvažovali jsme jen o dvou případech, jež daly by se rozšířiti v mnohém vzhledu. Každý buď missonářem dobrého tisku! Rozšiřuj-li naši nepřátelé svůj, nám nepřátelský tisk, buď ty missonářem tisku dobrého, katolického! Vidíme-li ve světě tolik zlých příkladů, že nazýváme doby naše zlémi, přičinné se, abychom všichni, bez výjimky byli missonáři, rozšiřovateli dobrých příkladů. Čím více bude hodných lidí, tím více ubude nářku na zlé časy.

¹⁾ Erinnerung an mein Leben. Von Christoph von Schmid. 1906. Str. 212.

Pořádek křesťanského života.

Dle sv. Bernarda.

3e zkušenosti ví každý z nás dobře, že kde panuje pořádek, vše lépe se daří a prospívá, nežli tam, kde pořádku není. Daleko lépe vede se obchodníkovi a živnostníkovi, v jehož obchodě vše na svém místě jest, věci i lidé, kde doba práce a odpočinku rozumně jest rozdělena a také se dodržuje, kde knihy obchodní pořádně jsou vedeny, na první pohled vykazují buď užitek nebo ztrátu, zkvětání či úpadek obchodu. A co jest domácnost bez pořádku? Zjistěte neprospívá k dobru rodiny, jestliže si každý může dělati co chce a jak chce, nýbrž tehdy jen všichni k blahu rodiny pracují, jestliže hlava, otec všem povinnosti vykazuje a oni je také plní. A co by bylo z vojska bez pořádku? Rozvázaná chasa, která by na obůž byla svým velitelům. Jen přísný pořádek a bezohledná poslušnost dodává vojsku síly a učí je bojovati a vítěziti.

Jestliže tedy všude třeba jest pořádku, abychom se dodělali dobrých výsledků, tu zajisté i v ohledu náboženském potřebí jestého pořádku a pravidel, kterých šetření musíme v životě svém, abychom duchovně prospívali a blahodárného ovoce křesťanského života užívati mohli. K tomu zajisté směřovali všichni svatí zakladatelé řádů katolických, dávající členům svým pravidla a pokyny, kterak by život svůj celý zaříditi měli, aby s jistotou po cestě dokonalosti křesťanské kráčeli. Avšak nemůže každý žíti v klášteře, v řeholi, nýbrž velická většina křesťanů žije ve světě, majíc povinnosti rozmanité. I ti potřebují zajisté jakýchsi pravidel pro svůj denní život, křesťanských pravidel a pořádku, který by je na dobré cestě udržoval a dle něhož by své povinnosti k Bohu a duši nesmrtelné dobře mohly plniti. A takový krásný, všem přístupný pořádek křesťanského života podává nám svatý Bernard, veliký znalec srdce lidského a zkušený světec v životě duchovním, kterýžto pořádek laskavým čtenářům »Školy« k zachovávaní rádi sdělujeme.

»By řeč má od vnitřního člověka k zevnějšímu pokročila,« tak píše svatý

Bernard ke příteli svému, jenž podrobný pořádek křesťanského života si od něho vyžaduje, »musíš, milý bratře, se v té míře o čistotu srdce svého bez přestání snažiti, aby Bůh jen úplnou a všeobecnou čistotou, miluje v tobě sídlo své, jako na nebesích ustanoviti ráčil dle slov Isaiáše proroka: »Nebe je stolice má' (66, 1), aby duše spravedlivého byla sídlo moudrosti. Zapotřebí tudíž jest, abys vždy na mysl měl, kterak sluší myšlenky své obracet k dobrému a ctnostnému, čili abys totiž zhroutil se mysliti a v mysli rozbírat před Bohem, co bys ve přítomnosti lidské říci aneb konati vším právem se hrozil; věda, že jako se slovy a skutky dáváme poznati člověku, tak skrze myšlení Duchu svatému, který vše zkoumá; poněvadž, co platí člověku slovo, to platí Bohu myšlenky.« »Hospodin zná myšlení lidská, že marná jsou, a jako není žádného neviditelného stvoření před očima jeho, tak nemůžeme na nic pomysleti, co by jemu zjevno nebylo. Žítí jest zajisté řeč Boží a mocná a pronikavější nad všeliký meč na obě strany ostrý a dosahuje až do rozdělení duše a ducha, kloubů také a tuku v kostech a rozeznává myšlení a mínění srdce.«

Tak sv. Bernard za základ dobrého pořádku v křesťanském životě a prospěchu v dokonalosti žádá čistotu mysle, a to zcela správně, neboť bez této nelze se Bohu libiti a skutky ostatní ceny by před Bohem neměly. Dále pak praví: »Budiž ti také Ježíš Kristus náš v srdci, aniž obraz Ukřižovaného kdy z mysli tvé odstupuj. On ti buď co pokrm a nápoj, sladkost a útěcha, co med a tvá vroucí žádost, předmět tvého čtení a rozjímání, tvé modlitby a tvého povznesení k nebesům. On budiž tvým životem, tvou smrtí a tvým zmrtvých vzkříšením.

Mysli vždy na Spasitele svého nyní jak jest položen v jesle a ovinut plenkami, anebo jak Otci nebeskému v chrámě jerusalemském od Matky jest obětován, aneb jak utíká do Egypta a v zemi té dlouhý čas v nouzi a chudobě dlí, jak se odtud v největších nesnázích vrací, aneb jak v chrámě učitele poslouchaje

vypytává se těch, kdož lid učí moudrosti a umění, a konečně jak rodičům podroben je ten, jemuž se vším právem kofí veškerá s tvoření.

Dále vzpomínej na Spasitele svého, jenž trpí na poušti hlad a žízeň, jenž jest chléb života a pramen vši moudrosti, a pozhnáním naplňuje každého živoucího. Vzpomínej též, jak jest Pán cestou utrámcen a sedě u studně se ženou samaritankou rozmlouvá, jenž běh života všech řídí. Pak považ, jak ve smrtelném boji dlouhý čas se modlí, ač sám všem všechno dostatečně uštěďruje, jak také sám, ač je sladkost a útěcha andělův i lidí, od anděla přece útěchu přijímá. Nebo považ, jak on, jsa základ celého světa, jest ke sloupu uvázán a bičován. Ten, jenž jest krása a blesk všech andělův, jak jest slinou uplván, rukou bezbožných políčkován, trnovou korunou korunován, jak mezi zločince počten jest a také za tebe visí na kříži, umírá a duši poroučí v ruce Otce nebeského. »Tak totiž milý tvůj bude jako kytička myrty, kteráž mezi prsy tvými odpočívati bude.« Takto ze všech úzkostí a hořkostí Spasitele a Pána svého sebereš sobě takřka kytičku, abys si hořký kalich slzí připraviti mohl.

Když pak jsi někdy roznícen láskou nejhoroucnější ke Kristu Pánu, a již chtěje s apoštolem jej poznati, avšak ne podle těla, pozvedni trochu oko ducha svého ku vítězství Ježíše Krista, povstaleho z mrtvých, který ku slávě nebeské se odebral a již sedí ve slávě Otce nebeského na výsosti nebeské a vše řídí, a takto pečovatí budeš o ty věci, kteréž svrchu jsou hledati, také těch věcí, které tam jsou, kde Kristus jest, sedě na pravici Boží. (Kolos. III. 1, 2.)

Jak dojemnými slovy obrací svatý Bernard naše myšlení na Spasitele našeho a jeho celý život, tak abychom uvažujíc jeho převelikou obět a lásku, střezili se ho urážeti hříchem, vzpomínka

na božské umučení a smrt Páně je zajisté tak mocná, že při dobré vůli naši nás odvrátí ode všeho těžkého hříchu, a zachová nám pokoj svědomí; jest však i po pádu tak dojemná, že hříšníka k lítosti přivádí a jej nutí svatým pokáním s Bohem se zase smířiti. Vítězství Spasitele nám pak dodává síly a posiluje naději, že i my, jsouce zde zemi na s ním spojení vírou a láskou, všechno zlé a trpké přemůžeme a jednou s ním také oslaveni budeme. Jak krásné jsou to myšlenky, které svatý Bernard zde v nás vzbuzuje.

Pokračuje dále, dí: Než zde se dlouho nezdržuj, abys snad, an bys děle

než dlužno zpytoval vysokost nebes, slávou touto nebyl pohroužen do propasti. Zajisté vědětí sluší především, že varovali se třeba co nejvíce pýchy, vychloubání se a nemírné nadutosti srdce svého, jakožto hadů jedovatých. Není zajisté pochybnosti, že nečistý jest před Bohem každý, kdož srdce své povznáší. Protož nikým nepohrdej, nikomu ne-

ubližuj, nikomu na cti neutíhuj a přičiň se, abys pro lásku ke Kristu každému byl užitečným. V tom ohledu buď nejenom z celého srdce svého přesvědčen, že jsi ze všech nižším a nad ostatní bidnějším, nýbrž také nikdy neříkej, žeš nějaké prospěchy učinil, a tak se nikdy ničím býti nedomnívej dle slov apoštola národů: »Domnívá-li se kdo, že něco jest, nic nejso, sám sebe svádí.« Důtklivé je to zajisté napomenutí, které sv. Bernard všem dává, aby zachovávali pokoru, ve své pýše se nevznášeli nad jiné, myslíce, že lepšími jsou. Mnoho zlého by nebylo na světě, kdyby se lidé tímto pořádkem řídili.

Nyní přecházejí k zevnějším úkonům člověka, učí svatý Bernard takto: Budiž dále chůze tvá toho způsobu, jak patří na muže dospělého, slušná i vážná, aby totiž nechodil malým polovičatým krokem, ani aby neklonil ramenou buď v pravo,

buď v levo, aniž aby nevyzdvihoval vazu příliš, aniž prsou nevypínal ku předu, aneb také hlavu klonil nad rameny. Toto vše buď lehkomyšlností zapáchá anebo pýchu prozrazuje, nebo pokrytectvím zavání. Kdož tedy chodíš, stojíš nebo radiš, hled vždy obličej skloněný dolů míti, přemítaje v duchu žes prach a v prach se obrátíš. Avšak srdce měj vzhůru, kde jest Kristus na pravici Otce nebeského. Pakli však máš se na kteroukoli stranu obrátiti, buďž tvůj pohled takový, aby ne zvědavostí, nýbrž spíše svatostí povzbuzen býti se zdál. Zármutek třeba vždy ukryti, ba musíš vždy jakousi veselost jeviti ve tváři; jsa však sobě sám ponechán, nesmíš obličej svůj nikdy na rozličný způsob měniti. Když časem, nalézaje se ve společnosti s jinými, přinucen bývaš pro věc nějakou se smáti, nebudiž nikdy smích tvůj násilím vyražen, neboť dle slov moudrého Siracha: »Oděv těla a smích zbudív a chod člověka vypravují o něm.«

Taktéž vlož mezi své starosti nějaké radosti. Nikdy nezahálej, abys buď nečetl anebo (co zajisté lepší jest) modli se v duchu žalmy, při tom své práce, která tobě uložena jest, neméně bez ustání bedliv buď, aby tě ďábel nalezl vždy zaměstnaného. »Mnohé zajisté zlosti člověka naučila zahálka.« Čti však nejraději ony spisy, které zvláště tvůj rozum a tvé srdce ke Kristu vedou a rozplameňují. Rozuměj, co říci chci. Dá ti totiž Hospodin ve všem rozumu, když ve všem na moudré řízení Boží a prozřetelnost Hospodinovu pomýšleti budeš.

Ejhle, jak sv. Bernard již ve století dvanáctém doporučoval dobrou četbu! Co by asi říkal, kdyby žil dnes a viděl jakou škodu působí špatná nevěrecká a nemravná četba v životě veliké části křesťanstva! Proto patří k pořádku křesťanského života četba dobrá, rozum osvěcující a vůli povzbuzující, která takto člověka vždy k dobrému nabádá.

Když se modlíš, pokračuje svatý Bernard, nenaplňuj uši slyšících vzlykáním a vzdycháním, nýbrž se vši pozorností modli se k Bohu v tajné skrýše srdce svého. Avšak veliký prospěch získáš v pobožnosti a kajivosti, když tak v samotě odloučený zůstaneš, takže pozvedaje čisté ruce k nebesům uslyšíš

vlastního hlasu svého. Abys někdy dobrý úmysl mohl podporovati, pohlédni k nebesům; aby tam bylo srdce tvé, kde Kristus sídlí v slávě své. Nikomu nikdy okem vzdorovitě v obličej nehleď.

Jako ke kříži, tak přistupuj k jídlu, t. j. nikdy pouze pro vyrazení se nemáš nasycovati, nýbrž pro potřebu a hlad; nikdy též nepřiváděj tebe mlsnota k jídlu. Varuj se veškerých libůstek a vybíračností v jídle a přestávej na obecné potravě, věda, že se má tělo nasytiti; avšak že též všechny hříchy vypuzeny býti mají. Když se ti někdy více předloží, přijmi to, ale tak, jako by ti to Bohem dáno bylo. Měj však vždy na mysli a přej sobě, by to též aneb ještě více i bližnímu dáno býti mohlo.

Vždy všudy a ve všech záležitostech buď bázní naplněn, aby ses v něčem nepřeháhlil a nepoklesl. Protož praví blah. Job: »Bál jsem se všech skutků svých: věda, že neodpustíš hřešicimu.« Když umdlen jsa klesneš na lůžko, ctnostným způsobem se ulož. Pakli se cítíš uvržena býti v pokušení, rozpomeň se na milého Pána svého, jenž v bolestech leží a celé lůžko jeho obklíčené jest útrapami nesčíslnými a řci toto v srdci svém: Pán a Bůh můj visí na dřevě kříže, a já bych měl na nějaké rozkoše, a to hříšné mysleti? Takto-li budeš jméno Ježíše Krista vyzýati a vzdychati ke Spasiteli, zajisté pomine s pomocí Boží každé pokušení. V duchu žalmy a svaté modlitby říkej, až tě spaní přepadne, by se i ve spánku tobě zdálo, že modlitby odříkávaš. Když se ráno probudíš, chval Stvořitele svého ze vši síly a ku slávě Vykupitelové pozdvihni mocné hlas svůj.

Konečně tu nejčistší lásku chovej povždy ku Kristu Ježíši a buď pamětliv, abys nemiloval něco mimo Něho, leč jen zase k vůli Němu.

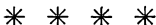
Zevrubněji, než jsem se domýšlel, popsal jsem tobě, co sám konati s to nejsem, žádaje vroucně, aby se na tobě vyplnilo co sám uznávám, že mně posud schází: »Poněvadž tvůj prospěch jest můj, radost a koruna má v Pánu.« —

Potud svatý Bernard. Jak krásná nám dává naučení pro život křesťanský tento veliký znalec života duchovního a také veliký světec, jenž co radi, také

sám, a to ještě mnohem přísněji na sobě plnil, ač poslední slova jeho z pokory a skromnosti to zapírají. Kéž bychom si slov svatého Bernarda všimli, a dle rady jeho život a konání své zařídili, obzvláště vždycky na všudy přitomného Boha pamatovali, zajisté bychom

brzy okoušeli sladkého ovoce takého počínání, obrnění bychom byli proti pokušení, stáli ve ctnosti, svolávali bychom požehnání Boží na práce své, a jednou také klidně jako sv. Bernard zemřeli!

Boh. Hendl.

Z Následování Krista.

Co člověk na jiných neb na sobě, ať chce, však nemůže napravit, trpělivě snášej v každé době, až Bůh ráci jinak to zříditi.

Pomni, že lépe to tak prospívá v trpělivosti se vycvičení, bez níž malá zásluh cena bývá, vždyť Bůh trpělivost drazé cení.

Jest však třeba, bys modlitbu vroucí v takových nesnázích k Bohu vznášel, aby ti Bůh přispěl svou pomocí, bys ty nesnáze vždy laskav. snášel.

Na jedno, na dvě napomenutí když někdo snad ještě nepoddá se, netrpělivosti v zapomenutí nechťej svátit se s ním v tomto čase.

Celou věc hled vždycky odevzdaně Pánu Bohu svému poručiti, ať se svatá vůle jeho stane, znát on zlé zas v dobré obrátiti.

Trpělivě snášej v každé době všech eizich pokleskův a slabostí, vždyť i ty máš mnoho chyb na sobě, jež jiní suďší s trpělivostí.

Když sám sebe učinit nemůžeš takovým, jakým bys rád chtěl býti, jak jiného uzpůsobit můžeš, aby tobě mohl se líbiti?

Abý jiní byli dokonalí, toho si přejeme, to žádáme, však abychom my se také stali dokonalými, toho nedbáme.

Abý jiným lidem se dostalo pokárání, toho si přejeme,

ale sami ani dost co málo nikým kárání býti nechceme.

Nám nelíbí se, nám milá není přílišná libovolnost někoho, když se však nám chystá odepření v něčem, tu dopustit nechcem toho.

Přejeme si a chceme, by příkazy jiní lidé obmezení byli, nám však velmi za těžko přichází, bychom se zákazu podrobili.

Kdybychom na světě k dokonalosti všichni lidé jednou snad dospěli, pro cvičení se v trpělivosti a pro Boha co bychom trpěli?

Avšak Bůh to ráci tak zříditi, abychom bťimě jeden druhého učili se nésti ve svém žití s trpělivostí pro Boha svého.

Vždyť nikdo z nás bez poklesku není, ni bez všelikých břemen těžkosti, a nikdo z nás nemá k dostateční pro celý život vlastní moudrosti.

Máme se vespolek v každé době napomínat, sebe poučovat, těšiti se a pomáhat sobě, a snášelivě se stále chovat.

Jaká je ctnost jednoho každého, nikdo z lidí v pravdě řici neví, člověku když něco protivného přijde snášet, teprv se ctnost zjeví.

Vždyť člověka slabým neučiní nikdy snad protiventví případy, ale správně na něm vidí jíní jeho pravé ctnosti, jeho vady.

F. Vrdel.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albén Stolz*. Český podává *Fr. P. Košík*, katecheta.

(Část další.)

»Buď vůle Tvá,« rci i ty, dívko křesťanská, jež trápíš se nad tím, že neobdařila tě příroda spanilou, vzrostlou postavou, že nejsi v tváři krev a mléko, nýbrž osýpky nebo neštovice oloupily obličej tvůj o půvab. Koho uráží toto tvoje neštěstí, vystavuje sobě jenom špatné vysvědčení, a snad právě nesličnost, dívko rozmilá, jest příčinou, že jsi nezhrdla a že žiješ život ctnostný a v pravdě panenský. Krása tělesná není dostatečným rukojmím krásy duševní. Had jest hladký, a přece jest hadem; též i hřích bývá na pohled sladký, aby lákal a sváděl. Mnohá osoba honosí se krásou tělesnou, kdežto duše její plná jest neřestí nejhorších. — Sokrates, onen slavný mudřec řecký, jenž za přesvědčení svoje položil život, dle výroku svých vrstevníků nejméně mohl se honositi krásou tělesnou, a přece moudrostí předčil všechny své vrstevníky. — Že pak sličnost a krása tělesná jsou věci velmi nejisté a zkáže podléhající, netřeba dlouho dokazovati. Denní zkušenost nás učí, jak krásná tvář bledne v čase velice krátkém, jak brzo vrásky na hladkém čele zdomácnují, jak plné druhy těla vadne a pružnosti pozbývá. — Kdysi žila sličná dívčina, jejíž kráse kořilo se celé okolí. Modré oči jiskřily se jí žárným leskem mladosti, tvář zářila svěžestí a radostí ze života a celé tělo nad snih třeptilo se bělostí. Její hlas z úst korálových vycházející zněl zvukem zvonku stříbrného: celý zjev byl zkrátka tak vábný, že každému téměř mladému muži zachvělo se srdce, když zraky čtveračivé dívčiny na něm utkvěly. — Jednoho dne po letech byl jsem povolán k nemocnému. Byl krásný májový den; na modrém blankytu zářilo slunce leskem téměř diamantovým, vše v přírodě dýchalo bujarým životem a skřivánci pěli hlasně své hymny Hospodinu, a já trnul u lůžka nemocné. Oči se jí strašně svítily a tak úzkostlivě na mne upíraly, že mne až mráz obcházel. Hlas jindy tak jasný zněl dutě a hlava celá opuchlá byla obvázána špinavými hadry. Každý

se jí štilil a ji opouštěl, jen církev Kristova ujala se jí, poslední útechy jí a posily na cestu do věčnosti skýtajíc. Vděčností jsouc hnuta osoba nešťastná, při odchodu mém po ruce mi sahala, aby ji políbila, než bohužel neměla již rtů, pouze zuby vyčnívaly jí jak z hlavy úmrličí. Snad tušíš již, milý čtenáři, že nešťastná tato osoba jest ona zdravím a sličností kvetoucí dívka. Ano, tak křehká a porušitelná jest krása tělesná, a početilostí největší jest, na ní si něco zakládati.

»Buď vůle Tvá,« modli se, když nemoc zlá tě sklíčuje a na lůžko poutá. Snad právě touto nemocí ochraňuje tebe Bůh před zlem horším, snad právě tato nemoc má býti podnětem, abys život svůj napravil a ve ctnosti se zdokonalil. Tak byl jednou v zemi Španělské statečný bojovník z rodu nad míru urozeného, který v boji raněn dlouho na lůžko byl upoután. Z dlouhé chvíle žádal si něco přečísti, a jelikož náhodou po ruce byly životy svatých, dány mu tyto. Čta horlivě v posvátné knize této, tak roznicen byl nadšenou touhou následovati vznešeného příkladu Krista a jeho svatých, takže z rány se pozdraviv, zanechal dosavadního života a úplně věnoval se službě Boží a spáse duší. Je to svatý Ignác z Loyoly. Tak i ty, čtenáři milý, nemoc za dar dobrotivého Boha považuj, byť i ona smrt ti přivodila. Pros jen v nemoci, by vyplnila se na Tobě milost Boží a rci s úplnou odevzdaností: »Buď vůle Tvá.«

»Buď vůle Tvá,« rci, když vzdálen domova žiješ v cizině a touha po rodné visce svírá srdce tvoje. Snad vzpomínáš sobě na svou matku, jak tě tenkrát naposled vyprovázela a s pláčem se loučila, tě libající a Bohu všemocnému doporučejíc. Snad rozloučili jste se tenkrát na vždy, a ty již nikdy neužiješ na tomto světě dobré matky své, Bůh ji snad k sobě povolal, a ty dobře víš, že žádné srdce lidské planouti nebude k tobě lakou láskou jako srdce materské. — Zdá se mi, že z mih paměti tvé vynořují se zářivé obrazy a vzpomínky šťastného

a nevinného mládí. Již, milý příteli, vše zmizelo jako rajský sen. Jaro života tvého odkvetlo, a nynější léto věku tvého, kdy horká krev proudí v žilách tvých, kdy bujaré tvé síly ke zdárné činnosti tě zvou, i toto brzy bude dravým proudem ničivého času zachváčeno. Jestli nepřiznej poměrů byt v cizině ti vykážala, ač do domoviny své navrátiti se toužíš, upokoj se, duše milá, vzpomínkou na Jakuba patriarchu, jenž v cizině dlouhý čas žil a jemuž Hospodin zjevil se ve snách, poučuje ho o všemohoucnosti své. — Vzpomeň si na Josefa Egyptského, jenž v cizině tak veliké lásky Boží se těšil a lid svůj vysvobodil od smrti hladem. A což ostatně nejsme na této zemi pouhými cizinci, poutníky, kteří ku své pravé vlasti spějí a jednou všechno pozemské opouštějí, aby odebrali se na onen svět?

Člověk jakýsi vypravuje toto: Kdysi svědkem jsem byl bolestného okamžiku, kdy vystěhovalecká rodina loučila se se svou vlastí, Čechami, do dálné ciziny se ubírají. Co tu vzdechů, pláče vytrysklo z duší rozbolněných: »Můj Vašíčku, ještě jednou na vlast svou popatř,« di starý děd k vnuku svému, »ty snad přece ještě v životě spatříš vlast svou, ale já, již nikdy,« a horká slza zrosila vrásčité jeho lice. — Příklad tento má tě vybídnouti, milý čtenáři, bys, jako onen starzec s touhou ohlížel se po vlasti pozemské, ty zase duševní zraky své upínal k nebi, všech lidí to společné vlasti. Tam pravá naše domovina, k níž vede nás Bůh prozřetelný cestami rozličnými. Mnohdy ovšem omezeným svým rozumem nepochopujeme moudrých úradků Božích, jimiž vedeni jsme k cíli pravému, než proto netřeba nám reptati, nýbrž s plnou důvěrou odevzdejme se svatě vůli jeho, jež jistě o naši bezpečnost stará se starostlivě. — Jistý mladík, nespokojen jsa ve vlasti své, umínil si vystěhovati se do Ameriky, aby tam hledal svého štěstí. Myslil, že v Americe kyne mu pravý ráj, po němž tak dlouhá léta již toužil. V městě přístavním objednal si místo na lodi, jež měla plouti do Ameriky. V době však, kdy odplouti měl na lodi, prudká nemoc uvrhla ho na lůžko, takže promeškal dobu příhodnou. Truchlivě smířil se s nehodou svojí a čekal, až nějaká

jiná loď vypraví se do zámoří. Po několika dnech právě u břehu přistavší kapitán vypravoval hroznou zvěst: »Před několika dny hrozná bouře se vši prudkostí nás zachvátila. Když právě živlové rozkácení hrozili nás potopiti v hloubi mořské, uslyšeli jsme ránu z děla, již loď nějaká volala o pomoc. Odpověděli jsme rovněž ranou dělovou, avšak více již jsme neslyšeli než hrozný řev moře rozruženého. A když obloha se vyjasnila, na uklidněném již moři spatřili jsme trosky ztroskotané lodi, jež, jak právě jsme poznali z nápisu na troskách zachovaného, jest ona, která před nedávem z tohoto přístavu vyplula do Ameriky.« Přítomného našeho mladíka pojala hrůza a úžas posvátný, neb nade vši pochybnost bylo věditi, že vůle Boží zachránila jej od smrti straslivé.

Proto i ty, milý čtenáři, při všem co nás lidi v našem slzavém údolí potkáva, spatřuj vůli Boží, neboť božský náš Mistr a Učitel, Ježíš Kristus, uložil každému křestanu, aby se při vešdejších svých strastech modlíval každodenně: »Buď vůle Tvá.« A když, milý příteli, ráno takto se modlíš a o svých bolech a strastech, které tě čekají, uvažuješ, buď přesvědčen, že vše, čím dobrý Bůh tě obmyslil, dobré jest, a takto smýšleje a vůli Boží úplně se odevzdávaje, vzácné dojdeš odměny. Pokoj svatý, mir nebeský uhostí se v duši tvé a žití budeš život spokojený, v pravdě šťastný. V latinské staré knize vypravuje se toto: Výtečný jakýs bohoslovec po osm let doléhal na Boha úpěnlivě prosbami, aby Bůh dal mu seznati a naučiti se pravdě. Když zase kdysi Boha vroucně o to prosil, hlas jako by s nebe se nesoucí mu pravil: »Ve chrámě najdeš člověka, jenž otevře ti cestu pravdy.« Poslechnuv hlasu toho, odebral se bohoslovec do chrámu, setkal se se žebrákem roztrhaným, jehož celíčkový oděv sotva by někdo na několik halířů ocenil. Bohoslovec pozdravil žebráka, přeje mu od Boha dobrého jitra. I odvětil žebrák: »Nepamatuji se, abych kdy měl jitra protivné, nepříjemné.« Mistr bohoslovci obdivuje se této odpovědi a domnívaje se, že chybil v pozdravu svém, řekl: »Dej ti Bůh štěstí.« »Co to mluvíš?« odtušil žebrák, »neboť ani nešťastným jsem nikdy nebyl.« A bohoslovec v roz-

pacích již dí: »Dejž ti Bůh, aby se ti vše dle žádosti tvé dařilo, a ty byl blaženým.« »I což tím chceš říci?« táže se chudas, »vždyť vždy dle mého přání mi se dařilo a vždy jsem byl spokojeným.« Ještě ve větších tona nesnázích řekl jako na rozhodnou mistr bohoslovi: »Zachovej tě Bůh, muži dobrý, jenž štěstím pohrdáš. Jen tu otázku mi zodpověz, zdaž ty jediný jsi blažený mezi všemi smrtelníky. Což mylíš se trpělivý Job ve slovech: „Člověk narozený z ženy krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bédami.“ Jakým způsobem unikl jsi ty jediný strastem života vezdějšího?« Odpověděl nuzák: »Milerád vše vysvětlím. Přáls mi, mistře, dobré jitro, a já pak odpíral tomu, že bych kdy špatného jitra užil. Neboť jsem vždy s údělem, jímž Bůh mne obdařil, spokojen a štěstí lidského nepotřebovati, jest mým štěstím pravým a jediným. Radosti a strasti nížádného se nedotýkají jediné toho, kdo obává se jich a zase si jich přeje. Mým štěstím jest Otec nebeský, který řídí příhody všech věcí. Proto ať mne potká cokoli, nepovažuji to za protivné, tudíž když hlad mne trápí, chválím Boha, když zimu trpím a vichřice sněhová hrozí mne zahubiti, chválím Boha, když nouze a opovržení se mnou se snoubí, chválím Boha. Proto neměl jsem nikdy jitra protivného. — Přáls mi také, abych šťastným byl. Já nikdy v pravdě nešťastným jsem nebyl; neboť vím, jak žiti mám s Bohem. a jsem přesvědčen, že co on činí, dobře činí. Proto cokoliv Bůh na mne dopustil, ať to bylo příjemné nebo nepříjemné, sladké či trpké — vždy jsem vše od něho jako nejlepší přijímal a nikdy jsem nebyl nešťasten. Kdo však radosti pozemské považuje za vrchol štěstí, jest bídák, a v pravdě nešťastným, kdo sní o skvělém štěstí na tomto bídném světě. — Mimo to jsi pravil, aby mně vše dařilo se dle mého přání. I v této věci vždy se mi vše dařilo, an přání a vůli jsem podroboval vůli Otce nebeského, tak že vždy požíval jsem blaženosti úplně«.

Tak mluvil podivný žebrák. »Aj, co bys učinil,« ptal se bohoslovec dále, »kdyby Velebnost božská tebe uvrhnouti chtěla do propasti pekelné?« Odvětil žebrák: »V případě tom bych dvěma rameny objal Boha. Jedno z nich je pokora, již jsem s pokorou jeho co nejúžeji spojen. Druhé rámě mé jest láska, již jeho božství objímám, a raději přál bych si v pekle s Bohem trpěti, nežli blaženosti nebeské bez Něho pozívatí.« Užasl nad těmito podivuhodnými slovy bohoslovce a seznal v nich pravdu nad míru důležitou, že pravá pokora s odevzdaností do vůle Boží jsou pravou a jedinou cestou k Bohu.

Bohoslovec chtěje ještě více ponaučen býti od moudrého žebráka, ptal se dále: »Odkuds přišel?« — »Od Boha.« — »A kde nalezl jsi Boha?« — V srdcích čistých a dobré vůle.« — »A kdo jsi, muži podivný?« — »Ať jsem, kdo jsem, s osudem svým jsem tak spokojen, že bych jej neměnil s osudem toho nejmocnějšího krále, neb já jsem králem sobě sám.« — »A kde jest království tvé?« — »Království mé v nebi jest. Každý zajisté jest král, komu podíl v království nebeském jest přislíben a v jehož srdci již království boží bytuje zde na zemi. Jáť aspoň znám a ovládám všechny smysly a žádosti své, že duše i tělo mé mi úplně poddány jsou. A kdo upře mi, že království toto předčí všechna království světa? Já v Bohu nalezl jsem odpočinutí a pokoj věčný.« — Pjhle, milý čtenáři! Vznešený příklad nuzného žebráka jasně ti dokazuje, jak vůli Boží se podrobovati máš. Vůle Boží jest nejsvětější jak i Bůh sám nejsvětější jest, a proto jako nejsvětější miluje dobré a zlého nenávidí. Nechceš-li tedy lhat při modlitbě a nechceš-li, aby modlitba tvá byla urážkou Boha, když pravíš: »Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!« tedy musíš také ty zlého se varovati a dobré činiti. Víš však dobře, že pravé zlé jest hřích, neboť má zlé následky jak pro tělo tak pro duši.

(P. d.)

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Notre Dame v Paříži.

Ve Francii dává se často kostelům jméno podle svatého patrona, kterému jsou zasvěceny. V Paříži říkají hlavnímu kathedrálnímu chrámu Páně: »Notre Dame«, což znamená v našem jazyku: »naše Paní«.

V Paříži se brzy vyznáme, jestli rozdělenu širokou, splavnou řekou Seinou (čti Sénou) na dvě části; právě v tomto světovém městě tvoří její voda dva dosti velké ostrovy, ostrov svatého Ludvika a městský; tento jmenuje se tak proto, poněvadž na něm byla prvotní, nejstarší část města. Na něm je též obrovská stavba, dóm, jemuž podobných nenajdeme mnoho na celém katolickém světě, chrám Notre Dame.

Ať se k němu přibližujeme odkudkoliv, vždy nás uchvátí jeho stavba; máť překrásné volenou polohu, viděti ho ze všech nábreží a hlavně si ho pohodlně můžeme prohlédnouti ze sadů, blízko něho upravených. Jen přeskoda, že chybí věže, což jest obyčejná známka všech kathedrál a vůbec všech kostelů, vystavených v minulých stoletích po celé Francii. Pro slávu »gloire« (čti gloar), pro vlast »patrie« (čti patri), obětují Francouzi vše, ale ze strachu, že by snad, co velkým nákladem zbudovali, brzy revolucí nebo neznabožskou vládou mohlo býti zničeno, nedostavují nikde nedokončených věží. Jak docela jinak počínají si jejich úhlavní nepřátelé, ti všemi Francouzi bez výjimky tolik nenávidění Prusové.

Kolik domů po stavbě mnoha stalet nedokončených, dostavěli v Německu; co nedovedla století, to podařilo se jim v nejnovější době. Ať stalo se z důvodů politických, ať diplomatických, státních, uměleckých, jest lhostejno, my pouze potvrzujeme, že tak učiněno. Připomínáme jen na příklad dóm v Kolině nad Rýnem, v Ulmu, Frýburku a jiné.

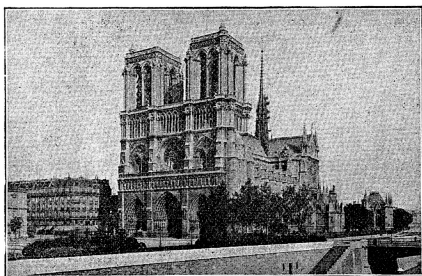
Jaký velkolepý pohled býval na ostrov Cité (čti sité) ve středověku, když v nejbližší blízkosti Notre Damu, na jediném tomto ostrově bylo jedenadvacet kostelů a kaplí, z nichž nyní zbyly jen

kathedrála a kaple, perla slohu gotického »Sainte Chapelle« (čti sént šapel, svatá kaple). Při potulkách na ostově Cité častěji přijdeme na malebná zákoutí, která nás upamatují na naši staroslavnou matici Prahu.

Měl jsem za svého pobytu v Paříži již několikráte namířeno do dómu Notre Dame, ale vždy zdržel jsem se nad očekávání ve skvostných, svého druhu ojedinele krásných sbírkách, umístěných v Louvru, ve kterého svatyni umění jsem v celku ztrávil více půldnů. Když pak zbývalo jen málo času, použil jsem ho jinak. Konečně jsem se jednou dostal ku velechrámu Naší Paní. Již z venku okouzlí každého velkolepá stavba; přicházel jsem tenkrát od strany presbytáře a podívoval jsem se netušeně krásě jednotlivých částí gotického slohu. Ušel jsem na lavičku v překrásně upraveném parku, kterému v Paříži říkají »square« (čti skvér), což jest menší, obecní, veřejná zahrada, zřízená na některém náměstí. Tu mohl jsem se dosyta nadívat na pěknou stavbu četných kaplic, rozložených okolo hlavního oltáře.

A což teprve, když jsem vstoupil na velké náměstí před hlavním vchodem, které jest ozdobeno velkou jízdeckou sochou Karla Velikého! Krásně rozřaděné, mnohým sloupovím, obrovskými třemi okny, dvěma nedokončenými věžemi ozdobené průčelí mocně působí. Je-li to první chrám, do kterého vstupuješ v Paříži, jistě se zarazíš, čta na něm velikými písmenami napsané heslo republiky: Liberté, Egalité, Fraternité, což znamená: Svoboda, Rovnost, Bratrství. Ještě dobře, že spěcháš dovnitř a nemáš času, abys poněkud se zamyslí nad tímto podivným, chrámovým nápisem; vždyť není hesel, kterých bylo by tak hanebně zneužito od těch, kteří je vynalezli, jako těchto.

Vstoupivše dovnitř, mimoděk se zastavujeme hned u dveří, mocně dojatí obrovskostí pětilodního chrámu. Škoda, že prostřední loď jest ze všech stran opatřena vysokou mříží, aby nikdo do ní nešel, nezaplativ poplatku za sedadlo.

Notre Dame v Paříži.

Již u dveří jsme nuceni otevřít toboleku a odměnit se člověku, který nedopustil, abychom sami se pokropili svěcenou vodou. Když jsme namáčeli ruku v kropence, byl naší opovržlivostí tak rozhořčen, že nám ji vytrhl a podával kropáč, abychom si o něj omotali prsty. Protože u nás my kněží děláme to jen velkým pánům, my na venkově patronovi kostela, anebo v městě pan biskup vysokým hodnostářům, byli jsme zde v Paříži v prvním okamžiku tolik zaraženi, že jsme si netroufali dotknouti se podávaného kropáče. Ale povšimnuvše si mimoděk blíže úboru tohoto ochotného kostelního vyběrače, vidíme, proč to dělá a rádi mu dáváme jeden sous (čti sú), což jest pět centimů, asi pět haléřů.

Ale sotva jsme ho odbyli a díváme se kolkolem, zrovna se zarazíme, vidouce na druhé straně hlavních dveří klečeti na holé zemi jeptišku v největším průvanu, držící v ruce pokladnici s nápisem: »Pro sirotky ústavu svatého Vincence.« Takové pokorné prosbě sotva kdo odolá, aspoň jistě nikdo ze vzdělanců nejde okolo ní, aby něčeho neustědřil. Věru takové zrovna hrdinské pokory, a takového, síly lidské až skoro přesahujícího sebezapření, jaká vidáme v té prostopápné, svěťácké Paříži, nenajdeme nikde.

V celém dómu nebylo viděti živé duše, ale právě zazvonili u sakristie a vyšlo několik kněží k oltáři, ku slavné mši svaté. Ministranti byli oblečeni v červené, kardinálské taláry, v alby se širokými

krajky, byli opásáni širokou, také červenou pentlí a nesli na ramenou svícny; zajímal nás hlavně církevní zpěv, svou úplně francouzskou výslovností. Čistota a úpravnost byly v celém kostele, jakož vůbec všude po celé Paříži vzorny a příkladny.

Až po ukončení bohoslužby prohlédli jsme si zevrubněji chrám. Od hlavního oltáře se velmi pěkně vyjímal, různými uměleckými malbami na skle opatřená velká růžice nad vchodem hlavním a obě obrovská okna nad postranními vchody. Okolo hlavního oltáře je třiatdvacet skvostných kaplí.¹⁾ Nějakých drahocenných, velkolepých starožitností, obrazů, soch, oltářů nehledej, vše vzalo za své, zničeno, rozbořeno, roztlučeno revolucí. V celém obrovském kostele nevidíme človíčka, který by sem přišel, aby se pomodlil. V některém koutě sedí na lavičce nějaké prodavačky z blízkého trhu a podřimují. Několik děvčat si prohlíží kostel, ale smějí se při tom tak nestydatě, že věru potřebi mnoho se přemáhati, abyste se na ně neobořili; díváme se, že jich Švýcar (vrátný) nevyhnal. Často, ba až přecasto se přesvědčujeme, že jest Paříž moderní Babel, anebo chcete-li Sodoma a Gomorra. Několikrát jsem v Paříži večer ani nemohl usnouti, když jsem přemýšlel o dojmech; je to mizerný, skutečně bídácký lid (mluvím o obecném lidu), ten

¹⁾ Rozměry Notre Damu jsou: délka 127 m, šířka 48 m, pilířů jest 75, velkých oken 35.

musí mravně, duševně i fysicky hynouti, ten jakoby Boha zrovna vybízel svou nevázaností, by ho potrestal! Vůbec nevidíme nikde jinde jako v Paříži a ve Francii těch obrovských protiv, těch dvou sebe potírajících názorů světových, jako zde; na jedné straně vidíš lidi mravů a zbožnosti příkladné, hlavně u tříd tak zvaných lepších, na druhé straně pak u lidu obyčejného ďábelskou zlobu, odpornou a zarážející nevěru.

Jak překrásná jest vyhlídka s věže kostela Notre Dame! Oko povšimne si ovšem nejprve nejbližšího obrazu, totiž nesčetných kamenných soch, věžek, opor, sloupů, žeber, které připadají jako skamenělá pohádka. Z věžek a sloupů vyběhneme si ve své obrazotvornosti do nebe se pnoucí lilie, jiné kamenné ozdoby promění se nám v růže i jiné byliny a všechno toto zkamenělé rostinstvo a květenstvo velebí Naši Paní. Zahučí-li do toho hluboký hlas některého zvonu, připadá nám jako andělská hudba, která doprovází tuto kamennou baseň. Ale vytrhneme se ze svého zadomání a zadívejme se na to kamenné moře nesčetných budov, které pozorujeme s věže. Nejlépe se nám líbí Seina, jejíž tok můžeme sledovati hodný kus; tamhle vychází ze zeleného pozadí, kde jest velkolepý slavkovský most.

Ale ač jest krajina, přece bys se k němu nehlásil, když ti odpoví na tvou otázku, jak se jmenuje: »óstrlis“ což je totiž francouzská výslovnost německého Austerlitz. Řeka pak mizí kdesi pod Eiffelovou věží opět v zeleni a v pahorkatině. Na »veliké« století upomínají tě pozlacené, mohutné kopule dómu invalidův a Pantheon. Voláš: »Překrásný obraz! Krásná jest poloha rozkošné Florence, rozryté řekou Arno, drahá jest nám naše stověžatá Praha, zhlížející se jako vyfintěná kráska v čisté Vltavě, rád vzpomínáš na pohled, když jsi stál u řeky Labe v Dražďanech na Brühlské terasse, milý jest Londýn se špinavou vodou řeky Temže a nesčetnými loděmi, na ní se kolibajícími, rozkošný jest Budapešť, jejíž omývá modrý Dunaj — ale tento obraz Paříže, převyšuje všechny, jest přece jen ze všech nejskvostnější. Ty paláce, to moře budov ze všech století, jež zde máme před očima, tolik

krásy nikde jinde neužijeme; věru jest na světě jen jedna Paříž!

Hned vedle dómu jest obrovská budova, hôtel de Dieu, nemocnice; jaký to rozkošný název! Kdybychom ho doslovně přeložili, znamenal by hôtel Boží, dům, v němž přebývá sám Pán Bůh! Jest nejstarší na světě, neboť ji založil již král Chlodvík II. roku 661; je z největších, má místa asi pro devět set postelí a stála 45 milionů franků. Kéz by jen upozorňovaly blízké věže Notre Dámské všechny nešťastné obyvatele tohoto Božího hotelu, aby též pozdvihli zraku syého, smyslů svých k Pánu Bohu, by jim umenšil útrap jejich a posílil víru.

Když odcházíme z Notre Damu, upozorňují nás na sloupy u hlavního vchodu, kdež bývaly uschovány před vynalezením tisku v železných truhlách rukou psané breváře; byly železem přikovány ku sloupům, aby jich nikdo neukradl. Sem chodili říkati hodinky pařížští kněží, kteří si nemohli koupiti pro velikou drahotu těchto knih jim nezbytné potřebných.

Co vše odehrálo se v tomto velchrámu od dob, kdy byl zde již ve čtvrtém století postaven kostel a od roku 1163, kdy započalo se s nynější stavbou? Za revoluce usneseno rozbořiti ho; na štěstí byl však rozkaz odvolán a zničeno v něm jen vše, co nějak vzpomínalo na katolickou víru; stavba sama byla ponechána. Abychom poznali, jak dalece může poblouditi neukrocenou vášní zaujatý lid, zmíníme se o jednom ději, totiž o slavnosti Rozumu, již zde uspořádal pařížský konvent dne 10. listopadu 1796¹⁾.

Na místě hlavního oltáře zřízen byl jednoduchý, ale majestátní chrám, na jehož přední straně se skvěl nápis: »Filosofie«; vchod do něho byl ozdoben sochami filosofů, kteří svou osviceností nejvíce přispěli k vývoji nynějšího hnutí. Chrám stál na temeni kopce, uprostřed ležela na skále pochodeň, znázorňující pravdu. Všechny úřady, mimo ozbrojenou moc odebraly se k této svatyni. Chénier

¹⁾ Srovnej Weiss, »Weltgeschichte«, 2. vydání, 18. svazek, str. 96 a n., dílo, kterého nelze dosti doporučovati všem vzdělaným katolíkům, kteří by je měli stále čísti, a jak dočtou poslední, dvacátýdruhý svazek, opět začít znova s prvním.

zbásnil chvalo zpěv, který hrála republikánská hudba; v něm byly vyjádřeny přirozené pravdy a žádné mystické a vymyšlené pochvaly. Mezi touto majestátní hrou sestupovaly s kopce dvě řady bílé oděných, dubovými věnci ozdobených dívek, držících v ruce pochodně. Svoboda, kterou představovala krásná žena, vyšla z chrámu Filosofie, usedla na zeleném trávníku a přijímala hold přítomných republikánů a republikánek. Pak Svoboda povstala a vracějíc se do chrámu svého, pohlédla blahovolně na přátele své. Jakmile se vrátila, vybuchlo všechno shromáždění v nevidané nadšení, všichni přísahali, že ji zůstanou vždycky věrnými. Tak popisuje tento výjev očité svědek. Jaká to divadelní hra a jak chudická na myšlenky!

Tu zase blíží se ku kopci, na němž jest chrám Libomudrcví Filosofie jiný průvod! V čele kráčejí mladí hudebníci, za nimi jdou sirotci po vojácích, padlých v bojích za vlast, zpívají vlasteneckou píseň, jejíž refrén všichni spolu zároveň opakují. Ozývají se hlasy: »At žije republika!« Pak se blíží bohyně Rozumu, krásná žena, sedící na lenošce ozdobené dubovým listím; nesou ji čtyři muži; bohyně má na hlavě červenou čepici, přes rameno modrý plášť, v ruce drží piku z ebenového dřeva. Za ní kráčí hudba, která hra vojenské pochody, pak následuje velký sbor, mladých, bíle oblečených žen, které mají hlavu okrášlenou květinami a okolo sebe trojbarevnou pentli. Průvod se zastavuje.

Bohyně sestupuje z lenošky, usedá nahore na oltáři, kde býval obraz Naší Matky, Marie. Člen konventu (zákonodárného sboru) Bourdon padá na tvář, kleká před bohyní Rozumu, kterou byla krásná sice, ale špatný život vedoucí baletní tanečnice, jménem Maillardová, zpívá píseň sršící nejsprostší nenávistí proti katolické církvi, proti kněžstvu; když ukončil, nastal nevýslovný jásos.

Kadidlem nakuřovaná »la déesse de la raison«, bohyně Rozumu sestoupila s oltáře, nastává všeobecné sbratření. Dělostřelci a vojáci oděni v kněžské rochetty a šaty, mísí se mezi čtitele a čtitelky Rozumu, zástup žen, který nesl kalichy, svícny a jiné bohoslužebné

předměty, rozejde se po chrámě Notre Dame, započne tanec carmagnol; orgie, nestoudnost, nevázanost, nemravnosti, jež pak prováděli tito ztřeštěnci v kostele i v kaplich, nelze popsat. Bezbožnost, beznáboženství, nevěra, slavily slavnost bláznovství.

Až za Napoleona I. byl Notre Dame vrácen svému účelu. Doufejme, že nebude již znecuctěn. Nebude?!

Ignát Zhádněl.

Panorama.

evinné dítě,
azur jak oblak,
blahem si dýše:
nic neví, čím je
ve hříchu život
a bídné pýše...

Rozum až divně
prohlédne v duši,
vzpepne se k výši:
zasténá jinoch,
kdo jeho srdce
ukojí, ztiší...

Až v plné síle
muž stojí v světě,
pozná jej zcela:
cítí, že není,
čím jeho duše
šťastna být chtěla.

Zatím se starci
prerychlým tempem
síla zas ztrácí:
„Šťasten“, dí v smrti,
„pro Boba, lidstvo
živ kdo byl v práci!“

Jos. Al. Vlastimil-Římský

Pracuj rukama, pracuj umem, pracuj bez ustání nocí i dnem!

Práce jest, byla a bude těsně spojena s lidským životem. Bez ní nelze také dojíti šťastného, spokojeného života, vždyť »bez práce nikdo nejídá koláče«, praví přísloví! Každý musí pracovati, mohliti se, aby uhájil vlastní existenci, buď svýma rukama, nebo rozumem, bez výjimky však jest práce úsilovná, houževnatá třeba.

Ruka lidská se snahou vykonati dílo sebe větší, nesnadnější dojde cíle, jen pevně, nezdolně vytrvalostí je třeba, která povznáší nás v dile obtížném nad hroudu pozemskou,

i dělná ruka křídlo andělovo
jest pravé, jímž doletí se k ráji
a zmůže víc, než lání titánovo.

A kdož nechtěl by pracovati na národní roli, na půdě krví otců našich zbrocené, když jediný pohled do přírody poučuje nás o své spořádanosti a pilné snaze. Jen pohled na pilnou včelku, létající po nádherných květech polních, jak se namáhá a dává ti příklad, rozumnému tvorů, jež nejdokonalejším učinil Hospodin. Práce jest údělem tvým od onoho okamžiku, kdy hříchem poskvrněn a vyhnán z ráje cherubem, zahánben kráčet jsi v širý kraj, abys v potu tváře chléb si vydělával.

»Pracuj, jak bys věčně žítí chtěl a modli se, jak bys dnes umřítí měl!« Věz, že »jako ve hničící louži červi a ohyzdný hmyz se rodí, tak vznikají zlé neřestné myšlenky ve člověku nečinném, čímž duše jeho se kazí.«

Kdybychom nečinnými byli, řekněte sami, zdaž by nás to těšilo, blažilo, zdaž odpočinek by nám byl tak milý, příjemný. Dobře praví Bol. Jablonský:

Nejlépe chutnává jádro,
jež jsme sami vyluštili;
nejvíce těšívá zlato,
jež jsme sami vydobyli.

Již od mládí máme působiti na cit a vůli naší mládeže, máme ji poukazováním k užtku nabádati k práci. Kdo nezvykne jí od mládí, těžko jest v pozdější době odpor proti ní přemoci. Když

dítě počne běhati, již vyhledává různé titěrnosti, hračky a jimi se baví po celý den. Toť počátek práce!

Rodičů jest úkol nabádati děti své, aby každého rozkazu uposlechli a tak pomalu přiučovaly se přičinlivosti, která jim nebude nikdy na závalu dle přísloví: »čemu se člověk z mládí naučí, v stáří jako když najde.«

Tím způsobem připraví rodičové národu svému pevné charaktery, zdárné pracovníky a propagátory svých snah, pilné dělníky rozličnými cestami jdoucí na roli národní. Není možno najednou snad dojítí cíle, ale rozumně, s pravým pochopením jdoucí pracovník nemine se mety, která mu jako meteor v dáli svítí! Vytrvalostí je třeba, bez níž i titán jest nepatrným červem a snad ani tím ne, poněvadž i vytrvalost červa v kryzení jest známá. Rozumný člověk v každém případě musí dojítí hvězdy, zářícího cíle svých snah!

S prací ruku v ruce půjde-li šetrnost, střídmost, pak nebude tolik nářku, že člověk nemůže stačiti. Inu, kdo celý týden pracuje třebas pilně a v sobotu, když vyjde s penězi z továrny, zaměří hned do nejbližší hospody a přijde domů, kde žena s dětmi o hladu a zimě dli, snad až v neděli ráno, zmalátnělý na duchu i těle otravným alkoholem a dusivým kouřem, toť se ví, že se nedostává.

Tam možno říci se Šalamounem: »Marnost nad marnost a vše jest marnost!«

Učme se od židů, kteří začínají choditi s rancem na zádech po kostech a hadrech a za několik let jako páni, ruce v kapsách, pohlížíje z oken nejkrásnějších domů. Kolik jich zbohatlo jen z nás a možno říci, že dělají s námi, co sami chtějí. Na venkově vysávají lid do poslední krůpěje, vždyť v každé vesničce najdete nějakého syna Abrahámovy. Proč se tam usadil? Snad souvěrci ho živí? Chyba lávky, ti k němu nejdou, poněvadž vědí, že by je ošidil a katolik tam jde, aby dokumentoval heslo: »Svůj k svému a vždy dle pravdy!«

Dosti jsme byli v područí nezvaných -lesů, nuže postavme se aspoň nyní, když jsme ukázali, že český lev nespí,

a že po sobě kamením nenechá a nesmí nechat házet, na stanovisko svépomoci. Národ náš je dosti vzdělán, proto ať zbohatne ze své práce a vědění »vlastní silou!« Čeho se jiní nebojí, nebojme se i my! »Špatný voják, který by nechtěl být generálem!«

Přejmeme do svých rukou závody, obchod, doly a jiné podniky, pak poznáme, co jsme nashromáždili do žoků židovských odvážlivců.

»Svůj k svému« budiž naším heslem!

Nečinností nikam bychom nedospěli! Vzpomněme proto na slova básníkovy: »Vlast menší zanechat, než jsme ji našli, buď hanba nám!«

K zvelebení jejímu všechny své síly napneme i k svému prospěchu! Odvrhneme příživníky, trubce vyklídíme z úlu a »vlastní silou« dopracujeme se jistě šťastnějšího žiti.

Pak budeme moci věnovati mnohý peníz, který nám zajistí slávu u potomků, jak již činili naši předkové. Nikdo nebude se lekati obětovati něco na oltář vlasti své, poněvadž bude přesvědčen, že to činí pro své stejně smýšlející bratry, i kdyby nám to nevděk přineslo jak praví V. Štulc

Pro vlast drahou, Čechu věrný,
nelekej se obětí,
a byť vrah i nevděk černý
stíhal tebe v zápětí.

S obětavostí šlechetnou a vytrvalou půjde zároveň láska k otčině. Miluj každý svou vlast, v níž jsi se zrodil, byl vychován a vyučen! Drahá jest všem, drahou buď i tobě! K ní přimkni své srdce a pak řekni, zda ji opustiš! Miluje horal výšiny a hory, pastevec nivy a luka, vlašťovka své hnízdo hledá, vracejíc se z dálných krajin jižních a ty bys ji nemiloval?

»Poznejte národ svůj a budete ho milovati, poznejte otčinu svou a přilnete k ní vši duší svou, poznejte předky své a vy si z toho čest budete činiti, že se jich jménem zavete,« praví vlastenec a věrný bojovník V. B. Třebízský.

Národ tvůj slavné muže měl a má, kteří hrdě vynášají, že jsou Čechové! Proto hrdými budme na svou vlast!

Kdo vlast miluje,
sám sebe miluje,
kdo se jí protiví,
sám sebe zraňuje. Fr. Dvorský.

Budme hrdí, že jsme syny země, která pila krev našich předků, kteří nebáli se nepřátelských vojáků, ale pomodlivše se k Tvůrci věků, ohromným hlasem zvolavše »Bůh tomu chce« vrhli se proti sverepému odpůrci a porazivše ho vraceli se za zpěvu: »Svatý Václave, vojvodo české země...«

Jako vlast svou máme milovati a vážiti se jí, tak i svého jazyka. Drahý to odkaz předků a památný. Nestyděti se za něj je svatou povinností každého člověka. Kdo proti tomu hřeší, dopouští se nesmírného bezpráví a urážky všech našich velikanů, kteří hrdě vyznali, že váží si pokladu, ježž nám zachovali předkové, jazyka českého.

»Český otec, česká máti učili mne jazyk znáti« zaznívá často luhem a lesem. Však jinak se mluví, jinak jedná.

Jsou rodiče, kteří vlastenci se chtějí zvát, dobročinné spolky navštěvují a přece usilují děti své posílati do školy německé, aby (prý!) se naučily druhému jazyku!

O to by nešlo, ale že se odnárodní, že sami rodiče vrhají děti své molochu germánskému, o tom nevědí.

Kdo bude chtít německy se naučiti, naučí se i bez návštěvy škol německých. Tam ubíjí se jen uvědomění národní, vtílouká se jim kultura německá, nám nepřátelská. Dosti máme těch, kteří ve »vznešené své důstojnosti« nás utiskují, nuže, dejme jim ještě děti své, aby se naší vinou odnárodnily. Pak dožijeme se toho, že osvědčí se přísloví: »Poturčenec horší turka!«

Nestydme se za jazyk svůj, vždyť za něj nestyděli se mocní mužové, heroové na roli národní. Sám Fr. Palacký vyznal směle přede všemi: »Kdybych byl cikánem, nebudu se za svou řeč stydět.«

Toto je směrnatným vodítkem všem »také vlastencům«, kteří na místech kompetentních užívají němčiny, aby si nezadali.

Málo kdo dnes vzpomene na slova: »Kdo se za svůj jazyk stydí, hoden potupy všech lidí.« Buď každý pamětliv toho, aby se osvědčila na tobě slova:

Věrný syn jsi Čechů kmene,
věrný bratr bratřím svým;
jazyk český je i tobě
otců drahým dědictvím!

Nebudu déle vypočítávati, jakým
způsobem máme pracovati na roli naší!
— Vim, že mnozí pracují svědomitě
k povznesení našemu, těm buďtež díky,
těm pak, kteří povzbuzení zářícím pří-
kladem jiných počínají, dejž Bůh mnoho
zdaru, vždyť »pilné ruce naděje kvítne!«

Probudil se národ svatováclavský,
pod korouhví světee našeho vyšel do
plného boje proti nepřátelským vojm!
Český lev se ozývá a postrachem naplňuje
škůdce všeho národního i náboženského.

Zdalo se, že spali Čechové, však
procitli v pravý čas! Voje stávají se
bohudíky vždy silnějšími, ráno se roz-
břeskuje v myslích všech uvědomělých
a prozíravých lidí, jará síla jako rosa
občerstvuje a posiluje je, lid hotoví se
hrdě nastavití prsa nepřítelům...

Nuže pilně pracujme a jistá odměna
ve vlastním nitru nás nemine, neboť

jen svěží krok a pevně vzhůru drž
tu pochodeň, jež sálá ve tmy střed,
nechť duje zloba, ty jen výše vznes,
ať svítí všem a všichni půjdou v před!

Beneš Sion.

Každý si sám svůj osud kuje.

Úvaha.

Velice často slyšíme větu: »Každý
si sám svůj osud kuje,« která má
znamenati, že každý svého štěstí
či neštěstí jediná příčina jest, dle
našeho přísloví, »jak si kdo ustele, tak si
lehně.« Zdali však jest věta tato a její
smysl podle křesťanské nauky správná?
Zdali není pravou protivou jiné úplně
pravověrné věty: »Člověk miní a Pán Bůh
mění?« Uvažujeme-li význam průpovědi
»každý si sám svůj osud kuje« zevrubněji,
poznámelehc, že dílem jest nepravý, dílem
ovšem pravý. Nepravá jest průpověď tato,
vyrozumíváme-li slovu osud věci z okol-
ností, které nejsou v moci naší. Pak,
jako žádný smrtelník rukou nebe nedo-
sáhne a nezastaví běh slunce a hvězd,
tak také nikdy nemůže zříditi smýšlení
a jednání jiných lidí dle své vůle a
k svému výhradnímu prospěchu. Vše toto
leží mimo moc naší. Avšak od tohoto
všeho také nezávisí pravý osud člověka,
nýbrž jen osud toho, co jest na člověku
pomijejícího, na příklad jeho tělo, jeho
vezdejší štěstí, jeho společenské poměry
atd. Kdo v těchto věcech si zakládá,
v nich celou svou blaženost vyhledává,
ten zajisté špatně postaral se o svůj

vnitřní pokoj a o pravé štěstí. Vždyť
zůstává takový člověk vždycky hračkou
měnivých okolností, s nimižto se na čas
povznese sice, ale také s nimi zase může
spadnouti.

Ne tělo a co jest tělesného jest
jádreem podstaty, nýbrž duše a co se jí
týká, to jest co člověka činí člověkem.
Říše duševní však vztahuje se sama na
sebe a jest nezrušitelná. Mluvíme-li tedy
o osudu člověka, jež si sám kuje, máme
mysliti na jeho vnitřní osud, osud du-
ševní, a ne na osud všeobecný, ve kterém
s druhými lidmi společnost má. Tento,
osud všeobecný, tělesný, vezdejší, jest
podroben zákonům přirozeným, onen,
osud duševní stojí pak pod vlastní vůlí
člověka. K upevnění jeho dal Bůh člo-
věku rozum, pravé poznání a mohutnost
svobodné vůle, dal člověku jistotu svého
zjevení v Ježíši Kristu. Poznání lidské
může klesnouti, avšak nikdy nemůže
klesnouti učení Boží, proto také v tomto
učení má člověk rozvíhati světlo svého
poznání. Poznání lidské řídí se podle
zevnějšku, ale moudrost Boží vládne
vždy světem dle nezrušitelného zákona
duševního.

K tomuto nezrušitelnému zákonu patří také uznané ode všech pravidlo: »Vše dobré má své dobré následky, vše zlé musí mít následky zlé a samo sebe konečně zničit. Pak každý strom dobrý dobré nese ovoce, zlý pak strom zlé ovoce nese.« To dobré jest vůle Boží, zjevená nám Kristem Pánem, to zlé jest marnivost pravého dobra k vůli hříšným naruživostem a choutkám. Kdo nechce tedy leč jen to, co dobré jest, ověncí jistě všeliké činy své mnohými dobrými následky. Každý dobrý skutek, jež jako nějaké dobré semě uложíme v poli života, stane se nám velikým požehnáním. Takovým způsobem obohátíme se ovocem naší pile a tím připravíme si blaženost a štěstí, které nás bude vždy a všude doprovázeti a velikou útěchu vlévati do srdce našeho ve všech trudech a strastech života tohoto. Možná, že naše snažení nebude uznáváno od světa, že nám svět a lidé místo vděku spláceti budou nedvěkem, ale ani to nás nebude mýlit. Vždyť nehledáme pochvaly a odměny lidské!

Možná, že toto naše působení nebude mít za následek zvětšení našeho majetku, ba snad nemilými okolnostmi přijdeme i o to co máme. To nás může bolet, ale naši vnitřní spokojenost to nezruší, poněvadž nezávisí od proudů a a okolností zevnějších. Jedině ten, kdo pravou cenu svou málo zná, pravdy málo si váží a všímá, komu leč jaké pohodlí zdá se býti celým jeho štěstím, může ztratiti, na čem si zakládá, ztratiti též vnitřní pokoj a mír.

Vše dobré má své následky, tyto však nevztahují se na naši vnitřní spokojenost záležející ve vědomí, že žijeme v Bohu a že po smrti nás očekává život blaženější, nýbrž ony působí velmi často i zlepšení našich zevnějších a pozemských poměrů. Či není každý pořádný člověk, lidumil, vlastenec, dobrodinec, mírumilovný snášenlivec, není pravím, ode všech, kdož ho znají, ctěn a vážen, ba i milován? A potká-li ho neštěstí, jak jej každý lituje, jak se snaží mu pomoci. Kdo by nectil pečlivého otce a dobrou matku, kdo by si nevážil spravedlivého pána, kdo by nemiloval štědrého dobrodince? Bůh to tak pořídil, že všechno dobré nese jen dobré ovoce. A proto je

to již stará pravda, že není lepší moudrosti nad ctnost, a to ctnost křesťanskou. Nevíme sice vždycky, co by nám sloužilo k užtku, ale víme bezpečně a vždycky, co jest činem křesťanským a slechetným; rozum náš se může mýlit, ale učení a zákon Boží nemýlí se nikdy. Vůle k dobrému jest v moci naší, účinek dobrého jest ovšem v moci a dobrotivosti Boží. Chceme-li si tedy připravit osud dobrý, nestarejme se tak o účinek skutků svých, nýbrž jen o jejich dobrotu a slechetnost. Nemůžeme toho mnoho vykonati, ale co můžeme, to činíme svědomitě! Jeden seje, druhý opatruje, třetí zalévá, ale Bůh jest, jenž zdar a vzrůst dává; každý obdrží odměnu dle skutků svých i dle snahy své. V tom ohledu kuje si sám každý osud svůj.

Co zlého po Božím zákonu jest, to má také zlé následky, maří sebe samo. Proto kdo zlé volí činiti, sám sebe vlastní vůli svou kazí a ničí. Zkušenost pravdu tohoto výroku potvrzuje. Patřme na ctižádostivce, jak hyne v nekonečných vadách a rozbrojích. Patřme na skrblika, an prahne žízni u samého zdroje. A nečistý? Z jeho mrtvolné tváře a zapadlých očí mluví jed, kterým duši svou otrávil. Hle, jak nestřídmy mnohými nemocemi stížen, na těle i na duchu otupěl, klesá konečně v předčasný hrob!

Lhář nenalézá víry, závistníku se každý vyhýbá, marnotratník konečně u toho hledá útočiště, na kterého dříve byl hledával z vysoka. Jen se oddej duchu, zlému byt jen v maličkostech, a on hned tebe opře v tenata svá a nebude ti snadno se z nich vyplést. Proto dobře děl básník: »Toto jest kletba zlého činu, že vždy zase jen zlo ze sebe rodí.« »Nemůžeš dobrotu strom zlého ovoce nésti, aniž strom zlý dobrého ovoce vydávati,« praví božská moudrost, Kristus Pán.

Odkud to ale pochází, že tak málo lidí jest ve světě docela šťastných a docela nešťastných? Odtud, že nemají ani dosti zkaženosti býti docela zlými, aniž dosti zmužilosti býti docela dobrými. Potácejí se mezi ctností a hříchem, mezi dobrotou a zlobou, a proto i mezi spokojeností a nespokojeností, štěstím a neštěstím. Podobně co činí, odměňuje se jim touže měrou, jakou se trestá to zlé, kterého se dopouštěli. Chceš-li býti tedy

docela šťastným, nesmíš zůstat jen s polovice dobrým. Pak si ukuješ pro sebe osud dobrý. S Boží pomocí může člověk, zasvěti-li vůli svou dobrému, netoliko si dobytí spokojenosti, nýbrž on zvitězí i nad osudem sebe smutnějším. To jest také to největší vítězství, největší vznešenost, již dojíti může křesťan na světě. Tu zjevuje se člověk v největší skoro dokonalosti, jelikož se povznáší nad veškeré nehody tohoto světa a života. Oheň nechť hoří, nedotkne se ho, bouře nechť rachotí, nevšímá si jí; zlý duch ať nekrutější muka vymýšlí, on jich necítí. Ovšem je to již výsada svatých, omilostněných duší na světě. O vy křesťanství mučedníci a vyznavači, ty veliký zástupe ze všech narodův a pokolení lidí a jazyků, jenžto život svůj obětoval jsi pro Krista, vy svatí vyvolení Páně, vy víte, jakou dokonalost já tu myslím!

Ano, člověk může vzdorovati krutému osudu a býti při tom svobodným i v okovech, šťastným i v žaláři, utěšený i uprostřed nekrutějšího trýznění. Příklad svatého Pavla a mučedníků Polykarpa nám to dokazuje. Jak to však jest možné? Nejde to obyčejnou chytrostí, ani zkušeností nasbíranou v životě, ale náboženstvím, mocí a milostí Boží! Člověk proniknutý pravdou náboženství, musí také v něm dýchat i žítí, musí mysliti, jak Ježíš učil, musí živ býti s Ježíšem a milostí jeho. Musí se podobati Bohu, žítí Bohu pro Boha a v Bohu, a tak stane se strůjcem vyššího světa soudů, vyšší blaženosti, která daleko nad veškerý svět jej povznese a kterou svět mu dáti, ale ani vzítí nemůže.

Chceme-li k tomuto dospěti, musíme držeti se také té pravdy, že nemáme na světě nic důležitějšího nad duši svou, že nám také po tomto životě pozemském nezbude nic než naše duše, a že tedy nemáme práce důležitější, nežli vzdělávati a uslechťovati duši svou. Všecko ostatní, i vznešenost rodu, hodnosti a počty, majetek, učenost, krása, mládí, zdraví, nemoc, přízeň nebo zášť, slovem všecko vezdější buď příjemné či nepříjemné věci mají býti jen prostředkem k dosažení onoho vznešeného cíle uslechťení duší našich. Musíme si zvyknouti myšlence, že z toho, co máme, nic nám

nezůstane, nýbrž jen vše jako na čas jest nám půjčeno a svěřeno. Že i ti, které milujeme, rodičové, manželky a manželé, bratři, sestry, přátelé atd. s námi jen na čas pobudou; že my sami duši svou v tomto těle jen na krátký čas jako návštěvou jsme na tomto světě a že brzy budeme se musiti odtud odebrati; že jsme od Otce, jenž jest na nebesích, obdrželi jen jakési poselství, nějaké nařízení k vykonání vůle jeho zde na světě, a že pak nás zase k sobě obešle — povolá zpět. Zvykněme si myšlence, že jen Bůh jest Pánem naším a Otcem zároveň, že všechny ostatní duše lidské s námi jsou spřízněné, že ten šat zevnější duše — tělo — jest jen jakási pokrývka, ve které mají duše vykonávati úkol Bohem na ně vyneseny.

Jsi-li, milý křesťane, touto myšlenkou, která všudy v učení Pána Ježíše se nachází, proniknut úplně, pak objeví se ti svět ve světle zcela jiném. Pak budeš se stydět býti poslušným náruživostem a náklonnostem tělesným, hanbiti se budeš, kdybys marnými třetkami, mrhaje čas, zanedbával svatý úkol; který uložil ti Tvůrce tvůj; jasně vidětí budeš, že ne pro hromadění peněz, pro okrášení těla, pro shánění se po hodnostech; Bůh tě postavil na tento svět, nýbrž proto, abys se stal »spolupracovníkem jeho v oblažení pokolení lidského«. Tak živ budeš ne sám sobě, nýbrž všemu, dobro všech lidí ležetí ti bude na srdci, v blaženosti jiných nalezneš i ty blaženost svou a po jiné toužití nebudeš. Nebude ti také za těžko snášeti úhony na cti, pohromy majetku, ztrátu zdraví, úmrtí milých osob, vždyť neztrácíš tím vším sama sebe, nýbrž jen prostředek býti jiným užitečným. Co ti bude záležeti na tom, položí-li tělo své do hrobu v rakvi drahocenné či laciné? Co z toho, nazývají-li tě knížetem či podruhem? Tím nenabudeš ani před sebou ani před Bohem větší ceny ani na své neztratiš. Nebude tě trápit ani nemoc sebe horší, vždyť se jedná jen o tělo samo sebou pomíjitelné; možná, že ti chce Bůh tělo odnítí, aby tě obdařil životem vznešenějším a dokonalejším.

S klidem očekávati budeš i tu svou poslední hodinu, abys šel za těmi, kteří dříve úkol svůj vykonali a k Bohu odešli. Nespouštěj se Boha a dojdeš k nim,

shledáš se s nimi u Boha. Myslíme-li, cítíme-li takto, kde jest potom nějaká událost, nějaké neštěstí, které by s to bylo naše vnitřní štěstí a spokojenost porušiti?

O ano, sami sobě kujeme osud svůj v ohledu duševním. Blaze tomu, kdo osud svůj zakládá na pravdách učení

Božího; vzdělá si v srdci svém budovu míru a poklidu, která se nedá zvyklati žádným neštěstím tohoto světa, ukuje si osud nejlepší na světě, jehož účinek a následky blahodárné zakusí v životě věčném. Proto s pomocí Boží na základě svatého náboženství Kristova kujme každý sobě osud!

Boh. Hendl.

© milování Pána Ježíše Krista.

Dle »Následování Krista«.

Blažen, kdo porozumí
co jest to milovati
Pána Ježíše Krista
a opovrhovati
sebou samým pro něho;
všecko, co jest milého
v pozemském životě nám,
s radostí opustiti
máme pro Jezu Krista
a jeho jen milovat;
vždyť Ježíš chce od nás sám
nad vše milován býti
a naše láska čistá
k němu má jen směřovat.
Lásku tvorím věnovat
klamně jest milování
a nestálé nejvýše;
kdo na všecko umí
milovati Ježíše
dobře činí doista,
neboť stále trvání
má láska ku Ježíši
a věrnost ustavičnou;
kdož však ke tvorům jen lnou
svoji láskou, a jim vše
snaží se obětovat,
klesnou s nimi křehkými;
kdož však láskou horoucenou
obejmou si Ježíše,
budou jeho milými,
na věky budou trvat;
ó hled každý milovat
Krista, svého přítele,
jeho se drž po vše dny,
k tobě neopustí,
byť i všichni přátelé

tě opustili, a znát
nechtěl se k tobě žádný;
Ježíš ten nedopustí
abyš měl snad zahynout;
ó hled nezapomenout,
že zde opustit musíš
všecko; chtěj nebo nechtěj;
drž se Krista Ježíše
v životě i ve smrti,
a celý se odevzdej
jeho věčné věrnosti;
sebe, a co máš, to vše
dej Ježíši do moci,
on jediný vždy tobě
ve všem, a v každé době
jistě může pomoci,
prošby tvé neoslyší;
trvej vždy při Ježíši
nejvěrnějším milenci,
kterýžto vždy zůstává
takového povahy,
že nikdy nepřipouští
vedle sebe jiného,
ale sám ve tvém srdci,
jenž mu trůnem se stává,
na kterém se uhostí
milence tvůj předrahý,
chce vždy času každého
jako král tvůj sídliti.
Kdybys ty se sprostiti
uměl všeho stvoření
docela v životě svém,
k trvalému bydlení
pak by Ježíš zavítal
k tobě v plesu radostném,
a s tebou vždy přebýval.

Skoro všecko prohraješ,
mimo Krista Ježíše
co zde na lidi sadiš.
Nespoléhej se příliš
na pouhou tftinu sem tam
větreu vždy klátící se,
neboť tělo za pár let
jako tráva usychá,
a pozemské slávy květ
jistojiště oprchá
také vždy co nevidět.
Za krátko sklamán budeš,
a to poznáš brzo sám
k vnější lidské podobě,
když jen budeš zírati,
a u jiných hledati
budeš-li svou útěchu,
a též v každické době
všelikého prospěchu,
často škody pocítíš;
pakli vyhledávati
ve všem Ježíše budeš,
vždy ho ve všem nalezneš;
však sebe samého jen
ve všem vyhledávati
kdykoliv se pokusíš,
že byl, potom uvidíš,
k záhubě své nalezeneš.
Člověk, kterýžto v době
svého zemského žití
Ježíše hledat nechce.
uškodí mnohem více
tím svým jednáním sobě,
nežli mohou škoditi
mu všichni nepřátelé
na zeměkouli celé.

F. Vrdtil.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XIX. Obrázek z Brasílie.

Před několika roky založili missio-náři z kongregace Salesianů missii v území Math Grosso v Brasílii. O missijní práci první doby po založení podává nám obšírnou zprávu missionář P. Josef Solari, která zní:

»Naši Indiáni zvykají si pomalu ob-dělávati pole. Ovšem užitek není zatím veliký. Nejlépe se zde daří kukuřice, která zde dosahuje ohromné výše a mívá 3—4 klasy. Máje zdejší naše hospodářství na starosti, musím rudochy učití všem polním a jiným pracím. Dobrý příklad v této příčině jest jediným prostředkem, který je pobádá k práci. Když člověk není stále u nich a s nimi zároveň ne-pracuje, jsou čas i námaha marny.

Z toho však následuje, že mohu jenom tu a tam nějaký okamžik svým vlastním duchovním cvičením a kněžským povinností věnovati. Když jsem byl při práci, ať tak dim, niť nevlékl t. j. začal s rudochy pracovati, uchyluji se stranou, sedám si na pařoz a začnu se modlití breviř, nebo rozjímati. Ale daleko toho nedovedu. Každou chvilku bývám otázkami svých rudých dětí vyrušen.

Naše denní potřeby jsou veliké. Již jsem rozdál mezi divochy 500 košil, 200 kalhot, 400 ženských suken, 450 šátků na krk a 300 pokrývek. Přes to dostávají se pořád ještě celé zástupy mužů, žen, chlapců a děvčat v úplném nebo polovičním rouchu Adamově a prosí o nějaký kousek oděvu. Bohužel nemohu nic více dát a můžete si představit můj zármutek, že tak velké bídě ne-mohu odpomoci.

Mistodržitel z Math Grosso, převor náš Don Antonio Malan a náš dobrý přítel Dr. Santos navštívili naši missii a byli s pokrokem, který učinila, velmi spokojeni. Zvláště divili se neobyčejné prostosrdečnosti Indiánů, kteří nedávno ještě byli postrachem okolních osadníků. Don Antonio slíbil, že sám pošle 200 kusů dobytka, dilem na živobytí, dilem na polní práce.

Na konec zmíním se ještě o velké milosti, za kterou mám Marii Panně

Pomocnici se poděkovati. V posledním roce vázla naše paroplavba na řece Rio Lorenzo pro nedostatek paliva. Umínil jsem si tedy, že za pomoci Indiánů na vhodných místech podle břehu založím zásobárny. K tomu konci vypravili jsme se na naší říční bárce na cestu, opatření potřebnými nástroji a náčiním rybářským, abychom se lovem ryb mohli živiti. Uprostřed cesty překvapila nás noc. Přirazili jsme tedy s bárkou ku břehu, tam jsme na ochranu před dravou zvěří roz-dělali velký oheň a povečeřavše, lehli jsme si do měkké trávy na odpočinek.

Moji Indiáni upadli brzy v hluboký spánek. Ne tak já. Přes to, že jsem byl unaven, nemohl jsem oka zamhouřiti. Jakýsi zvláštní nepokoj, jakási temná předtucha blízkého nebezpečí nedala mi spáti. Vstal jsem tedy a šel k naší bárce hledat nějakou zbraň. Našel jsem revolver, který však nebyl nabit. Dělal jsem si proto výčitky, že jsem se tak bez starosti vydal na nebezpečnou cestu. Vrátil jsem se tedy na břeh a pokoušel jsem se po druhé usnouti. Nadarmo, podivná ona předtucha mne i nyní znepo-kojovala. Ještě jednou šel jsem ke člunu, vzal jsem svůj kříž, poklekl jsem v písku a poručil jsem se vroucně do ochrany Boží a Marie pomocnice. Potom uleh! jsem podruhé a spal do bílého rána.

Jak veliké však bylo naše leknutí, když jsme se probudili a u samého le-žení čerstvé stopy mohutného jaguara zpozorovali! Ochrana Boží nemohla býti patrnější. Jednomu ze spících Indiánů přiblížil se dravec tak blízko, že dlouhé jeho vlasy svou tlapou zatlačil do písku. Tatáž stopa ukazovala se i na mé ruce, která ve spaní ležela na písku, kdežto druhá držela křížifix. Tlapa spočívala částečně na rameni.

Se slzami v očích děkovali jsme Bohu a Rodičce Boží, kteří nás v ne-bezpečenství tak velkém zachránili. Násle-dující noc nevystoupili jsme z bárky, nýbrž lehli jsme si do ní vedle sebe. Když jsme dorazili na místo bývalé osady Izabela a tam pobožnost svou — byl právě svátek — vykonal, popřál

jsem svým Indiánům odpočinku a modle se brevíř, vešel jsem do blízkého lesa, abych se přesvědčil, jak mnoho dříví bylo nasekáno. Když jsem se potom vracel, stojím najednou před mohutným jaguarem, jenž asi dvacet kroků vzdálen své oči jako žhavé uhly na mne upírá. Poznáváve velké nebezpečí, na kterém jsem se nalézal, pokřižoval jsem se a volal jsem v duchu o pomoc k nebeské Matce, která nikdy svých dítek neopouští. A ona mne skutečně od jisté smrti zachránila, neboť jaguár, aniž mohl udati nějakou příčinu, skočil do houští a víc se o mne nestaral. Tak ušel jsem ve dvou dnech pod ochranou nebes dvakrát hrozné smrti.*

XX. Obrázek ze severní Ameriky.

(Mezi Indiány kmene Sioux.)

Od té doby, co jsem psal do Evropy naposledy — píše P. Florentin Digmann, missionář Indiánův — učinili naši Indiáni ve vzdělanosti značný krok ku předu. Většinou totiž usnesli se přijali od vlády nabízenou sobě půdu jako vlastní majetek a ji vlastnoručně obdělávati, čili jinými slovy řečeno, stáli se samostatnými, usedlími rolníky, což u divochů, zvyklých od nepaměti životu kočovnému, jest velkou vymožeností. Odpor několika starých pohlavářův a jejich přívrženců byl sice veliký, avšak nebráno naň žádného ohledu. Pohlaváři předvídali právem, že jejich starodávny vliv pomine, jakmile společný majetek přestane a každý na svém pozemku svým páнем bude. Rozdělení půdy mělo však i na pracovitost a pilnost Indiánů dobrý účinek. Dříve práce se štilili, jsouce si vědomi, že pracují ne tak pro sebe jako pro jiné. Nyní vědí dobře, že užitek z polnosti náleží jenom jim, že se nemusí oň s jinými dělit, a to je pobádá k pilnosti a pracovitosti.

Když před několika roky generál Crook sem přijel jako vyslanec vlády Spojených Států, aby Indiány přiměl, aby se o své území rozdělili, přišli ke mně mnozí pohlaváři a prosili mne za radu, co by měli činiti. Když se mnou sdělili vládní přípověď, řekl jsem jim: »Chopte se jenom péra a dejte svůj souhlas; lepší nabídky nikdy nedostanete.« Když byla smlouva potom uzav-

řena, povzbudil jsem je, aby si vyvolili místo blízko vody a ihned do obdělávání půdy se dali. »Kdyby vám někdo nabídl,« řekl jsem jim, »abyste si ze stáda koní vybrali jednoho a jako svůj majetek po-drželi, čekali byste, až si všichni ostatní nejlepši koně vyberou, nehleděli byste naopak, abyste byli mezi nejprvnějšími?« Mnozí mé rady uposlechli a jsou tomu nyní rádi. Jiní čekali a musí nyní vzít, co zbylo. Podle potoků nemohou se všichni usaditi, na vypráhlé préríi však nemohou ani žiti, ani dobytek chovati, jestliže jim vláda Spojených Států nedá nakopati nebo navrtati nevyhnutelných studní. Na ten účel bylo již vydáno 1000 dolarů.

Mimo polní hospodářství, dochází také chov dobytka u našich Indiánů velké obliby. Staří Indiáni jevili kdysi velkou radost nad tím, že jejich území od Velkého Otce ve Washingtoně (presidenta Spojených Států) bylo prohlášeno za pastvisko, které se pro orbu nehodí. My však povzbuzujeme je skutkem a příkladem, aby mimo travu, která roste sama sebou, také jiné plodiny pro svou kuchyň a oves a žito pro své koně pěstovali. Vláda Spojených Států darovala těm, kteří byli ni od půdy přijali, krásné koně; jest se však obávati, že ubohým zvířatům na jaře bude možno ze vzdálí tři sta kroků všechna zebra spočítati. Toho ovšem nelze říci všeobecně. Mnozí se dobře o své koně starají, stavi jim stáje anebo ponechávají jim staré sruby a staví si nové, lepší. Pokrok jistě nastane, jenom třeba trpělivosti.

Potravou našich Indiánů jest maso buďto čerstvé nebo sušené, chléb a káva cukrem hodně sladená. V létě spokojují se i pečenými klasy kukurice. O slavnosti nesmí scházeti psi polévka; psi pečené bývá na jídelním listku i tehdy, když není hovězí. Ještě před 10—11 roky, když Indiáni v misii o jídlo zebírali a jim podáno bylo maso a zelenina, snědli obyčejné maso a zeleninu nechali na talíři. Tomu však je dávno jinak. Nyní prosí i o brambory, řepu, kapustu a p. Při takové příležitosti pak se jim říká: »Pěstujte je též; rostou a daří se u vás rovně tak, jako v missii.« Letos na jaře přišel mnohý z nich k nám, aby koupil si nebo vyprosil zeměků na semeno.

Co se týče oděvu, není už viděti mladých Indiánů v národním indiánském kroji. Šatí se nyní jako my. Pouze starí Indiáni zůstali svému kroji věrni, ale ubývá jich denně. Ženy činí podobně, ano jsou nezdědky hrdy na to, že strojí se jako bílé ženy. Dívkám škole odrostlým jest vládou přísně přikázáno, aby slušně se odívaly.

A nyní ještě slovíčko o škole. Stát nám skýtá podporu pro 90 žáků, my jsme však již na konci prvního měsíce měli jich 180 a počet jich vzrostl do konce roku na 207. Průměrně míváme žáků 195. Z toho vidno, že státní příspěvek daleko nestačí, jest však lepší než nic.

Na konec zmiňuje se missionář ještě o tvrdosijnosti, se kterou mnozí Indiáni lpějí na starých obyčejích, zvláště divokých, často i nemravných tancích. Pohlavár, kterému jsem o loňském létě řekl, aby si konečně svůj cop dal ustříhnouti, ježto jinak jest člověkem vzdělaným, odpověděl: »Ve velkou neděli letní (4. července) ukáží se ještě jednou ve starém kroji a následujícího dne jsem již bez copu.« Zatím nosí cop podnes. Ale vinu toho nesou běloši. Dokavad totiž na tak řečená indiánská představení (divadla) budou choditi, je platiti a obdivovati, dotud budou i Indiáni míti přičinu, aby je podrželi.

XXI. Kakonda.

Missijní stanice Kakonda v západní Africe byla zprvu missijní filiálkou, časem však zdokonalila se a zmohutněla na kvetoucí missijní stanici. Toliko užitečnou práci lze černocha na křesťanství vychováti a vzdělati. To je také hlavní zásadou našich katolických missionářů, zvláště však Otců z řádu Ducha svatého, kteří jsou vzory v této příčině. Také v Kakondě se ona zásada osvědčila. Započato sirotčincem. Pěkné šaty missijních dítek budily pozornost a obdiv jiných mladých černochů. Vykračovali si v kalhotách a střevicích a dlouhé košili, která se obyčejně nosí volně přes kalhoty, jest pro černocha chloubou největší. V missii však byla příležitost naučiti se nejen šaty, ale i jiné věci zhotovovati a tak se živiti. To táhlo. Brzy byla otevřena pracovní škola s dvaceti mladými černochy. Učnové

a 85 sirotek stojí pod dozorem P. Riedlingera. Noví chovanci bývají obyčejně zdivočili a mají mnohé nezpůsoby a špatné návyky, kterým se byli ve svém pohan-ském okolí přiučili. Stojíce však pod vlivem křesťanským, mění se již po několika měsících a prosivají potom sami za křesťav, aby se stali účastnými všech výhod svaté víry, kterou byli zatím poznali.

Dítky takto vychované jsou jádrem křesťanských osad černošských. Mladici žení se obyčejně upustivše missii. Aby si mohli za manželky vzíti dívky křesťanské, o to starají se missijní sestry. Založily totiž nedaleko missijní stanice zvláštní ústav, kde dospělé dívky nejen po křesťansku, ale i pro praktický život vychovávají. Ústav má nyní 98 chovaneček. Takovým způsobem zakládají se poněmáhlu křesťanské rodiny, a když několik takových rodin se vedle sebe usadilo, tam vzniká křesťanská osada. Působnost sester v této příčině jest neocenitelná.

Poněkud nepřijemným stává se missijní život v Kakondě pro množství dravé zvěře, která se v blízkém pralese zdržuje. Lev je zde hostem dosti častým; už několikrát vloupil se do stanice a odnesl si vola, kozu, ovci nebo prasátko. Ano jednou vloudil se až ke dveřím dívčí ložnice, ale Rodička Boží bděla nad svými černými dívkami. Jako ze msty zahubil dravec následujícího dne osm nejlepších volů. Ježto zdejší osady jsou obyčejně lesem od sebe odděleny, musí člověk na každé vycházce býti připraven, že potká některého z těchto nebezpečných lotrů. P. Riedlinger vypadá také na takových výletech velmi po vojensku: vysoko na hrbetě statného vola, po pravici pušku, po levici nádobu s křesťanskou vodou, v předu i v zadu skříňku na léky. To jest obraz, který se ovšem s podobnými obrazy svatých apoštolů nikterak neshoduje. A přece jest pravým apoštolem!

Málokdy se vrátí domů, aniž byl někoho pro nebe získal. Lonského roku pokřtil sám 350 umírajících dítek. Rodiče černoši ničeho nenamítají. Ano často nabízí sami své děti, aby byly pokřtěny, a ani sami by se nepečeovali křesťav přijati, kdyby se jenom nemusili zříci dosavadního neřestného života. S těmito

starými hříšníky nelze nic zpravit, leč na loži smrtelném. Přes to chodí missonáři od chatrče k chatrči, sbírajíce hlasy. Začátek třeba učiniti s dětmi, oddělití je od starých a tak ze záhubného vlivu starých pohanských zlovyků je vyprostiti.

V posledních dvou letech v Kokandě se pilně stavělo. Stanice tvoří velký čtverec, který z osmi rozličných stavení pozůstává. Kaple, 30 m dlouhá, 12 m široká 5 m vysoká, vystavená z vepřovic a krytá cínkovou střechou, jako ostatní budovy, byla zcela dobrá, ale příliš těsná. Bylo ustanoveno, ke cti a chvále Boží postaviti novou, prostrannější. Poněvadž pro každoroční deštivé počasí lze jenom šest měsíců stavěti, musil kde kdo při práci pomáhat. Pracovalo se s největší pílí, takže do příchodu dešťů bylo dílo hotovo.

Nyni zvěstuje kříž na kostelní věži celému okolí, že proň nastala doba nová, doba spásy.

O vánocích minulého roku byl chrám slavně posvěcen. Všichni okolní pohlaváři byli na slavnost pozváni a také většinou se dostavili. Přišel i portugalský pevnostní velitel a s ním vsichni státní hodnostáři z Kokandy. O 11 hodinách slavnost začala. Kostel zářil v plném osvětlení. Při slavné mši svaté zpívalo 200 hlasů, byla to jedna z nejkrásnějších mší od skladatele Barttmanna. V mnohém oku třpýřily se slzy. Podobně slavně se konala slavnost Božího Těla. Velitel d'Almeida propůjčil k tomu účelu celou vojenskou posádku. Sám dostavil se v plné parádě s vojenským komonstvem. Při pozdvihování zazněl povel: »Klekněte, vzdejte čest!« Při průvodu nesli nebesa nejčelnější občané. Zkrátka, slavnost byla velkolepá. Ponejprv po 250 letech, t. j. od času zdejší missijní činnosti jesuitův a kapucínů, slavil Spasitel svůj vítězoslavný příjezd v tato místa, za zpěvu hymnů, žalmův a nábožných písní, které se rozléhaly po okolních pralesích.

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

Dodatek

obsahující některé zásady a dopisy

svatého Jana z Kříže.

Duchovní zásady.

1. Přičiňuj se, aby se ti stala náklonnost Krista ve všech věcech napodobovati zvykem. Chovej se tak, jak se Kristus v podobných poměrech choval.

2. Snaž se, abys mysl svoji naklonil ne k tomu, co jest lehčím, ale k tomu, co těžším; ne ku sladšímu, ale nechutnějšímu, ne ku vyššímu, cennějšímu, ale ku nižšímu a opovrženějšímu, ne ku mnohému, ale málu, ne k tomu, abys něčeho si žádal, ale k tomu, abys ničeho nechtěl.

3. Kdo chce býti bez vůdce a učitele, podobá se stromu stojícímu v širém poli,

jenž pána nemá. Kdyby i nadbytek plodů přinášel, přece nedozraje na něm, neboť od cestujících bývají předčasně ulámány.

4. Duše, která jest bez duchovního vůdce, podobá se vypálenému uhlí, které spíše hasí, nežli se rozohní.

5. Kdo bez vůdce padne, leží zde též bez vůdce, a pakli na sebe spoléhá, vydává v nebezpečí duši svou.

6. Více nežli všeho ostatního co bys Bohu dáti mohl, žádá Pán od tebe čistoty svědomí.

7. Bůh výše cení vnitřní náklonnost ku bezútešenosti a opuštěnosti z lásky k němu snášenou, nežli útěchy a duchovní vidění.

8. Bůh miluje více i ten nejnižší stupeň poslušnosti a poddanosti, nežli všeliké služby jiné, jež bychom mu prokázati mohli.

9. Zapři své žádosti a pak nalezneš, po čem srdce tvé touží: neboť jak můžeš věděti, zdali to, čeho si žádáš, líbí se Bohu?

10. U Boha jest i nejnepatrnější skutek ve skrytosti, bez žádosti, aby jiným zjeven byl vykonaný příjemnějším, nežli sto jiných, při nichž si člověk pošetile žádá, aby známy byly lidem.

11. Kdo z čisté lásky a pro Boha jedná, ten bude jemu služby s toutéž veselostí a radostí prokazovati, kdyby i myslil, že Bůh o něm neví.

12. Jako je stejno, je-li pták svázan tenkou neb silnou nití, která mu v odletu vadí; tak právě i duše vzlétnouti nemůže nejen pro velké, ale i pro nejmenší věci, na nichž lpi.

13. Kdo svých chťičů neposlouchá, ten s takovou obratností vzhůru se nese jako pták, jenž mohutnými perutěmi okřídlen jest.

14. Chceš-li, aby trval Boží v duši tvé jasně se zrcadlila, tu nesmiš si žádati přítomnosti lidí. Vyprázdní spíše srdce své od tvorův a vzdal od nich svého ducha, pak kráčeš budeš uprostřed osvěcení Božích.

15. Proč váháš děle? Vždyť můžeš již tento okamžik Boha ve svém srdci milovati!

16. Náležitě vytříbený duch nezapléta se v přemítání o vnějších věcech a lidských ohledech, ale osamělý od tvorův oddává se v milostném pokoji důvěrnému vnitřnímu obcování s Bohem.

17. Boha milující duše jest poddajná, pokorná a trpělivá: sebe milující duše jest tvrdá a neohebná.

18. Kdo ztratil nit pobožnosti jest jako ten, kdo špačka držícího pustil; stěží jej opět chytí.

19. Jedinká myšlenka jest cennější nežli svět, proto Bůh sám jest jí hoden, a jemu jsme jí povinnováni.

20. Nenamáhej se nadarmo; nikdy nezakusíš sladkosti a blaha duševního, jestli jsi se nenaučil odříci se toho, co je ti milo!

21. Osvoj si silného, na žádné věci nelpícího ducha, jen tím nalezneš bohatý pokoj a blahobyt duševní, neboť právě v chladnějších a ne v horkých krajích uzrávají plody sladké a chutné, jež možno dlouho uchovati

22. Rozvaž věc napřed rozumem, pak před Bohem, a pak ji proved!

23. Nenajdeš to, po čem toužíš a oč hlavně se snažíš cestou vysokého rozjímání, ale spíše cestou hluboké pokory a ponižování srdce.

24. Kdo svoje choutky a svoje mínění opustí a své jednání tak uspořádá, jak dle rozumu a spravedlnosti poznává, ten jest šťasten.

25. Kdo rozumně k dílu jde, jest roven tomu, jenž silná jídla požívá; kdo jen choutky své vůle upokojiti si žádá, podoběn tomu, jenž měkké a zvadlé ovoce jí.

26. Kdo se, okoušeje věci, nedá pohnouti ani ku radosti, ani ku zármutku při jich hořkosti, ten v pravdě nad všemi věcmi zvítězil.

27. Kdo se se vši pílí nepřičiní, aby přirozené i duševní své mohutnosti očistil ode všeho, co není Bůh, ten nikdy nedojde dokonalosti, neboť toho se nejvíce ku úplnému pokoji a tichému odpočinku ducha vyžaduje.

28. Není vůli Boží, aby duše v nepokoji se ocitla, aneb trpěla pro nějakou věc; neboť trpí-li něco, pochází to ze slabosti její ctnosti. Duše dokonalého muže raduje se v tom, co nedokonalému zármutek působí.

29. Česta ku životu dokonalému nevyžaduje malicherných zaměstnání a starostlivosti; ale žádá více zapření vlastní vůle nežli mnoha vědomostí.

30. Bůh nemá tak zalíbení v mnoha dílech, jako spíše v tom, abychom díla svá konali s upřímnou vůlí, bez hledání sebe a lidských ohledů.

31. Dej pozor, abys se nemísil do cizích záležitostí a na ně nemyslel! Jen tak dokončíš dobře svou vlastní úlohu.

32. Nemysli si, že bližní tvůj neplatí nic před Bohem, poněvadž nemá ctností, jež tvoje hlava vymyslela; můžeš býti vzácným před Bohem pro ně, o čem ty ani nevíš.

33. Hleď, abys se protivnými příhodami světa nezarmucoval, neboť nevíme, jaké dobro ku posvěcení spravedlivých a ku rozmnožení věčné blaženosti vyvolených přinesou tyto zlé příhody.

34. V zármutku utec se s důvěrným srdcem k Bohu, tak budeš posilněn, osvěcen a na proudu cestu uveden.

35. Ale i v radosti a ostatních útěchách s bázní a v pravdě vezmi útěchu s Boha, pak nebudeš klamán!

36. Měj Boha ženichem a přítelem a jednéj ustavičně jako před ním, tak uvaruješ se hříchův a všechny potřebné záležitosti půjdou ti lehce od ruky.

37. Zůstaň jen klidným, odžeň od od sebe zbytečné starosti o svou osobu a nestarej se o to, co se dále stane, tak budeš Bohu svou vlastní spokojeností sloužiti a v něm se radovati.

38. Viz, Bůh panuje v pokojné, sebelásky prosté duši!

39. I při velkém namáhání, které podnikáš, neučiniš pokroku v dokonalosti, jestliže se zároveň nenaučíš svou vůli zapřít, poddati se a jestliže starosti o sebe a své záležitosti neodložíš.

40. Krot' vši silou jazyk a myšlenky; přivnuj se ustavičně k Bohu a tvůj duch tímto způsobem zůstane teplým!

41. Přičiň se o duševní klid, jenž plyne z poznání Boha, když musíš potřebné říci, čiň tak s klidem a pokojem!

42. Přemýšlej často o životě věčném a o tom, že ti, kdož ve svých očích jsou nejopovrženější, nejchudší a sebe nejméně cení, jednou v Bohu budou požívatí největší slávy a nejvyšší moci!

43. Nabádá-li tě někdo ku volnějšímu učení, nevěř mu i kdyby záznaky činil; spíše přikloň se ku vážnějšímu pokání a odloučení od všech věcí.

44. Dáš-li se zevně i uvnitř s Kristem ukřižovati, budeš žiti v pokoji a trpělivosti.

45. Prokazuj Bohu láskyplnou pozornost, aniž bys od něho za to něčeho zvláštního žádal!

46. Důvěřuj ustavičně v Boha a klad největší váhu na to, co i on nejvíce na tobě i na jiných cení, totiž na duchovní statky.

47. Nedovol žádné věci, jež nemá duchovní podstaty, přistupu do své duše, neboť taková věc způsobí, že ztratíš pravou zbožnost a sebranost.

48. Ježíš ukřižovaný ti postačí. S ním trp, s ním odpočívej, bez něho však nemáš chtít ani trpět ani odpočívati.

49. Vejdi do pokojika srdce svého a pracuj před svým Bohem, kterýž ti ustavičně jest přítomen a tak mnohá dobrodiní ti prokazuje.

50. Chudáš, jenž nah jest, bude oblečen, a tak i Bůh duši, která se ze svých žádostí a chticů vysvlékla, obleče v čistotu a blaho své božské vůle.

51. Nesmíme práce říditi podle sebe, ale sebe musíme zříditi dle práce.

52. Když chce Bůh duši milovati, tu nehledí na její výtečnosti, ale na to, jestli se hodně snižuje a sebe necení.

53. Nejez ze zapovězeného zboží tohoto světa! Blahoslavení, kteří zde lační a žízni po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou!

54. Chťice unavují, zatemňují, poskvřňují a oslabují duši.

55. Dokonalost nezávisí na ctnostech, jež duše poznává, ale na oněch, jež Bůh na ní poznává; to však jest ji zcela tajno, a proto nemá duše příčiny ku vypínání se, ale ku bázní.

56. Láska nazáleží v pocítování vysokých věcí, ale ve skroušenosti, odložení všeho a trpělivosti před milým Bohem.

57. Jestliže duše na cizí chyby nehledí, mlčení zachovává a s Bohem ustavičně obcuje, vyplnění se i ty největší nedokonalosti z jejího srdce a ona stane se velitelkou rozmanitých ctností.

58. Nepodezřivej svého bližního, jinak ztratíš čistotu srdce!

59. Co prospěje, když Bohu něco dáš, on však od tebe něco jiného žádá? Rozvaž, co Bůh chce a tak uspokojíš dokonaleji své srdce nežli tím, k čemu náklonnost máš.

60. Když víš, že jednou při skládání účtů budeš se rmoutiti nad tím, že jsi času ke službě Boží nevynaložil, proč pak nežiješ nyní tak, jak bys při smrti chtěl, abys byl býval?

Různé zprávy.

Diecese novoyorská. Letos bylo sto let, co bylo založeno biskupství v Novém Yorku, což katolíci tamější způsobem co nejokázalejším oslavili. Před sto lety platil zákon pro katolíky, že musili složití přísahu před nastoupením světského úřadu, že neuznávají žádné cizí moci ve věcech víry. Washington kladl krajanům svým po ukončení války za svobodu na srdce, aby nezapomněli na služby, jež jim prokázali katolíci a aby zaručili jim náboženskou svobodu. Nyní má novoyorská diecese 2700 kněží, 583 farních škol s 251.383 žáky.

Věnce při pohřbech. Pravoslavný biskup Antonius ve Volyni káral nedávno zvyk klásti na rakve a hroby zemřelých mnoho věnců. Je prý to pohanský zvyk římsa a západu, který se nehodí pro křesťany a pro kněze. Římští pohané slavili nad hroby veselé žertvy a ověňovali je kvítím. Křesťané mají však pohřeb za obřad kajicný, při němž je slušno modlit se a konati dobré skutky za duši zemřelého. Žádá proto, aby hlavní kněží neuctívali svých zemřelých spolubratří dary věnců. Chtějí-li něco obětovati, ať koupí ikonu (obraz) do chrámu nebo jiný předmět posvátný na památku zemřelého.

Nedělní klid. V Londýně pořádá se výstava francouzsko-anglická, která má přispěti k utužení přátelství mezi těmito státy. Angličané rozkázali, že bude výstava každou neděli zavřena, čemuž se posmívá tisk francouzský a nadává Angličanům pokrytčův a tmářů. Nejhlavnější londýnský list „Times“ odpovídá za ostatní anglický tisk takto: „Materialističtí a nevěreční Francouzi nemají, jak přirozeno, smyslu pro naše náboženské city. K vůli srdečnému sbratření s francouzským národem nevzdáme se my, Angličané, svých svatých zásad.“ V Anglii váží si nedělního klidu celodenního, že vedle hostinců, divadel, obrazáren, nádraží, úřadův i výstava musí býti zavřena. A přece Angličané při vši své náboženské konservativnosti jsou nejmocnějším a nejbohatším národem světa a popudky všech velikých myšlenek

vycházely odjakživa z Anglie. Jaký rozdíl mezi sousedy! Francie cynická, propadlá zednářstvu a volné myšlence, Francie dekadentní a oplývající finančními a společenskými škandály; Anglie pak, královna světa, vládkyně světového obchodu a moří, veřejně vyznává křesťanství a jeho zákony. Anglie má ve své sněmovně parlamentního kaplana a každé sezení (jako v Americe) zahajuje se modlitbou. Náboženské štvání, protikonfessní agitace jsou v Anglii takorůzka neznámy, a když štváč se přece objeví, zapadne ve všeobecné nepozornosti. Škoda, že u nás je vzorem našim jen Francie a že nedospěli jsme k oně veřejné účtě, kterou mají v Anglii a v Americe k náboženství. V těchto zemích byla by protikřesťanská akce socialistických demokratů, volných myšlenkářův a divokých protestantů proti konfessi většiny nemožnou.

P. Theodorus Florentini. Dne 23. května slavili ve Švýcarech 100leté narozeniny muže, jemuž právem přísluší název Don Bosko švýcarský. Kněz tento užímal se hlavně mládeže a dělnictva, chtěl se pokřesťaniti tovarny. Především se prosíval založiti kongregaci křížových sester, které mají mateřinec v Ingenbohl a jež i u nás jsou zavedeny. Kapucín P. Theodorus působil jako pravý missionář a když vysílaly jej horečné namáhavé práce, zemřel roku 1865 15. února, byv raněn mrtvicí. Jest pochován v Ingenbohl.

Potrestaná krádež. V Readingu, anglickém městě, byli všichni obyvatelé poslední dobou velice rozrušeni. Kdykoliv dali si upéci chléb, byla vždy na něm tajuplná znamení. Jedna starší dáma zděšeně se dívala na chléb, na němž byla úplné zřetelně vytažena umrlčí hlava a křížem přes ni kosti. Dáma se nad tím strašným znamením tak ulekla, že ulehla a zemřela. Jiný obyvatel města četl na svém bochníku: „Zemřel 13. září,“ jiný zase: „Vstanu z mrtvých.“ Celá obec byla v zimničném rozehvěvání a sám pekař, k němuž všichni přicházeli s dotazy, nevěděl, co se děje s chlebem a trásl se s ostatními. Konečně

se vše vysvětlilo: pekař totiž bydlil ne- daleko kostela. Nedávno před tím v kostele se cosi opravovalo a vyvaleny ven i ná- hrobní kameny. Pekař pohlížel na ně se závistí, ty krásné kvádry se mu zalíbily a protože potřeboval právě poopravit pec, dlouho se nerozmýšlel, v noci ukradl ně- kolik kamenů a vydláždil jimi svoji pec. Ale ve spěchu si vše nějak popletl a místo aby dal kameny nápisy a reliefsy dolů, učinil opačně. A tak otištěny náhrobní nápisy, kostí, umrlčí hlavy a jiné na chlebě. Pekař byl prozrazen a celá záležitost měla dohru u soudu.

Rozluka manželská a katolíci ve Švýcarsku. Statistika rozluk manželských ve Švýcarsku dává katolické víře nejlepší svědectví. Byloť za celý rok 1906 rozve- deno z katolických sňatků jen 0·05 procent, ale z protestantských 3·89 procent.

Vzácní poutníci. Do Prahy došlo letos na svátek svatého patrona Jana Ne- pomuckého sedmdesát poutníků ze severo- amerických Spojených Států. Mimo hrob tohoto světce chtějí ještě navštívit ma- riánská poutní místa: Starou Boleslav, Svatou Horu a Příbrami. V den svatého Jana Nep byli u svatého přijímání, jež jim podal při oltáři tohoto světce u sva- tého Víta p. t. prelát Dr. Sedlák. Též J. Em. kardinál Skrbanský přijal vzácné poutníky v audienci a oslovil je srdečnou řečí. Poutníci pobudou ve své bývalé vlasti asi dva měsíce.

Svatý Vojtěch. Časopis „Sv. Vojtěch“, který vychází v řeči české, německé a polské vždy jednou za měsíc, tiskne a ro- zesílá se bezmála v jednom milionu výtisků. Kéž dojde, jak zasluhuje, ještě většího rozšíření!

Křesťanský pozdrav. Oznamuje se, že v některých školách navádějí a nařizují dětem, by nedávali křesťanského po- zdravu a říkali místo toho: „Ruku líbám.“ Tedy postavují místo Pána Boha na přední místo svou osobu; učitelům a učitelkám mají dívky ruce líbati, ale Boha, Pána našeho nesmějí pozdraviti? Smutné jsou to věru zjevy v některých našich školách.

Slavnost ve Favernay. V malém francouzském městečku Favernay slavili dvěstoletou památku následujícího zázraku: koncem května 1608 vypukl v kostele be- nediktinském ve Favernay oheň. Shořel celý hlavní oltář, jen monstrance s nej-

světější svátostí neshořela, ale ráno když přišli do kostela, viděli, že monstrance s velebnou svátostí visí volně ve vzduchu. Hned sešel se velký zástup lidí, kteří zázrak tento viděli. Teprve odpoledne téhož dne položil převor korporale na zbytek shořelého oltáře a monstrance se snesla na něj dolů. Monstrance byla ztracena za dob revoluce. Nynější slavnost byla ve- likolepá.

Vatikánská knihovna. Knihovna tato má na 300 tisíc svazků tiskných knih. Velice ji obohatil zesnulý papež Lev XIII. Rukopisů jest okrouhle 32·000, z nich jest latinských 21 000 řeckých 4000, he- brejských 900, arabských 1000, syrských 500, koptických 90, samaritských 5, ethi- opských 80, perských 70, armenských 20, tureckých 80, indických 30, slovanských 30, iberšské 3 a čínských 10. Upotřebiti mohou této knihovny, kdo má doporučení vyslanectva svého příslušného státu. Po- dívají se na knihovnu jest každému do- voleno, kdo o to požádá sluhu knihovního. Knihovna vatikánská je z nejstarších z ce- lého světa a též z nejdůležitějších, hlavně pro své bohatství rukopisných pokladů.

Dětská světnice v kostele. Církevní rada kostelu Baptistů v Hartfordu, hlavním městě státu Connecticutu v severní Ame- rice, pozorovala ku svému velikému poli- tování, že se dostavuje k bohoslužbám stále méně vdaných žen. Skoro vždy ne vymlouvaly, že musí ošetřovati své malé děti. Aby přivedla tyto matky do kostela, usnesla se církevní rada v dohodě s vět- šinou členů, že zřídí se v podzemí církevní budovy dětský pokoj. K matkám vydáno svolání, aby přinášely s sebou do kostela své malé děti a odevzdaly je v dětském pokoji, jenž je tak zařízen, že mohou křičeti jak chtějí, aniž by rušily bohoslužbu. Každá matka obdrží, když odevzdá dítě, známku s číslem, jejíž duplikát se při- pevní na dítě, když pak si pro ně matka přijde, odevzdá své číslo a dítě se jí vydá, tak že je záměna dětí úplně nemožná. Jistý lidumilný člen církevní obce se nabízí, že bude zásobovati pravidelně dětský pokoj mlékem a jinými věcmi, jež zpřijemňují dětem život. Dětského pokoje se také hojně používá a tak rozřešena jednoduchým způ- sobem obtíž návštěvy kostela.

Prst Boží. V Písku byla chůze ka- tolického lidu, kterou sociální demokraté

rozbili. Katoličtí účastníci šli do místnosti katolického spolku, kamž však přispěchali brzy socialisté a jako diví, zamýšleli učiniti útok na spolkovou budovu, při čemž se zvláštní rozšafností vyznamenal jakýsi soudruh, jménem Čáp. Stále křičel: „Pusťte mne na ty kněžské klnky, dnes musím někoho z nich zmrzačit!“ Den na to pracoval týž Čáp při stavbě nemocnice, byl zasypan a těžce zraněn. Odpoledne dal si zavolat kněze a byl na svou žádost zapořčen svátostmi umírajících. Skutku svého z předešlého dne upřímně litoval — Tato událost způsobila v Písku i jeho okolí velké vzrušení.

Literatura socialně-demokratická.

V Pešti měli socialní demokraté sjezd, při němž delegát Geza Malassi pronesl zajímavý úsudek o literatuře a novinách této strany. Právil mezi jiným: „Literární rubrika socialně-demokratického tisku jest podě vší kritikou. Pro lid má se přece psáti slušně a obsažně. Co se mu však podává v našich listech nyní, jest nezdravé. Časopisy nevzdávají se proto, aby byly smetištěm pro pot vysílených mladíků a slabomyšlných strýčků.“ Jiný delegát pak řekl: „Co se dnes podává lidu v našich listech, jest nejbídnější, nemravná literatura.“

Volná škola. V časopisu „Volná škola“ žádá lékař Dr. Veselý, aby katecheti neučí dítky ve školách modlitbu „Anděle Boží strážce můj“, protože prý dítky spoléhajíce se na svého strážného anděla, mohly by snadno přijíti k úrazu. V jiném čísle uvádí Dr. Bartošek za důvod svého požadavku „prý s křížem ze školy,“ že děti pohledem na ukřižovaného prý — sesuroví! Na schůzi organisovaných učitelů v Uherském Brodě, vyslovena byla důtka dvěma organisovaným učitelům, že byli u svatě zpovědi. Ve Valašském Meziříčí bylo usnešeno na schůzi pokrokařského učitelstva, aby ve „svobodomyslných“ listech byl denuncován každý učitel, který by se stýkal s kněžími, chodil do kostela atd. Uvádíme bez poznámky.

Jak zná liberál svatou víru. V Curychu ve Švýcarsku měla schůzi kantonská školní rada. Jeden člen, politický smýšlením liberál, chtěl odstraniti ze škol modlitbu dítek, učiniv případný návrh.

Při odůvodnění poukázal na to, že děti odříkávají každého dne modlitbu, ve které stojí slovo: nesesmílní! což prý působí na mysl dítěte špatně, ba dokonce i pohoršlivě. Jiný člen školní rady upozornil liberála a odpůrce modlitby, že se dítky modlí před i po vyučování obyčejně modlitbu „Otče náš“, ve které přece nepřichází slovo nesesmílní. Na to odpověděl zkoupaný liberál: „Pravda, zmýlil jsem se, ale pak je to slovo v modlitbě „Věřím v Boha“, kterouž modlitbu také se školní dítky často modlíávají.“ Ejhle! Takové jsou vědomosti náboženské nepřátel naší svatě víry, že ani nevědí, ve které modlitbě se modlíme a říkáme: nesesmílní!

Vzácné jubileum. Nedávno slavil v Inomosti padesátileté jubileum své činnosti jako professor universitní, jesuita Hurter, který přednáší dogmatiku. Vydal mnoho spisů, z nichž jest nejrozšířenější Compendium (výťah) dogmatiky, dílo, jehož vyšlo přes čtyřicet tisíc výtisků.

Stálé svaté missie. Papež Lev XIII. užil jedenkrát slov, které by měly býti „slovem okřídleným“; pravil totiž; „Katolický list jest ustavičná farní missie.“ Toto okřídlené slovo mělo by býti všude mezi námi uskutečněno. Kdo neslyší slova božího a nečte nic katolického, je ztracen. Živé slovo a katolický tisk jsou dvě křídla našeho hnutí. Kéz všichni čteme a rozšiřujeme náš katolický tisk!

Kam s mnohým přebytným skvostem? Nedávno zemřela šlechtná starší svobodná žena, jejíž skutek by mohl rozbiti mnohé dámy k následování. V mládí sloužila u velkých pánů a dostala za svou věrnost a poctivost od nich během let mnohý vzácný šperk. „Kam s tím?“ tážala se v pozdějších svých letech. I myslila si: po mé smrti se o to přízeň rozdělí, pohádá, prodá a třeba promarní. Daruji proto vše Spasiteli v nejsvětější Svátosti, což i vykonala. Dnes skvěje se od ní podarovaná monsternice stříbrem, zlatem, drahokamy, perlami, kteréž kdysi určeny byly, aby jako skvosty sloužily lidské marnosti. Před Spasitelem v této monsternici dárkyně pokud žila, každodenně aspoň hodinku klekávala.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Prahy. Nemocné sestry obrátily se k božskému Srdci Páně, k pražskému Jezulátku a k duším v očistci s příslibem, že to uveřejní ve »Škole B. S. P.« Skutečně byly vyslyšeny, uzdravily se a proto s radostí plní daný slib a díky vzdávají za vyslyšení modlitby.

O A.

Představená klášterní v Čechách vzdává díky vroucí nejsvětějšímu Srdci Páně, Panně Marii, sv. Antonínu Paduanskému, svatému Josefu a dušičkám v očistci za vyprošení pomoci v důležité věci.

Křesťanská výchova.

(Hlavní úmysl.)

šeobecně se naříká nyní na nezvedenost dětí a nevázanost mládeže odrostlé. Kde je toho příčina? Mládež naše se přecpává vědáním užitečným a někdy též zbytečným a na hlavní věc se při tom zapomíná, na výchování, zuslechtní srdce. Dokud nebude náležitá péče věnována výchově dítek, dotud nebude lépe. Ba bude ještě hůře, jestli se zanedbá křesťanská výchova doma i ve škole. Doma pro samé starosti o živobytí, o dobytek, o hospodářství nemají mnozí rodiče času věnovati se dětem svým a nechají je dělat, co jim libo. Spolehají se na školu, tam mají býti děti jejich učeny a cvičeny. Ale i tu schází mnoho. Pro samé vyučování nedojde se k výchování. A co teprve bude, až i náboženství se odstraní ze škol, až bude »volná škola«! Ta nám teprve vychová »zdárnou« mládež! Není-li podkladu náboženského při výchování, marna jest všechna práce. Všecka ctnost bez náboženství se srotí nebo obrátí v nectnost. Nepomůže tedy pouhé naříkání, ale rychlé jednání, to jest rodiče, hleďte, abyste hned doma dítky své vedli k dobrému, a škola má v tomtéž pokračovat a ruku v ruce s rodiči dítek na jejich zuslechtní srdce pracovat.

Rodiče, mějte na paměti, že vám nesvěděl Bůh dítě jen pro tento svět, ale že je stvořil pro nebe; tedy pečující o tělo, nezanedbávejte, čeho mu třeba pro duši a život věčný. Péče o duši dítky jest o tolik přednější a důležitější, oč dražší jest duše nad tělo, oč život věčný nad časný. Začněte s mravním a náboženským vychováním dítěte velmi záhy, hned v útlém mládí jeho. Každou zlou, každou zlou náklonnost hned odstraňte, jako se odstraňuje plevel ze zahrádky, kde chceme mít krásné květiny. Rodiče, vštěpujte do srdce dítek dobré, povzbuzujte k dobrému a uznajte tu, když vykonalo něco dobrého. Rodiče, chraňte děti své před pohoršením. Hleďte vše odstranit, z čehož by dítky vaše mohly horšími se státi. Pamatujte na výstrahu Pána Krista: »Kdo by pohoršil jedno z maličkých těchto...« Proto hleďte, aby dítky vaše vždy a všude mravně se chovaly, mravně mluvily. Veďte dítky své hned v útlém mládí k Pánu Bohu, aby Pána Boha poznávaly, milovaly a poslouchaly, a vykládejte jim o Pánu Bohu, o Ježíškovi, o Panně Marii, o andělech strážném. Šťastné jsou dítky, které mají dobrou a zbožnou matku. Co taková dobrá matka vstřípí v srdce dítěte, zůstává v něm obyčejně trvale a provází dítko po celý život. Čím více dítě odrůstá, tím pečlivěji má býti přihlíženo k jeho nábožensko-mravnímu vychování a nemá se šetřit ani metly. Napomínáť Duch svatý v knize Přísloví: »Neodjíměj od pacholete kázně: neboť budeš-li je mrskati metlou, neumře. Ty je metlou mrskati budeš a duši jeho z pekla vysvobodíš.« (Přisl. 23, 13.) A jinde: »Metla a kárání dává moudrost, ale pachole, kterému se pouští vůle, zahanbuje matku svou.« (Přisl. 20, 19.) A moudrý Sirach dí: »Máš-li syny, cvič je a shýbej je v mládí jejich.«

Druhou činitelkou ve výchově dítek jest dobře zřízená škola, křesťanská škola. Taková škola jest pravým dobrodiním pro děti i rodiče. Škola má býti dítku po domově a chrámě nejmilejším místem. Dítě má školu milovati, do ní s chutí a láskou choditi a v ní se učiti. Proto nemají rodiče děti svých školou strašit, nýbrž jim školu milou učiniti. A nedomnívejte se, milí rodiče, že když dítě začalo choditi do školy, povinnost vaše, vychovávatí je, přestala; nemyslete, že výchova jest věcí učitelův a kněží. Škola a učitelé berou na sebe jen část povinnosti péče rodičův o dítě; hlavní odpovědnost před Bohem přece spadá jen na rodiče. Proto má domov i škola stále spolu působit a pracovat na nábožensko-mravní výchově dětí. Nábožensko-mravně vychovávat děti mohou zase jen křesťanští rodiče a křesťanská škola. Křesťanští rodiče přidržují své děti k návštěvě služeb Božích v neděle a všední dny a ke všem pobožnostem a cvičením, jakáž se konají v kostele nebo mimo kostel.

Když vyjde dítě ze školy, přichází více do společnosti lidské, a tím množí se též nebezpečství pro duši, pro víru a mravnost. Takovým nebezpečím jest špatná společnost. Protož nedopouštějte, rodičové, aby dítky se špatnými lidmi obcovali. Ne méně nebezpečná pro mládež jsou divadla, čtení špatných knih, tance a známosti. »Nad dcerou bujnou drž ustavičnou stráž, aby někdy neuvedla tě v posměch a nezahanbila tě v množství lidu.« (Sirach 42, 11.) Hlavně však dávejte svým dobrý příklad. Rodiče čňte sami všechno, k čemu dítky své vedete. Slova povzbuzují — příklady táhnou. Jako v zrcadle hladiny odráží se všechno jednání rodičů. Žádný příklad jejich dobrý ani zlý nezůstane u dítek beze stopy. Proto, rodiče, hleďte nábožného vychování dítek slovem i dobrým příkladem a žádejte, aby i škola křesťanská dítky vaše křesťansky vedla a z nich horlivé křesťany, věrné služebníky Boží vychovala. O to prosíme nejsvětější Srdce Páně, které tolik dítky miluje, aby žehnało křesťanské výchově dítek a mládeže.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevýjimaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské vychování dítek slovem i příkladem dobrým a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všude žádati a podporovati katolické školy.

Úmysl v září: Věrné plnění přikázání Božích.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V srpnu modleme se o křesťanské vychování.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. S.	Sv. Petra v okovech (439). -- Sv. Otec a jeho jubileum. Pokoření nepřátel Božích. Osvobození z pout hříchu. Zdar duchovním cvičením.	
2. N.	Neděle VIII. po sv. Duchu Sv. Afonso Lig. , bisk. a uč. cirk. (1748). Rád kazatelský. Sv. missie. Naši velepastýřové. Neohrožení obhájci víry.	
3. P.	Nalezení ostatků sv. Stěpána , prvomuč. (415). -- Modlitba za nepřátele. Křesťanská výchova dítek. Smíření nepřátel. Duše v očistci.	
4. Ú.	Sv. Dominika , zakl. řeh. (1221). -- Pobožnost svatého růžence. Horliví kazatelé. Vítězství svaté církve. Katoličtí spisovatelé. Dar pobožnosti.	
5. St.	Panny Marie Sněžné (366). -- Důvěra k Matce Boží. Poutní místa Mariánská. Požehnání katolickému podniku. Novosvěcení. † rodiče.	
6. Č.	Proměnění Páně . -- Obnova lidstva skrze Krista. Touha po nebi. Věrné plnění zákona Páně. Pohrdání světem. Přemáhání náruživosti.	
7. P.	Sv. Kajetána , zakl. ř. (1517). -- Práce pro spásu duší. Ošetřovatelé nemocných. Polepšení zatvrzelých hříšníků. Dar mlčenlivosti. † rodiče.	
8. S.	Sv. Cyriáka a spolumuč. (303). -- Dar pravé obětavosti. Mládež. Za horlivé kněze. Dar bázně Boží mládeží. Odvrácení pohoršení. † otec.	
9. N.	Neděle IX. po sv. Duchu. Sv. Emidia , bisk. m. (3. stol.). -- Povolání ke stavu duchovnímu. Rozšíření katol. tisku. Napravení zlých poměrů.	
10. P.	Sv. Vavřince , muč. (258). -- Láska a dobročinnost k chudým. Dar bázně a kázně. Novosvěcení. Dar živé víry mužům. Dar sebezapírání.	
11. Ú.	Sv. Filumény , p. a m. (300). -- Dar čistoty srdce. Jednoty panen. Kongregace Mariánské. Sjednocení slovanských národů v církvi katol.	
12. St.	Sv. Kláry , zakl. ř. (1257). -- Ženské řehole. Úcta k nejsv. Svátosti. Časté svaté přijímání. Pokoření nepřátel Božích. Za jistou rodinu.	
13. Č.	Bl. Gertrudy , ab. ř. prem. (1397). -- Duch řeholní. Za dary Ducha svatého. Napravení dvou osob. Dar tichosti a pokory. Za jednotu a svornost.	
14. P.	Sv. Eusebia , kn. m. (3. stol.). -- Úcta ke kněžím. Katolické missie mezi pohany. Odvrácení pohoršení. Navrácení odpadlíků do církve sv.	
15. S.	Nanebevzetí Panny Marie . -- Šťastné dokonání života. Touha po nebi. Zdar velehradské pouti. Následování ctností Panny Marie. † otec.	
16. N.	Neděle X. po sv. Duchu Sv. Rocha , poust. (1327). -- Odvrácení zlých nemocí. Bohoslovci česko-slovanští. Napravení zlých poměrů. Nemocní.	
17. P.	Sv. Liberata a spolumuč. (483). -- Dar nezištnosti. Statečné vyznání víry v soukromí a veřejně. Apoštolát sv. Cyr. a Meth. v zemích slov.	
18. Ú.	Sv. Heleny , cis. (328). -- Setrvání v dobrém. † císařovna Eliška. Dar trpělivé snášenlivosti. Povolání ke stavu řeholnímu. Dar zbožnosti.	
19. St.	Sv. Ludvíka , bisk. (1296). -- Naši biskupové. Podpora a šíření katol. listů. Svornost v domě. Nemocní a umírající. Vítězství spravedlnosti.	
20. Č.	Sv. Bernarda , op. a uč. cirk. (1153). -- Povolání ke stavu řeholnímu. Za obdržení jisté milosti. Za † rodiče a sestru. Za † kněze. Sirotci.	
21. P.	Sv. Františky ze Chant (1641). -- Pobožnost v rodinách. Za svárlivé manžele. Za napravení dítek. Odvrácení pokušení. † matka.	
22. S.	Sv. Timothea , bisk. m. (1. stol.). -- Věrnost v povolání. Horlivost ve službách Božích. Obrana nevinnosti. Pomoc zbožnému muži. Mládež.	
23. N.	Neděle XI. po sv. Duchu. Sv. Filipa Benit. , řeh. (1285). -- Za ducha apošt. našim kněžím. Odevzdání se do vůle Boží. Vítězství pravdy Boží.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný za tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Bartoloměje , ap. Páně (71). — Apoštolát slova a tisku. Obrácení nepřátel našich. Sila v povolání. Zamezení hříchů. Duše v očištění.	
25.	Ú.	Sv. Ludvíka , kr. (1270). — Císař a král náš a jeho jubileum. Pokoj a mír v zemích našich. Náležitě svěcení nedělí a svátků. Dar čistoty.	
26.	St.	Sv. Zephyrina , pap. m. (219). — Sv. Otec Pius X. Zdar pouti římské. Obnova křesťanské společnosti. Nemocný kněz. Školy katolické. † otec.	
27.	Č.	Sv. Josefa Kalas. , zakl. ř. (1648). — Křesťanské školy a katoličtí učitelé. Napravení mládeže. Konání povinností. Třetí řád sv. Františka.	
28.	P.	Sv. Augustina , bisk. a uč. cirk. (430). — Naši velepastýřové. Řády ve vlasti naší. Katoličtí učenci. Křesťanské matky a jich děti. Sirotci.	
29.	S.	Stětí sv. Jana Křtitele (31). — Vzpružení ducha katolického. Členové armády sv. kříže. Apoštolát modlitby. Stavbu katol. kostelů.	
30.	N.	Neděle XII po sv. Duchu. Sv. Andělů strážců. — Úcta a poslušnost ke svatým andělům. Mravnost mládeže. Láska dle vzoru Kristova.	
31.	P.	Sv. Rajmunda , kard. (1240). — Dobročinné ústavy. Zeměli úřadové katolických bratrstev. Apoštolát modlitby. Ochrana chudých a nemocných.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Nynější liberálové chtějí mítí volnou školu, to jest školu bez náboženství, tedy bez křesťanského vychování. Jaké pak jest vychování bez náboženství, bez bázně Boží a bez kázně? Či chtějí vychovat nám z mládeže nové pohany, horší starých? O převrácená vůle lidská! O přerozumnělý rozum lidský! Každý rozumný člověk ví, že k vychování patří náboženství na místě prvním. Proto je třeba doma i ve škole děti vésti k životu křesťanskému, ctnostnému, a to náboženstvím a dobrým příkladem rodičův a učitelů. Rodičové, učitelé, dbejte přece o děti vám svěřené! Starejte se, aby hned od mládí řádně byly vychovány, napomínejte je, poučujte je, vštěpujte jim bázeň Boží, lásku ke ctnosti a ošklivost před hříchem, hlavně pak dávejte svým dobrý příklad. Aby se tak stalo, prosíme o to nejsvětější Srdce Páně.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské vychování dítek slovem i příkladem dobrým a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zašřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Všude žádati a podporovati katolické školy.

Úmysl v září: Věrné plnění přikázání Božích.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

Září 1908.

Kříž Páně je znakem vykoupení lidstva Spasitelem, proto jest také souhrnem všeho učení o vykoupení. Kdo kříž nábožně pozoruje a v něm rozjímá, tomu otvírá se zároveň i Srdce Spasitelovo.

Ó dej Kriste, ať svět spěchá k Tobě!

Božská pravda sestoupila
dolů s nebe na tento svět,
by svět pravdě vyučila;
on se odvrátil od ní zpět.

Ježíš Kristus s nebe přišel
by pravdu odhalil světu;
celá tři léta svět slyšel
slova pravdy s jeho retů.

„Já jsem pravda!“ Kristus hlásal,
a svět pravdu znáti učil;
však nevděčný svět ten jásal
když Krista, Pravdu, umučil.

Žel, ó Kriste, světa Pane,
že tak stále zde se děje;
pravdě Tvou církví hlásané
dnes bezbožný svět se směje.

Směje se Tvému učení,
je za bůži vyhlašuje,
aby přišlo v zapomnění,
o to mocně usiluje.

Pravdu Tvoji svět zavrhl,
nechce věřit ve Tvé božství,
a nevěrou svou odtrhl
od Tvé církve lidu množství.

Ó, vyslyš Kriste volání
věrných dítek církve svojí;
dej, ať zlý svět bez meškání
vrátí se zas k pravdě Tvojí!

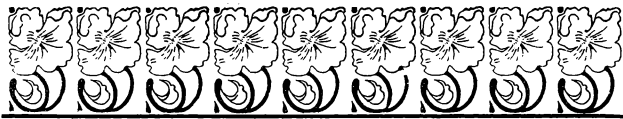
Cesty nevěry ať nechá,
po níž v propast pekla kráčí,
k Tobě, Pravdě věčné spěchá
ve lítostném, hořkém pláči.

Ty rozpínáš svoje ruce,
celý svět chceš obejmouti,
chceš na svoje božské Srdce
celé lidstvo přivinouti.

Ó dej, ať svět bez prodlení
k Tobě, Kriste, zas se vrátí,
a rač smíru políbení
milosrdně světu dáti!

F. Vrdtil.

Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti.

Rozjímání na 14. neděli po svatém Duchu.

At dělá člověk co chce, nikdy nedokáže, aby zároveň mohl všecek sloužiti Bohu i lidem. Koho si z těchto dvou vyvolí za svého pána, toho se přidrží, jemu se podmaňuje a úplně podrobuje, jiného než tohoto pána neuzná nad sebou. Důvod, pro který nikdo těmto dvěma pánům, světu totiž a Bohu, zároveň sloužiti nemůže, uvádí sám Ježíš, řka: »Neboť buď jednoho bude nenáviděti a druhého milovati, buď se přidrží jednoho a pohrdne druhým.« Dva jsou tedy směry a názory, jímž zároveň sloužiti nikdo nemůže, jsou sobě nepřátelsky v myšlenkách, skutcích, přáních; co Bůh slibil, jest pravá protiva toho, co přislubuje svět; čím Bůh hrozí, tím lichotí svět, chtěje více přátel sobě získati. Svět slibuje svým cestu růžovou, kvitím vyzdobenou, Bůh cestu křížovou. Bůh poukazuje na pokání, slzy, sebezpřemáhání, svět nabízí česť, radovánky, ples, veselí. Svět slibuje zde v životě požitky, který však končí smrtí; Bůh napomíná, aby každý byl živ dle jeho přikázání a že zachovávaje je, obdrží život věčný. Koho si vyvolíme za pána svého, Boha či svět?

Sloužiti světu.

Každá panská služba je zlá, říkává se od dávných dob. Kdo světu slouží, nucen jest mu přinášeti mnoho obětí, vynaložiti všechny síly své, všecek se oddati této službě. Jest až víře nepodobno, čteme-li nebo slyšíme-li, co lidé vše podniknou, aby se světu zalíbili. Chtějíce dosáhnouti, aby byl svět s nimi spokojen, musí se státi jeho otroky, to jest nestěmžjí nic jiného chtíti, ničím jiným se obíratí, než jak by se mu zalíbili. Jakým neobmezeným pánem jest na

příklad móda; co stojí peněz, zaopatřiti si oblek, jaký právě předpisuje tento moderní bůh, jemuz mnoho lidí, hlavně žen a dívek, svůj hold přinášejí. Nedávno napadlo jakési dámě v Paříži, že patří k módě, jisti v rukavičkách, a hle! Ač je to nanejvýš nepohodlné, příliš drahé, přece podrobují se dámy bez reptání a nyní neuvidíš v Paříži a vůbec ve vyšších kruzích dámy, která by odložila při jídle rukaviček.

Svět mnoho slibuje; a ač nikdy nedodrží slibů svých, přece ho mnozí následují. Učiní své přátele jen nešťastnými, nespokojenými — a přece ho přemnozí vyhledávají. Přemnozí nařikají na jeho nestálost a vzdor tomu všechno podnikají, aby se mu zalíbili; obětují mu svá mladá léta, zdraví, spokojenost, dobré jméno, ba i život. Všechny prostředky používá svět, aby dostal co nejvíce lidí do svých osidel; lže, líče radost, která tě očekává; podvádí, slibuje dlouhotrvající požitky; falšuje, neboť líčí docela jinými barvami, než je skutečnost. Jaké má velké starosti, kdo chce žíti jak svět žádá! Dle čeho pořádá takový člověk své svědomí, zvyky, mravy a obyčeje? Táže se: hodí se to pro mne, sluší se to na můj stav, na mé stáří? Kdo svět miluje, neptá se, srovnává-li se to či ono se zákonem Božím: všechna jeho starost jest obrácena k zásadám, jak je káže svět a ti, kteří svět milují. A přece tak utíká ten život, že dříve než se nadějeme stojíme na rozcestí, kdež zavzní hrozný hlas: »stůj, ani o krok dále, lhůta tvá vypršela, vydej počet ze svého vládaření.« Král španělský, Filip III., ležel na smrtelné posteli, stár čtyřicet tři let, smutně díval se na ty, kteří stáli okolo a pravil k nim: »Po mé smrti vypravujte všem, co jste

zde viděli, řekněte, že hodnost královská slouží na smrtelném loži jen k tomu, aby zvýšila výčitky svědomí, zda jsme správně vykonávali povinnosti stavu, do něhož nás postavil Bůh.« A hluboce vzdychaje, pravil král po chvíli: »Větší radost a větší důvěru bych měl nyní ve spravedlnost Boží, kdybych byl raději žil někde jako poustevník a staral se výhradně o spásu své duše.«

Upozorňujeme-li stále, že nikdo nemá starati se o svět, míníme tím výhradnou a jedinou péči, kterou by někdo věnoval všemu, co souvisí se světem. Někjaká péče o svět jest nám tedy přece přikázána! Každý musí se starati, aby mohl býti sám živ, aby nechybělo mu, čeho jest potřebí k živobytí. Kdo má rodinu, jest jeho svatou povinností starati se o všechny, jež mu Bůh světil. Vždyť sám Bůh poručil: »Šest dní budeš pracovati a dělati všechna díla svá« (2. Mojž. 20, 9.) a v novém zákoně čteme: »Jestliže pak kdo o své a obzvláště o domácí nemá péče, zapřel víru a jest horší, než nevěřící.« (1. k Tím. 5, 8.) A sám rozum náš hlásá, že musí se každý starati, aby měl, čeho potřebuje k živobytí, vždyť »bez práce není koláče.« Byli sice ve čtvrtém století lidé, kteří říkali: »My se řídíme dle rozkazu svatého Pisma: modlete se bez ustání« a proto se modlili jen a nic nepracovali. Církev však bludaře tyto přísně odsoudila poukazujíc, že Bůh výslovně poručí, abychom pilně a svědomitě pracovali a o své potřeby se starali.

Jen přílišná a vylučná péče o svět a jeho radosti jest nám zakázána. Nikdo nemůže sloužiti vylučně jen světu, neboť služba tato učinila by ho nešťastným zde na světě i na věčnosti. Nemírná péče o svět je zakázána, ale každý pracovati musí a starati se o to, co jemu a jeho domácím k životu jest potřebno. Při této péči však nikdy nesmíme zapomenouti na Boha a na službu, kterou Jemu povinni jsme.

Sloužiti Bohu.

»Illedejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho,« napomíná nás Ježíš Kristus (Mat. 6, 33). Sloužiti Bohu jest jediný prostředek, pomoci něhož můžeme dojíti svého cíle — slávy ne-

beské. Považme: Bůh jest naším pánem; žádá-li každé panstvo od svých sluhův a služebnic poslušnost, poddanost, čím větším právem může žádati od nás všechny síly naší duše i těla ten Pán, který nás stvořil a nás zde na světě svou prozřetelností udržuje. Ze svatých jeho rukou jsme přijali vše, co nazýváme svým, proto nemůže býti pro nás jiné služby, než jemu sloužiti. Sloužíme mu, když věrně plníme vše, co poroučí jeho přikázání, co nařizuje Ježíšem Kristem založená církev, modlíme-li se, přijímáme-li častěji svaté svátosti, milujeme-li Boha i bližního svého, nezapomínáme-li nikdy na jeho všudypřítomnost. Kdo Bohu neslouží, neuznává ho za svého stvořitele, pána i zachovatele, ten protíví se Bohu, činí tož, co učinili padlí andělé, když se zdvihli proti Bohu a odepřeli mu povinnou úctu; byli za to s nebe svrženi a věčným pekelným trestem potrestáni. Vypravuje se o jakémsi městě, kdež byl zákon: Za spoluobčana může býti přijat, kdo ukáže své ruce. Jsou-li plné mozol, upracované, jest pilný a bude přijat do svazu obce; má-li jemné, krásné, dobré pěstované ruce, jest jistě lenoch a bude se žádosti svou odmrštěn. Chceme-li býti přijati do nebe za spoluobčany, musíme též ukázati své ruce; jsou-li upracovány od služby Boží, budeme přijati, nebudou-li upracovány, budeme odmrštěni.

Jak důležitá jest otázka: pracoval jsi o spásu své duše, o službě Boží? Kolik lidí jest, kteří nijak se nestarají, aby Bohu sloužili, jichž myšlenky odnášejí se více ku světu než k Bohu. Po celý den pracují, po celý rok, třeba i po více let vykonávají služby, jež souvisejí s jejich povoláním, na Boha však a na jeho službu si nevzpomenou. A přece nikdy nebudeme v pravdě šťastnými, leč vykonáme-li své povinnosti k Bohu a nezanedbáme-li též, čím povinni jsme světu, co se týče povinnosti stavu našeho; kdo by jen vylučně světu sloužil, nepozná pocitu, co jest pravé štěstí, co jest čisté svědomí. Kdo byl šťastnější, zda Jan Křtítel, který prodíraje na poušti, vedl přísný život a připravoval všechny na příchod Kristův, či Herodes, který se pomstil Janovi, když mu vytýkal hříchy, jichž se dopustil. Herodes

žil v přepychu, v radovánkách a rozkošech, oddán své hříšné náruživosti a přece byl Jan ve svém odřikání a sebezapření šťastnější. Jan, žije na poušti, byl přítelem Božím, sám Ježíš navštívil ho a pocítl rozkazem, by Krista pokřtil v řece Jordáně. Herodes bál se o svůj trůn, domníval se, že by ho mohl nově zrozený král židovský zbaviti vlády a proto rozkázal, aby zabity byly ditky betlemské.

Není jiného prostředku dostati se k Bohu, než když mu věrně sloužíme. Kolik jest lidí, kteří na tuto pravdu zapominají! Celý jejich život je tak uspořádán, že starají se dnem i nocí, jak by rozmnožili svůj majetek, chtějí, aby zanechali svým dědicům co možná nejvíce; ale není toho potřebí. Snášíš-li stále zde na světě obtíže chudoby a nedostatku, nedovoluj-li tvé poměry, abys dával almužnu, přece můžeš vejiti do slávy nebeské. Lazar, o němž nám vypravuje svaté evangelium, neměl ani sousta, jimž by se nasytil, prosil o drobty chleba, které spadly se stolu boháčova a přece když zemřel, odnesli andělé duši jeho do nebe a boháč, který ho vyhnal z domu svého, odsouzen byl k věčnému trestu v pekle. Není potřebí, abys dočkal se dlouhého věku a let Methusalemových, ale jest potřebí, abys léta, která ti Bůh ve své dobrotě uštěďuje, trávil v bázni Boží; kolik světců bylo, kteří umřeli v květu svého života, jako svatý Alois, Stanislav Kostka, a byli, jsouce dobře připraveni, přijati do slávy věčné. Není potřebí, abys byl stále zdrav; kdyby poslal na tebe Bůh těžkou nemoc, kdybys více let ztrávil na lůžku bolesti a trpělivě snášel kříže, které ti poslal Bůh, můžeš vejiti do nebe.

Co vytrpěla svatá Lidvína, o níž nám vypravuje její životopisec, že ztrávila úplných třicet let v posteli, kterou pro hrozně bolesti nemohla opustiti a přece nyní ctíme ji za světicí. Nevynutelně jest však potřebí, aby každý, kdo chce vejiti do slávy věčné, Bohu věrně a z celého srdce sloužil. Žádný statek, který máme, žádná vyznamenání, kterých jsme si zde na světě pracně vydobyli, žádná sláva lidská, žádná přizeň, žádná přímluva, zkrátka nic z tohoto a z podobných neotevře nám bránu ne-

beskou, jediná služba Boží získá nám nebe, víme-li v čem záleží a svědomitě-li ji pak vykonáváme. Jak šťasten jest každý, kdo zna svou viru a zachovává ji, již zde na světě, vždyť vzpomene-li si na vše, co ho v nebi očekává, rád snese i ty rozmanité obtíže, které trvají jen malý okamžik, několik málo let, jež zde strávíme. Kdyby bylo potřebí pro nebe učenosti, kolik lidí bylo by z něho vyloučeno? Kdyby bylo potřebí bohatství, urozenosti a jiných vlastností, na něž svět klade velkou váhu, přemnohý z nás nedošel by spásy věčné; ba naopak jsou tyto a podobné vlastnosti často velkou obtíží, které nám zahrazují anebo aspoň znepríjemňují cestu na věčnost.

Vykonávej věrně povinnosti svého stavu i své viry a můžeš býti ujistěn, že tě pak Bůh za to odmění. Není potřebí, abys změnil něčeho ve svém životě, abys snad utekl do samoty, stranil se lidí a vůbec něco obzvláštního podnikl; ale jsi-li otcem, matkou, vychovávaj lépe své děti, máš-li podřízené, buď k nim laskavější, lidštější, mírnější; buď střidmější ve všech dovolených a nutných počitech, buď v bolestech trpělivější, v řečech pozornější, k bližnímu shovívavější, nepoddávaj se zlosti, k chudým buď dobročinný, nepracuj, abys se zalibil lidem, ale Bohu. Kdo posvěcuje všechny své skutky a jednání, vykonává je z lásky k Bohu, přesvědčí se, jak sladké jest Bohu sloužiti.

Závěrek

Pro koho se rozhodneme, pro Boha či pro svět? Bude-li svět a jeho služba jediným naším cílem, zabere-li celé naše srdce, nebudeme zde nikdy úplně šťastni, nenajdeme pokoje, srdce naše bude stále nepokojné, neklidné. Vyvolíme-li však službu Boží za svůj cíl, budeme-li vykonávati věrně a neúnavně všechny povinnosti, jak je vira předpisuje a náš stav vyžaduje, budeme míti čisté svědomí, dojdeme pokoje, jakého nám svět nemůže dáti. Kdo žil, slouže světu, bojí se smrti, neboť nemůže očekávati žádnou odplatu, protože nic nevykonával, čím by si ji zasloužil; za služby, které světu vykonával, byl již za živa odměněn. Kdo žil, slouže Bohu, vyplňuje jeho svatou

vůli, nemá strachu před smrtí, vždyť ví, že zavolá k němu Bůh: »Poď, služebníče věrný, do království věčného, neboť byl jsem žizniv a napojil's mne, byl jsem lačen, nasytil's mne, byl jsem nemocen,

navštívil's mne, konal's dobré z lásky k Bohu, vejdi do slávy věčné.« Ano, služme věrně Bohu celým srdcem, všemi svými silami a Bůh odmění nás životem věčným

Ignát Záhmel.

Kříž a Srdce Páně.

Ke slavnosti Povýšení svatého kříže dne 14. září.

Každý zajisté z nás dobře ví, že chce-li se zachovati na cestě dobré, ustavičně musí býti spojen v srdci svém se Spasitelem. Spojení tohoto jest nám za našich dob tím více třeba, čím více útoků se činí na spojení toto a čím více usiluje svět dobré křesťany od Spasitele odtrhnouti. Mimo to rušný život, povinnosti, povolání, zvýšené požadavky životní ubírají nám skoro celý čas a vyžadují celé naší síly, abychom jakž takž ve světě obstáli. Horečná práce nepřátel Kristových ve všech oborech lidského vědění proti víře naší a církvi vyžaduje také od nás obrany, a to všestranné, vyžaduje však spolu mnoho trpělivosti a mnoho lásky i k nepřátelům. Příležitost k hříchu, která za každým rohem na nás číhá, dá se přemoci jenom ostražitostí a pevnou vůlí spojenou s bázní Boží.

Pro toto vše jest za našich dob obzvláště třeba, abychom se poohlédli po prostředcích, které by nám umožňovaly i ve viru prací a starostí vezdejších; i uprostřed lákavého světa zůstávat i spojení s Kristem Pánem, tak aby úzkostlivá duše naše našla snadno cestu do Srdce Ježíšova a z něho čerpala posily a potěchy.

Jedním z takých účinných prostředků jest zajisté kříž Kristův, jehož obraz se nám od maličkosti již vtiskl v mysl a srdce. Kříž Páně nalazíme všude a vždycky. V kostele, ve škole i doma, podle cest a v polích, na horách i dočinách, na tichém hřbitově i v rušných ulicích města. Žádná práce, žádné zaměstnání a povolání nevádí nám, abychom na kříž Páně nepohlédli a naň nevzpo-

mínali. A jsme-li tedy s křížem tak důvěrně spojeni, že každý pohled naň duši naší dojmá, pak máme účinný prostředek, abychom zůstali povždy na cestě dobré.

Ovšem, že musí pohled na kříž Páně spojen býti s pohledem na duši Spasitelovu, ovšem, že musí se naší duši při pohledu na otevřené rány, rozpjaté ruce, probodený bok Páně otevřítí také vyhlídka na hloubku a výšku té lásky Kristovy, která se jeví v jeho oběti kříže a jejíž zevnějším znamením jsou rozpjaté ruce Kristovy a jeho otevřené Srdce.

Kříž Páně jest zajisté znakem vykoupení lidstva Spasitelem, proto je také souhrnem všeho učení o vykoupení. Kdo tedy nábožně kříž pozoruje a v něm rozjímá, tomu otvírá se zároveň i Srdce Spasitelovo, a v Srdci tomto nalézá každý také hluboké porozumění o lásce Spasitele světa.

Otevřené jeho rány, rozpjaté ruce, probodené Srdce jsou jako otevřené dvéře, skrze něž vstupujeme ke studnici věčné spásy, k Srdci Boha-člověka. V Srdci Ježíšově spojena jest láska dvojí, láska, kterou miluje Bůh a láska, kterou miluje člověk. Obě tyto spojeny jsou v Srdci Ježíšově, jakožto Boha-člověka ve stupni nejvyšším, a proto z lásky této spojené vytryskla milost spásy lidské.

Každý zajisté může hřešiti a žádný člověk není bez hříchu. A kdo může spočísti všechny hříchy minulosti, přítomnosti a budoucnosti? Jsou skoro nespočetné. Kdyby tedy Bůh lidem vůbec neodpouštěl, co by nám zbylo? Čiré zoufalství. Kdyby však odpouštěl lehce a všechno, rostla by lehkomyšlnost v hřešení do nekonečna. Od zoufalství pomáhá

jen odpuštění, od lehkomyšlnosti jen takové odpuštění, které nám velikost a ošklivost hříchu na oči stavi a nás od hříchův odstrašuje, to však se děje jen tenkrát, když se nám na vědomí dává, že sice každý hřešiti může, ale že žádný hřích nemůže napravit, že každý hřích neskončenou vinou jest a že přináší jen

falství ani lehkomyšlnost! V rozpjatých rukou jeho vidíme, že odpuštění a milost pro všechny lidi a pro všechny hříchy platí. Probodené Srdce jeho ukazuje nám však pramen nikdy nevysychající, pramen vykupitelské činnosti Spasitelovy, neboť »rozhojnil se sice hřích, ale více ještě rozhojnila se milost«. Zásluhy Kristovy

neštěstí a škodu. Takové odpuštění je s to, aby hříchům a hříšnosti lidské přítrž učinilo. A jelikož hřeší lidé všichni, musí odpuštění platiti pro všechny časy, všechny lidi a všechny hříchy. V těchto větech jest obsažen úkol celého vykoupení, a úkol ten dal vykonati Bůh z nevýslovného milosrdenství svého vtělenému Synu svému na kříži.

Před otevřenými ranami Boha — Spasitele na kříži nemá místa ani zou-

jsou tak bohaté, že pramenem z nich prýští se milost na všechny a na všechno, jsou tak bohaté, poněvadž jest v Srdci Páně věčná, nepomijitelná láska.

V tomto smyslu pohlížejme na kříž Páně. Oči naše nechť hledí na otevřené rány a rozpjaté ruce Kristovy, duše naše však nechť hledí do otevřeného Srdce Páně. Spojená v tomto Srdci láska božská a lidská skýtá nám odpuštění hříchův, ale i zároveň zamezuje hřích,

proto je Srdce Páně spasitelným zdrojem jak proti zoufalství tak proti lehkomyslnosti; pozdvihujíc své ctitele k sobě a tím také k touze po větší dokonalosti křesťanské. Ti, kteří opravdově Srdce Páně ctí a milují, vědí dobře, že rozpjaté ruce Spasitelovy na kříži je k sobě přivínají, doznávají, že je to milost, milost Kristova, která je pohání a jim pomáhá. Ze Srdce Ježíšova vyplývá velká touha po vzájemné lásce, a tato touha ozývá se v celém člověčenstvu. Srdce lidské, které se povznáší k Srdci Páně v touze po dokonalém obětování se jemu, povznáší se také k tomu vznešenému cíli, řídit se podle Srdce Ježíšova a následovati je ve všem svém citění a konání. A právě tato láska i moc Srdce Ježíšova ozařuje nám kříž jeho, takže tone v záři světla nebeského, osvětluje nám celý význam vykoupení Spasitelova. Z rozpjatých rukou září dobrota Boží, která netoliko všem všecko odpouští a je před bídou a zkázou chrání, nýbrž i všem všecku možnou milost uděluje; štěstí a spokojenost pozemskou a blaho věčné. Z otevřeného Srdce Ježíšova září moc Boží, neboť nikdy a nikde nejeví se taková moc, která by tak blahodárné a všestranné měla účinky jako právě moc Boží ve spáse světa. Vítězný pochod Kristův v duších nesčíslných lidí po všechny časy a na všech místech jest zářící pádným důkazem té převelké moci Boží, která se jeví v lásce Srdce Kristova; neboť jen láskou podmanil si Ježíš srdce lidská, mnohdy nepřátelská, zlá a zatvrzelá. Kdo se mu vyrovná v moci té? Kdo dovede tak hluboko jímati duše a tak vysoko je povznést

jako Kristus láskou Srdce svého? Proto jest kříž Páně také znamením moci Boží nad světem a lidstvem.

Avšak kříž učí nás ještě něčemu jinému. Pozorujme Krista pánícího na kříži, visí tam nepohnutě, nechce kříž opustiti a dává se naň přibíti. Tak spojen jest Pán náš jakožto oběť s oltářem svým, spojen a chce ve spojení tom trvati. Dobrovolně a rád obětuje se na kříži, a vůle jeho obětovati se je tak veliká, tak dokonalá, že chce se věčně obětovati a oběť svou obnovovati, spojujíc oběť nekrvavou s obětí kříže krvavou, proto zanechal nám oběť ustavičnou, oběť Těla i krve své nekrvavým způsobem přinesenou na oltáři ve mši svaté.

Obojí oběť, krvavá na kříži a nekrvavá na oltáři vytryskuje ze Srdce Páně, té studnice božské i lidské lásky nezměrné, proto kříž nás také upomíná na oběť Nového Zákona, nejsvětější Svátost oltářní. Jakoby chtěl celý svět obejmouti, visí Kristus na kříži s rozpjatými rukama; každého očekává, žádného neodmítá, každému se podává, jako by byl jediný. A proto nejsou tyto rozpjaté ruce loučícího a umírajícího pro nás Krista výrazem jeho touhy ustavičné s námi a u nás zůstávati a nám náležeti? Ze srdce jeho vychází ta láska, která mu ruce rozpjala a která se jeví ve slovech: »Já jsem s vámi až do skonání světa.« »Radostí mou jest býti se syny lidskými.« Láska tato našla způsob, by mohla zůstávati všude a vždycky a u všech lidí na zemi, a způsobem tím jest oběť mše svaté, přítomnost Kristova v nejsvětější Svátosti oltářní.

Avšak bohužel, kolik lidí jde kolem kříže, vidí rozpjaté ruce Kristovy a nevšímá si jich, necítí vděčnost, necítí lásku v srdci svém! Kolik lidí chodí kolem chrámů, ba i do chrámů našich a nepoznává tu nezměrnou lásku, s kterou Spasitel dlí na našich oltářích mezi námi, jako slunce ozařující a oživující nás a nepocituje povinnost poklonit se tomuto Spasiteli, láskou spláceti lásku Srdci Páně ve Svátosti oltářní?

Srdce Kristovo touží po spojení se s námi, kolik jest křesťanů, kteří si toho nepřejí, ke stolu, na němž se jim podává Tělo a krev Páně, nepřistupují jako snad přistupují nehodně, urážejíce štedrého dárce a přijímající sobě odsouzení? A přece jest nejsvětější Svátost radosti Spasitelovou, kterou chce s námi sdíleti, jest jeho darem největším, který nám nabízí, jest pokladem nejdražším, jímž obohatiti chce nás v životě i smrti, aby bohatství to zůstalo i pro život posmrtný; Srdce Páně touží po spojení s námi způsobem, o němž se nikomu dříve ani nezdálo, způsobem, který vyšel z hlubokosti, moudrosti, dobroty a moci Boží; svatým přijímáním Těla a krve Kristovy, aby tak duše naše spojila se s milostí Boží a měla podíl na Kristu samém. Tot touha Kristova, tot jeho potěšení, tot jeho radost, a proto Srdce jeho tolik plesalo, když měla býti ustanovena nejsvětější Svátost při poslední večeři, proto pravil: »S toužebností žádal jsem si s vámi jísti beránka tohoto prve nežli umru.« A Srdce Páně zajisté bylo také první, které Bohu Otci díky činilo za tak velikou milost lidem prokázanou

a radost jemu způsobenou skrze nejsvětější Svátost oltářní. Tak spojuje se láska Boha-člověka s klanějící se láskou naší něžně a nerozlučně v jeden úder srdce, neboť i naše láska a úcta k Svátosti oltářní vyplývá ze Srdce Páně, které nám dává k tomu moc, posilu a radost.

Ejhle, tak významným jest pro nás kříž Páně! Upomíná nás důrazně na Srdce Kristovo, jeho lásku, jeho moc ve vykoupení světa, upomíná nás na Krista s láskou obětujícího se ustavičně v nejsvětější Svátosti za nás. Tak jeví se nám kříž ve světle nestihlé moudrosti, dobroty a moci Boží. Budiž tedy naší radostí co nejčastěji na sv. kříž pohlížeti, v pohledu tom se kochati, srdce své k Srdci Páně pozvedati tak, aby se ukrylo v tomto nejbezpečnějším útočišti.

Nebudiz kříž toliko ozdobou příbytků našich, nýbrž i účinným prostředkem k utužení víry, k posilnění naděje a rozplamenění lásky ku Kristu Pánu, jehož nejsvětější Srdce na kříž vedlo k oběti krvavé a jež pudilo, by i u nás neustále se obětoval a zůstával v oběti nekrvavé. Budiž knihou, v níž ustavičně čísti a rozjímati máme o hříšnosti naší a moci Boží; budiž nám podporou v životě, pak bude i nadějí ve smrti, a až při soudě uvidíme Krista s ozařeným křížem, nebudeme se musiti soudce toho přiliš báti, neboť kdo ctí a miluje kříž jeho, ctí a miluje jeho Srdce, a Srdce Páně plné dobroty a lásky smiluje se zajisté i nad slabými a chybnými titeli svými. Jest proto kříž i nám znamením, v němž zvítězíme.

Boh. Hendl.

Nad kolébkou.

Fatka se tiše
sklonila
nad kolébkou dítěte:
Bože můj? K blahu,
radosti,
či k zármutku rozkveté?

Dítě se mile
usmálo
andělíčka veselím:
Utiš se, utiš,
matičko,
Rány tvé ti zacelím!

Vychouej v Boží
bágni mne,
uč mne ctivosti krásu znát!
Potom se jistě
nemusíš
o nás obou šitěstí bát!

Josef Al. Vlastimil-Růmský.

Pojď ke mně, ó lide dělnický!

Věnováno všem dělníkům.

Ježíš, pramen všeho dobrého
pro bohatého i chudého,
pod způsobou chleba se skrývá,
mezi námi stále přebývá
jako bez života, v tichosti,
aby nám udílel milosti
k spasení věčnému potřebné,
a sám volá nás: »Pojďte ke mně!«

»Pojď ke mně, lide pracující,
pracně chléb si dobývající,
mnohými starostmi sklíčený,
chudobou, zármutkem stížený,
pojď ke mně, já tebe potěším
a k nové práci tě občerstvím;
pospěš ke mně aspoň v neděli,
když pracuješ po týden celý.«

»Pomni, bys světil den sváteční!«
třetí přikázání Boží zní;
po šest dní jen můžeš pracovat,
den sedmý máš Bohu věnovat,
sedmý den v týdnu je zasvěcen
Bohu, a to jest nedělní den,
v tento den máš práce nechat,
do chrámu Páně máš spěchat.

Pojď ke mně, ó lide dělnický,
lide, jenž zveš se katolický,
pospěš ke mně každou neděli
do chrámu, k svému Spasiteli,
když tě tak miluji horoucně
a toužím po tobě převrouceně,
chci tě mít v chrámě u sebe,
bych potěšil, občerstvil tebe.

Neposlouchej falešných vůdců,
tvého spasení velkých škůdců,
kteří od Boha tě odvádí,
hrozně klamou tě a podvádí,
víru v Boha ti ze srdce rvou
a tvé srdce plní nevěrou,
jež ti bránu nebe zavírá
a peklo hrozné ti otvírá.

Pojď ke mně, ó lide dělnický,
pracující v městech, vesnický,
pojď ke mně do chrámu v neděli
a mé Srdce tobě udělí
potřebného ti občerstvení,
k nové práci posilnění,
vyslyší všechny tvé povzdechy
a právě ti skytne útěchy.

Bezbožní vůdcové, již tobě
v nynější pokrokové době
nebe zde na zemi slibují,
slibu svého však nesplňují
a nikdy splnití nemohou
s pokrokovostí svou nebhobou,
právě útěchy ti nedají,
když nehody zde tě stíhají.

Já Ježíš, tvůj Bůh a Spasitel,
nejvěrnější jsem též tvůj přítel;
vše, co slíbím, splním doslova,
mé Srdce klam v sobě nechová,
za všechnu tvou práci posmeknou
blazenost dám tobě nebeskou,
budeš-li mi věrně sloužiti,
moje přikázání plniti.

Proto hled mne nad vše milovat,
těž tvým bližním lásku věnovat,
bohatství nezávidi žádnému
a ze srdce přej ho každému,
pamatuj, co jsem já jednou řekl:
»Milujte se všichni vespolek!«
Trpěliv buď ve své chudobě,
můj život příkladem buď tobě.

Já jsem se v chudobě narodil
a chudobu měl jsem za podíl
v celém mém posmáském životě,
na kříži jsem umřel v nahotě;
v chrámě na oltáři jsem sobě
ve prostínce chleba způsobě
zvolil n ezi lidmi sídliti,
je v chudobě jejich těšiti.

Chudobu já jsem blahoslavlil,
ji na první místo postavil
v osmeru svých blahoslavenství;
těž práci jsem v mém člověčenství,
na tomto světě když já jsem žil,
svým božským příkladem posvětil,
když jsem rukama svýma pilně
konal práce v tesařské dílně.

Chudobu, práci jsem miloval,
v chudobě jsem žil a pracoval,
chudobný lid jsem vždycky vřele
miloval po své žití celé
a milovat jej nepřestávám,
věrným mu přítelem zůstávám,
skýtám jemu útěchy pravé,
silím jej k práci namáhavé.

Proto pojď, ó lide dělnický,
aspoň v nedělní den každický
pojď ke mně, svému Spasiteli
a nejvěrnějšímu příteli,
do chrámu před svatostánek můj,
zde mi sđěl, co tíží život tvůj,
a já v utřápné srdce tvé
vleji hojně božské téchy své.

Pojďte ke mně, všichni dělníci,
v chudobě a práci žijící,
pospíchejte ke mně s radostí,
skrytému v oltářní Svátosti,
u mne útěchu svou hledejte
a žádného sluchu nedejte
vůdcům nevěreckým, bezbožným
a všem jejich slibům nemožným.

Bezbožní vědce klamou vás,
podvodný, lživý jest jejich blas,
jen svůj prospěch oni hledají,
o vaše blaho však nedbají,
v peklo vedou jejich záměry
pod praporem bludu, nevěry,
v nebe však vede můj svatý kříž,
pod tea prapor ke mně pojďte blíž.

Pojď ke mně, ó lide dělnický,
kříží měmu buď věren vždycky,
od kříže se nenech odtrhnout,
nauku mou nechtěj zavrhnout,
trvej při mém svátostném trůnu,
a odplaty věčné korunu,
do konce když věrným zůstaneš,
v nebesích cde mne dostaneš.

F. Vrdil.

Sedm dní téhodne posvěceno sedmi prosbami Otčenáše.

Životopise svatého biskupa Oldřicha vypravuje se tato legenda¹⁾: Svatý Oldřich byl vždy štědrým podpůrcem chudoby: tak poručil, aby jednomu žebráku byl dáván každý den oběd, začež se měl za něho pomodlit každý den Otčenáš. Jednoho dne potkala biskupa nemilá nehoda; i dal si zavolati žebřáka a ptal se ho, pomodlil-li se za něj toho dne Otčenáš. Žebřák pravil: »Nikoliv.« Ptal se biskup: »Proč jsi tak neučinil?« Na to žebřák: »Protože mi kuchař nedal oběda.« Dal tedy biskup zavolati kuchaře a domlouval mu: »Svou lakotou zavinil jsi mi veliké neštěstí; poněvadž jsi nedal žebřákovi oběda, nepomodil se za mne Otčenáš.« Když kuchař namítl: »Což pak záleží na Otčenášku?« Odvětil svatý biskup: »Po tom přeptáš se svatého Otce v Římě.« I musil kuchař putovati do Říma a tam optati se svatého Otce, jakou cenu má Otčenáš. Tam bylo mu řečeno: »Otčenáš stojí za zlaták.« Když se s touto odpovědí vrátil ke svatému biskupu, odvětil: »Jak veliký, široký a tlustý je ten zlaták,« kuchař pak musil se přiznati: »Na to jsem se neoptal.« »Tedy jdi a optej se,« zněl nový rozkaz. Vydal se tedy kuchař podruhé na cestu a tu slyšel: »Zlaták ten musí tak široký býti, jako celá země, a tak tlustý, aby sahal od země až k nebi.« Když kuchař s touto odpovědí přišel ke sv. biskupovi, pravil: »Viz, jakou cenu

má Otčenáš, o který jsi mne připravil! když jsi nedal žebřákovi oběda.«

Legenda tato velmi pěkně znázorňuje, jak drahocenný má býti každému křesťanu Otčenáš; jestiž to nejvzácnější a nejkrásnější křesťanská modlitba, které učil nás sám Pán a Spasitel Ježíš Kristus. Každé slovo, každá věta jest studnicí významných pravd, hlubokých tajemství, praktických poučení, z níž čerpati máme po celý život svůj.

Sedm jest proseb modlitby Páně, sedm je také dnů v jednom témdni; uvažme proto; v jak úzkém spojení jest modlitba Páně s týdnem, a poznáme, že z krásné modlitby té můžeme posilu, útěchu čerpati po všechny dny svého života.

Otče náš, jenž jsi na nebesích, shlédni na nás se svých svatých výšin a požehnej tomuto našemu svatému rozjínání.

1. N e d ě l e.

Národové slovanští, a obzvláště národ náš český nazývá se a jest po výtce národem křesťanským, v jehož citlivém nitru svatý strom víry cyrillo-methodějské hluboké zapustil kořeny. Proniknutí pravým duchem křesťanským nazvali naši praotcové první den týhodne »nedělí,« poněvadž nesluší se »dělati,« čili pracovati na den Bohu zasvěcený. Neboť takto dí Hospodin (2. Mojš. 20, 9—10.): »Šest dní budeš pracovati a dělati všechna díla svá. Sedmého pak dne den Hospodina Boha tvého jest; nebudeš dělati žádného díla v něm, ty i syn tvůj i děvka tvá, hovado tvé i přichozi, kterýž jest v bránách tvých.«

¹⁾ Legendou nazývá se vypravování ze života svatých; mnohé z legend jsou prostým podáním zachovaným v lidu, o jehož věrohodnosti a pravdivosti církev nikterak nerozhodla.

Jako světiti máme neděli, den Páně, právě tak prosíme v první prosbě Otčenáše:

„Posvěť se jméno Tvé.“

Odpočívajíc od prací služebných a zotavujíc se na těle i na duši, účastňujme se v neděli zbožným srdcem služeb Božích, trvejme na modlitbách a ve svatém rozjímání, děkujeme Bohu za z mrtvých vstání Ježíšovo, které jest největším důkazem pravdy naší sv. víry, a za seslání Ducha sv., které stalo se prvním počátkem církve svaté.

Posvěcujeme zvláště dny Boží tím, že uctívati budeme jméno Boží v srdci, v ústech i ve skutcích.

Srdcem uctíváme jméno Boží, když máme je v největší vážnosti, když příkazy Boží ctíme více než příkazy lidské; když při službách Božích přítomni jsme nejen tělem ale také myslí nábožnou; když rádi a ochotně plníme příkaz církevní o svěcení neděle, a nečiníme tak toliko z ohledů světských; když, pokud nám možno, přičiňujeme se, aby vzdávala se Bohu zvláště v den nedělní čest a sláva na nebi a na zemi.

Ústy ctíme jméno Boží, když nejen sami rádi se modlíme, ale i nestydíme se na veřejných pobožnostech a modlitbách účinně účast bráti, když v kostele a při službách Božích rádi se modlíme a slovo Boží posloucháme.

Skutkem uctíváme jméno Boží, když podnikáme všechno k větší cti a slávě Boží, dobrým příkladem předcházíme své spolubližní a všeho zlého je uvarujeme.

Celým životem svým slávu a čest Boží rozmnožoval svatý Ignát, který za životní heslo své vyvolil si: »Všechno ať děje se k větší slávě Boží.« Příklad jeho budiž i nám vzorem při všelikém konu.

2. Pondělí.

Druhý den téhodne nazvali předkové naši pondělím, t. j. prvním dnem po neděli; takto chtěli naznačiti, že ubírajíc se v den tento po svých pracích a zaměstnáních přece nezapomínají, že neděle jest dnem hlavním celého téhodne, ostatní dny pak že mají se neděli podobati.

»Modli se a pracuj« toť jest hlavním pravidlem každého pravověřícího kře-

stana: věnovav první den týhodne výhradně službě Boží nezapomíná ani při namáhavé práci každodenní na Původce všeho dobra, na Otce, od něhož přichází veškeré požehnání, nýbrž volá k nebesům:

„Přijď království Tvé.“

Kéž přijde k nám všem království Boží; vždyť dle sv. apoštola »ať si žijeme, ať si umíráme, náležíme Bohu.« Zda vyřáto jest zde na světě něco z moci Boží?

Pohledme vzhůru k nebi, kde slunce, měsíc a hvězdy se lesknou v krásě neskonalé, a tažme se jich, kdo jest jich pánem; odvěti nám, že všemohoucí ruka Boží je vytvořila a že jsou ve službách Jeho. Ptejme se třesnutí hromu, burácejícího víchory, ptejme se jasných kůrův andělských, ptejme se všech smrtelných pozemčanů, pyšného měšťáka šaticího se dle nejnovějšího střihu nebo prostého rolníka ve hrubé haleně, vyšňožené dámy velkoměstské nebo chudé ošacené ženy venkovské, boháče dlícího v palácích mramorových nebo žebráka nemajícího, kde by hlavy skryl, krále nebo poddaného pána nebo služebníka — a všichni nám odpovědí: »Jsme poddáni Bohu a toužíme všichni, abychom království jeho účastnými se stali.«

Pracujeme tedy každý o království Božím; jíme-li v potu tváře chléb zdejší, nezapomínejme na práci v království Božím, zušlechťujeme ducha, myšlenky, řeči a skutky své, abychom jednou hodnými byli přijati býti do království nebeského.

3. Úterý.

Původní význam slova »úterý« čili »uterý« jest druhý; den tento se tak jmenuje, že jest druhým po neděli. Je to již druhý den věnovaný pracím a zaměstnání světskému, než konáme vše rádi, věduce, že je to vůle Boží: proto voláme z hloubi srdce:

„Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi.“

Trpkou, těžkou, namáhavou připadá člověku mnohdy práce pozemská; tvor, jehož duch určen jest, by účast bral na slávě nebeské, musí v potu tváře své pracovati, jest podroben nemocem, nehodám, strastem a neštěstí všeho druhu;

ba zdá se mnohdy, že slabé a útlé to srdce lidské nesnese hrozného přívalu všech žalostí, které hrnou se naň ze všech stran.

V dobách takových sílí křesťana pohled vzhůru a vzdech modlitby: »Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi.«

Tak modlil se k Bohu Syn jednorozený, když úzkost nevýslovná jímala ho na hoře Olivetské; tak modliti se chceme i my po všechny dny svého života: »Ne má vůle, ale Tvá staň se, ó Bože! Zde na světě zkoušej nás, Bože, jen neodmítej nám své milosti!«

4. Středa.

Čtvrtý den téhodne nazývá se »středou«, poněvadž jest jakoby ve středu celého téhodne; předcházejí tři dny a následují opět tři dny. Minulé tři dny jsou obrazem minulosti, tři dny následující obrazem budoucnosti, středa pak sama nám připomíná přítomnost. Dobrotivý Bůh staral se o nás v minulosti, on neopustí nás ani v budoucnosti, obzvláště když srdcem láskou k němu zaníceným voláme:

„Chléb náš vezdejší dej nám dnes.“

Všemohoucí světa Pán otvírá svou dobrotivou ruku a živí každého živočicha; nezapomene ani na nás, když všechnu starost svou složíme na něho. Živí-li ptactvo nebeské, které ani neseje ani nežne, odívá-li nádherným rouchem všech barev kvítí polní, které dnes kvete a zítra skoseno bývá, zda nedá i nám potřebného k životu?

»Hledejme proto nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, vše ostatní bude nám přidáno.« Středa, připomínající nám přítomnost, nechť uvádí nám na paměť: bychom v neděli sloužili Bohu z celého srdce a ze všech sil, bychom v pondělí při pracích vezdejších neodvraceli myslí své od nadzemských věcí, bychom v úterý rádi snášeli trampoty tohoto života hledíce na cíl svůj nadhvězdňý, právě to království Boží: kdo takto nežije, zda nemusí se báti ve středu života? Tři dny života minulého ztratil, a kdož ví, jak dlouho tři ostatní dny trvati budou? Snad jsou to jen kratinké dny zimní, již brzy zazní smutný hlas umíračku s vře, oznámí, že běh života

dokonán a třetího dne odevzdá se tělesná schránka do lůna země!

Na to pamatujme ve středu, a modlíce se »Chléb náš vezdejší dej nám dnes« prosíme nejen o chléb vezdejší, ale také o milost vytrvání až do konce.

5. Čtvrtek.

»Pravíme-li, že hříchu nemáme, svádíme sebe samy a není pravdy v nás.« Tato slova sv. Jana (1. ep. 1, 8) osvědčují se každodenně. Kolikrát jsme již učinili nejlepší předsevzeti, počali jsme s pomocí Boží pracovati na spáse duše své nesmrtelné, snad jsme již pokročili v dobrém, tu však přišlo pokušení, v křehkosti své jsme mu neodolali a poklesli; třeba hřích ten nebyl právě těžkým, přece jest ohavností před očima Hospodinovými.

Na tuto lidskou křehkost vzpomeňme ve čtvrtek:

„Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům.“

Otče nebeský, vzhlédni okem milosrdným na naši bídu, měj útrpnost s ubohou duší naší, netrestej nás podle hříchův a provinění našich! Odpusť nám milostivě hříchy naše, za to Ti slibujeme, že i my odpustíme z plna srdce všem těm, kteří jakýmkoli způsobem prohřešili se proti nám.

Ó kéž by všichni křesťané srdcem upřímným se tak modlili, kéž by prosba ta nejen zněla ze rtů jejich, nýbrž také mohutný ohlas nalezla v srdci jejich!

Ze života sv. Jana Almužníka, patriarchy alexandrijského (roku 1619); vypravuje se: V Alexandrii žil šlechtic, který se nechtěl smířiti se svým protivníkem. Svátý patriarcha prosil šlechtice, aby ho navštívil; když přišel, uvedl ho do své kaple a sloužil před ním mši sv., při níž kromě ministranta nebyl nikdo přítomen. Tenkrát bylo zvykem, že lid se s knězem hlasitě modlil při mši svaté Otče náš. Když se v modlitbě octli u páté prosby, zamlčel se patriarcha, tak že šlechtic sám hlasitě říkal: »Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům.« Tu obrátil se svátý arcibiskup k němu a pravil láskyplnou vážností: »Přemýšlej, příteli, o tom, co jsi řekl; prose Boha za odpustění hříchů,

slíbil jsi, že ochotně všem odpustíš, kteří tebe urazili.« Slova ta dojala šlechtice, že klesnul na kolena zvolal: »Jsem ochoten tak učiniti, učiním tak hned«, pak šel a smířil se s nepřítelem svým.

Tak pomněme i my ve čtvrtek, že slunce nemá zapadat nad hněvem naším, nýbrž že smířiti se máme zavčas s protivníky svými.

6. Pátek.

Na Veliký pátek umřel božský Spasitel náš na kříži, dobrotivé Srdce jeho dokonalo spasení světa. Až po dobu tu úpelo lidstvo v porobě zlého ducha, tu však moc jeho zlomena, panství jeho zvráceno, řetězy, kterými svázal lidstvo, přetřhány, nastala doba nová, doba svobody a spasení.

Ale zlý duch, ač moc jeho je zničena, přece doposud úklady činí lidstvu; »obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil«, pročež napomíná sv. Petr (1. ep. 5, 8): »Bratři, buďte strážliví a bděte.« Podobně line na den utrpení Páně z úst zbožného křesťana k nebi vroucný vzdech:

„Neuvod' nás v pokušení.“

Bůh neuvádí nás v pokušení, nýbrž dopouští jen, abychom pokušení vystaveni byli, při čemž však uděluje sílu, abychom mohli odolati. »Věrnýť pak jest Bůh, kterýž nedopustí vás pokoušeti nad to, což můžete snést, ale učiní s pokušením také prospěch, abyste mohli snést« (1. Kor. 10, 13.)

Abychom v pokušení nepadli a pomoc Boží si zajistili, nesmíme pokušení dobrovolně vyhledávati, lehkovážně se mu vystavovati, nýbrž musíme se mu všude vyhýbati, v modlitbě síly hledati a proti zlým náklonnostem bojovati. To připomínejme sobě obzvláště v pátek, aby krev Beránka nevinného nebyla marně za nás vylita.

7. Sobota.

Sobota jest den pokoje; tu odpočinul Bůh od díla při stvoření světa; tu spočinulo tělo Ježíšovo po krušném boji v tichém hrobě, proto také v sobotu vyzvání se večer v mnohých krajích na znamení pokoje, kterýž se sobotním večerem rozhostiti se má po všem světě.

Ale odkud to jest, že přece žádoucí mír nedostavuje se na znavenou zemi? Proč uondané srdce lidské nepřeje si pokoje a nedá ho často ani jiným? Příčinou toho jsou převrácené chvilce a náruživosti lidské, které člověka táhnou břemenem nestíhlým k černé hroudě zemské, a kletbu svolávají na zem krví Spasitelovou obmytou, které nejsouce kroceny, ženou mnohé ke hříchu; proto volejme z celého srdce:

„Ale zbav nás od zlého“,

zvláště pak od hříchu, od přestoupení Tvých svatých přikázání.

Jako v sobotu vyzvání se minulému týhodnu, tak i jednou zazní umíráček nám; byl-li život náš Bohu libý, pak v hodině poslední počne nám život nový, život blažený, tělo naše odpočine ve svatém pokoji, až vzkřísí je Syn Boží k životu oslavenému na věky. Kež bychom se všichni toho slavného dne v milosti Boží dočkali! K tomu dopomáhej nám svatá Panno Marie!

Závěr.

Seďm proseb Otčenáše obsahuje mnohou spasnou pravdu a úvaha o nich posvětití může celý život křesťana. Rozjímajme proto častěji o modlitbách, které konáme; modlitby naše nebuďte pouhými řečmi mechanickými, nýbrž čistým výronem srdce láskou k Bohu vznáťého, myslí po spasení duše pilně se snažící. Takto se modlice, budeme Boha nejlépe uctívati a nejprospěšněji pracovati na spásu duše své.

Dr. Buř. Zhdněl.

Chraň se pýchy, žij v pokoře!

Nepřestaň nikdy, křesťane,
kráčet v životě pokorně
a život tvůj nepřestane
na světě plynout pokojně.

Nepřestane klidně biti
nikdy srdce ve tvém těle,
naplněné když je mítí
pokorou vždy budeš celé.

Když však pýchou srdce svoje
necháš jednou opanovat,
ztrátu blahého pokoje
ihned budeš pociťovat.

Pýcha klid a pokoj zcela
vyžene ze srdce tvého,
nepokoje aby vsela
zhoubné semeno do něho.

Zhoubné sítě nepokoje
bude ve tvém srdci růsti,
vzroste v strom, kořeny svoje
přehluboko v něm zapustí.

V nepokoji, rozervaně
zde na světě budeš žiti,
myšlenka ti přijde maně:
v zoufalství si život vzíti.

Dopuštíš se sebevraždy,
toho přehrozného hříchu,
v peklo se uvrhneš navždy;
ó nepouštěj v srdce pýchu!

Chraň se pýchy, žij v pokoře,
bud' vždy srdce pokorného,
neokusíš nikdy hoře
nepokoje zoufalého.

Stále klidně a pokojně
bude tvoje srdce tlouci,
v srdce tvé svou milost hojně
bude lít Pán všemohoucí.

Potom, až jednou přestane
pokorné tvé srdce biti,
v nebi věčnou slast, křesťane,
za odměnu budeš mítí.

F. Vrdtil.

Věrnost v maličkostech.

Samolibost lidská přináší s sebou,
že člověk o sobě vždycky více
myslí než by skutečně měl, a že
se nemá za tak křehkého a cha-
bého, jakým v skutku jest.

Mnohý důvěřuje sobě, že by i to
nejtěžší snadno vykonal, kdyby na to
přišlo. Z chytrosti se to ovšem neříká,
ale v mysli své tak mnohý mínění chová,
a vida, kterak někdo již něco velikého
vykonal, říká u sebe, to bych já byl také
dovedl, anebo snad ještě lépe učinil. A na
opak, slyše, že někdo spáchal zločin,
myslí sobě: tak bych já byl v okolnostech
těch nejednal.

Pozorujeme-li však lidi takového
vysokého smýšlení z blízka, vidíme, že
v obyčejném životě nebyvají nikterak
tak svědomití, stateční a horliví, jak by
se snad za to mítí mohlo. Jedná-li se
o maličkosti, kde přece správně jednati
a smýšleti velice snadné jest, tu dovolují

sobě mnohé odchylky od pravé cesty.
A připomeneš-li jim to, hned mají omluvu
po ruce, řkouce: »A toť jsou jen mali-
čkosti, ale zkuste nás jen ve věcech
vážnějších a důležitějších!«

V tom však záleží ten veliký klam
mnohých lidí, majících za to, že ve
všedních snadných věcech není třeba
svědomitosti jako ve věcech důležitých,
velikých.

Oni měří velikost ctností podle
velikosti činu. A přece cena srdce našeho
nezávisí na důležitosti zevnějšího skutku,
nýbrž na vnitřním úmyslu jaký máme,
konajíce věc nepatrnou neb velikou.
Ostatně jeví se právě naše smýšlení právě
lépe ve věcech malých, neboť velké konají
se veřejně všem zjevně, mají důležité
následky, a tu si každý více zajisté
pozor dává, aby obstál před lidmi, získal
cti a vyhnul se hanbě. Již tedy opatrnost
a chytrost pudí tu k dobrému. Mnohý

hrozi se vraždy, krádeže, křivé přísahy, veřejného rouhání se, avšak nedává pozor v řečech svých na čest bližního, leckdy dovoli si nepravdu říci, bere jméno Boží nadarmo, nedbaje toho a říkáje, že to jen maličkosti jsou. Z toho poznáváme, že vlastně jest o mnoho snáze v nachnutí jednati ušlechtilé, nežli vzdychky a i při věcech nepatrných býti prozřetelným a opatrným.

Chceme-li tedy posuzovati člověka dle jeho ctnosti, tu třeba je se nám ohlížeti netoliko na jeho sobě počínání ve věcech důležitých, veřejných a velikých, nýbrž i pozorovati jeho domácí život a chování se v maličkostech. Důležité věci nepřiházejí se ustavičně, nepatrnosti však každého dne. Z jednotlivých, ale malých částíček skládá se celý náš život.

I Ježíš Kristus, tento věčný soudce našich myšlenek, tento hluboký znatel srdce lidského, připomenul nám zřetelně a vyznačil nám jasně velkou cenu ctnosti v maličkostech. On dokázal nám v onom vznešeném podobenství o hřivnách, že na tom nezáleží, poskytl-li nám Bůh velkou neb malou příležitost k vykonávání činův ctnostných, ovšem, že však na tom záleží, kterak my příležitosti těchto musíme použiti. A proto pravil Pán služebníku věrnému: »Aj, služebníče dobrý a věrný; žes nad málem byl věrný, nad mnohým tebe ustanovím, vejdiž v radost Pána svého.« Nevěrnému odmíná pak i to, co mu bylo svěřeno, ba odmítá jej nad to jako nešlechtného od tváří své. Proto věrnost a poctivost i v maličkostech jsou nám nejjistějším důkazem pravé ctnosti a čistého srdce; důkazem, že v mysli takové panuje vždy střízlivá rozvaha a pravdomilovnost, že jí nic není nepatrného a lhotejného, co by se nesrovnávalo se zákonem Božím a s požadavky dobrého svědomí. Jsou lidé, kteří se bojí spáchatí patrný podvod. Hanbí se před veřejností a bojí se msty ošizených; avšak ku svému prospěchu přelstíti bližního v maličkostech, v tom jim svědomí neodporuje. Jsou jiní, kteří za hřích pokládají ponechatí si cizí věc, ale bez rozpaku prodávají špatné zboží, dávají lehčí váhu, lichvaří, neplatí dluhy, zneužívají lehkomyšlnosti jiných k obohacení sebe a pod. Ve velkých věcech hřeší nechtěji, za to však v ma-

ličkostech hřeší denně častěji. To není čisté srdce, to není ctnostná mysl. Tu schází rozšafnost a věrnost i v malém a nepatrném, kteréžto věci právě proto, že jsou tak časté, jsou důležité.

Kdo však v maličkostech jest svědomitý, věrný a stálý, dovede tyto ctnosti rozvinouti i ve věcech velkých a rozhodných. Uhostil-li se v srdci člověka cit pro pravdu a ctnost tak pevně a stále, že jeví se ve všech případech života každodenního, tu stala se v člověku tom ctnost druhou přirozeností. Kterak by také bylo možné, aby ten, jenž malých poklesků se střeží a křehkosti se vyhýbá, obrátil najednou srdce své a spáchal nějaký zločin? Jak je to možné, aby ten, jenž každodenně se cvičí v dobrém, nedovedl vykonati něco velkého, dobrého, když nad to ještě za to sklízí uznání jak lidí dobrých tak i pochvalu svědomí před Bohem? Člověk, tak jako vše ve světě, buď pokračuje v dobrém anebo jde nazpátek. Srdce porušené nestane se na jednou svatým, ale také mysl čistá neutupí se pojednou v kalu nešlechtnosti. A co jest ctnost jiného, nežli hbitost a horlivost v pravém smýšlení a jednání? Kterak však hbitosti takové lze dosíci ne-li ustavičným cvikem, tedy i při věcech nepatrných?

Nesmíme však ani maličkosti podceňovati, i ony mají svou cenu v celku života. Vždyť z malých povstávají věci veliké. Praménky potoka jsou nepatrné, neúhledné je semeno jedovaté byliny. A hle, z praménku roste řeka, ze seménka vzrůstá jedovina, která mnohým škodí. Zvyk, všechno zle posuzovati a vykládati pozbavuje nás, déle-li trvá, víry v člověčenstvo, a touha, vždy jen o sebe se starati a prospěchu vlastního hledati, bývá počátkem hnusného skrblictví a hořké závisťi. Ožralcem nestane se za den člověk, a zákeřník a zloděj také začal řadu svých zločinů tím, že povolil své lakotě nejprve v maličkostech.

A jako ke zlému tak i k dobrému vede cesta napřed maličkostmi. S počátku lichotí nám hřích v myšlenkách, pak zalibujeme-li si v něm, odívá se v slovo, a neodporujeme-li, přechází ve skutek. A proto každý, jemuž záleží na přemáhání sama sebe, na zúšlechťení a posvěcení duše; pamatuj na to, aby duševní

tríbení začalo věcmi malými. Zajisté je snáze uhasiti malou jiskru, nežli velký požár.

Buď věrný a ochotný, služebníku, v mále, přijde doba, kdy tě Bůh nad mnohým postaví. Proto pozor i na tu nejtajnější žádost, která teprve nesměle se v srdci ozývá. I kdybys věděl, že žádost ta zůstane beze zlých následků, sama však je zlá, hned ji vypuď a vyraz z mysli. Buď vždy věrným svým dobrým zásadám. Špatná žádost zajisté i kdyby neměla v zápětí špatný skutek, již tím dosti má zlých následků, že tvou mysl poskvňuje a činí slabým a náchylným k tomu, co jest nepravého.

Buď věrným i ve slovu, třeba se jedná o maličkost. Neslibuj nic, co bys nemohl neb nechtěl dodržeti. Dal-li jsi však komu slovo, drž je, byt by to bylo i ku tvé škodě. Ztráta tato nevyrovná se přece ztrátě vnitřního pokoje a zevnější důvěry.

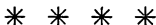
Buď věrným v povinnostech, které jsi na se vzal, buď šlechetným i v řeči. A byt jsi, jsa představeným, musil i trestati, nechť i v trestu tvém spočívá

dobrota, a byt bys musil i hájiti práva svá, i tu ukazuj náchylnost k protivníku. Toto vše však nebuď jen tak na oko, nýbrž od srdce. Dokaž to maličkostmi, ku kterým se ti snadno naskytne příležitost. Pomysli, že každý člověk má svou dobrou stránku, kterou máme ctíti a milovati.

Buď věrný v maličkostech, nikdy neříkej, »vše jedno, jak to udělám«, nýbrž vezdy taž se sebe, »kterak to asi mám udělati k spokojenosti a radosti druhých?«

Z jednotlivých kapek skládá se moře, z okamžiků život, z ustavičného řetězu dobrosrdečných a ctnostných myšlenek mysl šlechetná, vznešená a velká; z povstale z toho spokojenosti pak blaženost celého života. A blaženost tato vzmahá se vždy vážností, důvěrou, opětovanou dobrosrdečností druhých lidí, obzvláště těch, s kterými se stále stýkáme, vzmahá se také milost Boží, který vše dobré rád a hojně žehná. Buď věrný v mále až do smrti a obdržíš korunu života!

Boh. Hendl.

JOS. AL. VLASTIMIL-ŘÍMSKÝ:

MLHAVÉ RÁNO V ŘÍMĚ.

DEN VSTÁVÁ V ROUŠE ZMLŽENÉM
A DUSNÉ PÁRY MNOŽÍ:
JEN TĚŽKÁ MLHA VĚSÍ SE,
KDE LESK BYL CHRÁMŮ BOŽÍ.

I STAROVĚKU ŠEDINY
SPÍ MATNOU ŘÍZOU KRYTY,
V NICHŽ PYŠNÉ KDYSI LITRY
JSOU »S. P. Q. R.« VRYTY...¹⁾

TU STŘEOVĚKÝCH PALÁCŮ
JE MLHOU SKRYTA STŘECHA,
BA ANI DÓMU PETROVA
PLÁT — MLHA NEPONECHÁ!

KROK DAVŮ KOL JAK OMÁMEN,
A PLNOST BOUŘE V NITRU:
VŠE SPÍŠ' SE NOCI PODOBÁ,
NEŽ OMLÁDLÉMU JITRU...

MŮJ BOŽE! VIĎ, TVÝM SLUNÉČKEM,
ZAS MIKROKOSMOS VSTANE! — —
Ó SEŠLI JEN A BRZO NÁM
ZAS TVÉHO DUCHA, PANE!

AŤ LÁSKA MÍSTO SOBECTVÍ,
AŤ LÁSKA ZMŮŽE ZÁŠTÍ!
TA PRAVDA KDYŽ NÁM ZASVITNE —
JSME V ZLATÉM VÍRY PLÁŠTI!

¹⁾ »S. P. Q. R.«, t. j. Senatus populusque Romanus, odznak Římanů, chloubna.

Co pomůže nám v nehodách tohoto času?

ijeme v době smutné; kamkoli se podíváme, vidíme, že nepřátel naší sv. víry a církve přibývá každým dnem, a to nepřátel zarytých a urputných, kterým jen o to jde, aby církev seslabili a možno-li, ve vlastech našich zničili. A věru, užívají k tomu prostředků vydatných.

Jedním z nejúčinnějších je tisk, t. j. knihy, noviny, letáky atd., ve kterých se svatá víra Kristova, církev, hlava její papež, biskupové a kněží všemožným způsobem tupí a hani, ba v nichž se i nejsvětější osoby: Kristus Pán, přecistá Matka jeho Panna Maria a nejsvětější naše statky, velebná Svátost oltární, slinou pohany a pohrdání ohazují. A takových výplodků zvrhlého tisku vychrlí se za jediný den na miliony mezi lid křesťanský, který namnoze tak jest lhostejný a zaslepený, že takové škváry rád ještě čte, kupuje, nepozoruje, že takto pracuje nepřítelům vlastním do ruky a že vinen se stává všech těch hříchů, které plodí takový zvrhlý a nemravný tisk.

Potom ovšem se nedivme, že víra svatá mizí v davech lidu, zejména dělnické, který tuhou organizací svou jest nucen takové věci odbírat a čísti, nedivme se, že zášť proti kněžstvu roste, a že také skoro již kněz není vlastním životem jist, jak příklady častých útoků na kněze a vražd dokazují. I ta naše mládež už se kazí, zejména v továrnách, kde 14letý chlapec slyší a vidí věci, o nichž se mu dříve ani nezdálo, kde mu do rukou přicházejí knížky a noviny, které vše boří a ničí, co duchovní pracně byl v srdci dítěte zbudoval: zbožnost a mravnost.

Jiným prostředkem zhoubným jsou schůze nepřátel víry. Špatné noviny nečte přece každý, ale na schůzi přicházejí tisíce, a slyší-li zde celé dlouhé řeči, v nichž nic jiného není nežli nadávky na církev a kněžstvo, nežli pomluvy a posměch dělaný ze zbožnosti a mravnosti křesťanské, tu nediv se nikdo, že leccos zůstane v srdci i lepšího katolíka vězeti, neboť v řečích těch se zdánlivě hledí vše

odůvodnit a chyby lidské slabosti připsují se všem a vydávají se za následek špatného vlivu náboženství.

Také ten lid při schůzích neumí hned posouditi, co pravda jest a lež, není honěn v dějepisu a v pravdách vlastní víry dosti utvrzen, takže nesoudně přijímá mnohdy za pravdu co řečník povídá, ačkoliv jest vše překroucená lež. Vystoupí-li někde uvědomělý katolík a odráží útoky na svatou víru, tu strhne se obyčejně rámus, nedopřeje se mu slova, ba mnohdy i násilím se umlčí, neboť pravdu nechtějí protivníci slyšeti. A schůze takové rostou jako houby po dešti; znesvěcují neděli a svátek, konají se v čase služeb Božích, aby odváděli od kostela, veřejně se na nich vyzývá k odpadu od církve katolické. Není divu, že se takým způsobem nejnižší pudy lidu rozpoutávají, že prudkost vítězí nad rozvahou, a tu ovšem svaté náboženství a církev naše trpí velikou škodu.

Dále jsou představení divadelní, která předvádějí divákům přecasto nemravnost, lichotici smyslům, posměch si tropí z církevních obřadů, na pospas vydávají osoby duchovní, a tak přispívají valnou měrou k zlehčení svatého náboženství a církve.

Také nejnovější úsilí, vyhoditi náboženství ze škol, zavéstí rozluky církve od státu, rozloučení katol. manželství, natropilo již mnoho zlého, neboť dotýká se samého základu vyučování náboženství mládeže a základu rodiny, nedotknutelnosti stavu manželského. To vše dohromady spojené se všeobecnou netečností a lhostejností tak mnohých katolíků působí velice zhoubně na horlivost, zbožnost a také mravnost, a proto vidíme, že za našich dob tak prudký vzplanul boj proti náboženství našemu a církvi, který zajisté ještě poroste. A to jen proti náboženství našemu katolickému.

Protestanté, židé mají pokoj, jen proti naší církvi se brojí. Je to také známka doby, ale známka tato také dokazuje pravdivost a pravost našeho svatého náboženství a církve, neboť se jich nepřátelé nejvíce bojí, a proto proti nim tak urputně bojí. A věru, ovoce svého

boje již okoušeji v leckteré zemi. Tak ve Francii již jest církev ozebračena, ze všeho veřejného života vypuzena, chrámy jsou jí vzaty, a jen z milosti k bohoslužbě propůjčeny, biskupové a kněží vyhnáni jsou ze svých příbytků, řeholníci vypuzeni ze svých klášterů, vše pobráno a prodáno, aby jen církev pomalu zašla.

Tak by to chtěli mnozí i u nás provést. A proto, vidí-li katolík takový stav a odnikud nelze se nadíti ochrany a pomoci, tu zajisté jest až do té duše zarmoucen, a věru, bojí se o bytí svatého náboženství a církve.

Tak přišel k jednomu knězi upřímný katolík a skromoucně pravil: »Velebný pane, co pak to jen bude, všude vzpoura proti víře, všudy boj proti nám, už se nám posmívají, že brzy bude konec naší víry.« A co odpověděl mu kněz? »Nebojte se, přáteli, jste poněkud malověrný. Uznávám vaši starost, vždyť ji sdílíme všickni, avšak považte, co církev naše jest. Církev naše podobá se stromu svěží a pevné síly; kmemy jeho po celém okrsku zemském se rozkládají, kořeny v milionech srdcí jsou zakotveny a koruna jeho až k nebesům dosahuje. Když se v kůře jeho zahníždil hmyz mnohý a mnohý had kolem pně jeho se otáčí a na kolemjdoucí syčí, když mnohý dravec, káně, krahujec a jiné šelmy ho hřyzí a mnohý osel o něj se otírá, když mnohá haluz na něm usychá a mnohý list vadne, tu Onen, jenž ten strom štípil, posílá bouře a přívaly, které hmyz z něho smývají, šelmy rozplašují, uschlé větve a uvadlé listy srážejí, tak aby strom, uvnitř zdravý a nedotknutý tím svěžejšími odmladky na jevo dával svoji věkovitou sílu životní. Pohledte na oblohu nebeskou! Nad naši farností a okolím klene se nyní v jasu světla slunečného, a právě toho času jinde černé mraky zahalují obzor, srší blesk, hrom burácí a země duní pod nohama tamního obyvatelstva.

Tak bývá v církvi bojující, jejížto hranice jsou spolu hranice obzoru zemského. V jedné krajině křičí se »ukřižuj« a v druhé volají zase »Hosanna«. Když papež Pius IX. v revoluci roku 1848 byl nucen utéci z Říma do Neapolska, vzkázali mu Amerikáni, aby

mezi nimi se usídlil. U nás plijí mnozi na svatou tvář matky církve, jinde ozdobují ji nejkrásnějšími květy, tu ji poutají ke sloupu vlastní hanby, tam ji povyšují na trůn synovské lásky. Odpadávají-li u nás někteří nespokojenci od církve, za to ti nejlepší a nejučenější z protestantů vrací se zase k ní; hlásá-li se u nás nyní rozbroj, na druhé straně se zase čím dál tím více pocituje spojení a smíření všech odpadlých církví s jednou pravou, katolickou. Když církev trpěla škodu v Asii a Africe, tu rozmáhala se a kvetla v Evropě; všecka starobylá vzdělanost a osvěta z tamních odpadlých zemí přistěhovala se s církvi do Evropy a připadla za věno svatební národům, kteří církvi k věrnosti se zasnoubili. Nyní, kdy v Evropě církev slábne, roste a mohutní v Americe a na ostrovech, kde opakují se doby apoštolské, kde Duch svatý v obráceních divy činí, kde krev teče mučednická za viru a kde tatáž svatá víra nejkrásnější pučí květy a vydává ovoce křesťanskomravného života a bohumilých ctností. Zruší-li Evropa svou věrnost k církvi Kristově, pak možná že klesne opět v barbarství a to mnohem nebezpečnější nežli bylo ono pohanské, z něhož výchovou církve katolické byla vyředla. Dějiny všech věků dokazují, že národové zřeknuvši se Boha a náboženství, propadají nemravnosti a tím také nevyhnutelně zkáze.«

»Bože, což by i národ náš mohl od Boha a církve odpadnouti?« zhroutil se horlivý muž. »Toho bohdá nebude a nedej Pán Bůh,« odvětil kněz. Doufejme v Prozřetelnost Boží, že na přimluvu našich svatých patronů, národ náš tak vřele milujících, zase všechny ty miliony lidu našeho v lůně církve katolické spojí a učiní jej snad solí, která i ostatní národy, zejména slovanské, rozkolné zachová a k pravé církvi přivede. Nebojte se o církev, která má zaslíbení Páně, a nepřikládejte k církvi měřítko jednoho města a krajiny, církev jest všeobecná. Kdykoli vás zarmucuje nevěra a odpadlictví té oné krajiny, hned se rozhlédněte po celém světě a naleznete zajisté útěchu, že jinde církev vzrostla, neboť není vázána ani na jeden národ, ani na jednu zemi, ani na jeden díl světa.

Církev zůstane povždy na světě až do skonání jeho, neboť to tak ustanovil božský její Zakladatel, ji nezničí sebe větší boj a nezkazí sebe větší nepřátelství. Ovšem, běda však těm národům, kteří vlastní vinou na církví se prohráli, a ji vymstili, ti nemají zaslíbení Páně, a proto zahynou bídně.

Proto ne tak k vůli církvi, jako spíše k vůli národu a lidu našemu, a tedy k vůli nám samým se přičiňujeme všemožně, aby u nás svatá víra nehynula, zbožnost nemizela, a z té příčiny všudy a vždy stavme se proti nepřátelům jejím. Proti tisku špatnému podporujeme, odebíráme a čtíme tisk dobrý, na divadla, viru tupící, nechodíme, proti schůzím štvavým pořádejme schůze lidu katolického, kde by se poučoval a povzbuzoval, však se najde dosti dobrých lidí, zejména mužů, proti spolkům podvrtným sdružujeme se ve spolcích katolických, neboť jeden nezmůže nic, spojenými silami se však dokáže mnoho. Jelikož však ve sborech zákonodárných se mohou vydávati zákony buď na úkor nebo prospěch svatého náboženství, jest nanejvýše třeba, aby každý uvědomělý a svědomitý katolík při volbách svůj hlas jen tomu dal, o němž přesvědčen jest, že nikdy nepřivolí, aby církev a víra některým zákonem poškozovány byly. Kdyby byli katolíci ve Francii tak obezřele volili poslance, nebylo by to tam k tak smutným koncům přišlo, neboť sněmy mají moc, a užívají-li jí nedobře, není proti tomu obrana, leč zase volebním listkem dobře a svědomitě užítým. Proto, katolíci, buďte vždy na stráž a nedejte se ani sliby ani hrozbami odvrátiti od přesného plnění povinností. Nade vše však jest, abychom všichni co nejvíce lnuli k církvi svaté, jí si vážili, učení její rádi přijímali, kněžstvo ctili, hlasu jeho dbali a povinnosti, zbožnosti a mravnosti dle učení víry také plnili. Potom nebudeme sami, bude s námi Bůh a jeho svatá milost a dobré snaze naši požehná nebe.

Proto, i když vidíme na všech stranách boj a nepřátelství, když vidíme, že svatá víra někde hyne a církev sténá pod jařmem nepřátel, nebojme se, nýbrž důvěřujeme v Krista Pána, jenž sám volá k nám: »Nebojte se, jáť přemohl svět!« Čiňme co na nás jest, abychom byli ratolestmi církve živými, kterými proudí síla činu, horlivost, věrnost a vytrvalost, a které proto ani největší bouře nesrazí se stromu církve. Majíce na zřeteli slávu Boží na zemi a blaho vlastní i bližních jak časné tak věčné, stůjme pevně při té církvi, v níž o všecko toto s výsledkem pečovati můžeme, zůstaňme proto věrni ve víře v Spasitele, Syna Božího, Ježíše Krista a v jeho jedinou, svatou, římskokatolickou a apoštolskou církev. Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?

Bojujeme-li pro Boha, bojuje Bůh s námi, a tu zajisté musí býti konečné vítězství naše. Proto vzhůru srdce i zrak! S nebes shlíží Pán a řídí osudy národův i jednotlivců; blaze těm, kdož se vůli Boží vésti dají, neboť kráčeji po cestě jisté, byť mnohdy příkré a kamenité, ale konečně přece vedoucí k cíli. Na konec pak pamětlivi budme těch krásných slov svatého apoštola Pavla, řkoucího: »Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Zda-li soužení? aneb úzkost? nebo hlad? zda-li nahota? čili nebezpečení? zda-li protivenství? čili meč? Jakož psáno jest, pro tebe býváme mrtveni celý den, jmíni, jsme jako ovce k zabití, ale v tom ve všem vítězíme pro toho, kterýž nás zamiloval. Jist jsem zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížectvo, ani mocnosti, ani věci přítomné, ani budoucí, ani síla, ani vysokost, ani hlubokost, ani jiné stvoření, nebude moci nás odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.« (Kor. 8, 35.)

Slova tato nechť nás těší, sílí a povzbuzují ve všech útrapách a zármutcích času našeho.

Boh. Hendl.

P. Dominik a Jezu Maria

Životopis sv. Jana z Kříže.

Některé dopisy světcovy.

I.

Dopis světcův bosým karmelitkám v marce Beaz, kterým je napomíná, aby svá díla jak u vnějším tak i zevnitřním mlčení konaly.

Ježíš a Maria žijtež ve Vašich srdcích, nejmilejší dcery!

Vaše láskyplné psaní velice mne potěšilo. Pán sám Vám to zaplať. Že jsem Vám doposud nepsal, nestalo se ze zlé vůle, neboť mám v pravdě vždy na zřeteli Vaše blaho. Jsem toho mínění, že nezáleží tak na mluvení a psaní, neboť toho má člověk vždy dostatek, ale na mlčení a jednání. Mluvení vždy roztržitým činí, mlčení však a práce sbírá a sílí ducha. Jakmile tedy někdo to, co mu bylo ku dobru jeho duše řečeno, ví, nepotřebuje více slyšení a mluvení, ale jistě mu pouze potřeby, aby to v tichosti a pili, s pokorou, láskou a pohrdáním sebe uskutečnil, aniž by dále na nové věci se tážal; neboť tím chce jen své chťiče uspokojiti — neuspokojí je však. Též ducha svého tím oslabuje, od vnitřní ctnosti vyprázdňuje a zpusťuje. Z toho pak plyne, že ani jedno ani druhé užítu nepřináší, právě tak jako pokrm nic neprospívá, jestliže zažití dřívějších jídel se neukončilo. Teplo tělesné jest rozděleno a ježto s obojím se mu zaměstnávati jest, nemá v sobě pak dostatek síly, aby pokrm ve prospěch požívajícího upravilo, a tak objevují se nemoci všeho druhu.

Nejmilejší dcery! Velice mnoho na tom záleží, abychom ducha od lstivého klamu ďábelského a smyslnosti opatrně vzdálili; jinak dožijeme se smutné zkušenosti, že nepozorovaně velmi zvlažíme, ctností křesťanských pozbudeme a na-pослед veřejně se ukážeme s nákladem skutků převrácených. Domníváme se nositi hořící lampu, ale na konec se ukáže, že byla zhasnutá. Dmychadlo, o němž jsme si mysleli, že ji rozhlašuje, spíše ji hasilo. Kéž by se to i nám nestalo!

Opakuji proto, že k zachování ducha není účinnějšího prostředku než: trpěti,

jednati, mlčeti, cvičiti se v osamělosti a míti k ní náklonnost, smysly uzavíratí a na všechny věci a případy zapomenouti. Ať se přihodí něco šťastného nebo nešťastného, nesmíme ztratiti pokoj srdce. Dcery! Z vůle Boží tolik jsem vyrozuměl, že duše, která jest rychlá k mluvení a bavení se, velice málo pozornosti věnuje Bohu. Myslí-li skutečně na Boha, cítí nepopiratelnou touhu mlčeti a před důvěrností lidskou prchatí, neboť jest Bohu milejší, když se duše s ním baví, než když tak činí s některou jinou stvořenou věcí, která by třeba sebe výtečnější a užitečnější byla. Doporučuji se do Vašich milých modliteb a ujišťuji Vás, že lásku svou, ač jest velmi nepozorovatelná, spojuji s Vaší a že na Vás nijak zapomenout nemohu, neboť jsem s Vámi nemálo spojen v Bohu.

On budíž s Vámi po vše časy!

V Granadě, 22. listopadu 1587.

Největší naší potřebou jest, abychom pro velikého svého Boha, jak v žádostech, tak i jazykem mlčeli, neboť jeho mluva, kterou nejraději slyší — je tichá mluva lásky.

II.

Jisté panně v Madridě, která za nějaký čas řeholní roucho bosých karmelitek přijala a v Saandu zbožně v klášteře žila. Učí ji, jak má hříchy svých želeť a utrpení Kristovo i slávu věčnou rozjímatí.

Ježíš buď po všechny časy ve Tvé duši!

Když zde listonoš byl, nemohl jsem právě odpověděti, ano ještě nyní jest mu čekatí. Bůh daruj Ti, ó dcero, povždy svoji milost, abys při každém svém díle svoji pozornost na lásku k němu a na jeho službu obracela, neboť tak povinná jsi učiniti a jen k tomu jsi stvořena a vykoupěna. O věci, na niž se mne tážeš, mohlo by se mnoho říci, ale krátkost času a úzký prostor dopisu nedovoluje toho. Chci Ti tudíž říci jiné věci říci, z nichž nemalý prospěch čerpati můžeš. Za prvé musíš hříchy, které Bůh tak v nenávisti má, že sám božský jeho Syn na zhlazení jich umřítí musil, srdečně

oplakávati a jich se vystříhati, důvěrného obcování s lidmi, tak, jak Ti jen možno jest, se stříci a při každém předsevzatém díle jen tolik mluvit, kolik nevyhnutelně třeba. Kdyby byl někdo i sebe dokonalejším, přece jen vždy mu škodí, když s lidmi více se zaměstnává nežli potřeba a rozum vyžaduje. Je Ti též potřeba zákon Páně zevrubně a s láskou plnit.

Co se utrpení Kristova týče, přičiňuj se, bys se svým tělem přísně, ale iskromně zacházela a v zášti i umrtvování jeho s moudrostí se cvičila. Nesmíš při žádné věci své vlastní choutky a vůle poslouchati, neboť to byly příčiny jeho utrpení a smrti. Vše, co činiti chceš, čiň dle rady své matky! Konečně s ohledu na nebeskou slávu musíš, abys ji náležitě rozjímal a milovala, všechno bohatství a rozkoše světa za bláto, poštilost a unavení považovati, neboť jsou tím v pravdě. Ničehož neměj za vznešené, byť by se to i zdálo cenné a veliké — jenom milost Boží a jeho přátelství. I to nejcennější v přítomném životě, porovnáme-li to s věčnými statky, pro něž od Boha stvoření jsme, jest ošklivo a hořko.

Nezapomenu záležitostí Tvých; v tuto dobu právě nemohou býti vyřízeny, ačkoli mně velmi na srdci leží. Doporuč vroucně celou věc Bohu a vzyvej vřele panenskou Matku boží a svatého Josefa za přímluvu. Pozdravuj srdečně paní matku. Modlete se společně za mne a požádejte i své přítelkyně, aby z lásky ke mně se modlily. Bůh udělí Ti svého pozhnání.

Segovia.

III.

Paní Anně z Pedrazy v Granadě. Poučení, jak se má ve vypráhlosti a opuštěnosti chovati.

Děkuji Bohu, že mi propůjčil milosti, bych na ubohé nezapomínal, a nikoli, jak Ty praviš, ve tmě ležeti nechal. Myšlenka, že snad věříš tomu, co praviš, dělá mně mnoho zármutku. Byl bych zcela nevďečným, kdybych po tolika dobrodiních, jež jsi mně nezaslouženě prokázala, ještě Tebe zapomněl. Snaž se, pokud Ti možno, zapomenouti na to, o čem pevně myslíš, že pravda jest. Jsi v duševní poušti a temnotě, proto jsi dle svého mínění ode všech opuštěna.

Nelze tudíž se diviti, když se domníváš, že v tomto stavě schází Ti takměř i Bůh. V pravdě však neschází Ti ničeho. Osobní rozmluva není nevyhnutelná; nic nemáš, nic nebudeš věděti a nic nenalezneš. Všechny tyto věci nejsou nic jiného nežli domněnky bez podstaty. Kdo nechce nic kromě Boha, ten neprodlévá v temnotě, ačkoli vidí, že sám je temný a ubohý.

Kdo na svém mínění nelpí, po přejemnostech se nehoní a ani v Bohu, ani ve tvorech, ani v tom, ani v onom svévole však neposlouchá, ten nepřijde k úrazu a nepotřebuje s druhými rozmlouvat. Daří se Ti tudíž dobře, dcero! Nechej se jen věsti a buď vesela! Kdo pak jsi, abys se sama o sebe starala? V pravdě, Ty bys sobě pěkně poradila! Nikdy nebyla jsi ještě v lepším stavu nežli jsi nyní; neboť nikdy nebylas tak pokornou a poníženou; nikdy necenila jsi tak málo sebe samu a věci světské, nikdy neuznávala jsi sebe tak zlou a Boha tak dobrým jako nyní; nikdy nesloužilas Bohu s tak čistým, všeho ohledu na svůj užitek prostým srdcem jako nyní; teď nemůžeš se honositi nedostatkem své vůle a samolásky, jak jsi zvykla byla. Co chceš ještě více? Jaký způsob nakládání bys pro sebe vymyslela v tomto životě? Což myslíš, jest Bohu sloužiti něco jiného nežli zlého se uchovati, jeho příkázání zachovávat a tak dle sil svých se jemu podrobovat? A když tomu tak, nač zde nebo onde hledati světla a štávy? Duše přijde jen do nebezpečí a stříli na plano. Je tudíž největším darem Božím, když duši chudou a opuštěnou nechává. Jen pokračujme na započaté cestě příkázání Božích a církevních a žijme v hluboké a pravé víře, v neoblomitelné naději a pravé lásce. Zde musíme na zůslechtní své v nebeské otcině čekati a žíti zde jako přichozí, poutníci, chudí, vypovězenci, sirotci, opuštění a cesty neznalí, kteří zde nic nemají a tam všechno očekávají. Buď tedy vesela a důvěřuj v Boha! Máš zaslíbení od Boha! Můžeš, musíš tak činiti: ne-li, pak nebude divem, když se rozhněvá, že Tě tak poštilou shledává, ježto přece Tě vede po cestě, která je Ti nejvhodnější a do tak bezpečného stavu Tě postavil. Kromě tohoto stavu, kromě této dráhy nesmíš nic jiného chtíti. Přízpůsob mu

jenom svoji duši! Choď ku svatému přijímání dle obyčje svého, ku svatě zpovědi však jen, když něco zřejmě zlého se vyskytne a není třeba, bys o svých přítomných záležitostech mnoho mluvila. Budeš-li mít něco povážlivého, smíš mně psát. Piš brzy opět a často! Můžeš psaní zaslati buď prostřednictvím řeholnic, aneb paní Anny.

Byl jsem poněkud churav, nyní však Bohu díky, jsem zdrav; však bratr Jan Evangelista leží těžce nemocen. Modli se k Bohu za něho a za mne, moje dcero v Pánu!

Segovia, 12. října 1589.

IV.

Matce Anně od Ježíše, bosé karmelity v konventě v Segovii. Těší ji v zármutku, který pocítila z toho, že neobdržel na generální kapitole žádného úřadu.

Ježíš buď v duši Vaší Ctihodnosti!

Děkuji mnohokrát za Váš dopis. Jsem Vám ještě ku větším díkům zavázán nežli dříve. Že věci nedopadly tak, jak si Vaše Ctihodnost přála, musí nás spíše ku radosti a díkům pobádat; stalo se tak zajisté z Božího dopuštění, a proto beze vší pochyby je to nejužitečnější pro nás. Na nás jest, abychom se všemu podrobili. Co se nám nelíbí, to se nám obyčejně zdá špatným a odpuzujícím, kdyby to i dobrým a slušným bylo. Že však přítomná událost není ani pro mne, ani pro jiné škodlivá, jest patrné; mně se velice líbí a toužebně jsem si přál, abych svoboden ode všech duší s Boží pomocí klidu a samoty požíval a blahodárného ovoce zapomenutí sebe i jiných věcí získal. Ale i pro jiné jest dobře, jsem-li od nich vzdálen, neboť tak uchráním je chyb, kterých mým nezkušeným vedením by se dopouštěli.

Jedině, dcero, oč Vás žádám, jest, abyste prosila Boha, by ve svých cestách pokračoval a té milosti mi propůjčil; neboť velice se obávám, že mne opět do Segovie povolají a mne prostým všeho nenechají, ačkoliv se budu ze vší síly přičiňovati, bych se tohoto břemene sprostil. Podaří-li se mi před nim přehnouti, pak ať se matka Anna od Ježíše nedomnívá, že zármutkem z toho země a že nebude mít již příležitosti výtečné svatosti dosáhnouti. Ať odejdu, nebo budu

museti zůstat, ať se budu zdržovati zde nebo onde, ať se octnu v těch neb oněch poměrech, nikdy jí nezapomenu, neboť z jejího srdce toužím po věčném dobru.

Do toho času, kdy dobra tohoto v nebi požívati budeme, vytrvejte ve cvičbě ctnosti, ano ve cvičbě umrtvování se a trpělivosti! Snažte se alespoň poněkud našemu velkému Bohu býti rovna, jenž se dal pokořovati a ukřižovati. Nynější život jest v pravdě neuzitečným, nenásledujeme-li šlépějí jeho. Božská Velebnost zachovej a rozmnož ve Vás svoji lásku, jako v duši, kterou si posvětil a oblíbil.

V Madridě, 6. července 1591.

Vše ku větší cti a chvále Boží.

Ve Vyškově, v den svatého Jana z Kolína a soudruhů ř. n. 1902.

U kříže ve stínu lesa.

Když dlel jsem v stínu lesa vlahého u tichých vlnek proudu šumného, když slunce za hory se nížilo, svou hlavu zlatou k spánku chýlilo, tu stíny na zem padly tajemné, tak luzné, jako hedbáv přejemné a do duše mi snivost loudily.

Můj zrak v les tiše zalétal, jenž sladce korunami kolébal — ve chvíli té se chrámu podobal. Stín v tajemnosti háv jej zakrýval. Jak sloupy tam se kmeny zvedaly, a ptáci jak sbor rajský plesali, a ret můj modlitby si zšeptal.

Tam zrak můj nyní zaletěl, kde v blízkou na kříži pněl Spasitel, a tělo jeho, jež tam v mukách viselo, jen matně ve tmě teď se kreslilo. Můj duch vylét' k skráním jeho trpícím a celoval je retem horoucím, jenž šeptal vroucí, tichou modlitbu.

Jiří Kameníček.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXII. Jak umírá missionář.

P. Justinian, jeden z francouzských kapucínů, kteří působí na obtížné arabské missijní stanici v Hodeidah na břehu Rudého moře, onemocněl náhle nebezpečným vnitřním zápallem. Ježto nemoc se stále horšila, bylo ustanoveno, nemocného za příčinou lepší obsluhy a lékařské pomoci dopravit do přístavního města Adenu. Missijní sestra Marie nemocného doprovázela. Na tomtéž parniku plavil se bývalý francouzský konsul v Řecku pan Livorno, jemuž turecká vláda nebyla dovolila, v Hodejdah, novém to jeho působišti, přistáti.

O 4 hodinách — tak sestra vypravuje — dopravila nás barka na palubu parniku Wood-Cock a o 8 hodinách večer vypluli jsme za povětrí velmi klidného z Hodeidy. Bylo se nadíti, že převoz pro našeho dobrého P. Justiniana, jenž velmi trpěl mořskou nemocí, dopadne šťastně. Ježto na lodi nebylo žádných zvláštních kabin, nýbrž toliko otevřená lůžka ve společné síni, dal kapitán nemocného uložit do visuté sítě, jelikož se pro prudké bolesti nemohl na lůžku natáhnouti. Sedla jsem si vedle něho, abych mu mohla, ježto trpěl velkou žízni, časem podati vody a vějířem ho ochlazovati. Ubožák trpěl mnoho, aniž

jsem mohla poskytnouti mu úlevy a přece nevycházel žádný stesk z úst jeho.

Před půlnocí zpozorovala jsem najednou, že jest mu hůře. Tázala jsem se: »Trpíte mnoho?« — »Ano, velmi mnoho,« zněla jeho odpověď. A přece nebylo tu ani lékaře, ani léků. Najednou jeho pohled strnul, načež začal mumlati nesrozumitelná slova. »Dobrý Bože, on umírá,« pravila jsem sama k sobě a prosila jsem Boha úpěnlivě, aby mu aspoň až do Adenu život prodloužil. Všichni cestující leželi v hlubokém spánku. Běžela jsem k našemu konsulovi, panu Livornovi, jenž se nalézal na blízku a sdělila jsem s ním své obavy. Konsul prohlédl nemocného a pravil: »Ano, máte pravdu; za několik minut bude všemu konec.« »Je to možné?« pravila jsem sama u sebe, »aby tak dobrý pán umřel, aniž mu nějaký kněz poskytl poslední útěchy?« Učinila jsem sama tedy, co bylo možno, podávala jsem mu opět obraz ukřižovaného k políbení, našeptávala jsem mu dobrá vnuknutí a střelné modlitbičky, jako: »Můj Ježíši, milosrdenství!« »Ježíši, Maria, Josef, vám poručím svou duši!« »Odpuštění, o Bože, odpuštění!« a vzbuzení dokonale lítosti.

Umírající zůstal klidným, nemohl však již mluvit. Začala jsem se modliti modlitby umírajících a poručila jeho duši

Bohu. Když jsem po chvíli ohledala jeho tepnu, zpozorovala jsem, že přestala bít. Byla jedna hodina s půlnoci. Nemohla jsem se vzpamatovati: »Ne, nikoliv,« přemlouvala jsem sama sebe, »je to jen těžká mdloba.« Než bohužel, byla to přece jenom skutečnost; náš dobrý P. Justinian odešel na věčnost a neměl mimo mne nikoho, kdo by mu byl přispěl v poslední těžké hodině. Bůh však jistě ho neopustil, ale přijal duši jeho na milost. Pohled nebožtíkův byl klidný. Když jsme mu zatlačili oči, ležel tu, jako by spal.

Konsul pravil: »Kapitánovi zatím neřekneme nic, sice by jinak mrtvolu již v několika hodinách odevzdal moři.« — »Jak,« žasla jsem, »my nesmíme mrtvolu vzít s sebou do Adenu?« — »Obávám se, že nikoliv; nanejvýš prosadíme to, že ji budeme moci v Perimu, kam o osmi hodinách ráno dorazíme, vyložit.«

Když kapitán ráno vstal a o truchlivé noční události se dověděl, prosil ho pan Livorno, aby mrtvolu, ne-li do Adenu, tedy aspoň do Perinu na palubě ponechal. Avšak všechny prosby a domluvy byly marny. Kapitán namítal, že nemá ani dříví, ani beden, ani nástrojův, aby dal rakev zhotoviti; bez rakve pak že nemůže mrtvolu na žádný způsob vyložit. O půl osmé hodině vyběhl mne kapitán, abych jej, chci-li zemřelého missionáře ještě jednou viděti, na předpalupí, kam mrtvola byla položena, následovala. Šla jsem s ním zároveň s panem Livornem, jenž se k nám po celou cestu laskavě choval. Pomohl mi také mrtvolu připravit k pohřbení. Když byla potom lodní plachta, do které bylo tělo zaobaleno, sešita, prosil kapitán konsula, aby nad zesnulým rozprostřel francouzskou vlajku a tázal se mne, zda se chci ještě pomodliti, prve nežli bude mrtvola do moře spuštěna. Parník se zastavil. Všichni cestující i lodníci stáli s hlavou nepokrytou okolo mrtvoly a lodní zvonek zvonil umíráčkem. Modlila jsem se hlasitě Miserere a De profundis a jiné modlitby. Avšak žádný katolík nebyl přítomen, aby mi odpovídal.

Když jsem skončila, byla mrtvola položena na dvě prkna a šetrně do moře spuštěna. Bylo slyšeti temný pád a za-

šplechtání vody. Potom zavíely se vlny nad mokrým hrobem; šroub začal zase pracovati a parník plul dále. Nechtěla jsem ani dosud ještě věřiti, že by to bylo pravda. Bylo to jako těžký sen. Bohužel nezbyvalo, než pokorně podvoliti se vůli Boží a krutou ránu, která naši missii stihla, ochotně přijmouti a neštěstí trpělivě nésti.

XXIII. Obrázek z Japonska.

Katolické missie v městě Sendai.

Sendai jest hlavní město okresu Mijagikenského na Nipponu. Posvěcení kostela, které tam před nějakým časem vykonáno bylo, poskytlo jednomožnosti s missionářův pařížského ústředního semináře příležitost, sepsati o dějinách této stanice krátkou zprávu. Dějiny ty sahají zpět do začátku 17. století. P. v Sendai, jménem Masumune, povolal františkána P. Sotelo do svého území a dovolil mu, hlásati tam svaté evangelium. Následovala četná obrácení i z nejvyšších kruhův a roku 1613 přivedl P. Sotelo, provázen rytířem Hasekurou, pověstné v dějinách missijních vyslanectvo japonské do Říma.

Bohužel naděje v onu cestu do Říma kladané se nesplnily. Pokračovali sice missionáři De Angelis Carvatho v započatém díle, avšak Masumuna, aby se očistil od podezření, že se spikl proti šogrovi (panovníku) a pronásledovateli křesťanů Jyeyasovi, změnil své smýšlení a odvrátil od křesťanů dosavadní ruku ochrannou. Následovalo krvavé pronásledování křesťanů, které dílo v Sendai tak nadějně započaté na mnohá století zničilo. Missionář P. Brofelande z pařížského missijního semináře byl první, jenž roku 1878 na tuto, starými vzpomínkami posvěcenou půdu vstoupil. Ze staré missie nezbylo však ničeho a bylo proto třeba začíti zase od začátku. Několik malých, bídných stavení, ve kterých umístěny byly škola, kostel a obydlí missionářovo, byly po 20 let jedinou zevnější známkou, zvěstující bytí missie v městě 70.000 obvatel čítajícím.

Přes to počet křesťanů poznenáhlu vzrůstal a nyní přesahuje tisíc duší. Na místě prozatímního kostelíčka stojí nyní skutečně velkolepý chrám slohu gotického, uvnitř krásně vyzdobený a při-

pominá tak kolemjdoucím, že křesťanství v městě zapustilo pevné kořeny. Posvěcení chrámu konalo se okazalým způsobem.

Na slavnost dostavili se arcibiskup z Tokia, biskup z Hakodate, opat japonských Trapistův a četní missionáři. Kostel byl naplněn nejenom katolíky, ale i četnými Japonci, mezi nimi vysokými úředníky, professory lycea atd., všichni v bezvadném kroji evropském.

Zároveň s posvěcením byl udělen slavný křest 28 nově obráceným domorodcům.

Všim právem očekávají missionáři od této slavnosti nový rozmach své misijní působnosti. Ovšem misijní práce v těchto velkých městech mezi obyvatelstvem jen za hmotným prospěchem se pachtícím jest velmi obtížná. Japonsko zapudilo kdysi násilně pravou víru, když byla již blízko vítězství. Příznivé poměry té doby sotva se kdy vrátí.

Z Následování Krista.

Synu, radu dávám tobě
cennější nad zlato ryzí:
Odvykni si v žití době
posuzovat skutky cizí.

Kdo jiného posuzuje,
častěji se oklamává,
neprávem ho obviňuje,
tak do hříchu upadává.

Kdyby člověk tak jiného
v životě neposuzoval,
zkoumal však sebe samého,
pak by prospěšně pracoval.

Lidé o věcech tak soudí,
jak jim na nich kdy záleží,
bližních, sobě, že tak škodí,
o to ale jim neběží.

Ze soukromé náklonnosti
pravý úsudek ztrácí,
o svých bližních nepravnosti
svými ústy pronáší.

Kdyby úmysly čistými
k Bohu lidé směřovali,
pak by věcmi odpornými
zastražit se nenechali.

Často v lidském srdci dlívá
tajnost, po níž ono práhne,
zevna k tomu druživá
něco též, co mocně táhne.

Často tajně mnozí lidé
v jednu chybu upadají,
že v tom, co jim konat přijde,
sami sebe hledávají.

V pokoji jsou, když se daří
práce jim po jejich chuti,
když jim něco se nezdaří,
zmatkem hned jsou napadnuti.

Pro různá lidská smýšlení
často povstávají spory,
z nich žádný stav vyjmut není,
ani též duchovních sbory.

Těžko odložití se dá
zastaralý návyk lidí,
nikdo se rád vésti nedá
dále, nežli on sám vidí.

Který člověk staví výše
svůj rozum, své přičinění,
než li moc Krista Ježíše,
pozdě přijde k osvětlení.

Bůh žádá, by dokonale
lidé se mu podrobili,
a všeliký rozum stále
plamennou láskou předčili.

F. Vrdtil.

Různé zprávy.

Pomník P. Haspingerovi. Ve válkách tyrolských vyznamenal se často jako hrdina kapucínský kněz P. Joachim Haspinger, přítel reka Ondřeje Hofera. Býval v klášteře Seebenu u Brixenu, kdež mu nyní bude postaven nádherný pomník. Na vysokém postavení stojí tento kněz, levou rukou opírá se o hůl a ve vztýčené pravici drží hůl. P. Haspinger byl později farářem v Hietzingu u Vídně a zemřel roku 1858 v Mirabellu u Solnohradu. Tyrolané ctí své velké muže.

Úsudek o sv. Otci. Americký penězník a spisovatel, protestant Tomáš Lawson napsal o sv. Otci Pia X. takto: Měl jsem slyšení u papeže Pia X. a musím říci, že to jitro bylo nejzajímavější zkušeností z mé celé cesty. Dojem papeže na každého jest dojem pirozené prostoty uprostřed nádhery jej obklopující. Nyní pochopuji, proč si jej zvolili kardinálové. V této největší prostotě skrývá se síla a pevnost povahy, která jest mimořádná. Odnesl jsem si dojem, že na čem se ustanoví Pius X., žádná pozemská moc neodvrátí jej od toho. Věděl jsem sice dříve, že církev katolická jest velikou mocí ve světě a že má i veliký vliv na Ameriku, ale ta klidná, dobrotivá, bíle oděná postava ve Vatikánu se dvěma sty padesáti miliony duší za ní, znázornila mi tuto pravdu.

Velkolepá slavnost. V Metz v Lotrinsku byl v srpnu m. r. konán eucharistický kongres, k němuž poslal svatý Otec Pius X. jako legáta a svého zástupce, kardinála Vanutelli. Nejvelkolepější bylo procesí s velebnou Svátostí po městě, k čemuž došlo na 130.000 cizinců.

Pius X. a katolický tisk. Svatý Otec zaslal arcibiskupovi ve Quebecu v Kanadě list, ve kterém se dotýká velikého významu tisku za našich dnů. Píše: Charakteristickou hlavní známkou naší doby jest, že všechny podněty čerpá z denního tisku. Chtějí-li si tedy katolíci získati vlivu, musí užívati vhodných prostředků. Proti špatným knihám musí býti postaveny dobré,

proti špatným novinám listy zbudované na mravních zásadách. Proti jedu špatné literatury pomůže jen protijed dobré. Bylo by velikou chybou, kdyby katolíci nevšímali sobě těchto prostředků a znamenalo by to, zřeknouti se svého vlivu na lid a dnešní proudy. Svatý Otec ku konci listu chválí ty, kteří si zjednávají zásluby o katolický tisk.

Změna náboženství. Roku 1905 přibylo evangelické církvi v německé říši 463 židů, 9339 katolíků a 993 příslušníků jiných vyznání. Z evangelické církve vystouplo k židům 81, ku katolíkům 793, k jiným vyznáním 5001 osoba. Evangelíci německé říše ztratili 5875 vyznavačů a nabyli 9789. Desetkrát více katolíkův odpadlo než evangelíkův přestouplo.

Vypsání ceny. Američan Battles Josef vypsál cenu 20.000 K, již dostane ten, komu se podaří přivolati jako medium „ekutečného“ ducha zemřelého člověka z onoho na tento svět, tak aby zjevení před sborem povolanych soudců bylo uznáno za ducha z říše mrtvých. O cenu se možno přiblížiti hned, jakmile duch z onoho světa bude vyvolán.

Německé katolické listy. V Linci na Dunaji vychází měsíčník, věnovaný uctě Panny Marie, pod názvem „Ave Maria“, t. j. „Zdrávas Maria“, který má dle sdělení redakce 25 tisíc odběratelů. Knihkupec Auer vydává „Moniku“, list pro katolické matky, v 90.000 výtisků; „Notburga“, list pro katolickou ženskou mládež, hlavně pro služebné dívky má 55 tisíc odběratelek. „Anděla Strážného“ pro německou mládež v 185.000 výtisků. Nepovzbudí tyto účtyhodné číslice naše čtenáře a čtenářky, aby se přičinili o větší a účinnější rozšíření našich katolických listův a časopisů, hlavně „Školy B. S. P.“, „Květů Marianských“ a „Anděla Strážného“ nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně vydávaných? Z našich českých katolických listů mají největší náklad „Svatý Vojtěch“ (200.000, a „Kříž“ a „Marie“ (100.000).

Mučedník. V městě S. Paolo v Brazílii zavraždil 27 let starý, zpustlý muž kněze, rodem z Bavorska, P. Schaumberga ve věku 60 let. Redemptorista tento šel náhodou okolo kořalny, v níž onen nevěrec popíjel. Uviděv kněze, vyskočil ven, vsedl na koně a třemi ranami z revolveru ho zastřelil. Policie ho stěží zachránila před rozlíceným lidem. Když byl zatčen a vyšetřující soudce mu řekl: „Proč jste zabil nevinného člověka,“ odpověděl: „Nezabil jsem člověka, ale ďábla.“

Primas Sardinie. Je zajisté v dějinách naší svaté církve ojedinělý případ, že tři biskupové užívají téhož čestného názvu, totiž primas Sardinie. Jmenuje se tak arcibiskup v Pise, nyní kardinál Maffei, jmenují se takto oba biskupové v Sardinii, biskup v Cagliari i v Sassari. Byl sice již tento spor předložen svaté Stolici, aby jej rozhodla; protože však nemá nyní prázdného významu, svatá Stolica nic neporučila a nic nezakázala, ponechávajíc bezvýznamné tituly, chtějí-li jich majitelé jejich užívat.

Stavitel kostela. V Anglii jíme v městečku Coventy kostel, který vystavěl jeden zedník za sedm let. Umínil si vykonati dobrý skutek tento, k němuž položil základ roku 1810. Stavěl úplně sám, bez cizí pomoci. Je to snad ojedinělý příklad z celého světa tak velké obětavosti.

Zednáři. Hroznými nepřáteli naší svaté církve jsou zednáři. Dle nejnovějších zpráv mají po všem světě 20.500 lóží a 1 a půl milionu členů. Pak ovšem lze pochopiti, že mají tak ohromnou moc a vliv na celý svět. Nejvíce je jich v severoamerických Spojených státech, kdež jest 12.880 lóží a milion členů, tak že připadne průměrně jeden zednář na 80 obyvatelů, čili jeden na 35 dospělých mužů. V Uhrách připadne jeden zednář na 4477 obyvatelů, ve Francii na 1219, v Belgii na 1824, ve Španělsku na 7290, v Dánsku na 588, ve Švédsku na 417, v Norsku na 573, v Holandsku na 2480, ve Švýcarsku na 880, v Anglii na 273, v Irsku na 416, ve Škotsku na 123, v Německé říši na 1169 obyvatelů.

Nový katechismus. Biskupové v Německu hodlají vydati nový, společný katechismus pro národní školy. Vypracovati ho byl požádán velký odborník, jezuita P. Linden, který jest všeobecně uznanou auto-

ritou v tomto oboru. Práce vyžaduje mnoho let neúporné činnosti, žádá mnoho spolupracovníků a pramenů, jichž spíše najde a užije kněz řeholní než světský.

Německý katolický školský spolek měl koncem roku 1907 na 82 tisíc členů. Předsedou tohoto spolku jest vídeňský lékař Dr. Kašpar Schwarz a protektorem jest následník trůnu arcivévoda František Ferdinand.

Milionář u papeže. Americký milionář Morgan byl přijat v Římě svatým Otcem v audienci. Prosil, aby mu sv. Otec něco napsal do jeho sbírky autografů, což učinil papež slovy: „Přejeme vše dobré panu Morganovi a jeho rodině a prosíme Boha, aby jim dal všeho druhu štěstí.“

Kostel pro kuřáky. Protestantský kostel v Atlantic City v severní Americe býval obyčejně skoro prázdný. Tu ohlásil pastor, že zařídí zvláštní bohoslužby pro muže, při nichž jim bude dovoleno kouřiti. Páni mohou odložit zimníky, neboť se tam topí, ale mohou mezi celou bohoslužbou použiti svých dýmek a doutníků. Zajisté nedůstojný prostředek, aby se naplnil kostel.

Spalování mrtvol ve Vírtembersku. Během loňského roku bylo ve Vírtembersku spaleno 198 mrtvol (143 mužů a 55 žen). Evangeličtí bylo 174, katolíků 12, 1 starokatolík, 8 židů a 3 disidenti. Ze 143 spálených mužů náleželo 74 obchodu, 38 akademickým důstojnostem, 4 důstojnictvu a 27 dělnictvu. Ze stavu rolnického nedal se nikdo spáliti.

Katolíci v Buenos-Ayres. V Argentině jest ustanoven papežský nuncius, bydlící v Buenos-Ayres v nájm. Na oslavu jubilea nynějšího sv. Otce usnesli se tamější katolíci, že vystaví v tomto městě nunciovi palác, v němž by sídliti mohli.

Smrt z křesťanské lásky k bližnímu. V Holešově na Moravě zemřela milosrdná sestra Rosalie Mackova v obecní nemocnici. Ošetřovala totiž nemocné tyfem, sama se při tom nakazila a zemřela. A pokrokářům a socialistům se přece nelíbí milosrdné sestry, ačkoliv i život obětují za svého bližního.

Půst. Plukovník 25. pěšího francouzského pluku, který jest v Cherbourgu, nařídil, aby vojáci, kteří chtějí mti na Velký pátek maso, sami se přihlásili. Z počtu asi 800 mužů zažádali o maso v tento den — tři.

Domácí kaple v Římě. Svatý Otec Pius X. nařídil, aby byly zvisitovány všechny domácí a soukromé kaple v Římě, jichž prý jest více než tisíc. Protože mnozí hodnostáři jak světští tak duchovní, kteří měli doposud své domácí kaple, mají málo místností, mají kaple i v předsíních, na chodbě a jinde na méně důstojných místech. Bylo nařízeno, že musí se každý, kdo má domácí kapli, přihlásiti u kardinála-vikáře nejdéle do 30. dubna. Kdo se do té doby nepřihlásil, pozbuď práva míti domácí kaple. Pak bude ustanovena zvláštní komise, která bude zkoušeti každý jednotlivý případ a dle toho rozhodne. Jest jisto, že bude zrušeno mnoho takových domácích kaplí.

Následky špatné četby. V Praze otrávil se sublimátem žák 7. třídy reálky na Žižkově Zdeněk J.; když ho dovezli do nemocnice, zemřel. Nešťastný mladík byl velmi dobrým studentem, četl však snad více, než mu bylo prospěšno. Přímou u vytržení prý býval při četbě spisů filosofických, a tu dospěl k názoru, že se „nehodí pro tento svět“ a otrávil se. Opět důkaz, kam vede špatná četba.

Velká nadace. Zemřelý baron N. Rothschild ve Vídni zanechal na nadaci dvacet milionů korun, aby se vystavěl ústav pro nemocné nervy. Fundaci nutno přijati vděčně a s náležitým uznáním pro šlechetné srdce dárce. Ale veliká nadace tato ukazuje však také na ohromné jmění toho, který mohl po sobě zanechatí miliony na dobročinné účely. Když má někdo 5000 milionů jmění, zámky, panství, nádherné zahrady, sbírky, když jmění jeho každodenně roste spekulací a automaticky o statisíce, lehko jest dělati obrovské fundace. Jméni, jež má dědic onoho Nathanaela, nyní Albert Rothschild ve Vídni, přesahují veskeré jmění šlechty, panujícího rodu i církve. Rothschild jest nejobhatší člověk v celém Rakousku. A to jest jen vídeňský Rothschild! Pařížský i londýnský jsou ještě bohatší!

Nemravná literatura v Německu. Professor Dr. Kremmer vydal o tomto neutešeném moru objemnou knihu nazvanou „Grafická reklama prostitute“. Uvádíme z ní: Německo uchrání se již s tíží této brozné špíny. Knihami a obrazy šíří se u nás mravní mor; špína strmí výš a výše, páchne k obloze, žádný stav není před ní jist. V Německu je přes 60 firem, jež vy-

dávají výhradně pornografii a vydělají velké obnosy peněz. Za inseráty do novin platí tyto bídácké firmy ročně aspoň milion marek. Knihy a obrazy pornografické prodávají za 30, 40, 50 haléřů, tak že si je může koupiti i dítě. Nedávno bylo zabaveno u jistého obchodníka pět milionu oplzlých obrazův a fotografií. Jak dlouho bude trpěno toto soustavné podrývání zdraví a síly německého národa?

Nápisy na hřbitově. Národní zášť došla u nás tak daleko, že obecní zastupitelstvo v Hrobech kázalo odstraniti ze hřbitova všechny české tabulky a nápisy a rozkázalo, že vše tam musí býti jen v řeči německé. Vše došlo až k nejvyššímu správnímu dvoru, a ten rozhodl: Na hřbitovech jest dovoleno užívati každého jazyka na nápisce, leč by úkon byl protiprávní nebo protizákonný.

Zaveďte i u nás! Belgický ministr dopravy Hellefrutte vydal nařízení, že nyní mohou býti přijímány jen takové dopisy „poste restante“, které mají plné jméno adresáta. Při vyzdvížení těchto dopisů musí se adresát legitimovati. K tomuto nařízení přiměla ministra okolnost, že dopisy opatřené pouze začátečními písmenami, značkami nebo číslicemi sloužily obyčejně jako prostředek ku kuplířství a podobným neřestem. Toto doporučovalo by se i v Rakousku. Stačí toliko nahlédnouti do insertní části jistých, většinou židovských nebo bezbarvých listův, aby se poznalo, že valná část dopisů, zaslaných „poste restante“, usnadňuje kuplířství. A tomu přece nemá sloužiti veřejný úřad, jakým jest pošta.

Katolíci v Maroku. Všichni katolíci v Maroku jsou podřízeni apoštolskému prefektovi, kterým jest nyní P. A. Cervera, rodilý z Milána. V celém Maroku jest 6260 katolíků, kteří bydlí v osmi obcích. Kostelův a kaplí je šest, ale pět z nich jest v sídle apoštolského prefekta, v Tangeru. Kněží jsou vesměs františkáni (30 kněží a 27 bratří); františkánky mají nemocnici s 30 postelemi. Škol jest 10 chlapeckých se 428 žáky a 9 dívčích se 389 žákyněmi. Františkánek je 16. V celém Maroku jest asi 8 milionů obyvatelstva, vesměs mohamedánův, až na 150.000 židů.

Mše svatá v Maria Celli. Sv. Otec dovolil, aby pro přístích 10 let mohly býti slouženy mše svaté v milostné kapli ode 2 hodin ráno do 2 hodin odpoledne.

Malá biskupství. V květnu l. r. byl jmenován biskupem spojených biskupství Civitavecchia a Corneto Tarquinia kněz benediktin P. Beda Cardinale; nyní je 17 benediktinů biskupy. Civitavecchia byla založena roku 314 a roku 1853 spojena s diecesí Corneto Tarquinia v jednu. Nyní čítá diecese Civitavecchia 18 700 katolíků, 6 far, 25 světských a 17 řeholních kněží, 21 bohoslovců a 14 kostelů. Corneto má 11 000 katolíků, 6 far, 20 světských a 17 řeholních kněží, 15 bohoslovců a 34 kostelů a kaplí. Obě diecese jsou blízko Říma.

President Roosevelt. V Římě byla nedávno sestra presidenta severoamerických Spojených států Roosevelta, p. Robinsová. Svátý Otec přijal ji v audienci a požádal ji, aby vyřídila jeho dík svému bratrovi za smířlivost, kterou ukazuje při každé příležitosti katolicismu. Papež nazval presidenta vzorem snášlivosti náboženské.

Učený kněz. Kněz Mercanti, úředník vatikánské římské knihovny, napsal učené dílo „Řecké překlady spisů svatého Efrema syrského.“ Kniha tato byla ode vši kritiky tak vřele vyznamenána, že obdržel tento učený kněz z Florencie stipendium, z něhož dostane po tři leta pokaždé za rok obnos 1700 korun.

Náš císař pán a synové svatého Benedikta. Při poslední své návštěvě královského města Prahy jel císař pán na Vyšehrad. Cesta vedla ho vedle mauzóového opatství, kde stáli všichni kněží i bratři tohoto kláštera se svým převorem; opat byl právě v Římě. Když jel Jeho Veličenstvo okolo, pověsili si shromážděných mnichů, kázal zastavit a vystoupil z vozu, aby přijal hold jejich. Na oslovení převorovo odpověděl císař pán mezi jiným i tato překrásná slova: „Děkuji vám i celému konventu, že tolik pracujete o zachování víry v mých zemích, za vaše námahy o křesťanské umění atd.“ Slova tato, která skoro ve všech denních listech byla snad zmyslně vynechána, jsou jistě skvělým uznáním zásluh, jež si opatství toto získalo hlavně neúnavným bojem proti heslu „Pryč od Říma“.

Italská vláda a kláštery. Před několika lety byl klášter v Cávě (Cava dei Tirreni), od italského státu navrácen benediktinům. Nyní vyjednává se s vládou, by navrátila téměř mnichům kláštery v Subiaco a v Montecassino. Kláštery tyto jsou doposud tak zvaným národním majetkem

a vláda se stará, aby byly udržovány v patřičném pořádku. Na klášter v Montecassino platí vláda ročně 26 000 K, z čehož nutno hraditi platy pro kanovníky kathedrálního kostela, jimiž jsou nyní benediktini, jakož i udržovati všechny budovy, sbírky a pod. v pořádku. Vláda, jak se zdá, jest ochotna, kláštery tyto vrátiti jejich původnímu účelu.

Církev nepřítelkyní věd? Sv. Otec Pius X. zaslal francouzským biskupům, kteří jsou v ředitelství katolického pařížského vyššího učiliště, list, v němž horlivě pobízí, aby důležitý tento ústav byl zachován a aby na něm byla zřízena nová stolice pro dějiny křesťanství a náboženství. A ačkoliv nejsou peněžní poměry svaté stolice skvělé, přece zaslal sv. Otec ku zřízení této nové stolice a k dalšímu zduaru celého ústavu velkolepý dar 100 000 korun.

Kostely v Římě. Skutečných kostelů jest nyní v Římě 339, z nichž je 65 zasvěceno Panně Marii. Klášterů jest v Římě 193, z nichž jest 80 mužských a 113 ženských.

Několik zpráv z Vídně. Ze statistické zprávy města Vídně za rok 1906 vyjímáme: kněží bylo koncem r. 1906 449 (z nich 100 řeholníků), řady mužské měly 625, ženské 3145 členů. Z církve vystouplo 1242 katolíků, 28 starokatolíků, 243 evangelíků, 643 židů, 20 příslušníků řeckoorientální církve. V církve katolickou vstoupilo 497, v řeckokatolickou 6, ve starokatolickou 42, v řeckoorientální 23, v evangelickou 927, v židovskou 84, bez vyznání se přihlásilo 494 osob. Během roku 1906 bylo 18 388 sňatků, 9037 manželství bylo úmrtím rozloučeno, 899 soudem, 54 383 děti se narodilo, 33 973 osob zemřelo. Pomníků světských jest ve Vídni 95, náboženských 86. Katolických far a kostelů farních jest 84, katolických kostelů, které nejsou farními jest 45, katolických kaplí jest 222, židé mají 47 modliteben, starokatolíci mají 1, řeckoorientální 2, evangelíci 5 kostelů, Turci 1 mešitu. Obyvatelstva všeho bylo okrouhle dva miliony.

Z řádu svatého Františka. Františkáni mají nyní 1451 klášterů. Kněží jest 8252, misionářů 302, kleriků noviců 514, laiků noviců 204, studujících 2361, kolejí pro studenty 60. Klarisky mají 518 klášterů, v nichž žije 10 000 sester.

Jubilejní pouť Moravanů do Říma roku 1908.

Svatý Otec Pius X.

Za příčinou vzácného jubilea — padesáté ročnice kněžství — Jeho Svatosti papeže **PIA X.**, za souhlasu nejďáštojnějších velepastýřů moravských, Dra. Františka Salesia Bauera, knížete-arcibiskupa v Olomouci, a Dra. Pavla hraběte Huyna, biskupa v Brně, uspořádá podepsaný výbor jubilejní pouť Moravanů do Říma.

Moraváné! Katolíci!

Dne 19. září 1908 bude tomu 50 let, kdy novosvěcený kněz JOSEF SARTO ve skromném kostelíku svého rodiště Riese přistoupil k oltáři, aby obětoval Bohu první mši svatou a nastoupil dráhu své činnosti kněžské. Započal ji jako prostý kněz ve správě duchovní, ale Prozřetelnost Boží vedla ho od stupně k stupni až k trůnu papežskému, s něhož pod jménem PIUS X. tak slavně církev Boží řídí a spravuje. Ký div, že celý křesťanský svět chystá se důstojně oslavit tuto radostnou památku náměstka Kristova na zemi; ký div, že zraky i všech věrných katolíků tihnou neodolatelnou touhou k Římu, kde vznešený Oslavenec své zlaté jubileum slavit bude.

Za tou příčinou pořádáme

jubilejní pouť Moravanů do Říma

a zveme k ní všechny Moravany katolického smýšlení obou národností co nejsrdčněji. Pout' tato výhradně jest pro katolíky z olomoucké a brněnské diecese.

Kdo by se nemohl osobně pouti účastniti, necht' tak učiní duchovně pomocí almužny, jež věnuje se prostřednictvím duchovních vůdců chudým poutníkům, kteří touží pouti se účastniti, ale dostatečných peněz k tomu nemají.

Za duchovní vůdce určení jsou, a sice pro arcidiecesi olomouckou pro české poutníky dp. Jan Híkl, farář v Holešově, pro německé dp. Josef Schinzel, profesor v Kroměříži; pro diecesi brněnskou, a to pro německé poutníky ndp. Dr. Karel Landsteiner, prelát a probošt v Mikulově; pro české dp. Leopold Kolisek, auditor biskupské konsistoře a farář v Předklášteří.

Vlaky mají býti vypraveny dva: český a německý, a sice tak, aby jely časem odděleně přece však aby v Římě byly zároveň u sv. Otce.

Kdyby však nesešlo se poutníků té které národnosti dostatečný počet pro zvláštní vlak, pojedou s poutníky ostatními, ale budou třeřiti pro sebe zvláštní skupinu.

Radostně sděluje, že pouti této účastní se oba nejďáštojnější velepastýři kníže-arcibiskup olomoucký i biskup brněnský. Kdyby však pro nahodilě překážky nejďáštojnější pan kníže-arcibiskup nemohl se pouti účastniti, pojedě místo něho nejďáštojnější pan světitel biskup Msgr. Dr. Karel Wisnar.

Odjezd z Vídně dne 6. října, návrat do Vídně dne 19. října.

Plán a směr cesty jest: Brno—Vídeň—Pontebba—Padova—Loretto—Assisi—Řím—Benátky—Pontebba—Vídeň—Brno.

Ceny: z Brna I. třída 445 K, z Vídně I. třída 425 K,

„ II. „ 300 K, „ II. „ 290 K,

„ III. „ 200 K, „ III. „ 195 K.

Mimo tyto ceny zaplatí každý účastník I. třídy 20 korun, II. a III. třídy 10 korun zálohy (na režijní vydání).

V ceně této zahrnuto: jízda z Brna, po případě z Vídně, do Brna, po případě do Vídně, pak celé zaopatření cestou, počínaje italskými hranicemi tam a sem, zaopatření na zástavkách a v Římě, povozy v Římě k prohlídce památek na půl pětá dne. Kdo by chtěl učiniti odbětku do Neapole, zaplatí zvlášť.

Ostatní podrobnosti obsaženy jsou v »Programu pouti«, jež na požádání zasílají: pro české poutníky obou diecesí vřdp. **Leopold Kolisek**, farář v Předklášteří, pro německé poutníky obou diecesí ndp. prelát Dr. Karel Landsteiner, probošt v Mikulově. Jen u těchto dvou vůdců buďtež činěny přihlášky z obou diecesí, a sice nejdele do 31. srpna.

Dáno v Olomouci a v Brně dne 25. března 1908.

Ústřední výbor.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Svitavy. Trpěla jsem nesnesitelnými bolestmi a ležela jsem pět týdnů zápasíc téměř se smrtí. Když každý lék marným se býti ukázal, utekla jsem se s neobmezenou důvěrou k nepokvrnné Panně Lurdské a konala 9denní pobožnost. Při ukončení noveny opustila jsem lůžko. Proto vzdávám vroucí dík nejsv. Panně Marii Lurdské.
S. M.

Ze Slavkova Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Páně a Panně Marii, Matce dobré rady, za vyslyšení prosby.
A. C.

Z Vel. Pavlovic. Srdečně díky vzdávám božskému Srdci Páně a Panně Marii za útěchu a pomoc ve velké úzkosti a starosti. Pán Bůh pomohl!
F. D.

Věrné plnění Božích přikázání.

(Hlavní úmysl).

Jako všemohoucí Stvořitel nebe i země vládne Bůh nade vším, jsa nejvyšším Pánem všeho, co na nebi i na zemi jest. Jako původce všeho světa vtiskl též všemu stvoření zákon svůj, dle něhož vše se řídí a děje. Zákon ten nacházíme v rostlinách, dle něhož ony vyrůstají, ovoce přináší a rozmnožují. Se zákonem tím shledáváme se u živočichů, dle něhož oni rostou, se množí, o žití své péči mají. Zákon ten vládne i v celé říši nebeské, jím řídí se veškerá tělesa nebeská, jichž ani počtu ani míry neznáme. »Všemu stvoření,« praví sv. Tomáš Aquinský, »vtiskuje Bůh počátky jeho působení.« Tomuto zákonu, kterému podléhá celá příroda, říkáme zákon přirozený. Tomuto zákonu podrobil Bůh netoliko veškeru přírodu, ale tvory, které byl rozumem a svobodnou vůlí obdařil a učinil, aby tito tvorové rozumem svým vůli jeho poznávali a ji dle svobodné vůle plnili. Tento zákon přirozený jest od Boha duši naší vtisknut, o čemž svědčí svatý apoštol Pavel v listě k Římanům: „Nebot když pohané, kteří nemají zákona (zjeveného) od přirození, činí to, což jest zákona: takoví nemajíce zákona, sami sobě jsou zákonem.« Také sv. Augustin mluví o zákonu, který nám jest do srdce vepsán a kterého žádná nespravedlnost zničití nemůže. Zákon přirozený, v srdce naše vtisknutý jest vyjádřením zákona Božího, věčného a nezměnitelného. Soud, jenž přirovnává skutky naše tomuto zákonu, jsou-li podle něho nebo proti němu, jest svědomí, také hlas Boží v nás.

Poněvadž však člověk k cíli nadpřirozenému stvořen jest, aby se u Boha věčně stal blaženým, proto bylo třeba zákona zvláštního, zákona zjevného. Takový zákon dal Hospodin Bůh již prvním lidem v ráji, kteří davše se ďáblem svěsti, nedbali zákona Božího a požili ovoce zapovězeného. Za hříchem přišel trest; člověk oloupen o všechny dary Boží, poškozen na duši i na těle. Měl-li však přece dojít cíle svého, bylo mu třeba nového zvláštního zjevení Božího. A dobrý Bůh skutečně se slitoval a dal na hoře Sinai desatera přikázání, jež napsal na dvě kamenné desky. Přikázání tato jsou výkladem zákona přirozeného a proto je všichni lidé zachovávatí mají. Již ve starém zákoně slíbil Bůh odměnu těm, kdož zákony jeho plní budou a hrozil tresty těm, kdož je přestoupí. A Ježíš Kristus, Syn Boží, nepřišel na zem rušit zákon, nýbrž naplnit, zdokonalit. Byla-li ve starém zákoně přikázání Boží zákonem bázně, jsou v novém zákoně, zákonem lásky. Nebo tak di Spasitel náš: »Kdo má přikázání moje a je zachovává, ten jest, který mne miluje.« Jak věrně plnili zákon Páně spravedliví ve starém zákoně! Či mám připomenout krásná naučení otce Tobíáše, jimiž povzbuzoval syna svého ku věr-

nému plnění zákona Hospodinova? Či snad neznámo, jak stateční bratři Makkabeovci raději se nechali ukrutně mučiti, nežli by byli přestoupili zákon Boží? Jen si vzpomeňme, jakou chválu vzdává Písmo svaté Zachariáš a Alžbětě, že chodili totiž ve všech přikázáních Páně! A čím jiným dosáhli všichni svatí blaženosti věčné v nebi, ne-li věrným plněním přikázání Božích? Vskutku není jiné cesty vedoucí do blaženosti věčné, než cesta přikázání Božích. Svatý Makarius pravil jednomu spolubratrovi: »Daleko tím člověk od dokonalosti, pokud se nepřemáhá a dle přikázání Božích věrně, trpělivě, laskavě, čistě a střídme nežije; neboť stojí psáno: Jen ti, kteří násili si činí, doshují království nebeského.« Co máme tedy soudit o těch lidech, kteří zákonem Božím pohrdají, že co sami chtějí to jest zákonem a nic jiného? Co máme souditi o takových »nadčlověcích«, kteří jsou sami sobě bohem a zákonem? Ach ubozí! Vidíme to na jejich životě! Po ovoci poznáte je!

Zlý strom nemůže nésti ovoce dobrého, aniž dobrý strom může nésti ovoce zlého. Kdo přikázání Boží nezachovává, z nich si ničeho nedělá, hřeší těžce, uráží Pána Boha, připravuje si věčnou záhubu. Komu není zákon Boží zákonem, ten se stává otrokem hříchu, vášně, nešlechtnosti, otrokem své vlastní zlovůle, stává se nevolníkem tří furii, totiž žádosti očí, žádosti těla a pýchy života. O těch dí svatý apoštol Pavel: »Mnozí chodí, o nichž jsem častokrát pravil vám (nyní pak i s plácem pravím), že jsou nepřátelé kříže Kristova, jichžto bůh břicho jest a sláva v zahanbení jejich, kteříž o zemské věci pečují.« Nechtějte se přirovnávat tomuto světu, aniž služte světu, ale Bohu, nejvyššímu Pánu. Jeho svatý zákon budiž nám nade všechno. Buďme hotovi raději každou obět přinést, nežli proti některému přikázání Božímu hřešiti. Buďme ochotni, pilní a svědomití v plnění toho, co se se zákonem Božím srovnává, co nám přikázání Boží velí, tak osvědčíme lásku svou k Bohu a bližnímu; tak dáme co Božího jest Bohu, co jest císařovo císaři. Čím více božská přikázání tvá z mysli vycházejí a přestupována bývají, tím více je budeme zachovávat, o nejsvětější Srdce Pána Ježíše!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chválu jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za věrné plnění přikázání Božích a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiš rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, utiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Dejme příklad zachování přikázání Božích.

Úmysl v říjnu: Křesťanská rodina.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V září modleme se o věrné plnění Božích přikázání.

(Ustanoven a žebnán Jeho Svátostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Ů.	Sv. Jiljí , opata (700). — Zdar jubilejní pouti. Dar pokory. Duchovní cvičení. Řeholní noviciáty. Za obdržení jisté milosti. Duše v očistci.	
2. St.	Sv. Štěpána , kr. uh. (1038). — Císař a král náš. Horlivost po spáse duší. Zbožnost v rodinách. Za rodiče a sestru. Tři ubohé rodiny.	
3. Č.	Sv. Serafie a Sabíny , p. a m. (121). — Láska k nevinnosti. Za † bratra. Školní mládež a učitelé. Obrácení nešťastníka. Nemocní.	
4. P.	Sv. Rosalie , p. (1333). — Ochrana před neštěstím. Umírající. † R. H. Napravení zlých náklonností. Za pokoj a mír v rodině. Za bloudící.	
5. S.	Sv. Vavřince Just. , bisk. (1155). — Naši arcipastýřové. Zdar katol. podniku. Dvě katolické osady v Americe. Za napravení dítek. † rodiče.	
6. N.	<i>Neděle XIII. po sv. Duchu.</i> Sv. Magna , opata (655). — Obnova ducha řeholního. Za svornost a jednotu. Ochrana nevinnosti. Dar bázně Boží.	
7. P.	Sv. Reginy , p. a m. (251). — Pohrdání světem. Pomoc v nesnázích. Napravení mládeže. Pomoc zbožnému muži. Zbožnost v rodinách.	
8. Ů.	Narození Panny Marie . — Duchovní obrození naše. Spása duší. Družiny Mariánské. Obrácení hříšníků. Díky za obdržené milosti.	
9. St.	Sv. Petra Klavera , ap. ind. (1654). — Spolek missijní pro Afriku. Dar trpělivosti v soužení. Vítězství myšlenky katolické. Duch obětavosti.	
10. Č.	Sv. Mikuláše Tolet. , řeh. (1309). — Touha po křesťanské dokonalosti. Stavba chrámu Páně. Dobrodinci. Obrácení nepřátel našich. Naše řehole.	
11. P.	Bl. Karla Spinoly a spolumuč. (1622). — Katolíci v Japonsku a v Číně. Napravení zlých poměrů. Síla v povolání. Posvěť se jméno Tvé.	
12. S.	Sv. Quidona , vyzn. (1012). — Věrné plnění povinností. Pomoc Boží v povolání. Ponížení nepřátel víry. Zamezení hříchů. Příbuzní. † otec.	
13. N.	<i>Neděle XIV. po sv. Duchu.</i> Jména Panny Marie . — Vítězství svaté katolické církve. Křesťanské dělnictvo. Obnova společnosti křesťanské.	
14. P.	Povýšení sv. kříže (629). — Spolek armády sv. kříže. Sjedení národů v víře katol. Vice farnosti. Dar kajcnosti. Dar moudrosti.	
15. Ů.	Sv. Nikomeda , muč. — Statečné vyznání víry. Přemáhání pokušení. Za lásku a trpělivost. Školy katolické. Apoštolát modlitby. Dar tichosti.	
16. St.	Sv. Ludmily , patr. české země (927). — Zachování víry a zbožnosti. Křesťanské matky a vdovy. Zbožné vychování dítek. Dar nevinnosti.	
17. Č.	Sv. Hildegardy , abat. (1179). — Ženské řehole a jich chovanky. Spolek klanění se nejsv. Svátosti. Mravnost mládeže. Duše v očistci.	
18. P.	Sv. Josefa a Kupertino , vyzn. (1663). — Zachování předpisů církve. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Třetí řád sv. Františka. Poutní místa.	
19. S.	Sv. Januaria a spolumuč. (303). — Obnova společnosti lidské. Dar křesťanské šlechetnosti. Přemáhání opilství. † rodiče. Katolíci poslanci.	
20. Ů.	<i>Neděle XV. po sv. Duchu</i> Sv. Eustachia a spolumuč. (120). — Šíření katol. tisku. Sjedení slovanských národů v církvi katol. Hříšníci.	
21. P.	Sv. Matouše , ap. P. (90). — Apoštolát slova a katol. tisku Císař a král náš. Obrácení Anglie na víru katol. Katolíci mezi pohany. † otec.	
22. Ů.	Sv. Mořice a spolumuč. (330). — Duch křesťanský ve vojsku našem. Katolická církev na Rusi. Svěcení dnů Páně. † kněz M. K. † spolubratři.	
23. St.	Sv. Tekly , p. a m. (I. stol.). — Jednoty panen. Přemáhání zlého. Za dary Ducha sv. Křesťanské školy. Smíření nepřatel. Záchrana mládeže.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Č.	Sv. Jaromíra , bisk. m. (1046). — Sv. Otec Pius X. Vítězství sv. kříže. Horlivost křesťanská. Odvrácení pohoršení. Zdar katolickému podniku.	
25. P.	Sv. Pacifika , řeh. (1721). — Horlivost v konání dobrého. Odevzdání do vůle Boží. Opuštěná rodina. Časté svatě přijímání ř bratří. Sirotci.	
26. S.	Sv. Cypriana a Justina , p. a m. (304). — Obháječi víry. Bohulibé podniky. Mír a bázeň. Boží v rodinách. Úcta k autoritě. Duše v očistci.	
27. N.	Neděle XVI. po sv. Duchu. Sv. Kosmy a Damiána , muč. (303). — Dar zdraví. Záchrana mládeže. Živí a ř dobrodinci. Zaopatření dítek.	
28. P.	Sv. Václava , patr. země České, m. (935). — Pokoj a mír mezi národy. Úcta svatých patronů. Sesílení zásad křesťanských. Vytrvalost v dobrém.	
29. Ú.	Sv. Michaela , archand. — Spolek sv. Michaela. Halř svatopetrský. Vzpružení ducha katolického. Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Naše školství.	
30. St.	Sv. Jaromíra , učít. cirk. (420). — Živá vzpomínka posledních věcí člověka. Věrnost v povolání. Zemřeli údové katol. bratrstev. Mládež.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Jako první rodiče povinni byli Boha a Stvořitele svého poslouchati a přikázání jim dané zachovávat, tak povinni jsme i my všichni přikázání Boží, na hoře Sinai oznámené, věrně plniti, protože jsou výkladem přirozeného zákona, jež Bůh v srdce naše vštípil. Pán Bůh je svrchovaným Pánem našim, my jsme úplně od něho a tedy jsme povinni ve všem podrobiti se jeho svatě vůli a to ne-
toliko zevně, nýbrž i vnitř v srdci svém. Chceme-li života věčného dosíci, není jiné cesty, leč cesta přikázání Božích. Proto pravil Spasitel bohatému mládenci: »Chceš-li vejíti do života, zachovávej přikázání.« A na jiném místě praví Pán: »Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království Božího, ale kdo plní vůli otce mého, ten vejde do království Božího. To mějme na paměti a nechťjme následovati těch, kteří zákonem Božím pohrdají, vůli svou a rozum svůj staví nad vůli a nad rozum Boží! Kam pýcha a svévole vede, vidíme na smutném osudu prvňích lidí a ještě jasněji na pádu pyšných andělů. Tvůj zákon, o Bože, chceme věrně plniti!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevýjimaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvlášť Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za věrné plnění přikázání Božích a za všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zašlřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Dejme příklad zachování přikázání Božích.

Úmysl v říjnu: Křesťanská rodina.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1908.

Dorau Tvému, Hospodine, přísluší svatost na dlouhé časy. (Žalm 92.) Chrám Boží je svatý. (Kor. 1. 17.)
Dům můj jest dům modlitby! — Jak svaté jest místo toto, zde dům Boží a brána nebes.

Bohem povždy Kristus bude.

Kdyby v celek se spojili
národové světa všeho,
aby slunce zatemnili,
by nesvítila zář jeho,
všecko jejich namáhání
marným by se jistě stalo,
neb slunce na nebes bání
zářiti by nepřestalo.

Ti, kdož zhasit se spojují
zář božství slunce Krista,
marně o to usilují;
nedokážou dozajista
že Ježíš Kristus, Bůh pravý,
přestane kdys Bohem býti,
když jejich učené hlavy
mocně tomu budou chtíti.

Bohem povždy Kristus bude,
nikdy božství své neztratí,
i když mnozí páni všude
po světě budou hlásati,
že Kristus Bůh nebyl, není,
že byl lepším jen člověkem;
Kristus však přes to učení
Bůh byl, bude každým věkem.

Nevěreční pokrokáři,
až Ježíše oděného
jasnou božství svého září,
uvidí, co Soudce svého,
a to bude zcela jistě
až se skončí jejich žití,
pak státi na jejich místě
nikdo z nás by nechtěl chtíti.

Kristus-Bůh, k soudu zasedne
by je soudil spravedlivě;
přísným okem na ně vzhledne,
a promluví k nim hrozivě:
„Odejďte, zlořečení,
 pryč ode mne, Boha svého!
jděte podle zasloužení
v muky ohně pekelného!“

„Božství jste mně upírali
dokud jste na světě žili,
mne jste nic nemilovali,
ani jste mně nesloužili,
pýcha vaše srdce jala,
měli jste za bohy sebe,
a pýcha vám uchystala
hrozné peklo — ne však nebe.“

F. Vrdtil.

Pouť života.

Velikým a prostorným údolím vedou obě cesty, jedna v pravo odlučuje, druhá v levo zatáčí. Cesta levá jest pohodlná, široká, rovná a lze po ní bez namáhání kráčet. Za to ale cesta druhá jest velice neschůdná, hrbolatá, ano příkrá místy, kamenitá a i trním často posetá. Pohledneme-li na obě tyto cesty, vidíme na levé množství chodců, jen se to tam hemží; sotva jedni zajdou, již vhrnou se druzí a tak to jde vesele dnem i nocí. Na cestě druhé však je ticho, někdy i mrtvo, sem tam lze zřítí nějakého poutníka, který namáhavě se běře v před. Někdy jest jich více, ale čím dále, tím více řídne počet jejich, neboť sem tam některý přeběhne na cestu pohodlnější, z níž velice zřídka někdo na cestu trnitou přestoupá. Mezi poutníky na cestě široké si mnozí počínají rozpustile; jásají, posměch si tropíce z poutníků na dráze obtížné kráčejících.

„Blázni,“ říkají o nich, „blázni jsou, vlekou se po té obtížné cestě, a ta naše je tak pěkná a pohodlná! Proč nejdou s námi? Co z toho mají, že se tak plahočí?“ Jiní jsou potichu, hledí na všechny strany a kde co mohou sebrati, utrhnouti, to seberou do měšců svých a tak čím dále, tím větší nesou břímě. Jiní zase kochají se krásnou vyhlídkou a jak děti bezstarostně poskakují v před. Zase jiní samolibě se ohlížejí na svůj oděv, jímž se liší od jiných a jako páv vystavují své ozdoby a klenoty jiným na obdiv. Jiní

zastavují se často v útulných hostincích, aby si pohověli, se posilnili a mnozí pak s těžkou hlavou a slabýma nohama vycházejí a potácejíce se, malý kousek cesty urazí. Tak to tam jde všechno roztočivě. Na cestě druhé je ticho; poutníci tiše, ale zmužile a vytrvale kráčí v před, trpělivě přemáhajíce všeliké překážky. A byť mnohdy i nohy jim krvácely, neustávají, nýbrž majíce cíl stále před očima, horlivě se sebezapřením postupují. Ovšem klesají i mnozí únavou, slabostí, ale nezůstávají ležeti, vstávají zase a druzí silnější, rádi je podporují. Ovšem mají i oni mnohdy břímě velice těžké, ale všechno je znamenáné písmenami J. N. K. Ž. To jest: Ježíš nazaretský, král židovský. Sice si někdy postesknou, ale hned se zase vzpamatují, nikdy veřejně nenaříkají na neschůdnou cestu, i když oči pláčí, přece srdce se veselí a jakási radost čistá, oblažující naplňuje srdce jejich. Tak běží obě cesty dlouhou dobu podle sebe, až ke konci údolí, kde stojí těsná tmavá brána, dobře uzamčená. U té sbíhají se obě cesty. U brány stojí vážný a přísný strážce. Jakmile však poutníci z cesty veselé bránu shlédnou, blednou a strach láme jim kosti, a proč? Čtou na bráně nápis: „Jednou tam, nikdy zpět.“ Začnou bédovati, plakati, chtějí utéci zpět, ale nemohou, neboť je strážník schytá bez milosti jednoho po druhém hází do temného otvoru brány. Těm, kdož s balíky a měsci přicházejí, velí: „Odložte to vše, nic si neponecháte,

s prázdnem jste do údolí přišli, s prázdnem z něho vyjdete. Tam, kam jdete, neplatí vaše peníze a klenoty nic více, než-li na cestě oblázek.“ Ó jak se bolně loučí lidé ti se vším, co si tak pracně nashromáždili po celou dlouhou cestu. I ti, kdož si libovali v krásném oděvu, napomíná strážník, aby jej odložili, že ho tam, kam jdou, potřeba není; na ty, kteří se honosili krásou, dýchá dechem ledovým a hned hyne krása a mizí všechna libeznost.

Za to však poutníci cesty pravé vítají s radostí bránu tu, neboť kyne jim konec obtížného putování. Jim také přívětivě kyne strážník a oni bez bázně ubírají se k bráně a s plesáním skládají břemena svá, označená jménem Spasitelovým. A tak procházejí všichni branou. Za branou rozcházejí se zase cesty, jedna v levo, druhá v pravo. Avšak jaký to rozdíl. Cesta pravá, dříve tak trnitá a kamenitá, jest nyní přerokovaná, vede do ráje nevýslovných radostí. Ale cesta levá proměnila se v cestu hrůzy a vede své poutníky do temností zevnitřních, kde „pláč jest a skřípění zubů.“ Toť podobenství dobrého a zlého života, dobrého a zlého putování tímto životem. Údolí toť svět, poutníci toť lidé, to jsme my všichni. Cesta široká, je cesta hříchu, kterou se tak mnozí ubírají, cesta úzká, je cesta ctnosti, po níž málo jich kráčí. Břímě, které hříšníci nesou, jsou nespravedlivé statky, mamon, radost v marné slávě, v nádheře oděvu, v zapovězených radovánkách. I poutníci po ctnosti kráčející mají břemena, ale tato nesou nápis kříže Páně, t. j. snášejí všechny obtíže, útrapy a strasti ve jménu a podle vůle ukřižovaného Krista Pána. Pláčí a truchlí sice, ale slzy tyto jsou jako perly před Hospodinem, neboť jsou to slzy lítosti pravé, tkvící v lásce k Bohu. Tmavá brána toť hrob, všichni skrze něj musí do věčnosti; zlí se ho lekají, dobří se naň těší. Strážník toť smrt, ta lijem odstraní vše, zlým poklady, dobrým kříže. Za hrobem cesta

prvá vede k nebi, druhá k peklu, věčnému zahynutí.

Nuže, kterou cestou budeme se my jednou ubírat? Touž, kterou nyní jdeme, setrváme-li na ní. Blaze nám, kráčíme-li cestou úzkou, trnitou cestou cnosti neb pokání, neboť za krátko dovede nás na cestu krásnou, k nebi vedoucí. Poznejme v čas, co nám prospívá, a co škodí. Je-li třeba obrátíme, přeskočme z cesty hříchu na cestu dobra, později nesme krátký čas útrapy a břímě cesty přikázání Božích, abychom potom vysvobodili duši a došli šťastně cíle Bohem vytknutého.

Boh Henll.

Modlitba k věčné Lásce.

Duchu lásky, Duchu svatý,
v Trojici Bože živý,
přiď, by zase zdejší nivou
zmlkl vír svědce lživý!

Srdce, které ledem ztuhlo,
rozehřej nebes touhou,
aby zcela nezhytnulo
nevěry zimou dlouhou!

Lásky světu třeba jesti
vznešené, Tvého světla — —
Z pouště ráj je ono srdce,
víra kde v Krista zkvetla!

Záře Tvoji lásky volá
k životu květy ctností,
bez ní srdce je jak země,
pokud nemá slunce dosti.

Tvoje dary, Duchu svatý,
probudí mnohé ze sna:
nitro takých roztomilé,
mladá jak svěží vesna.

Al. J. Vlastimil-Římský.

2. O účtě domu Božímu příslušící ponějví nás více příběhů biblických. Když se zrodilo božské dítě, ukázali se v noci andělé pastýřům, pasoucím stáda na luzích betlemských a oznámili jim za plesu a za zvuků hudby nebeské: »Běžte a naleznete nemluvnátko obvinuté plenkami a položené v jeslicích.« Zdá se býti podivno, proč nepřišli andělé s touto radostnou zprávou dříve ku velekněžím v Jerusalemě, k císaři Augustovi, k prorokům i jiným vysoce postaveným osobám onoho věku, proč přišli k chudým, úplně neznámým pastýřům. Dle svatého Bonaventury chtěl Spasitel, který se zrodil z pokorné Panny, nejprve pokorným pastýřům zvěstován býti. Dle Tomáše Akvinského chtěl Ježíš, který se sám nazval vzorem dobrého pastýře, hledajícího ztracenou ovci až ji najde, nej-

dříve obeznámen býti se soudruhy svého pastýřského úřadu. Dle Bedy, odměniti chtěl pastýře za noční bdění, neboť sám později ztrávil mnoho noci při modlitbě a bdění. Dle jiných, chtěl Ježíš již v prvních okamžicích svého života pokázati na svatost, příslušící Božímu domu; proto ukázal se anděl pastýřům, zvěstuje jim, že se narodil Spasitel v jejich chlévě, aby se snad do něho se stády nevrátili a snad svým, pastýřům vlastním chováním, zneuctili toto svaté místo, tento stánek Boží.

Velkou úctu prokázal domu Božímu zbožný stařec Simeon, který »přišel, když uváděli dítě Ježíše rodičové jeho, v duchu do chrámu« (Luk. 2, 27). Proč přišel v duchu, což nepřišel skutečně, s tělem, aby vzal Ježíše na lokty své? Přišel-li však skutečně, s tělem, proč píše Písmo svaté o něm: »Přišel v duchu do chrámu?« Učitelé církevní vykládají sice místo toto takto: Simeon došel do chrámu právě v tom okamžiku, kdy tam přišli svatý Josef a Maria, protože byl povzbuzen Duchem svatým. Ale jistý duchaplný vykladač používá slov těchto, aby ukázal, jak svaté místo jest kostel, řka: Simeon choval se ve chrámu tak uctivě, vroucně, zbožně, že se zdálo, jakoby ani neměl žádného těla, jakoby byl nějaký duch; z čehož plyne, aby každý, kdo navštíví chrám Páně, po příkladu Simeonově se v něm zachoval.

3. Jak neslušně chovají se bohužel často lidé v kostele. Prorok Ezechiel vypravuje, jakou hrůzou dojata bylo srdce jeho, když uviděl ve snu v chrámě dvacetpět mužů pohanských, kteří stojíce zády ku stánku Božímu, obraceli tváře své k východu a klaněli se slunci jako bohu svému (Ezech. 8, 16). Ezechiel byl všecek pobouřen tímto výjevem a ani nechtěl pochopiti, že by mohl stánek Hospodinův býti tak zneuctěn. A v našich chrámech často pozorujeme neslušnosti, opovržlivosti, ohavnosti, jež se proti svatosti domu Božího. Mnozí ztrácejí Ježíše v chrámě, jak ho tam ztratili Josef a Maria, když přišli s dvanáctiletým mládencečkem, Kristem na slavnost do Jerusalema. Chovají se v chrámě totiž neslušně, prohřešují se proti svatosti domu Božího; dopouštějí se hříchu a ztrácejí tak milost Boží. Svatý Petr

a Jan kráčeli do chrámu jerusalemského a uviděli při vchodu chromého, který je posíl o almužnu. Petr dal mu zdraví těla; u nás však bohužel mnohý svým nepatřičným chováním ztrácí v chrámu Páně zdraví své duše.

Nehodil by se na mnohé návštěvníky našich kostelů popis, jak jej podal kterýs ze starých spisovatelů, který píše: Mnozí přicházejí do kostela a nemohou ani chvilku zdržeti se v pokoji, hned začnou mluvit, šeptati, smáti se, ohlížeti se, myslí místo na modlení na pohádky. Jiní kupují a prodávají v kostelích, vyjednávají o svých polích, domech, loukách, dobytku, čínice tak z domu Božího dům kupecký. Jiní čtou místo v modlitebních knihách ve spisech, jež si sebou přinesli. Jiní hledají očima svého nepřítele a přemýšlejí, jak mu odpoví, až »se s ním setkají. Mnozí, kteří přicházejí do kostela, hřeší v něm mnohem více, než kdyby byli zůstali v domech svých, nepřicházejí do kostela modliti se, ale obíratí se špatnými myšlenkami, řečmi a skutky. Ale ať nikdo nazapomene na slovo prorokovo: »Pomsta Hospodinova jest pomstění chrámu jeho« (Ezech. 51, 11).

Jak velký hřích je zneuctění domu Božího, poznáváme z toho, že Kristus sám vlastnoručně potrestal ty, kteří zneuctili chrám Páně. »Udělav jako bič z provázků, vyhnal všechny z chrámu, pnězomocům rozsypal peníze a zpřevracel stoly; a těm, kteří holuby prodávali, řekl: odnese to odtud a nečinite domu Otce mého domem kupeckým« (Jan 2, 15—16). Všechny mocnosti nebeské i zemské byly pohotově Kristu Ježíši, že mohl skrze ně dáti ztrestati zneuctivání domu Božího a přece tak neučinil. Neporučil, aby je spolka země, jako se stalo třem mužům ve Starém Zákoně, jménem Kore, Dathan a Abiron; nerozkázal, aby psové je roztrhali, jako kdysi pyšnou Jezabelu, ani neposlal medvědů, jež zavolal kdysi prorok Eli-seus na rozpustilé kluky, ani nedal je předhoditi lvům v jámě, jako se stalo kdysi s falešnými obžalobci Daniela. Kristus nepoužil žádné pomoci, ale sám, vlastnoručně vyhnal ven rušitele svatosti chrámu Páně, chtěje ukázat, jak veliký je to hřích, zneuctívá-li někdo nějakým způsobem stánek Hospodinova. Uvažuj dále!

Přivedli k Ježíšovi ženu cizoložnici a ptali se, zda ji mají ukamenovati, jak předpisuje zákon; Kristus setkal se u studnice Jakubovy se ženou samariťankou, velkou hříšnicí; Magdalena vylila nádobu s drahou masí na nohy Ježíšovy. A nečteme, že by byl Kristus v těchto právé uvedených případech vzal metlu anebo bič, že by zlostně byl je oslovil, anebo bez útěchy propustil, ale právě naopak vypravuje nám Písmo svaté, kterak byl k těmto hříšníkům milosrdný, laskavý, přívětivý, nevyčítal jim jejich hříchy, neproklínal jich, ale napomenuv je by již nehřešili, propustil je milostivě. Jen ve chrámě jerusalemském vzplanul Ježíš spravedlivým hněvem, vytýkal prodavačům jejich hříchy nejenom ostrými slovy, ale udělal z provázků bič a vyhnal je ven. Může-li býti jasnějšího důkazu, jak velkým hříchem je znesvčování, neucta v domě Božím?

4. Na své zpáteční cestě z Egypta do země zaslíbené přišli židé k řece Jordánu, kde však nebylo ani mostu, ani loděk, aby mohli přejíti na druhý břeh. Tu rozkázal Josue, nástupce Mojžíšův ve vůdcovství lidu, aby šli napřed kněží, nesouce archu úmluvy na ramenách. Když vešli do Jordánu, tehdy rozvodněného, zastavila se voda s vrchu připadající a nadula se jako hora, dolejší pak otekla do Mrtvého moře, tak že přecházel všechen lid po suchém řečišti. Viz v obraze, jaká svatost přísluší domu Božímu! Voda tekoucí svrchu zastavila se z úcty ku arše, jako by měla rozum, prokázala úctu arše úmluvy, v níž uschovány předměty, posvátné židovskému národu, totiž dvě kamenné desky desatera Božích přikázání, hůl Aronova, nádoba s manou. A v našich kostelích neuschovává se archa starozákonní, nýbrž živý chléb nebeský, božská mana; kdo by pak zneuctil tento dům Boží, upadne, jako voda ona vtekla do mrtvého moře, též do mrtvého moře věčnosti, to jest bude odsouzen do pekla.

5. Josefus Flavius, slavný spisovatel, který popsal mezi jiným také zkázu města Jerusalema, uvádí mezi mnohými příčinami, proč Bůh tak hrozně město toto potrestal také tu, že židé zneuctívali chám jerusalemský všelijakými neřestmi. Povšimni si toho, kdo urážíš

chrám Páně neslušným chováním, kdo zapomináš, že přísluší domu Božímu svatost! Bůh uchovej jednoho každého z nás, abychom nedali přitčiny, by nás trestal Bůh za hříchy, jimiž jsme zneuctívali chrámy jeho, zapominajíce, že přísluší domu Božímu svatost. Nikdo z nás nezapomeň: chrám Boží je svatý, každý chovej se v něm tak, abys vždy tuto pravdu měl na paměti.

Jg. Zhdněl.

Z Následování Krista.

Synu, neber si to těžce, zříš-li, že jsou jiní ctění, povýšení, ale tobě že jen se dostává opovržení a ponížení.

Vzhůru k nebi, ke mně hleď, ó synu, v těch chvílích své srdce pozdvihnouti, lidské opovržení na zemi nikdy tě pak, synu, nezarmoutí.

Pane, že jsem často proti Tobě zhřešil, páchaje hříchy veliké, právem proti mně se ozbrojuje, a povstává stvoření všeliké.

Hledím-li sám v sebe, pak uznávám: že od lidí se mi nedostává žádné křivdy; pročž bych na Tebe stěžoval si, Pane, nemám práva.

Spravedlivě tedy mně náleží od lidí potupa, zahanbení; Tobě, Pane, patří však věčná čest, věčná sláva, věčné chvály pění!

F. Vrdtil.

Chrást, olář, svatostánek.

K slavnosti Posvěcení chrámu Páně.

„Tj, stánek Boží s lidmi a přebývati bude s nimi.“ (Zjev. 21, 5.)

Rok co rok slaví církev svatá slavné památku posvěcení chrámu Páně, aby na oči nám postavila zase důležitý význam chrámu pro křesťanské obce, užitek jeho pro naše časné i věčné blaho a tak v nás oživila a účtu lásku k tomuto stánku Božímu mezi námi. A to vším právem. Vždyť nad chatrče, statky i hrady, nad domky, domy a paláce ve městech, nade vše, co velkého a nádherného jest ve světě, vyniká pro křesťana posvěcený chrám, jakožto dům Boží. Jestli to dům a hrad Hospodina, Boha zástupů, jestli to palác a dvůr krále nebes i země, obklopený neviditelnou stráží andělův a naplněný skvostem nebeským. Každý takový chrám, zbudovaný v městě neb osadě, stojí tu, jak pravil svatý Jan Zlatoústý, na znamení vítězství a slávy apoštolů nad židy a pohany. Ve chrámě přísti se pramen pravdy živé ze skály věčné, kteráž jest Ježíš Kristus; v něm jest, dle slov kněze Amberga, žebrík Jakobův, po kterém vzestupují a sestupují andělé; ve chrámě, zvláště farním, podávají si ruce církev vítězná v nebesích, církev bojující na zemi a trpící v očistci. Ve farním kostele přivítávají se novorozenci ke sboru církve Páně, v něm nasycují se osadníci slovem Božím a posily nacházejí pokrmem těla a krve Páně k životu bohu libému na zemi a šťastnému na věčnosti. V chrámě Božím jest připravené prkno spásy, pro všechny ty, kteří po křtu svatém zhřešili, aby vybredli z víru hříšného a dospěli do přístavu klidu a spokojenosti duševní, smířivše se s Bohem svatým pokáním. V chrámě shromažďuje duchovní pastýř stáde své, svolává tam ovečky své v nejdůležitějších a v nejposvátnějších okamžicích života jejich; z chrámu chodí kněz k nemocným a umírajícím, nesa jim potěchu, posilu a pomoc z pokladů církve svaté. Kolem chrámu kladí a kladou se ještě na mnohých místech tělesné ostatky věřících do země, jako se seje símě na poli, aby jednou k hlasu andělském oživlé vyšly z hrobův a účast

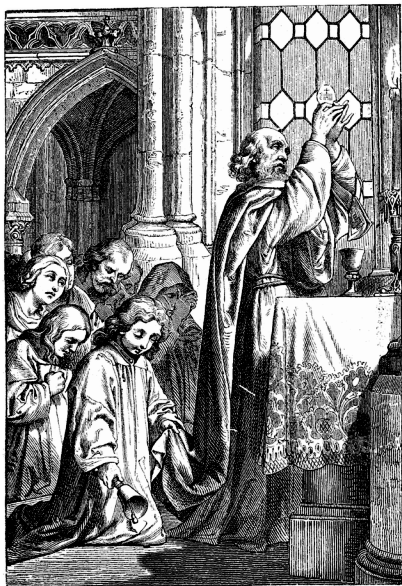
měly na osudu duše. Nuž, kdo vypoví vše, čím chrám Páně jest zbožnému a věřícímu katolíkovi? Jest mu domem v pravdě otcovským, domem radosti a potěchy, domem svatě naděje, stánkem Božím mezi lidmi. Jaký by to byl tedy katolík, jenž by si chrámu Páně nevážil? Jak chabá by byla jeho víra, jak slabá jeho zbožnost, jak mdlá jeho účta a láska k Bohu samému! Jak vážili si Izraelité stánku úmluvy, s jakou účtou k němu pohlíželi, s jakou radostí k němu putovali. Sám král David prozpěvuje v žalmeh svých: »Jak milí jsou stanové tvoji, Hospodine mocnosti! Duše má touží a omdlívá po síních Hospodinových. Srdce mé a tělo mé plesají k Bohu živému. Jeden den v síních Hospodinových jest lepší, nežli tisíce dnů strávených ve stáncích rozkoše a nádhery.« (Ž. 83) Jaké to nadšení pro stánek Hospodinův, který byl přece jen slabým obrazem pravého chrámu Božího v církvi křesťanské. Čím více tedy může a má radostným citem a hlasem zpívat tak křesťan katolík, maje místo stínu světlo, místo obrazu pravdu!

Než které místo ve chrámě jest přirozeně nad jiné nám dražší a vzácnější, milejší a světlejší? Nebudeme zajisté se rozpakovati a řekneme, je to olář a na olář svatostánek (tabernakl). Vizme tedy jedno i druhé.

Co se především týče oláře, je to obraz hory Kalvarie, ano můžeme směle říci, že v jistém ohledu Kalvarie sama. Neboť čím stala se nám Kalvarie horou tak památnou a posvátnou? Jedině tím, že na této nepatrné skalině u Jerusalema dokonil Syn Boží obět smíření našeho, smrti svou na kříži. A neděje-li se totéž den co den na olář chrámů našich? Neobětuje-li se Kristus Pán, jako na Kalvarii rovněž tak na olář, kdykoli se na něm slouží mše svatá? Je tedy olář místem nejsvětější oběti; jest Golgotou věčné lásky, která nepřestává hledati a konati dílo spasení našeho. A proto také staví se na každém olář kříž a není-li olář celý z kamene vzác-

ného, z mramoru, tu vkládá se do něho alespoň deska mramorová, na níž pokládá se při mši svaté tělo a krev Páně, aby se znázornila smrt Spasitelova na skalině Kalvárské a aby se tak připomínalo křesťanům, že přibližující se k oltáři, k oné hoře posvátné, přesvaté se blíží, ježto

se při službách Božích na oltáři na znamení, že světla nebeská, andělové svatí obkličují trůn Boží na výsostech, proto také že s myslí čistou, vroucí a a k nebeským věcem se nesoucí, jako světlo rozžaté máme státi a prodlévati před oltářem. A podobně nejsou jen

nesla kříž a na kříži oběť za hříchy světa veškerého. I to vše ostatní, co dílem z potřeby, dílem k ozdobě oltáře přidělila církev, má hluboký a spasitelný význam. Jsou tu prostěradla, jimiž se pokrývá oltář, jsou tu svícný se svícemi z vosku včelího, jsou tu ostatky svatých a světic Božích, tu také obrazy posvátné. Trojnásobným rouchem lněným, jako prostěradlem, pokrývá se oltář a tím se nám připomíná, že po tři dny lněným rouchem ovinité tělo Páně spočívalo ve hrobě. Svícný stává se a svíce rozžihají

zbytečnou okrasou obrazy a ostatky svatých a světic Božích. Či nemluví k nám obraz, nekázá nám ostatky kteréhokoli oslavence Božího hlasem mocným a důrazným: »Následuj onoho bratra, sestru, kterého ti připomínáme, v životě svém, abys i ty tam přišel, kde oni nyní jsou, ke Kristu, jehož věrnými byli následovníky.« Jak svatý, jak důležitý je tedy oltář v chrámu našem, s jakou úctou máme se tedy k němu blížit, jakožto k místu oběti nejsvětější. Než lahodnějším ještě hlasem, hlasem božské

lásky mluví k srdci katolíka svatostánek, ona hlavní a nejkrásnější ozdoba oltářů svatých našich. Neřeba vykládati snad, co nám svatostánkem slove. Je to ona schránka, do níž se ukládá, ve které se chová nejsvětější Svátost, sám to náš Spasitel Ježíš Kristus, ve způsobě chleba. Jaká to milost, jaká to láska, jaká to k vůli nám pokora! Zde vyplněno do slova, co v knize Zjevení věstil svatý Jan, řka: »Aj, stánek Boží s lidmi a přebývati bude (Bůh) s nimi, a oni budou jeho lidem a sám Bůh s nimi bude jejich Bohem« (Zj. 21). Je to ustavičný zázrak, ale jako přirozený zázrak té lásky, která se vtělila pro spasení lidí, je to zázrak, ale důstojný oné radosti, již jest rozkoší přebývat mezi syny lidskými, je to úžasný zázrak, ale zázrak, z kterého dnem i noci prýští a rozlévají se na všechny strany proudy nepřehraných milostí Božích, milostí a darů, jimiž světla i potěchy, radosti i síly dostává se člověku.

Tu v tajemném svatostánku chová se to světlo pravé, které již osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. Tu ve svatostánku, pokud ukryt je Spasitel náš ve Svátosti oltářní, taji a zase jeví se oku, citu, duši věřícího křesťana onen všemohoucí lidumil a přítel, jenž volá dnem i noci: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já občerstvim vás.« A člověk ve světě bývá tak často obtížen a zemdlen! Vždyť jest ve světě tolik břemen a tolik perné práce a tak málo upřímné lásky a obětavosti, tolik sobectví a vášni a ty, milý křesťane, bys nespíchal tam, kde tebe vítá, ty bys rád neprodléval tu, kde tobě kyne láska čistá, vznešená, božská! Ve světě je tolik mráкот, tolik bludů, tolik neřestí a ty bys neutikal se ke stánku, odkudž ti kyne světlo, aby i tebe temnosti bludu a hříchu neuchvátily? Tu ve svatostánku sídlí a kraluje kníže věčného pokoje, všemohoucí Bůh sám, který připověděl pokoj a odpočinek těm, kdož přijdou, připojí a přivinou se k němu celou duší.

Ve světě je tolik zmatkův a bouřek, tolik lopocení a shonu, tolik smutku a útrap a ty, maje dárce pokoje tak na blízku, téměř pod střechou svojí, nedbal bys u něho hledati a najíti pokoje zá-

doucího? Ve svatostánku sídlí Samaritán božské lásky, sídlí ten, jenž rozhršel Magdalenu, nezavrhl Petra, ráj přislíbil lotru kajícímu; sídlí tam ten, jenž malomocné očistoval, nemocné uzdravoval, mrtvé křísil, ubohým pomáhal, zarmoucené těšil, padlé pozdvihoval; a ty bys neblahoslavlil sebe, že ho máš tak na blízku, že máš ho v chrámě svém dnem i noci ochotného pomáhati i tobě, očistí tebe, vzkřísí duši, osvěžit, potěší ji a ráj věčný tobě zaručí? O jak by mohlo katolíkovo srdce býti lhostejným k takovému laskavému a milostivému dobrodinci, k takovému blahosklonnému Pánu? Zdaž by mohlo srdce naše pomněti na všechny ty milosti, kterých se nám dostává u oltáře před svatostánkem, bez pohnutí, bez dostiučnění, bez vděčnosti? Ano blahoslavit se může a má katolík každý, neboť žádnému národu neučinil tak Bůh a žádnému nezjevil soudů svých jak nám!

A nyní vizme, jakou povinnost máme my katolíci k domu Božímu? Ve Starém Zákoně byl stánek úmluvy a oltář obrazem a podobenstvím příštího věku za vlády přislíbeného Otcům Messiaše. A s jakou ochotou sneseno od synův israelských zlata a pokladů rozmanitých na okrasu jeho. Přečtěme si jen o tom zprávy v 2. knize Mojžíšově a uzasneme nad obětavostí a štědrostí Israelitů na poušti. Vzácné opony z plátna i z postavce modrého, ze šarlachu a červce dvakráte barveného; sloupy obložené stříbrnými plechy vyznačovaly tento stánek, v němž chovala se archa úmluvy. A co jest archa starozákonní, nejhlavnější to poklad dotčeného stánku, proti Spasiteli, jenž bytuje zázračně ve stáncích svatých a chrámů našich? Pán náš sice se za chudobu nestydí, ba sám vytkl, že si chudobu dobrovolně oblíbil, aby ji za přepych světa Boží spravedlnosti dosti činil; vždyť v Betlemě chlév byl jeho prvním na zemi palácem a jesle prvním jeho trůnem; vždyť sám o životě svém mohl říci, »že lišky doupata mají a ptáci nebeští hnízda, Syn člověka že však nemá kam by hlavu sklonil.« A co platilo o počátku života jeho a o celém životě pozemském, platilo i o konci; i poslední lůžko jeho bylo kříž tvrdý a hrob jednoduchý ve skále vytesaný.

Jeť Kristus Pán pokorný i nyní skromný, že se halí ve způsobách chleba v nejsv. Svatosti oltární, to jest pravda. Avšak od nás by to byl nevědek, neuznalost, neslušnost, kdybychom dopustili, aby chrám, oltář a zvláště svatostánek jeho byly chudičké, sprosté a bez okrasy a ozdoby. Jak bychom se musili styděti před židy starozákonními, kteří Hospodinu tak skvělý stánek v Jerusalemě, který za div světa platil, zbudovali. On jest Pán nebes i země, jeho jest a jemu patří vše co jest a co máme, není-liž tedy naší svatou povinností připravit mu stánek dle možnosti a dle umění našeho nejdůstojnější? Čest budíž osadě, jejíž svatostánek Hospodinův svědčí, že miluje ozdobu domu Božího, že sobě vysoce váží stánku Páně.

Avšak na vnější ozdobě nesmíme přestati; je sice důležitá, jest naší svatou povinností, avšak přece důležitější, potřebnější a Spasiteli milejší jest ozdoba v pravdě vnitřní, duchovní, a tou jest sbor křesťanů chrám Páně navštěvující, jsou to duše plné víry, horlivosti a lásky, plné svatě poslušnosti, které všelikými ctnostmi a bohubilými skutky hledí okrášlit viditelný palác, viditelný stánek a trůn neviditelného všemohoucího Pána svého. Čistý, důstojný a pokud možno ozdobený chrám jest zvláštní okrasou osady křesťanské, avšak sporádaná osada, zbožní a poctiví křesťané jsou ještě krásnější ozdobou chrámu svého, kdykoli jej naplňují, ozdobou, nad níž andělové plesají a kterou Kristus Pán sám rád přijímá. Je třeba tedy chrámy našetakaté zbožné navštěvovati a uctivě se v nich chovati.

Vzpomeňme zase příkázání ve Starém Zákoně, aby totiž každý dospělý alespoň třikrát v roce o hlavních slavnostech do chrámu jerusalemského se scházeli, kde kněz oběti a modlitby přinášel Bohu všemohoucímu. Co by nám byl platen kostel sebe lepší a krásnější, kdybychom do něho nechodili, kdyby byl jen jaksi sbírkou krásných předmětův a sloužil jen sem tam zvědavcům k ukojení zvědavosti? Minul by se s cilem.

I my musíme často a rádi v chrámě Páně se scházeti, což jest nám možno a nikterak není s obtížemi spojeno. V našem chrámě přebývá velekněz, jenž má kněžství věčné, a proto věčně a vždy

spasiti může, kdykoli skrze Něho přistupují k Bohu. Ano, v našich chrámech bytuje velekněz, prostředník, jenž obětovav sebe samého jednou na shlazení hříchův našich, vždycky živ jest i mezi námi a hotov vždycky orodovati za nás. (Žid. 7 a 9.) A tu, když víme, že Spasitel ten dobrý a milostivý bytuje dnem i nocí u nás v chrámě, tu bychom neměli spěchat k jeho svatyni a utíkat se k jeho oltáři, kde jest záračný jeho stan? Jací by to byli dvořané, kteří by opustili trůn svého krále, jací to jsou křesťané, kteří zřídka kdy nebo vůbec nikdy neobjeví se před svatostánkem, trůnem svého Spasitele a budoucího Soudce?

O kéž by proto to věčné světlo, hořící před tabernaklem a zvětšující nám přítomnost Boha a Pána našeho Ježíše Krista, vábilo nás mírným jasem svým do chrámu, kéž by srdce naše ještě jasněji planulo v lásce a oddanosti, než ta lampa před oltářem Páně, kéž by slovo i příklad kněží v každé potřebě, v zármutku i radosti shromažďoval u podnoží tajemných trůnu Páně, kéž by prostorné chrámy naše nestačovaly pojmouti zástupů lačných po pokrmu nebeském a propěvujících chválu Bohu a vysílajících zbožné modlitby z útrobu srdce ku svatostánku. Kéž by každý z nás mohl o sobě říci jak David král: »Miloval jsem ozdobu domu Tvého a místo bydlení Tvého, o Hospodine, a přispíval netoliko hmotně k ozdobě chrámu, nýbrž i duchovně ke cti a slávě Spasitele na zemi celým životem svým.« Pak není pochyby, že by zase slavně zdvihaly se hradby města Božího, pokoj a hojnost přebývaly by mezi lidmi, spravedlnost a láska potkávaly by se a vévodily by na zemi. Oko Boží, by dle přepovědi, učiněné Šalomounovi, s láskou patřilo na nás, ucho Boží nakloněno by bylo k modlitbám našim a Srdce božské lásky by se v štědrosti své otevřelo, aby hojnými milostmi zasypalo nás. Proto jest chrám náš tak úzce spojen s naším celým osudem. Jak se my chováme ku stánku Božímu, tak se chová Bůh, bydlící tam, k nám. Budíž tedy naším heslem: milovati chceme dům Hospodinův, aby Hospodin miloval nás, ctíti a vážiti si budeme stánku Páně mezi námi, aby Bůh náš s milostí a láskou svou přebýval s námi. *Boh. Hendl.*

Upřímné slovo.

Věnováno zvláště synům rolnickým.

Synu, ó nezapomínej,
ale často si vzpomínej
na lásku rodičů svých,
kterouž tebe milovali,
s kterou o tě pečovali
ve dnech dobrých, ve dnech zlých.

Otec, matka, ti pro tebe
nešetřili sami sebe,
neskládali ruce v klín;
láskou k tobě jest svcený
a rosou potu skropený
každý jejich pro tě čin.

Máš povinnosti svaté
líbat ruce mozolnaté
svému otci, matce své,
kteří tak se přičinili,
by tě šťastným učinili
na pozemské pouti tvé.

Pracovali do umdlení,
aby ti kdys trochu jmění,
milý synu, mohli dát;
pracovali v potu tváří,
a ty bys jim v jejich stáří
podporou se nechtěl stát?

Svým rodičům ustaraným,
pro tebe upracovaným,
chtěl bys ty nevděčným být?
V domě, v němž tě vychovali,
a který ti odevzdali,
nechtěl bys jim skytnout byt?

Měl bys srdce k tomu činu,
před svými rodiči, synu,
dvěře domu zavřítí?
V jejich ustarané líce,
tvé synovské oči více
nechtěly by patřiti?

Měl bys ten cit, rozkaz dáti,
by tvůj otec, by tvá máti,
k tobě, svému dítěti
hlásiti se víc nesměli,
i kdyby snad oba měli
nouzi a hlad trpěti?

Když by padli do nemoci,
ty bys chtěl matce a otci
posloužení odepřít?
Se světa v opuštěnosti,
v své synovské nevděčnosti
nechal bys je odejít?

Chtěl bys, aby žalovali,
na tebe si stěžovali
Bohu rodiče tvoji,
žes je ctít, milovat přestal;
a Bůh tebe aby trestal
v spravedlnosti svojí?

Chtěl bys, aby kletbou stíhal,
na tebe svou ruku zdvíhal
k potrestání nebes Pán?
Chtěl bys, by ve tvém dítěti
za nějaké desetletí
odplatitel byl ti dán?

Chtěl bys, milý synu, zase
po krátkém životě čase,
snad již za několik let,
vše zlé, co rodičům dával,
bys to s úroky dostával
od vlastního syna zpět?

Chtěl bys po své smrti jednou,
až tvé líce navždy zblednou,
až tě bude země kryt,
žes rodičů nemiloval
a k nim nevděčně se choval,
na věky nešťasten být?

Vím, že ne, milý příteli;
proto plň, co Bůh ti velí,
cti otce, cti matku svou;
miluj je, ó synu drahý,
a za jejich lásku, snahy,
hleď jim býti podporou.

Hleď rodiče své milovat,
co vděčný syn k nim se chovat
zvláště v jejich starobě;
modli se za otce, máti,
dokud žijí i když spátí
jednou budou ve hrobě.

Rodiče, své dobrodince,
cti, miluj, v každé hodince
dokud je na živu máš;
ni tu na ně nezapomeň
a modlitbou na ně vzpomeň
když je ve hrob pochováš.

Když tak, synu, budeš jednat,
Bůh ti bude ve všem žehnat,
dlouhý věk ti udělí;
odtud až povolá tebe,
pak odměnou dá ti nebe,
kde tě k svatým přivtělí.

Končím své upřímné slovo
k tobě, milý synu, teď,
a opakuji na novo:
Své rodiče ctíti bled!

F. Vrdtil.

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Pouť na hoře Olivetské.

Jednou byla kdesi děkanská visitace, při níž pan děkan, chtěje se předsvědčiti o náboženských vědomostech školních dětí, sám zkoušel. Mezi jiným ptal se jednoho chlapce: »Řekni mi, které jsou největší svátky naší svaté katolické církve?« Hoch hbitě odpovídá: »Největší svátky naší svaté církve katolické jsou: svátky vánoční, svátky velikonoční, svátky svatodušní a svaté hody.«

Hody jmenujeme totiž v okolí Brna totéž, čemu se v jiných krajinách říká pouť, patrocinium, posvěcení chrámu Páně. Je tedy pouť čili hody jistě největším svátkem v té které osadě a hoch onen mnoho nechybil, počítal-li hody mezi největší svátky. Nemyslí totiž na celou církev, ale na svou rodnou osadu, v níž jsou hody, čili pouť zajisté největším svátkem po Božím Hodu vánočním, velikonočním a svatodušním.

Dragoman (vůdce) společnosti, s níž jsem navštívil Svatou Zemi, pan Lorenzo, určil odjezd z Jerusalema na svátek Nanebevstoupení Páně; ale když jsme ho požádali, abychom slaviti mohli svátek tento na hoře Olivetské, kde byla toho dne pouť, rozhodl, že vyjede naše karavana (společnost) až k večeru. Tak umožněno mi slaviti hody na této nám křesťanům tolik svaté hoře.

Domluvil jsem se s tehdejšími faráři jerusalemským, krajanem, Čechem

Hermesem K., že se společně vydáme na tuto pouť. Vyšli jsme časně z rána z kláštera františkánského a protože byl den dnešní posledním mého zdejšího pobytu, poprosil jsem krajana, by mne vedl cestou křížovou (via dolorosa), kterou kráčel kdysi božský Spasitel nesa těžký kříž; chtěl jsem se takto rozloučiti se svatým městem. Když došli jsme k turecké kasárně, kde býval kdysi hrad Antonia, vystavený králem Herodesem, byli jsme již u brány svatého Štěpána, mohutné stavby a vyšli z města ven.

Hle! Vidíme horu Olivetskou oddělenou od nás údolím Josafat, v němž jest řečiště potoku Cedronu; na jejím vršku pozorujeme již nyní od daleka velký zástup lidí, ovšem vesměs katolíků. Tu mi sděluje můj průvodčí, že má ve své farnosti v celku na pět tisíc duší, z nichž tři tisíce přebývají v Jerusalemě, ostatní v nejbližším okolí. Ve školách, jež si zde vydržují katolíci svým nákladem, jest na tisíc dětí obojího pohlaví. Dnes jdou skoro všichni katolíci na pouť, která jest proutní národní slavností, kdy shromažďují se všichni souvěrci. (Výška hory Olivetské obnáší 810 metrů nad hladinou mořskou.)

Vyšedše ven z brány sv. Štěpána,¹⁾ zastavujeme a rozhlížíme se, abychom

¹⁾ Blízko ukazují místo, kde byl ukamenován svatý Štěpán, proto toto jméno. Domácí říkájí této bráně Bab Sitti Maryam, to jest brána Paní Marie.

dříve než dojdeme na horu olivetskou, měli o ní jakousi všeobecnou, přehlednou představu. Již nyní od zdaleka vidíme, že nevyniká ani krásou přírodní, ani bujným rostlinstvem, místy jsou na ní méně úrodná políčka, poseta ponejvíce ječmenem, jinde rostou ze šedého kamene buď kře nebo stromy, většinou olivy. V novější době vystaveno tu více budov, sanktuarií, kostelů; dole na úpatí je zahrada getsemanská. Asi uprostřed její výšky jest klášter a kostel zvaný Pater noster, nádherná budova, zbudovaná na místě, kdež naučil Ježíš své učeníky modliti se Otčenáš; na vrcholku hory je turecká osada Keř-et-Tur a u ní zdi ohrazené místo, uprostřed něhož je turecká mešita, postavená na místě, kdež Ježíš vstoupil na nebesa. Jest na kopci ještě více, hlavně od Rusů vystavených budov, o nichž se jen tímto povrchně zmiňuji.

P. Hermes upozorňuje, že jest hora Olivetská vlastně částí delšího hřebene, táhnoucího se od severu k jihu a majícího tři výběžky, z nichž severní jmenuje se »Muži galilejští«, protože tam stáli dva muži, odděni bílým rouchem a ptali se apoštolů: »Muži galilejští, co tu stojíte, hledíte do nebe?« (Sk. ap. 1, 11), dle jiných díval se z tohoto místa Ježíš Kristus na Jerusalema, když přišel z Galileje chtěje započítí svůj úřad učitelský; jižní výběžek jest nejnižší a zove se »Hora pohoršení«; způsobil veliké pohoršení král Šalomoun, když kázal na tomto vrcholku postavit chrám Molochův, kdež ho uctivaly jeho ženy. Uprostřed mezi těmito dvěma výběžky jest hora Olivetská.

Než pokročíme již konečně po této delší zastávce ku předu! Kráčíme z kopce příkrého, na němž leží Jerusalema, k potoku Cedronu; překročujeme jej na vysokém mostě a již jsme úpatí na hory Olivetské; jdeme vedle zdi, uzavírající zahradu getsemanskou. Pak kráčíme do kopce, ne sice příliš příkrého, ale pro dnešní horko je to přece cesta hodně namahavá. Chvillemi se zastavujeme odpočívaje, čehož používám, abych se pozeptal, zda také docházejí až doposud pěšky poutníci z naší vlasti? »Ano,« odpovídá pan farář, »každý rok jest jich asi padesát; jsou to samí vandrovníci,

kterí jdou z Cařihradu pěšky podle břehu mořského a obyčejně bývá jich k vůli jistotě více, někdy až osm. V Terstu a v Cařihradě jsou kanceláře, v nichž se tyto pobudové za malý poplatek dozvědí úplné adresy, stav, jméno a rodiště všech krajanů v místech, jež miní navštívit. Bohužel nejsou tyto krajané k velké cti našeho národa.«

Šli jsme jednou s P. Hermesem po Jerusalemě a mluvili jsme česky. Najednou praví společník: »Mluvme latinsky!« Mluvíme tedy latinsky a potkáváme někoho člověka, který pozdravuje. Ptám se, kdo je to. »Krajan, přišel z Ameriky, jest obuvník, ale velký opilec. Kdyby slyšel, že mluvím s vámi česky, byl by vás jistě vynasel a nezbavil byste se ho tak lehce. Dáte-li mu málo, ztropí výtržnost, dáte-li mu více, bude vás stále obtěžovati, vyzví kam cestujete a třeba pocestuje i za vámi.« Později potvrdili mně tyto smutné zkušenosti krajané i v jiných městech na východě.

Zatím jsme došli k vrcholu hory Olivetské a již procházíme spustlou, polo-zbořenou osadou Keř-et-Tur a jsme u zdi, již jest ohrazeno místo, kde vstoupil Kristus Pán na nebesa. Dnes je tu překrásná podívaná, neboť jsou okolo celé zdi a i jinde stany, velké, malé, v nichž táboří katolíci, hlavně z Betlema, jichž ženy a dívky mají malebný, hodně pestrý kroj. Též pod každým stromem jich několik sedělo, tak že dle všeho bylo zde shromáždění všech katolíků, kteří jsou poblížku Jerusalema.

Uprostřed ohrazeného místa jest malá mešita, již nechybí ani minaret; užívají ji ku své bohoslužbě jen mohamedáni, dnes však, na pouť, mají tu právo katolíci sloužití mši svatou a pobýti celý den. Původně býval tu velký kostel, jejž vystavěla svatá Helena; zbořen, vystaven nový, což se několikrát opakovalo; nynější stavba je z roku 1834. Z venku vidíme, že jest osmihránná, skládající se z osmi pěkných, uněle zpracovaných, mramorových sloupků ozdobených oblouky; vnitřek jest však úplně prázdný. Dnes postavili doprostřed oltář, který večer zase odnesou. V pravo, stranou oltáře, vidíme ve skále otisknutou slapku levé, bosé nohy. Klekáme a polibkem uctíváme

toto svaté místo, o němž pje hymnus dnešního dne:

V nadhvězdové stoupáš kruhy,
an's tam volán pro zásluhy,
Otec skýtá moc knížecí
a vládu tam ti všech věcí.

Kriste, jenž jak vítěz pravý
vstoupáš nebes do slávy,
budiž Tobě neustálá,
s Otcem, Duchem Svatým chvála.

Překlad Fr. Sušila z hymnu „aeterne
rex altissime“, který se zpívá v den
Nanebevstoupení Páně.

Všichni kněží Františkáni, pokud mohou, přijdou sem a slouží mše svaté od časného rána, až do jedné hodiny odpoledne, kdy je s dovolením vrchností církevních poslední mše svatá a před ní slavné svaté požehnání. Protože není možná příliš velká, jsou dveře dokořán otevřeny, aby lid na dvoře shromážděný mohl sledovati svatý úkon. Jak mne těší, když nepozorují zamlklých tváří, jako všude ve svaté Zemi, ale když vidím nadšený lid, jemuž září z očí radost a spokojenost; hlavně děti vesele si počínají.

Po polední mši svaté zůstali jsme všichni nahore, usedli pod stromy a byl oběd. Zábav, jaké bývají při našich poutích, kolotoč, boudy s cukrovím a perníkem, hudby, kolovrátku, zde není, jen obcházelí prodavači vody, limonady a tureckých cukrovínek. Zpěvu též nebylo ani v kostele, ani nyní při zábavě, která spočívala jen v přátelském hovoru. Vše bylo jaksi přátelské, srdečné, domácké, zdálo se, jakoby všichni katolíci byli jedinou, velikou rodinou, která se zde sešla ku společnému obědu.

Jen něco mi vadilo. Poblízkou stála stráž několika tureckých vojáků; což prý jest ku uspokojení myslí, neboť nelze nikdy tvrditi, že by Turci úplně byli uklidněni a že by se nebylo obávati žádných nepokojů; proto, když katolíci mají někde větší slavnost, k níž očekávají se větší zástupy lidstva, dává vojenský komandant jerusalemský, který bývá v hodnosti plukovníka, k vůli jistotě několik vojáků. Viděl jsem, že odháněli příliš dotěrné Turky a vůbec si všímali, aby žádný katolík nebyl jinověrci obtěžován.

Neopomenul jsem jiti na nedalekou věž skvostně obrazy vyzdobeného ruského kostela, z níž jest překrásná vyhlídka, ale o nic lepší než z ostatních bodů této hory. Rozhled jest krátce takto popsán: na jedné straně máš Jerusalema před očima, na druhé mrtvé moře, do něhož teče Jordan, jehož tok můžeme daleko sledovati; ale mnoho jest podrobností, na něž upozorňuje odborně znalý, laskavý krajan, tak že nebylo potřebí vše pracně na mapě shledávati. Vzduch je tolik jasný, že dobře rozeznáváme vrcholky i nejvzdálenějších hor, jichž je na všechny strany, jakoby je nasel. Ale ač jest obraz tento krásy neskonalé, přece stále se jen obírám k oněm dvěma nejvíce do očí bijícím předmětům, k Jerusalemu a k mrtvému moři. Jaký býval asi pohled na město, když bylo ve vši své slávě, když stál hned naproti hoře Olivetské velkolepý chrám Šalomounův, pravý div světa! Osad nepozorujeme skoro žádných, neboť jsou sedě jako okolní hory, vypadají skoro vždy jako hromada kamení, tak že jich nelze od ostatního okolí rozeznati.

Ža dřívějších dob, hlavně ve čtvrtém a pátém století, bývala hora Olivetská útočištěm, kam se uchýlovali do samoty přemnozí poustevníci; později povstalo tam též více klášterů, jichž zříceniny porůznu vidíme. Theodosius píše, že okolo roku 530 bylo tu 24 svatyní, klášterův a kostelů,¹⁾ jaký vzácný byl to pohled! U kostela Nanebevstoupení Páně býval klášter augustiánský, jejich představený měl čestný název: převor hory Olivetské.²⁾

Když slunce chýlilo se k západu, rozcházel se všichni z poutě na hoře Olivetské do svých domovů. I já, jsa doprovázen milým krajanem, odjížděl jsem koňmo se svými soudruhy na devítidenní cestu do Nazaretu a odtud přes pohoří Hauranské do Syrie, k městu Damašku.

Ignát Záhnl.

¹⁾ *Keppler*, *Wanderfahrten und Wallfahrten im Orient*, druhé vyd. 1895, str. 309

²⁾ *Mialin*, *Die heiligen Orte*, 1860, II. svazek, stran 542 nn.

Blahoslavená Zdislava, první Češka III. řádu sv. Dominika.

Dožehnaný byl počátek třináctého století pro milou naši vlast českomoravskou, neboť zplodil nám dvě vzácné světice, které jako jasné hvězdy skví se na nebi svatých a světic našich domácích — jsou to blah. Anežka Česká

smrti své od lidu za blahoslavené byly ctěny a v rozličných potřebách o přimluvu u Pána Boha vyzývány. Tato nepamětná neustala úcta, přiměla církev svatou, že ústy hlavy své, papežem prohlásila obě naše vyvolené Páně za blahoslavené, a tak jim zjedнала úctu veřejnou, úctu

z rodu královského Přemyslovského a blah. Zdislava z rodu šlechtického pánů na Křižanově na Moravě. Blah. Anežka narodila se roku 1208, bl. Zdislava buď roku 1207 nebo 1208; rok narození se nedá přesně určit; jsou však přece obě světice-vrstevnice, které narozením svým oslavily obě naše sesterské země, Anežka Čechy, Zdislava Moravu, obě pak svatě žily, blahodárně působily a svatě zemřely v království Českém, Anežka v Praze, Zdislava v Jablonném v severních Čechách.

Obě tyto naše krajanky byly u lidu v takové úctě a vážnosti, takou požívaly pověst i v širších kruzích, že hned po

oltářů, neboť jejich výroční památka oslavuje se jak hodinkami tak mší svatou. Úctu bl. Anežky potvrdil zesnulý papež Lev XIII., úctu bl. Zdislavy nynější svatý Otec Pius X., a sice rozhodnutím dne 28. srpna 1907. Jelikož se letos tedy poprvé dle nařízení církevního památka blah. Zdislavy koná, nebude od místa i v naší »Škole B. S. P.« něco o ctnostném a bohubíběm životě této blahoslavenky pověditi.

Zdislava byla nejstarší dcerou z pěti dětí manželů zbožných Přibyslava, pána na Křižanově nedaleko Jihlavy, o němž souvěký letopisec praví, »že to byl zbožný,

odhodlaný a moudrý muž, jenž se zevně podobal chrabrému rytíři, uvnitř pak zbožnému mnichovi. « Matka Zdislavy byla Sibila, pravděpodobně z rodu Witelšbachů, kterážto jsouc dvorní dámou Kunhuty, nevěsty královice Václava II., přišla roku 1206 do Čech. O zbožné štedrosti těchto manželů svědčí klášter cisterciáků ve Žďáře, který byli roku 1251 založili. Což divu tedy, že i děti jejich, popředně nejstarší Zdislava, vychovány byly ve zbožnosti a bohabojnosti křesťanské.

Zdislava vyrůstala jako něžný kvítek v zahrádce Boží, skvěla se čistotou panenskou, vynikala horlivostí v modlitbě a v lásce k samotě. Nelibovala si v dětských hrách, za to však ráda slýchala a mluvívala o Pánu Bohu a věcech svatých, dávajíc tak na jevo, jakými věcmi se duch její obírá. Když jí bylo sedm let, utekla z hradu do blízkého lesa, aby tam v samotě se jenom Bohem obírala mohla. Po dlouhém hledání jsouc nalezena, ana se modlí, vrátila se k rodičům a odposlala je uctivě za tento svůj nerozvážný kousek. Poučena jsouc, že se u dětí Pánu Bohu nejvíce líbí poslušnost a oddanost k rodičům, slíbila Zdislava, že toho bude vezdy pečlivá. Poznala však také, že není třeba býti poustevníkem, aby kdo sloužil Bohu, nýbrž že i ve světě lze zbožně a spravedlivě žiti, hlavní věci že jest, aby srdce bylo u Boha a s Bohem, potom dá se každému stavu a povolání Bohu dobře sloužiti.

Pod opatrnou rukou pečlivé a bohabojné matky vykvetla Zdislava v krásnou růžinku, v kvetoucí pannu. Touha její nesla se ku Kristu Pánu, kterému by byla ráda svůj život v čistotě panenské zasvětila, než rodičové určili ji pro stav manželský a poslušná dcera neodpírala, poznávajíc v tom vůli Boží. Provádala se za Havla pána na Lemberce a Jablonném z rodu Merkverdů, jemuž několik synův a dceru Markétu porodila. Počátek manželství tohoto nebyl šťastný. Havel byl muž hrubé povahy a často musila Zdislava z úst jeho urážlivá slova slýchat. Zdislava však neustala býti hodnou, věrnou a oddanou manželkou, nesouc kříž svůj trpělivě a splácejíc muži svému zlé dobřým, čímž konečně tvrdé srdce jeho přemohla. I v manželství neustávala Zdislava v pobožnosti; zejména, když

manžel doma nebyl, zdvojnásobňovala modlitby, posty a bdění, rozdávala hojně almužny chudým a pocestným, ba ani v noci si pokoje nedala, vstávajíc buď sama sebe bičovala anebo od služby se bičovati dávala. Na těle nosila lněné roucho a lůžko své postýlala kopřivami a bodlácím.

Zdislava, ač bohatá šlechtice, neštila se práce ruční, vědouc dobře, že »zahálka jest počátkem neřesti«. Všechn čas, který jí po výchově dětí a pobožnostech zbýval, věnovala šití oděvů pro chudé a pro sirotky, které jako vlastní matka milovala.

Tak plnila přání Spasitelovo: »Co-koli jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili.« Láska k chudým a trpícím bližním je zajisté nejlepší známkou pravého křesťanství, neboť je doplněk lásky k Bohu. V této účinné lásce k trpícím jest bl. Zdislava velice podobna jiné svaté vrstevnici své, svaté Alžbětě, lantkraběnce Thüringské; jako tato, navštěvovala i Zdislava chudé, nemocné, opuštěné v okolí svém, podletovala je potřebnými věcmi, těšila, povzbuzovala, rány jim vymývala a obvazovala, zkrátka jako pravá milosrdná matka o ně pečovala. Jednou položila Zdislava bez vědomí manžela svého, ubohého nemocného a vředy posetého muže do lůžka. Manžel přišed domů a zvěděv o tom, jako zběhlý hnal se k loži, odkryl příkrývku, a hle, jaký zázrak! Místo nemocného ležel v posteli krásný kříž s tělem ukřižovaného Spasitele. Manžel, hotov jsa svou manželku plisniti, byl zázrakem tímto tak dojat, že ode vši tvrdosti upusil a Zdislavě dovolil, aby dle své křesťanské lásky dobře činila kdykoli a komukoli. Tak Bůh sám ukázal, jak milá jest mu činnost zbožné služebnice Zdislavy. I na ubohé zajatce nezapomínala hodná paní Zdislava, ať již pykali za provinění své anebo nevinně zavření byli. Navštěvovala je v hrozném žaláři, těšila je, dodávala jim pokrmy lepší, čistila je a přimlouvala se za ně, aby brzy došli milosti.

Chtějíc jediné se líbiti Bohu, nemilovala Zdislava svět a nechtěla se mu líbiti, proto nenosila podle zvyku paní tehdejších nádherná roucha, ani klenoty a ozdoby drahocenné, milujíc prostotu,

obětovala raději, co jí přebývalo, chudým a potřebným, shromažďujíc si takto poklady pro nebe.

Pečujíc o jiné, nezapomínala zajisté v přední řadě co nejvíce počovati o své milé dítce, jímž byla vzornou matkou, rozumnou učitelkou a vychovatelkou, které jak slovem, tak ještě více příkladem vedla po cestě dokonalosti křesťanské. Ke všem byla vřelá, laskavá a sama majíc pokoj a mír v srdci, pokojem a mírem obdařovala všechny, kdož s ní v nějaký styk vešli. Je to zvláštní výsadou svatých a vyvolaných Božích, že rozlévají a rozlévají kolem sebe radost, útěchu a pokoj: je to odlesk vnitřního jejich spojení s Bohem.

Avšak Zdislava nepřestala toužiti po dokonalosti vyšší; vidouc, že jí nemožné jest v samotě a odloučenosti klášterní Bohu sloužiti, chopila se prostředku jiného, který nemenší jí sliboval výsledek, stala se totiž členkou III. řádu svatého Dominika, jsouc takto účastna milosti a zásluh všech, kterých si dobývá řád I. a II. Kterak se Zdislava seznámila s řádem dominikánským, nelze určitě říci. Pravdě podobno je, že se tak stalo prostřednictvím Česlava, prvního polského dominikána. Řád dominikánský byl totiž roku 1203 svatým Dominikem založen a roku 1216 od papeže Honorio III. potvrzen. Mezi prvními muži, kteří do řádu toho vstoupili, byli i svatí bratři Jacek (Hyacinth) a Česlav, ze slechtického rodu polských Ondřovců, z něhož i blahoslavená Bronislava, premonstrátka krakovská pocházela. Jacek a Česlav byli od svatého Dominika v Římě do řádu přijati a po čase do severních krajín posláni, aby obzvláště ve vlasti své slovo Boží hlásali a kláštery řádu svého zakládali. Tak založil Jacek roku 1218 první klášter dominikánský v severních krajinách ve Friesachu, dále roku 1220 v Olomouci u svatého Michala, potom velký klášter v Krakově, kde je také pochován. Česlav pak odešel do Čech, založil klášter v Praze u svatého Klimenta a ve Vratislavi, kde r. 1241 zemřel a pohřben byl.

V Praze seznámila se nejspíše Zdislava s nově zavedeným řádem a zalíbila si tak v něm, že ve svém městě Jablounném, dominikánům zařídila klášter

s kostelem svatého Vavřince mučedníka, za pomoci svatého Jacka samého. Stalo se tak roku 1223 nebo 1224. Horlivost Zdislavy při stavbě kláštera a kostela byla veliká. Nejen že dodávala potřebných prostředků peněžních, i ručně pomáhala, nosíc kamení ku stavbě a podávajíc zedníkům. Tak poznala Zdislava i třetí řád svatého Dominika, založený pro osoby ve světě zůstávající. První příklad řádu třetího shledáváme v premonstrátském řádu, neboť zakladatel jeho, sv. Norbert, založil netoliko řád mužský čili I. a řád ženský čili II., nýbrž i řád III. pro osoby oběho pohlaví, které v klášterním životě nemohou, nýbrž ve svém světském stavu, povolání i v manželství zůstávají. Dle příkladu jeho zakládali potomci svatého zakladatele řádu, jako svatý František z Assisi a svatý Dominik třetí řádu, které se velmi rozmohly a blahodárně v lidu působily. Zdislava toužila býtí dominikánkou řádu třetího a proto tak dlouho prosila manžela svého, až konečně se obměkčil a svolení své k tomu jí dal. Kdo byl šťastnější tehdy nad Zdislavu? Nyní stála u cíle všech přání, neboť došla toho, po čem od mládí svého toužila, řeholního života. Zdislava obdržela řádové roucho, tehdy totiž i osoby III. řádu nosily řeholní roucho, z rukou sv. Česlava a byla tedy Zdislava první terciářkou dominikánskou v království českém; je také první z nich, již církev čest oltáře a název blahoslavená přirůkla.

Přijaté na sebe povinnosti jako řeholnice III. řádu, plnila Zdislava pilně a svědomitě. Pečlivě zachovávala předepsané posty, konala modlitby i času nočního, zostřila skutky kajícího a zvláště horlivě zabývala se ustavičným rozjímáním o přehorkém utrpení Pána našeho Ježíše Krista, v čemž i své služebnictvo ráda vyučovala. Zdislava měla podobný obyčej, jako sv. Václav, každodenně totiž, v létě i zimě navštěvovali kostely. Když si jednou v třeskuté zimě její služebné do mrazu stěžovaly, řekla jim, ať jdou v jejich šlepičkách, že se ohřeji, což se také vskutku stalo.

Že tak ctnostný a bohudílý život nemohl zůstat bez zvláštní odměny již na tomto světě, jest samozřejmé. I Zdislavu vyznamenal Bůh již za živa zázraky, které skrze ni anebo na její přímluvu

činil. Zaznamenáno jest množství hodnověrných zázraků Zdislavinych na nemocných všeho druhu, i po smrti oslavil Bůh hrob vyvolené své, tak že účta její od času smrti se uchovala až na naše doby. Kdežto všichni její příbuzní dávno již vymizeli z paměti lidu, tak jako jejich těla dávno zpráchnivěla, jméno Zdislava jest v severních Čechách, a zvláště v městě Jablonném každému dítěti známo a slavival se den jejího úmrtí po všechny časy jako svátek. Tak odměňuje Bůh věrné služebníky své, památka jejich zůstává ustavičně v pozhnání.

Zdislavě nebylo popřáno dočkati se dlouhého věku. Dožila se jen let 42 věku svého, avšak přece o ní platí slovo Pisma: »Krátkou dobu žila, naplnila však věky mnohé.« Nadešel rok 1251 poslední v životě Zdislavině. Ač ve věku poměrně ještě mladém, byla Zdislava přece ustavičnými posty, kajícími skutky, nočním bděním velice zeslabená, tak že konec její uspořesen byl.

Tak ovšem soudíme my podle rozumu světského, Bůh soudí však jinak. U Boha byla Zdislava již dosti zrala pro nebe, vždyť po celý čas svůj žila pro čest a slávu Boží, plnila vždy a všudy jeho svatou vůli, zdokonalila se v každém ohledu, a proto odvolal ji Pán z tohoto světa, aby ji odměnil za všechnu její horlivost a práci korunou věčné slávy.

Již za živa, snad při stavbě kostela dominikánského, zřídila si Zdislava v něm hrobku pro sebe, u níž se často trvaje na modlitbách zdržovala. Cítíc pak konec života, oznámila to manželí svému, jenž jí myšlenky takové laskavě vymlouval. V srdci svém však velice se obával, že ztratí manželku tak dobrou a věrnou, již si teprve v pozdějším čase počal vážiti. Zdislava se dala do kostela přenést, otevřela hrobku a dala ji posvětit, přiljala svaté svátosti a skonala blaženě smířena jsouc s Bohem i lidmi dne 1. ledna 1252. Smrt její zarmoutila kde koho, pláč a nářek ozýval se po ulicích a chudí volali žalostně: »Zemřela nám naše matka.« Jak krásný to název »matka chudých«, jak krásné to svědectví, věru již proto zasloužila si Zdislava věčnou a milou památku u celého národa.

Nejvíce truchlil manžel její Havel, vida nyní jakou perlu u manželce své

ztratil. Bolest jeho a zármutek byly nezměrné, kdo mohl jej lépe potěšiti, nežli zase Zdislava? A učinila to. Zjevila se mu brzy po smrti v nebeské kráse a září, oděna jsouc červeným rouchem; těšila jej, aby netruchlil, nýbrž naopak se radoval nad radostmi, kterých nyní požívá. Loučíc se s ním, nechala mu Zdislava kousek červeného roucha na památku svého zjevení se.

Tělo bl. Zdislavy bylo s veškerou poctou a slávou v chrámu dominikánském pohřbeno a leželo tam nepetržité od roku 1252 až do roku 1702, kdy pozůstatky její ponejprv vyzdvíženy byly. Když totiž starý kostel tak sešel, že zbořen býti musil a na jeho místě nový se stavěl, probořilo se klenutí i nad hrobkou bl. Zdislavy, tak že její hrob v nebezpečí vězel. Musily tedy její svaté ostatky jinam přeneseny býti. Hrob byl otevřen a nalezena v něm po 550 letech z těla blahoslavené ještě hlava, čtyry velké kosti z nohou a rukou, několik žeber, zuby a některé malé kůstky. Sváté ostatky tyto byly uctivě vyňaty a do nové rakve složeny a osmerou pečeti zapečetěny. Potom byly ve slavném průvodu za hlaholu zvonův a průvodu velikého množství lidu a četného duchovenstva nesený městem do kláštera dominikánského, kde po slavném »Te Deum« uloženy byly v postranní kapli na oltáři bl. Panny Marie, kde čekaly, až chrám dostavěn bude. Když pak po mnohých nesnázích veliký a nádherný kostel nový zbudován a 4. srpna 1729 slavně posvěcen byl, byly i ostatky blah. Zdislavy zase dne 3. ledna 1731 s velikou slávou do hrobky v kostele pod oltářem blah. Panny Marie přeneseny. Tam uložena byla rakvička s ostatky do větší dřevěné skříně, pokryté červeným sametem a postavené na kamenný postavec.

Když pak na žádost mnoha biskupů, řeholních řádů, šlechty a katolického lidu, sv. Otec Pius X. roku 1907 účtu blah. Zdislavě od nepamětných dob prokazovanou schválil a jako blahoslavené poctu veřejnou na oltáři povolil, přikročeno po třetí k otevření rakve a přenesení svatých ostatků Zdislavinych.

Dne 10. března 1908 přišla ustanovená k tomu komise, sestávající z těchto členů: 1. zástupce státního biskupa

litoměřického, kanovníka Jos. Kováře, provinciála řádu dominikánského P. Václava Bubeníka a notáře Dr. Fr. Alberta, ředitele semináře litoměřického, aby úředně ostatky blah. Zdislavy vyzvedla. Když po modlitbách byla rakvička ohledána a pečeti neporušeny nalezeny, otevřena jest a nalezeny v ní tytéž ostatky jako roku 1702. Několik částíček bylo vyňato, a sice pro svatého Otce v Římě, pro biskupa v Litoměřicích a řád dominikánský. Ostatky byly zase do rakve dány, rakev dvěma modrými stuhami svázána, a tyto dvanáctero pečeti zapечатěny, a sice jsou tři pečeti biskupské, tři řádu dominikánského, tři města Jablonného a tři farního úřadu v Jablonném. Dne 30. května pak byly svaté ostatky s velikou slávou městem nesený a zase na oltáři Panny Marie v krásném reliquiáři k veřejnému uctění vystaveny.

Tak došla bl. Zdislava oslavy, které si celým bohabojným a dobročinným životem zasloužila. Načrtli jsme toliko obraz jejího života, avšak již z tohoto lze poznati, že v každém stavu a povolání lze sloužiti Bohu a pečovati o spásu duše, jen je-li naše vůle podrobena vůli Boží a pak-li neztrácíme cíl věčného života se zřetele.

Vidno také dále z toho, kterak prospěšný jest III. řád pro křesťany ve světě žijící a kterak tedy k němu přistupovati mají všichni, kdož po větši dokonalosti touží. Řehole zajisté podle níž žijí, jest bezpečným vůdcem v životě, modlitby a zásluhy celého řádu jsou mocnou podporou milosti Boží, a proto tím větších si lze získati zásluh dobrých a kajících skutků. Věru, daleko lépe by bylo na světě, více lásky a svornosti by bylo mezi lidmi, o mnoho méně bylo by hříchův a zločinů, kdyby se III. řád v rodinách křesťanských užímal. Zdaž není jediná osoba dle vzoru bl. Zdislavy požechnáním pro mnohé? Zdaž není pravou lidumilkou, učitelkou, vychovatelkou, zkrátka vzorem a příkladem pro mnohé jiné? Toť je to praktické křesťanství, které se jeví v životě, ve skutcích a prospívá nejen jednotlivci samému, nýbrž i ostatním.

Kéž tedy příklad blah. Zdislavy nadchne nás, bychom ve slépějích jejích kráčeli, Boha tak jako ona, milovali a

pro Boha i bližnímu dobře činili, a tak hojně ovoce víry své vydávali, ovoce dobrých, bohubilých skutků! Tím bychom vyplnili nejlépe povinnosti své jak k Bohu tak sobě samým i k bližním.

Kéž mocná přímluva blah. Zdislavy krajanky naší vyprosí i nám u Boha alespoň jedinou jiskřičku té lásky k Bohu, kterou ona měla, té horlivosti, s kterou pracovala, té kajcnosti, kterou sebe zapírala, abychom následující ji v životě také tak blaženě zesnuli a došli jako ona koruny slávy věčné.

Blah. Zdislavo, oroduj za nás!

Boh. Hendl.

PROBODENÉ SRDCE PANE.

ZŘÍM VOJNA NA GOLGOTĚ
KE KŘÍŽI JAK KVAPÍ,
V PRAVÝ BOK JEŽÍŠI KRISTU
OSTRÉ KOPÍ STÁPÍ,
OSTRÉ KOPÍ KRISTU PÁNU
AŽ DO SRDCE VNIKÁ,
A Z BOKU OTEVŘENÉHO
KREV A VODA STŘÍKÁ.

VĚTŠÍM JISTĚ UKRUTNÍKEM
JÁ JSEM, KRISTE PANE,
VŽDYŽ V TVÉ SRDCE, KTERÉ VŘELOU
LÁSKOU KE MNĚ PLANE,
OSTRÉ KOPÍ HŘÍCHU JÁ JSEM
MNOHOKRÁT OVLÁDAL,
ODPUSTIL MĚ; A JÁ TEBE
RANIT NEPŘESTÁVAL.

K SRDCI TVÉMU, Ó JEŽÍŠI,
S LÍTOSTÍ SE VINU,
SLIBUJI, ŽE HŘÍŠNÝCH VÍCE
PÁCHAT NECHCI ČINŮ,
NECMCI BOŽSKÉ TVOJE SRDCE
ŽÁDNÝM HŘÍCHEM ZRANIT,
RAČ MNE, KRISTE, SVOU MILOSTÍ
VŠEHO HŘÍCHU CHRÁNIT!

F. Vrdtil.

Pečujme o okrasu domu Božího.

Král David chtěl Hospodinu místo přenosného svatostánku velký a pevný chrám zbudovati; ale Bůh toho nedovolil. Hospodin mluvil takto k němu: »Tys prolil mnoho krve a mnohé války vedl; proto žádného domu nebudeš moci jménu mému stavěti. Syn, jenž se ti narodí, bude mužem velmi mírumilovným; neboť já mu chci pokoj zjednat ode všech nepřátel okolních; a proto bude pokojným slouiti. Ten nechť postaví dům jménu mému, a nechť jest mi synem a já mu budu otcem; a upevním trůn krakování jeho nad Izraelem na věky.«

K vůli mnohým válkám, jež byl vedl, nemohl tedy David chrámu stavěti Hospodinu, Bohu svému. Ale toho si nedal vzítí: Aspoň pokladů nasbirati, jež ke stavbě chrámu a ke zhotovení posvátného nářadí a náčiní se potřebovaly, a pohotově uchystati. Poklady ty byly ohromné. Sebrané zlato mělo cenu (podle nynější měny) bezmála 5 miliard, to jest 5.000.000.000 korun a stříbro necelé 4000 milionů korun; mědi a železa bylo tolik, že se nedalo ani vážit a oceňiti. A přec jak skromně zmiňuje se David o této ohromné summě. »Hle,« řekl k Šalomounovi, »ve své chudobě to nejnutnější přichystal jsem pro dům Hospodinův, 100.000 talentů zlata a 1.000.000 talentů stříbra. Kromě toho zásobil David Šalomouna množstvím mramoru a všelikými drahými kameny, aby toho použil ke stavbě chrámu.

S tím vším však nejša ještě spokojen, vyzval shromážděná israelská knížata, aby též něčím ke stavbě chrámu přispěla. »Dílo jest veliké,« pravil k nim, »neboť ne pro člověka chystá se tento přibýtek, ale pro Boha. Má se tedy ze zlata a stříbra všechno zhotoviti rukama umělců. Kdo je tedy mezi vámi, jenž

dobrovolně chce něco obětovati, nechť naplní dnes dlaň svou a obětuje Bohu kolik chce.«

Vyzvání Davidovo se potkalo se skvělým výsledkem. Knižata israelská uvolila se celkem darovati 5000 talentů zlata, 10.000 zlatých penězů, 10.000 talentů stříbra, 18.000 talentů mědi, 100.000 talentů železa a mnoho kamení skvostného i užitečného; tedy opět velmi značný obnos. A lid se radoval, neboť z celého srdce byl obětoval Hospodinu; ale i král David se radoval radostí velikou a velebil Boha před celým shromážděním a pravil posléze: »V prostnosti svého srdce obětoval jsem toto vše s radostí, a tvůj lid, jenž se tu sešel, viděl jsem s převelikou radostí dary obětovati; Hospodine, Bože otců našich, zachovej na věky tuto ochotnost srdce jejich.« Žasnouti musíme opravdu nad ochotou národa israelského a nad bohatými dary, jimiž přispěl ke stavbě chrámu, jenž přece byl jenom stínem a předobrazem chrámů křesťanských.

Jak pak se má věc ta u křesťanů? Jsou také tak ochotni, kde se jedná o stavbu nebo ozdobu kostela? O ano, máme-li na zřeteli dobré křesťany. Ovšem jsou i takoví, kteří žádného Pána Boha a tedy i žádného kostela nepotřebují, kteří své peníze vyhazují raději na sport, plesy, salonní nábytek, villy a výlety; na takové věci mají tisíce, ale na kostel ani krejcaru. Takoví lidé byli dříve již a budou vždy. O takových lidech nemluví. Většina křesťanů ráda přispívá na stavbu a okrasu kostelů.

První křesťané neměli ovšem žádné příležitosti, ukázati v tomto ohledu svou obětavost, poněvadž byli nuceni v podzemních katakombách konati své bohoslužby; chrámů nemohli stavěti z ohledu na pohany. Jakmile však církev dosáhla

svobody — což se stalo za císaře Konstantina — začínali křesťané nádherné chrámy stavěti. V chrámech těch všechno bylo přeskvostné. Sloupy byly z mramoru, stěny byly ozdobeny mosaikovými malbami, posvátné nádobí bylo ze zlata a stříbra, drahokamy posázeno. Císař Konstantin a císařovna Helena předcházeli dobrým příkladem; oni postavili a obohatili velmi mnoho kostelů, zvláště v Římě a Jerusalemě. Největší mariánský chrám v Římě, Maria maggiore, má původ svůj z oněch časů. Bezdětní totiž a šlechtičti manželé darovali tentokráte všechno své jmění Matce Boží.

Středověk, jež tak rádi temným nazývají, zanechal nám nejvzácnější stavitelské památky, nejkrásnější chrámy, v slohu romanském neb gotickém. A kdo je postavil? Králové a knížata, avšak i prostí měšťané. Obnova jejich stojí statisíce a miliony; co stála teprv jejich stavba? Protestanté uloupili bohužel katolíkům mnohé vzácné chrámy a Spasitele z nich zahnali. Jeden duchovní chtěl si na svých cestách v Německu i jeden takový chrám ohlédnouti; zvláště ho upoutal krásně řezbovaný tabernakl. Kostelník ho vodící prohodil: »Není-liž pravda, kostel jest pěkný?« Duchovní odvětil: »Ano, kostel jest velmi pěkný; škoda jen, že v něm domácí pán chybí.«

I teď stavějí se na mnohých místech nové a krásné chrámy a sice opět ve starém a přiměřeném slohu romanském nebo gotickém, tu i tam v renesančním. V slohu barokovém se již nestaví a není ho také škoda. Ve Vidni bylo v posledních letech několik velkolepých chrámů postaveno, jeden pěknější než druhý. V Linci staví se již dlouho ku počtě bez poskvrny počaté Panny nádherný dóm, jenž bude stát miliony. Na či útraty? Na útraty dobrodincův. Ohromná summa, kterou již dóm, ač ještě nedostavěný stojí, pozůstává jen ze samých menších

darů. Staré kostely dávají se přiměřeně k slohu přestavovati, restaurovati a malovati. Mnohá dědinka chlubí se kostelem, jehož by jí mnohé město závidělo; jedna druhou chce předstihnouti. A dobře je to tak, neboť ne pro člověka chystá se ten příbytek, ale pro Pána Boha.

Či má býti náš vlastní příbytek krásnější než příbytek Boží? Bylo by to po právu, kdyby náš příbytek byl vymalován, lesklým a vykládaným nářadím opatřen, krásnými obrazy ozdoben a měkkými koberci obložen, v kostele však by to vypadalo jako v nějaké komoře, ve sklepě nebo v hospodě, všecko začerněné, zakouřené, shnilé, roztrhané, špinavé, prachem pokryté? Museli bychom se věru styděti, ba byl by to zrovna hřích, Pána Boha tak zanedbávati.

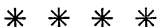
Papež Pius IX. přišel jedenkrát z nenadání do jednoho kostela v Římě. Nad tím, co viděl, nebyl právě potěšen. Kostel byl úplně zpustlý, prachu leželo všude, že v něm prstem mohlo psáti. Papež použil ihned té příležitosti a do prachu napsal velikými literami: Vidi. Pio IX., to jest: Viděl jsem. Pius IX. Potom odešel. Můžete si představit, jak se tamější duchovní tvářil, když četl ten nápis. Tak by mohl Pán Bůh na mnohou oltární pokrývku napsati: Vidi, viděl jsem! Na mnohý starý, roztrhaný ornát: Vidi, viděl jsem! Na mnohou zakouřenou stěnu: Vidi, viděl jsem! A kdo jest vinen? Duchovní? O ano, pak-li se o to nestará, pak-li nechá vše, jak je, nikoho na to neupozorní a nenaléhá, aby kostel pořádně vypadal. Ale ne vždy jest farář vinen; často jsou farníci vinni, mají-li pro všechno peníze, jen ne pro kostel a nechtějí-li správce duchovního podporovati. Farníci mají povinnost starati se o chrám Páně, na kostel přispívati i oběti pro něj přinášeti. Už židé museli odváděti chrámovou daň; oni však i dobrovolné dary chrámu dávali,

nejenom bohatí, ale i chudí, i ta chudá vdova, co poslední halíř do pokladny chrámové hodila. My křesťané nesmíme za židy zůstatí pozadu; náš chrám Páně platí víc než chrám židovský, poněvadž Pán Bůh v něm tělesně přebývá. My musíme oběti na kostel přinášeti, nejenom obyčejné, nýbrž i kromobyčejné.

Buďte tedy, milí čtenáři, obětaví, kde se jedná o stavbu neb ozdobu kostela; starejte se nejvíce o svůj vlastní kostel! Dávejte knězi na světlo, na kvítí, na antipendia a chcete-li něco sami zjednatí,

nečiňte to samostatně, ale ve srozumění s knězem, ten ví nejlépe, co je třeba a jak to a ono má býti, aby vyhovovalo předpisům církevním a požadavkům umění a vkusu. Starejte se tedy o okrasu chrámu Páně; Pán Bůh bude vás za to žehnati a odměny neztratíte. On vám jedenkrát řekne: »Já jsem byl nahý a vy jste mne oblekli. Já jsem byl nahý v kostele, bez paramentů, bez ozdoby a vy jste mne vším potřebným zaopatřili a ozdobili; nyní chci i já vás oděvem nebeské slávy přioděti a ozdobiti korunou věčného života.«

Jarolím St. Pavlík.

Život lidský — cesta křížová.

Život lidský právem
cestou kříže zve se,
každý člověk svůj kříž
v životě si nese.

Nemůže se člověk
křížům zde vyhnouti,
všude naň čekají
na pozemské pouti.

Všude kříže vidí,
kam okem zatočí;
všude je potkává,
kam nohou zabočí.

Jedny kříže sám Bůh
posílá člověku,
by jej vedly v nebe
života ve věku.

Nejlehčí kříže jsou
které Bůh posílá,
vždyť s nimi přichází
potřebná posila.

Druhé kříže často
má člověk zrozené
od svých spolubližních,
a na se vložené.

Těžké jsou ty kříže,
však láska pomáhá
lehčit je, když člověk
odpustit neváhá.

Třetí druh křížů si
sám člověk zrobuje
když vášně nekrotí,
v hříchy zabředuje.

Tyto kříže, které
mají tíž velikou,
člověka okradou
o sílu všelikou.

Āno, život lidský
jest cestou křížovou;
tímto veršem mám svou
kytičku hotovou.

F. Vrdtil

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXIV. Slepý Petr.

Zimnice a různé jiné choroby. — píše missionář P. Fontanié na ostrově Madagaskaru — mne předčasně učinily starým, ale za to poslala mně moudrá Prozřetelnost Boží pomocníka v mém missijním povolání, jakých málo v dějinách církevních je zaznamenáno. Je to slepý Petr, mladý domorodec, jenž se slepým narodil, u missionářů nalezl přijetí a vzdor svému neduhu francouzské řeči, kterou mluví plynule, se naučil. Katechismus zná důkladně a dovede jej dobře vykládati; zpívá velmi dobře, hra na různé hudební nástroje a doprovází při službách Božích kostelní zpěv ku všeobecné spokojenosti.

Předkem a nejprve jest katechistou, to jest, vypomáhá missionářům své soukmenovce v křesťanském náboženství vyučovati. Za tou příčinou chodí po okolních i vzdálených osadách, na svých cestách apoštolských vystupuje na hory, brodí se potoky a neschůdnými cestami klusá k svému cíli. Brzy koná své cesty pěšky, brzy koňmo. Cestuje, nezná strachu; s důvěrou odevzdá se vedení strážného anděla svého a máho mezka, jenž proti svému zvyku nikdy kopyty nevyhazuje, kdykoli Petr na jeho hřbětě sedí! Často již přejel bez úrazu přes močály a ne-

bezpečná místa, na která se ani nejlepší jezdcí neodvažují.

V každé vesnici pobude Petr celý týden, vyučuje katechismu a zpěvu, obchází okolní osady, napomíná a povzbuzuje k dobrému a na křest svatý, jakož i svatě přijímání připravuje. Missionáři zbývá jen poslední příprava. Petr jest neunavný; celý den ztráví v kostele, kde vyučuje lid, jenž z blízka i daleka přichází, aby viděl a slyšel tohoto neobyčejného člověka.

Jednoho večera byl ještě o osmi hodinách v kostele; posluchači zrovna lpěli na jeho rtech. »Moji drazí,« tázal se, »slunce ještě nezapadlo? Zdá se mi, že už jsme velmi dlouho pohromadě.« — »Nikoli, Petře,« zněla odpověď, »jen mluv dále a vysvětluj nám svůj katechismus.« A Petr mluvil dále, pozdě do noci.

Ač slepý, vidí Petr svým sluchem a ostatními smysly jasněji, nežli jiní svými nejlepšíma očima. Kdysi za nepřítomnosti jednoho z missionářů, vloupal se zloděj do jeho světnice a pobral vše, co tam nalezl. Slepce uslyšev neobyčejný šumot, postavil se ke dveřím, chopil se zloděje a pustil ho teprv, až sousedé na jeho pokřik pospíšili a uloupené věci mu odňali.

Když se jedenkrát konalo vojenské cvičení, potkal blíže vojenského ležení veselého francouzského důstojníka a tak mu mluvil do duše, že důstojník toho večera pravil ke svým soudruhům, kteří ho vybízeli, aby jedl: »Věru, zašla mně k tomu všechna chuť; potkal jsem slepého Madagassana, který mně mluvil tak důrazně o pekle, že jsem ztratil chuť na jídlo.«

Jednou v neděli čekali jsme marně na naše křesťany, kteří měli přijít na mši svatou. Byli totiž všichni z rána vyšli na lov kobytek, jichžto příchod byl předešlého večera ohlášen. Madagassové jsou totiž velcí milovníci kobytek. Následujícího rána běžel Petr za východu slunce po vesnici a křičel: »Valala! valala!« (»kobytky! kobytky!«) Na pokřik ten všechno pádí k Petrovi a ptá se: »Kde jsou?« — »V kostele,« odpovídá Petr, »tam čeká vás něco lepšího než jsou kobytky, lepšího, nežli byly křepelky židů, lepšího, nežli byla mana na poušti — chléb andělů.«

Horlivost slepého apoštola dodělala se už pěkných výsledků; za šest měsíců své činnosti mezi svými krajany, připravil jich 400 na křest svatý, 60 na první svatě přijímání, 34 na sv. biřmování a velké množství jich obrátil na křesťanství.

XXV. Radosti missijního života.

Vypisuje sestra Ladislava, františkánka v Hararu.

Jsem sestrou, které je starati se o všechny chudé, ať jsou to malomocní, anebo jiné ubohé bytosti. Kdekoli jich najdu, na cestách nebo v jejich chatrčích, spěchám jim ku pomoci a hledím jim poskytnouti úlevy a útěchy.

Včera přinesla nám jistá matka své čtyřleté dítě, které jest velmi nemocno. Mimo to dověděla jsem se od ní, že jí před měsícem tou samou nemocí zemřel

synáček. »Bohužel,« doložila, »tehdy jsem vás ještě neznala, teprve moje sousedka nedávno se mnou sdělila, že vy bílé ženy všechny chudáky ošetřujete.« Tato prostá, důvěrná slova mně hluboce dojala, ale její děvčátko uzdraviti jsem nemohla. Ža to jsem malé bytosti na klině mohamedánské matky křest svatý udělila a tak učinila je andilkem v nebi, který se za svou matku bude modliti.

Jindy byla jsem povolána k mužů velmi starému. Byl velmi těžce nemocen. Snažila jsem se mu dodati zmužilosti, mluvila jsem o nebi, kde všechny jeho bolesti přestanou, o milém Pánu Bohu, který mu rád jeho hříchy odpustí, bude-li ho za to prositi. Stařec slyše mé vývody, pohnutě opakoval má slova: »Oli, rabi, rararami!« (»O můj Bože, odpusť mně«), načež jsem jej podmínečně pokřtila. Druhého dne vstala jsemi časně z rána a vydala jsem se k svému nemocnému starci, abych viděla, jak se mu daří. Nalezla jsem ho umírajícího. Na mé volání se na mne podíval, načež jsem mu vtláčila kříž umírajících do rukou skoro stuhlých již a modlila jsem se klečíc u lůžka smrtelného. V kruhu rodinném přítomen byl též mohamedánský kněz a když mne kolemstojící chtěli odehnati, pravil jim: »Nechte ji v pokoji, ona jedná dle svého přikázání lásky.« Teprve v posledních okamžicích přiblížil se k nemocnému; já však jsem nebožtíkovi zatlačila oči a byla jsem všechna šťastna, že jsem ubohému starochovi mohla otevřít nebe.

Pravdě podobno budeme brzy mít příležitost, více než kdy jindy prokazovati dobrodiní svým spolubližním, neboť hladomorů přibývá a není naděje, že v dozírné budoucnosti nadobro přestane. Nám jest útěchou jedinou vědomí, že jsouce podporováni od šlechetných dobrodinců, tak mnohé dítě od smrti hladem zachráníme a tak mnohé duši ukážeme cestu k nebi.

Různé zprávy.

Nádražní missie v Praze a ve Vídni.

V Praze a ve Vídni vytvořil se spolek dam, který si obral za účel, očekávati na nádražích dívky, jež z venkova přijíždějí hledat si službu v Praze a ve Vídni, aby neupadly do zlých rukou různých náhončích. Každá dívka po příjezdu do Prahy a Vídne, nechť se na nádraží ohlíží po dámě, mající odznak se žlutobilou páskou a na ni nechť se s důvěrou obrátí. Ta ji doprovodí na nocleh do útulku, kde se dívka poradí dobře stran službu. První dny se poskytne dívce i strava zdarma, než si najde místo. Aby byla dívka členkou nádražní missie poznána, nechť si dopíše o modrou kartu na adresu V. Hálek, farář v Liboci u Prahy, jenž ji další poučení zašle. Do dopisu nechť vloží, pokud možno, 10hal. poštovní známku na zpáteční odpověď a nechť napíše výslovně, zda chce jeti na službu do Prahy nebo do Vídne. Když by dívka náhodou žádné členky nádražní missie na nádraží nenašla, nechť se odebere v Praze do sekretariátu Nádražní missie v Ječné ul. čís. 11. I. poschodí, blíže kostela svatého Ignáce, kdež se jí další sdělí. Ve Vídni zase nechť se v tom případě obrátí do kanceláře »Nádražní missie« Videň III. okres Jaequingasse č. 6.

Arcidiecése kolínská. Od r. 1888 bylo zřízeno 32 nových far a přibýlo 181.138 katolíků; dne 15. července 1908 bylo 52 děkanství s 941 farami a 2,873.751 katolíků. Během posledních 40 let bylo zřízeno 124 far. Nejvíce vzrostlo děkanství Essen; mělo roku 1888 11 far a 175.463 nyní má 45 far a 285.923 duší. Protestantů jest v této arcidiecési 1·2 mil., židů 36.486 a příslušníků jiných vyznání 12.134. Roku 1888 bylo 4782 tříd škol obecných, letos 8312 tříd s 488.146 dětmi. Počet vyšších dívčích škol vstoupil z 52 na 92, gymnasií a jiných vyšších škol ze 83 na 143, mimo to jest 17 středních škol a sice 7 pro hochy, 10

pro dívky. Počet kněží vstoupil z 1577 (z nich 23 řeholníků) na 2048 světských a 222 řeholních kněží. Ženských klášterů a usedlostí jest 450, které přináležejí 20 různým řádům a kongregacím. Z kněží se dožili 4 diamantové, 47 zlaté primice. Řeholní kněží jsou z desíti různých řádů.

Analfabeti v Italii. V Italii jest nyní ze všech obyvatelů 48 procent analfabetů, to jest lidí, kteří neumějí ani čísti ani psát. Nejméně jest jich v severní Italii, totiž 13, nejvíce v Sicilii a sice 79 procent. V Římě jest letos 43 procent analfabetů, v Neapoli 54, v Miláně 19, v Turíně 13. Stále jich ubývá, neboť roku 1872 bylo v Italii v celku 68 procent analfabetů.

Jubiläum Filothee. Mezi nejoblíbenější modlitební a rozjímavé knihy přináležejí Filothea, již napsal svatý František Saleský, vydav ji 22. července 1608. Slavi tedy tento spis letos 300leté jubileum. Vyšlo též několik vydání v řeči české a sice troji v Litomyšli od jesuity Jiřího Konstance (asi r. 1650, 1701 a 1780). R. 1843 vyšel ve Znojme překlad Ziakův a v Praze Krbcův; tento vyšel opět roku 1865 v Olomouci, Stýblo v Praze vydal dvoje vydání překladu Desoldova.

Vídeň jako katolická obec. Ve Vídni byl nakladem obce postaven nový most přes dunajský kanál a nazván mostem Panny Marie; byl při otevření církevně posvěcen. Jak se nyní oznamuje, postaví obec nákladem 47 tisíc korun na tento most velkolepou, umělecky provedenou sochu Bohorodičky.

Obrazárna vatikánská. Ve Vatikánu jest obrazárna, která nemá sice příliš mnoho obrazů, ale obrazy, které v ní jsou, mají převelikou uměleckou cenu. Dosavadní místnosti nedostačovaly, proto rozhodl svatý Otec Pius X., aby byly upraveny jiné, vhodnější. Potrvá delší dobu, než bude vše uvedeno v pořádek.

Terciáři svatého Františka. Klášterů mají terciáři svatého Františka 68, v nichž žije 858 bratří. Sestry III. řádu mají 3243 klášterů s 41.106 sestrami. Terciáři sv. Františka, žijících ve světě jest přibližně jeden milion stotřicet tisíc. Obec terciářských jest 6093.

Mše svatá před půlmilionem věřících. V Quebecu v severní Americe slaví se jubileum, při němž sloužil arcibiskup tamější pod širým nebem na rozsáhlé rovině mši svatou. Přítomných bylo nejméně půl milionu osob. Co naše svatá církev trvá, bylo sotva kdy tolik věřících zajednou přítomno tomuto svatému úkonu.

Znamení doby. V Paříži se dal jakýsi muž rozvést se svojí ženou z té příčiny, že šla ku svatě velikonoční zpovědi. Tak daleko se dojde, když se šlapou a opovrhují příkázání naší svaté církve.

Bohoslovecký konvikt v Innomosti. V Innomosti jest konvikt pro bohoslovce, který vedou Jesuité; slavil nedávno padesátiletou slavnost svého trvání. Byl založen roku 1858 a měl až do nynějška asi tři tisíce chovanců. Všechny studující, kteří chodili do přednášek, ale v ústavu nebydleli, bylo v téže době přes šest tisíc. Z naší rakousko-uherské říše jich bylo 2489, z cizozemska 3409; přináleželi 202 různým diecím řádovým.

Židé v Uhrách. Dle počtu obyvatelstva jest v Uhrách 60·1 procent katolíků, 23·5 židů, 9·3 reformovaných. Ve škole národní jest katolíků 60·8 procent, 26·1 židů, 7·7 reformovaných. V městanských školách jest židů 40·6, židovek 42·3 procent. Ve středních školách jest židů 58, ve vyšších dívčích školách 49·5 procent židovek, v kadetních školách je židů jen jedno procento. Na universitách jest na filosofické fakultě 21·8 procent židů, na právnické 35·2, na medicínské 51·2, pro chemii a lékárnictví 31·6 procent.

Znamenitý kazatel. Nejoblíbenějším kazatelem jest nyní v Anglii jesuita P. Vaughan, který mluví velmi populárně a nic nezakrývá pěknými slovy. Dodělal se již velmi krásných úspěchů. Nedávno vydal první svazek svých kázání a nazval je »Hříchy společnosti«. Nejvíce si ho oblíbily tak zvané vysoké kruhy londýnské společnosti. Možná, že nám by se některá

řeč jeho nelíbila, ale povaha Angličanů jest jiná než naše. Jedno kázání začíná na příklad takto: »Vy moji bratři a sestry, jste pyšní jako fariseové, marnotratní jako marnotratný syn, bez srdce jako onen boháč, chlupatý jako Salome, smyslní jako Magdalena, hříšní jako Herodius, neomdléváte na cestách nepravosti, hledáte pokoj, kde ho nenajdete a odpočinku, kde ho není! K vám se obracím!« Po tomto napomenutí započíná pak P. Vaughan svá rozjímání. Nadšené vlastenectví ovládá všechna jeho slova, mluví jako pravý Angličan ku svému lidu a s důrazem bojuje proti moderním nemravnostem, které až úžasně vzrůstly v nynější společnosti. Hlavně má namířeno na moderní dámy, které drze a smyslně se odívají, v jejich srdci jsou city a náklonnosti surovější a nevzdělanější, než tužby nějaké obyvatelky ostrovů Fidži. Za největší neštěstí Anglie považuje bezdětná manželství a v nichž není žádné oboplné lásky. U mladěže nelíbí se mu nesmyslný sport a kouření cigaret.

Křesťanství v Japonsku. První šířil křesťanství v Japonsku svatý František Xavérský, který se svými žáky obrátil v třiceti letech asi 300.000 lidí ku víře křesťanské. Hlavně jih a město Nagasaki byly úplně katolické. Na počátku sedmnáctého století byl tam milion katolíků. Pak však nastala hrozná pronásledování a během padesáti let nezbylo z katolíků než několik rodin. Roku 1865 přišli zase první katolíci kněží do této země a našli tam ještě pozůstatky katolického náboženství. Nyní jest v Japonsku katolíků 66.000, 135 kněží, z nichž jest 35 rodilých Japonců. Katolické školy jsou: 32 středních s 3198 žáky, 7 národních s 973 žáky, 20 ústavů pro vzdělání kupců, 2 semináře s 32 domorodými žáky. V Tokiu mají milosrdné sestry velký pensionát, s ústavem pro učitelky a jiné čtyři vychovávací ústavy s 320 žákyněmi. Ač není dostatek peněz, přece jest nyní 18 sirotčinců s 1478 dětmi a dva chorobince pro staré lidi. Všeobecně lze pozorovati, že jsou katolíci u domorodců ve velké vážnosti.

Pozor na kostelní lampy. V osadě Cenevières v jižní Francii byla v kostele sestra řádu Srdce Ježíšova a naplňovala

lampy silicí. Neopatrně však přiblížila se světlem k silici, která se střelbitě vznášela a zasáhla šaty klášternice. Tato utíkala jako šilená ven z kostela, kdež ji kolemjdoucí pomáhali a šťastně brzy oheň uhasili. Nebohá sestra byla velice popalena a v hrozných bolestech skonala.

Ubohý Heine. Básniku Heineovi nechtějí nikde na světě postaviti pomník. Jeho nadání básnickému všechna čest, ale co se lidem protiví, jest jeho židovský, drzý, neomalený, necudný vtíp, jímž se zbytečně často otírá o křesťanské náboženství, ač sám jsa židem měnil viru dle potřeby. Ze žida stal se evangelikem a zemřel jako věřící žid, který modlil se na řemínkách a přísně zachovával talmudské předpisy. Do básnickova rodiště, Düsseldorfu, poslala nebožka naše císařovna Alžběta na pomník Heineův příspěvek, ale město ho s dikem poslalo zpět. Tu dala zříditi mramorový pomník Heineův u svého zámku Achilleionu na ostrově Korfu, který nedávno velmi lacinou koupil německý císař. Císařovna Augusta, jako známá štědrá podporovatelka staveb protestantských modliteben berlinských a její manžel, jako nejvyšší biskup protestantský, dali soše Heineově výpověď. Na místo ní postaví berlínský sochař Herter řecký chrámeček, jako vzpomínku na císařovnu Alžbětu. Heine má pomník jen na svém hrobě na hřbitově Montmartre v Paříži, o něhož pečují bohatí židé z Frankfurtu. Vyjma tohoto, není nikde na světě žádné sochy nebo pomníku, nikde na světě nechtějí Heineu oslavovati.

Kristus vítězí. Památná jsou tato slova, protože jsou pravdivá. Všechny věky po Kristu dávají svědectví o Kristu. Tolikrát zdvihla se bouře proti němu, tolikrát bojováno proti jménu jeho — a on zvítězil. Voltaire, pověstný francouzský apoštol nevěry, pronesl slovo, kterým odsoudil sám sebe a kterým přikl Křistu silu a vítězství: »Jsem již syt ustavičně poslouchati, že dostačilo dvanáct mužův uvéstí křesťanství do celého světa. Chci konečně dokázati, že dostačí jediný člověk zničití křesťanství.« — Ptejte se, milí čtenářové dějin, zda zvítězil Voltaire? Ukáží vám na maličkou událost, která vám zjeví velké vítězství Kristovo. V Londýně jest překrásný chrám,

zasvěcený účtě nejsvětější Svátosti oltářní a jest postaven na téměř místě, kde stával dříve dům, v němž bydlíval Voltaire, kdykoliv dojel sem na návštěvu. Tam, kde osnoval své plány, jak by strhl Boha s trůnu, zaznívá nyní každodenně před trůnem svátostného Boha: Kristus vítězí, Kristus vládne!...

Kam dospějeme? Zdivočilost mládeže jest všude nyní veliká a ze všech stran se na ni stěžuje. Ve schůzi městské rady v Mladé Boleslavi bylo zjištěno, že kluci tamějších škol z pouhé zlomyslnosti vytloukli okna, čímž způsobili škodu za 120 K. Knihy nosí do školy zaobalené v socialistických listech; u školáka jednoho byla nalezena a zabavena Zolova »Nana«. Zajisté podivná naděje budoucnosti.

Kněžské peníze. Z nadace, již odkázal šlechtyn kněz Čermák Tuchoměřický spolku »Svatoboru« na podporu české literatury, byl nedávno odměněn tisícem korun známý Machar, za verše »V září hellenského slunce«. Věru prapodivný zjev! Z kněžských peněz dostává podporu největší nepřítel kněží a viry svaté. Ještě se neví, zda Machar přijme tyto peníze.

Ruské obrázky svatých. Až doposud bylo v evropském Rusku asi 160.000 malířů, kteří malovali buď na plátně nebo na dřevě známé ruské obrázky svatých. Nyní ubylo malířů, jichž jest jen asi 100.000, a i ti nemají práce a hynou hladem, neboť výroby zmocnily se továrny, které lepí na dřevo laciné tištěné obrázky. Malíři žádají, aby vláda zakázala prodej těchto obrázkův a aby kněžím bylo zakázáno je světit.

Židovský učitelský ústav. Židé, sloučení ve všeobecném, rakouském, židovském svazu, umínili si založiti židovský učitelský ústav buď ve Vídni anebo v Praze. Též prý si založí všeobecný židovský archiv. O tomto se nezmínuje žádný víře naší nepřátelský list, ale zařizuje-li se někde katolická, klášterní škola, hned se na ni kde kdo oboří a proti ní píše.

Automobil. Kardinál sekretář Merry del Val používá ku vyjíždkám automobilu. Podobně činí kardinál biskup z Ostie Cassetta.

Spolky katolických univerzitních studujících. Počátkem letošního června bylo katol. studentských univerzitních spolků s 3046 členy a 5034 starými pány. V Rakousku bylo 15 spolků s 786 starými pány a 689 členy.

Zpět k Římu. V severoamerických Státech vrátilo se během roku 1907 25.055 nekatolíků k církvi katolické. Bylo odbýváno 1500 misii jen za účelem, aby nekatolíci o svaté víře naší byli poučeni. 62.500 osob se k návratu přihlásilo, ale jsou ještě vyučováni od kněží, kam přísluší. Ku vzdělání a výchování missonářů, kteří se věnují tomuto oboru, je založen ve Washingtonu obrovský ústav, na nějž v posledních třech letech obětovali katolíci severoameričtí přes pět milionů korun.

Katolíci v Nizozemí. V Nizozemí jsou dvě pětiny katolíků a tři pětiny protestantů. Katolická tato menšina prosadila, že nyní ve všech kasárnách před obědem má nastati na okamžik ticho, aby se mohl voják před jídlem pomodlit. Doporučovalo by se i u nás.

Potrestaná svatokrádež. Na bílou neděli přistoupil nebyv u svaté zpovědi ve Vídni ve svatoštěpánském kostele ku stolu Páně 25letý mladík, Rudolf Deckert; ale vstana, hned vyplil svatou hostii a podpadkem ji rozšlápl, při čemž se drze smál. U soudu se vymlouval, že popadl jej křečovitý kašel a že mu svatá hostie sama vypadla. Byl odsouzen do prostého vězení na čtrnáct dní.

Velikonoční svátky. V Německu zasazují se mnozí, aby papežská stolice v dohodě se státy ustanovila velikonoční svátky na určitý den. Doposud kolísá doba těchto svátků mezi 22. březnem a 25. dubnem. O posledním sjezdě všech kupců z Německa bylo navrženo, aby mezinárodní dohodou byl položen Boží Hod Velikonoční na první neděli po 4. dubnu. Kdyby k tomu došlo, kolísal by Boží Hod nadále pouze mezi 5. a 11. dubnem.

Mohamedán pokřtěn. Pro Mohamedány, kteří žijí mezi svými souvěrci, je skoro nemožno, státí se katolíky. V Dalmacii, v městě Šnici žil 25letý mohamedán Osman Maho, jehož matka byla křesťankou. Odstěhoval se do Siuje v Dalmacii a požádal tamější františkány,

by ho pokřtili. Vyučovali ho. Když se to dozvěděli Osmanovi souvěrci v Šnici, stále psali paličské listy a hrozili nejhoršími věcmi. Proto Osman ujel a hledaje si práci přišel až do Čech do Slavětice, kde vzal službu za pacholka. Zde ho dále vyučoval domácí farář a když byl vyučen, pokřtil ho. Kdo s takovými překážkami přestoupí, má jistě úplné přesvědčení a velkou lásku ku svaté víře.

Sebevraždy studentů. Stále přibývá až neobyčejně sebevražd studentů vysokých škol. Též na jiných vyšších ústavech. Vynikající pedagogové obírají se touto otázkou a zkoumají její příčiny. Přišli k tomu názoru, že jednou z hlavních příčin jest požívání alkoholu.

Opravený obraz. »Večeře Páně«, obraz freskový Leonarda da Vinci, provedený v refektáři kláštera milánského, Maria delle Grazie, byl již velmi sešlý, tak že bylo se obávati, že během času úplně zajde. Byl nyní nákladem státu italského velmi zdařile obnoven profesorem Cavenaghim, čímž tato slavná památka umění zachráněna před zkázou.

Bláznovské sekty. V Novém Yorku je sekta »svatých válečů«. Příslušníci její vrhají se na zem a válejí se až k omdlení, čímž chtějí uctiti Boha. Od nějaké doby dělá v témž městě mnoho hluku nová sekta: »Svatý duch a my — společnost«, která se též nazývá »svatí skakouni« (Springer). Jejich bláznovství záleží v tom, že najednou někdo z nich vyskočí a počne šileně skákat s ujistěním, že ho k tomu pohnul Duch svatý. Sekté této daří se dobře, oplývá penězi. Skakounů těchto jest prý velice mnoho, mluví se o 15.000. Jiná sekta jest »bratrstvo světla«, kteří se zdržují všeho masa a nemilosrdně se mrskají. Jejich děti dostávají z hladu souchotiny. V Novém Yorku vystoupil prorok, který se nazývá Eliášem II. a založil sektu, nazvanou »první shromáždění Krista«. Všechny tyto sekty vyrostly na půdě protestantské.

Ořera dětí. V Nottinghamu byla při bohoslužbách pro protestantské děti ořera pro místní chudé a nemocné. Děti přinesly tyto věci darem k ořere: 215 vajec, 253 banánů, 40 hrnců s marmeládou, 3 loutky, 7 koláčů velkých (bábovek), 24 biskuitů, 8 balíčků čaje, 6

láhvi vína, 19 knih, balík rýže, 2 balíky kakao, 14 košů, 8 kornoutů s ovocem a nesčítané množství květin v hrncích.

Křesťanské dělnictvo na Moravě. Počátkem letošního srpna počítalo sdružení křesťansko-socialní na Moravě 20.500 členů, z nichž 17.261 řádně platí; jsou rozděleni ve 360 skupinách. Roku 1907 konalo se 480 veřejných a 30 důvěrných schůzí. Obrát peněz obnášel v témže roce 260.119 K. Členstvo dělí se dle odborů následovně: textiláků 2744, dřevodělníků 1800, zemědělců 1759, stavebníků 1232, oděvníků 973, obuvníků 950, kovodělníků 851, služek 845, horníků 606 atd.

Anglikánská církev. V anglikánské církvi nařikají na nedostatek duchovenstva; jest prý v Anglii nejméně pět tisíc neobsazených míst. Naděje na dorost jest malá. Anglikánský arcibiskup v Canterbury sestavil komisi, aby zjistila příčiny tohoto zjevu. Komise naznala, že úbytek duchovenstva má své příčiny theologické, socialní a finanční. Spory theologické mezi členy církve anglikánské působí špatně a nikoho nepobídnou, státi se duchovním. Ještě více působí však okolnost, že jsou duchovní velmi špatně placeni; nižší duchovní trpí velikým nedostatkem, kdežto anglikánští biskupové žijí jako lordové a mají obrovské příjmy. Vážnost duchovenstva u lidu není valná.

Obrovská svíce. V Itálii je zvykem, že dává se do kostela darem nějaká veliká svíce, která se postaví k hlavnímu oltáři na vysoký svícen. Největší známou svíci daroval nedávno svému rodnému kostelu v Castellmare v Itálii pan Rafael Caseone, bytem v Novém Yorku na poděkování, že byl sprostěn podezřívání z vraždy. Svíce byla vyrobena v Novém Yorku; je deset stop dlouhá, má deset palců v průměru, váží 380 liber a stála 1500 K. Na povrchu jsou různé biblické obrazy.

Papež a trafikant. Roku 1855 byl farářem v Tombolo u Paduy Josef Sarto. Jednou vracel se od nemocného a viděl u cesty ležeti vojáka našeho rakouského pluku číslo 1., který vraceje se z manévru ochuravěl. Voják se jmenoval Jan Bayer. Farář přinesl mu víno a chléb a čekal u vojáka, až se zotaví. Když se mu uvolnilo, rozloučil se s ním a dal mu

na památku medailonek. Voják se vrátil po odbyté vojenské službě do vlasti, do rakouského Slezska a žije doposud jako trafikant. Nedávno se dozvěděl, že se nynější svatý Otec jmenuje též Josef Sarto, nedalo mu to pokoje a dopsal do Říma, dotazuje se, nebyl-li farářem v Tombolo a vypsal svrchu zmíněnou událost. Jménem papežovým odepsal trafikantovi kardinál Merry de Val, že si vzpomíná na Bayera; poslal mu 200 K a apoštolské požehnání.

Kde chce odpočívati papež Pius X.? Svatý Otec Pius X. přijal kanovníky kostela svatého Petra, kteří mu přišli blahopřáti k jeho kněžskému jubileu a pravil jim: »Přijměte to jako mou poslední vůli, že co živ budu, neopustím Vatikánu; až zemru, bude odpočívati mé tělo v chrámu svatého Petra.«

Varhany u svatého Petra v Římě. V obrovském kostele svatopetrském v Římě nemají doposud varhan. Mají jen přenosné varhany a varhany v kapli, v nichž koná bohoslužby svatopetrská kapitola. Úmysl, postaviti varhany, pochází sice již od roku 1688, byl též schválen od několika papežů, ale vždy upuštěno od tohoto úmyslu, protože se namítalo, že by stavbou obrovských varhan poškozen byl celkový dojem stavby chrámové a že obrovský prostor chrámový není vůbec akustický. Nynější svatý Otec však pomýšlí na to, aby varhany byly co nejdříve postaveny.

Spolek katolických učitelů na Moravě. Spolek tento čítal koncem letošního srpna 500 členů, z nichž 250 přistoupilo během posledního roku. Vydává odborný měsíčník »Vychovatelské Listy«, vycházející v Ivančicích, který má přes tisíc platících odběratelů. Katolický spolek učitelstva v Čechách bohužel tak neprospívá, a jak podotýká jistý list, vzdalují prý se ho nejvíce příbuzní duchovenstva.

Jak se šíří pomluvy. Pastor Müller měl přednášku v protestantském spolku Gustava Adolfa, v níž mezi jiným tvrdil: »Papežství jest až po dnešní den zapřísažlým nepřítelem bible (Písma sv.).« To dokazuje v krajině, v níž řečník působí i to, že stojí na mostě socha papeže, který právě probodl dykou biblí. Posluchači tleskali tomuto hroznému ne-

smyslu. — Na mostě jest však socha svatého Bonifáce, který zavražděn byl dýkou do hlavy, při čemž nastavil bibli, která byla probodnuta. A z toho utvořil pastor hrůzostrašný román o papeži, který probodl evangelium.

Milosrdné sestry ve Francii.

V Evreux vypudil prefekt milosrdné sestry z nemocnice. Obyvatelstvo se nad tím vzrušilo a dalo nalepiti tento plakát na rohy ulic: »31. dubna l. r. byl náš prefekt v Paříži operován a dal se ošetřovati milosrdnými sestrami; ale k ošetřování lidu nechce jich připustiti. Prohlašujeme jednání takové za nespravedlivé, libovolné a protilidové! Těm, kdo jsou příčinou vypovězení sester, vyslovujeme své opovržení.« — Tak odplácí svět! mohou si říci sestry, do vyhnanství se ubírající.

Spolek otců rodiny. Dle zpráv belgických novin utvořil se v Lutichu spolek, který si dal jméno »otců rodiny« a jehož účelem jest potírati necudné obrazy, hlavně ve výkladních skříních, jakož i celou pornografickou literaturu. Ke spolku přistoupilo bez rozdílu stran politických velmi mnoho otců rodin, jünž leží mravní výchova dětí na srdci. U nás v Rakousku také by měl podobný spolek hodně mnoho práce. Jen se podívejme na výkladní skříně v městech i v městečkách, co mnohdy necudných spisův a obrázků.

Zbloudilci v katakombách. Častěji se přihodilo, že cizinci, kteří v hloučku navštívili světoznámé, rozsáhlé katakomby a neopatrně se vzdálili od průvodčího, ve spleti chodeb a výstupků zbloudili. Proto bylo učiněno zvláštní bezpeční opatření, aby se něco podobného nemohlo opakovati. Na místech, kde se stýká více chodeb ve středisko a v jichž blízkosti se i zbloudivší člověk nutně musí ocitnouti, bude svítiti žárovka a vedle ní bude upevněn knoflík elektrického vedení, jímž každý zbloudilý nejen se rychle dovolá vysvobození, ale také naznačí, na kterých místech se právě byl ocitl.

Katolíci v Chicagu. Roku 1733 byl postaven v Chicagu první katolický kostel, zasvěcený Panně Marii a stál 400 dolarů. Tehdy bylo v Chicagu 250 obyvatelův a mezi nimi 26 katolických

rodin, čítajících 122 duší. Dnes však, po 175 letech, jest v Chicagu přes milion katolíků, katolických chrámů je tam 175, kněží na 600. V Chicagu je také několik českých farností a kostelů, jakož i český benediktinský klášter a kolej svatého Prokopa.

Proti katolíkům vše dovoleno?

U okresního soudu v Kolíně v Čechách měla přísahati evangelička Františka Sixtova z Velimi. Odepřela přísahu před křížem, tot prý jest pro ni — modla. Byla proto státním návladnictvím žalována pro urážku náboženství. U krajského soudu v Kutné Hoře neshledali však v jejím výroku žádné urážky. Svědek, pan MUDr. Procházka, pravil, že výrokem obžalovaná byl hrozně bolestně dotčena, poněvadž krucifix jest pro nás to nejsvětější. A na to mu předseda soudu řekl: »Pro vás, ale ne pro ni. Což neumíte se vymysleti v přesvědčení jiného? Musí míti každý takové přesvědčení jako vy?« — Soud shledal ve výroku Sixtové — zákonem připuštěnou a odůvodněnou obranu! Dobře, evangelička nebyla tedy povinna přísahati před krucifixem, ale nebyla také povinna, aby se slušně vyjádřila? Její náboženské přesvědčení tedy dle rozhodnutí krajského soudu nesmělo býti uraženo, ale katolické a.o. A pak prý jsme, žijeme a hýbáme se v »katolickém« Rakousku.

Věda bez víry.

čemu víra?
K čemu zbožnost?
Vědu máme
dnes a umění! —
Přítelíčku!
Bez víry jsou
jako svadlé
stromy v jesení!

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Z farnosti měrotínské. V mé churavosti prosila jsem božské Srdce Páně o pomoc a Pannu Marii o přimluvu a slíbila jsem, budu-li

Z Frenštátu p. R. Plním daný slib
božskému Srdci Páně. Po vykonané 9denní po-
božnosti bylo mně spomoženo; proto budiž chvá-
leno a pozdraveno nejsv. Srdce Páně! J. Š.

(Hlavní úmysl.)

R přece
a toho
od vě
jeden
žena

Rodina má původ svůj v Bohu samém, od něho i podstatu svou má, v Bohu má své kořeny a svůj nejvyšší cíl. Bůh je Stvořitel, zákonodárce a nejvyšší Pán všeho stvoření. Proto všemu tvorstvu vtiskl obraz svůj, více nebo méně dokonalý, nejvíce však člověka a rodině lidské. Neboť Bůh, ač sám od sebe a sám v sobě jest nejdokonalejší, přece není samotný. Jako Otec zplodil od věčnosti Syna, a láska Otce k Synu a tohoto k Otci jest věčnou, jest výronem Ducha svatého, jenž od Otce i Syna od věčnosti vychází. Všechny tři božské osoby jsou jedna bytost a přirozenost, jeden toliko Bůh. Podobně jest i v rodině. Z prvního člověka muže vyšla žena, tělo z těla jeho, kost z kosti jeho a společnou jejich láskou vytvořen nový člen rodiny, dítko. Tak jest rodina v Bohu trojjediným zakořeněna. A není svatá Rodina nazaretská vznešeným vzorem svatého života křesťanského? Co povznáší každou rodinu a posvěcuje vzájemný poměr její, jest jedině náboženství. Nebo rodina bez náboženství je smutným divadlem a původkyní všeho zlého. Nelze tedy rodinu založit na jiném základu, než na náboženství. Nezaložil Bůh manželství na smyslnosti, na nižší části člověka, ani na rozumu ani na statku a rozkoši, což zvláště mnohé láká do manželství. To vše jest nízkým cílem, tělesným cílem, postrádá pravého oduševnění. Musíme hledati výše základ rodiny, a sice šlechtetnější a čistější a to jest náboženství, které sídliti má v srdci muže i ženy. Na tomto základu založil Bůh manželství a rodinu, na nutnosti lásky. Srdce bez náboženství nemůže býti základem hodné rodiny. Komu záleží na založení dobré a hodné rodiny, ten hledí na zbožnost srdce. Ovšem nyní se na to mnozí neohlížíjí a proto vidíme, že také hodných rodin ubývá. Čím více ubývá náboženství v rodině, tím větší jest neštěstí v ní, tím hůře jest manželům, tím těžší je spolužití jejich. Odtud mají svůj původ rodinné sváry, rŕŕznice, hněvy a rozvody. Protože zhasil světlo svatě víry v rodinách nastala temnota zármutku, nespokojenosti. Co již se mnozí naplakali, protože náboženstvím pohrdli! Vypudili ze středu svého Pána Boha, jeho anděle, náboženství a co jim zbylo? Odpověď srdce. Ano srdce se svými slabostmi, se svými vášněmi. Nestačí tedy rodinám jen pouhé srdce, ale srdce plné zbožnosti, srdce, které zná a plní hlavní přikázání lásky k Bohu a k bližnímu, srdce, které umí potlačit v sobě hřích, vášně a všeliké choutky zla. Náboženství povznáší duši člověka, dává pravý charakter člověku v samotě i v obco-vání s jinými. Totéž působí v rodině. Žení-li se někdo z rozumu, nebo veden jsa srdcem svým, nenajde pravého štěstí, nemá pravého základu budoucího spolužití.

Ale když opravdu nábožní snoubenci za sebe se berou, když svazek svůj náboženstvím posvěti a dají se požehnat, když před oltářem Páně klečí a společně Pána o pomoc prosí, ti jen založí své manželství na pravém a pevném základu.

Aby láska žila, musí růsti, musí ji přibývat. Čím déle manželé spolu žijí, tím více se mají milovat a to působí jen náboženství, aby manželé sebe si vážili, ctnostným životem jeden druhému více a více se zamlouvali. Láska jejich nalézá v lásce Boží potravu svou. Tato pak láska učí je přinášeti oběti jeden druhému, učí je nezištné obětavosti a trpělivé dobrotě. Mnozí snoubenci si myslí, že vcházejíce ve stav manželský, vcházejí do ráje, kde samá radost a blaženost panuje, kde jen nejkrásnější růže jim pokvetou. Ale přihlédneme-li blíže, spatříme něco jiného, přísné povinnosti, rozličné obtíže těžké starosti a mnohé kříže! Co by tu pomohla láska bez náboženství? Snad na krátkou dobu by to láska sama vydržela, ale na jak dlouho? Jen náboženství silí manžele v takových těžkostech, jen náboženství učí je sebezapření a veliké obětavosti a hrdinné trpělivosti. Ano, kdo neshromažďuje pro Boha, ten rozptyluje a kdo bez Boha chce to všecko překonat jen láskou, ten zkusí, že láska se promění v nenávisť, zmizí jako pára. Kdo může nyní popřít, že by náboženství nebylo rodině potřebné? Ba právě náboženství povyšuje a zušlechťuje rodinu křesťanskou a činí ji opravdu šťastnou a spokojenou. Než k rodině patří též dítky, které jsou rodičům radostí a útěchou, nebo i žalostí a hrotem, dle toho jak jsou vychovány nábožensko-mravně, nebo bez náboženství. I u dítek jest náboženství jediným pravým základem jejich ctnosti, jejich štěstí v budoucím životě. Sebe lepší vychování bez náboženství, nemá trvání, nemá ceny. Dobří křesťanští rodiče hledí tedy v prvé řadě, aby dítko své slovem i příkladem nábožně a ctnostně vychovávali, aby od nejtělejšího mládí vštěpovali jim zbožnost a bázeň Boží, základ to pravé moudrosti a pravé ctnosti.

Taková křesťanská rodina, kde muž i žena svatou bázni proniknutí nábožně spolu žijí a nábožně dítky své vychovávají, taková rodina jest odleskem svaté rodiny Nazaretské, Ježíše, Marie a Josefa.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevýjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dice. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za obnovu křesťanských rodin dle vzoru rodiny Nazaretské a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Posvěcovati rodinu slovem i příkladem.

Úmysl v listopadu: Úcta svatých Božích.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V říjnu modleme se za křesťanskou rodinu.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
1.	Č.	Sv. Remigia , bisk. (533). — Rozkvět pobožnosti růžencové. Obrod křesťanské společnosti. Dar bázně Boží mládeži. Zdar jubilea. Sirotci.	
2.	P.	Sv. Hildegardy , p. (1179). — Milost vytrvání v dobrém. Klášterní ústavy. Záchrana mládeže. Povolání k řeholnímu životu. Křesťanské školy.	
3.	S.	Sv. Diviše , b. m. (273). — Naši velepastýřové. Katoličtí učenci. Úcta nejsv. Svatosti oltární. Bohoslovné ústavy. Láska k nevinnosti. † otec.	
4.	N.	Neděle XVII. po sv. Duchu. Sv. Růženec bl. Panny Marie . — Císař a král náš. Vítězství sv. církve nad nepřáteli. Pokoj a mír mezi rak. národy.	
5.	P.	Sv. Placida a spolumuč. ř. sv. Ben. (541). — Řád benediktinů. Láska a svornost. Noviciáty. Zdar katolickému podniku. † P. Placid Mathon.	
6.	Ú.	Sv. Brunona , bisk. (1102). — Řád premonstrátský. Obrácení nevěrců. Zabránění špatnému tisku. Náležitě svěcení dnů Paně. † kněží. Mládež.	
7.	St.	Sv. Justiny , p. m. (3. stol.). — Osvězení ducha křesťanského. Pevná důvěra v Boha. Jednoty panen. Družiny Mariánské. Křesťanská domovina.	
8.	Č.	Sv. Brigity , vdovy (1373). — Pravá láska k Bohu. Dar pravé zbožnosti. Nemocní. Trpělivost v soužení. Zamezení hříchů. Odvrácení pohoršení.	
9.	P.	Bl. Gunthera , poust. (1045). — Dar kajcnosti. Klášter benediktinský. † opat G. K. Úcta svatých patronů. Dar sebezapření. Zaopatření dítek.	
10.	S.	Sv. Františka Borg. , řeh. (1572). — Tovaryšstvo Ježíšovo. Katolické podniky ke zdaru národa. Sjednacení Slovanův u víře katol. † rodiče.	
11.	N.	Neděle XVIII. po sv. Duchu Sv. Germana , bisk. m. (407). — Vyprosení jistých milostí. Sv. Otec Pius X. Vítězství sv. církve. Přemáhání opilstva.	
12.	P.	Sv. Maximiliána , bisk. m. (283). — Za statečnost křesťanskou. Přemáhání rozpustilosti. Odvrácení nebezpečnosti hříchů. Mravnost mládeže.	
13.	Ú.	Sv. Eduarda , kr. (1066). — Obrácení Anglie na víru katol. Katolické missie v zemích pohanských. Slované na Výhodě. † kněží. Dar zdraví.	
14.	St.	Sv. Kalixta , p. m. (222). — Svatý Otec Pius X. Školy katolické a katol. učitelé. Pokoření nepřátel Božích. Obrácení hříšníků. Dar pokory.	
15.	Č.	Sv. Teresie , p. řeh. (1585). — Řád karmelitů. Přemáhání rozmařilosti. Obnova řehol. ducha. Bratrstvo karmelské. Rodina. Živí a † dobrodinci.	
16.	P.	Sv. Havla opata (624). — Představení řeholi. Obrození křesť. rodin. Polepšení mnohých. Záchrana mládeže. Katol. spolky. Pohrdání světem.	
17.	S.	Sv. Hedviky , vévod. (1243). — Pronásledování katolíci. Dobrodinci chudých. Zbožnost v rodinách. Stavba kostelů. Zbožné vychování dítek.	
18.	N.	Neděle XIX. po sv. Duchu. Posvěcení chrámů Páně . — Úcta k domu Božímu. Nábožné se chování v kostele. Láska ke službám Božím.	
19.	P.	Sv. Petra z Alkant. , řeh. (1562). — Horlivost v plnění povinností křesťanských. Častější přijímání sv. svátostí. Nemocní a opuštění. Sirotci.	
20.	Ú.	Sv. Jana z Kentu . vyzn. (1172). — Ostražitost smyslů. Přemáhání zlých náruživostí. Odstranění opilstva. Dar bázně Boží. Dar moudrosti.	
21.	St.	Sv. Ursuly a spoludr. (238). — České kláštery ženské a jich školy. Apoštolát modlitby. Odvrácení pohoršení. Jednoty panen. Spása duší.	
22.	Č.	Sv. Korduly , p. a m. (238). — Úcta sv. patronů našich. Následování dobrého příkladu. Pohrdání slávou světskou. Umírající. Duše v očistci.	
23.	P.	Sv. Jana Kapistr. , řeh. (1456). — Vítězství církve sv. nad nepřáteli. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Rozšíření katol. knih a novin. Kazatelé.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	S.	Sv. Rafaela , archand. — Úcta a důvěra k andělům strážcům. Naše dospívající mládež. Láska k nevinnosti. Školní dívky. Smíření nepřátel.	
25.	N.	<i>Neděle XX. po sv. Duchu.</i> Sv. Křišpína a soudr. (3. stol.). — Horlivost v návštěvě služeb Božích. Boží pomoc v povolání. Dobrodinci chudých.	
26.	P.	Sv. Evarista , pap. m. (112). — Sv. Otec Pius X. Katol. missie mezi pohany. Odstranění zlých poměrů. Křesťané v Japonsku. Dar tichosti.	
27.	Ú.	Sv. Frumencia , bisk. (4. stol.). — Missie v Africe. Hladem soužení černoši. Podpora missionářům. Služebné v městech. Ochrana nevinnosti.	
28.	St.	Sv. Šimona a Judy , apošt. P. (1. stol.). — Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Nádražní missie. Dar apoštolské horlivosti. Bohoslovné ústavy. Mládež.	
29.	Č.	Sv. Narcissa , bisk. Jer. (213). — Katolíci v Americe. Spolek armády sv. kříže. Odvrácení pohoršení. Dar zdraví. Pokoj a mír mezi národy.	
30.	P.	Sv. Alfonse Rodrig. T. J. (1617). — Dar pravé zbožnosti. Poutní místa. Pronásledování katolíci. Statečné vyznání víry. Dar nevinnosti.	
31.	S.	Sv. Volfंगा , bisk. (994). — Požehnání vlasti naší. Naši biskupové a duchovenstvo. Zemřelí údové katol. bratrstev. Za svornost a jednotu.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Může-li býti krásnější obraz křesťanské rodiny nad svatou rodinu v Nazaretě? Jak dobře by bylo, kdyby rodiny naše snažily se podobnými státi svaté rodině v Nazaretě! Otec — hlava rodiny, matka — srdce a duše rodiny, dívky — společnou páskou lásky v rodině. Ježíš Kristus žije otce i matku v nejsvětější Svátosti oltářní svým tělem a krví a vlévá jim tak lásku a péči o rodinu, dává potřebnou milost, aby pravdy věčné více poznávali, v důvěře rostli, kříže a soužení trpělivě nesli a všeliké zlo přemáhali. O kéž by obnoven byl duch křesťanský v rodinách! Prosme o to nejsvětější Srdce Páně, aby mocí svou, láskou svou obnovilo a posvětilo všechny rodiny křesťanské.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za obnovu křesťanských rodin dle vzoru rodiny Nazaretské a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hezlo apoštolské: Posvěcovat rodinu slovem i příkladem.

Úmysl v listopadu: Úcta svatých Božích.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII.

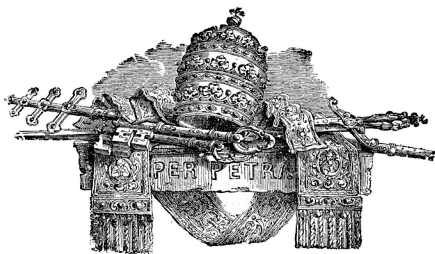
Vychází počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1908.

Modlitba svatých sama sebou mocnější jest, nežli naše, poněvadž důstojnost modlitby zvyšuje zásluhu modlitby; přítomnost pak Boží činí modlitby jejich pozornějšími a cit lásky horlivějšími. (Bourdaloue.)

Svatý Otec Pius X.

Vznešený jubilant svatý Otec Pius X.

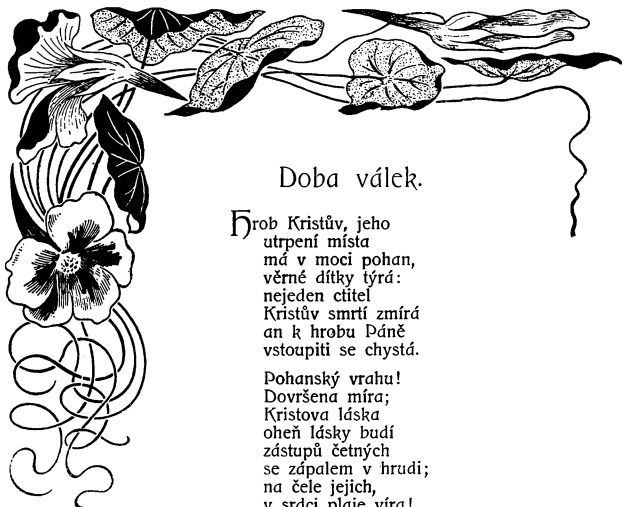
aše doba jest doba jubileí. Co rok slaví se nějaké jubileum buď 10- nebo 20- nebo 40leté jubileum toho neb onoho spolku, té neb oné vynikající osobnosti. Ale letoší rok přinesl nám dvě neobyčejná jubilea, 50letého kněžství nejvyšší hlavy veškerého křesťanstva a 60leté jubileum vznešeného panovníka našeho Františka Josefa I. Obě jubilea jsou dosti vzácná, málo kdo se jich dožije. Tentokrát chceme věnovat tyto řádky s oddaností a synovskou láskou sv. Otci Piu X.

Mnoho bylo psáno o Jeho Svatosti hned po volbě jeho za papeže dne 4. srpna 1903 a tudíž nelze nic nového psáti. Chceme aspoň našim čtenářům nejhlavnější rysy života sv. Otce podati. Narodil se sv. Otec Pius X. v malém městečku benátském v Riese z rodičů chudobných, ale zbožných a pracovitých. Živil se poctivě a plnil věrně své povinnosti; zvláště si hleděli křesťanské výchovy svých dětí, aby je zdobila bázeň Boží a bohumilá mravnost. Synáček jejich narozený 2. června 1835 byl nadán neobyčejnými vlohami, což jak učitel tak rieský farář zpozorovali a hned si mládenečka Josefa Sarto velmi oblíbili a pilně jej cvičili v učení, aby se dostal na gymnasium v Kastelfranku. Byl přijat a nyní denně docházel milý Josef z domova do Kastelfranku za každého počasí a při velmi chudické stravě. Velmi se mu ulehčilo, když byl přijat do semináře v Padově, památném městě sv. Antonína. Zde s tím větší horlivostí studoval, docílil nejlepších vysvědčení a při tom zůstal skromným a pokorným; byl vzorem nejkrásnějším ostatním svým spolužákům. Při všem zachoval si též bodrou mysl. Po studiích bohosloveckých vysvěcen jáhen Josef Sarto na kněžství v Kastelfranku od biskupa Farina 18. září 1858 a druhý den slavil svou přímuici ve farním chrámu Páně doma. Jak plesala matka vdova i všecka rodina, když z rukou novosvěcence přijímali nejsvětější Tělo Páně!

Po krátkých prázdninách byl mladý kněz Josef Sarto poslán za kaplana do osady Tombola, kde velmi chudě žil, avšak horlivě pracoval o spásu svých

svěřených jak na kazatelně tak ve škole, tak u lůžka nemocných. Roku 1867 byl ustanoven Josef Sarto farářem v Salzanu. Celá farnost čítala tehdy 6000 duší. Zde si získal svou milou povahou kde koho a po dnes naň lidé tam vzpomínají a si o něm vypravují. Zde dbal duševního i časného blaha svých farníků. Zřídil jim záložnu a začal činnost, ve které neustal ani jako biskup a patriarcha. Kostel farní opravil krásně a lidem prokazoval mnoho dobrého, tak že by jej byli na rukou nosili. Když se stal kanovníkem, koupili mu salzanští roucho, neboť sám by si je nemohl koupiti, neměť peněz; to stalo se roku 1885. Tak stal se kanovníkem v Treviso, městě s 25.000 obyvateli. Bylo mu 40 let. Zde teprve rozvinul činnost svou. V semináři přednášel bohoslovceům věro- a mravouku, církevní dějiny a liturgiku. Též velmi moudře rozhodoval v sezeních církevního soudu. Biskup treviský den ze dne poznával lépe, jakého dokonalého kněze povolal do své kapituly, i svěřoval mu víc a více důležité úřady, a to řízení diecesního semináře. I zde působil blahodárně a získal si lásku všech bohoslovců. Konečně byl jmenován pro své výtečné vlastnosti ředitelem biskupské kanceláře a jenerálním vikářem. Čím více biskup stárnul, tím více spočívala správa diecese na jenerálním vikáři. Při tom zůstal pořád skromným a pokorným jako dřívě, když byl kaplanem. Roku 1882 skonal biskup treviský Zinelli. I spravoval diecesi sám až do volby nového biskupa, do 25. září téhož roku. Nový biskup Josef Apollonio ponechal Josefu Sartovi všechny úřady, které zastával až do 10. listopadu 1884, kdy stal se biskupem mantovským. Byl potvrzen od papeže Lva XIII. a jeho požehnáním provázen, odebral se na své nové působíště, kde byl 19. dubna 1885 nastolen. Měl velmi těžký úkol v tehdejších zlých poměrech. Vláda italská nepřála církvi, lid byl odkřesťaněn. I konal jako biskup jenerální visitaci, aby ty zlé poměry v diecesi pokud možno napravil. Pro své zásluhy jmenován 12. července 1893 kardinálem a za tři dny potom patriarchou benátským. Patriarchovi benátskému jest podřízeno devět biskupů, suffragánů. Bolestně loučil se biskup Sarto se svou dřívější diecesi, aby nastoupil nové a ještě obtížnější místo patriarchy v Benátkách. Kardinálova láska k chudině byla veliká a neznala téměř mezí, nikdy nehleděl na osobu, nýbrž na nouzi a potřebu. Získal si lásku celé arcidiecese, získal si úctu a vážnost i u protivníků. Dne 20. července 1903 zemřel papež Lev XIII. a dne 26. července odjížděl kardinál z Benátek do Říma, rozloučil se se svými diecesány, požehnal všem a — naposled. Byl dne 4. srpna 1903 proti své vůli zvolen papežem a přijal jméno Pius X. a nyní vládne jako náměstek Kristův celému katolickému světu a snaží se vše obnoviti v Kristu.

Doba válek.

Hrob Kristův, jeho
utrpení místa
má v moci pohan,
věrné dítky týrá:
nejeden ctitel
Kristův smrtí zmírá
an k hrobu Páně
vstoupiti se chystá.

Pohanský vrahu!
Dovršena míra;
Kristova láska
oheň lásky budí
zástupů četných
se zápalem v hrudi;
na čele jejich,
v srdci plaje víra!

Mužů se valí
těsné, dlouhé šiky,
vzdálených z končin
dálnou cestu měří;
hladinu mořskou
koráby jich čeří,
umlčet chtějí
vražedné tvé ryky!

Chudička matka
jediného syna
poslala také
proti tobě, vrahu,
vydobyt Krista
skrvavenou dráhu,
vyrvat ji zase
z barbarského klína!

Syn slze matky
utírá a těší:
„Matičko drahá,
za Krista jdu v boje!
On stiší sám tvé
boly, žaly, znoje...“ —
Matka mu křížek
kolem krku věší...

„Bůh tomu chce!“ dí,
„jdi, mé drahé dítě,
víře svých otců
věrný jsi, jí hodný,
pro Krista mužně
dům opouštíš rodný,
v nebesích jistě
zase uvidím tě — — —“

Mateřské srdce
kroky ještě žehná —
pohledne synův
zrak — as naposledy —
matička na kříž
obrací své hledy —
povznáší oba
vroucí víra, pevná...

„Bůh tomu chce!“ Zní
mužné hlasy z dálky;
syn v mužů středu
spěje v kraje cizí...
„Bůh tomu chce!“ hřmí
mužná víra, ryzí!
Vyrostly z víry
křížovnické války.

Jos. Al. Vlastimil Němec.

Slavnost Všech svatých.

adostná a spolu i útěchy plná jest pro nás všechny slavnost dnešní. Ukazujet nám nesčíslný zástup našich bratří a sester, kteří dokonavše svatě pouť tohoto života pozemského, šťastně došli do domu Otcovského, kde uvítal je Spasitel a udělil jim onu nevýslovnou blaženost, o které apoštol Pavel sám dí: „Že ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují.“ (1,

Kor. 2, 9.) Dnes jako bychom viděli nebe otevřené a všechny svaté a světice Boží, ani k nám ruce své vztahují a nás vyzývají, abychom s nimi blaženost sdíleli. Jako bychom je slyšeli v radostném zpěvu opakovati blahoslavenství evangelická: Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské. Blahoslavení tiší, blahoslavení čistého srdce, blahoslavení truchlící atd. Že pěstovali ctnosti tyto, o nichž sám Spasitel pravil, že blahoslavenými činí lidi, stali se svatými na nebi a podílníky blaženosti věčné. Proto ukazuje dnes církev svatá k nebesům, slavíc svátek Všech svatých, jakožto poslednímu a jedinému cíli našemu a volá k němu: Vizte ty blažené a šťastné bratry a sestry vaše, následujte je, neboť i vás očekává tam Spasitel váš, a jestliže oni mohli zasloužit si radosti nebeských, proč byste i vy si

jiich zasloužití nemohli? Jen vůli mějte pevnou, přičiňte se a Bůh dá i vám jako jim pomoc svou a milost.

Dnešní svátek jest nám k tomu obzvláštní pobídkou, neboť nám církev svatá staví trojí věc k poučení a k radosti před oči, a sice blaženost, příklad a orodování svatých a světice Božích.

1. Blaženost svatých v nebi je tak veliká, že apoštol Páně sám ji nazývá nevypravitelnou, nad veškeren náš pomysl povznesenou. A proč? Protože předmětem blaženosti jejich je sám Bůh, pramen to nevyčerpatelný veškerého pravého štěstí a blaha. On naplňuje svaté své takovou radostí, že větší býti nemůže, dává jim hojnost poklidu svého, nasycuje všechny jejich hyby neskonalostí darů svých, odnímá od nich všecek zármutek, všecku slzu, všecku bolest, odňal od nich i smrt a radost jejich i blaženost potrvá na věky beze strachu, že by ji někdy ztratiti mohli. Svatí vidí v Bohu krásu nesmírnou a proto jásají, vidí, že připravena jest jim a proto vděčně chválí a velebí Boha a milují ho celým srdcem svým. Ó, jak překrásné je to království Boží, kde andělé, kde svatí, kde světice Boží v hojném štěstí u Boha, jakožto Otce nejhlavnějšího a všemohoucího se zdržují, kde není závisti, není zloby, není hříchu! A hle, toto nebe i nám jest určeno, i nám otevřel je Kristus Pán smrtí svou na kříži, i nás volá těmi slovy: „Následujte mne!“ Ó zdaž nemusí se roznítiti touha v nás, abychom i my nebe toho si zasloužili? Ovšem trnitá je cesta, která k nebi vede

a mnoho jest na ní překážek, ale i pomoci dosti. Svatí sami pomáhají nám 2. příkladem svým a urovnávají nám cestu, odstraňujíce překážky. Svatí naši jsou nám vůdci dobrými a bezpečnými, neboť sami kráčeli po cestě dobré, vždyť šťastně došli cíle.

Příklad svatých učí nás jakými býtí máme k Bohu, k sobě samým a k bližnímu. Představuje-li nám Bůh svatého, jakoby k nám volal: „Ejhle, vizte příklad jeho a čiňte podobně!“ Život svatých jest kniha, ve které čísti mohou všichni a již také všichni rozuměti mohou. Osvěcujet rozum náš, abychom dobré a bohubilé poznávali a dodává nám mysl, abychom jako oni také dobré poznané konali. Když svatý Augustin ještě ve světě a jeho radostech si hověl a o Boha a duši málo se staral, slyšel o zbožných poustevnících, kteří všechno opustivše na poušť se odebrali a tam v přísném a kajícím životě Pánu Bohu až do smrti na modlitbách sloužili. Tu zvolal Augustin: „Ejhle, tito neučení a nevzdělání povstávají, aby si nebe dobyli a já při vši učenosti své jsem zmítán náruživostmi těla svého. Jestliže tito toho dokázati mohou, proč bych i já toho dověsti nemohl;“ vzmúžil se, opustil cestu zlou a začal život bohubilý, tak že se stal světce velikým a ozdobou církve. Svatí jsou nám příkladem všech ctností. Vizte svaté apoštoly a mučedníky Páně, kterak milovali Krista; s radostí i život svůj položili za něho. Vizte sv. vyznavače, kterak horlivými byli v povinnostech stavu svého, kterak trpělivými byli ve svízelných tohoto života, dobročinnými, milosrdnými, zbožnými, pokornými a laskavými v obcování s jinými, vizte svaté panny, kterak čistotu zachovaly a proto hodnými učiněny jsou provázeti božského Beránka kamkoli kráčí. Potlačovaly zlé náruživosti, bojovaly proti sobě, zapíraly se a nesly křísť svůj, následující Krista. Není stavu, není věku, není pohlaví, které by nebylo zastoupeno

ve sboru svatých, to posiluje nás, že ani z nás nikdo není vyloučen. Ovšem padáme často, hřešíme zhusta, avšak i tu jsou svatí dobrým příkladem. I mnozí z nich byli hříšníci a velcí hříšníci, ale nezůstali ležeti v hříchu, povstali a kajícími smyli vinu s duše. Tak čiňme i my. I nám milost Boží podává ruku pomocnou, kdykoli třeba, uchopme se jí a povstaneme zase k novému čilejšímu životu dobrému. Příklad svatých, následujeme-li jej, jest mocnou vzpruhou pro náš život křesťanský a záfnou hvězdou, kdykoli svět nás ve své temnosti pohroužiti usiluje.

Zvláštní však vděčnosti zavázání jsme svatým za jejich účinnou pomoc, neboť se za nás u Pána Boha 3. přimlouvají, jsouce tak našimi mocnými ochránci. O všech zajisté říci můžeme, co napsal sv. Bernard o jednom z nich, o sv. Viktorovi: „Na zemi byl příkladem pro jiné, na nebi jest však jejich ochráncem.“ Přímůlva svatých pomáhá nám dojíti šťastného cíle, jehož oni již došli. Oni se za nás modlí, to jest článkem víry naší. Spisovatel Bourdaloue píše: „Kdo by o tom pochyboval, že jejich přímůlva nám více slouží k spasení, nežli vlastní naše modlitby?“ A proč? Dokazuje to takto: „My se modlíme podle tužeb srdce svého, jež často jsou nepatřičné a nezřízené, nežádáme často za věci, jež by nám připravily svrchované dobro. Ale svatí, kteří ve světle Božím poznávají, co nám v pravdě prospívá, žádají jediné o to, co nám je spasitelné. Jejich modlitby jsou vydatny, jelikož odporují ustanovením Božím a záměry jeho není. Ježíš Kristus zaručiv se ve svatém evangelii, že nám udělí vše, cokoli žádáme a předvídaje, že často zle užívati budeme tohoto slibu, prosíce za nepravé věci, jež by nás zničily, dal nám za přímůlvy své oslavené přáteli, aby se modlili za nás, odporující nám prosícím Boha za dary nám škodlivé. Tak se stává, že slibu svého neruše, nás neslyší, poněvadž slyší svaté,

jimž my důvěřujeme, že u Boha pečovatí budou o pravé naše zájmy.“ Tak krásně a rozumně vykládá Bourdaloue přímluvu svatých. „Kromě toho jest modlitba svatých sama sebou mocnější nežli naše, poněvadž důstojnost modlitbyho zvyšuje zásluhu modlitby. Také jsou svatí bez všelikého hříšného sobectví, modlí se za nás s daleko větší láskou, nežli my za sebe; přítomnost pak Boží činí modlitby jejich pozornějšími, jako že činí cit lásky horlivějšími,“ dodává tentýž spisovatel.

Jakou tedy důvěrou naplňuje nás úvaha: všichni svatí v nebesích jsou moji oddanými přáteli, kteří u Boha jsou ve velké vážnosti. Všichni svatí nabízejí mně svou pomoc, svou modlitbu. Chci-li, vyprosí mně apoštolové horlivost, mučedníci srdnatost, vyznavači moudrost, panny čistotu. A co žádají za to od nás? Nic jiného, nežli abychom na ně pamatovali, příklad jejich následovali, za ně a s nimi Bohu děkovali, jenž odměněním jejich zásluh sám sebe oslaviti ráčil. Jako oni, ač oplývají radostmi, nezapomínají na nás, tak i my nezapomínejme na ně; den co den vzpomínejme vdečně jejich lásky k nám a dnešního dne obzvláště slavme slavně památku jejich, majíce jména i život jejich v lásce a svaté ostatky jejich v uctivosti.

Protož povznes se dnes duše má k nebi a volej: „Vzhůru k nebi!“ Vstup do paláce vyvolených, jehož stavitelem jest Bůh sám a kde zjevuje celou svou velebnost. Pozoruj skvělou tu společnost: Rodičku Boží nejbližší trůnu Nejvyššího a ostatní svaté a svěťice ze všech stavův a národů; tam i pro tebe vyhrazeno jest místo, jestliže nebudeš tak pošetilým a nevyloučíš se sám. Už to udatné vojsko, které zde na zemi bojovalo pro Krista a zvítězilo bojuj i ty pod tímže praporem a zvítězíš i ty. Jen kratičké ještě čas vytrvej a věčná kyne tobě odměna. Ano, za svatými krácejme, příklad jejich následujme, do modliteb se jejich poroučejme a potom klidně žítí i

šťastně umřítí můžeme. Svatá Maria a všichni svatí Boží, přimlouvejte se u Pána Boha za nás, abychom i my zasloužili býti podporováni a spaseni od toho, jenž žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Boh. Hendl.

Z NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA.

Synu, nemůžeš úplně svobodnosti dojíti, leč tu, když sám dokonale dovedeš se zapřítí.

Spoutání jsou všickni, kteří po vlastním jmění baží, a stále jen sami sebe milovati se snaží.

Hleď opustit, synu, všecko, a zas všecko nalezneš; zřekni se žádostivosti, a pokoje dosáhneš.

Chceš-li býti opravdově milý synu, bohatým, uposlechni bez váhání toho, co ti poradím:

Kup zlato ohněm zkoušené, to jest: moudrost nebeskou; zavrhní vši lidskou vážnost i vši moudrost pozemskou.

F. Vrdil.

Modlete se bez ustání.

Rozjímání na svátek Všech svatých.

Důležitost modlitby.

Při každé mši svaté volá kněz: »Sursum corda!« Vzhůru srdce, povyš srdce své nad tu lidskou bidu, pohleď k nebi, pomni, že není na dlouho tvého bytí zde na světě. Mimo to jsou však také v životě církevním jisté doby, v nichž obzvláště býváme vzbuzováni, abychom více myslili na nebe, jako na cíl svůj, na bydlíště, které nám jednou v odměnu dostati se má. Jednou z těchto dob jest jistě svátek Všech svatých. Říkává se: každá cesta vede do Říma; těchže slov užití bychom mohli i o cestě ke věčnosti: každá cesta vede do nebe, jen je-li to cesta ctností, cesta, po níž kráčeli svatí a světice Boží. Jednou takovou cestou, která dovede nás k cíli, je také cesta modlitby. Kolik vzácných příkladů našli bychom v životě svatých o horlivosti, potřebě, nezbytnosti modlitby.

Svatý Alfons z Liguori vydal mezi jinými krásnými spisy též knížku »o modlitbě, jako prostředku dosáhnouti věčné spásy a všech milostí, jichž si od Boha přejeme«. Hned na počátku tohoto svazečku píše: »Vydal a napsal jsem již více spisův, ale jsem přesvědčen, že nepodnikl jsem užitečnější práce, než sestavuje toto pojednání o modlitbě; neboť modlitba jest nezbytný a neomylný prostředek dosáhnouti věčné spásy a všech k tomu cíli potřebných prostředků. Kéž bych měl takovou moc, abych mohl vydati tolik výtisků tohoto spisku, kolik jest věřících na světě, aby každý dostal po výtisku, aby každý uznal a přesvědčil se, jak nutná jest modlitba k dosažení věčné spásy.« Svátý Alfons zapřisahal všechny, kteří mají příležitost na lid působiti, by vždy, všude, při každé pří-

ležitosti povzbuzovali k neustálé, vytrvalé modlitbě.

Jest ovšem mnoho dobrých i užitečných prostředků, jimiž lze se udržeti v milosti Boží, jako vzdalovati se každé příležitosti ke hříchu, častější přijímání svatých svátostí, odporovati všem pokušením, pilně naslouchati slovu Božímu, rozjímati o pravdách naší svaté víry a jiné, ale co pomohou všechna kázání, všechna rozjímání a všechny jiné prostředky, které doporučuji se nám od vůdců našich duší, jestli se při tom nemodlíme, vždyť Kristus, náš Pán výslovně řekl, že udělí milosti své jen těm, kteří o ně prositi budou, řka: prostě a bude vám dáno. Všechna naše rozjímání, dobrá předsevzetí, úmysly, sliby budou bez užitku, nejsou-li spojeny s modlitbou. Chtějíce zachovávatí přikázání Boží, potřebujeme k tomu pomoci od Boha, a tuto dá nám Hospodin, když jej o ni poprosíme modlitbou. Proto doporučí nám jak Písmo svaté tak všichni učitelé církevní přechasto modlitbu. Svátý Jan Zlatoústý píše: »Ryba nemůže žíti bez vody, zhyne, dá-li se na suchou zemi; podobně nemůže žíti duše lidská bez modlitby; úplně jistě zemře, jakmile pobude zálibu v modlitbě.« Žádný živoch nemůže žíti bez potravy, žádný pták nepoletí, nemá-li křidel, žádná ryba nepluje, nemá-li ploutev, podobně nedostane se žádná duše do nebe bez modlitby. Modlitba jest pro duši tím, čím jest ptáku pro let křídlo, čím jest rybě k pluti ploutev, čím jest rostlině rosa, čím jest potrava všemu živočišstvu.

Po příkladu Davidově volejme: »Pohledniž na mne a smiluj se nade mnou, neboť osamělý a chudý jsem já« (žalm 24, 16). »Spasena mne učin, abych

ostříhal přikázání Tvých« (žalm 118, 146). Tolik jest nepřátel, kteří usilují, aby svedli nás s cesty ctností; kde nabere me síly, abychom odolali? Modlitbou dosáhneme milosti, že vytrváme a nepodlehne. »Všecko mohu skrze toho, který mne posiluje« (k Filip. 4, 13). Proto nazval kdosi modlitbu »všemohoucí«, řka: modlitbou dosáhneme všeho dobrého a uvarujeme se všeho zlého. Mladé vlaštovky natahují v hnízdě krky, otvírají zobáky a křikem prosí o pomoc a potravu, neboť jinak neumějí a nemohou dovolati se, čeho jim k uchování života potřebí. Podobně máme i my neustávajícím křikem Boha prositi o pomoc, abychom ušli smrti hříchu, uchovali se v životě milosti Boží a činili pokrok v dokonalosti. Jednou sešlo se více přátel a radili se, jaká cvičba jest nejnutnější a nejpotřebnější k dosažení věčné spásy a rozhodli, že je to pokud možno časté opakování krátké prosby Davidovy: »Pane, přispěj ku pomoci mé;« jiného prostředku tedy neznali než modlitby horlivé, neustálé.

Víme-li o někom, že nezanedbává modlitby, jsme přesvědčeni, že jest ještě spořádaný člověk, jemuž můžeme ve všem důvěřovati. Roku 1763 přijel do Brestu, francouzské pevnosti, ku přehlídce vojska generál Brok. Když stál pluk na cvičišti a očekával zkoušku, které generál všechno mužstvo podrobí, tu zavolal dříve než něco započal, generál poddůstojníka, který stál u první setniny, a když předstoupil, pravil mu: »Poddůstojníku, čím začínáte ráno svou práci?« »Modlitbou, pane generáli,« zněla odpověď. »Dobře, běžte se svou setninou domů, neboť modlíte-li se každý den, jsem přesvědčen, že vykonáváte bedlivě i svědomitě všechny své povinnosti a že vaše setnina řádně jest vyvíčena, není tedy potřebí, abych se o jejím výcviku sám přesvědčil.

Proste a bude vám dáno.

Jsou mnozí, kteří nemají mnoho chuti k neustálé, neumdlévající modlitbě; vymlouvají se: jak často jsem se modlil, prosil o pomoc, bych zůstal hodným, trpělivým ve kříži, žádal jsem o obrácení svých dětí, svého manžela, své manželky, ale vše nadarmo, nikdy jsem nic nevyprosil. Takové a podobné řeči vedou někdy lidé jinak zbožní. Co soudíme o tom?

Ježíš Kristus vypravoval podobnoství o člověkově, který šel o půlnoci ke svému příteli a klepaje na dvěře, dí jemu: »Půjč mi tři chleby, neboť přišel přítel můj s cesty ke mně a nemám, co bych mu předložil.« A onen uvnitř odpovídaje řekl: »Nech mne u pokoji, k vůli tobě nevstanu a nepůjdu do komory pro chleb.« Ale přítel nedal se odstrašiti touto nevrloú odpovědí, setrval tluka dále a čekal až vstane soused jeho a dá mu, čeho potřebuje. Vyplnil žádost jeho ne proto, že byl s ním znám, ale aby měl od něho pokoj. Podobně máme i my činiti; budeme-li bez umdlení prositi, dá nám Bůh, čeho si žádáme. Jsme všichni před očima Hospodinovýmá chudí a nuzní. Nesluší se, aby chudý, prose někde o almužnu, když mu na první jeho znamení neotevrou dveří, hned lál a dával netrpělivost svou na jevo. Čeho dosáhne někdo lehce a bez námahy, nevalně si váží; kdyby nám dal Bůh vše bez dlouhého prošení, málokdy bychom na něj myslii a spolehali bychom se až příliš na milosrdenství Boží.

Bůh činí jako matka, která učí dítě, aby prosilo. Matka drží v ruce jablko a ukazuje je dítěti. Dítě radostí poskočí a natahuje ručku, aby jablko chytlo. Matka však chce, aby se naučilo prositi; nedá mu ho tedy, a nechá se od dítěte dlouho tahati za rukáv anebo za sukni,

až dítě dosáhne ručkou k jablku; ale ještě ho nedostane. Matka sevře ruku v pěst, dítě vyzdvihuje prst po prstu, a až nazdvihne všechny až na poslední a myslí již, že má vyhráno, tu matka zavře opět přední prsty a dítě musí znova se namahati. Stane-li se netrpělivé, vysvětlí mu dobrotivá matka, že nutno za vše prositi a pak teprve až několi-kráté poprosí, vyplní žádost dítěte, smiluje se a dá mu jablko. Podobně čini nebeský Otec, nezahrává si s námi, nedělá žádných žertův, ale ukazuje, že vzácný jsou dary jeho, chce zvýšiti naši horlivost prositi o ně, chce ukázati, že potřebí zachovávatí jeho příkaz: prostě a bude vám dáno, hleďte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. Při tom nezapomeň, že praví Ježíš Kristus: »Mnoho zajisté může modlitba spravedlivého ustavičná« (Jak. 4, 16). Hleď, abys byl spravedliv, pak utíkej se ve všech svých potřebách k Bohu a buď ujištěn, že ti pomůže.

Jednou bral se Ježíš do krajin syrských a sidonských, a aj, žena chananějská (pohanka) ho potkala, prosila o pomoc, volajíc: »Smiluj se nade mnou pane, Synu Davidův, dcera má zle se trápí od zlého ducha.« Kristus dobře slyšel její volání, ale nic jí neodpověděl. Žena však neustala a volala dále, prosíc o pomoc. Učedníci nemohli pochopiti, proč Mistr jindy tak laskavý, tentokrát nepomáhá, přistoupili k němu, prosili ho, řkouce: »Pomoz jí, neboť volá za námi.« Teprve když na slova Kristova, »není dobře vzíti chléb dětem

a dáti jej psům,« odpověděla: »Tak jest Pane, ale i štěňátka jedí drobty, které padají se stolů pánů jejich,« tehdy teprve Pán se smiloval a laskavě jí řekl: »Ó ženo, veliká jest víra tvá, staniž se tobě, jak chceš.« I uzdravena jest dcera její v tu hodinu. (Mat. 15, 22—28). Kolik let modlila se svatá Monika za obrácení svého syna Augustina? Zdálo se, že jsou všechny její prosby bez výsledku, čím více prosila, tím méně slyšela potěšitelných zpráv o svém synu; snad také měla pomysliť si: všechny modlitby a prosby jsou marny nedosáhnou, oč prosím, nic neprospeje. Nikoliv, kdyby byla tak mluvila zbožná matka, neměli bychom učitele církevního sv. Augustina. Ale vytrvala, a vytrvalost její byla Bohem odměněna.

Neztrácejme nikdy důvěry v Boha! Vizme příklady svatých, kteří znajíce důležitost modlitby, nikdy v ní neustávali; nevyslyší-li Bůh dnes našich proseb, vyslyší je zítra, odmítne-li nás letos, dá nám v příštím roce. Když Kristus Pán se modlil na hoře Olivetské, očekávaje zrádce Jidáše s pochopy, padl třikrát na svou tvář, a teprve když po třetí tak učinil, přišel anděl a posílil ho. Učinil-li takto Bůh Otec svému jednorozenému Synovi, vyslyšev až jeho třetí prosbu, chtěli bychom my, aby nás, bídné hříšníky, vyslyšel hned na poprvé! Modlete se bez ustání! »Proste a bude vám dáno.« Nezapomeň však zároveň na slova: »Bůh nevyslyší hříšníků.« (Jan 9, 31.)

Jg. Zhánel.

Sám ve chrámě.

Odloučený ode všeho
klek jsem k svatostánku,
abych pohled' k Pravdě samé,
šťěstí na studánku.

Věčné světlo před mým zrakem
radostně si plálo,
jak by ke mně říci chtělo:
„Mohu dát' tak málo!“

Bylo ticho... Nikdo v chrámě...
s oltáře jen jemně,
ale trpce ozvalo se:
„Pojďte všichni ke mně!“

Dělník v rakvi.

Pojď, bratře drahý, pohlédni,
kdo v rakvi tuto leží;
snad slzám vroucím soucitu
se ubrániš jen stěží!

Jen kostra koží oděna,
žil proudy stichly sice,
však oko zpola zamčeno
ti poví mnohem více — —

Hle, ruka plna mozolů
ti moc a slávu věští,
ret mrazem smrti zsinálý
ti ukáže, co — šťastí!

Šat steřelý, jímž příodeň
ti život před zrak staví,
a palác — z desek zčernalých —
žeň práce bez únavy...

Hleď! Kroužek malých sirotků
za slzí hojných toku —
kříž libá křečem sevřený —
kněz po jich klečí boku...

Pán kříže tamo se stěny
sám u soucitu volá:
„Pojď, synu, bratře rozmilý!“
a dělník — neodolá...

Al. J. Vlastimil-Římský.

Z cest kněze.

Několik vzpomínek z církevního a náboženského života v cizině.

Escorial, největší klášter na světě.

Z Madridu, hlavního města španělského, lze snadno učiniti výlet do Escorialu, kde jest největší klášter na světě. Španělé se chlubí, že jest Escorial jediný zázrak světa, to jest, není pry na celém světě velkolepější a obrovštější budovy. Někteří, kteří střizlivěji pohlíží na krásy ostatního světa, tvrdí, že jest Escorial osmý zázrak světa; uznávají tedy, že jest na světě ještě sedm jiných budov, které jsou krásnější Escorialu. Vzdálenost od Madridu obnáší něco méně než 50 kilometrův; osobní vlak ujede cestu tuto za půl třetí hodiny. Ale ani rychlík španělský nejede mnohem rychleji. Při poslední návštěvě arcivévody Bedřicha, přijel král Alfons autem do Escorialu a tam na nádraží uvítal svého strýce Bedřicha. Nejel však s ním do Madridu vlakem, nýbrž použil automobilu svého a měl pak ještě tolik času, že se mohl obléci do slavnostní uniformy a očekávati hosta na nádraží madridském, kdež se oba, král a arcivévoda s úsměvem znovu pozdravili.

Byl květen, když jsem vyjel z Madridu a ač bývá v tomto měsíci ve Španělsku velké vedro, nic jsem z něho nezkusil, neboť bylo právě ochlazení vzduchu následkem deště. Cesta nebyla celkem tak jednotvárná, jak si obvykle ve Španělsku představujeme, neboť jelo se stále pahorkatinou, kterou krásily v pozadí černé lesy. Ve stanici Las Matas vjíždíme do hor, jichž známkou jest, že leží ojedinele obrovské balvany, jakoby byly odněkud dovaleny, anebo jakoby je sem doplavila voda při potopě světa. Místy jsou hory jako v Krajině pohorí Kras úplně holé, beze vsí zelené. Na stanici Vittalba obcházel vlak dva hoši, kteří křičeli z plna hrdla: »Pastichas y bonbones de la fabrika de Matias Lopez;« když jeden dokončil toto říkání, začal druhý. V blízkosti cíle své cesty jeli jsme úrodnou náhorní rovinou; na nádraží escorialském pozorujeme, že jsme v místě, kam dojíždívá mnoho cizinců, byť tu několik vozků, nabízejících své služby.

Osada Escorial mizí před obrovským klášterem; každý věnuje všechnu pozornost budově, ozdobené několika věžmi a ovládající nejen osadu, ale i celé okolí; domky, z nichž se skládá město, ztrácejí se věru v blízkosti obrovské budovy klášterní. Hned poblíže kláštera jsou celé ulice budov, přináležejících k němu, kdež bydlejí v přítomnosti královského dvora úředníci, komonstvo a služebnictvo. Prozatím spokojujeme se s tímto povšechným pohledem a protože právě zvoní zvucným zvonem poledne, ohlížíme se, kde bychom mohli poobědvati; volíme Hôtel nuovo.

Ke druhé hodině odcházíme ke klášteru, ležícímu malebně na úpatí hor; kráčíme do velkého, prostranného nádvoří, kde měli právě studenti cvičení v tělocviku, hlavně v řečnění. Jeden křičel přes druhého, že mi divno bylo, jak to snesli kněží augustiani, kteří dohlíželi na mládež. Tu však bije druhá hodina, hoši jakoby do nich střelil, se rozutekli a v té raně bylo po hluku a křiku.

Z venku činí klášter po smourný dojem, řekl bych stisněný, vše je totiž vystaveno z černavé žuly, nikde není mimo věži žádných ozdob, vše jest nad očekávání jednoduché. Hradčany, Vatikan, Kreml jsou asi stejně velké, ale mnohem půvabnější, neboť skládají se z více budov různých slohů, rozměrů a výšek; Hradčany jsou, pohlížíme-li na ně z břehů Vltavy, asi ze všech těchto obrovských budov nejkrásnější. Escorial, skládající se jen z jedné, ovšem nesmírně veliké budovy, vystavěl španělský král Filip II. z trojí příčiny: předně učinil slib 10. srpna 1557, v den památky sv. Vavřince, stoje na bojišti proti Francouzům u města Saint Quentin, zvítězí-li, že postaví velkolepý klášter; za druhého chtěl vyplnit poslední vůli svého otce, Karla V., který si přál, aby mu vystavěl důstojnou hrobku. Po čtyřicet let zanašel se Karel myšlenkou postaviti zámek i hrobku důstojnou a sebral velmi mnoho uměleckých předmětů, jimiž chtěl tyto stavby vyzdobiti. Když je vezli z Nizozemí do Španělska, rozkotala se loď (29. srpna 1559) a vše

pochováno na dně mořském; za třetí chtěl zde Filip II. každoročně nějaký čas trávit ve venkovském zátíší. Již tímto jest označeno, že není celá obrovská budova jenom klášteřem, ale že jistá část jest určena pro královský dvůr, který zde však nyní skoro nikdy nesídlí. Protože jest vše pod jednou střechou s klášteřem, činí Escorial vskutku dojem největší klášterní budovy na světě.

Celá budova jest o čtyřech poschodích, má šestnáct velkých dvorů, deset tisíc oken, půl pata tisíce světnic; mimo klášterníky bydlí tam několik set studentů, jež vychovávají augustiniáni. Délka budovy jest 240, šířka 190 metrů, hlavní kopule u kostela má výšky 90 metrů. Schody jsou 86tery, studni jest 89, všechny chodby mají délku 160 kilometrů. Klíčník má zde obrovskou práci; klíče ku všem dveřím mají prý váhu sedmdesát centů. Za dřívějších dob bývalo zvykem, že sídlili mocnáři v létě v klášteřích; tak jsou i u nás na příklad v Melku, Klosterneuburku, Sv. Floriánu a jinde až podnes uchovány světnice, v nichž v létě bydlíval císař se svým dvorem; podobně jest i v Escorialu, kde jest však celá část kláštera uchována tomuto účelu; její správu vede zvláštní úřednictvo, neodvislé od správy klášterní. Escorial jest vlastně zároveň klášteřem, museem, obrazárnou, palácem, pantheonem.

Stavba Escorialu trvala od r. 1563 do 1584 a stála prý čtrnáct milionů dukátů; stále bylo zaměstnáno několik tisíc dělníků, po patnáct let však pracovalo ustavičně dvanáct tisíc lidí. Stavbu řídili a prováděli nejznamenitější stavitelé a umělci té doby. Ač leží klášter v údolí, přece udeřil blesk do něho osmrkáte; nejvíce škody způsobil 7. července 1671, neboť tu se roztavilo třicet osm zvonův a škody naděláno tolik, že se opět stavělo sedm let, než bylo vše v pořádek uvedeno.

Vůdce vede nás nejprve do světnic, jež obýval a v nichž zemřel Filip II.; uchovaly se úplně tak, jak jich používal. Jsou hned vedle kostela, docela jedno-duše zařízené, beze všech ozdob; zdi jsou bílé, vápnem olíčený; u nás mají dělníci lepší a vyzdobenější obydlí. Světnice připravené pro královský dvůr jsou

přiměřeně upraveny a jest jich celá spousta. V každém klášteře jest důležitou místností knihovna; escorialská jest nádherná, ojediněle skvěle sochami a freskami vyzdobený sál; podivné je zařízení, jakého nemají v žádné jiné knihovně; knihy jsou totiž ve skříních obráceny na venek nikoliv, jak je všude jinde zvykem, hřbetem, ale zlatou ořízkou, na níž jest nápis. Knih jest na 150 tisíc a rukopisů, hlavně řeckých a orientálních na půl pata tisíce.

Do kostela vchází se velkým předdvorím, ozdobeným velkými sloupy, sochami, jakož i skvostnou chodbou, ozdobenou freskami z umučení Ježíše Krista; všude prochází se mnoho lidí, kteří vše s velkým zájmem prohlíží. Schodištěm vcházíme přes velikou předsíň do třílovní, renesanční kathedrály, jinak nelze nazvat tento velkolepý, skvostně vykrášený a padesáti kaplemi ozdobený chrám, který má přede všemi jinými ve Španělsku tu neobyčejnou přednost, že jest chór vedle hlavního oltáře a ne jako všude jinde uprostřed kostela.¹⁾ Na hlavním oltáři je tabernákl, snad nejskvostnější na světě, neboť stál přes milion peset (Peseta jest asi 80 halířů). Celý hlavní oltář stál prý skoro 2 miliony korun. V chrámu ukazují sedadlo, kdež sedával Filip II., modle se s klášterníky kněžské hodinky. Na velikém, z bronzu a mramoru zhotoveném pultě byl právě rozevřen velký foliant, rukou psaný antifonář. Má tak obrovské písmo a noty, že jest pro každý týden jeden obrovský svazek; v celku se skládá tento antifonář ze 219 foliantů. Kopule, jakož i celý kostel jsou vyzdobeny freskami; blíže nepopisují kostela a jeho krás, protože nelze pouštět se v krátkém náčrtku do jednotlivostí.

Z vedlejších místností chrámových připomínám: sakristii, vlastně umělecky vyzdobený kostel, z obrazárnou vzácných obrazů; za ní jest kaple, v níž se uschovává na skvostném oltáři zázračně uchovaná svatá hostie, kterou zneuctili vojáci roku 1516 v Gorkumu v Holandsku, hodivše ji na zem a šlapavše po ní, při čemž z ní tekla krev; několik sálův a kaplí slouží k účelům klášterní obce, v nichž skládají příslušníci slavné sliby,

¹⁾ Srovnej ve »Škole B. S. P.« 1908 čís. 4 str. 117—120: »Zvláštnosti španělských kathedrál.«

konají se volby a jiné. Z oken máme vyhlídku buď do skvostně upravených zahrad, anebo do dvorů, na nichž jsou buď kaple, buď vodotrysky, buď parky.

Ze sakristie vedou nás po širokých schodech dolů do královské hrobky, skládající se z několika místností, jichž zdi jsou vesměs obloženy drahocným mramorem. Přední místnosti jest hrobka králův a královen, kdež jest nádherný oltář; ve vedlejší síni jsou rakve princův a princezen, zvláštní místnost jest určena pro zemřelé nedospělé dívky králů, je na ní nápis latinský: »Nechtež malíčkových přijít ke mně!« Některik místností jest prázdných. Podivně se mne dotklo, že Španělé, kteří se připojili ke společnosti naší, neostýchali se zde v hrobce svých králů kouřit cigarety. Protože se venku spustil prudký liják, mohl jsem pobýti déle v kostele a povšimnouti si některých podrobností, které by mi byly jinak ušly.

Jako v jiných španělských kostelích, mají i zde velké množství svatých ostatků; mluví se o sedmi tisících čtyřech stech. Nás Čechy zajímá nejvíce ostatek blahoslavené Anežky české, totiž její dolení čelist. Protože doposud nebylo nalezeno její tělo, neznáme jiných ostatků této svěťice, než tohoto v Escorialu. Anežka česká žila v letech 1215 až 1285 a zemřela jako abatyně kláštera klarisek v Praze. Ostatek z ní donesla do Španěl Marie, dcera císaře Karla V., tedy španělská princezna, která se provdala za císaře a krále českého Maxmiliána II. Když roku 1576 ovdověla, vrátila se s dcerou svou do Madridu. Dcera vstoupila do kláštera klarisek. V klášteře přebývala s ní její matka, vdova, císařovna Marie, která nařídila ve své poslední

vůli, aby všechny ostatky svatých, jichž měla velký počet, byly dány do Escorialu; mezi nimi je též dolní čelist blahoslavené Anežky České.¹⁾ Když přestalo pršet, vyšel jsem ven z kostela a tu uviděl podivný obraz: na křížové chodbě leželi zdejší lenoši, odpočívající na lavicích, na schodech a kde vůbec bylo místo.

K večeru vyšel jsem si na procházku za osadu na hory, odkud byl nádherný rozhled na klášter i širé okolí. Nyní na jaře bylo vše pokryto květinami, mnohem bujnějšími než u nás; převládala modrá barva šalvěje, již dodával pestrosti bílý heřmánek a žlutá divizna. Kolkolem jsou hory pokryté lesem a vůbec celá krajina jest naplněna stromovím. Klášter s osadou leží v kotlině malých pahorků, vybíhajících ve větší vzdálenosti v hodně vysoké hory. Krajina velice se mi líbila a nemohl jsem pochopiti, že obyčejně se popisuje jako nějaká poušť, kdežto já viděl vše ve květu a bujné zeleni. Sem a tam vyčnívají z lesův a stromoví domečky i osady s červenými střechami. Ze zahrad zaznívá libý ptačí zpěv. Nerad loučil jsem se s krásnou vyhlídkou.

V Escorialu bydlí v letě mnoho Madridanů, kteří mají tu množství vhodně upravených cestiček a procházek. Bohužel byla příští noc pokažena; vlaků jezdi ve Španělsku velmi málo a proto, nechtěl-li jsem čekati celý příští den, bylo nutno odjetí z Escorialu večer o desíti. Po půlnoci dojel jsem do Avily, otciny svatě Terezie, o čemž někdy jindy.

Ignát Zhděl.

¹⁾ Viz *Ekert*, »Církev vítězná«, I. díl, strana 354, a *Rejzek*, »Život blahoslavené Anežky České«, strana 429 a nn.

Soška Jezulátka.

Jistá paní dosti zbožná,
psíka v domě svém chovala,
jemu k službě mnoho času
každodenně věnovala.

Zpovědník té paní radil,
aby psíka dala z domu,
své spáse by čas užila,
jež věnuje psíku tomu.

Že tak učiní, vždy paní
ujistila zpovědníka,
však na slib svůj zapomněla
jak doma spatřila psíka.

A tak se svým psíkem doma,
tato jinak zbožná paní,
mnoho hodin mazlila se
každodenně bez ustání.

Tu jednou zpovědník její
na myšlenku přišel spasnou;
paní té darem věnoval
Jezulátka sošku krásnou.

Pravil k ní: „Poněvadž psíka
z domu dáti nemíníte,
slibte, že to, co vám řeknu,
každodenně učiníte.

Každý večer, až na lože
k spánku budete se bráti
psíka na postel, a sošku
pod postel však hleďte dáti.“

Paní slíbila tak činit;
večer na lůžko se brala,
a dle starého již zvyku,
psíka na postel si dala.

Tu vzpomněla si na slib, jež
zpovědníku učinila,
vzala sošku, by dle slibu
pod postel ji uložila.

Na sošku se zadívala,
však v tom okamžiku právě
oně pošetilé paní
náhle rozbřesklo se v hlavě.

Osvícena byla shůry
paní ta božskou milostí;
z očí vyhrkly jí proudem
slzy upřímné lítosti.

Paní ta se ve pláč dala,
hořce želela nevděku
spáchaného proti Bohu
v uplynulém žití věku.

Poznala paní svou chybu,
a velice litovala,
že psíka více než Boha,
než svou duši milovala.

Litovala, že se psíkem
promarnila tolik času,
v němž mohla sloužiti Bohu,
starat se o duše spásu.

Že si mohla nashromáždit
záslužných pro nebe skutků;
po celou noc ona paní
ve hlubokém dlela smutku.

Druhého dne ráno paní
psíka navždy z domu dala,
a tak se jí zachráněním
soška Jezulátka stala.

Od té doby paní tato
kajícně pro Boha žila,
v nebeské království jeho
by přijetí zasloužila.

F. Vrdnít.

Útěcha nemocných.

svatá Lidvina byla od mladosti nemocna. Třiatřicet let nepopustila lůžka, trpíc bolesti nesmírné. Na sklonku života jejího omilostnil ji Bůh zjevením. Viděl u lůžka svého krásný růžový keř. Většina růží nádherně byla se již rozvila, zbývalo jen několik poupatěk dosud nerozvitých.

Anděl strážný vysvětlil sv. Lidvině zjevení její následovně: »Růžový keř,« pravil, »to je tvoje trpká nemoc, růže rozvité, to jsou krásné ctnosti a zásluhy, které vykvetly před Bohem v srdci tvém věřícím a trpělivým. Poupatka, to jsou ctnosti, v nichž ještě cvičiti se musíš, aby také rozkvetly, a až všechny růže kvěsti budou,« doložil nebeský posel, »přesadí Bůh tě do zahrady věčné krásy.«

Svatá Lidvina životem svým svatým jest nám příkladem nejdojemnějším, čtenáři milý, jak se křesťan chovati má tehdy, když jej Bůh nemocí navštíví. A tu ptáš se snad udiveně: Proč mně o nemoci rad udíleti hodláš, když jsem chvála Bohu ještě zdrav? Nuž dobře, dosud Bůh zdraví tvé chránil, ale jak snadno státi se může, že ty, čtenáři milý, který dnes zdrav jsi jako ryba, zítra snad na lůžku odpočívati budeš chorý! Vždyť, jak zkušenost nás učí, překvapí neštěstí, ač-li nemoc možno neštěstím nazývati, jako když zableskne se a udeří hrom znenadání s nebe jasného.

Nebude tedy zajisté na škodu, když si, čtenáři milý, nemoc již napřed zdaleka prohlédneš a prozkoumáš, abys věděl, co počti, až snad u tebe kdys se uhostí. Vždyť ostatně není ani prospěšné příliš se lekati a báti. Křesťan má se na vše jinak dívat nežli lidé ve víře slabí, bloudící neb nevěřící. Sv. Ignác, zakladatel slavného řádu jezuitského, krásně praví: »Nemoc jest právě tak darem Božím jako zdraví. Jestli však darem lhostím, tu máme ji s radostí z rukou Božích přijmouti.«

Jest ovšem nemoc mnohdy kalich plný trpkosti a někdy tak hořký, že přál by si nemocný raději smrti; než tu myšlenka na Boha, který nikoho neopouští,

mírní bolesti a nemoc protivná mění se milostí jeho mnohdy v tichou spokojenost.

Chci tedy dáti tobě, milý čtenáři, některé rady, jak bys v nemoci své se chovati měl a jak rozmlouvat s Ježíšem, Marií a milými svatými.

* * *

Předně pověděti chci, čeho nemocný činiti nemá v nemoci své, aby nemoc si nezhoršil.

Není zajisté potřebí raditi, abys lékařské pomoci nevyhledával u nevědomce mastičkáře, nýbrž u lékaře zkušeného a moudrého, než výstražně volám k tobě, abys sám sobě nebyl mastičkářem, což by se státi mohlo, kdybys užíval prostředkův a léků, které netoliko že nemírní, nýbrž tuto mnohdy velmi, velmi zhoršují.

Žil kdysi muž, který trpěl bolestí veliké. Postižen byl trapnou nemocí, kostižerem. Aby na bolesti své, mnohdy nesnesitelné, alespoň poněkud zapomněl a umírnil, počal v karty hráti. Jelikož sám hráti nemohl, pozval si hráče do domu. Hrál se s počátku pro zábavu, než po nějakém čase stala se tichá jindy chaloupka hlučnou hernou a s vášnivou hrou vloudily se do chaloupky hříchy všeho druhu...

A to je to první mastičkářství, na které jsem upozorniti chtěl, myslil-li bys zahrnout nemoc svoji, neb snad ulehčiti urážkou Pána Boha, životem hříšným.

Chyba by bylo, kdybys v nemoci své k ulevení svému si předsal, každodenně hodnou porci opojných nápojů, vína, piva a čertova nápoje a léků těchto nemírně užíval, abys utopil v nich svoji sice bolest, ale také dobré svědomí a svůj zdravý rozum.

Chybil bys, kdybys v nemoci své četl knihy a časopisy, obsahující nezdravou a špatnou četbu. Ve vojenské jedné nemocnici rozdál tamější kaplan vojínům nemocným dobré křesťanské časopisy a knihy na čtení. Vojáci rádi četli a měli užitek z dobrého a užlechtilého čtení. Představený však nemocnice, nevěrec, dal dobré knihy odstraniti a vpašoval do rukou vojáků špatné, nemravné romány a časopisy...

Na stanicích železničních bývají zvláštní schránky s nápisem prosebným, aby cestující přečtené časopisy do nich odkládali pro nemocné v nemocnici. Jelikož však za nynějších časů přemnoho a snad valná většina cestujících špatné časopisy čte, ve kterých posměch se tropí z náboženství, kde vylicují se křiklavými barvami vraždy, sebevraždy, krádeže, nemravnosti, tu lze si pomyslit, jaký to jed nemocným cestujícím darují.

Čtení takové není chladivým lékem, utišujícím palčivou bolest, naopak čtení podobné jest petrolej, síra, jež se vrhá na hořící uhlí. Kdyby »vrah lidí od počátku«, satan, byl ředitel nemocnic, tu s pekelnou rozkoší rozdával by ku čtení nemocným ty nejšpatnější knihy a časopisy, poněvadž dobře ví, že čtení podobné ohněm svým připravuje duši na oheň věčný.

Přemnozí nemocní, aby průchod dali své stále vzrůstající nespokojenosti a netrpělivosti, reptají proti Bohu, nařikají a sužují tak své opatrovníky i sebe. Známé je, že téměř žádný nemocný není spokojen se svou nemocí. Měl-li bych býti nemocen, tedy měl bych raději jinou nemoc, jen ne, která právě mne trápí. Svatá trpělivost tak mnohému schází.

Jiný takto zase soudí: Nemoc konečně jednou přijítí musí a proto jest nejlépe, když nemoc je tu, bezmyšlenkovitě a tupě trpět, jako to milé hovádko, když onemocní. Taková rada, v pravdě mastičkářská, dobrá by byla pro to milé hovádko, ale nikoliv pro myslícího, věřícího křestana. Podobným způsobem mnohdy pohané snažili se potěšiti; než tím nepomohli sobě pranic. Ovšem jsou bohužel lidé, kteří onemocní-li, jako na mysl pomaření neohlížejí se ani po pomoci. Teprve snad krutá bolest k tomu je dohání. Než i mnozí, jinak hodní křesťané přijímají nemoc z ruky Boží asi tak, jako ubohý cestující zachvácen bývá notným lijákem, a kteří nevědí, co by si v nemoci počali, aby něco dobrého z nemoci vyzískali. Křesťan v nemoci své spatřovati má cenný kapitál, který dobře jsa uložen, velmi dobré dává úroky. Chci tedy v následujícím poučiti tě, milý čtenáři, jak bys nejvýhodněji těžit mohl z nemoci své, aby hodné úroků vzácné milosti Boží a zásluh tobě dávala.

Nejprve tedy ptej se, milý čtenáři, v nemoci své: Ví to Bůh, že jsem nemocen? že mám zapálení mozku, plíc, aneb kteroukoli jinou nemoc? Odpověz si pak jako věřící křesťan: Věřím pevně a nevratně, že je to Bohu vševědoucímu známo. Uvažuj pak dále: Zdaž mohl tomu Bůh zabrániti, bych ne onemocněl a má snad Bůh dosti moci, by mě ihned uzdravil? Ano, Bůh všemohoucí mohl by tak učiniti. A teď pověz mi: Jestliže Bůh může tebe ihned uzdraviti, proč tak ne učiní? Snad, milý čtenáři, bez rozmyšlení mi odpovíš: To nemohu věděti, toť jest jeho tajemství! Ne tak, vše sice nevíme, ale tři věci víme jistě:

Předně víme, že Bůh tím zajisté něco zamýšlel, když nemoc na tebe dopustil. Bůh zajisté jest nejvyšší moudrý a jen nerozumný člověk neb dítě jedná bez úmyslu. — Za druhé dobře víme, že Bůh, ať jest již úmysl jeho jakýkoliv, nedopustil na tě nemoc pro svoji radost a rozkoš, aby se těšil z tvé žalosti a bolesti. Bůh není přec necitelný tyran, ale Bůh jest náš dobrý Otec a otec netěší se ze zármutku svých dětí. — Za třetí, můžeš býti přesvědčen, milý čtenáři, že Bůh nemocí vždy něco dobrého zamýšlí. Vždyť Bůh jest láska a co z lásky se činí, nemůže býti než dobré. Podstata lásky jest: dobré chtíti a dobře činiti.

Dobře tedy věda, že Bůh něco dobrého na zřeteli má, zapomeň v nemoci své na své starosti světské a ptej se: Jaké dobro chce Bůh nemocí touto mně dáti? Než neptej se pouze ze zvědavosti neb způsobem takovým, jakoby Bůh povinen byl odpověď ti dáti, ale ptej se pokorně, s láskou a důvěrou, ptej se asi tak, jako se ptá dítě svého dobrého otce. Ptej se s tím dobrým předsevzetím, že vše učiníš, co Bůh od tebe žádá nemocí, svým to poslem. Odpověď pak nejkrásnější a potěšující nadmíru najdeš v Písmě svatém.

Pán Ježíš, drahý náš Spasitel kdysi uzdravil člověka 38 let nemocného. Po nějakém čase řekl mu v chrámě: »Hle, uzdravil jsi se, jdi a necheš více, aby se ti horšího něco nestalo.«

Z těchto slov jest patrné, co Bůh zamýšlel nemocí u tohoto člověka. Zajisté dopustil se churavec nešťastný z mládí hříchů četných, a jako časný trest do-

pustil Bůh naň nemoc, aby hříchy své poznal, jich litoval, za ně dostiučinil a úplně se polepšil.

Tot jest odpověď Ježíše na otázku, proč Bůh nemoc posílá těm, kteří žijí v hříších. — Jestliže neštěstím podobným na duši své postižen jsi, tu ihned srozmíš, co Bůh nemocí od Tebe žádá. On přeje si, bys konečně vážně šel do sebe a svědomí své důkladně prozpytoval — a tu nebuď pokrytcem a nemluv nepravdy sám sobě, nevymlouvej se, ale jako marnotratný syn vyznej: Zhřešil jsem tím a tím. Zároveň pak hříchů svých upřímně lituj, hříšný život oplakávej a učíš si pevně předsevzetí: Chci se polepšiti. Ve svaté dobré zpovědi žaluj knězi na místě Božím upřímně a úplně vše na sebe, abys rozhrěšení obdržel a pak, když spadly s duše tvé ty hrozné okovy hříchů, tu snaž se za hříchy své dostiučiniti. Část pokání uloží tobě kněz, sám však kaj se také tím způsobem, že přijmeš nemoc z ruky Boží jako zasloužený trest. Přijmi s radostí tento trpký, ale dobrý lék. Uzdraví ti duši a snad i tělo.

Jednoho dne učil Pán Ježíš v chrámě jeruzalemském. Opouštěje chrám, našel člověka od narození slepého. Svati apoštolové ptají se Spasitele: „Kdo jest vinen slepoty člověka tohoto?“ A tu odpovídá jasně náš Spasitel: »Ani slepý, ani rodiče jeho nezhrěšili, ale stalo se to proto, aby skutky Boží na něm se zjevily.«

Nemoci slepého od narození nebyly příčinou hříchy. Slepota hrozná nebyla tedy trestem za hříchy. Brzo však se ukázalo, co zamýšlel Bůh. Slepota byla zkouškou jeho ctností po dlouhá léta a teď přijati měl od syna Božího odměnu nejkrásnější. Ježíš Kristus, Syn Boží, zjevuje na slepci vznešenost své božské lásky a všemohoucnost, dávaje mu zrak tělesný a zároveň spolu přidávaje dar duševní: viru, naději a lásku. Pro spravedlivého je tedy nemoc čas milosti a spasení. Nalézáš-li se tedy, milý čtenáři, v milosti Boží, chci ti teď jasněji povědět, proč Bůh nemoc na tě posílá.

Dítě odchází z domu otcovského do daleké ciziny. Dobře-li se daří, najde-li v cizině vzácný květ štěstí, tu netouží ani po své rodné zemi, ani po svých rodičích. Vede-li se mu však bidně a

opuštěn-li v bídě a nouzi se trápí, tu touží po domově a vzdychá si: Kéž bych byl doma u svých předrahých rodičů, ve své milé vlasti!

Podobně se to má s námi. Pravá naše vlast je to modré nebe nad námi, kde Otec náš nejlaskavější přebývá. Tato země jest nám cizinou, kam jsme odešli. Dobře-li se nám tu daří, tu netoužíme tak příliš po nebeské vlasti. Bůh však k sobě nás chce přivábiti, a proto posílá nemoc, abychom se vypletli z marných starostí světských a aby v duši naší probudila se živá touha po lepším kraji, po věčném pokoji v Bohu.

Voda nejčistší, dlouho-li stojí, počíná potahovati se zelení, hnije a zapáchá. Aby vody ohromných, nepřehlených moří se nezkalily, tu nalézá se v nich veliké množství soli. Podobně i hospodyně nasoluje maso, aby nehnilo. Co je sůl moří a masu, to jest nemoc pro duši spravedlivého. Bůh zabrániti chce, aby v duši neujala se hniloba hříchu.

Konečně zamýšlí Pán Bůh nemoci dáti tobě vhodnou příležitost, abys hodně zbohatl těmi penězi, kterými můžeš si zakoupiti překrásné kdysi obydlí tam v nebeské vlasti. Toto bohatství jsou křesťanské ctnosti, v nichž se cvičiti můžeš v nemoci své.

Je to pokora, uznáváš-li v nemoci své moc Páně a svoji vlastní nepatrnost a mlobu.

Je to odevzdání se do jeho nejsvětější vůle, Bohu-li důvěruješ jako malé dítě své matičce a zbožně-li řekneš s trpělivým Jobem: »Pane, ne má, ale Tvá vůle nechť se stane.«

Je to vděčnost. Zaplať Pán Bůh v nemoci-li vroucně povzdechneš, tu získal jsi větší zásluhy, než kdybys ve dnech štěstí »Tě, Bože, chválíme« s nadšením zazpíval.

Je to svatá trpělivost. Tiše snášeš, když Bůh duši tvoji léčí a modlí se se sv. Augustinem. »Pane, zde řež, zde pal, jen ušetři mne na věčnosti.«

Je to svatá naděje, že nemoc promění se v radost.

Je to pevná víra, že Bůh je to, který tebe v nemoci navštívil.

Je to láska k Bohu. Vzpomeň si, že Ježíš Kristus z lásky k tobě tolik a tak bolestně trpěl a z lásky k předobrému

milostnému Spasiteli snášej trpělivě své útrapy.

Že všeho toho, co jsme dosud byli pravili, vysvítá zřejmě, co Bůh u tebe nemoci zamýšlí.

Je-li srdce tvé neúrodná, ztvrdlá půda, tu jest nemoc v rukou Božích ostrý pluh, kterým chce Bůh srdce tvé zkyptiti, aby vzejiti tam mohlo semě milosti Boží.

Jsi-li vinnou révou, tu jest nemoc v rukou Božích slunce, jež hřeje, abys užíral a zároveň jest lisem, kterým tebe tisní a tlačí, abys se stal vzácným vínem.

Jsi-li podoben varhanám, tu jest nemoc v rukou Božích umělcem, který vyluzuje na nich nejkrásnější a nejlibnější melodie vroucné modlitby.

Bůh vždy něco dobrého s tebou zamýšlí, a proto pravdu má sv. Ignát: »Nemoc jest právě tak dobrodiní jako zdraví.«

Mnoho dal jsem ti, milý čtenáři, rad. Nejlepší však ponechal jsem si až ku konci, a ta jest? Už se modlitbě rozjímavé.

Už se modlitbě rozjímavé! Představ si živě, že u tvého lůžka bolestného přítomen jest drahý náš Spasitel, milostná Maticka naše Panna Maria, představ si, že přítomni jsou svatí Boží, a tu dobře věda, že útrpnost mají s tebou, rozmlouvěj s nimi jak následuje.

Ježíš a nemocný.

Nemocný: Kde jsi, o můj Ježíši? Či úplně jsi na mne zapoměl? Nebdi již nade mnou Tvé oko? Víš snad, že tolik trpím, tak dlouho, tak dlouho! O nejmilejší Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!

Ježíš: Nezoufej, mé drahé nemocné dítě. Jsem u tebe. Jak bych mohl na tebe zapomenouti, ježž tolik miluji, pro něžž tolik jsem se naplakal, tolik předrahé své krve prolil! Právě tato nemoc je ti důkazem, že na tebe myslím, Bůh tvůj nespí. Ze svatostánku posílám tobě své požehnání, milost a sílu! Milujit všechny ditky lidské, obzvláště pak trpělivě nemocné!

Nemocný: Jsem churav. Ruka Tvá, o Pane, těžce se mne dotkla a svatá trpělivost mne opouští. O jsem tak ne-

vrlý a netrpělivý. Vše mne zarmucuje: samota, okolí, bolesti. Trápím se, že dnem i nocí připoután jsem na lůžko. Ano, jsem i k těm, kteří mne ošetřují, nevrlý, nelaskavý a nevďčný. Takevého nemocného nemůžeš přec, milý Ježíši, milovati. Ve mně nenalézáš zalíbení.

Ježíš: Láska má odpouští ti slabosti. Vidím jen, že máš dobrou vůli. Vím dobře, že rád bys se mně zalíbil. Svatou trpělivost pak vypros si od Ducha svatého. Na hoře Olivetské, kde vzal jsem na sebe všechny nemoci a hříchy celého člověčenstva, když krvavým potem jsem se potil, tenkrát jsem také volal k Otci svému nebeskému: Pane, necht odejde kalich tento ode mne! I já cítil jsem bolesti hrozná a lidská přirozenost moje toužila po ulehčení. Tehdy však připojil jsem k modlitbě své: Avšak ne má, ale Tvá vůle se staň. Tak i ty, milé dítě, se modlivej a pak se mně zalíbíš.

Nemocný: Modlívám se tak, o Pane, ale druhý díl modlitby Tvé nemodlil jsem se s radostí.

Ježíš: Jen svatí mají radost z bolesti a trápení. Jsem však s tebou spokojen i tehdy, budeš-li mít touhu spokojeným býti v nemoci své z toho důvodu, že já tak chci. Není na tom dosti však, neso-li nemocní svůj kříž proto trpělivě, že jinak nemohou; tak činili i pohané. Žádám, by křesťané trpělivě kříž svůj nesli proto, že já tak za dobré pro ně uznal.

Nemocný: O jak rád bych přání Tvé, o milý Ježíši, vyplnil! Nevím však, jak to činiti mám. O buď mým laskavým učitelem, Spasiteli předobry!

Ježíš: Není to tak obtížné, jak si myslíš. Modli se často a často, co nyní Tobě povím: »O můj Bože, chci jen to, co Ty si žádáš, poněvadž si to přeješ, jak dlouho budeš chtít a jak sám jsi to ustanovil.« Taková modlitba nemocných nejlépe se mně líbí.

Nemocný: Denně chci se tak modliti. Dej mi moudrost a zmužilost, abych se modlil s vroucností.

Ježíš: Abys tomu se naučil, vzpomeň si na vlastnosti Boží, o kterých jsi jako dítě slychával, se učil a pevně věřil. A vše co učí katechismus o Bohu Otci, to také v plné míře věřiti musíš o mně, který jsem jedné s ním podstaty, to také platí o Duchu svatém.

Nemocný sám k sobě: Bůh jest všemohoucí, vševědoucí, nejvyšší dobrotitivý a moudrý, věčná pravda a nejvyšší věrný.

Ježíš: Tyto vlastnosti Boží buďtež útěchou tvoji v nemoci. Já jsem tvůj Bůh a Pán, jsem všemohoucí. Není mi nic nemožného vykonati. Dávno již mohl jsem kříž tobě odňati, mohl jsem tě uzdravit aneb dopustiti, bys umřel, než to nebylo mou svatou vůlí. Nyní chci, abys byl nemocný a trpěl tak dlouho, jak se mi zalíbí.

Nemocný: Ježíši můj! Tys však láska sama, nekonečně dobrotitivý. Proč tedy necháváš mě tak dlouho v hrozných bolestech?

Ježíš: Nikdo na světě nemá ptáti se mne, proč to neb ono činím, poněvadž zajisté vždy moudře vše konám. Chci však přec tobě odpověděti na otázku tvoji. Činím tak proto, že tě miluji, neboť koho miluji, toho křížem navštěvuji. Právě tato nemoc je ti přeužitečná. Trpělivý buď v nemoci své. Modli se s odevzdáním se do vůle Boží. Zajisté můžeš prositi, aby bolesti tvé se zmirily, ano by dokonce jich nebylo, ale vždy ku prosbě své připoj: Ne jak já, ale jak ty chceš, o Bože.

Nemocný: Tak chci od tohoto okamžiku činiti. O jakým potěšením naplní mne tvá svatá slova.

Ježíš: Jsem nejvyšší moudrý a tu mohu i ten největší zármutek proměnit v radost. Buď ujištěn, že milujícího Bůh nikdy neopustí. Ovšem potřebí je silné víry a veliké důvěry ke mně.

Nemocný: O kdybych byl s to v každém okamžení života a i tehdy, když stížen jsem zármutkem pevně věřiti, že je to k mému prospěchu a že se vše v dobré obrátí!

Ježíš: Vyslyším modlitbu důvěrnou a stálou. Dosud nemodlí jsi se správně a neprosil jsi o věci pravé. Tomu je se ti ještě učiti a za to pros svatého Ducha Utěšitele, jenž dává těm ducha dobrého, kteří zaň ho prosí.

Nemocný: Nechci již více nařikati a umínuji si, že budu nemoc svoji s odevzdáním do vůle Boží trpělivě snášeti a často si připomínati, že království Boží drahocenné jest a že násilí trpí.

Maria a nemocný.

Nemocný: O Matko bolestná, pomoz mi!

Maria: Volal jsi mne, nemocné dítě, hle jsem u tebe. Co žádáš ode mne. Pověz!

Nemocný: Pomoz mi. Chceš-li, můžeš tak učiniti.

Maria: Mnoho vymoci mohu u nejsvětější Trojice, ale všemohoucí nejsem. Lidé vyzývají mne jako »mocnou« matku a dobře tak za to mají. Moc má zakládá se na lásce Boží ke mně a v lásce mé k lidem. Co jsem, co mám, co mohu, to není mojí zásluhou, nýbrž zásluhami Ježíše Krista, který za matku svoji si mne vyvolil. Pomoci mohu ti pouze svoji přimlouvou a pouze tehdy, jestliže je to svatá vůle Boží.

Nemocný: Tobě, milá Paní nebeská, Tobě, bolestná Matko Syn Tvůj ničeho neodepře. Slituj se nade mnou.

Maria: Abys tomu porozuměl, co tobě teď říci chci, tu pros Ducha svatého, aby tě osvitil.

Nemocný: Račž mě osvítiti, Duchu svatý, udeľ mi sedmero svých darů! Nyní pak Matičko, milá Maria, chci Tebe slyšeti!

Maria: Většina lidí nesprávně soudí o státech časných, zemských a pomějech. Jak často mohl jsi zaslechnouti: Zdraví jest nade všemco! Zdraví jest největší, nejvzácnější poklad.

Nemocný: Tak také já smýšlím o zdraví, a to tím více nyní, když jsem je ztratil.

Maria: Je tomu tak a není. Tělesné zdraví ovšem jest příjemnější a lahodnější nežli trpká nemoc, jest velikým dobrodiním Božím, po kterém volno toužiti, ale »vše« přec není. Sebebiďnější nemocný může snáze cíle svého dojíti, nežli zdravý, ano, může se svatým státi, třebaš ne tak příjemně a bezbolestně jako zdravý, ale za to tím jistěji a bezpečněji. Nečiní proto dobře lidé, považují-li za věc nejdůležitější a povinnost nejsvětější pečovati co nejvíce o tělo, o jeho zdraví. Viš snad jak napomenul božský náš Spasitel Martu?

Nemocný: Četl jsem v Písmě svatém: »Marto, Marto, pečlivá jsi o mnohé, jednoho však jest potřebí.«

Maria: Ano, potřebí jest, aby měl člověk v srdci svém viru, naději a lásku a touhu po spasení.

Nemocný: Věděl jsem to za dnů štěstí a zdraví. Od té doby však, co nemocný jsem, myslím více na ztracené zdraví, nežli na věčné vzácné poklady svaté víry a lásky, jichž Bůh mi udělil na křtu svatém. Chci však nyní více si vážiti života věčného, milosti Boží, než věci pomíjajících.

Maria: Tak vždy smýšlej, mé drahé dítě nemocné, a učiníš zadost slovům mého Božího Syna, který krásně pravil: »Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a všechno ostatní bude vám přidáno.« Bohužel jen málo vyvolených tak činí a většina veliká nynějšího člověčenstva honí se za rozkošemi a radostmi, statky a bohatstvím, cti a požitky tohoto světa. — Opustili ubozí prameny vody živé a chtějí uhasiti žízeň svoji v bídných cisternách a studních tohoto světa.

Nemocný: Byla jsi také někdy nemocna, Matko Boží?

Maria: Nebyla jsem sice nemocna, an jsem hřích Adamův nezdědila, ale navštívena jsem byla od Boha bolestmi a strastmi, jež tíže jsem snášela nežli snad bolesti tělesné. Bolesti těla nejsou vždy nejkřutější.

Nemocný: Ty jsi, o Maria, »Královna mučedníků«, Tys Matka bolestná, jak předpověděl ti prorok Simeon.

Maria: Právem nazývají mne lidé Matkou bolestnou a těší mne, že mne lidé jako Matku bolestnou cti a zývají. Z té příčiny zvláštní řád dala jsem založiti před 600 lety, řád to, který bolesti mé obzvláštěně uctívá.

Nemocný: Neznám toho řádu.

Maria: Bohužel přemnozí neznají řád, jehož nad ostatní si vážím. Svatý Otec Lev XIII., dřívější náměstek Ježíše Krista, vyhlásil sedm zakladatelů »řádu služebníků Božích« (servitů) za svaté. Chci ještě více ti o něm povědět. Roku 1846 v měsíci září zjevila jsem se chudým pastouškům v La-Salette jako bolestná Matka, v době nejnovější zjevila jsem se nábožné panně Josefině Raimbauetové v Boulleretu ve Francii. »Pros všechny lidi a obzvláště zbožné duše,« pravila jsem Josefině, »aby bez ustání se mo-

dlily za svatou církev, za duchovní, za náměstka Ježíše Krista. Modlitbu takou žádám obzvláště od nemocných.« Dne 22. března 1888 zjevila jsem se dvěma chudíčkým pastýřkám v Castelpetroso, v diecesi Bojano, jako bolestná Matka. Mnoho nemocných uzdravilo se tam mou přímlovou.

Nemocný: To vše nebylo mně ještě známo. O Lurdech jsem již mnoho slyšel a četl. Drahé nemocných našlo tam své ztracené zdraví.

Maria: Lurdy obzvláště miluji. Vodou z pramene zázračně vytrysknuvšího nesčíslní lidé získali milostí podivných na těle i na duši. At vysmívají se nevěrci pověře, jak rádi nazývají zázračnou moji pomoc v Lurdech, přes to vše každému ráda milost udělím, bude-li za ni důvěrně prositi. Neudělím-li mu zdraví těla, tu udělím mu za to zdraví duše, svatou trpělivost a odevzdání se do vůle Boží.

Nemocný: Chci Tě přemilá paní Lurdská často a často s důvěrou vzývat i vroucně Tě prositi, abys lékům, které lékař mi předepíše, požehnání své udělila.

Maria: Ano, učin tak přemilé dítě. Obzvláště těší mne devítidenní pobožnost, a tu ti zvláště doporučím. Pobožnosti touto nemocní přemnoho již dobyli si milostí. Modli se také často litanii loretánskou a Salve Regina.

Útočiště v pokušení.

Když ke hříchu mocné pokušení na mou duši bude dolíhat, spěchat budu, Kriste, bez prodlení svaté rány Tvoje zulíbat.

O posilu vroucně prosit budu v té zlé chvíli Tebe, Ježíši, Ty oslabíš sílu zlého puđu, moc Tvá pokušení utiší.

Mocí svou jsi stišil bouři mořskou, když jsi mořem s apoštolý plul; i mně pomůžeš svou mocí božskou, bych v hlubinu hříchů neklesnul

F. Vrdtil.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER

XXVI. Nemocnice v Legu.

(Píše bílá sestra.)

Někteří soucitní čtenáři poslali nám almužnu pro malomocné v Legu, a proto rádi zajisté uslyší nějakou zprávu o tom skutku milosrdenství.

Počátky naší nemocnice byly velmi skrovné. Malá chatrč, která byla naší lékárnou, poskytla přístřeší prvním nemocným, kteří u nás pomoci hledali. Potom zvédaly se znenáhla i jiné chaty, aby nemocné přijímaly, a nyní jich máme šestadvacet.

Co zde konáme, zdá se ubohým černochům býti podivným; nemají totiž ani tušení o náboženství, jehožto učení nás zavazuje, je jako své bratry milovati. Mimo to jsou velmi bázlivi, a tu je třeba přemoci nejprve bázeň, která jim brání k nám přijíti a v naší blízkosti bydleti. A skutečně, dobrodiní, která jim prokazujeme, proměnila jejich nedůvěřivost v důvěru a zdá se, že i bolestná Matka Páně na tuto, pod její mateřskou ochranu postavenou malou nemocnici přívětivě hledí. Již mohli andělé sebrati tři klasy, a to je skrovný počátek naší žně pro království nebeské.

Jednoho dne — bylo to v měsici květnu — potkala sestra do Legu jdoucí mladou, plačící ženu. Nešťastnice měla obě ruce malomocenstvím rozežrány, tak

že jí zbyly místo rukou jenom dvě kosti. Také prsty na nohou byly již hodně nakaženy. Byla tak slabá, že sotva stála na nohou. V tak velké bídě jsou postavena, nevěděla kam se má obrátiti, neboť její rodina ženu ku každé práci neschopnou vystrčila za dveře a bez milosrdenství zahнала.

Sestra snažila se ji potěšiti a pozvala ji, aby přišla do nemocnice. Ubohá malomocná se zpěchovala, neboť nemohla pochopiti, že by jí někdo přístřeší, stravu a ošetřování mohl zadarmo nabídnouti. Náhodou šel mladý křesťan, jménem Hippolit, okolo. Seznav, oč se jedná, ujistil nemocnou, že u sester bude dobře ošetřována, a když uvěřila, dovedl ji na missijní stanici.

Jiná malomocná, jménem Farima, jest krátký čas v naší missii. Jest matkou čtyř dětí. Byla otrokyní zámožného černocha. Když byla strašnou nemocí postižena, zahnal ji pán s jejím kojencem Kouro, ostatní dospělejší děti však si pro svou službu podržel, ježto už mohli pracovati.

Ubohá žena prosila v missii o práci. Byla přijata. Slaměným pomětlem zametala, pokud její zkomolené prsty dovolovaly, dvůr a vedlejší stavení, a za tuto práci dostávala stravu a malý příspěvek, aby si mohla zaplatiti nocleh.

Při tom hleděla si vždycky ze skrovné mzdy něco uspořít, aby své malé dce-rušce Kouro nějaký pamlskek koupiti a ostatním dětem na přilepšenou poslati mohla. Strašná nemoc však hlodala na jejím těle víc a více a nejednou vytrhla si Farima sama hnísající části ze svých od malomocenství rozežraných prstův, aby se rány spíše zavřely a ona dále pro své děti pracovati mohla.

Ubohá nemocná náležela vyznání mohamedánskému a byla mu věrně oddána. Nechali jsme ji na pokoji, jsouce spokojeni, že ji můžeme podporovati. Od té doby, co jest nemocnice otevřena, má i Farima svou chatrč a nemusí již pracovati, aby se uživila. Byl už také svrchovaný čas, neboť ubohá malomocná nebyla už práce schopna.

Vidíme ji často, jak se svou dce-ruškou Kouro na zádech plíží se do kostela. V poslední době se mnoho změnila; začíná se s námi modliti a já vidím v duchu okamžik, možná dosti blízký, kdy naše první obyvatelka nemocnice o křesťanské vyučování sama bude žádati. Její malá Kouro jest živé, čiperné dítě, které naše nemocné svým milým štěbetáním baví a pýchou své matky jest. Farima se s ní mazlí, ale kdo by to mohl ubohé ženě míti za zlé, že na toto dítě všechnu svou lásku a péči přenáší, kterou dříve ke všem svým čtyřem dítkám chovala? Doufáme, že později budeme moci malé Kouro do- brodiní křesťanské výchovy dáti a potom bude nám útěchou, že jsme dvě duše pro království Boží získali.

XXVII. Mládež v Kvelimane.

Vypravuje P. Borrel z Tovaryšstva Ježíšova.

Kvelimane na pobřeží východní Afriky ležící, jest pěkné městečko s 3500 až 4000 obyvateli, z nichž asi 200 jest Evropanů, 400 Indův a ostatní jsou domorodci. Ty z 200 Evropanů, kteří své náboženské povinnosti konají, lze spo- čítati na prsty. Ze 400 Indů jsou většinou mohamedánští kupci, ostatní křesťané. Ve všední dni vyučují děti, kterých jest přes sto, denně čtyry hodiny ve škole. Většina těchto dětí jsou tak zvaní mulati, t. j. smíšenci nejrozmanitější pleti, všechny odstíny od bílé barvy do černé jsou zde zastoupeny. Rovněž různého jsou nábo-

ženství; ze 172 dětí, které tento rok naši školu navštěvovaly, jest 47 pohanů, 10 mohamedánů a ostatních 115 křesťanů. Pohané se mnoho nezpěčují křesťanství přijati, ano často sami o přijetí žádají. Jinak u mohamedánů, kteří jsou zatvr- zelými přívrženci své víry. Nicméně chce i z těchto desíti jeden státi se křesťancem. Připravuji ho tedy na křest svatý ještě s několika pohaný.

Náš otec představený založil pro větší děti školní, jakož i pro děti škole odrostlé, minulého roku Mariánský spolek, který už mnohó dobrého způsobil. Avšak jak velká jest chudoba mezi těmito dětmi! Mnohým z nich dáváme oděv, aby vůbec do školy přijíti mohli.

Ve čtvrtek a v neděli vyučují malé černochoy katechismu. Tu jich přichází přes sto a patrně s radostí. Nejvíce těší se na neděli. Delší dobu vyučoval jsem je ve farním kostele. Poněvadž však jsou chudobní, oblečení často polonazí a běloši se stydí společně s nimi službám Božím obcovati, bylo vyučování přeloženo do naší missijní kaple. Tam bývá pro ně sloužena mše svatá a koná se každou neděli krátké kázání. Při mši svaté modlí se buďto růženec anebo zpívají mešní píseň v řeči kaferské. Jejich horlivost v konání křesťanských povinností, jejich vroucí účast při službách Božích mohla by mnohem zdejšímu nadutému bělochu býti vzorem.

Abych je k vytrvalosti povzbudil, dávám jim asi každé tři měsíce malý dárek, a sice plátěnou zástěrku, jakou zdejší černoši nosí a způsobují jim takto radost zrovna královskou. Avšak jako všude tak není ani zde bez roz- ličných těžkostí. Nedávno vydala policie rozkaz, všechny černochoy, kteří na ulici mimo zástěry také košili nebo kazajku nenosí, zavřít. Příkaz tento zastavil do- sávací horlivost černochů v návštěvě křesťanských cvičení na několik dní. Avšak černoši na policii vyzráli. Dospěli si honem předepsané roucho ze starých košil a obnošených hadrů slátali a malí, vtipní, jak už jsou, pravili: »Jsem příliš malý, mne ve vězení nepotřebují,« a na křesťanské cvičení přišli.

Jak se doví černá mládež, že jest neděle? Zcela jednoduše. Každou sobotu dám několika školním dětem zvonečky.

S těmito a majice na prsou škapuliř, chodí po chatrčích černochův, aby zapomnětlivě a nedbalé na nastávající neděli upozornili a všecku mládež vyzvali, aby se na služby Boží dostavila.

V červenci měli jsme v Kvelimane návštěvu zdejšího francouzského mistodržitele, na jehož počest se pořádaly veliké slavnosti. Také naše škola se účastnila. Děti přednášely básně, zpívaly, ano dávaly i divadelní představení, sehraje veselohru: »Dřevěná šavle.« Všecko žaslo, jak pěkně hrály.

Černoch jest však také chytrý jako liška. Jednoho dne přišel náš kuchař domů tak opilý, že se potácel ode zdi ke zdi. Otec superior mu praví: »Kuchaři, ty jsi dnes pil příliš mnoho.« »Nikoliv, otče,« povídá kuchař, »to jenom vítr tak prudce věje a klatí se mnou jako se stromem.«

Mnohdy musíme s našimi černochy mít velkou trpělivost, neboť nám vyvádějí často hloupé kousky. Když jsem jednou o půl 11 před polednem přišel ze školy, pravil mi otec superior, že musíme jít do osady Kualani, chceme-li vůbec obědvati. Vydali jsme se tedy na cestu 4 ¹/₂ mil dlouhou, poobědvali jsme a za palčivého vedra vrátili jsme se domů. A to všecko proto, že kuchař nám dobře nerozuměl. Otec superior mu řekl, aby ráno přišel dříve než obvykle, a kuchař rozuměl, že má vařit oběd v Kualani!

Nyní však už ukončím, abych trpělivostí laskavého čtenáře déle nezneužíval. Připomínám toliko, že z řečeného patrně, jak mnoho dobrého i mezi zpustlou mládeží africkou lze způsobiti.

XXIII. Pražské Jezulátko v Africe.

Jak známo, uctívá se zázračné pražské Jezulátko po celém téměř světě křesťanském a působením katolických

missionářů dostala se jeho pocta i do Afriky, kde jest velmi rozšířena. Dokladem toho budiž zpráva bratra Laurenza, missionáře z řádu otcův Ducha svatého v městě Huille, jenž píše:

Dne 25. září slavili jsme zřízení našeho bratrstva Pražského Jezulátka třídní pobožností. Naši skrovnou kapli jsme co možná nejvíce vyzdobili. Úhledná socha Jezulátka královským pláštěm a korunou ozdobeného byla postavena na hlavní oltář. Trůn Jezulátka třpytil se světlem a byl ověšen květinami, tak že se socha zdála býti živou.

Při ranní mši svaté bylo společně svaté přijímání; o osmi hodinách začaly slavné služby Boží. Naši zpěváci slavnostní předehrou na varhany povzbuzení zanotili velkolepou mešní píseň a na sta hlasů pozvedlo se k božskému dítěti, aby mu svou lásku dalo na jevo. P. Viseux, starý to missionář, měl dojemnou řeč, ve které líčil lásku, čistotu, svatost a nevinnost božského dítěte. Zdálo se nám věru, jakobychom byli již v nebi. O 4¹/₂ hodině konal se slavnostní průvod, při kterém se zvonilo všemi zvonky. Jezulátko bylo nesené čtyřmi hochy v červených komžích.

Více než 600 osob ze všech stavů účastnilo se průvodu. Schválně vybrané zpěvy a slavnostní od missijní kapely sehrané hudební kusy střídaly se a s okolních výšin zaznívala jejich mnohohlasná ozvěna. Slavnost skončila svatým požehnáním. Ještě nikdy nebylo zde slavnosti tak krásné a nádherné.

Kéž by nás nyní milé Jezulátko žehnalo a pohledem milosti a lásky na své věrné ctitele v Africe hledělo, zároveň však také našim zbožným dobrodincům stonásobně oplatilo, co pro naši missii učinili!

Různé zprávy.

Přátelům hnutí katolické mládeže.

Pomoci šlechtných dobrodinců podařilo se nám již před časem založiti besídku katolických učňů, která se koncentrovala v Mariánské družině jinochů. Dnes, díky Bohu, prospívá početně i morálně. Máme-li však dále stavěti hráze nepřátelskému hnutí po odcizení naší dělné mládeže, máme-li konkurovati s jejich podniky, nutno nám pomoci. Proto obracíme se k celé naší katolické veřejnosti s prosbou o podporu našich snah. Víme dobře, že mnohé, časové a katolické věci nevyhnutelné podniky dovolávají se a stojí jen pomoci naší veřejnosti. Doufáme však, že dílu pro záchranu dělnické mládeže neschází ani na časovosti ani na důležitosti a že je to dílo eminentně katolické. Chceme pracovati o výchově zdatné a věrné mládeže Bohu, církvi a vlasti. Chceme je poučovati o jejich právech, nezamlčíme jim ani povinnosti. Chceme jim podati přátelskou ruku, když neznámi přijdou mezi neznámé. Chceme českou dělnickou mládež opětně vrátiti svatým jejím cílům: Bohu a vlasti! Pomozte nám! Bůh odmění každý halíř, jež těm zapomenutým učňům věnujete! Za každý dar vděčné »Zaplať Pán Bůh« vzdává jménem Mariánské družiny jinochův a odbočky učňů Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva P. M. Modestus Voňavka Css. S. v Č. Budějovicích.

Časté svaté přijímání a mládež.

S radostí vítal každý »dobré vůle« dekrét Pia X. ze dne 20. prosince 1905, kde tento vznešený náměstek Kristův volá celý — celý svět k oltáři — k eucharistickému Spasiteli. Bylo-li kdy třeba hlasu tak vábného, jako dnes, nevím. Vím jen, že Pius X. svým orlím zrakem a milujícím srdcem přehlédl celé moře bídý osobní i všeobecné a že zvolal tehdy, kdy zřel tisíce tonout a tisíce mrtvých pokrývatí bojiště světa moderního: »Venite adoremus!« a že zvolal včas a vhodně. Obíráám se však dnes

pouze mládeží a významem častějšího svatého přijímání pro ni. Vše dnes v boji proti nám. Chcete-li boj tento správně pojmenovati, musíte říci: inferální boj. Snahy těch batalionů pod rudým praporem jsou snahy zrady na Bohu! Pryč s ním! Snahy tajných pracovníkův i na výši křesel ministerských a v sedadlech poslanců jsou snahy zrady na Bohu! Pryč s ním ze zákoníků! Snahy tisku zaprodaného judaismu a ložím, jsou snahy zrady na Bohu. Pryč s ním odevšad! Z rodiny, školy i ze srdce! A do toho viru a vřavy přichází jinoch. Dobrá máť jej chovala jako perlu oka svého, dobrý otec pěstil jako naději žití svého. Doma po straně otcově a matčině šeptal denně jeho ret: »Posvět se jméno Tvé...« A nyní ve světě sám a sám. A ten svět volá mu zmateným hlasem kletbu Bohu, ježž on dosud miluje. Vždyť slíbil to matce své při rozloučení, kdy ruku její horkou slzou celoval, že vytrvá, že Boha se nezfekne. — Je zmaten a osamocen. Výsledek znáte: Z povahy přímo vyrůstá charakter podajného, bázlivého — polovičního katolika. Zapomíná na sliby, zapomíná na minulost a slyší jen vztek přítomnosti a svůdně její hlasy. Nedivím se mu, že podléhá. Jen jeden jest, který sílí a toho on se bojí. Jen jeden řekl: »Pojďte ke mně všichni — a já vás občerstvím.« Jinoch ho zapírá — ze strachem před soudruhy! Jediným silicím prostředkem zde zůstává častější svaté přijímání. Zde čerpá znavený sílu, zde malověrný sílí svoji víru. Chcete-li tedy jinochy zachovati zájmům naší svaté věci — uče je znáti cestu k eucharistickému Spasiteli. Zde dostanou sílu k věřejnému vyznání své víry.

Poctivé slovo. Největší protestantský list v Nizozemí přinesl následující pozoruhodná slova: »Belgie a Francie jsou obě čistě katolické země, soudíme-li po zevnějšíku. Protestantů jest v obou těchto zemích jen velmi málo. V obou zemích

mluvi vyšší stavy touže řečí. Francouzská literatura odebrala se i v Belgii. Brussel, hlavní město Belgie, jest malým Pařížem. Podstatný rozdíl spočívá pouze v tom, že ve Francii po pětadvacet let vládnou „protiklerikálové“, v Belgii pak klerikálové. A co pozorujeme v obou těchto zemích? V Belgii blahodárný rozvoj činí úžasné pokroky a to v každém téměř oboru, kdežto ve Francii nastalo zbahnění. Ve Francii počet obyvatelstva takřka klesá, kdežto malá Belgie čítá již více než sedm milionů obyvatel. Ale ještě pozoruhodnějším jest, že v socialisticko-radikální Francii svoboda jest nohama tak slapaná, že tam pro tak zvané „klerikály“ téměř ani života není, kdežto naopak v klerikální Belgii každý, i svobodomyšlník (liberál) je svoboden jako ryba ve vodě, a oboje, kostel i škola má úplnou svobodu a volnost. Ve Francii panuje pronásledovatelská zběsilost — v Belgii však na pronásledování lidí jinak smýšlejících ani se nepomyslí.»

Škvostný papežský peníz. Ve Vatikáně jest mezi jinými vzácnostmi velkolepá, sedmáct tisíc kusů čítající sbírka papežských peněz, mincí a medailí, ve kteréž chyběla mince papeže Innocence IX. Byla až do konce století osmnáctého chována ve sbírkách vatikánských, za dob Napoleonových zmizela a až teprve nedávno našli ji mezi 156 starými mincemi, které vykopali právě na štědrý večer 1897 dělníci ve Fontanille. Peníz tento je ze zlata, má velikost naší rakouské stříbrné zlatky a zachoval se ze všech, které byly raženy za papeže Innocence IX. jen tento jediný, proto má obrovskou cenu. Arcibiskup a kněžstvo arcidiecese Aquila, kam přísluší osada Fontanilla, učinili mezi sebou sbírku, zakoupili tento starý peníz a odevzdají jej jako jubilejní dar nynějšímu svatému Otci. Kupovali jej již přemnozí sběratelé, nabízeli za něj obrovské peníze, ale na štěstí podařilo se zakoupiti jej pro sbírku, kam vlastně všim právem přísluší, do Vatikánu.

Podivná mladická bujnost. V Liberci stál před čtyřlenným krajským soudem 11. září l. r. patnáctiletý tovární dělník N. N., obžalovaný ze zločinu rušení náboženství. Týž v měsíci červnu obraz Kristův na kříži u silnice do Neundorfu kamením srazil, při čemž se

též rouhavě vyjádřil o Spasiteli. Obviněný popíral svůj výrok o Kristu, ale jinak se přiznal, že sice házel kamením na Krista, že si však při tom nemyslel nic zlého(!). K neuvěření: házet na Krista kamením a při tom si nemyslet nic zlého! Obviněný byl uznán po provedeném líčení za nevinná, jelikož soudce připouštěl, že obviněný učinil tak z pouhé mladické bujnosti a nikoliv ze zlého úmyslu. Rozbije-li takový apáč někomu hlavu kamenem, je to též mladická bujnost. Ostatně zdá se nám, že způsobila tato bujnost v celém okolí veliké pohoršení, na něž se mělo bráti zřetel Rozsudkem tento upokojuje leda jen socialisty.

Cizí biskupství a české fary. Celé biskupství v Istrii Veglia má tolik obyvatelů, jako jediná fara na Smíchově, to jest 57.000. Správu těchto duší obstarává v celém biskupství 69 kněží, kdežto na Smíchově jest farář s 3 kaplany. Biskupství Cattaro v Dalmácii má 13.000 obyvatel a 30 kněží činných v duchovní správě. Fara v Košících u Prahy má též 13.000 duší a jen jednoho kněze.

Smilujte se nad slepými. V letoším dubnu došel na jistý německý videňský časopis z Německa tento příspěvek: „Jest mnoho křesťanských dívek, jimž vložil Bůh do srdcí touhu sloužiti mu skutky lásky k bližnímu, avšak u mnohých se tato zbožná touha neuskuteční a zakrňují jejich duchovní i duševní síly, jich život stává se neužitečným a prázdným jen proto, že neobdržíjí řádného návodu a povzbuzení.“ Redakce byla požádána, aby v listu svém poskytl místočko k pojednání o praktických skutcích lásky. A výsledek byl, že z rozličných zemí téměř jako na objednávání a rozkaz — a přece beze všeho smluvení — došel tentýž návrh, totiž naučiti se písmu slepých a taktó opatřiti slepčům četbu. První exemplář knihy pro slepce musí totiž vždy býti pořízen od vidoucí osoby, ostatní výtky mohou si pořídit slepci sami. Není to ani těžké, ani spojeno s nějakými výlohami, neboť ústavy slepčů poskytují zdarma vše potřebné. Doporučení se proto, neovádž z liberální, protikřesťanské strany jsou již nejohavnější, nejnebezpečnější spisy Haeckelovy, Strausovy, Renanovy atd. zhotoveny, čímž slepčům, kteří postrádají denního světla,

ukradeno bývá i vnitřní světlo víry. Není-li to Boží prst, který dává psáti z různých zemí tentýž návrh? Smiluje se někdo, aby opsal našim slepčům na př. nevyrovnatelně krásné spisy našeho Kosmáka?

Volná myšlenka v Uhrách. Uherský spolek »Volná myšlenka«, konal nedávno sjezd v Pešti. Z ciziny přijel jen pan Fournémont z Belgie. Nejvíce se pralo do katolické cirkve. Kdo na tomto sjezdu byl, poznati nejlépe z jmen řečníkův a a členů presidia; byli to: Dr. Samuel Fenyes, to jest Veita, Dr. Oskar Joszi, to jest Jeiteles, Sigmund Kundi, to jest Kohn, Dr. Sigmund Varadi a jiní židé. V hotelu »Royal« byla pak ku konci sjezdu hostina o 140 přiborech, maso dodal řezník — košer.

Arcidiecese Chicago. Arcidiecese (Chicago má nyní asi půl druhého milionu katolíků a 450 světských, jakož i 200 řeholních kněží. Pro svou velkou rozlehlost a pro veliký počet věřících bude rozdělena ve dvě diecese. Biskupem oddělené části bude dosavadní světící biskup chicagský Msg. Petr Muldon, jenž jest nyní stár 42 let.

Katolická universita v Paříži měla letos 672 posluchačů, rok před tím 620. Znovu byla zřízena stolice pro egyptologii a pro dějiny filosofie ve středověku. Co nejdříve mají býti otevřeny stolice pro dějiny francouzské revoluce a pro fyziologii.

Podivný kostelní svícen. V městě Landberku na řece Wartě v Prusku mají v tamějším Mariánském kostele svícen z jeleních parohův, o němž vypravuje pamětní kniha: Roku 1599 byly okolo této osady ještě veliké lesy a bažiny, v nichž se zdržovali i vlci. A tu se stalo, že právě o jedné neděli vlci pronásledovali velikého jelena, jenž branou utekl do města a zde otevřenými dveřmi do kostela, v němž byly právě bohoslužby. Zrovna před oltářem klesl jelen a dal se od lidí odvésti. Dali ho do městské zahrady, kdež byl dětem ku potěšení. Když sešel, udělal soustružnický mistr z jeho parohů svícen, který postavili do kostela, v němž hledal jelen útočiště před vlky.

Poruchy na kolínském dómě. Na kolínském dómě vyvětrává příliš kámen, z něhož je stavěn, tak že jest veliké

nebezpečí, zda obstojí stavba. Zkoumání svěřeno chemikům, kteří rozhodli, že v nejbližším okolí dómu vystupuje ve velikém množství kyselina sirná, která pískovec rozkládá, což však na povrchu kamene není pozorovati. Kámen stává se porovatelším a ssaže do sebe vždy více vody. Chemik Dr. Kaiser dospívá k výsledku, že nelze zastaviti rozkladu a že třeba balvany stále vyměňovati. Tytéž zkušenosti učiněny na chrámu svatého Pavla v Londýně, kdež se vyvine z komínů ročně půl milionu tůn sirnaté kyseliny. Tam hledí zameziti rozklad pískovce roztokem barytovým, jenž prý rozkládající se kámen cementuje.

Nový klášter. Z Plzně se oznamuje potěšitelná zpráva, že zakoupili tam dominikáni české provincie větší pozemek, na němž zamýšlejí v nejbližší době vystavěti klášter a kostel. Plzeň čítá totiž i s přifařenými osadami asi 77.000 katolíků, kteří všichni jsou přifařeni k jedné fari, na níž působí arciděkan se čtyřmi kaplany. Katechetů jest v tomto městě na středních školách 5, na obecných a měšťanských 19. Jedna z přifařených obcí má i 13třídní školu. Mimo farní chrám je tu ještě klášter a kostel františkánský, v němž pro nedostatek kněží v tomto řádu jsou jen dva duchovní. Redemptoristé si též zakoupili loni pozemek a započali již se stavbou nového kostela. Dominikáni mívali dříve v Plzni svůj klášter i kostel, který byl však roku 1783 zrušen a během času nezachovalo se z něho nic. Stával kdysi, kde jest nyní soudní budova.

Zlořád loterie. Roku 1907 vsadilo se v naší říši 32·1 milionů korun do malé loterie; sázek bylo 86·4 milionů. Případlo tudíž průměrně na jednu sázku 37·2 halíře. Nejvíce sázek, a sice 10·2 milionů bylo učiněno v Dol. Rakousích. V Čechách bylo učiněno 2·6, na Moravě 1·4, ve Slezsku 1·7 milionu sázek. Cena veškerých výher obnášela jen 49 procent vsazených výher. Kdy zanechá náš lid této nešťastné vášně?

Vzmužme se. Knihkupec K. na Smíchově vystavil ve své výkladní skřini několik pohledních lístků s karikaturami židů. Karrikují se poslanci, šlechtici, kněží, jeneráli, Češi, Němci, Angličané, Francouzi, snad je tedy dovoleno též

karikovati i židy, dáti jim na obraze starý cylindr, ohnutý nos, namalovati jim dlouhé pejzy a vůbec přidati trochu romantiky z tandlmarku. A hle! Židy nesmí nikdo karikovati, humoristické pohlední listky tyto nesmí býti veřejně vyvěšeny. Onen knihkupec K. dostal za to výhrůžný dopis, v němž se mu hrozí zlou pomstou, jest-li ony listky neodstraní z výkladní skříně; trafikantka Z. z náměstí Václavského v Praze byla docela volána na policii a musila slíbiti, že listky, urážející prý židovské náboženství již nevyvěsí. Je to stará židovská taktika! Zavaď o židy jako vyděrače, velkokapitalisty, lichváře, obchodníky živým masem — a již si zaryl do jejich náboženství a to se nesmí. S námi katolíky jest ovšem jiná věc! Prohlédneme si výkladní skříně v obchodech, reklamní listky, otevřete ilustrované noviny, co jest v nich sprostoty o kněžích, biskupech, o víře atd. Obrázky tyto jsou veřejně vystaveny v prodejních novin a dosud nikdo nezakročil z důvodu nábožensko-mravního pohoršení. Jest nám líto, že nás židé musí učit, jak bychom měli jednati. O žida nesmíš zaváditi ani humorem, ale kněze, jeptišky, církevní zařízení smíš vláčetí blátem jak libo. My katolíci necítíme bohužel ani té nejhrubší ilustrované urážky, ani té nejsprostší karikatury! Nikdo se z nás neozve?

Francouzští biskupové. Ve Francii jest nyní 95 biskupů, z nichž jsou tři výpomocní, kromě toho jest 1 kardinál a 1 biskup, sídlící v Římě. Nejstarším jest biskup z Lydy, star 88 let, nejmladší má 51 let. Co do biskupských let jest nejstarší biskup Monnier, který jest 36 let biskupem. Zdá se, že nynější svatý Otec Pius X. se zalíbou jmenuje biskupy professory z ústavů bohosloveckých; kdežto před Piem X. byli jen tři biskupové vzati z tohoto stavu, Pius X. jmenoval jich již sedm.

Rozvody manželské ve Švýcarsku. Během roku 1905 bylo ve Švýcarsku soudem 1206 manželství rozvedeno, což jest jistě velmi smutný poměr, uvážíme-li, že má celá tato země $3\frac{1}{4}$ milionů obyvatelů. V protestanských kantonech jest poměr velmi nepříznivý, neboť v Ženevě případně průměrně na tisíc obyvatelů jeden rozvod, v mnohých katolických

kantonech jest velmi málo rozvodů a v některých, jako na příklad v Uri a v Appenzellu nebyl žádný. V celku připadlo roku 1905 v celém Švýcarsku na tisíc manželstev průměrně 2·11 rozvodů.

Kněží adoratéri. Spolek kněží adoratérů, to je ctitelů nejsvětější Svátosti oltářní, čítal koncem srpna 1908 členů 81.050, vesměs kněží, z nichž bylo 10 kardinálův a 221 biskupův. Odborný časopis tohoto spolku vychází ve dvacíti různých řečech.

Šestijazyčné bohoslužby. V Novém Yorku staví se již od roku 1892 nový, velkolepý chrám Páně, který stál doposud 50 milionů korun a bude během příštího roku hotov. Jest vystaven na výšině, ovládá velkou část města, je ze žuly hudsonské, která má příjemnou žlutavou barvu. Celková délka obnáší 520 stop, z čehož připadá 288 stop na křížovou chodbu. Věže jsou v průčelí dvě, větší měří 425 stop výšky, druhá jest o polovici nižší. V lodi je šest větších kaplí, které jsou úplně od sebe odděleny a v nichž budou bohoslužby v neděli a ve svátek zároveň konány a to v šesti různých jazycích.

Papežský legát ve Spoj. Státech. Všichni katoličtí biskupové darovali společným nákladem papežskému legátovi ve Washingtonu pěkný palác. Stavba se již dokončuje a brzy do něho přesídli papežský legát msgr. Falconio. Všech katolických biskupství jest ve Spojených Státech severoamerických nyní 84. Dle dat úředních přestupuje tam ročně asi 25.000 protestantů k církvi katolické. Při zvláštních příležitostech počet ten roste. Tak po hrozném zemětřesení v San Francisku stalo se mimořádně mnoho protestantů katolíky.

Katolická universita v Solnohradě. Nedávno zaslal starý tkadlec z okolí Litoměřic všechny své úspory, v obnosu 2087 K 64 h za dar ku zřízení katolické university v Solnohradě a připojil přips, v němž mezi jiným pravi: »Četl jsem mnoho, měl jsem příležitost mluvit s mnohými úředníky, professory a přišel jsem ku poznání, že nepřijde do vzdělaných kruhů církevní a katolický duch, leč bude-li zřízena katolická universita. A když budou professoři a úředníci katolíky, bude pak v šechen lid katolickým.«

Zděšení v kostele. Dne 8. prosince sloužil u hlavního oltáře v kostele v Ten-nordě v Holandsku kněz mši svatou, když náhle spadla ze svícnu hořící těžká vosková svíce a způsobila oheň. Kněz vzal rychle do ruky ze svatostánku velebnou Svátost a zanesl ji do sakristie. Lidé vyběhli z kostela a zavolali hasiče, kteří brzy přijeli a oheň uhasili. Bohužel shořel na oltáři obraz velkého antverpského malíře De Crayera, který měl cenu 600 tisíc korun.

Pěkný vánoční obyčej. V Höchstu na Mohanu jest od roku 1870 zvykem, že na Boží Hod vánoční vystupují na věž před jitrní čtyři bratři Mayerové a zatroubí na rohy píseň: »Narodil se Kristus Pán.« Bratři tito vytáhli roku 1870 do německo-francouzské války a učinili slib, navrátí-li se zdrávi, že pokud živí budou, zatroubí vždy na vánoce s věže svého kostela píseň: »Narodil se Kristus Pán.« Zůstali až po letošek věrni tomuto svému slibu.

Mravní stav Evropy. Dr. J. Juraschek udává ve své knize »evropské státy« tuto statistiku nemanželských dětí. Na tisíc porodů připadá v Rakousku nemanželských dětí 137, v Německu 86, ve Francii 89, v Portugalsku 120, ve Švédsku 115, v Dánsku 98, v Rumunsku a Uhersku po 93, v evropském Rusku 27, v Irsku 26, v Srbsku 12, v Nizozemí 8.

Židé v Budapešti. V Budapešti jest nyní vždy mezi dvaceti lidmi pět židů. Jak jich přibývá! R. 1869 bylo v Budapešti v celku 270.685 obyvatelův a z nich 41.988 židů. Roku 1880 bylo již židů 68.578, z celkového počtu všech obyvatelů 360.551. Roku 1890 byl počet obyvatelů 491.938 a z nich 103.317 židů a v posledním sčítání lidu roku 1900 načítalo se obyvatelstva 716.476 a z nich bylo z vyvoleného národa 169.974. Na univerzitě budapeštské bylo v uplynulém školním roce 6000 posluchačů a z nich 2831 židů. Rabinů má hlavní město 29, na školách obecných a středních vy-

učuje 200 židovských učitelů, kromě toho působí tam 281 židovských vychovatelův a 362 židovek vychovatelek. R. 1900 bylo tam 1069 advokátů (z nich 616 židův) a 705 koncipistů (z nich 705 židů). Lékařů jest 1075, z nich 625 židův. Od r. 1890 do 1900 přibýlo ve státních úřadech v Budapešti židů z 75 na 120, v městském z 12 na 28, k čemuž nutno připočítati 45 židovských diurnistů. Židů lékárníků je 19, pomocníků 35. Mezi 59 zvěrolékaři jest 34 židů, ze 717 porodních babiček je 158 židovek. V Budapešti vychází 16 velkých denníků, v jichž redakci zasedá přes 70 procent židů. Celkem vycházelo r. 1900 v Budapešti 551 listů, z nichž bylo 281 židovských. Ve větších městech uherských vycházelo r. 1900 167 listů, z nichž bylo 41 židovských, na venkově vycházelo 140 listů, z nichž nebyl žádný židovský. Roku 1890 prohlásilo 76.623 židů v Budapešti maďarštinu za svou mateřskou řeč.

Poutě do Lurd. V letoším jubilejním roce přijelo od 1. ledna do 21. června do Lurd 80 procesí, pro něž muselo býti vypraveno 150 železničních vlaků. Do konce října bylo přihlášeno dalších 108 procesí s 298 vlaky. Účastenství věřících jest obrovské; přicházejí ctitelé mariánské nejen z Evropy, ale u velkém počtu i z Ameriky a z Afriky.

Svaté biřmování ve Vídni. Letos přijalo ve Vídni v kostele sv. Štěpána 31.830 osob svátost svatého biřmování. V celku biřmovalo pět biskupů. Světící biskup Dr. Marschal biřmoval 14.220, vojenský biskup Dr. Belopotocky 4413, dvorní biskup Dr. Mayer 6487, apoštolský nuncius Granito di Belmonte 4363, biskup Rössler ze Svatého Hipolytu 2320 osob. Mimo to biřmoval světící biskup Dr. Marschal v jiných místech arcidiecese vídeňské 6322 osob; udělil tedy jediný tento biskup letos 20.542 osobám svátost svatého biřmování. V celé arcidiecesi vídeňské přijalo letos svátost biřmování 38 252 osob.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Jilemnice. Srdečné díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejbl. Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby mé v duševním boji, v němž jsem zvítězila a dřívějšího klidu zase nabyla. B. A.

Od Blatné. Jistá dívka vzdává vroucí díky nejsv. Srdci Páně, nejbl. Panně Marii za

odstranění překážek v povolání k životu řeholnímu. Díky vroucí budtež vzdány Matičce svato-horské. M. K.

Od Klobouk. Vzdávám veřejně díky božskému Srdci Páně, Matce ustavičně pomoci za uzdravení v dosti vážné nemoci. J. M.

Uctívání svatých, jmenovitě svatých patronů.

(Hlavní úmysl)

ivot náš pozemský naplněn jest mnohými bídami; všude nás obkličují nebezpečnosti, pokušení zlá dorážejí na nás. Až dosud naplňují se slova knížete apoštolův, sv. Petra: „Bratři, střizliví buďte a bděte, nebo protivník váš, ďábel, obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by sežral.“ Ale netoliko ďábel sám, nýbrž i náhončí, jeho lidé pomáhají statně k záhubě duší sváděním ke hříchu, pohoršením, falešným učením a jinými nekalými prostředky. Všecko jako by se zapřísahlo proti spáse naší! Ctnost se pronásleduje, hřích se vychvaluje. Není divu, že mnohý klesá na mysl, reptá proti tomu všemu, anebo podléhá zlému vlivu. Tu již matka naše církev svatá pečující o nás, těší nás, povzbuzuje nás k dobrému, povznáší nás a ukazuje nám krásné příklady slavného vítězství nade vším nebezpečím, nade všemi pokušeními, nad hříchem a obrací zraky naše k jasnému nebi, kde tisíce tisíců svatých a světců Božích se již radují a nevýslovně požívají blaženosti. Tam vizte, volá nám svatá církev, ty svatě, kteří vše zlé překonali a nyní jsou za to oslaveni, jsou přátelé Boží, orodují za vás, ctěte je, vyzývejte je, následujte je.

»Chvalmež muže slavné a předky naše v jejich pokoleních. Mnoho chvály-hodného Bůh od počátku ve slávě své na nich učinil.« (Ekl. 44.) Dle tohoto slova Duchem svatým nadšeného kazatele ctí církev svatá nebešťany, kteří druhdy na zemi ctnostmi a jinými skutky hrdinskými se vyznamenali. Tak požívali zvláštní úcty již prvních dob mučedníků, kteří hrdinnou smrtí svou zpečetili pravdu víry Kristovy. A vším právem se tak dalo. Až dosud obdivujeme statečnost, trpělivost a hrdinnou lásku jejich k Ježíši, pro něhož životy své obětovali. Proto křesťané s uctivostí sbírali jejich kosti, tělesné pozůstatky, za modliteb je pochovávali a nad hrobem těch křesťanských hrdin se modlivali. Tak prokazovali jim svou úctu, tak slavili jejich památku. Chybovali tím snad, vzdávajíce svatým úctu? Nikoliv, ale dobře a spasitelně činili uctívající svatě. Ctíme-li zasloužilé o vlast muže a ženy pro jejich obětavost a zásluhy, proč bychom nectili svatě muže a ženy pro jejich ctnosti, zásluhy a pro jejich svatost? Tím více, jestliže Bůh sám je již zde pocítí tím, že skrze ně divy činil. Vzpomeňme svatého Benedikta, sv. Františka, sv. Antonína Pad. a jiné. A konečně víme, že pocta, kterou svatým vzdáváme, patří vlastně Bohu samému, jenž ve svatých svých chce býti ctěn a veleben.

»Modlete se za sebe vespolek, abyste spasení obdrželi; nebo mnoho může modlitba spravedlivého ustavičná,« toť slova svatého apoštola Jakuba. Je-li dovoleno

žívým do modliteb se doporučeti, tím více můžeme tak činiti, mluvíme-li o svatých. Jako zde na zemi potřebujeme všude přimluvy, tak prosíme právem o přimluvu svatých, abychom pomocí jejich tím dříve u Boha byli vyslyšeni. Svým přátelům jistě Bůh spíše učiní na jejich prosbu, než nám nehodným. K Pánu Bohu se především s prosbou obrácíme a jsouce vědomi své bídý a hříšnosti, obrácíme se též o přimluvu ke svatým Božím. Že tak dobře jest, zkusili již přemnozí, o čemž svědčí vděčné dikůvzdání na oslavu Boha a svatých jeho.

»Svaté ctíti a jich nenásledovati,« praví sv. Augustin, »není nic jiného, než jim lživě pochlebovati.« Netoliko ctíti a vzývati máme svaté, ale též ctnosti jejich následovati. Proto nám církev svatá v životopisech svatých vyličuje jejich pokoru, zbožnost, trpělivost, poslušnost, čistotu, šlechetnost, vroucí lásku k bližnímu, abychom jich chutě následovali. Či co by nám bylo platno všechno uctívání a vzývání, kdybychom hřích milovali a ve hříších trvali? Mohli by mítí svatí s námi radost a útrpnost? Sotva. Ale tehdy, vidí-li, že snažíme se stoupati do šlépějí jejich, hledíme-li si též ctností a dobrých skutků, tím více nás milují, za nás orodují a o spasení naše péči mají. Nemusíme následovat všech, ale vyberme si jednoho nebo druhého, který nám poměry a stavem blízký jest a toho následujme. Proto staví Apoštolát modlitby na každý měsíc některého svatého patrona k následování, bychom jednu nebo druhou ctnost vždy na očích měli a tuto ctnost konali.

Nazapomínejme svých patronů, jejichž jméno jsme na křtu svatém obdrželi, a na patrony zemské, jimž zvláště ta která země jest zasvěcena a pod ochranu odevzdána. Jsou to především svatí naši patronové Cyrill a Method, sv. Václav, sv. Ludmila, sv. Jan Nepomucký a jiní svatí a světice Boží. Nyní, kdy ve vlasti naši takové bouře panují, kdy jeden národ proti druhému je štván, kdy zášť a hněv se podněcuje, kdy svatá víra hyne a nevěra hlavu svou pozdvihuje, nyní kdy pomoc lidská již nestačí k napravení zla, tu prosme, vzývejme svaté patrony naše, volající: Svatí patronové naši a všichni svatí a světice Boží, orodujte za nás!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za uctívání a následování svatých Tvých a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiš rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Ctíti a následovati svaté patrony.

Úmysl v prosinci: Apoštolát laiků.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V listopadu modleme se za uctívání svatých.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. N.	<i>Neděle XXI. po sv. Duchu. Všechny svatých.</i> — Horlivé následování svatých. Sv. Otec Pius X. Vítězství sv. církve nad nepřáteli. † rodiče.	
2. P.	<i>Všechny věrných duší.</i> — Lásky a útrpnosti k duším v očistci. † kněží. Úcta ke hrobům. Bázeň před mukami očistcovými. Přemáhání sebe.	
3. Ú.	<i>Sv. Valentina</i> , kn. a <i>Hilaria</i> , m. (304). — Sirotek na studiích. Za obdržení jisté milosti. Stavba jubil. chrámu. † rodiče a sestra. Sirotci.	
4. St.	<i>Sv. Karla Borom.</i> , bisk. (1584). — Ctitelé sv. Karla Borom. Obrození v Kristu. Za ochranu Boží. Odvrácení neštěstí. Napravení rodiny. † otec.	
5. Č.	<i>Sv. Juty</i> , hrab. a poust. — Pohrdání světem a radostmi jeho. Svárliví manželé. Napravení dítek. Tři ubohé rodiny. † přízeň. Dar nevinnosti.	
6. P.	<i>Sv. Leonarda</i> , opata (559). — Duše nejvice trpící. Obrácení hříšníků. Živí a † dorodinici. Odvrácení pohoršení. Přemáhání pokušení. Mládež.	
7. S.	<i>Sv. Engelberta</i> , bisk. m. (1225). — Naši velepastýřové. Zdar jubilea papežského. Lásky k nevinnosti. Zdar katolickému podniku. † spolubratři.	
8. N.	<i>Neděle XXII. po sv. Duchu. Sv. Bohumíra</i> , řeh. (1118). — Častá vzpomínka na poslední věci člověka. Bázeň Boží ve škole. Smíření národů.	
9. P.	<i>Sv. Theodora</i> , voj. (306). Zbožnost ve vojsku našem. Odvrácení války. Za snášlivost a pokoj mezi lidmi. Pomoc zbožnému muži. Nemocní.	
10. Ú.	<i>Sv. Ondřeje Avel.</i> , řeh. (1608). — Dar bázně Boží mládeži. Studující mládež. Odstranění národnostních svárů. Křesťanské školy. Dar pokory.	
11. St.	<i>Sv. Martina</i> , bisk. (400). — Dobročinnost k chudým. Naprosté odevzdání se do vůle Boží. Dobročinné ústavy. Ujímání se chudých vdov a sirotků.	
12. Č.	<i>Sv. Kristína</i> a spolumuč., patr. mor. (1005). — Úcta svatých patronů našich. Svornost v národě našem. Pronásledování katolíci. Duchovní.	
13. P.	<i>Všechny svatých řádu benedikt. a premon. Sv. Stanislava Kostky</i> (1568). — Katol. řády. Úcta a následování svatých. Svornost.	
14. S.	<i>Sv. Josafata</i> , b. m. (1623). — Spojení slovan. národů v církvi katol. Trpělivost v pronásledování. Katol. missie u národů slov. † spolubratři.	
15. N.	<i>Neděle XXIII. po sv. Duchu Sv. Leopolda</i> , markr. (1197). — Za vysoké úřady. Zdar jubilea. Císař a král náš. Nábožné vychování mládeže.	
16. P.	<i>Sv. Otmara</i> , opata (729). — Urovnání poměrů na Východě. Přemáhání lenosti v dobrém. Apoštolát sv. Cyr. a Meth. Duše v očistci. Dar tichosti.	
17. Ú.	<i>Sv. Gertrudy</i> , abat. p. (1292). — Úcta nejsv. Svatostí oltářní. Ženské kláštery a jejich chovanky. Dar pravé lásky k Bohu. Horlivé kněžstvo.	
18. St.	<i>Sv. Odon</i> , bisk. — Vrchni naši pastýřové. Lásky k duším v očistci. Obrácení vlašných ve víře. Svěcení nedělí a svátků. Křesť. dělnictvo.	
19. Č.	<i>Sv. Alžběty</i> , vdovy (1234). — Křesť. matky a vdovy. Časté přijímání sv. svátostí. Ošetřování nemocných. Sirotek ve studiích. Školní dítky.	
20. P.	<i>Sv. Felixe z Valois</i> (1212). — Pohrdání radostmi světa. Apoštolát katol. tisku. Horliví zpovědníci. Napravení smutných poměrů. † rodiče.	
21. S.	<i>Obětování P. Marie</i> . — Vzbuzování úmyslu denního. By matky sebe i dítky Bohu obětovaly. Křesťanské vychování dítek. Mládež dospělá.	
22. N.	<i>Neděle XXIV. po sv. Duchu. Sv. Cecilie</i> , p. a m. (230). — Chvalme Pána Boha a díky vzdávajme jemu. Zvelebení posv. zpěvu. Jednoty panen.	
23. P.	<i>Sv. Klementa</i> , pap. m., patr. morav. (100). — Sv. Otec Pius X. a jeho slechetné snahy. Vítězství církve katol. nad bludy. Zamezení pohoršení.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Ú.	Sv. Jana z Kříže , řeh. (1591). — Řád karmelitů. Obrození lidské společnosti. Bratrstvo sv. škapulíře karmelského. Uctívání jména Božího.	
25. St.	Sv. Kateřiny , p. a m. (307). — Dar pravé moudrosti. Obrácení nevěrců. Bohoslovné ústavy. Přemáhání falešných zásad. Nemocní. † kněz. Děti.	
26. Č.	Sv. Silvestra , opata (1261). — Představení řeholí. Pokoření pyšných nepřátel. Za dar skromnosti. Duše v očistci. Statečné vyznání víry.	
27. P.	Sv. Virgilia , bisk. (784). — Obrácení nevěrců. Kongregace Mariánská. Přemáhání opilství a jiných neřestí. Obměkčení zatvrzelého. Kazatelé.	
28. S.	Sv. Štěpána , opata (768). — Obnovení ducha řeholního. Dar sebezapření. Třetí řád sv. Františka. Ochotná poslušnost. Více rodin. Dar kajcnosti.	
29. N.	Neděle I. adventní. Sv. Saturnína , bisk. m. (65). — Vzbuzení ducha kajcného. Armáda svatého kříže. Horlivost pro spásu duší. Umírající.	
30. P.	Sv. Ondřeje , apošt. Páně (62). — Za apoštolskou horlivost duchovním. Láska ke sv. kříži. Zemřelí údové katol. bratrstev. † kněz. Sirotci.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Ctěmež svaté a svěťice Boží, neboť jsou přátelé Boží, významenani od Boha samého, pro své ctnosti a veliké zásluhy, jimiž za živobytí svého nad ostatní lidi vynikli. Bůh sám již zde na zemi oslavil mnohé z miláčků svých, a tím více slávou a ctí tam na nebi koronoval je. Tito nebeští přátelé naši Pánu Bohu děkují, jej chválí a velíbi pro jeho moc a dobrotu a prosí za nás ubohé na zemi, abychom pomocí Boží jsouce posílnění, přemáhali statečné tělo, svět a ďábla, bychom zvítězili, ctnostně živi byli, ve svatém životě až do konce setrvali a jednou v nebi též oslaveni byli. Nade všechny svaté ctěmež a oslavujeme nejsvětější Pannu Marii, kterou Bůh sám nade všechny povýšiti a oslaviti ráčil. Ctěmež a chvalmež své patrony, ochránce nám od Boha dané, jejichž ctností máme následovat, abychom s nimi jednou věčně byli blaženi.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za uctívání a následování svatých Tvých a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Helel apoštolské: Cítí a následovati svaté patrony.

Úmysl v prosinci: Apoštolát laiků.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLII.

Vychází počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1908.

Hospodin zachovejž císaře a krále našeho, obživuj ho a učiň ho blahoslaveného na zemi a
nevydávějž ho v ruce nepřátel jeho.

Šedesátileté vladařské jubileum J. V. císaře pána, Františka Josefa I.

Čento rok setkávají se dvě vzácná jubilea, 50letého kněžství svatého Otce Pia X. a 60letého vladařství našeho milovaného panovníka císaře pána, Františka Josefa I. Tyto řádky věnujeme staříckému, vznešenému panovníku našemu, jemuž všechna srdce věrných poddaných s dětinnou láskou jsou oddána. Nejen lid veškerého mocnářství našeho bude plesati a Bohu díky vroucně vzdávati, že nám zachoval tak dlouho láskyplného vladaře, ale i děla i hlahol zvonů budou dne 2. prosince tuto radost hlásati celému mocnářství rakouskému, že vládne žezlem dobroty a otecké lásky již 60 let J. V. císař a král náš František Josef I. Miliony věrných poddaných, dítky, mládenci a panny, mužové a ženy všech stavů a povolání, spolky a sdružení, všichni pospíší do chrámů Páně, aby obcovali službám

Božím, obětovaným za vznešeného jubilanta vladaře, z hloubi srdce zapějí »Tě, Bože, chválíme« a prositi budou za požehnání pro milovaného panovníka našeho a celý jeho rod. Málokterý panovník dožije se takového jubilea panovnického, málokterý těší se takové věrné oddanosti svých poddaných jako náš císař pán. Také toho plnou měrou zasluhuje, nebo mnoho učiněno dobrého za panování jeho pro nás poddané všech stavů a mnoho také přetrpění musel stařícký náš panovník, že div jest, že všechno přetrpěl a nyní ve vysokém stáří ještě se těší dosti pevnému zdraví.

Před šedesáti lety roku 1848 nastoupil mladičký František Josef I. na císařský trůn a přijal otěže vlády z rukou Ferdinanda, a to v době velice pohnuté, plné rozbrojův a rozvratu. Utišilo se všechno alespoň trochu přičiněním spravedlivé a mírné vlády nového panovníka, řídícího se heslem: »Spojenými silami«. Než netěšil se pokoji dlouho, neboť roku 1859 bylo mu vésti válku s Itálií, kteréžto války sám se účastnil po boku maršálka Radeckého a vynikl ohnivou povahou a příkladnou statečností, dávaje tak příklad udatenství statečným vojinům svým. Sotva ustala tato válka, již roku 1866 přičiněním pletichářského německého Bismarcka vypukla nová pro Rakousko nešťastná válka s Pruskem. K těmto smutným událostem přidružila se vnitřní nešťastná politika liberální vlády, která nadržovala národu německému více, než ostatním národům našeho mocnářství. Těžko opravdu vládnouti tolika různým národům, a přece to dovedl vznešený panovník náš.

Roku 1889 zažil velikou ránu v rodině nešťastnou smrtí korunního prince, syna svého Rudolfa a roku 1898 tragickou smrtí své spanilé choti Elišky, která byla úkladně zavražděna rukou anarchisty v Ženevě. To byly jistě veliké rány, jež otřásti musí každým, sebestatečnějším srdcem. V tomto bolu cítili spolu všichni věrní poddaní a prosili Pána Boha, aby útěchou přispěl vznešenému panovníku v tomto nezměrném bolu rodinném.

Proto národové poddaní hleděli každé příležitosti použití, aby dali svou úctu a lásku na jevo svému panovníku a císaři. Nejen ve Vídni, sídelním městě říšském, ale i v Praze, v Brně, v Kroměříži, v Olomouci byl císař pán vítán s nevídanou slávou a radostným jásotem lidu svého. Každá cesta panovníka byla cestou vítězoslávy a důkazem vroucné oddanosti poddaných všech zemí korunních. Proto také roku 1888 slavilo celé Rakousko-Uhersko 40leté jubileum a roku 1898 50leté jubileum slavného panování milého císaře pána. Dle nejvyššího přání konána oslava tato službami Božími v kostelích a konáním dobrých skutků pro dobro chudiny a zakládáním blahodárných nadací. Dne 10. prosince 1898 přinesly noviny celé říše vlastnoruční list císaře pána, jubilanta, v němž mimo jiné praví: »Milost Všemohoucí dopřála mně dožítí se 50letého návratu dne, kdy jsem nastoupil trůn svých předků. Se zbožným srdcem přijímám tento vzácný dar nebes a s vážným pohledem zpět na dlouhé období bohaté událostmi děkuji Prozřetelnosti za vzrůst moci a vážnosti státu, za veškeré pokroky svých národů v blahobytu a vzdělanosti, čímž byly starosti úřadu mého odměněny.« Nyní děkuje panovník za všechny důkazy lásky, a konečně praví: »Modlím se k Bohu Všemohoucímu, aby věrným mým národům požehnal a odměnil je za všechnu útěšnou lásku, kterou mne v těchto dnech posvátné paměti zahrnuly a vyprošuji si milost nebe, abych večer svého života spatřil jasným v nezkaleném štěstí všech svých národů.« Modlitba panovníka vyslyšena. Nuže i my modleme se za věre milovaného císaře a krále Františka Josefa I. a volejme:

Zachovej nám, Hospodine, císaře a naši zem!

Rok církevní a duch obřadů v církvi katolické.

K době adventní.

První neděli adventní počíná nový církevní rok, jenž poslední neděli po sv. Duchu končí. Je to rok, dle slov znamenitého Bossueta, který slaví církev, aby nejen obrátila zřetel křesťana k tomu, co Bůh ku spáse lidstva učiniti ráčil, nýbrž i všem téže dostalo se spásy a všech prostředků ku spáse vedoucích. Jelikož však spása možná není tam, kde hřích jest, hledí církev člověka z područí hříchu vymaniti a jej po jisté cestě vésti ku spojení s Bohem, tak aby v tomto spojení našel blaho života vezdejšího a také měl bezpečnou záruku života budoucího. Jinak řečeno, chce církev rokem církevním lidi, nemající následkem prvotného hříchu v sobě pravdy a samoláskou a pýchou života vedené, poznenáhlu ku poznání pravdy přiváděti, aby tak pravda byla vodítkem a řídítkem veškerého jejich konání. Základní pohnutkou tohoto úmyslu církve jest pravda, že hřích odloučil lidi od Boha a přivedl je k pádu, že však láska a milosrdenství Boží je zase pozvedlo a jim pomohlo zase prvotného cíle, to jest věčné blaženosti dosíci. Stvořil zajiště Bůh na počátku člověka dokonalého dle obrazu a podobnosti svého, stvořil ho tak, aby s ním, Bohem, skrze duši svou spojen byl, aby ústrojným tělem vládl, aby ve společnosti jiných žil, aby králem a panovníkem byl nad jinými tvory a jich užíval ku prospěchu svému, stvořil ho pro život nesmrtelný na zemi a také pro vstup na nebe beze smrti. Avšak člověk první (totiž první lidé Adam a Eva) zhřešil, přestoupiv přísné a s velkým trestem spojené přikázání svého Stvořitele; tím však zhřešilo celé pokolení, neboť jako v Adamovi bylo celé pokolení zehnáno, tak bylo v něm i celé ztraceno. Na prvotném hříchu však nebylo dosti, neboť jest pravidlem, že hřích

zase hříchy plodí; tak i lidé k tomuto hříchu přidávali vlastní hříchy své a tak vždy větší na sebe uvalovali pokutu. A stav lidu hříšného je strašný. Duše hříšných spoutána jest okovy smyslnosti a živa jest jen podle vůle těla, rozum zbaven je světla pravdy a kráčí ve tmách, srdce jeho odbojně zákonu Božímu podává se nepravostem. Zlým svědomím zmitá se hříšník v poblouzeních, v nepokoji, v zármutku a nenalézá nikde pokoje. Postaven jest hříšník pod moc zlého nepřitele, kterýž ho neustále pohání k bezbožnosti a lásce tvorův; odevzdán je spravedlnosti Boží, jenž jej časnými tresty navštěvuje a pro něho věčné pokuty uschovává, umírá-li v nekajcnosti. Ba hřích a následek jeho odpadnutí od Boha pohání člověka hříšného i k násilnému konci, umírá sebevraždou. Tak ličí Písmo svaté, zejména svatý apoštol Pavel, smutný stav padlých lidí.

Avšak ač člověk zhřešil, ač trestán byl Boží spravedlností, nebyl úplně a bez naděje všeliké zavržen. Spravedlnost Boží potkala se s milosrdenstvím Božím a výsledek toho byla záchrana pokolení lidského. Lidstvo bylo trestáno, ale přece zase se mu podával prostředek milosti a spásy, na něm bylo se ho chopiti a ho užívat. Sám jednorozený Syn Boží sestoupil na zemi, učiněn byl člověkem, aby za lidi zadost učinil spravedlnosti Boží a je tak od smrti věčné vysvobodil. Aby své poslání vykupitelské dokázal, konal divy, zázraky a prorokoval. On, Spasitel náš, osvobodil nás od hříšného stavu duše, ale také odňal od nás smutné následky hříchu, které jsou: zatmělost ducha, zkáza srdce, otroctví těla, vladství ďábla, věčná smrt. K dokonání díla svého v nás, k úplnému obrození našemu zanechal nám Ducha svátého, který v nás působí, abychom dospěli ku spojení s Bohem. On osvěcuje rozum

nás, abychom pravdu Boží poznávali, posiluje vůli naši, bychom pravdu tu přijali a dle ní se řídili a tím nás vede k Bohu. Duch svatý nás však také vede k dobrému spojení s bližním. Toto záleželo v tom, že bližního milujeme jako sama sebe, považujeme jej za bratra, neboť všichni lidé jsou dítkami Božími. Vede nás dále k blaženosti jak pozemské tak věčné. I zde může člověk skrze milost Krista Ježíše požívat blaženosti, neboť jednak raduje se z dokonalosti své, jednak trpělivě a oddaně nese jho, kteréž mu Bůh ukládá, a tedy i v radostech i žalostech v Bohu radost nalézá. Blaženost pak budoucího života je sláva vzkříšení, která nám patřiti dá Boha, nesmrtelnost a neporušitelnost těla, stav to, v němž všeho dobrého sprostřední budeme a všeho, což zlého a milé jest v hojnosti užívati budeme.

Toto všecko chce nám církev svatá jako pravá matka zjednat i v roce církevním, a proto užívá k tomu i vhodných prostředků. Pokračuje ona dle nařízení zakladatele svého Ježíše Krista v díle jeho spásy pro všechny lidi, a proto dává naučení jednotlivým dobám církevního roku přiměřená. Přisluhuje svatými svátostmi, těmito účinnými prostředky milosti Boží, nařizuje modlitby a pobožnosti, ukládá posty, zasvěcuje svátky, zavádí obřady a slavnosti. Kristus Pán započal úřad svůj vykupitelský tím, že povzbuzoval k pokání, dále potvrzoval lidi ve víře své skrze zázraky a proroctví, upevňoval naději skrze své vzkříšení a doplnil sjednocení naše s Bohem skrze vylití Ducha svatého na apoštoly. Dle toho rozděluje i církev svatá rok svůj na čtyři díly: první počíná se první nedělí adventní a končí dobou vánoční a zasvěcen jest kajicnosti, druhá dosahuje od doby vánoční až k velikonoce a posvěcena jest víře, třetí sahá od velikonoce až do Letnic a zasvěcena jest naději a čtvrtá od Letnic až po advent a věnována jest lásce. Také naučení, která nám církev v jednotlivých těchto obdobích dává, jsou dobře a rozumně volená.

V prvním období zvěšují se pravdy, které obzvláště k tomu slouží, aby nás od hříchu odstrašily, jako o posledním soudu, smrti, pekle atd. a k pokání nás přiváděly. V druhém období

vzdělává se život víry v srdcích našich, ano, se dává k poznání učení, život, příklad a utrpení Pána Ježíše. Ve třetím období podávají se důvody o budoucím životě, poskytují se duchovní a věčné dary, aby se žádost a touha po nich vzbudily. A ve čtvrtém konečně vykládají se podivuhodné skutky Ducha svatého v lidských skutcích, pravidla lásky k Bohu a k bližnímu, neboť láska je ze všech ctností nejvyšší a zůstává věčně. Podobně se to má s udělováním svatých svátostí. Křest a pokání začíná sjednocení s Bohem, neboť vymýtí hřích a dává milost. Břímování hájí a utvrzuje spojení toto; svátost oltářní doplňuje a zachovává je; svátost pomazání, kněžství a stav manželský uděluji pomoc a milost, aby sjednocení s Bohem v jednotlivých okolnostech života stále zůstávalo.

Církev nařizuje modlitby, s kterými Bůh udělení milostí svých spojil. Právěť zajisté Pán: »Opět pravím vám, jestliže by dva z vás svolili se na zemi o jakoukoli věc, za kterou by prosili, stane se jim od Otce mého, kterýž v nebesích jest. Nebo kde jsou dva neb tři shromáždění ve jménu mém (t. j. s důvěrou ve mne), tam jsem já mezi nimi.« (Mat. 18, 15—20). Modlitba je tedy nevyhnutelná, neboť kdo neprosí, neobdrží. Církev ustanovuje posty, abychom žádost učinili za hříchy spáchané i podle těla, a tak abychom přispívali ku smíření s Bohem. Právěť Duch svatý v Písmě: »Modlitba s postem a almužna, lepší jest nežli poklady zlata shromažďovati« (Tob. 12, 8). Posty krotí náruživost těla a podávají duši mocný prostředek, aby nezřízených žádostí sprostěna jsouc, Pánu snadněji oddána byla. Proto k postu napomíná Pán řka: »Hleďte pak, aby snad nebyla obtížena srdce vaše obžerstvím a opilstvím a pečováním tohoto světa, a aby nepřišel na vás ten den náhle,« t. j. den soudu, smrti (Luk. 21, 34).

Svátky a slavnosti od církve nařizené oživují v paměti naší zjevené pravdy náboženské a uděluji celé církvi rozličné milosti k většímu se zdokonalení, jakožto plody rozličných tajemství. Zvláště pak svátky svatých, jakožto vzorů křesťanského života nás povzbuzují a posilují v následování jich a zabezpečují nám mocnou přímluvu svatých u Boha.

Obřady pak, jichž církev dle rozličných období roku církevního užívá a ozdoby, jimiž kráší chrámy své a odívá služebníky oltáře, vypodobňují nám viditelným způsobem účinky milosti, jakož dávají na jevo myšlenky a city, kterými duch náš naplněn byti má.

Máť tedy církev svatá v roce církevním šlechetný a spasitelný úmysl vésti nás k Bohu. Tu však staví se jí v cestu rozličné překážky, které překonati musíme. A tyto jsou: náruživost naše, totiž pýcha, která lahodí duši, nechávajíc ji na Boha zapomnění a samu sebe vynášet; všetečnost, skrze niž duše roztržita jsouc statky pozemskými se zabývá; smyslnost, která duši k tělesné žádosti svádí a jí překáží, že v Bohu nenalézá zalíbení. Další překážky jsou: svět a zlý duch; onen hledí vdechnouti nám lásku k viditelným věcem, a sice nad lásku k Bohu, tento pokouší, aby nás naplnil svorností a touhou po radostech světských, bez ohledu na duchovní a věčné. Největší překážkou ovšem jest hřích, odlučující nás od Boha a svévolné v hříchu setrvání. S jakými tedy pocity duše máme započítí nový rok církevní? Vrouci musíme mítí žádost a touhu dospěti k spojení s Bohem, dle slov žalmu 104: »Hleďte Hospodina a stáli buďte; hleďte tváře jeho vždycky.« Přemýšlejme často o velikém úmyslu církve a o prospěchu, kterého účastní budeme, pak-li si vezmeme tento úmysl k srdci; pravil zajisté svatý Jan: »Nejmilejší, nyní jsme synové Boží a ještě se neukázalo, co budeme. Víme, že když se ukáže, podobní jemu budeme; neboť viděti jej budeme tak, jak jest atd.« (1, Jan 1, 1—2.)

Hleďme hned na počátku všechny překážky odstraniti, abychom ve svém duchovním pokroku nebyli zdržováni. »Vcházejte těsnou branou, neboť široká brána a prostranná cesta, jest kteráž vede k zahynutí a mnoho je těch, kteří vcházejí skrze ni. Jak těsná brána a úzká cesta jest, která vede k životu a málo je těch, kteří jí nalézají.« Tak napomíná nás k tomu sám Spasitel (Mat. 7, 13, 14). Konečně užívejme prostředků, které nám církev podává a o nichž jsme se při každém období minili, dle slov svatého Pavla: »Poslušni buďte správců svých,

buďte jim poddaní; oni zajisté bdějí nad vámi, jako ti, kteří mají počet vydati za duše vaše, aby to s radostí činili a ne se stýskáním, neboť to by vám nebylo užitečné« (Žid. 13, 17). V tomto úmyslu započneme v duchu svaté církve nový rok církevní a přinese nám hojnost Boží pomoci a milosti pro život tento, pro smrt i život budoucí. Dejme se církvi vésti k Bohu!

Boh. Hendl.

MATIČCE.

Z rána rudou září slunce
vzplanul celý kraj,
sladkou vůni vydechuje
pole, luh i háj.

V tichém lese souzvuk pěvců
libým zpěvem zní,
a v těch písniích cit se střídá,
srdce blahem sní.

Oko moje k modré bání
upírá se jen,
obraz Tvůj mne obletuje,
v srdci tajím sten.

Na perutích mocné touhy
letím v pěvců sbor,
ozvěnu jich krásných písní
nese luh i bor.

Ā když slunce v západ spěje,
hory zlatí lem,
v tichém snění sladce šeptám:
„Matičko, pojď sem!“

Marie Kadlčíková.

Ježiš Kristus a Jan Křtitel.

Adventní rozjímání.

a dřívějších dob býval boj proti církvi docela jiného rázu než nyní. Tehdy bránila se církev proti zevnějším nepřátelům a stačilo mít pádnou pěst, ostrý meč, třímati jím neohroženě a boj byl skončen. Nyní však jsou to hlavně nepřátelé vnitřní, ditky a dcery církve, kteří bojují proti základním pravdám naší svaté víry všemi možnými zbraněmi. Nyní však je cílem nepřátel úplný odpad od církve; odloučení ji její vyznavače, toť největším přáním všech protivníků našich.

Zloba těchto odpůrcův obrátila se až ku vznešené osobě samého zakladatele naší svaté víry, ku Ježíši Kristu. Tvrdit o něm, že není Bohem, že jest pouhým člověkem, vynikajícím sice nade všechny ostatní lidi, ale přece jen člověkem. V adventě čte se nám evangelium, v němž se vypravuje o Janu Křtiteli, že poslal z vězení, do něhož ho uvrhl Herodes, posly ku Kristu s otázkou: »Ty-li jsi, který přijíti má?« A Kristus odpověděl: »Zvěstujte Janovi, co jste viděli. Slepi vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují, hluchí slyší, mrtví z mrtvých vstávají a chudým se zvěstuje evangelium.« Ježiš tedy poukázal na své skutky, které dokazují, že je Synem Božím, zaslíbeným Vykupitelem. O božství našeho Spasitele chceme i my uvažovati.

Ježiš Kristus jest pravý Bůh.

Překrásný jest pohled na nebe za noci. Obloha jest jako poseta nesčíslnými hvězdami většími i menšími, ale ač jest hvězd těchto do milionů, přece nemohou všechny dohromady tolik světla dáti, aby osvitily a zapudily temno noční. Až teprve ráno, když mizí hvězda za hvězdou, když ukazují se na východě červánky a vystoupí velebné slunce, tu jásavá záře rozšíří se po všem světě. K těmto maně svítícím hvězdám můžeme přirovnati proroky starozákonní, kteří sice vydávali svědectví o světle, ale nemohli sami zapuditi temnoty noční a dáti světu ztracené blaho. Tím sluncem, které zazářilo a jimž všechny hvězdy pobledly, jest

Ježiš Kristus, o němž vydal Jan svědectví řka: »Tentot jest, který po mně přijde, který přede mnou učiněn jest.«

1. Z řeči Ježíšových poznáváme, že jest Bůh. Když se narodil v neznámém Betlemě Ježiš, byl císařem římským Augustus; mohlo-li býti větších protiv jako mezi Augustem v Římě a dítětem v Betlemě. V rukou císařových spočíval osud celého tehdejšího světa, jeho vůle a rozkazy platily od východu do západu, jeho jméno oslavováno všude; již se chystali pochlebníci, že postaví k jeho účtě oltáře. V Římě bylo vše, čeho svět skýtal co do moci, bohatství a velikosti. V Betlemě stály v chudíckém chlévě jesličky, na rukou své matky opočívá děťátko, zde obraz největší chudoby, nízkosti, slaboty. A sotva pominulo nepřilíš mnoho let, leží říše římská v ssutinách, koruna císařská spadla z hlav císařů, moc jejich zlomena, všichni její vládcové zmizeli. Povstala nová říše, mocnější, větší, jiné jméno jest v ústech a v srdci všech lidí; říše tato vzrůstá každým stoletím, jméno toto žehnáno od pokolení k pokolení. A kdo je to? Je to dítko betlemské, Ježiš Kristus. Moc, sláva a velebnost říše římské byly dílo lidské, proto se rozpadly; říše Kristova jest dílo božské, proto jest nesmrtelné.

Ježiš vydával svědectví o božství svém svými výroky. Jednou přišli učedníci s Ježíšem do krajin Cesaree Filipovy a otázal se jich Ježiš řka: »Kým pravi býti lidé Syna člověka?« A oni řekli: »Někteří Janem Křtitelem, jiní pak Eliášem, jiní pak Jeremiášem, aneb jedním z proroků.« Dí jim Ježiš: »Vy pak kým mne býti pravíte?« Odpověděl Šimon Petr řekl: »Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.« A odpovídaje Ježiš, řekl jemu: »Blahoslavený jsi Šimone, synu Jonášův; nebo tělo a krev nezjevilo tobě, ale Otec můj, který jest v nebesích.« Učedníci Kristovi, kteří po tři léta u něho byli, dosvědčují tedy, že jest Ježiš Syn Boží. Pomíjejíce jiných výroků Kristových, na paměť si uveďme, jak stál Kristus před vysokou radou a před nejvyšším knězem, který se tázal Krista: »Zaklínám

Tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li Ty Kristus Syn Boží?« A Ježíš odpovídá před tímto nejvyšším soudem slavnostně: »Ty jsi řekl;« což znamená: Tak jest, jak jsi řekl. Velekněz uslyšev tuto odpověď, roztrhl roucho své řka: »Rouhal se.« A lid křičel: »Hoden je smrti.« Tato odpověď Krista jest rozhodující pro všechny časy; rozdělila všechno lidstvo ve dva tábory: věřící a nevěřící. Věřící padají na kolena a volají: »Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.« Nevěřící volají: »Rouhal se Bohu.« Něco třetího jest nemožno.

Pozorujeme-li osobu, která svědectví toto o sobě vydávala, vidíme Nejčistšího, Nejmodřejšího, Nejlepšího, Nejpokornějšího, kterého kdy země nosila, a jest možno, lze pomyslit, že by lhal, podváděl, klamal? Není-li Kristus tím, za kterého se vydává, pak jsou jeho výroky výronem největší zpupnosti, pomatenosti a rouhání. Ač bylo jeho učení židům pohoršením, národům pak bláznovstvím (I. Kor. 1, 23), přece dobylo svět žádnou mocí, žádným vydobýváním. »Dejte císaři, co je císařovo a Bohu, co jest Božího.« Když odřikání a sebezapření; Kristus, syn tesařův a jeho galilejští rybáři a celníci, to jsou ty prostředky, ta moc, již změněn byl svět; něco podobného nikdy jindy dle svědectví dějin nebylo provedeno. Pozorujeme-li obsah učení Kristova, jeho osobu, okolnosti, za nichž působil, vždy přijdeme k závěru: Ježíš je Syn Boží. Napoleon, velký císař francouzský, pravil, jsa ve vyhnanství na ostrově svatě Heleny: »Věřte mi, vyznám se v lidech; věřím, že Ježíš Kristus jest více než člověk, že jest Bůh.«

2. Pozorujme dílo, jež Kristus provedl. Abychom pochopili velikost, význam a obtíže díla, jež provedl Kristus, uveďme si stručně na paměť dobu, z níž vyšli apoštolové, aby hlásali všemu světu učení Kristovo. Představme si v duchu apoštola Petra, jak ponejprv přichází do Říma, aby tam hlásal učení Ukřižovaného. Cizinec v chudickém rouchu, ruce má od práce plné mozol, nezná řeči lidu, k němuž přichází, pokryt prachem, bos anebo snad máje sandály na nohou, vchází do věčného města, Říma. Lid římský neměl smyslu pro něco vyššího, žádal si jen hry a chléb, po něčem jiném

nebažil; pohanství, víra tehdejší, lichotilo všem smyslům, dovoľovalo ukojení všech vášní, neboť jeho bohové byli jen zosobněné hříchy; slavnosti náboženské byly zároveň slavnostmi lidovými. Jakoby se bylo vše spiklo, aby upevnilo mnoho-božství: země a nebe, bohové a lidé, vlast a rodina, náboženství a umění, dějiny a vychování, zvyk a náklonnost, vše to bylo úrodnou půdou, v níž bylo zakořeněno pohanství, z něhož ssalo všechno své bytí. Státní moc, věda, lidstvo a jeho vtip a rozum byly úplně srostly s pohanstvím, s ním žily a tyly. Věru nic neukázalo, že by mělo pohanství ustoupiti nějakému novému učení, že by jednání, myšlení, názory a předsudky lidstva měly úplně přetvořeny bytí.

V tento skrz veskrz pohanický svět vstupuje apoštol Petr! Káže víru úplně novou, neslýchanou; nauka o Ukřižovaném byla pohanům bláznovstvím; a nauku tuto hlásali židé, kterými Římané úplně opovrhovali. Požadavky mravní, které víra tato žádala, zdály se býti pohanům nemožné, nesnesitelné. Sebezapírání, štědrost, láska k bližnímu, nemstí se, poukazovati na život posmrtný, nijak se nezamlouvaly požívatým a smyslným pohanům. Učení toto mělo býti hlášáno nejen v Římě a říši římské, ale i v Řecku, u Germánův, u Slovanů, zkrátka po celém světě. Srdce i rozum, vzdělanost i návyk, duchovní i světská vrchnost byly spojeny proti této nové víře. Císař, který osobně se cítil uražen ve své důstojnosti a moci, místodržitelé, kněží, učenci, filosofové, všichni spisovatelé, kdo nárok dělал na vzdělání a vkus, vše bojovalo proti této nové víře. Zákony římské hrozily každému, kdo by opustil pohanství a stal se křesťanem, trestem smrti anebo vyhnanstvím. Nejhorší pomluvy, osočování rozšiřovány o křesťanech: jedí prý maso lidské a pijí krev lidskou, dopouštějí se při svých shromážděních velkých nepravostí, vše, co neblahého stihlo pohany, jako všeho druhu neštěstí, hlad, války, mor, krupobití, povodeň, vše svalovali na křesťany, kteří prý rozněžovali pohanské bohy. Vše, čím vládl pohanství, bojovalo proti křesťanství. Po tři sta let byli pronásledováni křesťané, ale vytrvalost, neohroženost mučedníků byla semenem, z něhož vzklíčilo mnoho nových vyznavačů.

Prostí, nevzdělání rybáři a celníci, jichž bylo jen dvanáct, vykonali toto přetvoření všeho světa bez lichocení, prostými slovy beze vší cizí pomoci. Svátý Augustin píše: »Nevěříš v zázraky; ale jak se stalo, že svět na vrcholku vzdělání uvěřil v takové neuvěřitelné věci? Myslíš, že uvěřili, protože bylo vše věrohodno? Proč ty nevěříš? Bud' přiměly svět ku přijmutí neuvěřitelného (křesťanské víry) neuvěřitelné věci (zázraky), aneb jest pravda křesťanská tak věrohodna, že nepotřebuje žádného zázraku; na každý způsob jest nevěrec odsouzen.« Učení Kristovo rozšířilo se velmi rychle; o letnicích dalo se pokřtiti tři tisíce lidí, po zázraku u dveří chrámových pět tisíc a kolem roku stého bylo křesťanství rozšířeno po celé římské říši. I sám nevěrec Rousseau píše: »Dějiny těchto prvních časů jsou neustálým zázrakem.«

Kristus sám nazýval se Synem Božím. Dílo, které provedl přeměním všechen svět, je zázrakem. Kdyby bylo nalezlo náboženství křesťanské hned od vzniku svého přizeň, ochranu, vší možnou podporu, kdyby byli vynikali apoštolé rodem, ohnivou řečí, vší vědou, dary ducha, byl by výsledek jejich práce velkolepý a překvapující. Ale jak ho nazveme, když jsme viděli, co byli apoštolé, co měli, co mohli, co bylo s nimi, co proti nim a přece obrátili vše, náboženství, mravy, zákony, zvyky, city, nálady, mínění srdce, rozum — a to by neměl býti zázrak? Svědectví, které vydal Jan Křtitel o Ježíšovi, platí tedy po všechny věky: »Tentot je Spasitel, který po mně přijde, který přede mnou učiněn jest. Přijde silnější než já, kterémuž nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho.«

Ignát Zhndel.

Chudoba Ježíše Krista.

U Bellemě když se narodil
Kristus, světa Spasitel,
turdé dřevěné jesličky
za pruní své lůžko měl;
a když za třiatřicet let
nevědčnův svět opouští,
zas na turdém dřevu kříže
zmírá, ducha vypouští.

Při zrození, při své smrti
nejchudším jest Kristus všech,
láskou k chudobě zavání
pruní, i poslední dech
Toho, jenž kdys chudé duchem
blahoslavenými zval,
a svou životní chudobou
nám vznešený příklad dal!

F. Vrdtil.

Vánoční »Gloria«.

„Sláva na výsostech Bohu a na zemi
pokoj lidem dobré vůle.“ (Luk. 2, 14.)

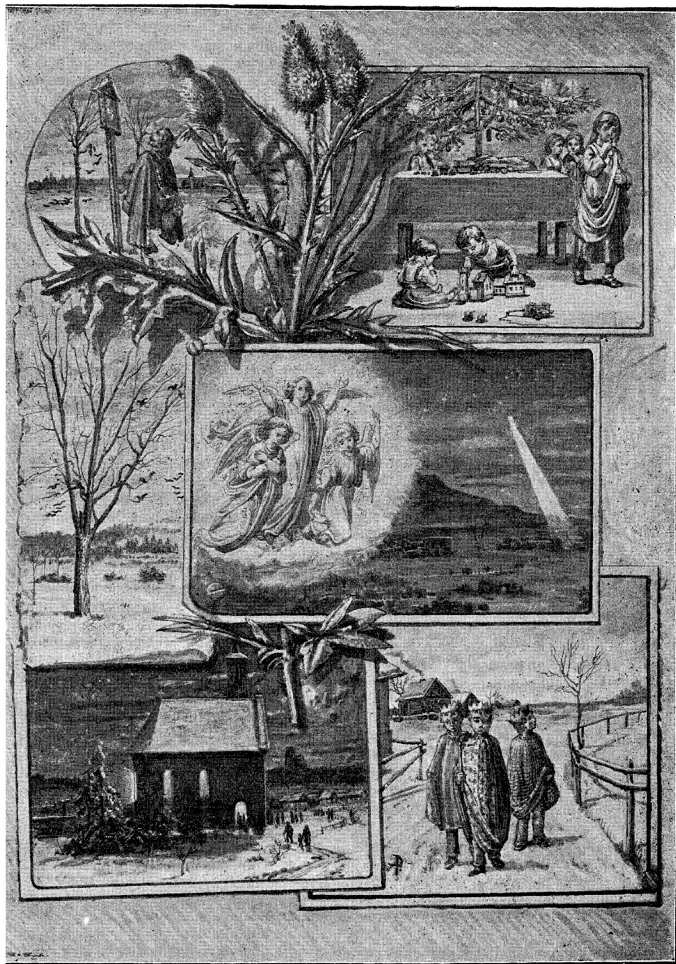
Ne 26. května 1595 o slavnosti Božího Těla sloužil časné z rána svatý Filip Nerejský, slavný apoštol města Říma, svou poslední mši svatou. Když přišel ku »Gloria«, byl náhle vytržen a počal zpívati. Plný zbožnosti a jásotu pěl 80letý stařec silným, jasným hlasem tento velezpěv andělský až do konce, jakoby duše jeho sprostila se již pout tohoto těla a připočtena byla již ke kůrům andělským, chvalicím nepřetržitě Boha tam na nebesích.

A nyní ptejme se samy sebe, co cítí srdce naše, když slyší tolikrát v roce při mši svaté tento jásavý zpěv andělský? Nemůžeme sice očekávati takové mimořádné milosti, jichž svatí nabyli již na tomto světě, abychom snad na vytržení jsouce zakoušeli slasti nebeských, avšak to přece u sebe dokázati můžeme, abychom slyšíce tento významný zpěv, srdce své jemu otevřeli, obsah jeho rozjímali a tak s pobožnou vroucností Boha jím chválili. A k tomu zajisté hodí se slavnost vánoční nejlépe. Vždyť ve svaté noci vánoční ponejprve zavzněl nad Betlemem a celým světem tento tajuplný radostný zpěv; s nebe snesly se skrze ústa andělů první jeho slova a církev svatá pochopujíc jejich vznešený smysl, přidala další obsah, jak vytryskoval ze srdce jejího,

úctou, obdivem i láskou ku novorozenému Spasiteli jateho.

»Gloria« jest vznešený zpěv vítězný, plynoucí z duší Kristem vykoupených a osvobozených, který zní mocně jako »hrom«, ale také jemně jako »bublající potůček«.

V knize Jobové táže se Hospodin: »Kde jsi byl, když mne chválily spolu hvězdy jitřní a plesali synové Boží?« (Job 38, 7.) Tento radostný jásot však umkl v tom okamžiku, když první člověk zhrěšil. Kde jest hřích, tam není radosti, tam jen výtky svírají svědomí. Proto ze vši radosti a jásavé chvály Boží zbyla lidstvu po hříchu jen touha a naděje v příštího Spasitele. Avšak při narození Spasitelově vrátil se zase čas k jásotu a radosti; do vzduchů zuboženého lidstva a do úpěnlivé prosby po Spasiteli zavzněl přeradostný zpěv andělů. Jako zúrodnující deštěk na sprchlou zemi, tak snášely se zvuky andělského zpěvu na vyprahlá srdce lidská a občerstvoval je a posiloval naději jejich, že vykoupení jest na blízku. Andělé oslavovali děťátko v jesličkách. Narozením jeho dostalo se Bohu zase cti a lidem pokoje ztraceného. Proto zase zanotili andělé píseň radostnou. Když vypučel květ z kořene Jesse a o půlnoci vánoční v Betlemě viditelně rozkvetl a vůni svou naplnil svět, tu zase se otevřela nebesa a andělé Boží pěli

pišeň, která se hodila jen pro onu světovou událost, při níž věčný Bůh vítězství své nezměrné lásky slavil, totiž narození Syna Božího.

Při každé mši svaté opakuje se toto tajemství; i zde jako kdysi v Betlemě rodi se poznova Syn Boží, když při svatém pozdvihování proměňuje chléb a víno ve své tělo a krev a na oltáři jako kdysi v plénkách v Betlemě a na kříži na Kalvarii zase přítomen jest. I zde slaví Bůh vítězství lásky své nezměrné, i zde vzdává se mu chvála a sláva největší, i odtud vyplývá pokoj, milost a láska pro lidstvo všechno, proto vším právem pje církev při mši svaté jásavý a vítězný zpěv andělský: »Sláva na výsostech Bohu atd.« Ponořme se tedy poněkud v tento chvalozpěv a rozjímajme jeho vznešený obsah!

1. »Sláva na výsostech Bohu,« tak pějeme, tak modlíme se s kůry andělskými při mši svaté, neboť u oltáře vyplňuje se toto práni nebes. Bůh-člověk Ježíš Kristus ponizuje se zde sám, aby oslavil Otce nebeského, jako člověk uznává božskou velebnost Otcovu a klaní se jí. Neustáváme i my nikdy ve chvále Boží na zemi, abychom hodni byli jako svatý Jan, slyšeti jednou nebeský zpěv: »Radujme a veselme se a chválu vzdejme jemu, chválu vzdejte Bohu našemu všickni služebníci jeho a kteříž se bojíte jeho velicí a malí.« (Zjev. 19, 5.)

2. »A na zemi pokoj lidem dobré vůle.« Svatý apoštol Pavel píše: »Zalibilo se Otcí, aby v něm (Ježíšovi) všechna plnost přebývala, t. j. všechna moc, aby skrze něho smířil s sebou všechno, i pokoj uvedl skrze krev kříže jeho i co na zemi i co na nebi jest.« (Kol. 1, 19.) Místa padlých andělů v nebi byla zase osazena dušemi vysvobozených a spase-ných lidí. »Zlí nemají pokoje,« praví Isaiáš (48, 22), proto hříšník radosti a pokoje nepožívá. Pokoje tedy, toho svatého pokoje s Bohem vyprošujeme si při mši svaté, modlice se »Gloria«, kterého nám přeje svatý apoštol, řka: »Pokoj Boží, který převyšuje veliký smysl, ostříhejž srdcí vašich i myslí vašich v Kristu Ježíši.« (Fil. 4, 7.)

3. Chválíme Tebe. Jak krásně chválil David Boha písněmi svými, které provázel hrou na harfu. Poslechněme jen

jeho žalm: »Dobrořeč, duše má, Hospodinu, a všechno, co ve mně, jest jménu svatému jeho. Dobrořeč, duše má, Hospodinu, a nezapomínej na všechna dobrodini jeho.« A zase jinde: »Chvalte Hospodina a vzývejte jméno jeho; zvěstujte mezi národy skutky jeho.« A zase: »Chvalte služebníci Hospodina, chvalte jméno Hospodinovo! Chvalte Hospodina všickni národové, chvalte ho všickni lidé. Chvalte jméno jeho společným zpíváním na buben a na harfu propěvujte jemu; chvalte jej na cimbály dobře znějící, chvalte jej na cimbály plesání; všeliký duch chval Hospodina. Alleluja!«

Avšak největší chválu vzdáváme Bohu skrze jednorozeného Syna jeho v nejsvětější jeho oběti. Vždyť je to druhá božská osoba, věčná, nekonečná, nanejvyš dokonala jako Otec a jako Duch svatý. Je to Ježíš Kristus, hlava všeho stvoření, jenž v oběti mešní celý svůj zásluh plný život pozemský, své utrpení a smrt Otcí nebeskemu ku chvále jeho podává, a to na místě našem a ve jménu jednoho každého z nás. Nemáme se tedy zde všickni spojití v nejsvětějším Srdci Páně, spojití ke chvále trojjediného Boha?

4. Velebíme Tebe! Tys zajisté pramen všech milostí a zdroj všeho požehnání, všeho milosrdenství a lásky, které se nám dostává. Nadšení jsouce velebností a dobrotou Boží, voláme jako kdysi tři mládenci v peci ohnivé ke všem tvorům, aby jednými ústy a jedním srdcem velebili Boha a Pána našeho. O jak dobré jest velebiti Pána! Jak spravedlivé, neboť je to povinností všech tvorů, jak užitečné, vždyť je to naše nejvyšší zásluha, jak čestné, neboť je to povolání duchů nebeských a jak sladké, neboť chvála Boží je srdce našeho rozkoší!

5. Klaníme se Tobě a zvelebujeme Tebe. Klanění jest nejvyšší pocta, která žádnému tvorů, nýbrž toliko Stvořiteli, Bohu samému náleží. S anděly nebeskými jsouc spojená, vzdává církev svatá na zemi na oltáři skrze hlavu svou, Ježíše Krista, Bohu Otcí, nejvyšší poctu, klanění se. O spojme se jako živí údové s církví, matkou naší, a dle žalmisty Páně: »Pojďme, klanějce se a padějme před ním, i plače před Hospodinem, kterýž učinil nás.« (Žalm 94.) Vše co může čest a slávu Boží na zemi zvětšiti, činíme,

neboť: »Hospodine, Pane náš, jak předivné jest jméno Tvé po vší zemi, neboť vyvýšena jest velebnost Tvá nad nebesa.« Žalm 8, 2.

6. Děkujeme Tobě pro velkou slávu Tvou. To jest láska libosti, kterou sv. František Saleský tak krásně vysvětluje. řka: »Dostačuje k blaženosti mé, že Bůh jest, že jeho dobrota ne-skonalá, jeho dokonalost nezměrná jest. Ať žiji či umírám, vždy stejnou cenu má pro mne obojí, neboť můj jediný milovaný žije věčný, slavný život.« A svatý Augustin praví: »O můj Bože, tak velice tě miluji, že kdybych byl Bohem a Ty ubohým Augustinem, že bych chtěl, abys Ty byl Bohem a já ubohým Augustinem.« Veliká sláva a vznešenost Boží záleží v něm samém, v jeho vnitřní dokonalosti a pro jeho dílech na venek, stvoření, vykoupení, posvěcení a dokonání. Všudy září nám vznešenost, krása lásky Boží. Sluncem vykoupení jest narození Syna Božího, za něž my obzvláště při mši svaté děkujeme, neboť jako kdysi v Betlemě tak nyní na oltáři spočívá tentýž Syn Boží, Kristus Pán.

7. Pane, Bože, králi nebeský, všemohoucí Bože, Otče. Naše díky, naše oslava, naše klanění se směřuje k Bohu, Otci nebeskému; když pak jsme jej byli náležitě, dle své možnosti zvelebili, obrací se duše naše k Bohu, Synu, Spasiteli svému slovy:

8. Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste, Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce! Jaké krásné názvy dává církev svému Pánu a Mistru, svému božskému ženichovi v jeho velebnosti božské, jakožto Vykupiteli a zároveň oběti, jakožto pomazanému Páně, t. j. nejvyššímu proroku, knězi a králi. A vzbudivši poznáním velebnosti a moci Ježíšovy v sobě dětinnou důvěru, volá duše ku Kristu Pánu úpěnlivě, prosíc:

9. Jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi! Ano, hříchy, které zaplavily svět a volají k nebi o pomstu, sňal Kristus Pán z nás a zadost za ně učinil, když byl svou předrahou krev až do poslední krůpěje za nás vydal. O očist a obmej i ty, křesťane, v této lázni duši svou, obmej ji krví Beránka neposkvrněného, který na oltáři se obětuje a jehož krev mocněji k nebi

o milosrdenství a odpuštění volá, nežli volala krev nevinného Abela k Bohu o pomstu. Duši zbožné nedostačí volati a prositi jednou, i pokračuje:

10. Jenž snímáš hříchy světa, přijmi naše volání; neboť hřešíme často, proto opakujeme volání a prosbu o smilování, dle slov žalmisty: »Blízko jest Hospodin všem, kteříž vzývají ho, všem, kteříž ho vzývají v pravdě. Vůli těch, kteříž se ho bojí učiní a prosbu jejich vyslyší a spasení učiní je.« (Žalm 144, 18.) Proto ještě jednou, do třetice, obrací se duše s prosbou ku Spasiteli, volajíc:

11. Jenž sedíš na pravici Otce, smiluj se nad námi! Ve svém nebeském oslavení, po pravici Boha Otce, není Ježíš Kristus naším toliko všemocným prostředníkem a orodovníkem u Otce, nýbrž také naším vždy se smilujícím Bohem a Pánem, jenž každého času hotov jest nám odpouštět a pomáhati v každé potřebě a nás chrániti v každém nebezpečí. A když vylila duše před Otcem i Synem své city obdivu, chvály, klanění se a prosby, dostupuje na konec výše nadšení, jakoby lid i s knězem již na perutích lásky neseni byli do nebe, a proto končí slovy:

12. Neboť Tys jediný svatý, Tys jediný Pán, tys jediný nejvyšší, Ježíši Kriste, s Duchem svatým ve slávě Boha Otce. Amen.

Co chce církev svatá těmito slovy říci, vyjadřuje svatý apoštol Pavel krásně takto: »Vzkřísil ho (Ježíše) zmrtvých a posadil jej na pravici své na nebesích. Nade všechno knížectvo i mocnost i silu i panstvo i nad všeliké jméno, kteréž se jmenuje netoliko ve věku tomto, ale i budoucím. A všechny věci podal pod nohy jeho a jej dal, aby byl hlavou nade vší církví.« (Ef. 1, 22.) A jinde praví: »Aby každý jazyk vyznával, že Pán, Ježíš Kristus, jest ve slávě Boha Otce.« (Fil. 2, 11.)

Ačkoli, pokud na zemi jsme, ustavičně ve strachu a boji o naše spasení trváme, přece srdce svá svatou naplníme radostí, kdykoli tento chvalozpěv andělský pějeme. Vždyť s církví naší svatou katolickou, nevěstou Kristovou, kráčíme skrze utrpení a zkoušky pozemské k věčnému vítězství a věčné radosti. Ne-

bude to dlouho trvati a tentýž Ježíš přijde pro nás, aby nás zlatou branou ráje nebeského uvedl k věčnému »Gloria«, jehož jasot nikdy neumlkne. O přijď, Ježíši, přijď, avšak pomoz, aby připravena byla duše naše na příští Tvé.

Překrásný tento velezpěv jest v církvi naší od prastarých dob. Již papež Telesfor († 154) zařadil začáteční věty jeho — pravý to zpěv andělský — do mše svaté, kdo další věty přidal, není známo. Jisto jest, že již roku 368 se zpívalo celé »Gloria« při mši svaté půlnoční o svátku Narození Páně. V dobách starých zpívalo se »Gloria« při slavných příleži-

tostech na díků činění, jako za našich dob se zpívává »Te Deum laudamus«, »Bože, chválíme Tebe«.

Važme si tohoto překrásného zpěvu andělského a rozjímajme často o jeho obsahu. Spojme při mši svaté hlas srdce svého s hlasy andělskými ku chvále Boha nejvyššího a k prosbě Spasitele nejmocnějšího, který v noci vánoční se nám naroditi ráčil. Však netoliko ústy, nýbrž i srdcem i skutky chvalme Boha, zachovávající jeho svatá přikázání, a tak nejlépe vzdáme mu čest a chválu a duši zjednáme pokoj.

Boh. Hendl.

UČME SE OD JEŽÍŠE.

SYN BOŽÍ SESTUPUJE
Z ŘÍŠE SVÉ NEBESKÉ,
V PŮLNOCI SE ZROZUJE
VE STÁJI BETLEMSKÉ,
JAKO MALÍČKÉ ROBĚ
K NÁM NA SVĚT PŘICHÁZÍ,
ZDE V NEJVĚTŠÍ CHUDOBĚ
OBYDLÍ NACHÁZÍ.

OD CHUDIČKÉ MATIČKY
SYN BOŽÍ VTĚLENÝ
JEST V PROSTÍČKÉ JESLIČKY
VE PLÉNkách VLOŽENÝ,
V NICHŽ SE ZIMOU ZACHVÍVÁ
SVATÉ TĚLO JEHO,
ALE ON SE USMÍVÁ;
UČME SE OD NĚHO!

UČME SE OD JEŽÍŠE:
ZCELA CHUDIČKÉHO
S TRPĚLIVOSTÍ, TIŠE,
ZA ŽIVOTA SVÉHO
SNÁŠETI SVOU CHUDOBU,
KTEROU POSVĚCUJE
ZROZENÍ SVÉHO V DOBU.
TEN, JENŽ BŮH NÁŠ SLUJE.

NEREPTJEME V CHUDOBĚ
JENŽ NÁM JE PODÍLEM,
VEZMĚME PŘÍKLAD SOBĚ
NA KRISTU PŘEMILÉM,
KTERÝ Z LÁSKY K NÁM SE STAL
NA SVĚTĚ CHUDIČKÝ,
A CHUDOBU MILOVAL
PO ŽIVOT CELIČKÝ.

F. VRÁTIL.

Svatý Jan, miláček Páně.

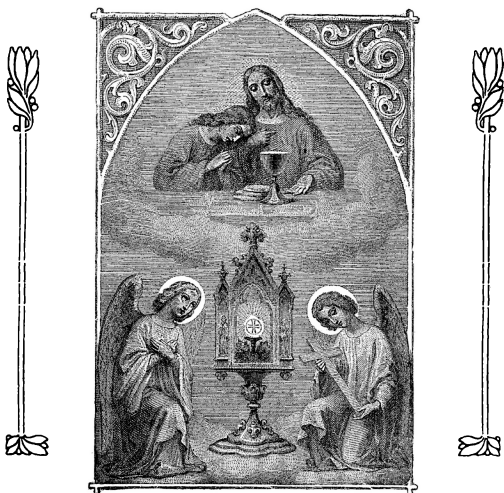

Bva jsou ve sboru svatých apoštolů, které božský Mistr obzvláště vyznamenal, totiž svatý Petr, jež učinil hlavou apoštolův a celé církve své, a svatý Jan, jež ze všech nejvíce miloval a jemuž, umíraje, poručil Matičku svou. I jinak ještě život a osud tohoto svatého apoštola od jiných spoluapoštolův odlišoval. On jediný byl panicem a zůstal jím, on jediný nesešel smrti mučednickou, ač i on pro Krista trpěl, on jediný měl zvláštní vidění na ostrově Pathmu, které popsal v knize své »Zjevení«, on jediný přechal všechny apoštoly a dočkal se nejvyššího věku a zemřel klidnou přirozenou smrtí. Svatý Jan je tedy zvláštní zjev mezi apoštoly a pro lásku, které u Ježíše Krista a Matičky jeho požíval, je zjevem ojedinělým.

Svatý Jan byl synem Zebedea a Salomy, bratrem Jakuba Většího a blízkým příbuzným Krista Pána, a dle názvosloví židovského patří mezi tak zvané »bratry Páně«, t. j. blízké příbuzné. Matka jejich, jakožto příbuzná Spasitele, dovolila si Pána prositi, aby oba synové její jednou jeden po pravici a druhý po levici s ním zůstávali. Byl jako otec a bratr rybářem na jezeře Genezaretském a spolu s Jakubem od božského Mistra ku sboru učedníků povolán. Hned opustil vše a šel za Kristem, kterého již nepustil až do smrti na kříži. Jan byl tehdy ještě mladíkem nejmladším z apoštolův, avšak ve ctnostech, zbožnosti a věrnosti vyrovnal se všem, láskou pak a panicím ustavičným předčil ostatní. Proto také jej Pán ze všech nejvíce miloval, a on sám praví o sobě, »že byl učedníkem, kterého Ježíš miloval«. Jan náležel k oněm trojici apoštolů, které Ježíš všude sebou bral, kdykoli něco obzvláštního konati zamýšlel. Petr, Jakub a Jan byli jaksi zvláštní důvěrníci božského Mistra. Tak byl Jan s druhými dvěma přítomem vzkršení dcery Jairovy, kde Pán ukázal moc svou nad životem a smrtí, při proměnění jeho na hoře Tábora, kde zazářila jeho božská velebnost a krása. Jan to byl, jenž nemoha snést

urážky Samaritánů, kteří božského Mistra nechťeli do města pustiti, s bratrem Jakubem svolával na město siru a oheň za trest, poněvadž tolik Pána miloval. Spasitel ovšem odkázal jeho přemrštěnou horlivost od patričních mezí a pravil: »Nevíte čího ducha jste; Syn člověka nepřišel aby duše kazil, nýbrž aby je spasil.«

Chťěje poslední večeri slaviti, nařídil Pán Janovi a Petrovi, aby ve večeradle vše připravili. Jan byl nejbliže Spasiteli při poslední večeri a takřka na prsou jeho odpočival a cítil tlukot božského jeho Srdce, které se v nejsvětější Svátosti obětovalo a za pokrm podávalo. Proto také byla láska jeho horoucí, neboť zapaloval ji ohněm Srdce nejsvětějšího. A když Pán smutně pravil: »Jeden z vás mne zradí,« netroufal si ani Petr ptáti kdo by to byl, ale požádal Jana, aby se Pána otázel. Jan vydržel u Spasitele na hoře Olivetské, když se tam potil krví a byl zajat, neuprchl, nýbrž z pozdálí provázal smutný průvod až k domu Annášovu. Jan provázal Matičku Kristovu na Kalvarii a tam s ní stál pod křížem a vytrpěl hrozná muka, vida milovaného Pána svého tolik trpěti a tak umíratí. A tu právě doznal i největší lásky a důvěry Páně: umírající Spasitel jemu doporučí opuštěnou Matku svou, jej dává ji na místě sebe za syna, v něm vidí celou svou budoucí církev a odkazuje jí lásku a mateřskému srdci vlastní své Matičky. Slova: »Ejhle, syn tvůj« a »Ejhle, Matka tvá,« zůstanou věčně největším vyznamenáním Jana, apoštola. Mohl božský Mistr krásnější podati důkaz své lásky a své důvěry k Janovi? Avšak jaký asi musil býti Jan, jak něžné, láskyplné a čisté musilo býti srdce jeho, když odevzdával mu Spasitel to nejdražší co měl, Matku, a když chtěl Janem nahraditi Matce sama sebe, syna nejlepšího a nej-laskavějšího? Jediný tento čin Páně dokazuje více nežli celé knihy svatost a dokonalost Janovu. Jan nekolísal se, Jan nezapíral Pána, Jan neutekl, Jan jediný z apoštolů byl při smrti Ježíšově, neboje se nepřátel ani posměchu ani pohany, a hle, jak veliké došel odměny! Vytrval

až do konce a láskou Kristovou byl korunován! Jan vzal Matku Páně k sobě a staral se o ni až do smrti, plně věrně odkaz a přání umírajícího Mistra svého. Po zmrtvých vstání Páně spěchal Jan a Petr ku hrobu a když tam našli jen roušky, v nichž zabaleno bylo Tělo Páně, hned Jan uvěřil, že Pán vstal z mrtvých. Když pak se vzkříšený Spasitel ukázal několika apoštolům ryby lovitím, poznal jej hned Jan a řekl: »Pán to jest.« Jan držel se Petra všude. Když po seslání Ducha svatého vstupovali spolu jednou do chrámu a viděli tam chromého, uzdravil jej Petr slovy, řka: »Zlata, stříbra nemám, ale co mám, to tobě dám, ve jménu Ježíše Nazaretského vstaň a chod.« A hned chromý chodil. Za to oba putovali před radu židovskou a byli do žaláře uvrženi. Pak začaly útrapy pro Jana, neboť kdo mnoho miluje i mnoho zakoušeti musí. Po nějakém čase byli zase tito dva apoštolé posláni do Samaří, aby tam na pokřtěné skládali ruce a tak udělovali Ducha svatého. Hned po návratu svém

byli zase zatčeni a do krve mrskáni. Ale Jan i Petr odcházeli s radostí a plácáním, že mohli pro Ježíše trpěti. Když Pavel po svém obrácení přišel do Jerusalema, zastihl jen Petra, Jana a Jakuba, byl od nich v úřadě apoštolském potvrzen a nazývá je sloupy církve.

Ač svatý Jan delší čas na obrácení židů v Jerusalemě pracoval, přece i on ku pohanům se odebral hlásat evangelium Kristovo. Tak partský národ ctí jej za svého apoštola. Hlavním působištem jeho byla Malá Asie. Zde založil křesťanské obce ve Smyrně, Pergamu, Thyateíře, Filadelfii, Sardech, Laodicei a ustanovil v nich biskupy. Jeho mírnost, laskavost, andělská trpělivost a uslechtilá tvář brzy mu získaly všechna srdce. Ovšem ani Jan nevyhnul se krvavému pronásledování. Císař Domitián povolal jej do Říma a nařídil, aby modlám obětoval, což Jan ovšem neučinil. Za to dal jej císař mrskati a pak do kotle s vařícím olejem uvrhnouti. Jan požebral sebe i olej svatým křížem, a hle, zůstal bez pohromy a hlásal lidu

shromážděnému učení Kristovo. Nad tím se císař velice rozhorlil a jelikož měl za to, že mu smrt neublíží, poslal jej do vyhnanství na ostrov Patmos, kde křesťané ku těžké práci v dolech na rudu odsouzeni byli. Tam jej Kristus těšil, silil a jemu budoucí věci odhalil, které svatý Jan ve svém »Zjevení« popsal. Svatý Jeroným praví, že tato kniha drží v sobě neméně tajemství nežli slov a že se v ní předpovídají všechna pronásledování církve až do příchodu anciklista a konce světa. Jsa po smrti ukrutného Domitiana na svobodu propuštěn, odešel do města Efesu, kde až do smrti zůstával. V téže době vyskytlo se kacířství, které zlé mohlo mítí následky. Povstali totiž někteří, berouce božství Kristovo a nejvyšší Trojici v pochybnost. Tu svatý Jan, poslední z apoštolů na živu, ve vysokém již věku napsal své evangelium k potvrzení věřících v pravé víře a na vyvrácení bludů. Sám na konci praví: »Toto jest napsáno, abyste věřili, že Ježíš jest Kristus, Syn Boží a abyste věřice v něho, měli život věčný ve jménu jeho.« Nežli toto důležité dílo sepsání evangelia začal, nařídil Jan, dle slov svatého Jeronýma, veřejně modlitby a posty a první slova, jimiž evangelium počíná, totiž: »Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo,« napsal svatý Jan bezprostředně po vytržení ducha. Právem nazývá se Jan orlem mezi evangelisty a také za znak orla má, neboť on povzněl se od hroudy zemské až k nebesům, ba až k samému trůnu Božímu a zvěstuje nám věčný východ Syna od Otce.

Mimo svaté evangelium sepsal svatý Jan ještě tři listy, v nichž učí o božství Kristově a doporučuje obzvláště lásku k bližnímu, jakožto důkaz lásky k Bohu. Jak sám naplněn byl láskou k bližnímu, i chybujícím, vidno z následujícího příkladu. Když se vracel z ostrova Patmos, přišel do jistého města, kde nalezl mladíka, ještě sice nepokřtěného, ale nadějného. I odevzdal jej Jan biskupovi města toho na starost. Biskup jej vyučil, pokřtíl a také mu svátost bířmování udělil. Pro špatnou dohledku uvázl však ve zlých společnostech, zkazil se, uprchl a přidál se k loupežnické bandě, jejíž vůdcem se po čase sám stal. Svatý Jan

přijda po delší době zase do téhož města, tázal se biskupa na onoho mladíka, chtělje věděti, co se s ním stalo. Uslyšev hroznou zprávu, bil se svatý apoštol v prsa, volaje litostivě: »To jsem ustanovil pěkného strážce pro duši svého bratra!« Hned si vzal průvodčího a odešel hledat zbojníka na hory. Byl zajat a k vůdci přiveden. Vůdce poznav svého dávného dobrodince, nemohl snést pohledu toho, sebral se a utekl. Svatý Jan, stařec devadesátiletý, běžel za ním a volal: »Synu, proč utíkáš před otcem svým? Smiluj se nade mnou, neboj se; já rád vše za tebe vytrpím, i smrt, jakož Ježíš za nás umřítí ráčil. Duši svou bych dal za tvou, o věř mně, mne posilá sám Pán Ježíš k tobě.« Takovou láskou přemožen jsa, odvrhl od sebe zbojník zbraň a hořce lkaje, padl před apoštolem na kolena. Tento však rovněž poklekl, libal ruce hříšníkovi a s radostí odvrátil si jej zase domů, modlil a postil se s ním a obrátil jej tak, že mohl i mezi sluhy církve přijat býti. Tak vítězí pravá, Bohem hadšená láska i nad srdcem největšího hříšníka.

Svatý apoštol Jan se vyobrazuje také s kalichem, z něhož vylézá had. To nám připomíná, že nepřátelé chtěli apoštola otrávit, podávajíce mu kalich s nápojem otráveným. On však kalich svatým křížem poželhal a vypil obsah jeho bez nejmenší škody. Dle příkladu svatého Jana, užívali tehdejší věřící znamení svatého kříže velmi často žehnajíce se jím sami i věci, jichž užívali, důvěřovali tak v moc zásluh Ježíše Krista na kříži za nás zemřelého.

Svatý Jan hleděl lásku, kterou cele prodechnut byl, také jiným všemožně vštípit. Proto, když už ke konci života pro slabost věku nemohl delší řeči věřícím konati, alespoň říkával: »Synáčkové, milujte se vespolek.« Když se to mnohokrát již opakovalo, tázali se ho posluchači, proč říká vždy totéž? Jan jím odpověděl památná slova, řka: »Protože je to příkaz Páně a jest-li toto se děje, dosti jest.« Sv. Jeroným připomíná k tomu takto: »Odpověď tato je zcela důstojná velického Jana, miláčka Páně i měla by zlatými písmenami zapsána býti v srdcích všech křesťanů.« Dlouho žil svatý Jan, dočkal se 94 roku věku svého. Život jeho dlouhý byl však potřebný, aby vynikající bludy ústy apoštola Páně vyvráceny byly

a tím mladá církev se ustálila a posílila. Za živa činil svatý Jan jako ostatní apoštolové mnohé divy a zázraky na potvrzení slov učení, které hlásal; tak také křísil mrtvé a to zejména v městě svém Efesu. Zemřel klidně, smrti přirozenou; tělo jeho pohřbeno bylo na jedné hoře blíže města Efesu.

Poznavše život velikého tohoto apoštola a velikou k němu lásku božského Mistra, zpytujeme, proč stal se takovým miláčkem a důvěrníkem Páně. Svati Otcové soudí, že čistota a věrnost jeho odůvodňují tuto obzvláštní lásku, již se účastným stal. Poněvadž byl panicem čistým a ustavičným, dosáhl té výsady, že odpočíval při poslední večeři na prsou Ježíšových a poněvadž nezvratnou zachoval věrnost, byla jemu dána Matka Páně za matku.

Kristus Pán, jakožto Bůh nejsvětější, miloval zajisté a vážil si čistoty Janovy, neboť nikdo neměl většího práva k lásce Ježíše Krista, Syna Panny, učitele panenství, nežli apoštol, jenž panicem jsa, po celý život jemu byl podobnější. »Kdo miluje čistotu, za přítele bude mítí Krále,« praví Písmo svaté. Komu příslušela čest odpočívat na srdci Krále andělů v té míře, jako tomu, jenž nejvíce čistotou se podobal duchům blaženým? A měl-li by již kdo býti připuštěn k důvěrnému obcování Boha, třikrát svatého a ke sdílení jeho tajemství, zdaž toho nebyl hoden učedník, jenž byl srdce čistého? Vždyť Sám Kristus Pán pravil: »Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.« Proto dobře o tom praví svatý Řehoř Nyssenský: »Miloval jej Ježíš, poněvadž obzvláštní přednost čistoty jej větší lásky hodným činila.«

Avšak i věrnost jeho byla příčinou větší lásky Spasitelovy k Janovi. Přátelé obvykle rádi s druhými sdílejí osud dobrý, zřídka však rádi sdílejí s nimi osud zlý. Apoštolé sice u poslední večeře s Kristem Pánem byli všichni, u kříže však jen jeden a to Jan. I my jsme Pánu věrni, dokud nám urovnává cestu k sobě a nás unáší na křídlech své milosti a pomoci; nastane-li ale hodina utrpení, zkoušky, oběti, je-li třeba se namáhati, přemáhati, tu pozbýváme myslí a vzpečujeme se z kalicha trpkosti pítí, ačkoli to Pán od nás očekává a jen pod tou

podmínkou nám přiznává svou slibuje. Tot smysl slov: »Kdo chce za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.« Jak znamenité odměny došla tato věrnost a vytrvalost Janova? Všichni apoštolé opustili Mistra, on jediný doprovází jej k patě kříže a zde trvá s vytrvalostí nepřekonatelnou. Ježíš umíraje, rád by poklad, který má, někomu svěřil. Komu? Zajisté tomu, jehož láska i věrnost obstály ve zkoušce, Janovi. A když viděl Ježíš Matku a učedníka stojícího, jež miloval, řekl Matce své: »Ženo, ejhle, syn tvůj!« Nepřejeme si podobné lásky a důvěry od Spasitele našeho? Učme se od Jana. Čistota, cudnost a věrnost ve zkouškách zmužilá, nám vymůže na Pánu lásky, učiní nám Ježíše přítelem a Matičku jeho matkou. I my máme srdce Kristovo, i my na něm odpočívati můžeme. Je to velebná Svátost oltářní, k té se přivínme, jsouce odevšad trápení a tísnění; Srdci Ježíšovu, které v této Svátosti lásky své pro nás bije, odevzdáme sebe, doporučíme vše své, dobré i zlé, radosti i starosti. Z něho čerpejme vědomosti jediné potřebné, které nás učí znáti Boha a milovati ho.

Dokud byl Jan, praví svatý Hilar, rybářem nevědomým, jenž se zanášel sítěmi, jehož šat byl vodou zmočený, nohy blátem potřísněny, byl lodníkem. Po tajemném odpočinku však na prsou Ježíšových povznášá se nad časy a věky, aby odhalil původ všech věcí a vyřkl slovo velebné: »Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo. Na Srdci Páně bylo mu zjeveno co Bůh jest, že Bůh jest láska.« Zde naučil se umění velikému vnikati do srdcí lidských láskou a je přetvářeti k dobrému. Tak i my máme přede vším lásku, ne jak ji svět pochopuje, ale jak ji Bůh žádá a řídí pravidlem: Miluj Boha nade všechno a bližního jako sebe samého! Po svatém přijímání i po svatém pozdvihování, kdy tak Ježíše vidíme a s ním se spojujeme, prosme Pána svého, aby každého z nás doporučil něžné lásce Matičky své a jí řekl, co ji říci ráčil umíraje: »Ejhle, syn, ejhle, dcera tvá!«

Svatá Gertruda tvrdí, že taková modlitba jest mu milá a že ji rád slyší a vyslyší. Kéž by Rodička Boží nás přejala za dítky jako Jana za syna. Zajisté

by nám vyprosila jako Janovi, hojnost milostí, abychom se stali podobnými Kristu Ježíši co nejvíce, neboť toho ona si toužebně přeje. Kéž srdce naše ustavičně rozohňuje se láskou, kterou naplněno bylo srdce Panny Maria k Ježíši Kristu, a kterou ona vlévá do srdce i synů přijatých!

Na Kalvarii stala se Matka Boží matkou nás všech. Jaká to čest, jaký to

dar! Každý dobrý křesťan může říci: Srdce Syna Božího náleží mně. Matka jeho jest matkou mou, jsem přítelem, miláčkem, bratrem Ježíšovým. O hledme proto na Jana, následujme jej v čistotě, lásce, věrnosti a vytrvalosti ustavičně, abychom hodni učinění byli té cti, radosti a slávy, kterou udělil mu Pán. Plňme příkaz Janův: »Milujme Boha, milujme se vespolek a dosti jsme učinili.«

Boh. Hendl.

Srdce Páně — kvítek růžový.

3 růže kvítek vykvét nám,
o vánocích zpíváme,
a k betlemským jesličkám
myslí svou zalétáme.

Mysl naše putuje
k malému Ježíškovi,
jehož božské Srdce jest
v pravdě kvítek růžový.

Srdce Páně — růže květ,
zdaleka se červení,
vždyť hoří pro celý svět
vřelé lásky v plameni.

Srdce Páně — růže květ,
bodlavých je ostnů pln,
již v jeslích nevďěčný svět
v něho vrazil mnohý trn.

Srdce Páně — růže květ,
k mukám velkým rozkvétá,
neboť kříž je na něm zřet
připravený od světa.

Srdce Páně — růže květ,
ctností vůni líbeznou
rozlívá v celický svět,
láskou k němu lidé Inou.

Srdce Páně — růže květ,
lčivou má v sobě moc,
v něm najde veškerý svět
lék pro každou svou nemoc.

Srdce Páně — růže květ,
lidské srdce uzdraví,
které otrávil zlý svět
jedem z hříchu úpravy.

Srdce Páně — růže květ,
lčivou moc neztratí,
zde ztracené zdraví zpět
najdou chudí, bohatí.

Srdce Páně — růže květ,
trvání nepozbude,
a jednou veškerý svět
k němu putovat bude.

Ó kvítečko růžové,
Srdce Páně přesvaté,
kéž brzy přijdou dnové,
kdy celý svět pozná Tě.

F. Vrdtil.

Na konec roku.

Když svatý apoštol Pavel cítil konec života, napsal v listě svém k Timotheovi takto: »Já již počínám obětován býti, a čas rozdělení mého (smrti) nastává. Dobrý boj jsem bojoval, běh (život) dokonat, víru zachoval. Naposledy složen jest mi koruna spravedlnosti (ctnosti), kterouž mi dá v onen den Pán, spravedlivý Soudce, a netoliko mně, nýbrž i všem, kteří milují příští jeho.« (2. Tim. 4, 6.) Zda-li pak nenapadají nám dnes

tato slova, když i my dokonáváme rok, dlouhý a důležitý to oddíl v životě našem, a kdy krokem rychlým kráčíme ku konci života celého, který, kdy asi nastane, nevíme? Svatému apoštolu jest velikou útěchou na konci života vědomí, že život svůj tak dokonává, jak může před Bohem nejlépe, že dobrý boj bojoval, to jest pro Boha, Krista bojoval, trpěl, pracoval, a že si zachoval poklad svěřený Spasitelem, víru, a to netoliko víru v srdci, nýbrž i zjevenou ve skutcích. Proto také těšil se na hojnou odměnu v nebesích, kterou Bůh připravil svým věrným a kterou nazývá apoštol »korunou spravedlnosti«, čili odměnu za spravedlnost křesťanskou. Jak veliká tato odměna bude, dal Bůh poznati Pavlovi, když vytržen byl ve vidění, a potom, co viděl, líčil slovy: »Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují.«

Ejhle, rok jest u konce, kolik jsme i my dobrého vykonali? Kolik zlého

spáchali? K dobrému bylo dosti příležitosti, času, milosti, pomoci od Boha a dosti povzbuzení od církve a dosti příkladů od dobrých křesťanů. Jak jsme naložili s časem svým? Snad tak mnohou hodinu, ba i mnohý den nechali jsme uplynouti bez užitku, trvající v lenosti; či snad docela v hříchu plynul čas náš, že jsme zapomínali na Boha a přidržovali se lidí, zapomínali na nebe a milovali svět? Snad dobré skutky nám připadaly za těžko, kdežto hříšné radosti nás vábily, ač z nich mnohdy i škoda hmotná nám vznikla? A přece nám i tento rok byl dán, abychom Bohu sloužili a sami sebe spasili, varující se hříchů, pilní jsouce v dobrém, litoští a pokáním smiřující spravedlnost Boží! »Každý čas, který nevynaložíš na cvičení se v ctnostech, je ztracen a bude za nic považován, jakoby ho vůbec nebylo,« praví svatý Jarošim.

Svatý apoštol Pavel zajisté zažil v životě také mnohou radost, ale na konci nevzpomíná na radosti světské, nýbrž na boje utrpení Krista, ty jej těší nyní, ty naplňují jej spokojeností a posilují jeho naději. I my jsme tak mnohé zakusili radosti v roce minulém, tak mnohý z nás došel cti a hodnosti, po níž bažil, a nabytí jmění, po němž toužil. Ale kde je to všecko? Radosti pominuly, jmění není jisté, a zbývá po všem toliko jen vzpomínka. Co nám však zůstává jest dobré, co jsme vykonali, zlé, co jsme spáchali, a běda, jestli snad pro světské radosti, světské hodnosti, pozemský mamon zrazovali jsme Boha, šlapali jeho svatá přikázání, snižovali hodnotu a důstojnost synů Božích a ztráceli poklady nebeské!

Jak naopak blaží člověka na konci roku i všelijaké ty křížky, utrpení, bo-

lesti, potupy a pohany, které vytrpěl a snesl z lásky k Bohu, jimž se podvolil kajicně, věda, že tím odpývá časné tresty zasloužené za hříchy! Uteklo vše, zbyla jen vzpomínka, ale blaživá a plná naděje a očekávání uznání Božího. Tak i jednou, a snad dříve nežli se nadějeme, uplyne život náš celý, slasti i strasti pomínou a zůstane nám na konci jen ta útěcha, že jsme Bohu věrnými zůstali, viru zachovali, jemu dle viry sloužili. Když tak mnohý pohlíží na uplynulý rok, zajisté by rád jej zavolal zpět, aby ho lépe užití mohl — ale marně, čas se nevrací. Proto volá žalostivě Eucharis: »Kdo navrátí mi tento den, tento rok, který jsem v marných věcech byl ztratil?«

Kdybychom tak v tomto roce byli ve smrtelném hříchu zemřeli, kde bychom nyní byli? Ale Bůh se nad námi smiloval, čekal, napomínal, mnohdy i tresty doháněl ku pokání. O užívejme budoucně času života lépe nežli až dosud. Vždyť snad tak mnohý z nás žije rok poslední!

»Uprostřed života ve smrti jsme,« na pravdu tuto nezapomínejme! Budiž tedy každý den, každá hodina naše přípravou na smrt. Nemusí nás vzpomínka na smrt děsit; vždyť se smrti nevyhne nikdo, a lépe je zajisté býti připravenu, nežli býti překvapenu. Naopak, kdo připraven jest ustavičně, lépe se může ze života radovati, nemusí se báti smrti náhlé a nenadálé, a proto spokojenějším jest život jeho. Bůh zakryl nám den smrti, abychom ustavičně se připravovali, a tak v dobrém se tužili.

Císař Titus nemoha někdy něco dobrého vykonati, večer volával: »Ztratil jsem den.« A to byl pohan! Kéž my na konci roku a docela na konci života nemusíme volati s výčitkou v srdci: »Ztratil jsem rok, ztratil jsem život!« Jak hrůzná to ztráta! Řiďte se slovy apoštola Pavla říkouchi: »Vizmež, bratři, kterak byste

opatrně chodili, ne jako nemoudří, ale jako moudří, vykupující čas (t. j. ne-mařice, ale dobře čas vynakládající), nebo dnové jsou zlí. Protož nebývejte neopatrní, ale rozumějte, která by byla vůle Boží.« (Efes. 5, 16.)

Ano, vykupujeme čas, dobře ho užívejme, neboť je těkavý, drahý a nevrací se. Budme opatrní, vědouce, co nám prospívá a co škodí, pečující o to, co zůstává, a ne o to, co prchá; shromáždžující si poklady, které ani rez ani mol nekazí a nesežírá, aniž zloději kradou, ale které mají cenu v nebesích. Proto rozumějme, která jest vůle Boží, a plněme ji pečlivě a svědomitě.

Jsmo sice slabí, křehcí, ke zlému naklonění, ale vůli mějme dobrou a Bůh pomůže milostí svou a Matka Páně a svatí naši svou přímlovou, abychom v dobrém vytrvali a dobrý boj bojovali. Za vše pak, co nám v minulém roce Hospodin z lásky srdce svého udělil, za dary tělesné i duchovní, za radosti i žalosti, jimiž nás navštívil, děkujeme z hloubi srdce věčného Bohu, dárci všeho, dle slov žalmisty Páně: »Děkujte Pánu, neboť jest dobrý a na věky trvá milosrdenství jeho.« Nezapomínejme ani na ty, kteří v tomto roce nás opustili a předešli nás do života věčného. Kéž je Bůh přijal na milost a nevzpomínal poklesků jejich života, nýbrž dle velikého milosrdenství svého a podle množství slitování svých shladil nepravosti jejich. Dež nám všem tentýž milosrdný a dobrotivý Bůh, abychom jednou všichni po šťastném dokonáném životě sešli se u něho v domě otcovském a slavili radostné shledání. Poslouchajíce slov sv. Pavla: »Mluvme vespolek v žalmech a chválách a v písních duchovních zpívající a plesající v srdcích svých v Pánu a díky činíce vždycky ze všeho ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, Bohu a Otcí. Amen.«

Boh. Hendl.

Od stromu naučte se podobenství.

Ascetická zrnka od Dr. Rud. Zhdněla.

I.

Odpovídaje Ježíš mluvil v podobenstvích. (Luk. 8, 5.)

Překrásná jsou podobenství, jimiž promlouvá k srdcím lidským Písmo svaté. Kdož neznal by dojemných parabol o synu marnotratném, o milosrdném Samaritánu, o rozseváči, o zrně hořčičném, o lilích? Celá příroda jak byla by nádhernou knihou obrázkovou, jež v podobenstvích předvádí nám, čemu učí nás zjevení ve slovech.

Z nejčastších obrazů, jak vyskytují se v Písmě svatém, jsou podobenství o stromu. »Od stromu naučte se podobenství« (Mat. 24, 32¹), dí božský Spasitel. »Člověk vychází jako květ a setřín bývá,« poučuje starý Job (14, 2). »Spravedlivý bude jako strom, který štípen jest podle vod tekoucích, jenž ovoce vydá časem svým: a list jeho nespřehne: a všechno, cokoliv činiti bude, šťastně se mu povede,« čteme zase u žalmisty Páně.

Velmi případným je toto přirovnání; neboť věru všecek život lidský úzce jest jakoby připoután ke stromu.

Novorozené nemluvně klade se do kolébky zhotovené z prken stromových, když pak uzavře člověk oči, jest mu posledním ložem prkenná rakev. Také lůžko, na němž každý den odpočívá po lopotách denních, je zhotoveno ze stromu, střechu domu, která ho chrání proti nepohodám živelním, nesou dřevěné trámy, oheň, na němž vaří sobě pokrm, udržuje se dřevem, loď, která nese ho do zámořských končin, je ze dřeva.

Ale také nejdůležitější dvě dějinná fakta, která jsou pro všechno pokolení směrnatnými, odnášejí se ke stromu: první hřích spáchán, že jedli první rodiče ovoce stromu zakázaného; spása lidstva dokonána na dřevě kříže. Jistě nebylo to pouhou náhodou, že svatý pěstoun Páně byl tesařem, zpracujícím kmeny stromové, a že mladistvý Ježíš pomáhal mu v jeho řemesle.

Rozjímejme proto poněkud, v čem podobá se a čemu učiti se může člověk od stromu!

II.

Výšel rozseváč, aby rozseval semě. (Luk. 8, 6.)

Štěpař seje semě stromů do země; když pak vzrostlo, opatruje mladou rostlinku, zalévá, vytrhuje kolem vyrůstající plevel, přidává kolík k mladému stromu, aby rostl zpřímá.

Drobnými stromky v zahradě pokolení lidského jsou děti. Jak zahradník hledí si stromků, tak pečují rodiče o své děti. Zasévají do útlého srdíčka spasné semě víry křesťanské; zutinají všechny škodlivé výhonky zlých náklonností; starají se nejen o výchovu tělesnou, nýbrž hlavně o výchovu duševní, posílají dospívající děti pilně do školy, kdež křesťanští učitelé jako by byli pevnými kolíky, na nichž se zachycuje, sílí a vzrůstá něžná květinka lidského života.

Proto patří jim náš vděk; nikdo nevzpomínej v hořkosti na ty, kteří tak těžký a nevďěčný úřad provozovali na nás, nýbrž budij jim věnována zbožná památka ve všech modlitbách.

»Poslušni buďte správců svých, a buďte jim poddáni; oni zajistě bdějí nad vámi, jako ti, kteří mají vydati počet za duše vaše« (k žid. 13, 17).

III.

Člověk vychází jako květ. (Job 14, 2.)

Nejkrásněji stojí strom na jaře; mohutné haluze jeho pokryté první svěží zelení obalují se v hustý závoj bělostných květů, četní ptáci usedají v ratolestech a pějí tu své jarní hymny.

Mladost jest nejkrásnějším věkem lidským; říká se: že mladého člověka každý rád má a vidí. Jak krásné jest mladé pokolení skvící se zářnými květy všech ctností, něžnou bělostí víry, přívětivou zelení naděje, nádherným purpurem lásky? Jak radují se ustaraní rodiče nad zkvétajícím synem a dcerou, v jichž srdci pevně kotví tyto tři křesťanské hlavní ctnosti? Sám Duch svatý plesá nad nimi řka: »O jak krásné jest čistotné plémě ve skvělosti; nesmrtelná zajistě jest památka jeho; neboť i u Boha známé jest i u lidí.« (Kniha Moudrosti 4, 1.)

¹) Evangelium na neděli 24. po sv. Duchu.

IV.

Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, které vychází z úst Božích. (Mat. 4, 4.)

Důležitou částí stromu jest kořen; neboť kořenem běře strom potravu ze země. Ale má-li se strom dařiti, třeba aby také svrchu dostalo se mu potravy; vdechujet listům potřebný vzduch, přijímá světlo a teplo sluneční, deště pak ho svažují. Bez slunce nemůže strom žiti; rostlina uzavřená na místě vzduchu a slunci nepřístupném odumírá a hyne.

Země a svět vezdejší jest půdou, v níž člověk má svůj kořen, vyživujíc jeho tělo. Ale jako strom nepozůstává toliko z kořene, právě tak i člověk má kromě smrtelného těla také nesmrtelnou duši, jejíž vlasti není vezdejší zemská hrouda, nýbrž říše nadhvězdna. Ježíš Kristus a učení jeho jsou sluncem na pouti do vlasti věčné; čerpáme pro duši světlo a teplo ze sedmiramenného pramene svatých svátostí. Hledejme proto nejprve království Božího a spravedlnosti jeho; neboť což pomůže člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své škodu utrpěl? (Mat. 16, 26.)

V.

Napomínáme vás, abyste nepřijímali milosti Boží nadarmo. (II. Kor. 6, 1.)

Strom ponechán sám sobě, zplání a nenese ovoce užitečné; třeba naň vštípití ratolest stromu plodného, aby se zušlechtil a vydával ovoce dobré.

Všichni lidé jsou odnožemi stromu již v prvním počátku hříchem zplaněného a otráveného. Proto zušlechťuje nebeský Hospodář hned při křtu svatém, vštěpuje milost posvěcující. Proto kněz odevzdává pokřtěnému bílé roucho nevinnosti praví; »Přijmi bílé roucho nevinnosti, neposkvřněnou zachovej milost křtu sv., a dochovej ji čistou až k soudné stolici Pána našeho Ježíše Krista, abys měl život věčný.« Blahoslaven, kdo čistou si milost zachovává, skutky jeho jsou ovocem ušlechtilým před tváří Hospodinovou.

Milost Boží zušlechťuje duše lidské, lo úrodná ratolistka planý strom. ravenec a včela chváli se pro pilnost, s pro věrnost, ovce pro trpělivost, avci pro lásku k mláďatům; ale to jsou ctnosti. »Bez milosti není ctnosti.«

Svatý Pavel dí: »Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými a neměl bych lásky (t. j. milosti Boží), byl bych jako měď zvučící anebo zvonec znějící. Kdybych měl prorocství a znal všechna tajemství i wszeliké umění; a kdybych měl všecku viru, tak že bych hory přenášel, lásky (milosti) pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdál na pokrm chudých veškeren statek svůj a vydal tělo své k spálení, lásky (milosti) pak kdybych neměl, nic mi to neprospívá.« (I. Ke Kor. 13, 1—3.)

VI.

Kde pokora, tam i moudrost. (Přísl. 11, 2.)

Čím více má strom ovoce, tím níže kloní se jeho větve; proto sadáři podpírají je. Hle, jak krásný to příklad pro křesťana pokorného!

Základem všech křesťanských ctností jest pokora; kdo staví vysoké stavení, klade hluboký základ; kdo dospěti chce křesťanské dokonalosti, musí napřed položit důkladný základ hluboké pokory.

Křesťan vydává ovoce ctností a dobrých skutků, nepozvídá proto pyšně hlavy své, nýbrž pokořuje se a dává Bohu čest. »Ne nám, ne mně, ale jménu Tvému buď čest.« Vždyť ví, co koná, že koná jen s pomocí Boží, jako strom nenese ovoce bez vláhy zemské, rosy nebeské a tepla slunečního. Proto také počínaje dilo své, obrácí zbožně mysl a duši svou k Otci nebeskému, aby žehnal práci jeho a dokonav dilo, pokorně vzdává díky.

»Bůh protiví se pyšným, ale pokorným dává milost. Jak hrozný to trest pro pyšné, jak skvostná odměna pro pokorné! Pyšný podobá se skále; pokorný přívětivému údolí. S nebe sestupuje milost, jako déšť; na skále pýchy nemůže se voda zachytiti, stéká, právě jako pyšný pozbývá milosti a lásky Boží; ale v údolí pokory rozestrou se nebeské vody milosti božské, zúrodní pokornou duši ke všemu dobrému, aby přinášela ovoce k životu věčnému.« (Sv. Augustin.)

VII.

Pomni na Stvořitele svého ve dnech mladosti své. (Kaz. 12, 1.)

V pralesích jsou stromy staleté; na Libaně stojí přý cedry z dob Šalomou-

nových, tedy stromy tisícileté; lze totiž poznati stáří stromu podle vrstev dřeva; kolik vrstev, tolik čítá strom roků; každý rok zanechává ve stromě vrstvu, rok dobrý vrstvu větší než rok špatný. Rovněž poznati lze na stromě, vyrostl-li na slunci nebo ve stínu, na barišti či na skále.

Jako strom v útrokách svých nese historii svou, tak duše lidská má v sobě stopy nesmazatelné minulého života. Bohatství, čest, sláva, statky časné nezůstanou, ale vše, co vykonal pro Boha a nebe, trvá na věky. Zbožná modlitba, sebezapření, boj proti pokušením a vítězství nad nimi vepsány jsou do duše písmem nesmazatelným, právě tak jako hřích a vášeň i do tváře vrývají ponuru podobu svou.

Nikdo neříkej proto: Dokud mlád jsem, života užívati budu; na stará kolena konati chci pokání. Dojmy do mladistvé duše vtisknuté jen těžko lze smazati, jsou směrnatými pro veškeren příští život; dobře tomu, kdo říci může, že věnoval Bohu a službě jeho první mladistvý zápal nezkažené duše své.

VIII.

Nejmilejší, milujme se, neboť láska jest z Boha. (I. Jan 4, 7.)

Bůh vstúpil na počátku světa ráj rozkoše, stvořil v něm stromy krásné a užitečné; od dob těch zelená se na zemi množství stromův: ovocných, užitečných, planých, štěpovaných, lesních, listnatých, jehličnatých; tato různost stromů dodává právě lesům a jejich krajům svéráznou podobu.

Bůh obdařil lidi schopnostmi různými, dal jim různá povolání, různé jazyky, povahy, postavy. »Člověk není nikdy člověku úplně podoben,« říkával kterýsi prohlášený antropolog. Těžce prohřešují se proti Bohu a lidem ti, kteří proti sobě bojují a se nenávidí proto, že dělí je národnost nebo stav. Vznešený nepohrdej chudasem, a podržený nepřetej proti představenému.

Nepatrná, slabá, chabá réva přináší vzácné hrozny, z nichž lisuje se tělo i duši okřívající víno, kdežto statná, mohutná sosna nese ovoce, dává jen dobré dřevo. Nepatrný, skromný člověk není proto neužitečný; také božský Spasitel vyvolil si na světě život chudobný ve

skromné chýši, matkou jeho byla chudá dívka, pěstounem neoučený tesař, učedníky prosti rybáři. A přece v něm požehnání jsou všichni národové!

IX.

Všeliký strom, který nese dobrého ovoce, bude vyřazen a na oheň uvržen. (Mat. 7, 19.)

»Pověděl Ježíš toto podobení: Jeden člověk měl fíkový strom, štípený na vinici své, a přišel, hledaje na něm ovoce, ale nenalezl. Rekl pak k vináři: Aj, tři léta jsou, co přicházím, hledaje na tom fíku ovoce, a nenalezám: vytniž tedy jej; proč také darmo zaměstnává zem? On odpovídaje dí jemu: Pane, ponechejž ho i tohoto léta, až jej okopám a ohnojím, zdali by nesl ovoce; pakli neponese, potom jej podetneš.« (Lukáš 13, 6—9.)

Prostá a dojemná slova! Bůh jest dobrotivý a milosrdný; dlouho čeká, zda hříšník se obrátí; ale když nechce se poznati, plytvá a zneužívá milosti, propadá věčnému trestu.

Každý člověk je stromem ve veliké zahradě božské, Bůh žádá, aby přinášel dobré ovoce moudrosti a všech ostatních ctností. Bůh přispívá, aby mohl konati dobré: poučuje, sílí, napomíná, varuje, čeká, trestá. Nepřináší-li ještě ovoce, čeká trpělivě a posílá milosti ještě účinnější; strasti a bolesti, radosti a dobrodiní mají přivésti zbloudilého ku poznání. Když však hříšník ještě otálí, nenese dobrého ovoce, nařizuje zahradník: »Vytniž jej; proč také darmo zaměstnává zem?«

Všeliký strom, který nenese dobrého ovoce, bude vyřazen a do ohně uvržen. (Mat. 7, 19.) Uvažme důkladně slova tato a přičinnme se ze všech sil, abychom byli stromy dobrými, užitečnými, nesoouce hojné ovoce ctností všech a dobrých skutkův.

X.

Přijde člověk do domu věčnosti své. (Kaz. 12, 5.)

»Kam strom padne, zůstane ležeti.« Málo stromů setlí stářím; většina jich padne pod sekerou, jiné sklátí prudká bouře, jiným odejme mizu škodlivý hmyz.

¹⁾ Evangelium na neděli 7. po sv. Duchu.

»Jak si člověk ustele, tak si lehne.«
 Jaký život, taková smrt. Cito mors ruit!
 »Ustanovené jest člověku umřítí« (Žid. 9, 27). »Není vaše věc, znáti časy nebo chvíle, kteréž Otec položil v moci své« (Skutk. ap. 1, 7). Denní zkušenost učí, že umřítí musíme, ale také, že nikdo neví, kdy, kde a jak umře. Mladý může, starý musí umřítí! Boháč i chudás, král i žebrák, pán i sedlák jsou smrti podrobeni. Lidé už umřeli na hostině, na

cestě, ve spánku, ve společnosti, v divadle, na ulici, na lodi, na železnici! Náhlý pád, požár, povodeň, dyka zákeřnická, neopatrný výstřel, nocekávaná mrtvice může skončiti život náš!

Proto buďte připraveni; neboť Syn člověka přichází v hodinu, kdy byste neminili (Luk. 12, 40). Nejvyšší moudrostí a nejdůležitějším pravidlem životním budiž nám: »Varuj se zlého, čiň dobré.«

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXXI. Nebezpečná plavba.

V následující stati vypravuje nám missionář P. Frant. Storr z Tovaryšstva Ježíšova o dobrodružství, kterého za své plavby v zálivu při ústí řeky Jan-tse-kiangu v Číně zažil. Polem jeho působnosti jest velký ostrov Tsongming, ležící před ústím zmíněného veletoku.

Před několika měsíci přišel křesťan z osady Za-den-so na ústřední missijní stanici a oznámil, že těžce nemocná žena prosí za poslední svaté pomazání. Za-den-so jest ostrůvek mezi ostrovem Tsongmingem a pevností Vusongem s osadou téhož jména. Missie má tam malou kapli, ježto mezi 2000 ostrovany je též 70 křesťanů. Bez meškání vydal se P. Storr na cestu. Vitr byl tehdy velmi nepříznivý a plavba na plachetní bárce trvala místo jedné celých 16 hodin.

Následujícího dne byla žena nemocná zaopatřena a P. Storr chystal se na zpáteční cestu. Jelikož však plachetní bárka se byla již na Tsongming vrátila, musil se spokojiti malým člunem, který byl jenom 2 m široký a 4—5 m dlouhý. V zadu byla loďka kryta a mimo to byla nad stříškou rozprostřena velká bambusová rohožka na způsob vozni plachty, pod kterou bylo možná chrániti se před deštěm nebo paprsky slunečními. Tam se usadil katechista, který P. Storra doprovázel a na nekrytém předku lodním usedl missionář. Mužstvo záleželo ze dvou lodníků, kormidelníka a veslaře. Na stěžni

byla připevněna plachta asi 2 m široká a 5 m vysoká. Než nechme vypravovati P. Storra samého.

»S počátku byl vítr dosti příznivý, ale brzy přestal vát, tak že jsme o dvou hodinách odpoledne — o 11 hodinách jsme vyjeli — teprv asi polovic cesty byli urazili. Zatím ukázaly se na obzoru hrozivé mraky a začal vát ostrý vítr, který nás rychle hnál ke břehu. Potom spustila se bouře. Prudký liják mne donutil, vzít útočiště pod bambusovou střešou, ježto jsem se obával, ve spodní části člunu se uzavřítí. Nárazy větru byly tak prudké, že bylo třeba plachtu stáhnouti a kotvu vyhoditi. Lodník, který dosud řídil kormidló, zalezl před deštěm pod stříšku. Za krátko byli jsme, ač pod bambusovou rohožkou skryti, veskrz promoklí. Vlny houpaly člunem vždy hrozněji a nedaleko nás sjel blesk do vody. Déšť byl tak hustý, že z pobřeží jenom asi 1—2 km vzdáleného nic nebylo viděti. Přes to zůstal jsem klidným a nepomyslel na nějaké nebezpečství; nicméně však poručil jsem se do ochrany Boží Rodičky a svatého anděla strážného.

Tu najednou — mohly býti asi tři hodiny odpoledne — byl člun mohutnou vlnou tak prudce do výše vyhozen, že z druhé strany se voda do něho nahrnula. Výkřik úzkosti vedral se z prsou našich. Povstal jsem rychle a vzývaje Rodičku Boží, skočil jsem do vody. V tomtéž okamžiku jsem zaslechl, jak

se člun převrátil a potom mimo burácení větru a vln bylo všecko ticho. Byl jsem od člunu asi 2 metry daleko. Aby mne vlny nespláchly, obrátil jsem se opět ke člunu, jenž dnem nahoru na vodě se houpal. Svého katechisty nikde jsem neviděl. Volal jsem tedy na něho, aby vzbudil lítost, abych mu mohl dát rozhřešení. Zatím jsem plovaje ke člunu se přiblížil a podařilo se mi pevně se oň zachytнути. Zároveň pak jsem viděl asi 3 metry ode mne hlavu svého katechisty z vody se vynořiti. Zvolal jsem na něho, aby vzbudil lítost a udělil jsem mu rozhřešení. Katechista modlil se, pokud to šlo, hlasitě lítost a vroucně vzýval Pannu Marii. Lapaje pracně po vzduchu, držel se nad vodou. Já jsem se zatím snažil, abych také pro své nohy nějaké opory nalezl, neboť ve svém dosavadním postavení, drže se člunu pouze rukama, nebyl bych to dlouho vydržel. Na štěstí domakal jsem se prkna na člunu připevněného a spolehl jsem se naň pravou nohou. „Otče,“ zavolal nyní katechista, „já se topím, už se nemohu déle nad vodou udržeti.“ Zavolal jsem na něho, aby se pokusil ke mně se přiblížiti. V posledním okamžiku podařilo se mně konečně levou rukou ho k sobě přitáhnouti a mimo to našel na stěně loďky také místo, o které se mohl opřít. Potom jsem se s ním modlil, vyzpovídal ho a udělil mu ještě jednou rozhřešení.

Zatím zuřila bouře dále; déšť nám šlehal do tváře a stěžoval nám dýchání. Modlili jsme se bez přestání k Rodičce Boží a vzbuzovali častěji lítost. Byli jsme si toho vědomi, že se v tomto postavení dlouho neudržíme a že nepřijde-li brzy pomoc, jsme ztraceni. Dokud však bouře trvala a šedý závoj dešťový všecko zahaloval, nebylo na pomoc žádné naděje.

Co však stalo se s našimi dvěma lodníky? Jelikož jsme jich ani neviděli ani neslyšeli, domnívali jsme se, že se dávno utopili. Najednou však uslyšeli jsme jejich hlasy. S počátku domníval jsem se, že jsou na druhé straně člunu, pozoroval jsem však záhy, že se nalézají pod překlopeným člunem a marně se snaží dno prorazit. Když se člun převrhl, vypadlo vše co se na něm nalézalo do vody; takovým způsobem

ztratil na váze a plovat na vodě tak vysoko, že pro jejich hlavy tam zbylo dosti místa.

Asi po hodině déšť konečně přestal. Objevilo se pobřeží a lidé nás upozorovali; aspoň jsme viděli, kterak sem a tam pobíhají a na nás kývají. Ale to bylo také všecko. Ačkoli jsme ze všech sil o pomoc volali, nepřišel nikdo. Při takových příležitostech viděti tak nápadně rozdíl mezi lidem křesťanským a pohanským. Nouze bližního netkne se pohana. Je-li nebezpečství, nehne sebou nikdo; není-li žádného, učiní se něco, lze-li očekávati dobré zprostituté. Na štěstí poznal mne jeden z našich křesťanův a učinil seč byl, aby pohnul ostatní vypraviti na moře záchranný člun. Dokud byl vítr a moře rozbouráno, jednoduše nechtěli. Když se moře poněkud uklidnilo, pravili: „Nevíme jistě, zda je to misionář; jsou-li to však chudáci, dostaneme sotva nějaké propitné a pojedeme pro ně zadarmo.“

Teprv po dlouhém prosení a domlouvání dali si říci a uvolili se, že nám pomohou. Ale trvalo to nesmírně dlouho. Větší loď nemohly na moře, ježto byl právě odliv; byl tedy menší člun o 20 mužích spuštěn na moře. Byli jsme již dvě hodiny ve vodě. Našich sil víc a více ubývalo a mimo to blížila se nová bouře. Díky Bohu, záchranný člun přijel ve svrchovaný čas. Sotva jsem byl v něm, pomodlil jsem se z hloubi srdce „magnificat“.

Nyní jednalo se o to, jak zachrániti oba lodníky pod člunem zajaté. Jelikož nebylo možná překoceny člun na místě obrátiti, byla vytažena kotva, připevněna na záchranný člun a naše bárka vlečena byla ke břehu. Tam byla za pomoci přítomných lidí obrácena a oba lodníci objevili se, chvála Bohu, živí a zdraví. Jsa všecken mokrý, vypůjčil jsem si suché šaty a přišel jsem ku všeobecnému úžasu v obyčejném selském oděvu na ústřední stanici naší. Hned druhého dne z rána šel jsem, ač ještě velmi unaven, do našeho poutního kostela, abych tam sloužil mši svatou na poděkování za naši záchranu.*

XXX. Zralá pro nebe.

Píše P. Josef Rosul z řádu Bílých Otců.

Kidiana byla mezi oněmi padesáti čekatelkami křtu sv., které na slavnost sv. Tří králů měly býti pokřtěny. Hned

na první pohled činila dobrý dojem a její chování bylo tak vzorné, že ji sestry dávaly ostatním dětem za příklad. Bohužel na jejím otevřeném, důmyslném obličejí bylo viděti stopy nezhojitelné nemoci. Před třemi roky byla z otroctví vykoupěna a mezi čekatelkami svatého křtu byla tedy teprv třetí rok. Pouze omylem dostala se do seznamu dítek, jimž křest svatý měl býti udělen.

Po šest neděl účastnila se s velkou horlivostí a neúmornou pilí křesťanského cvičení a teprv v den zkoušky přišel omyl na jevo. Všichni naši černoši musí nejméně tři roky svatému náboženství se učit, prve než ke křtu bývají připuštěni. Od tohoto pravidla může pouze biskup učiniti výjimku. Když tedy otec superior zpozoroval, že Kidiana teprv neúplně tři roky katechismu se učila, oznámil jí, že přišla příliš brzy a tedy ještě nějaký čas musí čekati.

Ubohá se domnívala, že dobře neslyšela a byla všechna zarmoucena, když jí bylo vysvětleno, že nemůže mezi čekatelky býti přijata. »Ach otče, to není možná,« zvolala, »ty jsi zajisté se zmylil. Dlouho, dlouho již učím se katechismu, dlouho již toužím státí se křesťankou, toužím již dlouho po vodě, která má všechno smýti, co mne před Bohem činí ošklivou. Mama mkubua (matka představená) mi řekla: Kidiana ví dost, může proto býti pokřtěna. A ona nemůže přece lháti!« Tato slova pronesla s důvěrou tak dětinou, že jsme byli hluboce dojati.

Nadarmo snažili jsme se jí vysvětliti, že se Mama mkubua mohla zmyliti, aniž byla lhala a že se přesně musíme držeti zápisní knihy. Všecko nic nepomohlo. Bez bázně a plna důvěry prosila dále o křest svatý. »Možná,« pravila, »neumím dobře léta čítati, avšak, hle otče, vim, že Boha nevýslovně miluji a ty ani netušíš, jak vroucně po křtu sv. toužím, abych jenom se stala dítkem Božím. A jestli mně nevěříš, zeptej se mne a uvidíš, jak dobře znám katechismus.«

Nepomohlo nic, když jsme jí pravili, že bez svolení biskupova ji nesmíme připustiti. »Otče, ty mi nechceš věřiti,« zvolala, »zeptej se jenom Buona Kuro (otce Kuro), jenž mne vyučoval; všichni ti řeknou, jak jsem se přičinila, jak jsem se těšila.« Potom vrhla se mu k nohám

a prolévajíc hojné slzy úpěnlivě prosila. Výjev ten skončil teprve až otec superior jí slíbil, že při nejbližší návštěvě biskupově bude za ni prositi.

Od toho dne chodila Kydiana zase pilně do kostela i do školy. Ale netrvalo to dlouho, její stará nemoc nedovolila jí vycházeti z domu. Byla úplně odevzdána do vůle Boží. Když jsem jednou ji navštívil, měla velkou radost. Vída, že jí sil rychle ubývá a uzdravení jest úplně vyloučeno, pokusil jsem se, šetrně ji to připomenouti. Tázel jsem se jí, zdali ještě na tom stojí, aby byla pokřtěna. Na tu otázku zazářila velká radost jí ve tváři a vchopivši se na svém lužku, zvolala: »Otče, je to možná, ty mne chceš pokřtiti?« — »Ano, milé dítě,« odpověděl jsem, »nedávno jsem to ještě nemohl učiniti, ale tvou nemocí chce Pán Bůh — — »Ano, milý Pán Bůh,« skočila mi do řeči, »dává na jevo ve své dobrotě, že mne chce svým dítkem učiniti. Chce mi dáti, co mně dosud bylo odepíráno. Prosím, pokřti mne hned, ještě dnes!«

Poněvadž byla dobře připravena, neváhal jsem tak učiniti. Když jsem ji byl ještě jednou upozornil na velkou milost, které se jí dostane, očistila ji křestní voda od dědičného hříchu. Tak dostalo se jí štěstí, tak dlouho a tak toužebně očekávaného. Na křtu svatém dostala jméno Maria Aloisia. Nemohu říci, či srdce bilo vroucněji, zda nové křesťanky, anebo missionářovo, jehož dětiná její láska k Bohu hluboce dojímal.

Když jsem se chystal k odchodu, viděl jsem na obličejí nemocné, že má ještě něco na srdci. Chtěla snad o nějaké obcerstvení anebo o nějaký dárek prositi, jak to černoši mívají ve zvyku? »Nuže,« tázel jsem se, »co ti schází ještě, nejsi ještě spokojena?« — »O ano, otče,« odpověděla, »úplně, ale . . .« — »Mluv, nic se neboj.« — »Otče,« šeptala, »kdybys mne byl tehdy v onen svátek pokřtil, byla bych s ostatními přijala božského Spasitele v nejsvětější Svátosti . . .«

V těchto slovech skrývala se vroucí prosba. Byl jsem velmi dojat a potěšil jsem ji, že zítra žádosti její bude vyhověno. »Poshov jenom,« pravil jsem jí, »zítra přijde Buana Isa (božský Spasitel), jehožto dítkem nyní jsi, do tvé chu-

dobné chatrče, ježto po něm tolik toužíš. Pak vejde do tvého srdce, já ti ho časné z rána přinesu.»

Následujícího rána přeplavili jsme se na člunu přes řeku Lufuko a brzy na to přijala Kidiana první svatě přijímání. Kež byly všechny dítky, přistupující ponejprv ke stolu Páně přítomny! Zbožnost malé černošky, její pevná víra, její vroucí láska ke Spasiteli byly tak patrný, že jsme mohli právem zvolati:

»Pane, utrhni si tuto něžnou květinu a zasaď do zahrady svého ráje, země jí není hodna!«

A skutečně, Bůh poslal anděla svého a anděl zanesl očištěnou duši ke trůnu Božimu, kde ho chválí a velebí a zajisté nikdy nezapomenou na ty, kteří ji k tomu velikému štěstí dopomohli, to jest na obětavé missionáře a všechny dobrodince, kteří je podporují.

Různé zprávy.

Hrozná zpráva. V Uhrách zmizí každoročně na šest tisíc děvčat, o nichž se příbuzní nic nedozví. Bývají vesměs uneseny židy, obchodníky živým masem, a rozprodány do veřejných domů v cizozemsku. Velká většina nebohých dívek jsou Slovačky. Dále zjištěno, že v Uhrách je tolik bídákých rodičů a příbuzných, kteří asi šest tisíc dívek dodávají sami do vykríčených domů. Tedy ročně v Uhrách jediné dvanáct tisíc dívek! To jest přímo hrozná čísla! Až přišel stíhá se toto haněbné řemeslo v jiných zemích, v Uhrách není zákona, který by zabránil tomuto strašnému obchodu. Ale zdá se, že i nyní v Uhrách nastane náprava těchto přímo děsných poměrů. Utvořilo se komité, které chce pečovat o nápravu a stojí mu v čele herlivý biskup Dr. Procházka. Kež se potká s mnohým zdarem.

Peněžní podpora hnutí „Pryč od Říma“. Protestantský spolek Gustava Adolfa v Německu zasílá do naší říše mnoho peněz, aby podporoval co neúčinnější hnutí „pryč od Říma“. Jak podporu přibýlo, viděti ze srovnání, co bylo posláno roku 1882 a co roku 1907. Do Čech bylo zasíláno roku 1882 61.911 K roku 1907 180.092 K, na Moravu r. 1882 26.502 K, r. 1907 60.352 K, do Horních Rakous r. 1882 11.975, r. 1907 26.655 K, do Dolních Rakous r. 1882 6704 K, r. 1907 20.866 K, do Korutan r. 1882 8893 K,

r. 1907 21.445 K, do Štýrska roku 1882 3600 K, r. 1907 62.879 K, do Haliče a Bukoviny r. 1882 22.426 K, roku 1907 77.885 korun, do Sedmihradska r. 1882 13.902 K, r. 1907 34.796 K, do Uher r. 1882 18.572 K, r. 1907 35.405 K.

Katolíci v Sasku. V království saském jest něco přes 4 $\frac{1}{2}$ mil. obyvatelů, převážnou většinou protestantů. Panující, královská rodina jest však katolická. Katolíci přibývají; r. 1875 bylo jich 73 tisíc, r. 1890 128.500, r. 1905 218 tisíc. Od té doby nebylo sčítání lidu, ale jistě jich přibýlo. Bohužel není dosti kněží i kostelů. Roku 1906 odpadlo z církve katolické 1029 osob, z nich přestouplo ku dissidentům 103, ku evangelicko-lutheránské církvi 900, ostatní jinam. Co do státního příslušenství bylo z těchto 1029 odpadlíků, Sasů 113, Prusů 367, Rakušanů 437 z těch Čechů 378, Bavoráků 62, z jiných německých států 36. Co do příčiny odpadů, odpadlo k vůli oženění 178 osob, z lhostejnosti náboženské 59, z úplné nevěry 58, pro placení náboženské daně 127, předsvědčení náboženské udalo 51 osob.

Obětavost amerických katolíků. V arcidiecesi chicagské bylo vybráno roku 1907 na svatopetrský halíf 85.150 korun, na kněžský seminář 97.305 K, na missie mezi černochy a Indiány 25.375 K a na práce katolické ve Svaté zemi 11.250 K, tedy úhrnem 219.080 K. Zde však není

zahrnuta pravidelná roční sbírka na katolickou universitu ve Washingtoně, jakož i některé sbírky mimořádné na sirotčince, nemocnice a pod. Při tom však nutno podotknouti, že si vydržíují katolíci američtí dobrovolnými příspěvky veškeru bohoslužbu, kostely, kněze, fary i katolické školy. Církevních statků, kromě budov, ani fondů není v Americe.

Židé v Pešti. Roku 1869 bylo v Budapešti všech obyvatelů 270 tisíc; z nich pak bylo 16·6 procent (44 860) židů, r. 1880 bylo již 19% židů, r. 1890 21%, roku 1900 23%, nyní pak je tam v celku 901.748 obyvatelů a z nich židů 186.047, čili 23½ procent. Ne nadarmo říkají proto někteří lidé místo Budapešť **Judapest**.

Podivný úspěch. Kdosi odpověděl na otázku: „K čemu jsou dlouhé, latinské zpívání, klassické mše o velikých svátcích?“ „V létě jsou dobré k usnutí a v zimě jsou emluvou, že utečeme spíše z kostela!“

Spolky katol. učitelů. Ve Vídni má sídlo říšský katolický svaz učitelský pro Rakousko. Pojímá v sobě 25 učitelských spolků, a sice 19 německých, 3 české a po jednom italském, slovinském a chorvatském. Všech členů jest ve svazu 6625 a sice 5009 Němců, 679 Čechů, 608 Italů, 329 Slovinců a Chorvatů. Co do počtu členů jest nejsilnější tyrolský spolek, založený r. 1892 se sídlem v Brixenu, který čítá 1214 členů a pak první spolek katolických učitelek pro Rakousko (založený r. 1867) s 1010 členkami. České spolky mají členů: Katolický spolek českých učitelů na Moravě (zal. roku 1898) 265, Jednota českých učitelek v Repčíně (zal. r. 1906) 45, Jednota českých katolických učitelů v Praze (zal. r. 1905) 369. — Mimo svaz tento jest ještě zemský křesťanský učitelský spolek v Dolních Rakousích, v němž jest 19 spolků s více než 4000 členy; z těchto přináležejí jen 12 spolků s 2230 členy zároveň říšskému svazu učitelskému.

V kostelní věži úl. Před delší dobou usadily se v báni vížky kostela sv. Jiří v Krnsku včely. Majiteli nebylo možno zmocniti se jich, neboť věž jest nad střechou kostela a nevedou k ní žádné schody. Včelám se v tomto novém úlu znamenitě dařilo. Teprve nedávno, kdy zaměřována byla polozhnilá cibule vížky za novou, došlo i na včely. Byly položeny po střeše

a po věži žebříky, v báni udělán otvor a po dosti obtížné práci mohly býti včely sundány z výše 25 metrů a usazeny v úlu, pro ně řádně upraveném.

University v Evropě. V celé Evropě je 125 universit, jež navštěvovalo koncem minulého školního roku 228.732 posluchačů. Nejvíce a sice 13.874 studujících je v Berlíně, na druhém místě jest Paříž s 12.985, pak následuje Budapešť s 6551 a Vídeň s 6205. V Německu jest 21 universit s 49.000 studenty, ve Francii 16 s 32.000 v Rakousku-Uhersku 11 s 30.000, v Anglii 15 s 25.000, v Itálii 21 se 24.000, v Rusku 9 s 23.000, ve Španělsku 9 s 12.000, ve Švýcarsku 7 s 6500, v Belgii 4 s 5000, ve Švédsku 3 s 5000, v Rumunsku 2 s 5000, v Holandsku 5 se 4000. V Řecku, Norvéžsku, Dánsku, Portugalech, Bulharsku a Srbsku mají po jedné universitě.

Rakve z papíru. Jistý americký veleobchodník vynalezl nový způsob, jak lze zhotoviti laciné rakve. Zhotovuje je z papíru a jsou o čtvrtinu lacinější než rakve dřevěné. Obarvuje je na černo a uhladí tak, že vypadají jako rakve dřevěné. Jsou trvanlivější než dřevěné, protože nepodléhají tak vlhku a hnilobě.

Největší kostel na světě. Až doposud jest největším kostelem na světě velechrám svatého Petra v Římě. I s předstíní má délku 211 metrů, kopule má výšku až ku špičce 132½ metrů. Američané, kteří chtějí ve všem předčítati ostatní lidi, umínili si, že zbudují v Novém Yorku chrám, který bude větší než svatopeterský v Římě; bude o 12 metrů vyšší a též o něco delší. Jen škoda, že nedovedou toho Američané, aby mohli přisouditi svému velechrámu, který vystavějí, tolik dějinných vzpomínek, jako jich má chrám svatého Petra v Římě.

Křesťané v Pompeji. Doposud se nedalo s jistotou říci, zda byli v Pompeji, městě, jež zasypal 24. srpna roku 79 po Kristu Vesuv, křesťané. Byla sice ve zříceninách nalezena lampa z pálené hlíny, na níž bylo znamení kříže, ale mnozí učenci tvrdili, že kříž mívá též jiný význam. Nedávno však byla otázka tato již rozluštěna: v hloubce tří metrů našli totiž lampu, která má monogram „Ježíš“, obklíčený trnovou korunou. Lampa tato jest prvním zjevným důkazem, že žili v Pompeji skutečně křesťané.

Boj proti alkoholu. Ve Finsku jest v celku 450 obcí. Z nich podalo 305 žádost, opatřenou 140.000 podpisů na sněmovnu, aby byl zakázán prodej alkoholických nápojů. Finská sněmovna jednohlasně usnesla se, že zakázán jest prodej všech alkoholických nápojů, které mají v sobě více lihu než dvě procenta. Alkohol bude nyní státním monopolem, kterého vydá jen lékařům a chemikům. Piva se tento zákaz nedotýká.

Odsouzení mormonů. Zřizenci ztěštných amerických mormonů rozlezi se po celé Evropě, aby verbovali nové vyznavače. V některých státech jakoby si jich úřady ani nevšímaly; ale docela jinak číní Švýcarsko. Tam chytli v Coire tři mormonské náhončí, zavedli k soudu a každého z nich odsoudili na tři dny do vězení a sice pro rozšiřování, hájení a hlásání mnohoženství. Po těchto smutných zkušenostech sotva obnoví mormoni své pokusy ve švýcarské republice.

Statistika sňatků. Nejvíce sňatků z celého světa jest v Srbsku, kdež je z 1000 obyvatelů přes 15 let starých, 701 ženatých a vdancých, pak následuje britská Indie s 668. Rovněž vysoká čísllice jest v Bulharsku, Rumunsku, Uhrách a v Rusku; v Německu jest čísllice 553, ve Švýcarsku 473, v Argentině pouze 446. Ve Francii je z tisíce dopělých 120 ovdovělých, kdežto v Německu jest jich jen 86, v Rakousku 85. Ve všech státech jest více ovdovělých žen než mužů, někde jest žen jednou tolik než mužů, v Německu jest ovdovělých žen třikrát více než mužů, neboť případně tam na 45 vdovců 125 vdov.

Sňatky v Paříži. Roku 1906 bylo v Paříži uzavřeno 28 312 sňatků a 1801 rozvedeno. Připadlo tedy na sto uzavřených manželství osm rozvedených. Nejvíce sňatků bylo uzavřeno, když měli ženiši stáří od 25 do 29 a nevěsty od 20 do 24 let. Jenom několik málo děvčat vdalo se od 16 let. V celku byli ženiši obvyklejší o devět let starší než nevěsty.

Pokrokářská surovost. „Hlas“ píše: Každý vzdělaný člověk zachová vůči ženám jistý takt. Oč pak větší surovostí jest, jestliže „vzdělaní páni“ chovají se jako kluci k ženám, které svůj celý život věnují péči nemocných! Tak se sděluje z P.,

že v tamní nemocnici zachází se takovým způsobem od pokrokářských lékařů s jeptiškami, že tyto raději opustí nemocnici, aby nebyly vystaveny stálým nadávkám. Neuvěřitelně, až kam stranická zášť může poklesnouti u vzdělanců! Ostatně nulyšme, zda svobodomyslná péče může posloužit lépe než katolická charitas.

Následování Krista. Znamenitý románopisec francouzský Bourget, kteréhož „Rozvod“ vyšel v českém překladě v benediktinské knihtiskárně v Brně, píše o zlaté knížce Kempenského: „Je to nejzajímavější psychologické líčení z celé světové literatury.“

Žurnalistika. V Německu má soc. dem. strana (r. 1907) 172 orgány, mezi nimiž 65 denníků: jediný „Vorwärts“ čítá 138 tisíc odběratelů. Katolický tisk v Rakousko-Uhersku r. 1907 obnášel 183 novin (mezi nimi jen 31 deníků) a 216 časopisů. Z novin jest 85 německých, 22 českých, 16 polských, 11 chorvatských, 28 uherských a 7 italských. Celkem jest katolický tisk v říši, čítající přes 26 milionů katolíků, velmi málo uspokojivý. V Rakousku připadne jeden katolický list na 362.000 katolíků, ve Švýcarsku však již na 24.000, v celku mají totiž švýcarští katolíci 49 časopisů. Ponižená katolická Francie počíná se zdvíhati, počíná pracovati a nabývati nových sil. Organizuje se znovu tisk, sbírají se fondy; katolický, největší deník „Univers“, rozmnožil už svůj fond o 600.000 franků. Hlavní pomocí byla při tom zorganizovaná mládež katolická.

Následování hodno. Roku 1905 založilo v diecesi Czanadské v Uhrách několik horlivých kněží spolek, z něhož se podporují svaté missie a exercicie. Během tří let bylo pořízeno a zaplacený útraty za sedmdesát missií, za několikatero exercicií pro dámy i pro pány a za čtyřicet tridní ku vykonávání velikonoční svaté zpovědi.

Kapucín jako missionáři. Koncem r. 1907 byli kapucín v 35 missijních stanicích. Residenci missijních je 287. Všechn členů řádu, kteří působí na této roli je 866. Na území, v němž žije mezi 126 mil. pohanů, 859.195 domorodých katolíků, je 444 škol, jež navštěvuje 26.406 žáků, vyšších učilišť, tak zvaných kolejí je 47 s 3029 chovanci.

Děkuvzdání božskému Srdci Paně.

Z Brna Díky vzdávám nejbl. Panně Marii svatehostýnské za uzdravení raky. Činím tak ku většímu rozšíření úcty nejsv. Rodičky Boží. F. J.

Z Olomouce. Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Páně, nejbl. Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení mé prosby v těžké nemoci. Budiž jméno Páně pochváleno. R. V.

Ku konci díky nejvroucenější budtež vzdány nejsv. Srdci Páně za všechny milosti a za všecko dobrodiní a vyslyšení, jichž čtenářům tohoto listu v tomto roce se dostalo. Chváleno a velebeno buď po všechny věky nejsv. Srdce Pána Ježíše!

Apoštolát laiků.

(Hlavní úmysl.)

Kněz patří do kostela, do politiky se nemá míchat — tak říkají nepřátelé, aby se kněží jim nepohodlných zbavili a mohli pak tím jistěji svádět lid a balamutit. Kněz jako z lidu pocházející jest dobrým přítelem lidu a rádcem, a to právě nepřátelé neradi vidí. Proto bijte kněze pastýře a rozprchnou se stáda ovci. Zavřete kněze do kostela, ať si tam káže, jen na veřejnost nesmí, zde jsme my pány, tak asi myslí mnozí vůdcové a svůdcové lidu.

Jest pravda, kněz patří do kostela, jest sluhou Božím, má tedy býti v domě Božím; zde přináší nejsvětější obět mše svaté, zde káže slovo Boží, zde smiřuje hříšníky s Pánem Bohem, zde zvláště pracuje o spásu duší; odtud navštěvuje i nemocné, aby je svatými svátostmi posilnil na cestu do věčnosti. Kdyby všichni věřící chodili do kostela za knězem, pak by stačilo, aby jen v kostele působil na ně a ve škole na dívky vyučováním svatému náboženství. Ale časy se mění. Lidé oddávají se víc a více světu, starostmi a honbou po živobytí a po radovánkách nemají ani času přijíti do kostela; jiní zase zůstávají doma z lenosti, jiní se vyhýbají kostelu, a tím ubývá knězi v kostele posluchačů. Kde jich není, nemůže jim kázat a na ně působit. A proto musí ven z kostela za ovečkami svými a na jiných místech a v jiných okolnostech na ně působit slovem i příkladem. Jsou to spolky, sdružení, jednoty a jiné podobné společnosti, kde kněz musí působit na věřící své, nechce-li, aby je vlci v rouše ovčím rozbili a roztrhali. Mnozí zase bývají svedeni a zbalamuceni špatnými novinami a knihami, a ti potřebují též dobrého učitele, aby poznali bludy nevěrcův a nedali se sváděti od pravdy.

Může kněz sám všude býti? Může zastati úřad svůj pastýřský na vícero místech? Zatím co na jednom místě poučuje, na jiném zase falešní proroci svádějí jiné, a tak naprosto kněz sám nyní nestačí a nezdolá úkol svůj. Čím větší duchovní správa, tím více poznává svou nedostatečnost. Proto je třeba knězi pomoci. Již svatí apoštolé měli své učedníky za pomocníky při hlásání svatého evangelia. Ano, i ženy nábožné jim pomáhaly šířiti království Boží na zemi, jak svědčí o tom svatý apoštol Pavel v listě k Filipinským: »Taktéž i tebe prosím, tovaryši věrný (biskup), pomáhej jim, kteréz se mnou pracovaly v evangelium s Klementem a s jinými pomocníky svými, jejichžto jména jsou v knize života.« (Filip. 4.) Svatí apoštolé naši též si vybrali z lidu na víru Kristovu obráceného pomocníky laiky, jež pak učinili i kněžími. Zdaž nepomáhala svatá Ludmila a svatý Václav šířiti křesťanskou víru v Čechách? Zdaž nepomáhaly sv. Bonifaci vzdělané a ctnostné ženy v obrácení pohanů Němců na víru Kristovu? Zdaž nemají i nyní missionáři mezi pohany pomocníky katechetisty, tedy nekneže, kteří pomáhají vydatně v obrácení pohanů na víru křesťanskou. Podobně i náš kněz potřebuje nyní dobrých a horlivých pomocníků laikův, aby mu pomáhali věřící zachránit od zkázy. Kam nemůže kněz přijíti, tam může laik, hodný katolík, jíti a mezi druhými slovem i příkladem působiti na jiné. Horlivý katolík, neknež, může mnohou pohoršlivou řeč zabrániti, může mnohého posměváčka umlčet, může velmi často víru svatou vyznati a ji hájiti proti nevěrcům, což z úst takového laika velmi mnoho platí a spíše od něho poučení bývá přijato, než od nenáviděného kněze. Ovšem, že takový laik musí býti dostatečně vzdělaný ve svatém náboženství, ve věrouce, aby mohl

všelijaké námitky odraziti. Ve všem a vždy však podroben musí býti **svému** biskupu a svým duchovním, aby se nezdálo, že sám osobuje si úřad, jakýž jen církvi svaté náleží.

O jak mnoho dobrého může takový horlivý katolík způsobiti ve spolecích, ve sdruženích, v hostincích a na schůzích! Jak mnoho může dobrého učinit pro šíření katolického tisku, dobrých novin a knih, když upozorní na špatnost nepřátelských novin a na správnost novin katolických! Ó dejž, Bože, hodně takových apoštolských mužů nekneží, aby pomáhali zachrániti, co se zachrániti dá a šířiti království Boží na zemi. A kdož by neuměl oceniti horlivost a obětavost nábožných dívek a žen! Co ty mohou dobrého učinit v rodinách, ve společnostech a na schůzích! Jak mnohé město zachráněno od novověkého pohanství přičiněním takových rozhodných katolíků, nekneží! Svým povoláním, svým úřadem, **svým** vlivem mohou daleko více působiti ve veřejnosti nežli kněz. Připomínám jen silné hnutí křesťansko-sociální ve Vídni!

A co žádá se od takového světského apoštola, abychom jej tak zvali? Pro působení jeho vyžaduje se: 1. hluboké vědění a vzdělání, jakož i znalost praktického křesťanství; 2. dokonalé podrobení se autoritě církve ve všech otázkách náboženských a zájmech víry svaté; 3. veliká láska k Bohu a k bližnímu a 4. veliký osobní zájem o dobro a spásu duší nesmrtelných.

Bohudíky, máme my v zemi naši několik takových mužů, neohrožených laiků, vyvolených, kteří nebojí se nikde a nikdy vystoupiti na obranu svaté naší víry a kteří opravdu vedeni láskou k Bohu a ke svému národu snaží se dle sil zachrániti, ano upevniti víru svatou v srdci lidu českého. Hájí na veřejných schůzích svaté náboženství proti nevěrcům, třeba i učeným a poráží jejich plané a plytké zásady pádnými důkazy pravdy Boží.

Takovýchto mužů, rozhodných katolíků, si vážíme na výsost a oni sami budou mít zasluhu veliké a jména jejich zapsána budou v knize života. Budiž tedy naším úkolem všudy podporovati úsilovně takové opravdu apoštolské laiky a blahodárné činnosti jejich. Spojme se všichni, kněží, nekneží k apoštolské práci, slovem i skutkem šířiti a upevňovati království Srdce Páně na zemi.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za apoštolát laiků ku hájení a šíření svaté církve katolické a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiš rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati slovem i skutkem apoštolské muže laiky.

Úmysl v lednu 1909: Katolická víra v Portugalsku.